035,1M42,1
C3P

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

035,1M42,1 5422
C3P
Pantulu, Kokanda
Venkataratnam.
Bilvesvariyam.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri.

035,1M42,1
C3P

5429 4/-2/-

SHRI JAGADGURU VISHWARADHYA JNANAMANDIR
(LIBRARY)
JANGAMAWADIMATH, VARANASI

Please return this volume on or before the date last stamped
Overdue volume will be charged 1/- per day.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

BILVESVARIYAM

OR

THE STORY OF THE SHRINE OF BILVARANYA.

A TELUGU POEM

BY

BRAHMASRI KOKKANDA VENKATARATNAM PANTULU,

Telugu Pandit, Presidency College, Madras; Editor, Andhra Bhasha Sanjivini; and Author of the Prize-poem "Prince of Wales Taravali" accepted by the London Crown Perfumery Company.

Published out of esteem

BY

SRIMAN RAI BAHADUR P. ANUNDA CHARLU

Vakil, High Court.

PRINTED BY W. PUSHPARATHA CHETTY & CO.,

K. R. PRESS, MADRAS.

1893.

Copy Right.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

035,1M42,1
C3P

SRI JAGADGURU VISHWARADHYA
JNANA SIMHASAN JNANAMANDIR
LIBRARY
Jangamawadi Math, Varanasi
Acc. No. 5422

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

PREFACE.

Of Kokkonda Venkata Rathnam Pantulu Garu—the author of the work printed in the following pages—I shall have said all that one need, by stating that he may be aptly likened to Dr. Samuel Johnson—the literary dictator of his day. He is a native of the District to which belongs the exceptional honor of having produced—among hosts of poets of eminence—Thikkana Somoyajee, who is the foremost, if chronologically not the first, among Telugu poets and whom the author of this work has aimed at imitating—as I think successfully—in the avoidance of expletives as a license, too prevalent for metrical purposes.

A profound and critical scholar in Sanscrit and Telugu alike, and an ardent student of the literatures in both these languages, he unites in himself the indispensible requisites for eminent authorship in Telugu.

Respecting the work itself, as is announced on the title-page, I have, so to speak, played the part of an accoucheur, and it is right, for that very reason perhaps, that I should refrain from further comments than saying that it stands high in the opinion of competent critics and that it merits careful study, not only as a work of art, but also as embodying the veiled exposition of a Sankhya system of which the Pantulu claims the credit of discovery. The author lays much store on this production of his, and, from the taste derived of it by me and many friends, there is ground for saying that it bids fair to take a high and permanent place among Telugu classics.

P. ANUNDA CHARLU.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

5422

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీ

బిల్వేశ్వరీయము.

ఇది,

బిల్వారణ్య క్షేత్ర మాహాత్మ్యము.

ఆంధ్ర నిర్వచన పద్య కావ్యము.

ఆంధ్రభాషాసంజీవనీ పత్రికాధిపతియు,

ప్రిన్సుపువేల్సు తారావళీ పరీక్షక విద్వత్సభాధ్యక్షులైన

లండన్ క్రౌన్ పెర్ఫ్యూమరీ కంపెనీవారిచే సమ్మానితుఁడును,

మద్రాస్ ప్రెసిడెన్సి కలీజి తెలుఁగు పండితుఁడునగు,

కొక్కొండ - వేంకటరత్నశర్మచే

వినిర్మితము.

మద్రాస్ హైకోర్టు వకీలు, రాయ బహదరు,

శ్రీమత్ పనప్పాకము - అనంతాచార్యులవారిచేత

గౌరవార్థముగ,

చెన్నపురి

కలారత్నాకర ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రాయితమై ప్రకటిత మాయెను.

వర్తమాన కలియుగాబ్దము ౪౯౯౪, శాలివాహనశక సంవత్సరము ౧౮౧౫,

నందననామ సం॥ పుష్య శు॥ ౧౫, సోమవారము. మార్గశిమాసము ౨౦ - తేది.

ఆర్ద్రోత్సవము.

క్రైస్తవశక వర్షము ౧౮౯౩, జనవరి నెల ౨ - తేది.

All Rights Reserved.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

SRI JAGADGURU VISHWARADHYA
JNANA SIMHASAN JNANAMANDIR
LIBRARY
Jangamwadi Math, VARANASI.
Acc. No. 3875
5422

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీ నృ సిం హా య న మః.

గ ద్య మ్.

౧. శ్రీమ దఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండ ఫల కలిత శశ్వద్విశ్వోదుంబరప్రకాండప్రకాండ చతుష్షష్టి తత్త్వమయ స్తంభ సంభ వానిర్వాచ్యాసమ భాస్వజ్జ్యోతిస్స్వరూప పరబ్రహ్మకృతే । ఓంకృతే।

౨. మనోలయహేతూది తాక్షీణ క్ష్వేళానాద ప్రభ వాఖిలాక్షర ప్రపంచ బీజైక బీజాక్షరాత్మక మహామంత్ర సమారాధ్య। నమజ్జన భక్తిసాధ్య।

3. యోగిజ్ఞేయోగ్ర వీర మహావిష్ణు జ్వలత్సర్వతోముఖ నృసింహ భీషణ భద్ర మృత్యుమృత్యు నామనవక క్రమ నవాంక సంకలన సంసూచిత సత్య తారక రహస్యోపదేశక । మహాక్షరసాంఖ్యయోగ దేశిక।

౪. గరళగళ హిరణ్యగర్భ పురందరాది వందారు బృందారక కోటీర కోటీ చిరత్న నవరత్నరాజి నీరాజిత పద నఖ మణిదశక దశక్రమాంకయోగ బోధిత ప్రాసాదమంత్ర పూర్వార్థ వర్ణవితతే। శ్రీపతే।

౫. నృపోపచిత హిరణ్య కశిపు క్షేత్ర హరణ నిగూహన ప్రహ్లాదాది పరమభక్తాహ్వాన తదుపలాలన తదర్థ హిరణ్య కశిపు క్షేత్ర వితరణ వినమ్ర కరనఖర సూచిత ప్రాసాద మనూత్తరార్థ సారతమార్థ । నత హిత పరమార్థ।

౬. సింధుసంసృతి నిమజ్జనోన్మజ్జన నరనిక రైహికాముష్మిక సుఖ సంఘ సంఘటన పటుపిశున జంఘామేళ నోత్తాన జానుశిఖర భాసుర వ్యాసపీఠోపరి ప్రతిష్ఠాపిత కర్మబ్రహ్మప్రతిపాదక ప్రశస్త పుస్తకద్వయాయిత సాచీకృత బాహార్గళయుగళ భాసమాన । రమ్యనాద తేజోమయప్రాంచిత పాంచజన్య సుదర్శన పరికలిత కరకమల విభాసమాన।

౭. హారి కౌస్తుభ రత్నోదార విశాలోరోరంగస్థల రారాజద్వైజయంతీదోలా లాలిత మంగళదేవ తాలింగిత। సింహాసన స్థిత।

౮. వర ప్రకాశ విమర్శ ప్రయ త్నోహ్యమాన మహ్యమాన వివృత వితతాస్య మహాబిలగత చతుర్మాత్రాకృతి దంష్ట్రాపాదచతుష్టయ విశిష్టప్రణవపీఠోపవిష్ట మాయాయి తాయత జిహ్వాకిసలయ । హాయనమా లానుకారి భాసుర కేసర సటాప్రచయ।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

౯. మాంత్రిక యాంత్రిక మహిత పరమహంస ప్రణవ ప్రాయ గేయ పుష్పవ ద్వీతి హోత్రాత్మక నేత్రత్రయ విరాజిత । యమా ద్యష్టాంగ యోగ సామ్రాజ్య మణి మకుట విభ్రాజిత।

౧౦. అన్ధకాసు రాసృక్పాన సృష్ట గర్వాంధ దుష్ట స్వశక్తి సముదయ దమనార్థ శివ ప్రార్థనా విరచిత బిల్వాది మహాశక్తిసముదయ భువనశుభకర । శ్రీబిల్వేశ్వరశ్వశుర।

౧౧. ఉత్తమ కవి నుత కవిమణినామక బిల్వేశ్వరీయ కృతీశ్వర । శ్రీశ్వర।

౧౨. మహిత స్వోద్భవ దివస పక్ష మాస సూచ కాభిధాన మాననీయ ఘటికాద్రి శేఖ రాయిత । శ్రీవేంకటరత్నభూషిత।

౧౩. ఓంకారద్యోతక యోగోపపద సత్యాత్మక నృసింహాహ్వయ । శ్రీబిల్వేశ్వరీయకృతి మణి మవధారయ।

౧౪. జయ జయ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీరస్తు.

బిల్వేశ్వరీయము.

విషయ సూచిక. పుట సంఖ్య.

౧. పీఠిక. ౧

కథా ముఖము. ౨౫

శౌనక ప్రముఖ క్షేత్ర జిజ్ఞాస. ... ... ,,

తత్సూత కృతము క్షేత్రప్రశంస. ౨౬

ఆ కారణమున బిల్వారణ్యముప్రశంస. ౨౭

తద్వన దేవతా తపము మెచ్చి శివుఁ డందు బిల్వేశుఁ డవుట. ... ౨౯

సనక ముఖ మునుల సంప్రార్థనమునను బిల్వనాథు ఢక్కవలన నాద భేదంబులు గల్గి యయ్యవియె యక్షరము లగుట. ౩౦

ఆ శివసూత్ర రహస్యార్థము. ౩౧

అక్షరములు బిల్వము లవుటవలన నక్షరేశుఁడే బిల్వేశుఁడా శివుం డనుట. ౩౨

ఆర్ద్రోత్సవ తత్త్వార్థము. ... ... ,,

ఊరొనరుట. ... ... ,,

సనకాది ముని సూత శౌనక నైమిశ విపిన సంకేతార్థ వివరణము. ,,

అను నీవిషయములతో నింపుగా మున్నాట నల్వదేన్పద్యము ల్నల్వలరుట, బిల్వేశ నామక విలసిత మగు నిద్ది ప్రథమబింబము బిల్వపతిచరిత్ర.

౧౦.

౨. మందర పర్వతమం దుమాశంకరు ల్విహరించుట. ౩౪

అయ్యుమ బిల్వమహిమ మరయమిఁ గాళిగా నగుట. ... ౩౯

అంతట, శివ కృత పరిహాసము. ౪౦

ప్రతినఁ బూని కాళి కంజాద్రినిఁ గంజజువరమునఁ గాళికాత్వముఁ బాసి గౌరి యగుట. ౪౩

అల్లకాళియె యేకవల్లి నా బిల్వవనాధీశ్వరిగ నగుట. ౪౫

అంత, గౌరి శివ తిరస్కృత యౌట. ౪౬

స్వీయాఖ్య యొప్ప గౌరీతీర్థ మొనరించుట. ౪౮

ఆ తనువునె శ్రీఁ జేసి హరి కిచ్చి శ్వేతాంగిగా నయి శివ శివసంత్యక్త యవుట. ౪౯

అంత, నమ్మహాశ్వేత వాణ్యాత్మిక యగుట. ౫౧

ప్రకృతి తనుమధ్యగా షీఠి వెలయుట. ... ... ,,

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

పిదప, నత్తనుమధ్య బిల్వవృక్ష మగుట. ౫౨
తద్బిల్వదళములు తామె రాల, శివుఁ డందు లింగమై యవి స్వీకరించుట. ,,
తనుమధ్య బిల్వాకృతి నట మాని తనరూపుఁ బూనుట. ... ,,
తల్లింగమునకును బిల్వనాథుం డని పేరు నిడుట. ... ౫౩
బిల్వేశ్వరుండు సంప్రీతుఁడై తనుమధ్య బిల్వపత్రిక యని పేర్కొనుట... ౫౪
అట, వనదేవతాప్రార్థనను దనుమధ్యకు బిల్వేశ్వరునకును బెండ్లి. ౬౦
అర్ధనారీశ్వ రాభివర్ణనము. ౬౪
అంత, జీవ దేవ స్వరూపము ... ... ,,
స్తుతిపాఠము. ౬౫

అను విషయములం గల్గి పొసంగ, మున్నూటిర్వదైదు పద్యంబుల నలరుకతన,
గౌరీశ నామక కలితమై యిది ద్వితీయంబు బింబం బొప్పు నార్యహితము.

౧౫.

---

3. వైకుంఠమునను శ్రీపతికి దుర్వాసుండు బిల్వమాలికఁ గడుఁ బ్రీతి నిడుట. ౬౭
హరి, దాని గరుడునియాదల నిడ, జాఱి వసుధపైఁ బడఁగ, దుర్వాసుఁడదరి, శ్రీవియుక్తుండవై చేట్పడెద వటంచు హరిని శపించుట. ౬౮
అంత, లక్ష్మీప్రార్థింప నీదంశ యబ్బునెందందు బిల్వేశ్వరు నేవించియెననెదు పతి నంచు వర మనుగ్రహించుట. ౬౯
హరి బిల్వకాననంబున యోగిగా నెసఁగుట. ౭౧
తత్తపోభంగముం దనరింప నింద్రాజ్ఞ రంభ వచ్చుట. ... ౭౨
అల నారాయణుని సమాధినిఁ జెఱుప సంరంభించుట. ... ౭౪
అంత, నారాయణుం డూర్వశిఁ రంభ కిచ్చుట. ... ౭౫
అచ్చర ల్దివమున కరుగుట. ౭౭
లక్ష్మి బిల్వాటవి కరుదెంచుట. ... ... / అచటి ఘటన. ౭౮
శ్రీ విష్ణు యోగము. ౮౨
శ్రీలబ్ధమా బిల్వమాలిక గల యింద్రనీల లింగమును హరి స్వాశ్రమమున నిల్పి కొల్చుట. ౮౩
లక్ష్మికైయందు బిల్వము పొడముట. ... ... ,,
ఆ బిల్వమే లింగ మగుట. ... ... ,,
విష్ణువు లక్షబిల్వార్చన మొనర్ప, బిల్వనాథుఁ డలరి తాఁ బ్రత్యక్ష మగుట. ౮౪
శ్రీయోగనారాయణ కృత నుతి... ... ... ౮౬
హరిహరైక్య హర్షద శంకరనారాయ ణాభివర్ణనము ౮౭
సాంఖ్యార్థ నిర్ణయము ౮౮
మహిమ ... ... ,,

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

అనువిషయములతో నఖిలార్థదం బయి యున్నూట యేఁబదియేను పద్యము
లను శ్రీ శేశాఖ్యమొనసి యొప్పెడును దృతీయ బింబంబు శ్రీగేయ మిద్ది.

౧౫.

---

౪. బ్రహ్మ, వైఖరి సరస్వతిఁ గాంచి మించుట. ౯౨
బ్రహ్మ, తానే పరబ్రహ్మము నని గర్వించి పలుకుట. ... ౯౩
కంజ కంజాక్ష వాదము.... ... ... ౯౪
శ్రుతు ల్గాయత్రి తదనుగతిని వ్యాహృతుల్ ప్రణవము వాస్తవముగ శివ సర్వోత్తమత్వముఁ జాటుట. ,,
అట, శివుఁడు భైరవుఁ డయి సృష్టికర్తది పంచమశిరంబుఁ ద్రుంచుట... ౯౬
మహితభక్తి, బ్రహ్మ, శివస్తుతిఁ బచరించుట. ౯౭
అజుఁడు విష్ణూపదేశమున సౌమ్యుఁ డయి కంజగిరిఁ దపం బొనరించుట. ౯౮
అరవిందజుఁడు శ్రీశుఁ బొగడుట. ౯౯
బిల్వేశుఁ డగపడుట. ౧౦౨
అట, బ్రహ్మ విష్ణు శివైక్య వర్ణనము. ౧౦౩
సరస్వతీదేవి పాశముక్తికయి, బిల్వపతిని భజించుట. ౧౦౪
వాణికి బిల్వేశుఁ డిష్టార్థ మొసఁగుట. ౧౦౭
జాతము తత్త్వము. ౧౦౮

అనేకు విషయముల నలరారి, నూటయెనబదైదు పద్యములఁ బరఁగుటను
కంజేశ నాముక కలిత మీయది చతుర్థంబు బింబంబు సారస్వతదము.

౧౦.

---

౫. గంధమాదన గిరి కందరంబునను దుర్వాసుండు దప మొనర్పంగ నచటి కరుదెంచి సాహసుం డను రక్కసుండు, తిలోత్తమ, యచ్చర చిత్తజ రతి నెనయుట. ౧౧౦
కనుఁగొని ముని శపియించుట. ౧౧౧
తద్దర్శనమున నత్తాపసుండు పెండ్లియాడఁగ నేక్క బెరయుట. ,,
ఔర్వుండు కదళియ న్నిజసుతఁ గన్యఁ దెచ్చి దుర్వాసునకును దోడ్తోడ నుద్వాహంబుఁ గావించుట. ౧౧౨
అంతటఁ గదళి దౌష్ట్యము. ౧౧౬
ఆ దంపతులకు ముక్తాభిఖ్య ముక్తి నాఁ గూఁతురు పుట్టుట. ... ౧౧౭
క్రోధన ముని శాపముచేతఁ దజ్జాయ కందళి బూది యగుట. ... ౧౧౮
ఔర్వ ముని తన యల్లుని నవమాన మొందెదు ఓనిచే నని శపియించుట. ౧౧౯
అంతట; దుర్వాసుఁ డసువు లెడల నెంచుట.... ... ,,
నారదుఁ డంచిత హితబోధ మల్ల దుర్వాసుని కలవఱుచుట. ... ౧౨౦

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

దాక్షాయణీదేవి దగ్ధగాఁ దచ్చిచ్ఛరీరముం గొని శూలి పృథ్విఁ దిరుగ, హరి బాణములఁ ద్రుంప, నత్తనుఖండము లందందుఁ బడి శక్తు లవియ యవుట. ౧౨౧

నూట యెన్మిది యయి పాటిల్లు నద్దేవి క్షేత్రము దెలిపెడు సీసమాల. ... ౧౨౨

అంబరీషుని యుపాఖ్యానము. ౧౨౮

నారదుఁ డల్ల దుర్వాసుని ననునయించుట. ౧౩౩

ఆది బిల్వాటవియందు సనత్కుమారుఁ డతఁడు తప ముంట ... క్రోధనముని క్రోధం బెడలుటయు. ౧౩౪

కూఁతుతోనాతండు కంజాద్రినిం దపంబుం జలుపుట. ... ౧౩౫

ఇన్నూట యిరువదా ఱెన్నికఁగనుచున్న విందుఁ బద్యములు ప్రకృతి యగు నిది.

జానుమండలుఁ డను దానవుం డడరుట. ౧౩౬

తద్వధార్థము శూలి దక్షిణభుజమందుండి ముక్తర్షి యవతరించుట. ... ౧౩౭

ఈశ్వరాజ్ఞ విశ్వామిత్ర యజ్ఞ రక్షణము నొనరించుట. ... ౧౩౯

సముని మార్తిక యాగము. ౧౪౦

ఆయెడ నారద రాయభారము. ... ... ,,

అంతట నాజానుమంతుని ప్రేరణ మహిషాసురుండు తన్మఖముఁ జెఱుప, సైన్యసమేతుఁడై చనుదెంచుట. ౧౪౧

ఇంద్రాది దేవసేనాగతి. ౧౪౨

దేవ దానవ కలహము. ౧౪౩

అంతటఁ బరదేవతా స్తుతి. ౧౪౬

మఱి, మహిషాసురమర్దిని యవతారము. ౧౪౭

దేవికిం దన్మహిషాసురునకు ద్వంద్వ యుద్ధము. ౧౪౯

అంత, సమద మహిషాసుర సంహారము. ౧౫౨

అంతను, జానుమత్సంతాపము. ౧౫౩

ఆధ్వర సైన్య వర్ణనము. ౧౫౭

ముని జానుమండల సైన్యయుద్ధము. ౧౬౧

దుర్గానురోద్ధతి. ౧౬౪

దుర్గ విజయము. ౧౬౫

ఉభయ సేనాపతి యుద్ధము. ౧౬౭

మార్తిక తజ్జానుమండల ద్వంద్వ యుద్ధము. ౧౬౯

అట, జానుమంతు సంహారము. ౧౭౧

తత్పుత్రుఁ డైన సునీతి పట్టాభిషేకము. ౧౭౩

అంతట, మార్తికుఁ డాత్మపిత యయిన శివుఁ గాంచి సత్కృతిఁ జెందుట. ౧౭౫

అపుడు, మార్తికర్షికిఁ బెండ్లిమాటలు జరుగుట. ... ౧౭౭

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కంజాద్రిఁ గంజరాక్షసుఁడు చేరి, యందుండు దుర్వాసునాత్మజ ముక్తినిఁ జెఱఁబెట్టుట.	౧౬౬
ఆ ఋషి చేరి బిల్వపతిని భజించుట.	,,
భవునాలయంబున ముక్తి మూర్తికు లిష్టముననుగనుట. ...	౧౬౯
అంత, బిల్వేశ్వరు నభిషేకమునకయి దుర్వాసుఁడా కంజ పర్వతమున సరసునం జిత్పాకాశమునం జలముఁ దేర నరిగి యక్కంజుచే హానిఁ గాంచి, మొఱయిడ, శివునాజ్ఞ మొనసిన నంది యయ్యసురను దునిమి కంజారి యాట.	౧౭౦
క్షమను, నీవానదీ సంభవము.	౧౭౧
అంత, ముక్తికి మూర్తికునకు మేల్దెఱఁగుపడుట. ...	౧౭౩
మూర్తి కోద్వాహము.	౧౯౨
మఱి, పౌరుష ప్రశంసనము.	౧౯౪
బిల్వేశ ప్రసాదముననువరముల దుర్వాసుఁడిరవొందఁ బొందుట. ...	౧౯౫

అను నీకథలఁ బూరుషాఖ్యభాగ మింపగు నార్నూటయిరుదియొక్కటి పద్యముల్గూడుటఁ బ్రకృతి పురుష యోగము ద్వివిధాప్తి సెప్పఁ బద్దెము లెనమన్నూటనల్వదే డున్నకతన, దూర్వాస నామ సంస్తుత్యంబు పంచమం బయిన బింబం బిది యఖిల నుతము.

౪౦.

---

౮. గేయ శాండిల్య సత్కృతి.	౧౯౬
కాళ కథ.	౧౯౯
భీమ కథ.	౨౦౬
మత్త కథ.	౨౧౨
శూర కథయు.	౨౧౭
నంది కథ.	౨౨౧
శంకరాచార్య కథయు.	౨౨౯

ఏనూటనల్వదిమూడు పద్యముల్పరఁగుకతన, బిల్వేశ నామక విలసిత మగు భాగమాద్యంబు నానార్థ హర్షద మిది.

ఇఁకను, రత్నదాస సర్గము.	౨౪౮
రత్నగుప్త సర్గము.	౨౫౮
రత్నవర్మ సర్గమును.	౨౬౨
రత్నశర్మ సర్గము.	౨౭౦
వర్ణసాంఖ్య రత్నాయన సర్గము.	౨౭౫
రత్నేశ సర్గమును.	౨౯౫

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

అను నా యంగములతోడ నలరుచు నేనూటరెండు పద్యంబు లిందుండుకతన,
రత్నేశనామక ప్రథితం బవు ద్వితీయభాగంబు వ్యంగ్యసంభావ్య మిద్ది.

అట, శతరూపా శతానంద కల్యాణము. ౨౯౮
ఒగి, శ్రీమతికిని దామోదరునికిఁ గల్యాణము. ౩౦౧
అంతటఁ, గ్రమత బిల్వేశ్వర కల్యాణము. ౩౧౦
అనెడు నీకథల నిద్ది సంఖ్యఁ గల్యాణ రసజ్ఞ పర్వము. ... ...
మహిమ నిధిజ్ఞ పర్వము. ౩౨౪
మహి మహితము వరము యాత్రాభిజ్ఞపర్వమును. ... ౩౪౦
రహస్య రత్నపర్వ. ౩౪౪
నవాథ్వ రత్నపర్వము. ౩౪౬

అను పర్వపంచక మనువొంద నన్నూట నలువది పద్యము ల్నలువలరెడుఁ
గాన, నవాథ్వాఖ్యఁ గనెడు నీయది తృతీయంబు భాగంబు సర్వార్థదంబు.
భాగత్రయాత్మకమై గురు షష్ఠబింబం బభేదేశాఖ్యఁ బరఁగు వేయు,
నన్నూట యెన్బదే నున్నవి పద్యము లిది మహావాక్యమై పొదలెడుఁ గడు.

ఆఱు బింబముల షడక్షరశైవమంత్రం బనఁ దత్సంహితాత్రయిఁ దగి,
మూడువేల్నన్నూటితోడ నల్వదిరెండు పద్యంబు లొప్పంగ హృద్య మగుచు,
బిల్వేశ్వరుండుగా వెలయుఁ దదీయంబు బిల్వేశ్వరీయంబు విశ్వ వినుతము.

౧౮.

ఇద్ది యష్టోత్తరశతాంఘ్రు లెనసినయది, నీసమాలిక నాదాత్మసిద్ధలింగ,
మిందు నీతేటగీతియె బిందుపీఠ, మిది విషయసూచిక యగు బిల్వేశమూర్తి.

శ్రీ నందినే నమః.

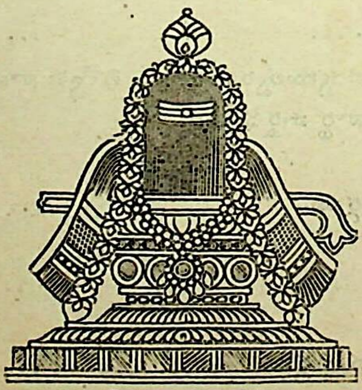

శ్రీ బిల్వేశ్వరాయ నమః.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీ తనుమధ్యా బిల్వేశ్వరాభ్యాం నమః.

శ్రీ గణపతయే నమః.

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యాయ నమః.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీగణేశాయనమః.

శ్రీబిల్వేశ్వరాయనమః.

బి ల్వే శ్వ రీ య ము.

ప్ర థ మ బిం బ ము.

బి ల్వ పు రీ బిం బ ము, బి ల్వే శ బిం బ ము.

పీ ఠి క.

ఆ ది భా గ ము.

శ్లోకము॥ శంనోమామభయం సదా వితనుతాం మంత్రోఽక్షరన్యాసత।
స్సాంఖ్యైస్సంప్రతిపద్యతేఽత్రముఖజైష్షడ్భిస్సహాంకాక్షరైః।
యగ్గఖండత్రయతస్త్రిపత్రకలితోబిల్వోఽఖిలశ్రీఫల।
స్సశ్రీమాంస్సశివశ్శివశ్శివతరశ్శ్రీబిల్వనాథేశ్వరః॥ ౧॥

కం॥ అనియొకటిమాటినైదిటిఁ । గనుటకయినవ్యంజనములఁగలశ్లోకంబో।
మననొకటమూటనైదిటఁ । గనుటకయినవేల్పులగమిఁగనుఁగొనియాత్మన్॥ ౨॥

కం॥ చదివితినాత్మశ్లోకము । ముదమునవినిబిల్వనాథముఖ్యచరితకీ।
యదిమంగళముగఁదగునది । పొదలుననెపడాస్యుఁడురసభూసురమణివై॥ 3॥

శా॥ జ్యోతిర్ముఖ్యషడంగషడ్వదనుఁడాక్షోణీసురానీకినీ।
ఖ్యాతుండంచితశక్తితార్కికతవేదాంతార్థనిర్ధారణన్।
శ్రౌతస్మార్తవిధాయియోరుగలుసుబ్రహ్మణ్యసిద్ధాంతిస।
ద్వ్రాతాబ్జాప్తుఁడుప్రేరకాద్యుఁడనిసుబ్రహ్మణ్యుఁగానెన్నెదన్॥ ౪॥

కం॥ ఒనరునెకృతియనివగవఁగఁ । జనవుమెఱయశివుఁడనశివశంకరపండ్యా।
యనుసహృదయుండువచ్చెన్ । వినిదీనింగృతిముఖమునువెసవాక్రుచ్చెన్॥ ౫॥

తే-గీ॥ శ్రీనివాసుండునినుఁబెంచెఁజిన్నతనము । నందుఁబదపడియాన్నత్యమొందనేలు।
శ్రీనివాసుండుబిల్వేశుఁడానుగానఁ । దచ్చరితమీవొనర్చుటదనరెడుఁగడు॥ ౬॥

కం॥ శన్నోమామభయమ్మని । మున్నుఁగఁబద్యమ్మొదవుటముఖ్యముపద్యా।
కోన్నతిఁగృతిగనుటాంధ్రుఁడ । వెన్నఁగనుకనాంధ్రభాషహితమదిదనరన్॥ ౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ కవికర్ణరసాయనమునఁ । దవుఁగదకృతినాయకత్వతత్త్వమువిద్వ।
త్కవికర్ణరసాయనముగఁ । బ్రవిమలకృతివెలయుటొప్పవరకవివంద్యా॥ ౮॥

మ॥ కృతినాథుండుగనుండమానవుఁడిటంగీర్తింపనాకెవ్వఁడున్।
క్షితిఁగానంబడఁడయ్యెడున్సుమనసుంగీర్తింతునే నంటినా।
పతిబిల్వేశుఁడువానిదేకృతియిదావాకొందనెట్లైనఁద।
న్నుతుఁడాటంఘుటికాద్రిశ్రీనృహరిపొందుంగాకనీసత్కృతిన్॥ ౯॥

తే-గీ॥ తల్లికడుపునఁబొడమనితనయగాదె । కృతికృతీశుఁడునటువంటిహితముగుటను।
భక్తరత్నమత్వత్కృతిపతిగనుండఁ । దగునుబ్రహ్లాదవరదుండుస్తంభభవుఁడు॥ ౧౦॥

కం॥ గురుఁడునరశింగరావఁట । పరమగురుఁడుశ్రీనృసింహభారతియతికే।
సరియఁటసరిమెటలేదఁట । నరసింహుఁడవీవెకావెనవరసరసికా॥ ౧౧॥

ఆ-వె॥ వరతనూజులిరువురరయనృసింహులు । గలిగిరీవటకిఁకఁగలుగుతసుత।
గాఁగనీకుసుకృతికన్యశ్రీతనుమధ్య । నారసింహియైననల్పగాదె॥ ౧౨॥

కం॥ మీకిలువేల్పునృసింహుఁడు । నీకృతినతనికెయొసంగునీకున్మేలౌఁ।
జేకుఱుసమీపసంబం । ధాకలనమునీయభిఖ్యసార్థకమయవున్॥ ౧౩॥

కం॥ అనిమచ్చరిత్రకారుం । డనువుగవ్రాసిచ్చినవిషయమునామదికిన్।
వినుతముగఁదోఁపఁబ్రతికృతి । గనుదచ్ఛివశంకరాఖ్యుఁగనుఁగొనిపేర్మిన్॥ ౧౪॥

కం॥ ఆశంకరుండుమునుల । శ్రీశునృసింహునినుతించెనెలమినిపుడుమే।
లీశివశంకరుఁడతనినె । యాశించెంగృతిపతిగమహార్హమయనఁగన్॥ ౧౫॥

కం॥ ఎవఁడుతనుమధ్యఁగూరిచి । యవితథముగఁజేసెశతకమాంధ్రమునందా।
కవిజయరాఘవనాయఁడు । ప్రవిమలమతివినియనెఁదనప్రాజ్ఞతమెఱయన్॥ ౧౬॥

సీ॥ ద్విజరాజరాజిల్లెవెలసిసంపూర్ణమైనీతిచంద్రికయొగినీవలనన।
రమపుత్రనీవెకారచియించితివిపుండరీకమహాశ్వేతశ్రీవిభవముఁ।
దనరశాంకరమతతత్త్వప్రకాశికఁజేసితౌశంకరశిష్యుఁడనఁగఁ।
గావించితిఁకనరకకథనేవిననన్నకైవడినరకరాక్షసవిజయము।
గీతనారాయణోత్తమకృతిపతియగు । తోఁతగిరిపతినినుదాసభూతుఁజేసి।
కొనికొనెనుయక్షగానంబుఁగోరికలను । అయ్యజామిళచరితంబునఘహరంబు॥ ౧౭॥

శా॥ శ్రీసమ్మోదముఁజెందిపొందఁదిలకశ్రీమోముబల్పొందికన్।
భాసిల్లంగసువర్ణశోభనెనరస్గాత్రంబునానారసో।
ల్లాసంబున్వెలయింపవాక్యచయమెల్లన్మించుశ్రీయాంధ్రభా।
షాసంజీవనినెంచనెవ్వరునినున్శ్లాఘింపరోరత్నమా॥ ౧౮॥

మ॥ ఘనులుంగొందఱుగుళ్లనున్మఠములంగాటింపఁబూనంగన।
ట్టానరన్శంకరుఁడేసహాయుఁడుగనోహోవాఙ్ముఖంబున్నలే।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఖనియున్ మ్రోయమహాబలుండవయియా క్లేశంబుమాయించిన।
జ్జనసంశ్లాఘ్యుఁడవై తిగాదెమునుపోసంజీవనీవల్లభా॥ ౧౯॥

ఉ॥ ప్రిన్నప్పు వేల్పునాఁబరఁగు శ్వేతముఖాధిపు రాకసాకు చే।
తన్నముదంచితంబుగను దారకహారముఁబంచి వెల్లదీ।
విన్నభవల్లనీవెనని విశ్రుతసత్కృతినంధ్రభాషకున్।
మున్నమకూర్చితౌరగుణముంగవిరత్నమధీరరత్నమా॥ ౨౦॥

చ॥ మఱియుఁదదర్జునాస్యనృపమాన్యసమాగమసచ్చరిత్రమున్।
వఱలఁగగద్యకావ్యముగఁబ్రాజ్ఞతమించరచించియెల్లరున్।
గఱవఁగఁగోరగద్యమటుగాంచితిగారవముందెనుంగునం।
గఱువతనంబునీకెతగుఁగాకెనయెవ్వరునీకునివ్వడిన్॥ ౨౧॥

చ॥ అరయఁగఁబద్యకావ్యమునునల్లెయొనర్పఁగడంగు మేర్పడన్।
వరరుచిఁగల్గఁజేయుజనపాళికిగద్యముపద్యమున్నను।
స్ఫురితముగాఁగనీకవితఁజూచినఁదోఁచెదుసవ్యసాచినా।
వరకవినీదిసత్కృతిశివప్రియమావిజయుండవాదిటన్॥ ౨౨॥

మ॥ ప్రణుతింపంబదముల్ప్రజల్బహుళముల్ వాక్యంబు లేగేహముల్।
ఘనపద్యంబులెగ్రామముల్ గృతులెవిఖ్యాతంబులౌసీమలో।
యనస్వాయత్తములైతగన్ను కవితాయద్యస్త్రీరాజ్యేనకి।
మ్మనుసుక్తిన్ స్మరియింపనీవెకవిరాజైమింతువెంతేనియున్॥ ౨3॥

కం॥ కవిరత్నమత్వద్రచితమె । యవితథముగఁగావ్యరత్నమపునరసింహో।
త్సవమయిబిల్వేశాయన । ముపుటంబిల్వేశ్వరీయమనఁగఁబొసఁగెడున్॥ ౨౪॥

తే-గీ॥ అనివినిచియాత్మసదన నామాక్షరత్ర । యైక్యమొనరరసాలఫలార్పణంబుఁ।
జేసియటుప్రాయసమకూర్చిచెందెశ్లాఘ । కలశపాకమువిజయరాఘవుఁడుఘనుఁడు॥

తే-గీ॥ వింతగానప్డుదేవతావిష్టుఁడొకఁడు । జనుఁడుసహదేవుఁడనఁగఁబ్రాసాదభోధ।
కార్థకవిమణినాముఁడవపుదవుటను । దవునుగవిమణినామంబుద్వత్కృతికనె॥ ౨౬॥

కం॥ ప్రాసాదమూలమిదిగద । ప్రాసాదశిరోగృహంబుప్రణవంబందున్।
భానిల్లుటనునృసింహుఁడు । ప్రాసాదాభిఖ్యుఁడగుటవరుఁడీకృతికా॥ ౨౭॥

ఆ-వె॥ అనుచుసాంఖ్యయుక్తినతఁడువలుకుటయు । నానుముఖులుముప్వురలరిమెచ్చి।
రొప్పెసంగయుక్తియుక్తంపచోగ్రాహ్య । మనెడిసూక్తిఁదలఁచియంతనేను॥ ౨౮॥

కం॥ అవుబిల్వనాథుఁడోంకృతి । యవుఁదచ్చరితంబునల్లెయైదుగురేమున్।
దవఁబంచార్ణములనిమా । నవపంచాస్యార్చనముఘనమనిస్ఫురింపన్॥ ౨౯॥

కం॥ మదిఁదలఁచికృతికిఁగడఁగితిఁ । బొదలనిలకుఁదేరసత్యభువనంబుననుం।
డిదివిజవాహినికినిహారి । పదభవకుభగీరథుండుపనిగొనినక్రియన్॥ 30॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తే-గీ॥ ప్రజలుకొక్కొండవేంకటరత్నశర్మ । యంద్రుకవిరత్నమనియేని నార్యులరసి।
వాఁడఁగవిమణినామముఁడఁబరఁగెడుఁగడు।మహినిఁగవిమణినామముమత్కృతియిది॥

సీ॥ సంతతసంచరచ్ఛకటాంబుదచ్ఛటల్నేమిఘట్టనబిట్టునెఱపునుఱుము।
లతిరయవిచలన్మహారథ్యఖరఖురాహతులకుఁదప్పెటలఖిలరథ్య।
లవనీవిమానములపుపావబండ్లుకొమ్ములనూఁదుఁదుడుములమ్రోఁతలెసఁగ।
నమితజనౌఘాబ్ధియబ్ధిఘోషమురూపుమాపుఁబిరంగులునేపునూపు।
నీటిక్రోవులునుత్తైలునెత్తములును । జెలఁగువాద్యధ్వనులునెన్నఁజెవుడుపఱుచు।
నెందునాచెన్నపురియందునెట్లొయిద్ది । కలుగుబిల్వేశ్వరీయంబుగాదెయరిది॥ ౩౨॥

ఉత్సాహము॥ సర్వజిత్తువత్సరమిదిసద్విజయకరంబగున్।
సర్వజిత్తుశ్రీశ్వరుండుసదవనుండుగావునన్।
సర్వజిత్తుగాఁగృతియిదిసంప్రవృత్తమయ్యెనా।
సర్వజిత్తుగాదెదైవసంప్రయుక్తినంతయున్॥ ౩౩॥

కం॥ పనిఁజేయువాఁడుచేయిం । చినవాఁడునుబురికొలుపుచుఁజెలఁగించినవాఁ।
డునుమెచ్చినవాఁడునుఫల । మునకునుసమభాగులుగృతిమొనయుటదగుఁగా॥ ౩౪॥

కం॥ మునుకవిదికనునెఱుచుటన్ । దనుఁబొందిననిందడిందనానిపుడిటనా।
కునుగన్నిడినుకవిగన । స్నెనరించిననరనియంతనొగినుతియింతున్॥ ౩౫॥

కం॥ ననులక్ష్మీవంతునిఁగాఁ । బునరుద్వాహమునఁజేసిపొసఁగఁగనుకవీ।
ట్టనిపింపనెుఫలదాయిగఁ । దనరినయేకామ్రనాథుఁదలఁతునుమేషున్॥ ౩౬॥

శా॥ తారత్నాకరజాతయాటనసజాతప్రీతిఁబార్న్వత్రయ।
శ్రీరత్నాకరమైనభారతభువిన్జేపట్టివిక్టోరియా।
కూరెన్నెంప్రెపసఘిండియాపదముఁదమ్ముగ్బ్రోరుసామ్రాజ్యమం।
దారారాజిలురాజధానిమదరాసన్వేరనొండప్పురిన్॥ ౩౭॥

కం॥ తచ్ఛాస్త్రిపాఠశాలా । కచ్ఛంబునఁగచ్ఛపములకరణిఁగవీశ।
త్వాచ్ఛయశులాజ్జలుంద్రుఱ । వచ్ఛాయలుదెలుఁగుగురుఁడవారలలోనన్॥ ౩౮॥

ఉ॥ ఇమ్ముగమందపాటిలనిజేషుఁడుమెచ్చఁగసచ్చరిత్రభా।
గ్యమ్మునమమ్మనాఁబరఁగెనక్కటికమ్మునరామకృష్ణనా।
మమ్మునసొప్పతేజునకుమాన్యజనాళికిమందపాటివెం।
కమ్మయశోదయాఢ్యయగునైనథరామరియోమెమచ్ఛిషన్॥ ౩౯॥

సీ॥ చోటుగ్రమ్మెడుకోటపాటిలదేశాకపుణ్యసాలముసాలఁబొనరుఁదోన।
సింహాసనముఖితినేయునదొాదవదుగాకశ్రీవసురాశిగద్దెగఁదగు।
నాదలబరువుగాలేదుగాకకిరీటమురుకీర్తివిధుహాశియొప్పనెన్న।
రాజదండముధర్మరాజదండమువోలెఁగేలఁగ్రాలదుగాకపోలునీవి।
రాజుమందపాటిరామకృష్ణయ్యయన్ । భూసురప్రభుండుపొసఁగఁజెలిగ।
రామకృష్ణగురుతరంజిల్లినట్టిసాం । దీపురీతిఁబరఁగితిన్సుఖముగ॥ ౪౦॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఆ-వె॥ కూర్మి దొడ్డవరము గోపాలకృష్ణయ్య । నాదు జ్యేష్ఠపుత్రు నరహరియనఁ।
జిచ్చువలనఁ బ్రోచి లెచ్చి నాకిచ్చెను । దొడ్డవరముగా దెబిడ్డ నిడుట॥ ౪౧॥

కం॥ శ్రీయుతుఁ డనంతజత నొకొ । పాయక పనపాక శ్రీనివాసాచార్యం।
డీయెడ ననుద్ధువుఁ జేసెన్ । ఛాయాయంత్రమున శ్రీవనముఁ గొనెఁ దిరుగన్॥ ౪౨॥

బంగారము.

భరతాభ్యుదయము నెవ్వఁడు వేడ్కఁ జేయించినలు మొగంబులఁ గాంచు ఫలముల నొగి - వెలయనుగా । చెన్నపుర్యున్నత శ్రీన్యాయసభ నెవండా న్యాయవాదిపంచాననుండు - ప్రాంచితుఁడా । సరససంభాషణచాతుర్యధుర్యతనవును సహస్రాస్యుఁడనఁగ నెవఁడు - హర్షదుఁడా । త్యాగభోగముల నర్థము సార్థకము నేఁత బహుముఖంబుల రాయబహదరెవఁడు - ప్రభువుగదా । సహజగుణములు నాల్గిటు సంఘటిల్ల - సాధువుగా । గ్రామనామాదులేని యగ్ర్యతను దెలుపు - రసికుఁడుగా । భువిదివియునేని పేరను బొలుచుననఁగి - భూరికీర్తి । పాద్యనంతుఁడాచార్యుండె యగున తండు - వ్యక్తుఁడుగా॥ ౪౩॥

మ॥ అవునీ శ్రీపనపాకవంశజుఁ డనంతాచార్యుఁ డేకణ్వమా।
నివరుండీకృతియన్న కుంతలను బూన్కిం బ్రోచి ముద్రించిమా।
నవసింహార్పణ మొప్పఁ జేసెఁ దన యానందంబు సంధిల్లఁ దత్।
స్తవనంబర్హముగా దెచేయఁగను వైశ్వామిత్రుఁడా నాకిటన్॥ ౪౪॥

సీ॥ ఆయనంతుఁడు భూమి నాదలనిడుకొను నీయనంతుఁడు భూమి నెక్కియుండు।
నాయనంతశయంబాయయ్యెఁ గ్రిందుగ యాచ్న నీయనంతశయంబాయెఁ గొఁబైఁగ।
నాయనంతపదంబాయగును నుప్పరవీధి నీయనంతపదంబాయె వ్యసభల।
నాయనంతాఖ్య సంఖ్యాదినేయగుఁ జూడ నీయనంతాభిఖ్య యోయనంత।
మార శేషుండు గీషుండు హరియు గిరియు । నాకసము గీకసము మఱియవని గివని।
యానెపనపాక శ్రీయనంతార్యునికెన । పేర నే సామ్యమదియెంత పేరె పేర॥ ౪౫॥

మధ్యభాగము.

సీ॥ విధిగద స్వస్థాన వేషభాషాభిమతాస్సంతయనిక విత్వమ్మొదవఁగ।
వివిధార్థకాంక్షలఁ దవిలియె రేరికో కృతులనిచ్చుచు సకృద్ధితులఁ బొగడు।

బంగారము.

ఇంద్రగణంబులాఱిన గణంబులు రెండు నిందుగణంబొకండిందునుండు - నీఙీంపుఁడీ । నాల్గుపాదములిట్లునల్వొందఁ దేఁటియొ తేఁటిబోటియొ కూడవాటముగను - చాటిరెదున్ । బంగారమనఁగను బద్యంబు హృద్యంబు సీసమేలను వర్ణసిద్ధిగలుగ - శ్రమించఁగాఁ । బ్రణవగణావళిపరఁగుటఁ బ్రతిపాదమందిది ప్రణవవిఖ్యాతిఁ గాంచు - నారయుఁడీ । షడ్గణాళిపాద సరణి నొప్పుటను బ్రా - సాదమాఁగా । సకలసౌమనస్య సారంబు గ్రహియింపఁ - జాలు లీలన్ । గాంచఁ దేఁటిబోటి గానయ్యెనిది వెలి - గారమనన్ । గదినిచాలఁ గ్రాలఁగాఁ జేయు నారబం - గారమున్ శ్రీ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

చెలిమి మైఁదమవారి నెంచమియ చిత మేమున్నె కృతఘ్నత మొనయకున్నె।
వారికిఁ గోరికివటిల దేతమ పేర్లు కృతిముఖమునను శాశ్వతతఁ గనఁగఁ।
గాన సంగ్రహముగఁ గొంతఁ బూనియెంతుఁ। దల్లిదండ్రుల సేవగ ధర్మపరత।
నాందిగందీనిరసికులు గందురగుట । నీతిమంతులు గ్రహియింత్రు గాతఁ బ్రీతి॥ ౪౭॥

శా॥ శ్రీకిం జన్మగృహంబు తత్పురుషతం జెన్నొందఁ గానయ్యఘో।
రాకారంబున ద్రావిడంబొనరసద్యస్సంభవత్వంబును।
త్మ్మే కర్ణాటమరాట దేశములు గాంచన్వామదేవద్యుతిన్।
స్వాకల్పంబగు నూర్ధ్వమూర్ధ్వముఖమాద్యం బాంధ్రదేశంబగున్॥ ౪౮॥

తే-గీ॥ తొలిదెసన్సంద్రముండుటవలఁ గొనుటను । ద్రమిడకర్ణాటసన్మహారాష్ట్రికోఢ్ర।
విషయములు మానమున నాంధ్రవిషయముద్య । దర్ధచంద్రాకృతిఁ దగుశివాంచితమగు॥

ఆ-వె॥ వృద్ధగంగ మాళిఁ గృష్ణ సుషమగళ । మున నుదనర బాహపాదలఁ గాఁబి।
నాకినిగను స్వర్ణనది నూపురంబు గాఁ । దగుఁ ద్రిలింగవిషయధర్మధరుఁడు॥ ౪౯॥

కం॥ కనమల్లనభీమనకా । శనయను నామములకు మొదలంగల వర్ణా।
శినగుటశివాయయనిత । జ్జనపదము త్రిలింగసంజ్ఞఁ జనుగుణయుక్తిన్॥ ౫౦॥

కం॥ కనుఁగొనశివాయయనునీ । వినుతార్ణత్రయముసంఖ్య వేడుకఁ గూడం।
గనుబదియగు నేకాదిగ । మొనసినఁ బదిసంఖ్యలోంన మోయనియునగున్॥ ౫౧॥

సీ॥ ఏనాటనర్ధనారీశత నెటిఁగింత్రుమగలెడమను సొమ్ములాగిని దాల్చి।
యేసీమఁ బ్రాసాద మెలమి బోధింత్రక్షరాభ్యాసమున బాలకావళికిని।
ఎందు మాగాణంబునందుఁ బామరులు నాలి వశియంద్రా మ్రేడితవశతశివ।
పదమదిగా నెటఁ బ్రాభాకర పరిశ్రమంబు శివోఽహమన్మనువుఁ దెలుపు।
నట్టిదా విషయమె శైవమానుగాదె । యగుటనప్పయదీక్షితుండంధ్రభాష।
యాంధ్రత ప్రభాకరమతంబునల్పతపము।ననులభింపదటంచుఁ దాననఁడెమున్న॥౫౨॥

ఆ-వె॥ పలువురెంత్రు గాక స్వస్వభాషోన్నతి । దేశభాషలందుఁ దెలుఁగు లెస్స।
యంచు నెంచెఁగాదె హరికృష్ణదేవరా । యనికిఁ దెలియసాక్షియతని కృతియ॥ ౫౩॥

ఆ-వె॥ దేవభాషవ్రాయ దేవనాగరలిపి । బాలబంధులిపినిఁ బరఁగ గ్రంథ।
లిపి గ్రహింతు రొరులు లీలస్వలిపినెమే । ల్వారలాంధ్రులాంధ్రభాషయసదె॥ ౫౪॥

సీ॥ క్రమముగ శ్రీమత్సకలగుణసంపన్నయనియున్నఁ జదివెడు నఱవవాఁడు।
కడఁగి చిరిమదుచగలకుణచంపణ్నొయనికన్నఁ డమువాఁడు మొనసిసిరిమ।
తు సకలగుణయని తోడనేశంపణ్నాయని మహారాష్ట్రిండు పనివడివడిఁ।
జెలఁగుచు శ్రీమతూనేకలగూణా సెపన్నాసెయని యోఢ్రభాషణుండు।
వెలయ శ్రీమొతొసాకొలాగుణొసాంపాన్నె । యనియిఁకెన్న నేలయన్యభాష।
లాంధ్రుఁడున్నయట్లె యలరఁబఠించుఁగా । యంచుహాస్యవేదియాడునాడు॥ ౫౫॥

కం॥ పలుకఁదగును దెల్లముగా । నెలయునువీనులకుఁ దేనెలొలుకుననంగా।
వెలయను వ్రాయఁగఁ జదువఁగఁ । దెలుఁగున కెనయున్నె తెనుఁగు తేటయగుఁ గదా॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ భువిసంస్కృతప్రాకృతభవ । మువికృతికివేఱుభాషయని గౌరవమె।
ట్లువునఁ జనదుసమాచ్ఛిక । భవనంబీయాంధ్రభాషపరమాన్నముగా॥ ౫౭॥

శా॥ ఆదేశంబుననగ్రవర్ణులునియోగ్యాఖ్యుల్ నృపంచాన్యులు।
న్వైదాన్యుల్ఘనవాహులున్న్మచులుసన్మిత్రోదయుల్గర్బరు।
ల్సోమదావాప్తిఁబ్రచేతసుల్నిభిసఖుల్లోకోత్తరుల్ శంకరుల్।
ష్మాదిత్యుల్ ద్విజరాజులొప్పెదరుసర్వామర్త్యమూర్తుల్గడున్॥ ౫౮॥

ఉత్సాహము॥ ఔరనియననిత్యమాత్మయాత్మయోగులెవ్వరో।
వారలేనియోగులనఁగవంద్యులైరఁటంద్రొరుల్।
తారకంబగున్నయోగితథ్యమంద్రుసాంఖ్యుల్।
సారహానియోగిపదముశ్లాఘ్యమొరులకబ్బునే॥ ౫౯॥

ఉత్సాహము॥ ఆఱుప్రేళ్లనెన్నశైవమైనమంత్రమొందిమే।
యాఱునాల్గులైనలిపులనలరుమంత్రమూనువా।
రాఱునాల్గుతత్త్వములసునరసియోగులైనవా।
రాఱువేలవారనంగనైరియాంధ్రభూసురుల్॥ ౬౦॥

తరళ॥ అరయనాఱననాఱువర్ణములవ్వికల్గినదేదొయా।
పరతరంబగుశైవమంత్రముభక్తితో జపియించుచుం।
గురువరుండగుశంకరార్యునిఁగోరిచేరినశిష్యుల।
య్యురుయశుల్గదయాఱువేలననొప్పిరైరితదన్వయుల్॥ ౬౧॥

కం॥ పంచలకారలుభార్యలు । కాంచెదరంగజులదశలకారంబులుగా।
నెంచఁగఁబూర్ణులుబహుకో । ట్యంచితులార్వేలవారలనవేవెలుఁగుల్॥ ౬౨॥

మత్తకోకిల॥ పాఱులందుననగ్రగణ్యులుబ్రహ్మరాజరమాంచితుల్।
మీఱుచుందురుసర్వవిద్యలమేదినీశులవంతురాఁ।
జూఱగాథనమిత్తురర్థికిఁజూడమానధనుల్గదా।
యాఱువేలనియోగులొప్పెదరౌరభార్గవరాములై॥ ౬౩॥

సీ॥ పత్రమేనర్పింపఁబనివడివడిననతులఁగృతులమృకండుజులుగనుంద్రు।
పుష్పమేనిడఁదగవులగెల్చివినతులరాజరాజులఁజేసితేజుఁగంద్రు।
ఫలమేనొసఁగబహుఫలములఁగలిగింత్రువెలయింత్రుశ్రీఫలవిభుతశ్రితులఁ।
దోయమేనిచ్చినఁదొడరింతురమృతంబుస్వాశ్రితులకుఘనహర్షమడర।
నైదువేలేండ్లుగావచ్చెనరయఁగలియు । గముననొకకొన్నియేఁడులేకడమువడఁగ।
నగుటనార్వేలవారికిఁకభ్యుదయము । సిద్ధమవుననుఁబ్రాసాదసిద్ధమనువు॥ ౬౪॥

కం॥ క్షమఁగనిరిలువేళ్లగవా । రమరఁగఁదమకాశ్రయులగునవనీశులనా।
మములఁగులకర్త్రిభిఖ్యల । సుమంత్రిముఖపదములనిలుచుటగ్రామాఖ్యల్॥ ౬౫॥

కం॥ ధీరులుకృష్ణాతీరగ । మారేపల్లెనువసింతురవనీదేవుల్।
భారద్వాజసగోత్రుల । పారయశుల్నందిరాజువారననందున్॥ ౬౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ ఆరవణయబుచ్చివెంకయ । భైరవమూర్తియునునాకువంద్యులవుదరా।
శ్రీరుచిరులునాతల్లికి । దారులుముత్తాతతాతతండ్రులుగాన్॥ ౬౭॥

తే-గీ॥ వారిభార్యలుసత్కార్యశౌరనుతలు । సారిదిలక్ష్మమ్మవెంకమ్మసుందరమ్మ।
యగుదురాసుందరమ్మనన్నరసెఱుతఁ । దల్లితల్లినాయవ్వనుదలఁతుభక్తి॥ ౬౮॥

కం॥ ఈసుందరమ్మకుంద । ద్భానురమణియైనభైరవునకాత్మజతన్।
వాసిఁగలిగిరప్పయ్యక । శానేవధివేంకటాచలపతియురమయన్॥ ౬౯॥

కం॥ క్షితిబ్రహ్మీభూతుఁడనన్ । వితతయశంబొందెబుచ్చివెంకయ్యమహా।
ధృతిగులపావనమూర్తిగ । సుతుఁడుగమునుభైరవుండుచొప్పడుటననన్॥ ౭౦॥

శా॥ సానందుండిలనందిరాజకులజుండద్వైతసిద్ధాంతిల।
క్ష్మీనారాయణదీక్షితుండనఁగరాజిల్లెన్నియోగీశ్వరుం।
డానెవ్వఁడుయాజ్ఞవల్క్యుఁడనఁగానైబ్రహ్మభూతుండుత।
జ్ఞానశ్రీనిధినెంతునెంతయుజగత్సంశ్లాఘ్యుమాతామహున్॥ ౭౧॥

శా॥ ఆనారాయణశబ్దమీశపరమంచాడంగణత్వంబెయాఁ।
గానంబాధకమప్పదీక్షితునికేఁగావింతుసాంఖ్యాప్తినాఁ।
దానారాయణశంకరైక్యమిలనద్వైతీద్యుఁడైతెల్పిల।
క్ష్మీనారాయణదీక్షితుండనవెలింగెంగీర్తిలక్ష్మీశతన్॥ ౭౨॥

సీ॥ చుట్టలమరలించిసోమపానులఁజేసెమృద్భస్మచందనమిళితులుగను।
రాజాహ్వయులద్విజరాజాహ్వయులఁజేసెనెగినియోగులనెల్లయోగులుగను।
నిత్యనీత్యాధాననిరతులఁజేసెనగ్న్యాధానులుగబంధుయాజనులుగ।
వైదికనామకవశవర్తులనుస్వతంత్రులఁజేసెదుర్గతిఁదొలఁచెగెలిచె।
నుద్ధతారిద్రుపదదమనోజ్జ్వలతవ । రార్జునయశస్సమృద్ధిసమార్జనమునఁ।
బడసెనారథర్మాచార్యప్రథఁబృథివిని । నతఁడుగాఁడెభారద్వాజుఁడరయఁబ్రకృతి॥

కం॥ భారద్వాజుఁడెలక్ష్మీ । నారాయణదీక్షితుఁడగునాకుంగురుజుం।
డారభరద్వాజుఁడెయతఁ । డారయఘంటయ్యనాకునక్షరగురుఁడా॥ ౭౪॥

కం॥ కోటీశ్వరముఖవిద్వ । త్కోటీడితగురునియోగికులగురునినిరా।
ఘాటోపన్యాసజితా । న్యాటోపునిబ్రహ్మభూతునభినందింతున్॥ ౭౫॥

సీ॥ ఏమునిప్రతిసృష్టినేపుమైఁగావించిప్రకటించెఁదనదగుబ్రహ్మభావ।
మేబుషిరక్షించియెలమిసత్యవ్రతుఁదనదైనవిష్ణుత్వఘనతఁదెలిపె।
నేతాపసుఁడుకృతహితరామచంద్రాదృతినిదనశంకరతనిలఁజూపె।
నేతపస్విఘాసంగనెఱిఁగించెగాయత్రిబ్రహ్మవిద్యహ్మైవభవతియనఁగ।
నాత్మదుస్సహమహితతపోఽగ్నిభీత । నాకపతిసంఘటితమేనకానురాగ।
పాత్రుఁడఖిలకలాఢ్యుండుభరతుతాత । గడునెగడులోకపూజ్యుండుగాధిజుండు॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ విశ్వామిత్రుండయ్యెన్ । విశ్వమునకుమిత్రుఁడపురవితపసుఁడయ్యెన్।
శశ్వన్మిత్రుండగుక్రియ । విశ్వామిత్రుండువిశ్వవినుతుండుగదా॥ ౨౮॥

శా॥ తద్గోత్రాంచితరత్నసానువునసుద్యద్వంశములెప్పెక్కులం।
చద్గోత్రామరరత్నముల్ దగుజగజ్జైత్రంబులందొండుభూ।
భృద్గణ్యంబగుటంగృహాఖ్యనెగడన్ హేమించెఁగొక్కొండనాఁ।
దద్గేహేశుఁడుశ్రీనృసింహుఁడహహా తద్గౌరవంబల్పమే॥ ౨౯॥

సీ॥ కొక్కొండయనఁగనుగ్రోత్తకొండయటంచుఁగొండజునవశైలమందురుమఱి।
కొక్కొండయసఁగొనకొమ్ముకొండయటంచుఁగొండజుశృంగాద్రియందురుమఱి।
కొక్కొండయనఁగోటికొండలకెనయంచుఁగొండజుకోట్యగమందురుమఱి।
కొక్కొండయానఁగనుగొండలకొండంచుఁగొండజువరధరమందురుమఱి।
కోరుకొండఫలించునుగోర్కులెల్ల । నంచునేకొండఁగోరుదురలగిరిదరిఁ।
గోరుకొండయనంగఁగోర్కొండయనఁగ।నలరుగౌతమిఁగొక్కొండయనసెకవురి॥

కం॥ లక్ష్మీనృసింహుఁగొలిచెద । లక్ష్మీగణికావనోపలబ్ధవిలాసున్।
లక్ష్మీప్రదునస్మత్కుల । లక్ష్మీశుంగోరుకొండలలితావాసున్॥ ౩౦॥

సీ॥ అల్లకొక్కొండవంశాబ్ధినుద్భవమొందెవిధుఁడనందార్తగోవిందశర్మ।
ప్రపితామహుండుతత్పౌత్రుభవుండుబ్రహ్మగానాపితామహుఁడగునాగశర్మ।
తన్నందనుఁడునాకుఁదండ్రిప్రశాంతుఁడాశివుఁడనఁగానరశింగశర్మ।
యీపురుషత్రయినెంతుమూర్తిత్రయిగాకన్నెవాకొన్నఁగాదెధర్మ।
మెలమియజ్జమ్మఁబ్రపితామహినిఁబితామ । హినినివేంకటనరసమ్మవినుతయైన।
మాతరామమ్మనుభజింతుమహితలైన । యలత్రిశక్తులటంచునేనహరహంబు॥ ౩౧॥

కం॥ ఆనాగశర్మసుతుల । న్నానాయనయన్నలన్గుణప్రణుతులశ్రీ।
ధీనిధులనువేంకటల । క్ష్మీనరసింహులనృసింహశీలురనెంతున్॥ ౩౨॥

కం॥ జనవినుతచరితనరస । మ్మనునామేనత్తనుగుణమాన్యఁబితృవ్యా।
ద్యనిపత్నిజానకమ్మను । మునుకొనిమద్బంధుబృందముఁదలఁతునెల్లన్॥ ౩౩॥

ఉ॥ శత్రులకైనమెచ్చఁదగుసాధ్విరమాంబకళత్రమారయం।
బుత్రుఁడురత్నమార్యజనభూషితమైనదిధర్మమేమహా।
మిత్రముమూడునిట్లమరమించెనుశ్రీనరసింగశర్మయాఁ।
చాత్రుఁడుశ్రీకినాదుపితవంద్యుఁడుగాఁడెనుపుణ్యసంపదన్॥ ౩౪॥

సీ॥ నందిరాజాన్వయంబందుద్భవించెనుబాలసంద్రమునందుఁబద్మవలెను।
గొక్కొండవారింటికోడలయ్యెనుగొండవీటిదేవరయిలువెలఁదివలెను।
భర్తృవాగ్వశయయివర్తిల్లెసత్యాప్తిబ్రహ్మముఖస్థయౌవాణివలెను।
గనెఁబుత్రరత్నంబుఘనతమెసంగంగసవితృనిఁగనుతొలిసంజవలెను।
దనదుసద్వర్తనంబునజనకునింటి । కధిపునింటికిగౌరవమావహించెఁ।
దనయుఁగవిరత్నముగఁజేసెధన్యమాన్య। యఖిలసద్గుణనికురుంబయారమాంబ॥ ౩౫॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ ఆయమ్మభర్తకుఁ గరము । మైయంతరమాయి యనరమాయమ్మయురా।
మాయమ్మయురామమ్మయ । నైయొప్పు సువర్ణమెకదయపుస్వర్ణమనన్॥ ౮౬॥

కం॥ కనెనను వినుకొండను బెని । చెనుగుంటూరనెలకొల్పెఁ జెన్నపురమునన్।
బనివడి విద్యైకరనున్ । వినయాన్వితుఁ బాత్రునిఁ గను వెలయించెనుగిన్॥ ౮౭॥

కం॥ తనకున్ మాఱుగఁ దనుమ । ధ్యనుదండ్రికి మాఱుగాఁగఁ దా బిల్వేశున్।
జనవునఁ గనఁ బనిచిచనెన్ । దనపతిఁ గూడ దివికల్లతల్లి దలంతున్॥ ౮౮॥

సీ॥ ప్రభవించె నలనందిరాజప్పయను పాకయాజికచ్చెముకు మేనత్తయైన।
యట్టియా రామమ్మ పట్టి వేంకటరత్నమను కవిమణిఁ బెండ్లియైక్రమమున।
లలితుల వేంకటలక్ష్మీ నృసింహులన్సుమతుల నిహపరసుఖములనఁగ।
నిరువురు కొడుకుల నెలమి మైఁ గని భర్తకొప్పగించి సతి నాయోగహుతవ।
హాంచితయయయ్యెలక్ష్మి గానవతరించి । భర్తనలరించుసాధ్వి సుబ్బమ్మయెయని।
సర్వజను లెంచ సత్కీర్తి స్వర్గమందుఁ । గ్రాలెదును దూఁగుటుయ్యాల రామరామ॥

తే-గీ॥ బాల్యదశ తుద నేఁ జెన్నపత్తనమున । నుండి చిత్తూరికేగుచు నుండి మార్గ।
వశమున నగ్గంటి మున్దిరువలమనంగఁ । బరఁగు నొక పురమును నిధివరము నఁగను॥ ౯౦॥

కం॥ అగపడియె నీవకందక । ముగఁ దిరువలమునినఁ గోటమొనసిన ప్రోల్గా।
నగరమది మున్వసించిన । దిగనే మోస్వగృహమనఁగ ధృతిఁ గలిగించెన్॥ ౯౧॥

తే-గీ॥ అచట నామాత నేను నింపలర నుంటి । మపుడు బ్రహ్మోత్సవంబాటనన్ని నాళ్లు।
బిల్వనాథుని భక్తి సేవించుచుంటి । నెలమినొక్కశివద్విజుండిష్టుఁడయ్యె॥ ౯౨॥

శ్లో॥ గౌరీవిష్ణువిరించిముక్తిజనకైర్గిపూర్వం సమారాధితం।
కాంచ్యాఃపశ్చిమతో విరించినగరాత్పూర్వేస్థితం ముక్తిదం।
నీవాసింధుతటేకృతాధివసతింకంజాసురస్యాంతకం।
బిల్వేశం సతతం నమామి తనుమధ్యాంబాసమేతం ముదా॥

కం॥ అని శ్లోకము సుశ్లోకము । గను నర్థసమన్వితంబుగను జెప్పెనతం।
డొనరఁగను బిల్వనాథుం । డనఁ దత్క్షేత్రంబు మహిమ మడుగఁగ నాకున్॥ ౯౩॥

కం॥ చిత్తూరనుంటిఁ గోయం । బుత్తూరం బాలకాట మొగిఁ జెన్నపురిన్।
జిత్తంబెత్తఱినిఁ దదా । యత్తంబగు నాకు శ్రీవనాధిపభక్తిన్॥ ౯౪॥

మ॥ భసితోద్ధూళితుఁడుం గనత్కనకశోభాభాసిసాంధ్యారుణో।
ల్లసితాయామజటాకిరీటుఁడయి పల్మారెవ్వఁడో శాంతమూ।
ర్తిసురూపాంచితుఁ డప్పుడప్డుఁగలఁ దోతెంచున్ స్ఫురింపించునా।
కెసలారంగ వనంబు ఛందమును వ్యాకృత్యంగముం దెల్పెడున్॥ ౯౫॥

కం॥ పదపడి జాగ్రదవస్థనె । సదయుండయి కానఁబడియెఁ జక్కఁగ నాకా।
సదమలుని బిల్వనాథుని । ముద మొదవఁగ జనకుఁడంచు మ్రొక్కెద నెపుడున్॥ ౯౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ తనుమధ్యయనాకాదటఁ । గనఁబడెనటులంతఁదోఁచెగాయత్రిగఁగా।
పునజననిగాభజించెదఁ । గనమది శ్రీమాతయామెగదసత్యముగా॥ ౯౭॥

కం॥ తనుమధ్యాబిల్వేశుల । కనుభక్తుఁడశిష్యుఁడఁగడగొట్టుకొడుకనే।
నెనయంగనేలశంకను । గనుఁగొనఁగావారలేజగద్గురువులుగా॥ ౯౮॥

ఆ-వె॥ తారకారిఁగానుదల్లిఁజెల్లింపను । వెన్నుతోడఁబోరుపన్నఁబోను।
దారకముజపింతుఁదన్మాతభజియింతు । హరిస్మరింతుశివమయమనియెంతు॥ ౯౯॥

కం॥ క్షమఁగనఁగసప్తసంతా । నములందునుశాశ్వతంబనఁగఁగృతియెయగుఁ।
గమనీయామృతమదియని । సమకట్టితిఁదేనెటేఁగజాడఁగవిలకుఁ॥ ౧౦౦॥

ఆ-వె॥ లేకపోయెఁబోఁకలాకులున్ననునున్న । మెవరినైననడిగియింపుమీఁ।
వేసికొనఁగవచ్చువిడెమన్నవడువునఁ । బరికరోపపత్తిపరఁగెనపుడు॥ ౧౦౧॥

చ॥ సుఖముగఁదిండినిద్దురలుచొప్పడవయ్యెశ్వవృత్తినత్తఱిఁ।
సఖుఁడుగురుండులేఁడటఁబ్రసక్తియొజీవనమందెనెమ్మిన।
మ్ముఖమునగ్రంథముల్గనఁగముఖ్యములైనవియేనిగానరా।
వఖిలనుతంబుగంగృతినహారచియింపఁదరంబెలేవడిఁ॥ ౧౦౨॥

కం॥ పడయనొకతోడునేనిఁ । విడువదుబాల్యంబుశక్తివెలయదటంచుఁ।
జడియకమనుగడనమ్మక । కడఁగితిబిల్వేశుకరుణగలదనినెమ్మిఁ॥ ౧౦౩॥

సీ॥ రచియించినాఁడఁబ్రథమంబుననుసంస్కృతమునను బిల్వనాథశతకమును।
విరచించినాఁడనుదరువాతగీతాశజానుగగీతమహానటమును।
బొనరించినాఁడనుబాలుపొందగాయకప్రీతిగఁదనుమధ్యగీతరత్న।
మమరించినాఁడనుసుమనోజ్ఞముఁదనుమధ్యాశతకమునుదత్త్వనిధిని।
బల్కితిన్వేదపాదస్తవమునుగూఢ । సాంఖ్యవిద్యయుపజ్ఞమైసంలభింప।
మార్గదాయినిజయథక్కమటిబహుకృతు । లేమరిదిబిల్వనాథుండుహితమొనర్ప॥

కం॥ చేయముతెనుఁగుననని యొక । గేయుఁడునాకొసఁగెద్రవిడకృతిబిల్వారా।
మాయణమునారదుఁడురా । మాయణమవ్వారుణికిసమర్పించుక్రియఁ॥ ౧౦౫॥

తే-గీ॥ వేదశాస్త్రపురాణాగమాదులెల్ల । వెదకకయయుండనవెవచ్చిబిల్వనాథ।
చరితమునుదెల్పెనాకునిచ్చలునునడుగ । నేరనిస్తనంధయులకమ్మలీరెపాలు॥ ౧౦౬॥

కం॥ వచ్చెనుఛందశ్శాస్త్రిం । బిచ్చెవివిధపద్యవితతిహితవుగనాకుఁ।
సచ్చరితుఁడర్జుననకవి । యచ్చరతతియస్త్రిసమితినర్పించుక్రియఁ॥ ౧౦౭॥

కం॥ నేముందునేనుముందని । కోమలులుసకంభలగుచుఁగ్రోవికుఱఁగటఁ।
వేమఱుచేరెడుతీరున । నాముందటనిల్చునుపదనతిఁబద్యంబుల్॥ ౧౦౮॥

కం॥ పదములుచితములెనయలలిఁ । బొదలినువాక్యములుమేఘములనఁగనురస।
ప్రదములవుచొప్పెశ్రీహరి । గదియింపనలంకృతులునుగదురఁగధ్వనులుఁ॥ ౧౦౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ ఒదవెను క్షేత్రము శ్రీఫల । మిదియదనని కామమనెడు కృషికుఁడు కడఁకన్।
వెదచల్లం బ్రతిభే తుష్టువు । బుధులు సమత్కాంతులై రిపాసఁగె నస్రిసముల్॥ ౧౧౦॥

ఆ-వె॥ ఆదినుండి రసికులార రసి సూరూరఁ । జదువఁ జొగిరిచ విజాడయెటిఁగి।
యస్మదీయకృతిని సానెకోయిది గాన । నారనిమ్మ కాయయాటఁ గాయ॥ ౧౧౧॥

కం॥ ఏరియసద్భావము కృతి । నూరీకృతముగనొనర్చు నుత్తమసభలన్।
వారియసద్భావములే । దారయఁగా కవులకూఁ తలలరె వెలుపలన్॥ ౧౧౨॥

కం॥ అన్నియిటులూనరియున్నను । బన్నుగ నాబుద్ధియ నెడి బాలిక వెలి పుం।
గన్నదియన్న రసింహుఁడు । దిన్నఁగ నెటులెన్ను నెక్కొ ధృతి వెలయింపన్॥ ౧౧౩॥

కం॥ మానితము క్షేత్రమజ్ఞుఁడ । నానా చేఁబోగడఁబడిన నదియడరదాయం।
చేనెంచఁ గాంచ గంగకు । నానుము ఱికియనుచు స్నానపహానేమానన్॥ ౧౧౪॥

తే-గీ॥ సప్రమాణకథాసారసంగ్రహమిది । హితము బిల్వేశ్వరీయాఖ్యమిహపరసుఖ।
రసభరితము మధుచ్ఛత్రమసమమేసు । కఁడనెత్తు ద్రాత్మకుఁడనాదుఁ గాదె మేలు॥

సీ॥ కవికులతిలకాఖ్యఁ గావించితివి మొట్ట మొదట నే నరసింహముఖమున నను।
శ్రీకాళహస్తీశు చేసెనరించితివి విద్వత్కవీశాఖ్య వెలయఁగ ననుఁ।
బండితరాయాఖ్యఁ బచరించితివి జగద్గురు శంకరాచార్యవరసభననుఁ।
బేర్మి శ్వేతద్వీపవిద్వత్కవిపరీక్ష సత్కృతుఁ జేసితి జానుగనను।
విజయనగరేశు సత్కృతివిద్వదాద్యఁ । గానొనర్చితి కవిరత్నగరిమ నుననుఁ।
జేయఁదొడఁగితి బిల్వేశ్వరీయకృతిని । నను నెటులూనరొత్తనుమధ్య వినతసాధ్య॥

కం॥ వెలయవద నోక్తివశుఁగనె । కరకరజాధీనునిఁ గనెగమనపదాయ।
త్తలసితుఁగనె మెటువలెనేఁ । జెలువుగఁ బలికింపు నన్ను శ్రీతనుమధ్యా॥ ౧౧౫॥

కం॥ అని ప్రార్థింపం దత్కృప । ఘనముగ రత్నాకరదుగఁ గావించెననున్।
జనియించెము త్తైముగ శ్రీ । తనుమధ్యగనేకృతిమణిదనయఁగ నాకున్॥ ౧౧౬॥

చ॥ క్షితి నరుఁ డెవ్వఁ డేనిఁదనుఁ జేరెడువానిని జేయుఁ గాదె స।
మ్మతిఁ దనభంగి సింగము నుమచ్చిక నేసినఁ జెందవచ్చుఁ గా।
యతులితమా క్తికంబులను హస్తిశిరస్థ సములం గృతీశ్వరుం।
డతఁడు నృసింహుఁ డర్మిలి నిజాశ్రితు నన్ను నృసింహుఁ జేయఁడే॥ ౧౧౭॥

కం॥ సురరిపుగజసింహుండును । సురసింహుఁడు నయ్యు నరులసొంపొందింపన్।
నరసింహుఁడయ్యె హరియా । నరసింహుఁడు గాక రుండు నరసేవ్యుండే॥ ౧౨౦॥

శా॥ సత్యజ్ఞానసుఖస్వరూపుఁ గొలుతున్ సద్దుగ్ధవార్ధిస్థితున్।
బ్రీత్యం చన్ముఖయోగివంద్యునమలున్ శ్రీమద్విభూషోజ్జ్వలున్।
నిత్యం జక్రపినాకసాభయవరున్ నీరేజబంధుద్యుతిన్।
బ్రత్యక్షీప్రవరాతపత్రుని నిద్ర్యత్యక్షున్ శ్రీనృసింహప్రభున్॥ ౧౨౧॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ పంచాస్యముఖుని నెంతుర । మాంచదురస్థలునిఁగాంచనాంబరపరిధా।
నాంచితహిరణ్యగర్భును । దంచితుఁ బ్రణవాత్మునక్షరాదిమబీజున్॥ ౧౨౨॥

కం॥ పంచాననాద్రిదలగా । నంచితమగుమంగళగిరియక్కుఁగబొడ్డై।
మించనపెనుబిలమునుఘటి । కాంచద్ధరమంఘ్రిగఁదగుహరినిభజింతున్॥ ౧౨౩॥

తే-గీ॥ ఉగ్రవీరమహావిష్ణుజ్జ్వలాత్మ । కలితసర్వతోముఖనృసింహులుసభీష।
ణుండుభద్రుండుమృత్యుమృత్యుండనంగఁ । బరఁగుప్రణవాత్మకుని శ్రీశుఁ బ్రస్తుతింతు॥

సీ॥ తత్త్వంబరయఁబరతత్త్వంబు తానన స్తంభంబునందద్భుతముగఁగలిగె।
నాత్మనరుండన్నయర్థంబుఁదెలుపనానరశరీరుండుగాఁబరఁగెశుచిగ।
సోఽహమన్భావంబునడరించునాఁగసింహాననుఁడయ్యెభయానకముగఁ।
గనయోగమునసత్యమననరసింహుఁడై రౌద్రవర్ధనుఁడయి ప్రవచ్చెనసురఁ।
గనకకశిపునిబీభత్సకలనఁగరుణ । నేలెఁబ్రహ్లాదుశాంతుఁడై శ్రీలలనను।
గూడిహాస్యంబు నేయుచుఁగోరుకొండ । నానలరుపరసుని నెంతు శ్రీనృసింహు॥ ౧౨౪॥

కం॥ నవనారసింహమూర్తికి । నవరసకలితమగునాదినవకృతియొప్పన్।
నవరత్నహారమువలెన్ । నవరత్నకృతమ్ము బిల్వనాథచరితము॥ ౧౨౫॥

అంత్యభాగము.

ఆ-వె॥ అష్టవర్గసంభవాక్షరాత్మికవాక్కు । గాఁగనుమయయర్థకలనసుభవుఁ।
డష్టమూర్తిగాఁగనాదుసత్యముబ్రహ్మ । నవమమనఁగయోగనారసింహ॥ ౧౨౬॥

శా॥ శ్రీమద్యోగనృసింహదేవునినినున్ సేవింతు శ్రీనాథస్వా।
ఖ్యామాన్యాక్షరరాజిఁదెల్పెదిటనీవై యొక్కఁడేతొమ్మిదా।
నామాకారములం గ్రహించుటను రత్నప్రీతినాసాంఖ్యులో।
స్వామీశ్రీఘటికాద్రినాథుఁబ్రణవభ్రాజత్పరబ్రహ్మమున్॥ ౧౨౭॥

ఉ॥ తానయియోగవిద్యగనుదార్కొనియాత్మవిభున్మహోగ్రునిన్।
జానుగఁజేసెశాంతునతిసాత్త్వికుయోగనృసింహనాముఁగా।
నేనలినాక్షిలోకములకెల్లనుదల్లిసతీమతల్లిత।
జ్ఞానసుఖస్వరూపరమసంతతమెంతును వేదమాతృకన్॥ ౧౨౮।

శా॥ దీపారమ్యముఁబల్లెరంబిడికలన్దీపాళిఁబ్రాసాదమున్।
దోఁపంజేసెనుసాంఖ్యశాస్త్రిమొసఁగెందోడ్తోనసద్ద్వైతమున్।
జోపెంబ్రాపయినాకుసాంఖ్యమున నేచూపెన్సదద్వైతమున్।
బ్రాపింపంబొనరించెనగ్గురువరుంబ్రార్థింతు బిల్వేశ్వరున్॥ ౧౩౦॥

ఉ॥ ఖ్యాతిగసింహమధ్యమెదియర్మిలినిష్కముననందుసంఖ్యగాఁ।
జేతమునన్స్ఫురించెఁబొలిచెంగృతిగాఁగనుసాంఖ్యమందుఁబ్ర।
ఖ్యాతిగమార్గదాయినిగనమ్యెనుగింజయలక్ష్మినాకు శ్రీ।
మాతనుదత్ప్రదీపపదమధ్యనునత్తనుమధ్యనెన్నెదన్॥ ౧౩౧॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

చ॥ తనవిమహాఖ్యలొప్పనవధర్మనుతింబ్రణవాంకరత్నయు।
క్తినిశివవిష్ణుభేదమునుదెల్పెడుఁదాఁబ్రణవాద్యుఁడెవ్వఁడా।
ప్వనితదగన్నరస్వతిగనాక్కగుటంజతురాస్యుఁడయ్యెఁదా।
ద్వినుతునిరత్నసానునిభువేలుపుఁబెద్దఁదలంతుఁదద్దయున్॥ ౧౩౨॥

ఉ॥ ఆద్యునిఁజేసియర్హునవమాంకునజాహ్వయయోగశక్తిస।
ద్వేద్యునిసత్యనాథునినిబేర్మినెనర్చిస్వరాప్తినక్షర।
ప్రాద్యుఁబ్రకాశనామునెనరంబొనరించివిమర్శరూపయై।
సూద్యతవీణయక్షసరశోభితయానలవాణినెంచెదన్॥ ౧౩౩॥

మ॥ గణమాసంఖ్యఁగనన్నలాశిపతియచ్చాండంబుతద్యోగమే।
గణపత్యాఖ్యయగున్యతిర్గణమహంకారంబుసోనాఁబతి।
ప్రణుతాభిఖ్యయవౌనుసోఽహమనితారంబంతసానాటశ్రీ।
గణనాథుంబ్రణుతింతువిశ్వదునిశ్రీకాంతారనాథాత్మజున్॥ ౧౩౪॥

కం॥ ప్రకటమహామహిమనుదా । రకమేననిగుణనయుక్తిభ్రాంతింబాపెన్।
సకలమునుశివోఽహమ్మని । యకలంకునిఁబంచవదనుహనుమఁదలంతున్॥ ౧౩౫॥

సీ॥ ఉరుతరసుఖపరమోంకృతిచిహ్నంబుబీజాక్షరంబుమున్వెలయునసఁగ।
హస్తాంశుపర్యాయమైనపదంబంతఁగర్త్రర్థకంబుగఁగ్రాలునసఁగ।
శాస్త్రార్థములుసదాచారంబులెసఁగించుగురునిపేరోంకృతిపరమగుసన।
నిట్లుపదత్రయినెసఁగెడుసదభిఖ్యఁద్రిదళహాబిల్వంబురీతిఁదాల్చి।
తగఁద్రివిక్రమబిల్వేశధర్మములాగి । రమ్యమైనప్రశ్నోత్తరరత్నమాల।
నారశంకరనారాయణాత్మయేక । మనుచుసాంఖ్యోక్తిఁబలికెనేఁడతనిఁదలఁతు॥

తే-గీ॥ ప్రణవసూచకమవుపద్యరత్ననవక । ముననిటన్వర్ణములక్రమముననుమంత్ర।
మమరుశ్రీనరసింహాయనమయనిమటి । తనరనోమనియాదిరత్నస్రజమన॥ ౧౩౬॥

తే-గీ॥ ఎవరిగ్రంథంబులగ్రహించిహితచతురతఁ । గావ్యసుమములఫలములఁగందురల్ల।
మూలభూతులఁగవులకుఁబొగడుటుచితమగునుగదసరసులకురసార్పణంబు॥ ౧౩౭॥

కం॥ గాయత్రీసంహితరా । మాయణమనికాండములనివ్యాహృతులన్రా।
మాయనితారకముజగ । ద్గేయంబుగఁదెలిపినట్టిధీనిధినెంతున్॥ ౧౩౮॥

కం॥ వేదాఖ్యలచేఁబంచమ । వేదగ్రంథపరిమితినివెలయించుటఁబ్రా।
సాదముఁదారకమునుజయ । బోధనఁదెలుపుటనువ్యాసుఁబొగడెదసాంఖ్యున్॥

సీ॥ శ్రీహర్షరచితసుధీహర్షరసమేఘుఁగవిమాఘుఁగవితానుఁగాళిదాసు।
భారవిబహ్వర్థభారవిభవభూతిధృతభూతిజితసూరిశ్రీమురారిఁ।
గృతిజీవుజయదేవుధృతిసారునలచోరుస్వాశయానుగసూరునమ్మయూరు।
బాణుసత్కావ్యనిర్మాణుశ్లేషసుసింధుఁదత్సుబంధువృమాక్తితంద్రిదండి।
మాధవార్యువిద్యానాథమాన్యధర్మ । పండితునినప్పదీక్షితువరవిబుధుర।
విబుధువిబుధుబుధునన్సత్కవిత్వచంద్ర । కళలనుచువీరిషోడశకవులఁదలఁతు॥ ౧౪౧॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ అనవసుకవులననైదుతెగలుగాఁగ నాంధ్రకవులుపొల్తురదియెటులన।
ననవసుకవులువాగనుశాసనాదులు నవసుకవులన శ్రీనాథముఖులు।
వసుకవులవుదురొప్పఁగఁ బెద్దనార్యప్రముఖులు కూతిమ్మనముఖ్యులన్న।
సుకవులిప్పటివారు సుండిజగన్నాథప్రభృతులుకవులనఁబరఁగువారు।
కడఁగి సుగుణమణిని కాయంబులుగఁ గృతు । ల్గూర్చియాంధ్రభాషగొఱలరత్న।
గర్భరత్ననిధినిఁ గావించు నత్తెగ । ల్పంచగంగలనుచుఁ బ్రస్తుతింతు॥ ౧౪౩॥

తే-గీ॥ భారతస్థాక్షరక్రమపదులగుటనెు । భట్టుప్రెగ్గడక్రతుకర్తభారతమును।
దెనుఁగు నేసిరటంచు నుతింతువారిఁ । బ్రణవమున నుండుమూఁడుమాత్రలనముగుర॥

ఉ॥ వాగనుశాసనీయకృతిఁ బ్రబ్బుఁ బ్రసాదము శబ్దసౌష్ఠవం।
బౌఁగన శంభుదాసకృతి నాచ్ఛికతత్సమతుల్యభావము।
న్బాగుగ సోమయాజికృతి నల్వగుసద్రసపుష్టిసంగ్రహం।
బీగురుకావ్యమిత్రమణులీనెడునంశువులం గ్రహించెదన్॥ ౧౪౪॥

కం॥ పినవీరభద్రు నెంతున్ । ఘను జైమినిభారతాంధ్రకరణనిపుణునిన్।
గనుఁగొనఁగఁ బిట్టకొంచెం । బనఁగూఁతఘనంబనంగనదరెదువీరున్॥ ౧౪౫॥

శా॥ స్కాందంబందను పందివందితమునాఖండద్వయంబాంధ్రభా।
షం దివ్యంబుగఁ జేసి క్షేత్రమహిమాచార్యుండనం గౌరవం।
బందెన్మందుగ బిల్వనాథసమనామాఖ్యుం డెవం డెంతుస।
త్సందోహస్తుతు నమ్మహాకవిని విద్వన్నాథు శ్రీనాథునిన్॥ ౧౪౬॥

ఆ-వె॥ భాగవతవినుతము భాగవతపుసుధ । పోఁతరాజవీవె పోతరాజ।
విప్రయోగిదుగ్ధవిధుఁడు నీచుఁడువాఁడు । పోతరాజెదలినఁ బోతరాజె॥ ౧౪౭॥

తే-గీ॥ భాస్కరాదులఁ బ్రణుతింతుఁ బరమభక్తి । బహుపురాణంబులఁ దెలుంగు బాసఁ జేసి।
పొగడుగన్నట్టివారల భూరియశుల । మారనాదుల నుతియింతు మానసమున॥ ౧౪౮॥

కం॥ హరివంశకర్త రాతిరి । వరరాఘవపాండవీయవందితుఁ బగటన్।
ధరమనుచరిత్రకారుని । సురతరుహృతికృతినిసగ్రజులనెపుడెంతున్॥ ౧౪౯॥

కం॥ రామాభ్యుదయముచేతన్ । స్వామిత్వముఁ గన్న రామభద్రుస్మరింతున్।
సౌమనసభద్రుఁ బుణ్యున్ । సౌమిత్ర్యాద్యనుజభూతసద్గుణగణ్యున్॥ ౧౫౦॥

అ-వె॥ గోక్రియావధానకోవిదత్వంబున । బహుముఖములవారిపద్దుమాపి!
పాండురంగమహిమ భాసిల్లుచుండుట । రామకృష్ణఘనతరహిఁదలంతు॥ ౧౫౧॥

తే-గీ॥ పేరున సగాని గ్రంథంబు నారయంగఁ । బసగఁబొసఁగెదుననికీర్తి నెసఁగినట్టి।
చేమకూరవేంకటకవి చేసినయది । యారవిజయవిలాసమాంధ్రమునకు॥ ౧౫౨॥

తే-గీ॥ విష్ణుచిత్తీయకృతి గేయఁ గృష్ణదేవ । రాయనినివసుచరితేమ్యరామరాజ।
భూషణున్నృసింహతోషణుమూర్తిఁ గవిన్నృ।సింహుఁ గర్పరసాయనసిద్ధుఁ దలఁతు॥ ౧౫౩॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఆ-వె॥ అధికుఁడానుగాదె యడిదము సూరన్న । నియమశూరుఁడ సమనిష్ఠచేత।
బలుమొగములఁ బలుకుఁ బ్రౌఢిమఁ గంకంటి । పాపరాజు గాఁడె పాఁపరాజు॥ ౧౫౪॥

ఆ-వె॥ వినఁ బ్రబంధరాజవేంకటేశ్వరవిలా । సమును గాళహస్తిచరితఁ జెప్పి।
హరియు హరుఁడనంగ నలరిన వేంకట । ప్పయ్యధూర్జటికవిఁ బ్రస్తుతింతు॥ ౧౫౫॥

ఆ-వె॥ అచ్చతెనుఁగుఁ గబ్బ మలవరించుటఁ గూచి । మంచితిమ్మనయును మంచితెలగ।
నయను లింగనయును నయమున స్వీయభా । షాభిమానమాన్యులని నుతింతు॥ ౧౫౬॥

తే-గీ॥ ఓగిరాలజగన్నాథుఁడాఁగదకన । నోగిరాలజగన్నాథుఁడాఁగదకలి।
క్షమను సత్కవితాక్షమ కాలమందుఁ । గావ్యసత్రంబు వెలయించెఁ గాఁడె ఘనుఁడు॥

కం॥ వసుధేశులయి సుధేశులు । విసమును వెజ్జులవలెఁ గన వెలయదు తెలుఁగా।
వసువు దవనెదవదయినను । వసుకవుల వుచుంద్రు గదన వసుకవుల హాహా॥ ౧౫౭॥

తే-గీ॥ నవనిధిప్రాయులయ్యును నవనిధులయి । నవనిధులనంగఁ బరఁగుచుఁ గవననిధికి।
వివిధశాసనములఁ జేసి విశ్రుతులయి । నట్టి విబుధప్రభుల నెంతు నిట్టలముగ॥ ౧౫౮॥

కం॥ మూలగ్రంథసరిత్తుల । కాలోచనమీఱ వ్యాఖ్యల నకట్టలుగా।
బోలంగఁ గట్టి బహుభా । వాళులఁ గాలువలఁ దీయు నాఢ్యులఁ దెలఁతున్॥ ౧౬౦॥

కం॥ విమలాత్మము సామోదం । బమర సుదృక్ప్రియము సరసమఖిలశిరశ్లా।
ఘ్యము సుమనస్సందోహము । భ్రమరహితము సుకృతులకభివంద్యముగాదే॥ ౧౬౧॥

కం॥ రసముల నాఱిటినే జన । విసర మెఱుఁగుఁ బదగ సంఖ్య వెలయ రసికుఁడో।
రసములు దొమ్మిదియనికను । రసాక్షరముల సంఖ్యన రసిరసికతయ సదే॥ ౧౬౨॥

ఉ॥ తానిన శోభమించు చసుధానిధియాఁగవి మంగళాప్తుడై।
మానకడంచుఁ దామసముమాటుగఁ బంకజకుట్మలంబులం।
బూనికఁ జేసెడుం గుముదముల్వికసిల్లఁగ రాలనీరు గాఁ।
గానె నరించువాఁడు గఱికంఠు నియాదలపూ వెయాఁగదా॥ ౧౬౩॥

కం॥ కొంతధనమున నెకృతిస । త్సంతానమున కవులెనసిత్షమదివి నెగడన్।
గాంతహితకవన బహుధన । వంతులు కవులకృతులైన వంద్యులగుదురే॥ ౧౬౪॥

చ॥ చవిఁగననీదు తిండిఁ గడుఁ జక్కఁగఁ గూర్కఁడ నీయదర్థముల్।
దవఁగననీయ్యదన్యులను దార్కొన నీయదు మాటలాడనీ।
దవురపిలన్ హితాచరణు నాప్తురసజ్ఞుని నేని సోమ పో।
ద్ధవు నెనరించు నైనఁ గవితానుతసత్కవి కిచ్చునన్నతిన్॥ ౧౬౫॥

మ॥ కవిరత్నంబులు మున్ను పన్నగఁ గృతుల్గావించి రెన్నేనియు।
స్గవికల్పద్రుములప్డు సత్ప్రభువలుండంబట్టి వారొప్పిరి।
ష్టవనిన్నిప్పు ప్రభురాజ్యమందుఁ గృతిఁ జేయంజాలె నంచెంచియూ।
కవిరత్నంబును గారవింపవలయుం గారుణ్యమింపొందఁగన్॥ ౧౬౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ తన మొగముదనకునగపడ । దనువుగనద్దమునఁగాకయటులగుటమహా।
ఘనుఁడైననుగవియొరుచే । తన తెలిసికొనంగఁదగునుదనతప్పొప్పుల్॥ ౧౬౭॥

తే-గీ॥ నెమ్మిమైఁగనఁగృతినిగుణమ్ము లెల్ల । నగపడుంబగచేనైనననన్ని దోష।
ములటుగావుననారెంటి మొనయకాత్మఁ । గృతివిమర్శకులగువారుహితులుగవికి॥

కం॥ తన పేరిలనిలుపుకొనుం । గని ప్రాజ్ఞుఁడుగృతినిఁబొగడిగ్రంథముఖమునన్।
దన పేరిలనిలిపికొనం । డనువఱియజ్ఞుండునిక్కయకృతకృతినుతిన్॥ ౧౬౯॥

తే-గీ॥ కావ్యశాస్త్రిపురాణముల్గ లచి తెలుపు । వారెసూరులునాచార్యులై రహిఁగన।
నారతత్కర్తలీడ్యులుగారెకవులు । గురువులగ్రజులఁటపితల్గురులుగారె॥ ౧౭౦॥

తే-గీ॥ వర్తమానకీర్తిదుఁడవుఁబండితుండు । భావిఫలదుండయవుదానపాత్రుఁడర్థి।
కవియొసంతతఫలదుఁడౌఁగావ్యకలన। నాన్నృషిగ్గకురుతేకావ్యమనరెబుధులు॥ ౧౭౧॥

చ॥ చదువరెపెక్కుశాస్త్రిములుసాహితిఁగాంచరెయెందఱేనివా।
ర్పదువరులంతెకాకనిలఁజాలుదురేయిలఁజచ్చువారెయిం।
పొదవఁగృతిన్సదాధృతిమహోన్నతినిల్చునునిల్పెదుర్మృకం।
డుదులుగఁగావునంగవిగడుంబొగడొందుఁగవీశ్వరుండనన్॥ ౧౭౨॥

కం॥ ఎవ్వరుకవిసంశ్లాఘ్యులా । యివ్వసుమతివారెపుట్టువెనసినవారల్।
సువ్వెమఱికీర్తినిత్యులు । గువ్వలచెన్నుండుగాఁడెగుఱిపరికింపన్॥ ౧౭౩॥

కం॥ కవినాదరింపరాఘ్యులు । ప్రవితతలుబ్ధతనెగర్వభావముననెవా।
రువసుధననామధేయులు । నవుదురుమృతులయినమనిచిరఁటభీమాదుల్॥ ౧౭౪॥

చ॥ ఒకయవివేకిసత్కృతిసమున్నతిఁజూడఁగలేకవీఁకదు।
ర్వికృతినిఁబొందివందిననుబెంపఱఁదధృతరాష్ట్రిఁడౌనువాఁ।
డకుటిలుఁడయ్యుఁబొందెడలనాడినవాఁడగుఁబాండుఁడీడ్యుఁడే।
న్సుకృతివిరోధిఁగూడిననునుశోభిలఁడవ్విదురుండయాఁగనన్॥ ౧౭౫॥

చ॥ అవుసుదృగీడితంబురసికాంచితమూరసయుక్తిసాధుగం।
ధవహనుతంబుసన్మృదులతావినుతంబునుసర్వవిచ్ఛిరగ్గి।
ప్రవణముకావ్యకాంచనవరస్రజమూసుమనోంచితంబుదు।
ర్భవముఖరార్భటిన్మధుపరాజికిఁగామినిఁగాదెవంద్యమున్॥ ౧౭౬॥

కం॥ ఆధునికకృతిశుకంబుల । వేధింపఁదొడంగుచుంద్రుపిల్లులవలెస।
ద్బాధకులుదుర్మతులుద । ద్బాధనివారింపఁబరమధర్మమ్ముగదా॥ ౧౭౭॥

తే-గీ॥ దేన నేనియుఁదనివినిఁగానకన్ని । దారులనుబోయిసర్వజ్ఞతనుగనినటు।
లేచిసత్కృతిఁజూచినలేచిమొఱుగు । నప్పరోభాగినణఁచుటయర్హముగద॥ ౧౭౮॥

కం॥ ఏపొందినపరసములం । దీపారెడుకావ్యసుధనుదెగడెడుఁగావ్యా।
లాపాంశ్చవర్జయేత్తని । కాపురుషుఁడుశ్రోత్రియుండుగాఁడెజడాత్మన్॥ ౧౭౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తే-గీ॥ పోరు వేదము జోలికి మునుల తప్ప । లెన్నరిఁకఁ బెద్దలని మును పున్నవారి।
కఱఁగ నరుదన వకృతిఁ బానకమునఁ బుల్ల । లగుదురే మందమసృణ వైయాకరణుల॥

తే-గీ॥ ఔనదియ కాదు కానిదె యౌననుచుఁ గు । యుక్తిఁ గూక్తినిఁ బేర్చెదు నుగ్రమసృణ।
తార్కికుల నేలయిత్తఱిఁ బేర్కొనంగ। నెంచెఁ గాదె శ్రీనాథకవీంద్రుఁ డెమును॥౧౮౧॥

తే-గీ॥ అప్రయుక్తాదిదోషంబులనుచుఁ జెప్ప । నరయమిని నాదిసమ్మతినదియ చెప్ప।
లక్షణైకజ్ఞత నలంకృతిక్షముండ । కాఁడె కవివంద్యుఁ డావాఁడు కంటసుకట॥ ౧౮౨॥

కం॥ కాకులు చిదుగుల గూళ్లం । బ్రాకటముగఁ బన్ను నట్లు పద్యము గద్యం।
బేకరణి సెయల్లఁగనే । కాకవులకు సుకవిహంసగౌరవ మపునే॥ ౧౮౩॥

కం॥ చదువఁగ నేరరు దిన్నఁగఁ । జదివిరి పోయర్థ మెఱుఁగఁ జాలరెటిఁగిరో।
ముదమొదవ సారహారయఁ । గఁదగ రరయఁ బొగడరు కృతిఁ గఱటులలఁ తులే॥౧౮౪॥

ఆ-వె॥ పంక్లబలిమిగలుగు బల్లిదుఁ డెంచిన । నించుగడను సమలు నెలమి కలిమి।
బొక్కసోరి వాఁడు మెక్క నేరక దూఱుఁ । గాక దాని కేమి గలుగు దూఱు॥ ౧౮౫॥

ఆ-వె॥ తల్లి బాసఁ జేసి తన రితిమార్యుల । మాంధ్ర మెంతయనుచు నందు లక్ష।
ణైకదృక్కులగుచు నే వుమీ ఱెడువారు । గోఁతఁ గూలు నట్టి కుంజరములు॥ ౧౮౬॥

ఆ-వె॥ పూర్ణబిందువర్థిఁ బొందింతు మంతె కా । కర్ధబిందు వేలయఖిలషింతు।
మనెడి మూడ్కి మానుమ్యర్థనిర్బంధుల । నవ్వునాట వెలఁది నాఁగఁ దెలుఁగు॥ ౧౮౭॥

కం॥ అయ్యద్విరేఫశిరోజులు । చయ్యన విగతద్విరేఫచర్చులగుదుర।
య్యయ్యలు సనులోచనులై । యొయ్యన సుద్విరేఫనిష్ఠ నొందుదురిందున్॥ ౧౮౮॥

తే-గీ॥ ప్రాసమంత్యంబ యౌ మహారాష్ట్రిభాష । నాద్యమౌనదిగన్నడమందు నవ।
మందున నయతి యనుగలదిందనినసె।యతులు ప్రాసంబు లధికములాదిన వెవి॥ ౧౮౯॥

కం॥ విచ్ఛల విడిఁ బోవంగా । నిచ్చను సంస్కృతము గవిత హితు నేకత చే।
మెచ్చఁ గనందెగఁ దెనుఁగిది । గ్రచ్ఛఱసంకిలిగ నగు నుగనుట బహువిధుల్॥ ౧౯౦॥

కం॥ ప్రకృతిజ్ఞానము లేకయె । వికృతిజ్ఞులమనుచు నిక్కు విద్వన్మానుల్।
శకటముల చక్రములవా । కృతికటుల సూత్రములు గాలిపటములు దలఁపన్॥ ౧౯౧॥

చ॥ రవిఁగన లేని గూబవలె రాజరుచిం గన నేరనట్టి జ।
క్కవయను బోలెఁ గోయిలను గాంచి సహింపని కాకికై వడిన్।
ధవపతిఁ బోలఁ జాలని వితంతు పురీతి నిరక్షరుండు స।
త్కవిఁ గని యోర్వలేక మదిఁ గందెడుఁ గుందెడు నార్చుఁ బేర్చెడున్॥ ౧౯౨॥

ఉ॥ క్రొత్తగ నేమి సేయనగుఁ గోరిన వెల్లను దొంటి సత్కవుల్।
చిత్తము రంజిలంగ నురచించిరి పాడిన దేల పాడన।
ప్పొత్తములం బఠించుట యపోలను బొమ్మను వాఁడు సొంత పిల్।
హత్తమి సొత్తు లేకొరుల యండలఁ గాపురముండువాఁడె యౌ॥ ౧౯౩॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ తనప్రాజ్ఞత్వముఁదెలుపుట । ఘనతయెగర్వంబుదగునెకవికనువారల్।
ఘనవిద్యుద్గర్జనములఁ । గనివినిసమ్మతినిఁగాంచఁగాఁదగుదురొకో॥ ౧౯౪॥

ఆ-వె॥ గుణగణంబునుగృతిమణిఁగనియానంద । మొందకేచిదోషబృందమరయు।
ములుచవాక్ప్రహరణకలితుఁడవాచీసుఁ । డారమంగలిబుధవారహితుఁడు॥ ౧౯౫॥

కం॥ రలయోరభేదయనుచుం । బలుకఁదగదుతారతమ్యపదవిఁదెలుపుటన్।
రలలుఖరఖలులయెడఖర।ఖలరవములుసుఖముసుఖముఁగనఁబఱుచుటచేన్॥ ౧౯౬॥

ఆ-వె॥ తలఁచినట్లొనరినఁదగునదికవితనాఁ । జెప్పినట్లువినినఁజెలువచెలువ।
తలఁచినట్లొనరమిఁదగునదికపితనాఁ । జెప్పినట్లువినమిఁజెలువచిలువ॥ ౧౯౭॥

ఆ-వె॥ పాదపూరణములవ్యర్థపదంబులఁ । గట్టఁగృతియదొసుగడ్డిమోపు।
సార్థకముగఁబదములర్థిఁగూర్చినఁగృతి । పూలచెండనంగఁబొలుపుమీఱు॥ ౧౯౮॥

ఉ॥ ఆశుకవిత్వమన్ననదియాగణికాకృతిచిత్రకావ్యమో।
పేశలచిత్రలేఖనమువింతగుగర్భకవిత్వమన్ననో।
కోశగతాస్థిశోధనముగుంగనబంధమెబంధమందమే।
కేశవసంభవాపగగఁగీర్తితమాధ్వనికావ్యమేకమే॥ ౧౯౯॥

శా॥ మాన్యుల్దొల్లిటిబల్లిదుల్కవులుదన్మార్గంబెయాబాగుగా।
దన్యంబౌపథమంచుఁదొంటివలెనేయచ్చొత్తఁగబ్బంబులన్।
ధన్యత్వంబదియెట్లుకల్గుఁగవికంథన్యాయమౌనెవ్వనే।
యన్యోపాత్తమటంచయస్సరణిఁబాయంబ్రాఁతబాటంజనన్॥ ౨౦౦॥

ఉ॥ కేవలనూత్నపద్ధతినిఁగ్లిష్టముగాగ్రహియించినిష్ఫలం।
బౌవనముంబలెంగృతినహారచియించుటమేలెప్రత్నముం।
భావనమున్మనోహరముపండితమండితమైనకావ్యను।
శ్రీవిభవాధ్వనందనముఁజెందకతగ్గుటలగ్గెయెగ్గెయా॥ ౨౦౧॥

ఉ॥ నూత్నపథంబెమేలనిమనోహరమైనెలకొన్నయట్టియా।
ప్రత్నపథంబువీడఁగనుబాడియెయెందెదిబాగొయద్దియా।
నూత్నములబ్బగుబ్బలుననూత్నములంచనుముద్దువెట్టరే।
యత్నముమీఱనద్దములయందమునందనరారుచెంపలన్॥ ౨౦౨॥

కం॥ శృంగారరసమెరసమని । పొంగారఁగనింతురుకృతిఁబొసఁగునెరుచిభు।
క్తింగడునేయిపడంగనె । సంగునెచవియున్నెయేవసమకొనకున్నే॥ ౨౦౩॥

ఉ॥ ద్వైతముభాతిఁబెంపుగనెపట్టిపెనంగకబాహ్యవృత్తిన।
ద్వైతమురీతిస్వీయమనుభావమెమానమటంచుసంగ్రహం।
బూఁతగఁబట్టకందుపయిదూఁదకయేదకసాంఖ్యపద్ధతిన్।
ఖ్యాతిగఁజేయుకావ్యమెజగన్నుతమాహితసత్యసంపదన్॥ ౨౦౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఉ॥ వ్రాసినదిద్దరాదనుచుఁబద్దునుబూనినఁబూనవచ్చుఁగా।
కాసమయంబుమీసరముహర్షదమారయఁగాదుపైపయిన్।
వాసిగయుక్తియుక్తముగఁబ్రబ్బినసద్గుణరాజిమాననా।
నాసముదంచితాలికమునందిలకంబునుదిద్దకుందురే॥ ౨౦౫॥

చ॥ పలుమఱుపండితుల్గవులుభావమునందఱలేకకాంచియిం।
పలరఁగఁదెల్పునూహలఁబదార్థములంగ్రహియించికర్తదా।
నెలమినిసంస్కరించినమహింగృతిసన్నుతిఁగాంచుమించుభా।
నిలఁగనుగ్రొత్తక్రొత్తకయినేఁతలఁజెల్వగుశాల్వపోలికన్॥ ౨౦౬॥

కం॥ గద్యకృతిపాలనందగుఁ । బద్యముగద్యముగలకృతిపరమాన్నంబౌఁ।
బద్యకృతియన్ననెన్నన్ । సద్యస్సిద్ధబహుభక్ష్యసముదయమయవున్॥ ౨౦౭॥

ఆ-వె॥ పద్యకావ్యమనఘపద్యావళినెకల్గి । కథయురచనసమముగానిగుడఁగ।
నినుపకమ్ములపయినెనరియుండెడునిండు।గోలునుబండ్లవరుసవలెఁదగవలె॥ ౨౦౮॥

ఉ॥ పేరిడిపద్యకావ్యమనిపెద్దగగద్దెనుబెంచినించియా।
పేరునిరర్థకంబుగనుబెంపఱఁజేయుటచన్నెమున్నెయా।
దారినిఁగాదటంచుఁగదధన్యుఁడుమాన్యుఁడుతిక్కయజ్వదా।
నేరిమిఁజేసెనిర్వచననిష్ఠనునుత్తరరామసత్కథన్॥ ౨౦౯॥

ఉ॥ ఆశివమూర్తిసత్కృతిగుణానుసృతిన్రచియింతుఁగావ్యమున్।
శ్రీశుఁడునైనబిల్వగహనేశుచరిత్రముఁజిత్రచిత్రమున్।
గోశములుండురెండమరికోవిదులెంతురుసారమారయన్।
దాశరథిన్భజించునృవితానముగొల్వదెయాంజనేయునిన్॥ ౨౧౦॥

సీ॥ వర్ణసౌష్ఠవమునువాంఛించునొకఁడుపదపాటవమువేఁడుఁబరఁగనొకఁడు।
వాక్యవైభవమభివర్ణించునొకరుఁడుసందర్భశుద్ధికింబొందునొరుఁడు।
మొనసిశబ్దాలంకృతినిఁగోరునొక్కండువలచునర్థాలంకృతులనొకండు।
పొగడెడుధ్వనులనెపానరంగనొకరుండురసపుష్టికాసించురహినొరుండు।
వీరినెనమంద్రనలరింపనేరికలవి । యష్టమూర్తిబిల్వేశునకవుఁదదీయ।
వృత్తమగుటనుబిల్వేశ్వరీయమిద్ది । యిష్టపరిపూర్తిఁజేయుతమెల్లరకును॥ ౨౧౧॥

కం॥ ప్రకృతినొకరువుఁడువేఁడెదు । వికృతినెయొకొరువుఁడుపాలవెలిచక్కెరనే।
ప్రకృతివికృతిమిళితంబుగ । సుకృతియిదియొనర్చుఁదనివిసుకృతులకెల్లన్॥ ౨౧౨॥

ఉ॥ యుక్తముగాస్వభావమునెయొప్పఁగఁజెప్పఁగనెప్పడేనియున్।
బ్రోక్తముగాఁగనెక్కడనొయబ్బుచునబ్బురమందిమేల్స్వభా।
వోక్తియలంకృతీద్యమనియారకవారకయెంతురందుచే।
సూక్తతనాటకప్రకరమొందుఁగదాయదియిందుసాజమా॥ ౨౧౩॥

ఆ-వె॥ అరయనతిశయోక్తిహాస్యాస్పదంబున । సత్యమగుటనిష్ఠుజనులకరుచి।
గానదానిమానఁగావలెనెసునాకుఁ । దప్పనెన్నకొప్పఁడొప్పబుధులు॥ ౨౧౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శా॥ సాభిప్రాయపదంబలంకృతియటంచందండుఁబొందింతురా।
శోభిల్లంగవులెంతునద్దియెపుడుంజొప్పొప్పఁగాఁజెప్పవే।
యాభాషాభరణంబటంచగుటనయ్యౌచిత్యమిందుండగం।
దాభాసిల్లెడుమెచ్చుకుందురెపదార్థజ్ఞానమాన్యుల్ఘనుల్॥ ౨౧౫॥

చ॥ అరయఁబురాణగాథయిదియానుగదాయనిపుట్టినట్టివి।
స్తరముగనానయేవలనుదార్కొనఁజేయుకథల్ఘటింపదు।
స్తరముగనున్ననిప్పటికిఁదగ్గవితంబుననుగ్గడించెదన్।
వెరపుననీతిఁబ్రీతిఁగలవిద్వదినుల్పరికింపుఁడీకృతిన్॥ ౨౧౬॥

ఆ-వె॥ జాతివృత్తములుపజాతులునడవడు । లావ్వధర్మసూక్ష్మమొగినినీతి।
వర్ణనములుజ్ఞానభక్తివైరాగ్యముల్ । ముఖ్యములిటనిద్దిముదమునిడదె॥ ౨౧౭॥

భూనుతవృత్తము॥ ప్రాఁతపద్దెములకూటువె - పట్టిపెనఁగన్।
నూతనంబుగనుదోఁచుమ - సూజ్ఞసుపద్య।
వ్రాతగీతములఁగూర్చెదఁ - బచ్చడిబద్దల్।
ప్రీతిమైఁబెరుగుఁగూడునఁ - బెట్టినయట్లా॥ ౨౧౮॥

కం॥ సీసముబంగారముగాఁ । జేసెడువిధమిందగపడుశ్రీవనచరితన్।
స్వాసక్తింబరికింపుఁడు । చేసికనుఁడుకవులవుదురుసిద్ధులుమీఱున్॥ ౨౧౯॥

కం॥ ఇక్కడనెక్కొనుపలుకుల్ । చక్కిలములుగావుకండచక్కెరపలుకుల్।
చక్కఁగననుసెక్కఁగనను । నిక్కమయినభావముఁగననెమ్మిగలిగినన్॥ ౨౨౦॥

తే-గీ॥ పానకమునందుమిరియముపగిదినిందుఁ । బరఁగునందందుసాంఖ్యంబుబాగుగాదె।
క్రొత్తవిషయంబుగావునంగొలుపురక్తి । బాలికానూత్నసంగంబువోలెఁజాల॥

ఉ॥ కాంచుసదక్షరాక్షులనుగ్రమసుధామధురోక్తులాడెడు।
న్మించుసుపద్యహృద్యయయినెమ్మిఁదనుగ్రహివిన్నఁగన్నఁగా।
వించుననంతకౌతుకమువిజ్ఞులకజ్ఞులకున్మనోజ్ఞచి।
త్రాంచితరత్నపుత్రికరమాకృతిస్వాప్తునృసింహుఁజేయఁగా॥ ౨౨౧॥

కం॥ కలదిందుద్రాక్షదఱచుగఁ । గలవిటముక్కంటిపండ్లుకదళీఫలముల్।
వలసినవెల్లనుజేకొనుఁ । డెలమిరసికులారయలరుఁడీకృతిదోఁటన్॥ ౨౨౩॥

కం॥ వైదర్భియఁబాంచాలియు । గౌడియునిందుండునేదిగావలయునెమీ।
కాదరమునఁగైకొనుఁడుర । సోదారులుమోదమందుఁడుల్లమునందున్॥ ౨౨౪॥

శా॥ పైపైఁజూచిపరిత్యజింపకరయంబ్రాల్మాలకర్థాప్తినిం।
పాపాదిల్లనలంకృతుల్ధ్వనులొగిన్స్వామోదసంపత్తిసొం।
పైపెంపొందరసంబులూరఁబలుమాఱౌస్థాతిరేకంబుము।
న్వ్యాపింపంబరికింపుమీకృతిఁగృతీనవ్యోరుశయ్యాంచితన్॥ ౨౨౫॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తే-గీ॥ అరయఁగడువేడ్కఁగలిగె నేనాంధ్రపద్య । కావ్యరత్నంబు మఱిక్షేత్రఘనమహిమను।
హరిహరాభేదమున నన్యమైనజ్ఞప్తి । నేయెనయమహాప్తబిల్వేశ్వరీయకృతిని॥ ౨౬॥

తే-గీ॥ అగునను సుకవిప్రబంధంబు నొగినిదుదకు । బంధమే కాన దనికిబంధమోచ।
కమవుబిల్వేశ్వరీయమన్ కావ్యమునకు । నాప్రబంధాఖ్యయాశ్వాసమనఁగఁదగునె॥

కం॥ బిల్వేశ్వరీయకావ్యము । చెల్వగునాయక్షరములశివమంత్రమనన్।
నల్వగుబింబములాఱిటు । నిల్వఁగలదు ఛాయయిది మణిముకురముగదా॥ ౨౮॥

కం॥ ప్రతిబింబాద్యంతంబులఁ । బతిమోములనోంనమశ్శివాయయనుటొగిన్।
స్థితమగునగుటం దత్సం । హితబిల్వారణ్యచరితమిదిహితమటువో॥ ౨౯॥

కం॥ తారకశాండిల్యవన । స్ఫారసుకల్యాణమండపముపై నొప్పన్।
వారకమంగళకలశం । బీరీతింబింబరాజియీకృతిమణినా॥ ౩౦॥

కం॥ ధరబిల్వపురియగౌరీ । పురివిష్ణుపురియనుబ్రహ్మపురిదుర్వాస।
పురిరత్నాయనపురియనఁ । బరఁగుంబింబంబులాఱువరుసనుదీనన్॥ ౩౧॥

తే-గీ॥ వెలయుబిల్వేశగౌరీశబింబములిటఁ । బంబ్రశ్రీశేశకంజేశబింబములాగి।
నిఁకనుదౌర్వాసమనన భేదేశమనఁగ । బింబములువర్ణగతిఁబద్యవిహితసంఖ్య॥ ౩౨॥

కం॥ ఋతుషట్కమబ్దమనఁగను । ఋతుబింబయుతంబు మఱియుఋతుబింబమనన్।
దితమీబిల్వేశ్వరకృతి । శ్రీఘటికాచలనరహరికింజక్రమగున్॥ ౩౩॥

కం॥ అగుప్రాసాదాక్షరములు । పొగబండ్లావెంటనిచటఁబొనరెడుపద్యా।
లుగొలుసుబండ్లేనడపెద । నొగినరుగఁగరసికులకునయోమార్గమిదా॥ ౩౪॥

కం॥ స్థానముగమ్యముతిరువల । మానదెశ్రీఫలముగాననదియొదవునటన్।
శ్రీనాథుఁడుశివుఁడవుశివ । శ్రీనేననునగుటనతులుజీవన్ముక్తుల్॥ ౩౫॥

చ॥ కననిటనొప్పఁబద్యములుగంబములై తగశైలిదీఁగమై।
మనువుపదక్షరంబువరమందిరషట్కముబింబషట్కమై।
ఘనఘటికాద్రిశ్రీహరికిజ్ఞానిజనావళికింబరస్వర।
ప్రణయముసంఖ్యలన్ ధ్వనులవార్తలుదెల్పునిదింపుఁబెంపదే॥ ౩౬॥

ఉ॥ జ్ఞానశిఖిన్రసౌఘమొగిఁగ్రాఁగఁగఘావళియంత్రసంచయం।
బూనికమైఁజలింపనఘమోపొగయైచనభాషయస్మహం।
భోనిధిసంచరించునిది పుణ్యజయధ్వజధూమనాకగా।
పోనగుదీనఁబుణ్యులకుఁబొందుగసాగరశాయిఁజూడఁగన్॥ ౩౭॥

చ॥ చనఁగఁబిపీలికాపథముసంకటమంచువిహంగమార్గముం।
గనియరుగంగఁగోరినను గాంచఁగనానవరీతిజ్ఞానసా।
ధనమిదిగానసాహితినిఁదత్త్వముఁదార్క్ష్యగుశ్రీశుమోక్షదున్।
గుణగణమెన్న నేలకృతికోటినహాయిదివ్యోమయానమా॥ ౩౮॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఆ-వె॥ చిన్నపెద్దలొకటఁజేరియాఁరసీసాంఖ్య । మునసుదత్త్వమెఱుఁగఁగనుదగుటను।
జిన్నపెద్దముండ్లుచేరిప్రోయించుపెూ । రారియంత్రమట్టులగుఁగృతియిది॥ ౨౩౯॥

తే-గీ॥ పుడమివేవెల్గుఁజుట్టైడుపడుపుననిది । వలగొనుంగృతిఘటికాద్రిపతినృసింహు।
దీనికిఁబ్రదక్షిణంబుసుదివిరిచేయు । సరసుఁడువసుంధరకుఁజంద్రుచందమునను॥

కం॥ అనుశ్రీరామారత్నం । బనిరామారత్నమనినృహరిహరుఁడుమగాఁ।
గనివిబుధులుమారత్నం । బనెదరురత్నమనినుకవులస్మత్కృతినిన్॥ ౨౪౧॥

సీ॥ వర్ణముల్రుచులుగఁబదములురత్నముల్గాఁగవాక్యంబులుగాఁగసరులు।
పద్యముల్బహువిధాభరణంబులుగనితిహాసంబులవయవశ్రీసమకొన।
బింబముల్ప్రాసాదవిలసితాక్షరములైయుత్తరోత్తరవృద్ధినెనరఁదెలుప।
గుణములుసహజాత్మగుణములుదత్త్వము తనుమధ్యచేతనదగఁద్రిశక్తు।
లెసఁగబిల్వేశ్వరీయమిదెలమిఁదెలియ । నల్లబిల్వేశ్వరీయమానట్టిమూర్తి।
గానగునుజ్ఞానవిజ్ఞానకాంతులిద్ది । గాంచియిహపరసుఖములఁగంద్రుగాక॥ ౨౪౨॥

ఆ-వె॥ పద్యసంఖ్యఁదెలుపుఁబరఁగనిప్పీఠిక । తాశివోఽహమనుపెతారకమని।
ముత్తెగలుగమొత్తముననవశ్రీముఖ । మీసుకృతియెశ్రీగనెసఁగెడుఁగద॥ ౨౪౩॥

తురీయపాదోద్ధార రథబంధము.

తే-గీ॥ శ్రీశనృశరీరసింహాస్యకేశవాహ । రీశతానందవంద్యమహేశసేవ్య।
సేవనమ్మేమొనర్తుముశ్రీలుగోరి । యీమెదలుశ్రీనృసింహమమ్మేలుమేలు॥ ౨౪౪॥

ర థ బం ధ ము.

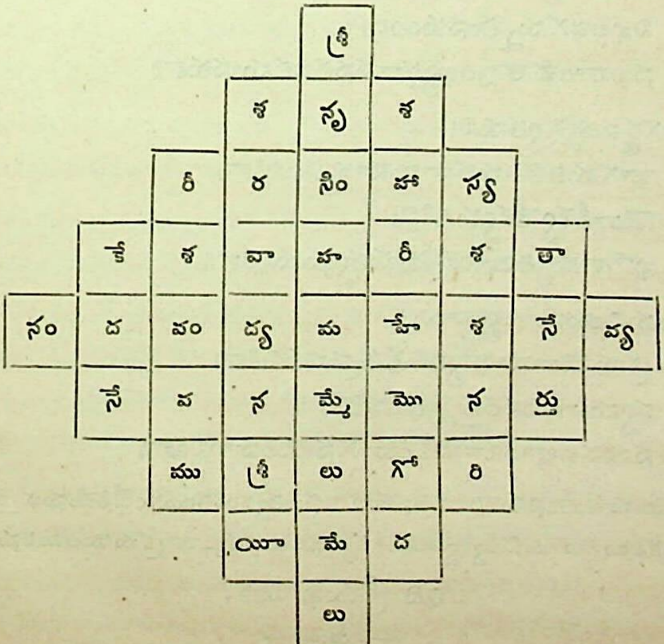

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తే-గీ॥ అనుచుఁగృతిపతినీకుషష్ఠ్యంతములను । జేసెదనుషష్ఠిప్రాసాదమైసమకొను।
నాంధ్రభాషాదినుండెడునద్దియాంధ్ర । కావ్యముఖమున నుండుటగదతగవగు॥ ౨౪౫॥

షష్ఠ్యంతములు, కందములు.

ఓంకృతికోంకృతివసతికి।
నోంకృతప్రహ్లాదపాలనోత్సుకమతికిన్।
హ్రీంకారాలంకృతికన।
హుంకారాభిరతికిఘటికాద్రివిహృతికిన్॥ ౨౪౬॥

నమదమరమకుటవిఘటిత।
సుమణినిచయరుచిరచరణశుభనఖరునకున్।
సమదదితిజపతిదళనను।
గమసదశనిసఖముఖకరఖరనఖరునకున్॥ ౨౪౭॥

మత్స్యాద్యవతారరచిత।
కుత్స్యాసురహననకృత్యకుతుకయుతమహా।
వాత్స్యాయనాదిమునిజన।
హృత్స్యందనభావభావితేష్టార్థునకున్॥ ౨౪౮॥

శిఖరీకృతతనువునకున్।
ముఖరీకృతకంజజాండముఖ్యరవునకున్।
నిఖిలజగన్నుతునకుఁబద।
నఖరాంచత్సాంఖ్యధూతనతజతమునకున్॥ ౨౪౯॥

వాగర్థసదృగ్ద్వితనుని।
కాగమతతివినుతసామిహార్యత్తునికిన్।
యోగీశ్వరేశ్వరునికిని।
భోగామృతదునికిశ్రీవిభుత్వఘనునికిన్॥ ౨౫౦॥

యమనియమాద్యష్టాంగ।
క్రమయోగాభ్యాసశిక్షకప్రవరునికిన్।
స్వమహిమసంస్కృతివిదళిత।
నమదఖిలాంహునికియోగనరసింహునికిన్॥ ౨౫౧॥

తే-గీ॥ నీకునిటునూటయెనిమిదినియతినతుల । నిడిత్వదంకితముగఁజేసియేనుభక్తి।
నిచ్చుకవిమణినామబిల్వేశ్వరీయ । కృతినలరుసత్కథాక్రమమెలమివినుము॥ ౨౫౨॥

ఇది శ్రీముఖ పీఠిక.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

క థా రం భ ము.

శా॥ ఓంకారంబవు బిల్వమయ్య త్రిమాత్రోదంచితంబౌటచేఁ
బొంకంబౌటను బిల్వముం ద్రిదళమై పొందొందుటం బోల్కి, పా
ర్ణాంకౌఘంబులు రెంటనుంటనగు బిల్వారణ్యమే తారకం
బింకం దచ్చరితంబు శ్రుత్యుదితమై యింపౌఁ బురాణోక్తమై॥ ౨౫౩॥

ఉ॥ వేదములాది సూక్ష్మముగఁ బేర్కొను నర్థములం బ్రభుప్రభన్
మోదము మీఱ వాని నెస మూలము గాఁ దెలుపుం బురాణముల్
శ్రీదనరన్ స్వమంత్రులనఁ జెప్పెడుఁ జొప్పడఁ గావ్యముల్రసా
పాదకముల్ ప్రియానుకృతిఁ బ్రబ్బ దెయభ్రము గాఁగ నుబ్బిటన్॥ ౨౫౪॥

కం॥ స్కాందాదులవు పురాణము । లందుం బిల్వేశ్వరీయహారికథల్వె
క్కందందు నుండు నదులుగ । నిందుఁ గలయునిది గడలిగ నెసఁగు నెటులన్॥ ౨౫౫॥

ఉ॥ పుణ్యము సర్వలోకనుత భూరితపోధనబృందవంద్య సా
ద్గుణ్యము కందమూలఫలతోయసమిత్కుశచైత్యకుంజస
ద్గణ్యము సాధుతిర్యగుపధానవరేణ్యము గ్రాలునైమిశా
రణ్యము తిష్యభీతవృషరమ్యశరణ్యమిలాతలంబునన్॥ ౨౫౬॥

ఉ॥ శౌనకుఁ డన్మునీంద్రుఁ డటఁ జల్పుచునుండెను సత్రయాగమున్
బూనికి వచ్చి సన్మునులు పూజలఁ జెందఁగ నెందఱేనియున్
జానుగఁ జందురుండు వృషసంగతి కింజను దెంచునట్లుగన్
దానరుదెంచెఁ దత్సభకు దారుఁడు సూతుఁడు ప్రీతి నాతఁడున్॥ ౨౫౭॥

ఆ-వె॥ గౌరవంబెసంగఁ గాన తనినిబూని । శౌనకాదిమునులు సముచితముగఁ
బూజఁ దనిపి రమరభూజంబులా శివసం । తునిన నలంకరించు ననువానరఁగ॥ ౨౫౮॥

తే-గీ॥ అనిశముగ్రశ్రవోఽభిఖ్యుఁడగు కతమున । నయ్యెనుగ్రశ్రవోఽభిఖ్యుఁడనఁగ నతఁడు
శివముఖులు వేఁడుఁ డేదేని శివకథనన । వారలిట్లని కోరిరి వలను మీఱ॥ ౨౫౯॥

ఉ॥ వింటిమి పెక్కుక్షేత్రముల విశ్రుతసన్మహిమోజ్జ్వలంబులం
గంటిమి గొన్నిటిందిరిగి కాంచక యాత్మ స్మరించినంత నే
గెంటక సర్వసిద్ధుల మొగింగలిగించుచు మించు క్షేత్రమున్
బంటవలంతిఁ జెప్పుము కృపన్ దృఢభక్తిభజింతు మెంతయున్॥ ౨౬౦॥

కం॥ అనియడిగిన విని సూతుఁడు । తన మనమున నణఁప లేక తద్దయు హర్షం
బును బిల్వనాథ యనియె । స్దనకుస్దగరోమహర్షణప్రభవతయున్॥ ౨౬౧॥

కం॥ ఆనందపారవశ్యము । మానుపఁ బఱుపఁగొంత సేపు మౌనముగనెల
క్ష్మీనగరూపు స్మరించుటఁ । దానెందెను బిల్వనాథతనననిటులనెన్॥ ౨౬౨॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

క్షేత్రప్రశంస.

తే-గీ॥ శివుఁడు నొల్లార్త నందికిఁ జెప్పె నంది । వ్యాసునకు వ్యాసుఁ డొగి నాకుఁ బ్రాజ్ఞులార।
మీకు నే నెఱిఁగించెద నూఁకొనుండు । శ్రీకరంబగు నుత్తమ క్షేత్రమహిమ॥ ౨౬౩॥

సీ॥ క్షేత్రంబనఁగ మేను క్షేత్రజ్ఞుఁ డాత్మయాఁ దెలియ క్షేత్రములు ముత్తెఱఁగులగును।
స్థూలంబు సూక్ష్మంబు నోలిఁ గారణమునా స్థూలంబు బ్రహ్మాండ శోభితంబు।
సూక్ష్మంబగును జూడ సారిదిఁ బిండాండంబు కారణంబగు నాత్మకమివి మూఁడు।
క్షేత్రంబులను స్థూలమాత్రంబు సామాన్యజన వేద్యము సూక్ష్మ మనఁగ విజ్ఞ।
వేద్యమగును యోగి వేద్యంబు కారణ । మిట్టులగుట యోగు లెఱిఁగి తత్త్వ।
మెఱుక పఱిచి రాది హితకృత్యముల మఱి । క్షేత్రశైలతీర్థయాత్రలనిల॥ ౨౬౪॥

చ॥ పరతమమైన సాధనము ప్రాథమికంబగు జ్ఞానయోగమా।
పరతరమైన సాధనము పట్టద్వితీయము కర్మయోగమా।
పరము తృతీయ సాధనము బాహ్యము క్షేత్రము భక్తియోగమాఁ।
బోరిఁ బరికింపఁ గోరినను బొందుగ నాత్మనిధిం జనాళికిన్॥ ౨౬౫॥

కం॥ గుహ్యార్థసూచకములౌ । బాహ్యక్షేత్రములు దేహభావజ్ఞతకున్।
మహ్యంచితములు తత్త్వా । ర్థోహ్యాహ్వయరూపములు మహోదాత్తంబుల్॥ ౨౬౬॥

కం॥ ప్రకటము ద్వాదశరాశ్యా । త్మకము మహాక్షేత్రమంగమయగుం బ్రతిరా।
శికి నగుట ఋక్షపాదన । వకమష్టోత్తరశతపదపరిమితమయ్యెన్॥ ౨౬౭॥

కం॥ ఆనూటయెనిమిదిటికి స । మానములుగఁ గల్పితములు మహిక్షేత్రంబుల్।
జ్ఞానమునను గనుఁగొననగు । దేని కెదియొ యెనగనుండుఁ దెలియవలసినన్॥ ౨౬౮॥

శా॥ బాహ్యాభ్యంతరభేదముల్ ద్వివిధముల్ భాసిల్లెడున్ క్షేత్రముల్।
బాహ్యంబుల్ గిరికాననాశ్రమసరిద్బర్హిర్హర్మ్యభావాసముల్।
గుహ్యంబుల్ గననస్థిచర్మపలలాసృగ్ద్రాంత్రశక్త్యాత్మముల్।
గ్రాహ్యంబుల్ బహిరంతరాత్మచరితార్థంబుల్ గదా క్షేత్రముల్॥ ౨౬౯॥

కం॥ మలలెమ్ముల నరములు వాఁ । కలు వెండ్రుకలొప్పు తోళ్లు కాఱవపులటం।
గలశక్తియె శక్తియనుచుఁ । దెలియందగు జీవుఁ డతఁడె దేవుండనుచున్॥ ౨౭౦॥

కం॥ దేవాలయంబు దేహమె । జీవుండే దేవుఁ డనుచుఁ జెప్పెను గాదే।
యావిధి స్కందోపనిష । త్తే విధమున భేదభావమెనయుదరొ నరుల్॥ ౨౭౧॥

కం॥ యోగానభిజ్ఞులకుఁ ద । ద్యోగార్థముఁ దోఁప యోగులొగిఁ జెప్పిరి క్షే।
త్రాగమముల బాహ్యంబుల । బాగుగ నందుం బ్రభక్తిఁ బ్రజకుఁ గుదుర్పన్॥ ౨౭౨॥

కం॥ జ్ఞానార్థులచటికి నిజని । ష్ఠానియరయఁ గోరఁ దోఁచుఁ బుణ్యము కతనన్।
స్థానస్థితిఁ దత్త్వము । మానుగ మఱి పేళ్ల చేత మహితాచరణన్॥ ౨౭౩॥

ఆ-వె॥ క్షేత్రయాత్ర చేసి చెందు ఫలంబును । వినినఁ బడయరాదె యనివలఁతులు।
పోయి చూడకుండఁ బోలదన్నంబన్నఁ । గడుపు నిండు నెట్లు కుడువు లేక॥ ౨౭౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఉ॥ సత్తమముల్ స్వయంభువులుసత్తరముల్సురకల్పితంబులౌ।
సత్తులుతాపసారచితసద్విభవంబులుక్షేత్రముల్గనన్।
ముత్తెఱఁగుల్బహిర్లసితముల్ధరణీధరకాననాపగల్।
నూత్తమముల్దదన్యములునొప్పెడుఁగృత్రిమరత్నవైఖరిన్॥ ౧౭౫॥

తే-గీ॥ కొండమాఱుగగోపురముండుగవికిఁ । బ్రతిగగుడియడవికిసాటిపాటితోఁప।
బ్రానుయేటికిఁగోనేఱుమార్పుప్రకృతి। లింగప్రతికృతినువికృతిలింగమరయ॥ ౧౭౬॥

కం॥ మునులకునెనగాక్షేత్రము । లనుదగ్గోత్రజులుపూజలనుజేయుచునుం।
ద్రనుదినమునుదద్గృహములె । వినుశాశ్రమములనియిట్టువిదితంబులవున్॥ ౧౭౭॥

తే-గీ॥ భువినిఁబొలుచుస్వయంవ్యక్తములగుక్షేత్ర।ములవినూటయెనిమిదందుముఖ్యములుగఁ।
బదునెనిమిదెన్నఁబడెనహంభావకలన । జయసమాఖ్యాంచితంబులుస్థలవరములు॥

తే-గీ॥ వానిలోనాఱుముఖ్యములైనెగడెను । జక్రషట్కంబునషడక్షరక్రమమున।
వానిలోనుబ్రధానంబులౌనుమూడు । మూటిలోనొక్కఁడోంకృతిముఖ్యమాత్మ॥

బిల్వారణ్యప్రశంస.

కం॥ బిల్వారణ్యంబోంకృతి । బిల్వపురియనంబరంగెబిల్వకమనఁగన్।
బిల్వముశ్రీఫలమగుటం । బల్వురుతిరువలమనియఱవమునననెదరౌ॥ ౧౮౦॥

చ॥ మునులెపుడున్భజించుటనుముందుగబిల్వవనంబనంబడె।
న్మనుజులువేలుపుల్గొలువనల్వుగబిల్వపురంబనంబడెన్।
ఘనులాగిసంగ్రహంబుగనుగాంతముగంబలుకంగబిల్వకం।
బనఁబడెఁగానబిల్వదళమట్లదిరాజిలుఁబూజ్యపూజ్యమై॥ ౧౮౧॥

చ॥ మనుజులలోఁబరోపకృతిమాన్యుఁడుమాన్యులలోవదాన్యుఁడిం।
పెనయువదాన్యులందునువివేకివివేకులసూరిసూరులం।
దొనరుఁగవీశ్వరుండుమహిమోజ్జ్వలుఁడల్లకవీంద్రులందుబి।
ల్వనగరియెల్లక్షేత్రములభానిలునాక్రియనగ్రగణ్యమై॥ ౧౮౨॥

ఉ॥ క్షేత్రములందుఁగాశిగడుశ్రేష్ఠముగాయటమోక్షమన్ననో।
గాత్రమువీడినన్గలుగుఁగాశిపురింజొరనబ్బుఁబేర్కొనన్।
ధాత్రభివంద్యముక్తినిడుఁదానరుణాచలమాత్మనెన్ననీ।
ధాత్రినినెందునేనొసఁగుదానినిబిల్వవనంబుమేలెదా॥ ౧౮౩॥

శా॥ యజ్ఞంబాఁగదధర్మమాక్రియకహాయర్పించుయూపంబులన్।
బ్రాజ్ఞుల్దన్భజియింపశ్రీఫలములన్భావింపనర్థప్రదం।
బజ్ఞుల్విజ్ఞులునేన్నకాములయినన్హర్షంబిడున్మందులం।
బ్రజ్ఞానార్థులకిచ్చుబిల్వవనికైవల్యంబుదన్గొల్చినన్॥ ౧౮౪॥

కం॥ యజ్ఞారికినెలవయ్యున్ । యజ్ఞాప్తంబవుచువెలయుయజ్ఞారినెత।
ద్యజ్ఞహితుఁగానొనర్చున్ । విజ్ఞతబిల్వవనిదెన్నవిధికిన్వశమే॥ ౧౮౫॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ ఏకడఁదొల్దొల్తఁబ్రాకటంబుగఁబుట్టెజ్ఞానలక్ష్మీప్రదమైనబిల్వ।
మెక్కడముక్కంటిమిక్కిలివెలుఁగొందుబిల్వేశుఁడనఁదనచెల్వుఁగూడి।
యేడనాదబ్రహ్మమెసఁగెనక్షరరూపమునుచుశబ్దబ్రహ్మమనఁగఁదొలుత।
నెటఁగంజగిరినాదమెసగొల్పునెపుడునుబలుకుబండలచేతవఱలికరిగ।
నెందలక్ష్మల్దాలంగెడుఁబొందులక్ష్మ। లనుచుశ్రీపర్ణనీవమ్రోయునదిశూలి।
యేనెశైలూషనాథుండనిదెమదీయ। నటనసభయనునదిశ్రీవనంబుదనరు॥ ౨౮౬॥

సీ॥ క్షీరనీరాపగాశ్లేషభూషితమాటనపరప్రయాగనానభినుతమగు।
గౌరీసరోముఖకమలభాసితమాటగౌరీముఖముకాశినారుచిఁగను।
శాలిధాన్యార్పణసముచితశ్రీపాదమాటచేగయనామహార్హ్మమగును।
హితతబిల్వేశవల్లీశకంజాద్రీశముఖ్యమాటనుబిల్వకాఖ్యఁదనరు।
రాజహంసవిహారవిరాజితంబు। యోగనరసింహసేవ్యంబుభోగమోక్ష।
దంబుప్రాసాదదివ్యమంత్రప్రదంబు। ప్రణవశాండిల్యపదముబిల్వవనమలరు॥ ౨౮౭॥

సీ॥ ఏప్రోలితొలిదెసనినజనాఁబ్రవహించుఁబావనపరిఖారుభావనీవ।
యేవీటికెక్కాలమెసఁగదక్కిణమునఁబాఱుమిన్నేఱునాఁబాలయేఱు।
ఏపురిపడమరఁగాఁపురంబుండెడుహితజనాళికిఁదల్లియేకవల్లి।
యేపట్టణమునకుధృతశక్తివడకడఁగొఱలెడుగృహభూతగుహుఁడుగుహుఁడు।
భువనవంద్యవిద్యపాలుపొందఁగాఁబాఁడి। పంటమిగులనెగడఁబంటపలఁతి।
మిక్కుటముగసుఖమునెక్కొనవిలసిల్లు। శ్రీఫలాహ్వయంబుశ్రీపురంబు॥ ౨౮౮॥

కం॥ వరపరిఖాయితనీవా। సరిదంఘ్రిహిరణ్యగర్భసాలాఢ్యముగో।
పురభూతకంజశిఖరి। స్ఫురితాభ్రముతిరువలముత్రిమూర్తిరుచిఁగనున్॥ ౨౮౯॥

తే-గీ॥ తత్ప్రభావంబువర్ణింపఁదరమెదాని। పూర్వదిశఁగాంచియువిరించిపురిపడమర।
దక్షిణంబుననరుణాద్రిపగుపడకడ। శేషగిరిద్వారపాలత్వభూషితములు॥ ౨౯౦॥

చ॥ తొలికడనీవగావలిగఁదోఁచునుదక్కిణమందుఁబాలయే।
ర్పడమరనేకవల్లివడవైపునవల్లిమగండుగన్కనిన్।
గలిసారకుండఁజూచుచునుగాచునుగంజనగంబుదారకో।
జ్జ్వలనిధిబిల్వనాథపురిపంచముఖాననపంచకంబనన్॥ ౨౯౧॥

శా॥ గౌరీవిష్ణువిరించిముక్తిజనకుల్గాంక్షించితన్గెల్చుట।
న్వారిన్రంజిలఁజేయబిల్వపురితన్నామంబులంబూనెము।
న్నారాయారయఁగన్యగక్రమముగన్హర్షప్రదంబయ్యెని।
ష్టోరత్నాయనహానిరత్నపురినాబోధించుఁబ్రాసాదమున్॥ ౨౯౨॥

బిల్వవనము బిల్వపురి యగుట.

కం॥ అనవారలుబిల్వవనం। బునకెటుపేరొదవెబిల్వపురియనిమెఱుఁగం।
గనుగొరెదమనసూతుఁడు। గన్సుఁగొనియాశౌనకముఖ్యఘనులకిటులనెన్॥ ౨౯౩॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ కాలజ్ఞులెఱుఁగఁజాలని । కాలంబునఁబుడమిపడఁతుకకుఁదొడవగుచుం।
గ్రాలెనుబిల్వారణ్యము । శ్రీలీలామందిరమన శ్రీఫలమయమై॥ ౨౯౪॥

కం॥ అందున్నవనదేవతశివు । డెందంబుననిలిపితపముడెప్పరముగఁజే।
నెందిరముగఁదెరలకవడి । గుందకశీతోష్ణములనుసుధరసుతయనన్॥ ౨౯౫॥

సీ॥ తలజాలుమొలఁదోలువెలయమున్మొనవాలు కేలువాఁడెల్లరనేలువాఁడు।
సిగముడినెలవంకఁదగఁగయిఁబెడజింకఁడాల్చువాఁడోగులఁగూల్చువాఁడు।
విసముగుత్తుకఁగ్రాలబసుమముమయిఁజాలఁగలుగువాఁడెల్లెడఁజెలఁగువాఁడు।
కొలుచువారలపనుల్వేలుఁగువేలుపుఁగనుల్మించువాఁడందమించువాఁడు।
మెచ్చిపెనువెండికొండతోవచ్చెననఁగఁ । గొమ్ముగుజ్జుంబుపైనెక్కియిమ్ముమీఱ।
గట్టురాపట్టిఁగౌఁగిటఁబట్టియట్టె । యెట్టయెదుటనుగనుపట్టెగట్టువేల్పు॥ ౨౯౬॥

కం॥ అప్పుడువనదేవతగడు । నొప్పుగభయభక్తిసంభ్రమోల్లాసంబుల్।
ముప్పిరిగొనఁదమ్మిమొగుడ । చొప్పునఁగేల్మోడ్పుదనరఁజూచియిటులనన్॥ ౨౯౭॥

చంద్రవదనావృత్తము.

ఇందుధరనీకే । వందనమొనర్తున్ । బొందుగనునీదా । సుందరికిఁగూడన్॥ ౨౯౮॥

మత్తేభవిక్రీడిత కంద గర్భసీసము.

సీ॥ ప్రణతులంజేయనుబాణుండువలఁతియేనాక్రమొక్కుఁగైకొమ్మనన్ గ్రహింపు।
ప్రణుతులంజేయనుబావకేఁడగునెనానుత్యుక్తిఁగైకొనినుస్పృజింతుఁ।
ప్రణతకల్పద్రుమపార్వతీపతిశివానాకోర్కినీడేర్పనన్గనుఁగొను।
ప్రకృతివంద్యాగుణరాజిరాజితత్రిలోకేశాననుంబ్రోవుమీశమహిత।
కరిముఖవిశాఖజనకత్రిపురహరహర । శ్రుతివినీతభూరథవిధిసూతరుచిర।
సౌరధరథనుర్ధరహరిశరహరిహారి । శశధరనయనయుతదేవచంద్రమౌళి॥ ౨౯౯॥

గర్భమత్తేభవిక్రీడితము.

నతులంజేయనుబాణుఁడున్వలఁతియేనాక్రమొక్కుఁగైకొమ్మనన్।
నుతులంజేయనుబావకేఁడగునెనానుత్యుక్తిఁగైకొనినన్।
నతకల్పద్రుమపార్వతీపతిశివానాకోర్కినీడేర్పనన్।
గృతివంద్యాగుణరాజిరాజితత్రిలోకేశాననుంబ్రోవుమీ॥ ౩౦౦॥

గర్భకందము.

కరిముఖవిశాఖజనకత్రి । పురహరహరశ్రుతివినీతభూరథవిధిసూ।
తరుచిరసౌరధరథను । ర్ధరహరిశరహరిహారిశశధరనయనయుతా॥ ౩౦౧॥

చంద్రమౌళివృత్తము.

దేవచంద్రమౌళీ । దేవిచంద్రమౌళీ । కావుఁడీరునన్నున్ । గావమీరెకారే॥ ౩౦౨॥

ప్రభాతవృత్తము.

అనివినుతించిన-హర్షమొందిశంభుం । డనెవనదేవత-యస్మదీయమైనన్।
జనవుననిచ్చెద-శంకవల్దనంగన్ । దనయపితన్వలె-ధైర్యమూదిపల్కెన్॥ ౩౦౩॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

చంద్రమాళివృత్తము.

దేవబిల్వనాథా । ఖ్యావహుండవైయా । చోవసింపునీదా । దేవితోడఁగూడన్ ॥ ౩౦౪॥

కం॥ ఈబిల్వవనంబింకన్ । శ్రీబిల్వపురంబనంగఁ జెల్వొందవలెన్ ।
భూబృందారకపురియన । శ్రీబిల్వేశులనమీరు చెలఁగుటనిచటన్ ॥ ౩౦౫॥

ఆ-వె॥ ఎవ్వరెవ్విగోరియిట్లనిమిమ్ము బి । ల్వపురిఁగొల్తురవ్వివారికి వెస ।
నెసకమెసఁగనొసఁగుఁడ సదుగాఁదలఁపక । కోరకున్న మీరె కోరి శ్రీల ॥ ౩౦౬॥

కం॥ అనసోమనిశివులందుం । జనపున నెలకొనిరినందిసంసేవింపం ।
గనుజెలఁపగానుగకడన్ । మొనసెడుచీమలనజనులుముసరుకొనిరోగిన్ ॥ ౩౦౭॥

సరసిజవృత్తము॥ బిల్వవనియుదానన్ । బిల్వపురియనంగన్ ।
జెల్వయియలరెన్ శ్రీ । చెల్వయనఁగనింగన్ ॥ ౩౦౮॥

అక్షరబిల్వతత్త్వము.

శా॥ కైలాసంబున వాణివీణవినుతంగావింపవాయింపఁగాఁ ।
దాళంబుస్మెరయింపఁగానలువచిత్తంబొప్ప్రమోయింపఁగా ।
మేలౌనాహరిమద్దెలన్ రమయుఁబేర్మింబాడఁగానాడఁగా ।
శైలాత్మోద్భవకాళికాకృతినిశశ్వత్ప్రీతినయ్యర్జునన్ ॥ ౩౦౯॥

సీ॥ శిథిలితార్ద్రకపర్దసింధుకబంధశీకరముపుష్పాంజలిక్రమము నెఱప ।
వరహస్తవిన్యస్తగురుఢమడ్ఢాన్నాదఢక్కామృదంగంబుఢక్కఁదెలుప ।
నజ్జోద్భవకపాలహారావళీసంఘసంఘట్టనముతాళసరణిఁజిలుప ।
హంసకభూత్కారశంసితచారణఘాతంబునాట్యవిఖ్యాతిఁబెనుపఁ ।
దెలియఁబడముఖవర్ణాళిదేటగీతి । గాఁగనాలుగుమూడుగయోగులెఱిఁగ ।
తారకమిదేయటంచునుదనివిఁగాంచఁ । దాండవంబాడెనుమహానటుండువేడ్క ॥

కవిరాజవిరాజితవృత్తము.

జయజయగౌర్యురుసాంధ్యరుగంచిత - చంద్రసుధాకరమౌళియుతా ।
జయజయసామజవక్త్రషడానన - సత్సుతముత్సహితాఘహితా ।
జయజయలోకకుటుంబకదంబిత - సద్గుణసన్నికురుంబహితా ।
జయజయదాసవశంకరశంకర - సర్వదసర్వసుపర్వనుతా ॥ ౩౧౧॥

కం॥ అనుచుఁజతుర్దశభువనము । లనుపుగఁదనుఁబొగడవానినలరింపననం ।
గనుశివుఁడుఢక్కవాయిం । చెనుదొమ్మిదియైదుమార్లుశివతత్త్వముగాన్ ॥ ౩౧౨॥

కం॥ సనకాదులుకనలేకా । ఘనశివతత్త్వంబెఱుంగఁగడు వేఁడశివుం ।
డనియెనుబిల్వవనంబునఁ । గనియెదరనితెలుపబిల్వకాననమహిమన్ ॥ ౩౧౩॥

కం॥ కనుఁగొనిరంతన్వారలు । పనివడిశివధనముబిల్వవనమున్ ఘనమున్ ।
ఘనమునుజాతకములనం । గనటంబిల్వేశ్వరుంబొగడిరిటుపటుతన్ ॥ ౩౧౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఉ॥ నిట్ప్రభుశేఖరానతులు నీకు జగన్నుతనీలకంఠస
ద్ద్విట్ప్రికరాంతకావిసతదివ్యతరూత్రిపురారిభూరథా।
త్విట్ప్రభుచంద్రచక్రధరదేవధనుర్ధరచక్రిమార్గణా।
షట్ప్రబలారివారహరస్రష్టృసుచోదితవేదసైంధవా॥ ౩౧౫॥

శా॥ నిర్గిఖేదీకృతదాసపాశహరణానీకున్నతుల్సద్దయా।
దుఃఖధ్వాంతనిరాసకాత్రిణయనాదుర్వారశౌర్యోదయా।
వాగ్గిఖాగ్నిక్షితివాయుసూర్యశశివిప్రప్రాయకాయాజయా।
స్త్వగ్గిఖేలాస్మరకాలకాలహరనిత్యాసత్యసక్తాశయా॥ ౩౧౬॥

కం॥ అవలోకించితి మోంకృతి । నవయోగోపాత్తనైజనామము హేశా।
శివవామదేవయజ్వా । త్మవినుతనీయాఖ్యలకు నమస్కారంబుల్॥ ౩౧౭॥

పఙ్క్తివృత్తము.

బిల్వవనేశా । బిల్వపురేశా । నల్వగమాలో । నిల్వుముశ్రీశా॥ ౩౧౮॥

శశివదనావృత్తము.

అనిసనకాదు । ల్వినుతియొనర్పన్ । ఘనశివతత్త్వం । బొనరఁగనెందున్॥ ౩౧౯॥

ఉ॥ మౌళిజటల్నటింపనటమానపుగంగచలింపభోగిభూ।
షాళులుభీవహింపజగదంబహసింపనిలింపులింపుగం।
బూలనునింపసన్మునులుపొందుగఁదత్త్వమొగింగ్రహింపలో।
కాళులుసన్నుతింపశివుఁడాడెనుదాండవమప్పుడొప్పగన్॥ ౩౨౦॥

కం॥ పదునాలుగుమాఱులుశివుఁ । డుదగన్ మ్రోయించెనెక్కుడుందయఢక్కన్।
బదునాలుగుఢక్కాధ్వనుల్ । పదునాలుగుసూత్రములుగఁబరఁగెనరయఁగన్॥ ౩౨౧॥

సీ॥ అఇఉణ్ ఋఌక్కని యంత ఏఓఙ్ఙని ఐఔచ్చు హయవరట్టనియు లణ్ణు।
ఞమఙణనమ్మనియుమఱి ఝభఞ్ఞని ఘఢధషనియు జబగడదశనియు।
ఖఫఛఠథచటతవు కపయు శషసరని హల్లని పదునాలుగయ్యెనవ్వి।
సూత్రములక్షరసూత్రముల్గణియింపసూత్రపదార్ణముల్వాసెపెడుఁబడు।
నాల్గిటనిఁగాననవిపదునాలుగౌట । ఢక్కయందానిమ్రోయించుతవరబిల్వ।
పతియనుంబదునాల్గౌటఁబట్టిచూడ । జన్యజనకసంబంధముసమతనుదగె॥ ౩౨౨॥

కం॥ పదుమూడవదోకారము । పదపడిబిందువౌకఁడెనయఁబదునాలుగగున్।
బదునాల్గొఁగదయోంకృతి । పదపడినాల్గాండెనయశివాయయనియవున్॥ ౩౨౩॥

కం॥ కనుఁగొనశివాయయనునీ । వినుతార్ణాంకములుమూడువేడుకఁగూడం।
గనుబదియగునేకాదిగ । మొనసినఁబదిసంఖ్యలోంనమోయనియునగున్॥ ౩౨౪॥

తే-గీ॥ అల్లలణ్సూత్రవర్ణసంఖ్యార్థకంబు । గాదుహల్లనబిందువౌఁగనుకవేఱు।
వర్ణముగనెన్నఁదగుసూత్రవారమందు । నలువదియుమూడుగదవర్ణములునెలంగు॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ శివమనవర్ణమువర్ణము । లవినలువదిమూడుగాననా బిల్వంబుల్।
శివసూత్రముపర్ణావళి । యవుఁగదయది బిల్వహారమంకిలికలదే॥ ౩౨౬॥

తే-గీ॥ బిల్వమనముప్పదియునాల్గు వెలయుహల్లు । లంతఁబతియనఁబదియునా యచ్చులగును।
బిల్వపత్రియక్షరావళివిభుఁడగుఁగద । యోగమునఁదెల్పుఁబ్రాసాద మొగి మొగదల॥

ఆ-వె॥ పదియునాల్గుగాఁగఁబరఁగుట సూత్రముల్ । ప్రణవమోంనమశ్శివాయయనియె।
యనెడుఁబో శివోఽహమనుటయందుండెడు । వెన్నయందు నేయియున్నయట్లు॥

కం॥ వర్ణములుబుగ్రహితములు । నిర్ణయముగనలువదైదు నెమ్మిఁదెలిపెడున్।
వర్ణింపశివోఽహమ్మని । వర్ణసమామ్నాయముఖముప్రాసాదమెయా॥ ౩౨౯॥

శా॥ ఇత్సంయోగముచేనమగ్గిపదమునూహింపంగనానంచుమున్।
దత్స్వాత్రాంచితసంఖ్యనోమనుచొగిందత్సంఖ్యలంగూడినన్।
హృత్సంతోషముగాశివాయయనుచోర్మింజూడనజ్ఞుల్మఖ।
ప్రోత్సాహాప్తిశివోఽహమంచునుశివోద్యోగుల్మనుల్గాంచిరా॥ ౩౩౦॥

తే-గీ॥ ఇట్లుశివసూత్రతత్త్వార్థమెఱుకపడఁగ । నక్షరేశ్వరుబిల్వేశునక్షరాత్మ।
బిల్వములబిల్వములఁబూజవెలయఁజేసి । రాసదీక్షమహానందమందిరంత॥ ౩౩౧॥

కం॥ అందఱుదమవలెజ్ఞానా । నందమునొందంగఁగోరినన్సనకాదుల్।
పొందుదురుమీవలెనెయు । న్నందగనిందుననిబిల్వనాథుండాడెన్॥ ౩౩౨॥

తే-గీ॥ మఱియువారలుగోరఁగానెఱుకపఱుప । లోకులకునెల్లఁదత్కాలమాకడఁదగఁ।
బ్రతిధనుర్మాసమందునార్ద్రయనుతార । యందుబిల్వేశుఁడాడుశివోఽహమనుచు॥

కం॥ ధనువవుటఁదొమ్మిదవదిటఁ । బ్రణవమునవసంఖ్యలెనయఁబరఁగుశివోఽహ।
మ్మనుటాఱవదార్ద్రోడువు । మునుకొనిప్రాసాదమంత్రమునుబోధించున్॥ ౩౩౪॥

ఆ-వె॥ కాననెప్పుడేనిగనుఁగొనిబిల్వేశు । నఖిలజనులువాంఛితార్థములను।
గాంచుచుంటవింటఁగడఁకనెల్లరునచ । టికినిజేరిరిక్రతుపుకుద్విజులన॥ ౩౩౫॥

శా॥ అంతంగొండొకకాలమేగనలవృత్తాంతంబులోకంబులం।
దెంతేఁబర్వఁగసర్వలోకములవారిష్టార్థసంసిద్ధికా।
కాంతారంబునఁజేరిరందువలనంగల్గెంబురీరత్నమొం।
డంతంబిల్వవనంబుబిల్వపురినాఖ్యాతిన్వహించెంగడున్॥ ౩౩౬॥

ఉ॥ ఓమనబిల్వమాటనెవఁడోంకృతినాథుఁడుబిల్వనాథుఁడాఁ।
గామితసత్ఫలంబులిడుఖ్యాతిగబిల్వపురిన్నతాళికిన్।
బ్రేమనుథక్కవర్ణములవెల్లడినేనెనుమున్నబిల్వసం।
ఖ్యామహిమాప్తివానిఁబ్రణవాత్మకుఁదత్పతిశ్రీశునెన్నెదన్॥ ౩౩౭॥

కం॥ సనకయనసత్యమగునది । కనికూడశివోఽహమనుటఁకనుదారకమా।
సనకాదులనశివోఽహ । మ్మనిభావననేయువారలనియెఱుఁగఁదగున్॥ ౩౩౮॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఆ-వె॥ సూతుఁడొంకృతియవుఁజుండినైమిశవిపి । నమునమశ్నివాయ నానిజముగ।
శౌనకుండుమునినిచయముఖ్యుఁడక్షరా । ద్యాహ్వాయుండుమును లెయక్షరములు॥

కం॥ యత్నమునఁజదువవినఁగవి । రత్నకృతముబిల్వపురవరచరిత్రంబీ।
నూత్నకృతిరత్నమాశ్రిత । రత్నములక పేటీతార్థరత్నములిడెడున్॥ ౩౪౦॥

కుసుమవిచిత్రవృత్తము.

అనుచును సూతుం - డనువుగఁదెల్ప । న్దనివిసనన్ శౌ-నఖముఖమానుల్।
చనవునబిల్వే - శ్వరునినిబిల్వా । ఖ్యనగరినెన్నం - గడఁగిరిచాలన్॥ ౩౪౧॥

కం॥ బిల్వేశ్వరీయకృతిమణి । బిల్వపురీబింబమిద్ది వెలయ మొదటిదై।
బిల్వేశబింబమనఁగను । బిల్వేశసమాంకపద్యవితతిన్ శ్రీశా॥ ౩౪౨॥

కవికంఠభూషణవృత్తము.

అమృతాకృతీయసద - హంకృతిభంజనభక్తరంజనా।
యమృతాబ్ధిజాధిపను - భాత్మకజ్ఞానదసత్యసన్నిధీ।
కమనీయసద్గుణని - కాయదయాంబుధికామితార్థదా।
విమలాంతరంగవర - విశ్వపతీజగతీశశాశ్వతా॥ ౩౪౩॥

లక్ష్మీవృత్తము.

ఉరుదరచక్రాంచితహస్తాజగ - దుదయశరణలయశస్తా।
స్వరుసమశార్ఙ్గాయిత రాజన్నఖ - సముదయవిదితసమస్తా।
సురకరిరక్షాఘనదీక్షాసుర - గణరిపుగజకులశిక్షా।
శరనిధిజాతాదయితాశంకర - సముచితనుతనతపక్షా॥ ౩౪౪॥

శతపత్రవృత్తము.

మాధవసమేధితస - మస్తసురమోదసుర - మర్దనవిమర్దనఘనా।
బోధితసుయోగశ్రుతి - బోధఘనవంద్యపద - బోధితరుపూజితపరా।
సాధితజగత్త్రితయ - శాంతరససప్రణయ - సాత్వికహృదంతరశయా।
సాధుజనరక్షణవి - చక్షణజగత్క్షణయ - సాధుజనశిక్షణచణా॥ ౩౪౫॥

గద్యము.

ఇది, శ్రీతనుమధ్యాంబాకరంబిత శ్రీబిల్వనాథమహాదేవశిష్య శిష్యోపజ్ఞాక్షర సాంఖ్యాచార్య
పర్యవితకవిత్వ తత్త్వవిత్పరికాండ శ్రీమత్కొండ వేంకటరత్నశర్మ
వినిర్మితంబై,
కవిమణినామంబునం బరఁగు శ్రీబిల్వేశ్వరీయంబను
పద్యకావ్యరత్నంబునం బ్రథమబింబము బిల్వపురీబింబము బిల్వేశబింబము.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీ బిల్వేశ్వరాయ నమః.

బిల్వేశ్వరీయము.

ద్వితీయబింబము.

గౌరీపురీబింబము, గౌరీశబింబము.

కం॥ కలశసముద్రసుతానం । దలసితచిద్విలసితసదుదంచితఘటికా।
చలనితోద్యదవసితనుజ । నలసత్సురవృక్షయోగనరహార్యత్వా॥ ౧॥

౨

చ॥ నగభవయల్లబిల్వవిపినంబునబిల్వకుజంబనైనిజం।
బగుదళరాజిఁబూజఁదనకాస్థనెనర్పఁగనందుక్రిందఁబొం।
దుగఁబ్రభవించియుత్తరువుఁదోడనెగౌరినిఁజేసియాసతి।
న్దగ్రహియించిగౌరిపురినల్వగుబిల్వపతిన్నుతించెదన్॥ ౨॥

కం॥ నాఋషులడిగిరియాబి । ల్వారణ్యంబునకునేటికబ్బెనుమునుపా।
గౌరీపురియనుపేరిం । పారందెలుపుమననతఁడుపలికెనిట్లాగిన్॥ ౩॥

కం॥ ఉత్తమముధర్మవృషభం । బెత్తటినలుగాళ్లనడచుచింపుగఁబ్రాసా।
దోత్తమమనుసూచకమగు । నత్తటిగౌరీపురీకథామృతమొదవెన్॥ ౪॥

మ॥ ఎదిమున్వెన్నుఁడుపెల్లగించికొననయ్యెన్వానికింబుట్టచెం।
డెదిమున్నీటమునింగికూర్మమునకయ్యెన్వేఁపుపైఁదీటవో।
నెదికవ్వంబయిచిల్వకట్లఁబడనయ్యెందైత్యులాదిత్యులుం।
బదిలంబంచునుజిల్కనమ్మలశివావాసమ్మయయ్యెంగదా॥ ౫॥

కం॥ అందుందనరిరిశివులా । నందమునందుచుసునందనమనువనమునం।
దందమగుమానసమునం । బొందుగవిహరించునంచవులుఁగులనంగన్॥ ౬॥

కం॥ శివుఁడనియెశివనుగనుఁగొని । శివయోగముశివమనంగఁజెలఁగుంగాదే।
వివరింపుమువనకేళికిఁ । దవనర్థమభీష్టమదియతాఘటియించున్॥ ౭॥

చ॥ చిలుకలకొల్కినీపలుకుచేతశుకోక్తిగనెన్మనోజ్ఞతన్।
గలికిరొనీదుచూపునెకంథిశయుండుభజించెమీనతన్।
జెలువరొనీదుమేల్నడకఁజెందుటనంచవిరించిగాంచెనీ।
చెలువుఁడఁద్వత్కచగ్రహణసిద్ధిఁబ్రసిద్ధుఁడనీలకంఠుఁడన్॥ ౮॥

కం॥ అనవినిశివశివయెందే । నినుమించినవారుగలరెనిపుణతనారా।
మనుతిమనకగుఁగదాయన । ననుమోదమునొందియాతఁడతివకిటులనెన్॥ ౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ పార్వతివిగాననీకుం । బర్వేడుఁగౌతూహలంబువన కేళినినేఁ।
బర్వతనిలయుఁడఁగానన్ । బర్వేందుముఖీమదీయవాంఛితమనిదా॥ ౧౦॥

రుచిర॥ వనంబిదేకనుఁగొన-వాంఛఁగొల్పెడున్ । మనోజ్ఞమైమనమున-మానినీమణీ।
ఘనంబులౌకుటములఁ-గ్రాలుతీవెలన్ । సునందనంబిదిగద-చూడనొప్పెడున్ ॥౧౧॥

వసంతతిలక॥ కాంతావసంతతిల - కంబిదికంటెవింటే।
స్వాంతంబొయెంతయును - సంతసమందునిందే।
కాంతుల్పరస్పరము - గాంచఁగఁగాంక్షనేయం।
గాంతాయితంబుగదె - క్రమవనంబుగానన్॥ ౧౨॥

భూతిలక॥ చంపకవర్ణతమాలవేణిర - సాలపల్లవపాణిమే।
లింపులతాంగిజపాధరోష్ఠిస - మిద్ధకోకిలవాణిశ్రీఁ।
బెంపవుశ్రీకుచమంజరీస్మిత - వీక్షణాళివసంతుతో।
సొంపవునీవనదేవతోత్తమ - చూడభూతిలకంబవున్॥ ౧౩॥

మత్తకోకిల॥ తన్నుముద్దనవారలారయ - దారిఁగానకలాఁతియిం।
టన్నెటెన్నెలకొల్పవర్థిలి - నాదమబ్బఁగనుబ్బునన్।
బన్నుగాఁదనుఁబెంచువారినిఁ - బానెమ్రోనెడుఁగృష్ణత।
న్మన్నదౌటనుకాంచుమియ్యది - మత్తకోకిలవృత్తమా॥ ౧౪॥

మత్తకీర॥ అలరఁగనుదనకెన్నిపెట్టిన - నక్కఱంగడుమెక్కియున్।
బలుకులనుదనకొప్పనేర్పఁగఁ - బ్రౌఢిఁగాంచియునెంచకే।
వెలలునిలువదుపంజరంబున - వేడ్కఁజెందువనాప్తిరా।
మలలనయొకనురామచిల్కను - మత్తకీరనువృత్తమున్॥ ౧౫॥

కుసుమితలతావేల్లితావృత్తము.

రామారత్నంబాకనుఁగొనవెయ - బ్రంబుబిల్వద్రుమంబా।
రామంబందిందున్వివిధసుమముల్ - రాజిలంబూచురోచుల్।
వేమాఱెంచంగంగుసుమితలతా - వేల్లితంబైతగుంగా।
శ్రీమత్కావ్యాలంకృతులువిబుధ - శ్రీనుతుల్గారెదాతల్॥ ౧౬॥

వనమంజరీవృత్తము.

అమరమరందసరిత్తునమున్గియ - నందిపుప్పొడిబూదిమై।
భ్రమరకరాజులనందగుమేల్రుదు - రాకపేరులఁదాల్చితా।
క్షమఁగనిమౌనముతోడఁదపంబును - జల్పుచున్నటులున్నదీ।
క్షమనెదికోరెనెయారయుసుస్తని - కాంచుమీవనమంజరిన్॥ ౧౭॥

భ్రమరవిలసిత॥ మానాఁగాయీభ్ర-మరవిలసితం । బౌనోలిన్స్వర్ణ-మణిఁగనుసితం।
బౌనాజ్యోత్స్నాప్రి-యమిటనగుమా । జానానెయ్యంబె-సఁగఁగఁగనుమా॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

చ॥ తనునెవరున్వరింపమఱిదార్కొననేరకయుండఁగందపం
బునుబొనరించియవ్వరముఁబొందినయట్టియరుంధతీక్రియన్।
వనముననిందుఁబొల్చెమధుపంబులునేరకయుండదవ్వనం
జనఁగసుగంధబంధురతజానగుఁజంపకమాలసూచితే॥ ౧౯॥

మత్తకోకిల॥ ఇత్తఱిన్మరునల్లెతుమ్మెద - లిందరుఝంకృతిఁజేయుస్వా
యత్తకామశరౌఘమంగజ - హర్షదంబదియౌఁగదా।
చిత్తసంభవవాహనంబులు - చేరిచిల్కలువల్కెడున్।
మత్తకోకిలయుక్తముంగను - మారసాలరసాలమున్॥ ౨౦॥

కుసుమవిచిత్ర॥ గొనబగుదీనిం-గుసుమవిచిత్రం। బనుగనుఁగొంటే-పొగడఁగనంగన్।
ఘనముగదృష్టిం-గనమికిఁదేంట్లిం। దొనరునటంచే-నొగిమదినెంతున్॥

ఫలసదన॥ అలరులనళులకును-నవనిజమునీడన్।బొలయుమెగములకును-బొనరెడునుమేలై।
ఫలములనిగుళులను-బతగములకింపౌఁ।బలుదెఱఁగులనునిది-ఫలసదనమయ్యెన్॥

కం॥ నిమ్మలుగజనిమ్మలుదా। నిమ్మలునారింజదబ్బనెఱమారేడుల్।
కొమ్మకుఁగోటిగఁబండెను। గొమ్మాయివివేనికెనయగుంగనవలయున్॥ ౨౩॥

మ॥ మగువాపద్మినిపద్మపద్మనినినమ్మంగ్రమ్మికుంభద్వయి
న్నగవిద్విడ్ఘనబాహుదండనిభశుణ్డాంజూచుఁగాచూచితే।
మగదన్నాగముబాగుమీఱెడుఁగదామత్తేభవిక్రీడితం
బగుమేల్నేనటుగానెయంచుశివుఁడార్యంజాలలాలించినన్॥ ౨౪॥

తరళ॥ వెరవునంబచరింతుపల్కుల - వేవితంబులవింతగాఁ
గరినిఁద్రుంచితివించువిల్దారఁ - గాల్చికూల్చితివయ్యయో।
తరళమయ్యెడుమన్మనమ్మని - తానుశంకరిపల్కినన్।
గరిముఖాప్తుఁడనిన్నుఁగూడితిఁ - గాంచవేయనుశంభుఁడున్॥ ౨౫॥

భూనుతవృత్తము.

వెన్నుఁడుంచినవిపెక్కలు-ద్రేఁతలవల్వాల్పన్నుగానిపుడుదాల్చిన-భంగినెసంగున్।
గ్రొన్ననల్చిగుళులాకులు-గూడఁగనిమ్మా।పొన్నప్రానుగనుమియ్యది-భూనుతమయ్యెన్॥

లలితపద॥ లలితపదంబువి-లాసినిపాడన్। లలితపదంబిది-లాసకియాడన్।
గులసతిమెచ్చఁగఁ-గోయిలగూయన్। నెలఁతుకగూడఁగ-నెమ్మియెయాడున్॥

మదనవిలసిత॥ శివుఁడనుమొదటన్। శివయనుఁబిదపన్। శివకరముగనిం। పవురగడనుడుల్॥

రగడ.

కంటివేమెలమావిగున్ననను - మంటవలెనిదియలరెసంజనఁ
గంటిఁదుమ్మెదతుటుముపొగవలె - మింటనంటెఁదమంబనంజనఁ
గాంచితేయలగండుఁగోయిల - పంచమస్వరమెంచునీవలెఁ
గాంచితిన్రతినిన్నువేఁడెడు - సంచుసూచించుటగఁగావలె

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

చూచితే-చిలుకల్ఫలంబుల - నేచెనీవలెభాషితంబులc।
జూచితిన్నొకవుల్ఫలంబుల - నేచుటబ్రమెక్కృతిముఖంబుల।
చూడుమై లూపాళివెనుకొన - నాడుcబత్రకరాభినయమున।
వేడుకగనిదిరంభయాcగద - వేడుcగూడcగనిన్ను నయమునc।
గనుcగొనుమియిదివిటపసంగతిc - గనకవల్లిమెసంగెcబెల్లుగ।
నెనయదేయదిస్థాణువందిన - మొననిసుస్థితినొందియిల్లుగc।
గాంచుమియ్యదిసాధ్వినీవలె - మించునేకామ్రేశసంగతిc।
గాంచుcగాకుమనాగవల్లినిc - గాంచిక్రముకమునీవలెంగతి।
అల్లపున్నాగమునుమల్లిక - యల్లిబిల్లిగనల్లుకొనెcగను।
మల్లికార్జునమహిమదోcపcగc - జల్లుcబువులనుగొల్లగాcగను।
తరణిగ్రిందగుమీcదగున్ శశి - యిరులుగ్రమ్మెడునేమిచూతము।
అరుణవృంతమునీతదళంబశి - సురుచిరంబిదెపారిజాతము।
పారిజాతంబాకుcబూవుల - నారశక్తిత్రయముcదెల్పెడు।
నారయcగశివయోగమున్నమ - వారమునవేయూహcగొల్పెడు।
ఎద్దియీవనదేవతకునగు - నద్దమదిగదచూడవలయును।
ఇద్దెకేళాకూళిగదమన - మిద్దఱిద్దరినుండవలయును।
మొగిడెcదమ్ములువిరినెcగల్వలు - నెగcడెcబులుcగులకలకలంబులు।
పగలణంగెనెసంగెరేమొగ - మగడుమానెనుహంసకంబులు।
నడకబడలికదోcచెనీమెడ - నుడిగెదమెనేటికిటcద్రిమ్మర।
నడcగునదినెలరాతితిన్నియ - నడుగిడంగనిcకేలక్రమ్మర॥ ౨౯॥

కం॥ అనసోముcడలమికొనియుమc। జనిచనియమృతాశయమనుసరసుదరినిcబ్ర।
న్ననిరేరాతిన్నెపయిం। దనరcగcగూర్చుండెcగడలిదరిసోముcడనన్॥ ౩౦॥

అలసగతి॥ అనువుగనువారటువి - హారమునుజేయన్।
వనమదియుదానcగన - వర్ణననుదానున్।
ఘనయశముcగాంచననc - గానమృతభానుం।
డానరెనపుడీశుcడిటు - లాప్పగనుజెప్పెన్॥ ౩౧॥

ఉ॥ శంకరినీమొగంబునెలజానుగcగొల్చినడిందుcగందటం।
చంకిలియేదివచ్చెశశియాదరమొప్పcగcజూడుమీనిమీ।
నాంకునిమామమామకశిఖాంచితుcబ్రాంచితునుత్పలాప్తునిన్।
బొంకముగుంగదావినతపోషణముత్పలమాలికేశుఁడా॥ ౩౨॥

చంద్రశ్రీ॥ అగుంజంద్రశ్రీవీcడవునుఖస - రోజబ్జంబుగాcడే।
నగున్నామంబియ్యత్రిజునికెటు - లబ్జుండనంగన్।
దగుంగాతేంబైంతేcదమిగుమిగc - దార్కొన్నపూగు।
త్రిగంగాcడేనల్పునొవలివెలుcగు - ద్రెక్కొcడదేలా॥ ౩౩॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శా॥ కైలాసంబనఁగాహిమాలయమనంగానొక్కఁడొక్కండయా।
నేలాశైలములెల్లనట్లొనరుఛేయింపానటంచెంచియో।
కైలాసాద్రులనుండుపారగిరులంగావించుచున్నాఁడురు।
జ్జాలంబుంబరఁగించియన్నిమలలంజంద్రుండునిస్తంద్రుఁడై॥ ౩౪॥

ఉ॥ వెన్నెలకవ్వపున్మలనువెల్లఁగఁజల్లఁగఁజేసిఖానిలన్।
మున్నిదిపాలసంద్రమునమున్గినదంచెటఁగించుఁగాంచితే।
పన్నగవేణిరూఢిగనుబ్రౌఢవుగాయిదిజ్యోత్స్నదేనిఁబో।
లున్నెలమెట్టులుండెడువెలుంగఁగవర్ణనసేయమీయనన్॥ ౩౫॥

సుముఖీ॥ అనెనిటులంబ-యగాత్మజయిం। బుననమృతంబుఁ-బొసంగనొసం।
గునిదియదోయ-గుమోహినియం। చునుశివుఁడెంచ-సుమాళముగాన్॥ ౩౬॥

ఉ॥ వెన్నెలయానుబాల్కడలివెన్నెలఱేఁడగుఁబాపఱేఁడుకం।
దెన్నఁగవెన్నుఁడానుడువులీడ్యులువేలుపులున్మనుల్ముదా।
సన్నచకోరరావములుసద్ద్విజవేదరవంబులౌఁదమం।
బన్నినిశాచరౌఘముదదారవముల్గదకోకశోకముల్॥ ౩౭॥

కం॥ రేయెండపాలగుద్రనే। రాయండగుమీఁగడగనుగ్రాలుంగానన్।
రేయొడయఁడుజాబిల్లిగ। నాయెంగాకున్నఁబిల్లియంకమెటులటన్॥ ౩౮॥

శా॥ దేవానీవనలేక్షణుండవవుటన్ దీంద్రించుహాలాహలం।
బీవేత్రావుటఁగాంచిపాల్కడలినీకిచ్చెన్సుధాధామునిన్।
నీవోగంగనునిల్పదైనఁగరఁగున్నేర్పరున్సుధాంశుండొగి।
న్దైవారన్ క్షయవృద్ధులన్గడలివెన్నంగాఁదలంతున్నెలన్॥ ౩౯॥

కం॥ సోముఁడుగరళంబానన్। శ్రీమించున్ లోకులెల్లశ్రీకంఠుఁడనన్।
సోముఁడఁగానేయనినెల। గామిడిచీఁకటినిమ్రింగెఁగందదియయగున్॥ ౪౦॥

మ॥ తెలుపుంజంద్రుఁడనుజ్ఝితాంకుఁడయినాఁతిన్నాథుఁడెట్టేనియున్।
విడువన్నాదెదఁదాల్పనాననియటన్వాల్గాందుచిహ్నంబున।
ట్లలరుంగాహరిణమ్మునన్నిరినినెయ్యంజేర్చుకొంచెప్పుడు।
న్జెలువుండెవ్వఁడుచెల్వఁగూడకెడలున్దీపించునిందుంగనన్॥ ౪౧॥

చంద్రికా॥ అననయిననుబోద-మాగ్రహం। బునకనెఁబతియైనఁ-బోదమం।
చనెసతియిటఁజంద్రి-కాప్తియం। దనరతినుతచంద్రి-కాప్తినా॥ ౪౨॥

కం॥ మునునేనేననికుతుకము। ననుశివులాత్మాలయంబునకుఁజనిరదియో।
వినుతింపనెవరికలవియ। పునువారికెశక్యమననపుంజిన్మయమై॥ ౪౩॥

మహాస్రగ్ధర॥ కవిరత్నస్తంభమున్స-త్కనకమయమహా-గ్రావకుడ్యంబునీలా।
శ్మవిరాజత్సత్కవాటో-జ్జ్వలలలితగవా-క్షంబునక్షుద్రముక్తా।
సువితానంబాస్తరార్క-స్ఫుటమణినుతమున్-సూర్యచంద్రాగ్నితేజః।
ప్రవరానేకాశ్మదీప-ప్రకరమదిగదా-పార్వతీశాలయంబా॥ ౪౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఉ॥ ఆసముదాత్తసౌధముననంచితమంచముపైమరాళతూ।
లానితశయ్యనయ్యిరువురయ్యెడనెయ్యనఁజేరిరౌరయు।
ద్భాసితనీలవజ్రరుచిభాసురులాశివులాసలారఁగా।
వానిగనల్పుదెల్పులగబాగుగుయామునగాంగరోచులన్॥ ౪౫॥

కం॥ అందఱుబ్రహ్మానందం । బందురుమేలనుచువిష్ణునానందముమే।
లందురటుమీఁదటశివా । నందముమేలనుచదెయటనరవాచ్యంబే॥ ౪౬॥

షీతివృత్తము॥ శివుఁడను॥ ౪౭॥

ఉ॥ వీడినపూలదండలనువెండియుఁగూరిచికొప్పవెట్టితిన్।
గూడినముంగురుల్నిమిరికూర్చితిబాగుగబొట్టుదిద్దితిన్।
నాడెములైననీసరులనల్వుగఁజిక్కుడలించికాంచికన్।
వేడుకమైనమర్చితినివేఁడెదఁగాళ్లకుఁబూయలత్తుకన్॥ ౪౮॥

శశివదనా॥ అనిశివుఁడన్నన్ । వినిశివగంగం । గనఁబఱుపంగం । గనెయనెనింగన్॥ ౪౯॥

షీతివృత్తము॥ శివయను॥ ౫౦॥

శా॥ గంగన్విష్ణుపదింధరించెదుతృణాగ్రప్రాయనీయాదలన్।
రంగారంగనుభూభృదీశతనయారత్నంబునన్నేలయా।
భంగిందాల్పవుక్రిందుచేనెదవుతద్భావంబునీకబ్బెనే।
యంగశ్రీవిభవంబులోఁగరళకంఠాయన్ననయ్యార్యతోన్॥ ౫౧॥

మ॥ పలికెంజల్లఁగఁజంద్రమౌళియుమనీవాంఛన్ఫలావాప్తిగం।
జలుపంగోరెదవేనిబిల్వతరువైజన్మింపుమాయట్టులేన్।
దళముల్నీయవిదాల్తునాశిరమునందద్గంగయుంగ్రిందుగాఁ।
జెలువొందంగలవీవుసర్వసుమనశ్శ్రీమింతుశ్రీపర్ణవై॥ ౫౨॥

చ॥ అనఁగనుశ్రీఫలోత్తమతనాత్మనెఱుంగకమెచ్చకిచ్చగిం।
పనుమనసొగ్గకుండుటనపర్ణయనంగఁబరంగెఁబార్వతీ।
వనితతమాలనీలయయివాసవరత్నరుచింభజించియం।
జనగిరిఁబోలిచీఁకటిమెసంగినభంగినెసంగెనంగఱన్॥ ౫౩॥

ఉ॥ శ్రీమహిమంబుఁదానెఱిఁగిచెప్పటనెప్పెఁగ్రమక్రమంబుగన్।
శ్రీమహితుండుశంకరుఁడుచెందెనుజందనచంద్రచంద్రికా।
ధామముశీతధామహిమధామధరాధరరాజతాచల।
శ్రీమహనీయకీర్తిగుణిచెందుటయబ్రమెశ్రీఫలాప్తుఁడై॥ ౫౪॥

లలితవృత్తము॥ శివుఁడను । శివకపు । డపుటను । నవరుచి॥ ౫౫॥

సీ॥ రేపవ ల్నల్పుదెల్పాపావురంబులు గూడినట్లుండుము చేడె మనము।
నీరంబుక్షీరంబు నీలంబుహీరంబు చేరినట్లుండుము చెలువ మనము।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కటికల్వ దెలికల్వ కస్తూరిగంధంబుఁ గలసినట్లుండుము కాంత మనము।
క్రొవ్విదపూదండ గొనబుఁగాటికకన్నుఁ బొందినట్లుండుము పొలఁతి మనము।
కొప్పగనులుగనుండుమింపొప్పమనము । తారకాక్షులవలెనుండుహారమనము।
ముంగురులుమోమునననుండుముగదమనము । యమునగంగయుననసుండుమమరమనము॥

కం॥ నేమల్లికార్జునుండను । శ్యామలభ్రమరాంబవీవుసరిగదయింకన్।
నీమహిమమెన్నఁదరమే । కామినిసరసతనుగాళికవుగారుచినిన్॥ ౫౭॥

మ॥ బెగడున్నీజడనీదుమోమువలనన్ బింకంపుఁజన్దోయియున్।
సొగసౌకానునఁబల్కులన్బెదవియున్ జూపుల్గనుంబొమ్మలన్।
దగుకైకాళులునిబ్బరంపునడకన్నల్వైనసీవన్నెచే।
మగువానామదినిన్నునెన్నఁదరమేమ త్తద్విరేఫప్రభా॥ ౫౮॥

కం॥ నడకగజగతినిఁబోలుట । బెడఁగగుగుబ్బలిభకుంభవిధమునుగనుటన్।
దొడిఁబడియయ్యేనుఁగువలె । నడరఁగఁదల్కాలవర్ణమందితెకాళీ॥ ౫౯॥

మ॥ సుమనస్సేవనెనర్చినిచ్చలునునీసొంపైనవేణీరుచిం।
గొమరారంగనుఁగాకళుల్దృగుమనిక్కంగాకయేత్రింతలా।
క్కమొగింగ్రీడలఁగొల్లఁబెట్టినిధులన్ ఝ్మయందునానంతెనీ।
కమనీయచ్ఛవిఁజెందనవ్వివలఁతుల్గానేర్చునేకాళికా॥ ౬౦॥

కం॥ మేనికినంతకుముఖ్యము । గానెన్నంబడుటమస్తకంబుత్తమమా।
పైనుండుటఁగేశంబులు । వానిజిగింగాంచికంటెవానింగాళీ॥ ౬౧॥

ఉ॥ చెప్పఁగశక్యమాఘనరుచిందగునీయదిగొప్పకొప్పనా।
ఒప్పెడునల్లత్రాఁచయిమహోద్ధతమారశరాసముల్బ్బమల్।
గప్పసువానికోలలయిక్రాలెడుఁజూడ్కులునల్లగల్వలో।
యొప్పులకుప్పయొప్పెదటులొప్పఁదమాలవినీలకాళికా॥ ౬౨॥

కం॥ నీముంగురులెటబొమలెట । మోమెటనెడలెటనశేషమునుబ్రకృతిమయం।
బౌమూడ్కిఁదోఁపఁజేసెదు । శ్రీమతివుమవగుటనెతగుఁజెలఁగుముకాళీ॥ ౬౩॥

తేఁటి॥ కృష్ణవేణివిగావునఁగృష్ణవయితొ - కృష్ణకృష్ణ।
కృష్ణమృగనేత్రవగుటచేఁగృష్ణవైతొ - కృష్ణకృష్ణ।
కృష్ణసోదరివీవాటఁగృష్ణవయితొ - కృష్ణకృష్ణ।
కృష్ణవైతేలకాళికతృష్ణనెకొ - కృష్ణకృష్ణ॥ ౬౪॥

తేఁటి॥ సూర్యుఁడాదినెయుండెడుసురపతులనఁ - జొప్పడఁగా।
నిద్దఱటుపిమ్మటన్రవులిద్దఱుండు - రద్దిరయ్య।
తేటగీతియెయజ్ఞాప్తిఁదేఁటియగును - వాటముగాఁ।
జేరిసీసముఁజేయుబంగారముగను - సారముగా॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ నీనలువునకుం గారణ । మేనూహించెదఁదొడవులకెల్లనుదొడవౌ।
నైనందునసొమ్ములకున్ । శ్రీనెగడింపంగనల్పుఁ జెందితివంచున్॥ ౬౫॥

కం॥ నామేననీవు మెఱసెదు । చామరొ నెలయందుఁ గందుచందమున నుమ।
ల్లీమచ్చందనతరువున । శ్రీమించెదుకృష్ణసర్పరీతింగాళీ॥ ౬౬॥

తే-గీ॥ కీర్తిదెలుపవుమఱియపకీర్తినలువు । నవుననుచునుండుఁగవిసమయంబు జగతిఁ।
దెల్పునల్పుశుభాశుభస్థితులఁదెల్పు । నేనితుఁడనీవనితవువేయేలకాళి॥ ౬౭॥

కం॥ అని నెలదాల్పువినోదము । గనుబలికినపలుకులుమకుఁగాండములయ్యెన్।
జనవున నేనిజమాడం । గనుగొఱఁతంగలుగువారుగందుదురుగదా॥ ౬౮॥

ఆ-వె॥ కందికుందిలోనిఘనతాపమోపక । క్రక్కునాఁగఁబలికెనిక్కరణిని।
గట్టుపట్టిబిట్టుగట్టివాయియనంగఁ । జంద్రధరునిమనసుసంచలింప॥ ౬౯॥

శా॥ చాలుంజాలును నీదువాక్సుఖమునీచాతుర్యమున్నిల్పుమి।
ల్లాలంగోలనునన్నుమిన్నకదురాలాపంబులన్నెంచెదే।
పోలున్నీకిటులాడనోపశుపతీపాలల్పొందుమీచంద్రమ।
శ్శ్రీలన్నీవెళరక్షనంబువలెనేసిద్ధంబుగాఁగాళికన్॥ ౭౦॥

ఆ-వె॥ విఱ్ఱవీఁగెదేనువిమలుండనంచును । గావెకాలగళుఁడవీవదేవ।
యరయనీచరిత్రగురిగింజసామెత । నీలలోహితుండనెగడుచుండు॥ ౭౧॥

ఆ-వె॥ విషమనేనుగానువిషముఁడవీవెయౌ । దలరువిషముగంఠమందునీకు।
నధరమందునాకుసుధయుండునోమహా । కాళకాళినైననఁగానెమేలు॥ ౭౨॥

ఆ-వె॥ బౌరదూఱదేలయూరకనన్నిట్లు । మెత్తనైనదానినెత్తబుద్ధి।
యయ్యెనన్నయుక్తియనువొందెనీయెడఁ । బలుకుములుకులిఁకనుబఱపకయ్య॥ ౭౩॥

కం॥ దోషాకరుఁడవతంసము ! భూషలువిషధరములస్థిపుంజములభవా।
భాషాపతివుఱియమెకర । భూషణమానీకుఁదగినపొలఁతుకఁగానే॥ ౭౪॥

స్వాగత॥ దారుకావనని-దాపసరామా । నారముంజెఱుప-వారలచేనే।
గోరమొందనర-ఘోరప్రహారో । దారతంగనను-దౌదునెనీకున్॥ ౭౫॥

సీ॥ శంభుండవఁటనీవుశంభునితలఁదున్మి కంటికపాలినాఘనతవినుతి।
శంకరుండఁటనీవుశంకరుమరుఁద్రుంచిచిచ్చుకంటియనంగఁజెందితినుతి।
మృడుఁడవునీవంటమింటిపురంబులఁగాల్చి పురారినాఁగాంచితిస్తుతి।
భూతేశుఁడీవంటభూతజాతమురూపుమాపిహరుండనమనితివిధృతి।
నవహప్రణతార్తిహరుఁడనునాహ్వయంబు । నిజముగానీకునున్ననోనీలకంఠ।
నన్నుమున్నున్నసతినిఁగానెన్నుమట్లు । గాకయున్ననుననుగంగగనుదలఁపుము॥

రుక్మవతీ॥ ఆరయకేమో-యప్పుడునిన్నున్ । గోరితినీవుం-గోరవెనన్నున్।
హారిలితన్వం-గ్రొచ్చెదుతన్వం । గ్రూరతరోక్తిం-ద్రోహముగాదే॥ ౭౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

చ॥ తెలివియొకింత లేకనను దెచ్చియొసంగఁగ నాదుతల్లిదం
డ్రులపుడువల్దునల్లదనిరూఢిగనాడిత్యజింపరాదెనన్।
బలుదమిఁజెట్టఁబట్టిపుడుపంతమెలర్పఁగఁజుల్కఁబల్కెదే।
పలుమఱుకాళికాళియనివంచకనామమునీకెయాశివా॥ ౭౮॥

ఉ॥ ఏమనుకొన్ననేమిగలదేదెనుగాతనమేనుమున్నపు।
శ్యామలకీర్తియాసతిమహామహయోగశిఖింద్వదుక్తులన్।
దామనలేకదుర్వచముదాఁకనలందురుచుంటకంబెఁజా।
వేమఱిమేలుగాదెహరివేఁడుదునాయటులౌటకోహరా॥ ౭౯॥

కం॥ అనిహైమవతిగడుంగడుఁ । గనలిపలుకుపలుకులెల్లఁగాఁగాస్పృణిపో।
జెల్లనసిశివుఁడోర్చెగజముగ । మునుగరికింజూకయుండముక్తినిడమినాన్॥ ౮౦॥

ఆ-వె॥ స్థాణువయ్యెనపుడుచండికోపోక్తుల । శూలియయ్యెఁజాలజాలిశంభుఁ।
డైనవిసముగొంతునందౌదలసుధాంశుఁ । గలుగువాఁడగుటనుగడఁకనుడివె॥ ౮౧॥

ఆటబోటి॥ లేమగేలికోలినేమెమొయంటిని - రామరామ।
నీమదికదిగినుకగాముగినెనె - రామరామ।
యేమినేయువాఁడనేమన్నఁబడియెద - రామరామ।
సౌమనస్యమున్నఁజొమయోము - రామరామ॥ ౮౨॥

కం॥ వనితామణిపరిహాసము । గనుబలికితిఁగాకనీకుఁగనలగుబెలుఁగన్।
వెనకయ్యఁజేయఁబోయిన । హనుమయ్యయెయేర్పడినటులయ్యెనెయయ్యో॥ ౮౩॥

కం॥ మన్నింపుమమన్నింపుము । మన్నింపుమునన్నిపుడుమమఱివేఁడెదని।
న్నన్నన్ననాడుమెంతేఁ । బన్నగఁబికవాణిసుఖముఁబడసెదనటులేన్॥ ౮౪॥

కం॥ అనుచుఁగడుఁదిన్నతిన్నఁగ । ననువుగఁజనవుననుబలుకునాత్మీయోక్తుల్।
దనరఁగనాహుతులుగనల । వనితన్గిరితనయఁగాంచిభయభక్తులతోన్॥ ౮౫॥

కం॥ సాష్టాంగనమస్కృతిశిపి । విష్టుండొనరించెనుమకువేడ్కఁగపర్దో।
త్సృష్టాపగవాదోడుగ । నిష్టముగంబలుకుననఁగనెంతయుమొరయన్॥ ౮౬॥

మ॥ అనుచీశుండిటుపల్కిమ్రొక్కఁగనలాహామీకెనాతాఁగకన్।
వినుతంబౌపికవాణియన్పదమునంబెంపొందగోర్చుట్టుపై।
ఘనమౌరోఁకటిపోటుదాఁకినటులాకల్యాణియాత్మేశ్వరుం।
గనియెంగన్నులఁబోలికోమెలనునిక్కంబాడితీవంచనన్॥ ౮౭॥

ఆటబోటి॥ ఇనులుముప్పదిరిద్దఱింద్రులుందురటంచు - నిందుఁడునిం।
దొనరుయతిముఖుఁడయియొంటమూట - నెందుసరిన్।
హంసపంచకంబయగుడునాపయినట్లె - యాటనిదే।
యాటబోటినాఁగనాటవెలఁది - పాటిలెడున్॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

చ॥ నుతిసనుదెప్పిపాడ్వఁగనుమన్ననవన్నియఁగాంచిమించుజ।
క్కుఱమొరయించెదేసవతికావరమొప్పఁగఁదీర్పనేర్పునై।
నుతికనమస్కరించుక్రియనుల్లముఁదల్లడమందఁజేసెదే।
నెఱతనమింతచాలునిఁకనీచెలినీచగయేయగున్భవా॥ ౫౫॥

చ॥ పలుకులువేయునేలయిఁకఁబంతముఁబల్కెదనిప్పుడిట్లిట।
న్నిలువఁదపంబునేయఁగనునేనెటకేనియుఁబోదుఁబోయియుం।
పలరఁదపఃప్రభావముననయ్యెదగౌరినిగాంతునంతనిన్।
దొలకరిమించుమించనఁగఁదోఁచెదఁగాంచనపుత్రికాకృతిన్॥ ౫౬॥

చ॥ అనిచనికస్గెనెన్గిరిజయంబరచుంబిశిరస్సరస్సర।
ద్ఘనతరనిర్ఝరప్రకరగాఢరయోత్ప్లుతవృక్షలక్షిత।
ప్రణుతకపర్దనిర్గళితవైబుధసింధుకబంధబిల్వప।
త్రనికరశైవగాత్రముజితక్షితివృత్రముఁగంజగోత్రమున్॥ ౬౦॥

మ॥ మనుపంచాక్షరలక్ష్యశేఖరముసన్మాన్యస్వయంవ్యక్తలిం।
గనుతాశ్మప్రకరంబువృక్షకృతయోగవ్యగ్రమున్యుత్కరం।
బనిమేషీకృతతిర్యగాదరముభూతాద్యాకరంబున్సతీ।
ర్థనతశ్రీకరమద్రిరాజమునుమున్బ్రహ్మోహమన్కంజమున్॥ ౬౧॥

శా॥ తత్కంజాద్రిశిరస్థలంబునజగత్ఖ్యాతంబుదీర్ఘంబుస।
ర్వోత్కృష్టంబువిశిష్టశిష్టవినుతంబుద్ద్యోతితద్యోధునీ।
హృత్కృత్యంబుసుధాకరోజ్జ్వలమహాహంసాంచితంబాశ్రితా।
ఘ్యత్కంఠంబునుజిత్ప్రకాశమునునిత్యోదంబుసత్కంజమున్॥ ౬౨॥

ఉ॥ తత్తటసంప్రరూఢమమృతప్రభవంబుసుపత్రసత్ఫలో।
దాత్తవిశాఖికావిటపదర్శితనీలవలాహకంబుశ్రీ।
కృత్తమరేఖికాఘటనకీర్తితకంటకలేఖనీకమా।
యత్తశివంబుమున్యభిధమాశ్రితపక్షముబిల్వవృక్షమున్॥ ౬౩॥

ఉ॥ తద్ధరణీధరేశముఖతావిభవంబుమునీశవాససం।
పద్ధితముద్ధతాసురవిపత్సముపాగతసారవారర।
క్షేద్ధమహీనమస్తకమణీడితదీపనిపీతదుస్తమం।
బుద్ధవదంబుదంచితగుహోత్కరమాదృతసిద్ధిసోత్కమున్॥ ౬౪॥

ఉ॥ కంజుఁడుబ్రహ్మయందుబహుకాలమొనర్చెఁదపంబుగావునన్।
గంజముసౌఖ్యదంబునతకాండముపాలిటికోటనెప్పుడున్।
గంజముమస్తకంబగుటక్ష్మాధరరాజమదట్టులాప్పటన్।
గంజనగంబనంబరఁగెఁగాయదియన్నిజగంబులెన్నఁగన్॥ ౬౫॥

కం॥ పేరనహంబ్రహ్మయనుచు । సారార్థముఁదోఁపఁజేయుశైలముకంజం।
బారాధ్యముగాదేరికిఁ । గోరికలీడేర్చునతులకుంగంజమమై॥ ౬౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ కనుఁగొనినంత నవింతగ । మునుకొనియాగిరిభవముఖమున నుండఁగ లే।
కను వెలువడియెను గ్రోధము । ఘనసింహాకృతిన శర్వుపగళితకలియన్॥ ౯౭॥

సీ॥ క్ష్వేళాధ్వనులచేతఁ శిఖరము ల్త్రెభములుగుహాముఖముల మొఱలిడంగ।
రూక్షేక్షణంబులనక్షుద్రతరతిమిరద్విరదంబులూరకయడంగ।
దంష్ట్రానఖచ్ఛవిఁ దాపింఛవనగుప్తవారణంబులుగడుభయపడంగ।
సంచలద్ఘనసటాచ్ఛటలగాలిని ధూళికయిగల మొగములుగుయ్యలిడంగ।
వాలహస్తాహతులఁ బృథ్వివడిచెడంగ । నల్లనల్లనఁ జెరలాడనటఁగడంగ।
నన్ని మెకములు నోలములందడంగ । నల్లసింగంబు వెలుఁగొందెనగపడంగ॥ ౯౮॥

తే-గీ॥ అంతనయ్యంతిహరినినల్లంతనునిచి । శ్రీనిఁదన తొడవులను గై సేసి వానిఁ।
బూనె రుద్రాక్షభూషణభూతిభూతి। వల్కలముఁదాల్చెఁ దొంటి మేల్వల్వ విడిచె॥ ౯౯॥

కం॥ పని చెఱు పాదవమికైయమ । పని చెఱు పుదారస్మ్మదట నెపనివడి పూజిం।
చెనతండు తుష్టినిడువాఁ । డనితుష్టియనంగఁద గగజాస్యుండందుఱ్॥ ౧౦౦॥

మ॥ అమరుల్వర్ణములంకముల్గనుకనయ్యాద్యాంత్యవర్ణాంకు నే।
నమరజ్యేష్ఠునజున్భజించెదనెదల్ హర్షాప్తికై కంజజుల్।
గమలంబోంకృతిగావునంగలశముంగల్యాణముం గావుటం।
గమలప్రోద్భవుహస్తశస్తకలశుంగల్యాణగర్భున్విధిన్॥ ౧౦౧॥

కమలవిలసితవృత్తము.

అనుచునచటనుపు-యమరఁగఁగూర్చుం । డెనవుడెమనువాక-టిమదినిఁదోఁచన్।
బ్రణవముఖముగను-నవపదలక్ష్యున్ । గొనకొనికమలజు-గుఱిఁచిజపించెన్॥ ౧౦౨॥

బ్రహ్మవృత్తము.

ఓన్నమోబ్రహ్మణే। యన్నమంత్రంబులో । నిన్నుఁగొల్తున్విధీ। నన్ను నేలంగదే॥ ౧౦౩॥

జనవృత్తము॥ అను । చను । మును । కొని॥ ౧౦౪॥

కం॥ వేసవిఁబంచాగ్నులజడి । లోసరసునమంచుకారులోఁబయలునసుం।
చోసరిలకనియమంబునఁ । జేసెఁదపంబుమవిరించిఁ జేసెవరదుఁగాన్॥ ౧౦౫॥

అలసగతి వృత్తము.

సనకముఖసన్మునులు-శక్రముఖదివ్యుల్ । దనుఁగడుభజింపఁగము-దంబుననునిత్యం।
బునుబలుకుఁజామదన-మోముఁగయి నేయం । గనజుఁడుమరాళతుర-గంబుపయివచ్చెన్॥

ప్రమితాక్షర॥ శివవీపునీకెవరు-సేయవలెన్ । శివమైన వేఁడుముము-చెందుపరం।
బవిపుత్రినీవలన-నందిరిఁగా । తవబ్రహ్మభావమని-ధాతయనెన్॥ ౧౦౬॥

కం॥ నల్లనిదానవునీవని । వల్లభుఁడుల్లంబెరియఁగవాఁకొనకుండన్।
సల్లలితగౌరిగావా । గ్వల్లభవరమిమ్ము నాకుపఱలెదననఁగన్॥ ౧౦౭॥

మాలినీ॥ కనకరుచివిగమ్మా - గౌరివీవాదువమ్మా।
ఘనముగశివుకొమ్మా - కాంతుకాంతార్ధమమ్మా।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ప్రణుతచరితవమ్మా - వల్లభుంగూడఁబొమ్మా।
కనుఁగొనుకృపనమ్మా - కామితార్థంబులిమ్మా॥ ౧౦౯॥

కం॥ అనినలువపలుకనయ్యమ । తనువుపలననుండినల్పుతామసిస్త్రీరూ।
పున వెలువడియెసుధాకరు । నినివిడిచినరాహువనఁగనిర్జరులలరన్॥ ౧౧౦॥

చ॥ కరములనాగపాశమునుఘంటయుఁగత్త్రికపాలమున్భయం।
కరముగరుండమాలయునుగ్రాలఁగఁగోఱలుగెంజడల్పిదో।
షరుచిభజింపనత్తులునుషర్బ్బధరోచిఁగనంగనెప్పెన।
త్తరుణిదమాలనీలఘనతామసగాత్రమెసంగనిల్వఁగన్॥ ౧౧౧॥

శా॥ అక్కాళింగనినల్వపల్కెజగదంబానీవుబిల్వాటవిం।
జక్కంగానిలుమేకవల్లియనఁగాజొనానునీనామమిం।
దెక్కంగానిదెసింగముంగొనుమునీకింపొందనాఁబూజమున్।
న్యక్కారంబొనరించువారలాగినీకాహారమావారిలన్॥ ౧౧౨॥

తే-గీ॥ వల్లియనబిల్వమగుమఱివఱలునేక । మనఁగముఖ్యమునొకటియనగుటనరయ।
బిల్వవనమునముఖ్యయబిల్వికాఖ్య । యనయియోయేకవల్లినీవెనయుముదము॥

కం॥ అంబమహాకాళీనీ । కుంబొదమిరివాణిశివుఁడుక్షోణిఁగలపదా।
ర్థంబులననగుటభక్తుల । కుంబహ్వర్థంబులాసఁగుకుగుణులణంగన్॥ ౧౧౪॥

సీ॥ ఏకవీరయనంగనెసఁగెదవోయమ్మప్రతిపక్షభయమునుబాపవమ్మ।
కాళరాత్రియనంగఁగ్రాలెదవీవమ్మమాకోర్కులీడేర్చిమనుపవమ్మ।
ఘనదురత్యయయనఁదనరెదవుగదమ్మనెమ్మదిమనుగడనెఱపవమ్మ।
క్షుధతృషనిద్రలన్కొఱలుపేర్లఁగలమ్మక్షుధతృషనిద్రలఁబొనుపకమ్మ।
నిశనిమిషనీవెగదవమ్మవశవుగమ్మ । మఱిమహామాయయనమహామారియననఁ।
బరఁగెదవుగామహాకాళిభద్రకాళి । నీకునతులివెయోతల్లియేకవల్లి॥ ౧౧౫॥

కం॥ నినుమునుపూజింపకగా । రిసిఁగానిమహేశుఁగానిప్రీతిననేనిన్।
మునుకొనిపూజించినఁద । ద్ఘనఫలమెవ్వరునుబడయఁగాంచరుకాళీ॥ ౧౧౬॥

కం॥ అమయజ్ఞానముదారి । ద్ర్యమునగునవినిన్నుఁగొలువఁదలఁగునరులకీ।
వమయనఁబడియెదునీతిథి।యమయనఁబడియెడినిజ్యేష్ఠయరుగుమసరగన్॥ ౧౧౭॥

కం॥ ఈబిల్వారణ్యంబుం । బ్రాబల్యముతోడఁగావవలయునునీవే।
శ్రీబిల్వంబుగదాయిరు । లేబరములఁబరులుదీనిలేపకయుండన్॥ ౧౧౮॥

కం॥ ఓకౌశికియీయక్షుఁడు । నీకుఁదగినవీరభటుఁడునిపుణుండుగడున్।
జేకొనుమీపంచాలునిఁ । బ్రాకటలక్షోపలక్షబలసంపన్నున్॥ ౧౧౯॥

కం॥ రానీఁడెవ్వరినిచటికి । రానిచ్చినభక్తిగుదురరంజిలనీఁడిం।
దూనికఁగొననీఁడుంచిన । జ్ఞానముఁదోఁపంగనీఁడుసౌఖ్యమిడకయున్॥ ౧౨౦॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తే-గీ॥ ఉండుమీదండననియొండుకొండఁజూపెఁ । గాళికకుబ్రహ్మయదియిచ్చుకాళికేడ్డ।
మలయనంబడుఁగంజాద్రికెలననుత్త । రమున మేఖలకొననుండుసమరనద్ది॥ ౧౨౧॥

కం॥ అనుఁబంచిమజీవిరించనుఁ । ధుమఁగాంచితదాశయంబునెగివచియించెన్।
క్షమవలగొననెక్కఁగనీ । క్షమాధరమునుఖదమగుటఁగనుఁగంజాఖ్యన్॥ ౧౨౨॥

ఉ॥ శైలజచిత్ప్రకాశమనుశంకరతీర్థమునందునిందునిం।
కేలలనల్మనుంగుదరొయెమ్మెలఁగాంతురువారునీవలెన్।
శ్రీలెసఁగంజెలంగెదరుచేసిననించుకయేనిదానముం।
బోలఁబ్రదక్షిణింపగిరిఁబుత్రులఁగాంచెదరంచువీడ్కొనెన్॥ ౧౨౩॥

చ॥ చనియెననాథుసన్నిధికిఁజయ్యననయ్యుమగుంకుమచ్ఛవిం।
గనకసమప్రభాఢ్యయయిగౌరియనంగనెసంగియాయమన్।
గనుఁగొనికామవైరియిటుగ్రద్దటికంబునఁబల్కెనుల్కఁగన్।
జనుచనుమింతివేషములసత్పురుషుల్మదిమెచ్చువారలే॥ ౧౨౪॥

కం॥ మగనినుఱకవిచ్చలవిడిఁ । దెగడిచనెడిచెడిపెకేలతిట్టఁబడినయ।
మ్మగఁడదిదలఁచిననెందఱు । మగలాదవరుచాలుఁబోవెమహిళాయెందేన్॥ ౧౨౫॥

సీ॥ నీతల్లినెఱుఁగమేనిర్జరవనితగాతవిలివిశ్వామిత్రుతపముఁజెఱిచె।
నీతండ్రినెఱుఁగమేభూతధాత్రికిదూఱగదనిన్నునిచ్చినగ్గట్టుపఱిచె।
నీతోడునెఱుఁగమేక్షితిమైమున్నీటదాఁగికులౌన్నత్యమేగఁబొలిచె।
నీవారినెఱుఁగమేదేవిమహాశక్తులెవఁడువారందఱింద్రుప్తిపఱిచె।
నీవుబ్రహ్మచ్యుతముఖేడ్యదేవబృంద । వంద్యుఁబరమాత్మననునరప్రాయుజీవుఁ।
గాఁగఁజేసితికూడికఁగావెప్రకృతి । వరుగుమరుగుమునీపొందుపరఁగదిందు॥ ౧౨౬॥

కం॥ పోపొమ్మనుటయుమహిభృ । చ్చాపునిఁగనిహైమవతివిచారములోనే।
నాపట్టునఁగనకెట్టో । చూపట్టఁగనంటిముగ్ధసుదతినిగానే॥ ౧౨౭॥

తేఁటిబోటి॥ ఆఁడువారలారయఁగనేరకెల్లెట్లొ - యాడువారు।
మగలుదెలివిగలిగిమనువారుమగువల - మనుచువారు।
భార్యలాఁడువారుభర్తలుమగవారు - పాయుదురే।
పాయలోకనిందపాలుగాకుందురె - వారురామ॥ ౧౨౮॥

ఆ-వె॥ నన్నువీడనీకునాయమేనీదాన । నిన్నుమానియుండనేరనెపుడుఁ।
గన్నుదగిలెననుచుఁగరమునుభేదించు । కొండ్రెయెవ్వరేనిఁగొదఁగొనిమది॥ ౧౨౯॥

తేఁటిబోటి॥ ఆటవెలఁదిజేసియడుగులయల్లేని - మైననాల్గు।
పాదములుమఱిసరిపాదములల్లేని - పైయతితో।
నబ్జయుక్తిషష్ఠగణాంఘ్రియగుటనుష - డంఘ్రితాప్తిన్।
దేఁటిబోటినాఁగఁదేజరిల్లెడునిది - తేఁటివలెన్॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తే-గీ॥ పసువులముమేమునీవన్నఁబశుపతివిమ । పాశయిావెడలంగమాకేయదిగతి।
యేములేకున్నఁబేరునీకెట్లుగునది । కానవిడువకముమునేలుకనికరమున॥ ౧౩౦॥

ఆ-వె॥ ఎన్నితప్పులున్నమన్నించెదవుభక్త । తతినిఁబ్రోవవెమునుదశవదనునిఁ।
గాననన్నునట్లుకరుణతోఁబ్రోవవే । క్షమిదయాళువుగదసత్పురుషుఁడు॥ ౧౩౧॥

మ॥ అనుచాస్యంబునదైన్యముప్పతిలసౌహార్ద్రాబ్ధియుప్పొంగఁద।
ద్వనితారత్నముమ్రొక్కెశంకరునకొప్పంగంకణక్వాణముల్।
ఘనకాంచీనినదంబుహంసకఝుణత్కారంబువాఁడోడనం।
గనుగంగంగరుణారసాత్మికనునేఁగానేశివాయన్క్రియల్॥ ౧౩౨॥

కం॥ ధీరతదోఁపఁగధూర్జటి । యారీతింబలికెఁబ్రకృతియావాక్కుతెవే।
వేరూపులఁజెందెదునను । నీరూపుసరూపుఁజేయనీరూపెయవుల్॥ ౧౩౩॥

శా॥ నీవేషంబులునేనెఱుంగనెతమౌనిస్థాత్మవైకాళినాఁ।
గావాసింగనెదీవుశ్రీయనఁగఁబ్రఖ్యాతిన్రజోజుష్టవై।
భావింపంగనుసత్త్వసంపదసరస్వత్యాఖ్యనుంగాంతునా।
రీబిల్వాకృతివైతివేనిననుఁబేర్మింగూడనానీకనల్॥ ౧౩౪॥

చ॥ పలుకదిపర్వశాపముగఁబార్వతిధైర్యమునేదియేదియుం।
బలుకఁగలేకభావిశుజభావమనంగనుమ్రాన్పడంబడం।
బలువిడిలేవనెత్తివెతఁబాయఁగఁజేయుచుఁజూవెబుద్ధిగాఁ।
గలపనికానుగుణ్యముగఁగల్గుటసిద్ధముమానశక్యమే॥ ౧౩౫॥

శా॥ కానంజింతిలవల్దుబిల్వవనిలోత్మ్యజంబుగంబుట్టుమ।
చ్చోనేనుంబ్రభవింతునంతమనకున్స్వంపొందఁబొందౌననం।
గానత్తన్విమహాప్రసాదమనిమ్రొక్కన్వీడుకొల్పెద్దగల్।
శ్రీనాథుండనునేనునాదుఁదొలుతల్శ్రీవీవుగమ్మంచనల్॥ ౧౩౬॥

కం॥ గౌరిగనికాశినింబి । ల్వారణ్యంబునఁబ్రధానమానెలవెఱుఁగం।
గోరనదికంజగిరికిల్ । సారమనంబున్యజనదిశంజూపెనటల్॥ ౧౩౭॥

మ॥ వెలలెంగౌర్యవలోకమున్వదలియుద్వృత్తిన్నుపుంభాప్తిఁబే।
ర్చిలసద్దంతబలాప్తినాసయనఁబేర్మిందొండమొప్పంగఁదేం।
ట్లోలయందానప్రసక్తిఘీంకృతులెకానుక్షుల్బరద్గ్రావమై।
చెలఁగన్మేనుమదేభమొక్కఁడహహాచేయంబ్రియంగుంభినిల్॥ ౧౩౮॥

కం॥ ఆగౌరిమదముదెరలఁగ । బాగుగనొకమనుజకన్యపగిదిందనరెల్।
నాగరులామెరుచింగని । శ్రీగురుతన్గౌరియయనిచెప్పిరిమొప్పల్॥ ౧౩౯॥

సీ॥ నిలిచిననేలపైఁజెలువుగజీరాడునెఱినెఱులైఅపఁగనీలవృష్టి।
నెలమిఁజల్లదనంబునీనునెమ్ముద్దుమొగమ్ముచూపఁగఁజంద్రకాంతవృష్టి।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సంజకెంజాయనుసమకొల్పు కెమ్మోవిపఱలింపఁగాసుబ్రవాళవృష్టి।
బలుపొందికనుబొందిచెలువొందుపల్వరుసలుదెల్పఁగనుముక్తిజాతవృష్టి।
గాలునేతులుపద్మరాగములవృష్టి । గోళ్లువజ్రాలవృష్టినిగుణములఖిల।
రత్నవృష్టినిఁదెలుపనారాజవదన । రత్నమయిరత్ననిధియనరాజిలులలి॥ ౧౪౦॥

కం॥ నిలిచినరతనపుబొమ్మగఁ । దెలియఁగనగుఁజూచెనేనిదివ్యాంగనగాఁ।
బలికెనఁదేనెలెయొలుకన్ । జెలువనదవజంగమలతచెలువునుగనెదున్॥ ౧౪౧॥

కం॥ తిన్ననినడకయుమఱియుం । దిన్ననిచూడ్కియునుబలుకుతిన్నదనంబున్।
బ్రన్ననినడవడిశివరతి । బ్రన్ననిరూపాపెనుశివపత్నిగఁదెల్పన్॥ ౧౪౨॥

తే-గీ॥ చూచువారెల్లనాచానసుగుణగణము । నీమెయాసర్వమంగళయీమహినని।
రామెవినినైననాకునాయకుఁడుశివుఁడె । యంచునెంచెఁదపంబునేయందలంచె॥

కం॥ నేనిటుమునుగనుఁగొనినన్ । దానెయిదఁడునను శివుండుదనవర్ణమునే।
నూనమిచేఁగాఁబోలును । బూనెదనిఁకనిందురుచినిఁబొందఁడెనన్నన్॥ ౧౪౪॥

కం॥ అనితలఁచిగౌరిమునుకం । జనగంబునఁగాళియైనసమయంబునఁబూ।
జనొనర్చినతుష్టినినె । మ్మనమునస్మరియించెరాఁగమఱిపూజించెన్॥ ౧౪౫॥

తే-గీ॥ అమ్మహాకాళిఁబూజించెనధికభక్తిఁ । దల్లియోయేకవల్లిరాజిల్లునీదు।
బిల్వకక్షేత్రముననిందువెలయవలయుఁ । దపమునాకదిఫలియింపఁగృపఁగనుమనె॥

చ॥ అనుచలగౌరిమానసమునందుస్మరించిననప్డిమానసం।
బననొకతీర్థరాజమటనయ్యెనుసర్వసుపర్వదృక్చయం।
బనఁగనుబర్వఁదామరలహాకలిగెన్మఱియాకచూడ్కులన్।
యనఁగలుపల్కువాక్కృతులుహంసలునయ్యమృతంబెగౌరిగాన్॥ ౧౪౭॥

కం॥ గౌరీకల్పితమగుటం । గౌరీతీర్థమననద్దిఖ్యాతివహించెన్।
గౌరీసరస్సనంగం । గౌరియెసరసగునిటననిగ్రహియింపనవున్॥ ౧౪౮॥

శా॥ అందాసుందరినేనిస్నానమునునెయ్యంబట్టుపుట్టంబుఁజె।
ల్వొందంచాల్చివిభూతిఁగుంకుమమురుద్రాక్షస్రజంబుల్ధరిం।
చెందేవున్ శివునిన్నుతించెమఱిపూజించెన్సుబిల్వాళిగొ।
విందుండత్తఱిఁజిత్తమందగపడన్ బ్రేమంబారింబొందుచున్॥ ౧౪౯॥

కం॥ వాణవమానామంబే । యానీపక్షియనిచెప్పియగపఱిచెను నా।
కేనేలవేల్పుగలలన్ । నానారాయణుభజింతునతిశయభక్తిన్॥ ౧౫౦॥

కం॥ మేనెల్లవివిధవృక్షము । లైనెగడఁగవింతపక్షియైనాకలలన్।
గానఁబడినయద్భుతవి । జ్ఞాననిధినిశ్రుతిమయునలగరుడుఁదలంతున్॥ ౧౫౧॥

కం॥ ఆవాణవమానామం । బౌవైష్ణవమంత్రమపుటనమ్మనువుననే।
శ్రీవిష్ణునాశ్రయించెద । నీవడిననియాపెపూనియెంతయుభక్తిన్॥ ౧౫౨॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

బ్రహ్మవృత్తము.

ఓన్నమోవిష్ణవే । యన్నమంత్రంబుతో । నిన్నుఁగొల్తున్ హరీ । నన్ను నేలంగదే॥

క్రౌంచపదవృత్తము.

శ్రీరమణానన్నారయమీనా - కృతికమఠమకిటి - నృహరివటూరా।
మారఘురామామాబలరామా - స్మరజయయసికర - మహితసునామా।
వారణరక్షావాసవపక్షా - వరదయవరదయ - వనఘునదీక్షా।
నారదగేయానీరదకాయా - నతసురనరతతి - నతిసువిధేయా॥ ౧౫౪॥

పద్మనాభవృత్తము.

శ్రీసేవ్యభవ్యాభవబ్రహ్మసంభావ్య - శేషాహిశాయీవిహంగేంద్రయాయీ।
దాసావనాపావనావాసుదేవాస - దామోదదామోదరాదేవదేవా।
వాసింగసంగోరియాసింత్రుగానీకృ - పాసింధుపుందాపనేంద్రుల్సురేంద్రుల్।
నీసేవసర్వార్థసిద్ధిప్రదంబంచు - నిన్గొల్తువిష్ణూశుభాపద్మనాభా॥ ౧౫౫॥

నారాయణవృత్తము.

ఓన్నమోనారాయణాయ । యన్ననీమంత్రంబుఁబూని।
వెన్నుఁడా సేవించుచున్న । నన్నుఁగావన్ రావె దేవ॥ ౧౫౬॥

మాకందము॥ అనుచుపవాసవ్రతమునఁ । దనుఁబూజించుచునుబిల్వ-దళములచేన్।
ఘనభక్తిశ్రీఫలములన్ । దనకిడనారామరామ-నామాప్తిన్॥ ౧౫౭॥

చ॥ మునుశబరీఫలార్పణముముచ్చటయచ్చటనెచ్చమెచ్చిన।
చ్చెనుహరిరత్నసానుగిరిశృంగసుసంగతుఁడైనరాజనన్।
వినతకుమారుమూఁపుపయివేడుకనెక్కుచునక్కనందుశ్రీ।
దనరఁగశంఖచక్రములుదవ్వనమాలయుఁజాలఁగ్రాలఁగన్॥ ౧౫౮॥

ఆ-వె॥ వచ్చిచెల్లెలవరమిచ్చెదవేఁడవే । యనఁగగౌరియనియెనగ్రజన్మ।
శివునివలెనునేనుసితరుచిఁగూరఁగఁ । గోరుదానననినశ్రీరమణుఁడు॥ ౧౫౯॥

ఉ॥ గౌరిరొగౌరివేయగుముగారవమారఁగనీవునావలెన్।
గౌరియనంగఁదెల్లనిదిగావుటదెల్లముగాదెమున్నపెహూ।
దారమహాసరస్వతికిఁదద్దయుముద్దుగబిడ్డలైతిమా।
దారినినారయంగదవెతార్కొనుఁగోర్కియనంగనంతటన్॥ ౧౬౦॥

కం॥ ఆగౌరితనువువలనన్ । బాగుగశ్రీనాఁగనొకతెబయలువెడలెస్త్రీ।
భోగినికప్పసమనఁగను । దాఁగిత్తినినెత్తఁబడినతపనీయమనన్॥ ౧౬౧॥

మాకందము॥ మాకందముగుఁగనఁబ । ఖ్యాకందమెజగణమునిట-నాఱవదా।
నీకడఁగననయ్యెడువిపు । లాకందముచందమైన-లలితముగన్॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

బంగారము.

కాలుసేతులుపద్మఘనతనువహియింప మొగముహాపద్మముగనుడనర-ముఖ్యముగా।
గొంతుశంఖంబుగాఁగొలలంగఁబలుజాడకుందంబుగాఁగడునంద మొందఁ-బొందికగాఁ।
గొప్పఁజూడ్కియనీలగురుతనుదెలుపంగఁగ్రుస్సినకొనుముకుందపదము-గొనబగుగా।
మీఁగాళ్లకచ్ఛపరాగంబుఁజూపంగఁబిక్కలుమకరసువిభ్రమమును-వెలయునుగా।
రూపుగొనములువరరుచినిఁగాంచంగను - రూఢిగనే।
నవనిధులునుసొక్కనవరూపమూనెనా - నల్వగనే।
రత్నవస్త్రభూషరత్నరత్నమనంగ - రంగుగనే।
విద్యుదాభయద్దివెలఁదుకవెలుఁగొందెఁ - బేర్కొననే॥ ౧౬౨॥

చ॥ కరములజీవదేవులనఁగానిరుదమ్ములనెమ్మిఁబూనుచున్।
వరదమభీతిదంబులుగఁబాణులముద్రలఁజూపుచున్నరా।
సురనరవిష్టపత్రయిగఁజూడఁగనొప్పమహాత్మలంబునన్।
సిరియలరారెనారమణిసెందెరమైక్యముశౌరిపేరెదన్॥ ౧౬౩॥

లక్ష్మీవృత్తము॥ కనుఁగొనుమమ్మామముఁగొమ్మానతిఁ - గరివరవరదునికొమ్మా।
కనుఁగొననీకుంగలదమ్మానిరి - కరమరుదుగసిరివమ్మా।
ఘనదయవమ్మాఘనమెమ్మాడ్కిని - గదునిడునటునీరులిమ్మా।
ఘనదయవమ్మావరలక్ష్మీకృత - కమలజముఖసురలక్ష్మీ॥ ౧౬౪॥

ఉ॥ గౌరియనంతనెంతయునుగ్రాలెమనోహరఫుల్లమల్లికా।
శారదనీరదాబ్జశరసారసపారదహారహీరనీ।
హారహరాచలేశవిబుధాశనభాసురచంద్రచంద్రికా।
క్షీరమహార్ణవప్రభనుజెందెనుబెద్దలికంబుఁదద్వపున్॥ ౧౬౫॥

మ॥ అటులాగౌరికృతార్థనైతిననుకొంచాత్మేశ్వరుంగాంచియో।
నిటలాక్షాధవళాంగనీకివెనతుల్నివిప్వడేనిన్ననున్।
స్ఫటికాభంగయికొందువేయనఁగనొప్పన్హంసయుంగొంగయున్।
స్ఫుటముల్వర్ణముచేసమానములెపోకోమానువాక్ప్రౌఢిమల్॥ ౧౬౬॥

చ॥ అనుచునుమానహూనశివుఁడయ్యెడనయ్యుమయయ్యయోమొఱన్।
వినఁడితఁడింకిటంజడుపఁబెట్టిననున్నదిపోయెబుద్ధినాఁ।
గనుజనుసామెతంగనితిఁగాటనుగాసినవెన్నెలయ్యెనా।
మనుగడవిద్యయంచుమఱిమాధవునిగ్గనుఁగొన్ననాతఁడున్॥ ౧౬౭॥

శా॥ నాతీయీతెలిరూపునీకుఅదునీనాథుండునిజ్జైల్లెలా।
రీతింగాంచుగ్రహించునేవిడుపుగౌరీయీశరీరంబనన్।
ప్రీతిన్మేకొనిచేసెధ్యానమునుదద్బింబాధరాస్యాధ్వనే।
యేతెంచెంబొరిమించుచంచయొకఁడయ్యెన్శ్వాసమూర్పానన్॥ ౧౬౮॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మ॥ తనమైమల్లియపూవుప్రోవనఁదగన్ దాసాన పూఁజాయమైఁ।
దనరస్మేక్కనుగాల్లపల్కనదకల్ దై వారఁగానల్వచె।
ల్వనుడిన్మెల్నఁదెల్ప నేర్పననె పాలన్నీటని న్వేఱు గా।
నెనరింపంగను నేలవాలు నెలనానెప్పా రెనపన్వల్గటన్॥ ౧౬౯॥

తే-గీ॥ అంతఁదద్రూపమునుమానెనద్రికన్య। యదియుదయగిరిఁబానిమిన్నందుపూర్ణ।
శారదేందునిచందానజానుమీఱె। భువిదివికిఁజిమ్ము పూఁజెందుపొల్కఁబొలిచె॥

సీ॥ వీణ నాదబ్రహ్మ విలసనంబును దెల్ప బహువిధస్వరవైభవమునమించి।
యక్షస్రజము నూపనక్షరావళినిశబ్దబ్రహ్మవిభవంబుఁబ్రౌఢిఁగాంచి।
పుస్తకంబతిగూఢశస్త్రసమస్తవిషయములబోధింపసవగ్రహించి।
కలశంబునూచింపనెలనిజీవనమమృతంబునుఘటపాటవంబునెంచి।
తెలుపువన్నియసత్వంబుఁదెలుపఁగనువి। వేకహంసమునెక్కసద్విద్యయగుట।
జ్ఞానరూపసరస్వతిసత్యరక్తిఁ। జతురుఁడానలచతురాస్యసంగతిఁగనె॥ ౧౭౧॥

వాణీవృత్తము॥ వాణిస్వీణాజపసరపుస్తక - వరకీరాంచితపాణిన్।
వీణాహంసవ్రజశుకసత్పర - భృతవాణిన్విధిరాణిన్।
శ్రేణీభూతస్ఫురదళివేణిని - భృతసుశ్రోణినినాగీ।
ర్వాణింగొల్తున్మదినిసుభక్తిని - వలదీక్షణరుచిరైణిన్॥ ౧౭౨॥

కం॥ పారాణిరంగులారయ। నారుంగాపసుపుదెలుపునరుణిమమటులా।
గౌరివసంతముగాఁదగు। నారహరిద్రాసుధాభలవె శ్రీవాణుల్॥ ౧౭౩॥

ఉ॥ పిమ్మటనమ్మృగేక్షణయుఁబెంపెసలారెనునల్పుదెల్పుఁజెం।
దమ్ములవన్నెలన్ మృగముధర్మముచేననఁగాళిపోఁకగాఁ।
దమ్ములపాకుగానిరిముదమ్మునసున్నముగాఁగవాణిదాఁ।
దమ్ములమాననంగనెగిఁదమ్మగగౌరియెసంగెమున్వలెన్॥ ౧౭౪॥

సీ॥ కామమెపాశమైకరవశంబగుచుండఁగ్రోధమంకుశమయికొఱలఁబాణి।
మానసేక్షుశరాసమూనఁజంచలమదిక్రిందయ్యెననిచూపుచందమునను।
వామశయంబొప్పవరదముద్రన్మించఁబంచతన్మాత్రసుమాంచితాంబ।
కంబులాల్లనటన్న కరణినిబుద్ధియూర్ధ్వమననభయముద్రదక్షిణశయ।
మెడమకుడియఱచేతులనడరుచుండు। చిటికెనబొటనవ్రేళులుచెప్పనాత్మ।
గుప్తనామంబుసాంఖ్యవర్ణాప్తిఁబొల్చె। గౌరితనుమధ్యయురుదీపకళికవోలె॥ ౧౭౫॥

గౌరీవృత్తము॥ కనుమిదెనతినీ - కటాక్షంబులం। దనువలరెదర - య్యజాబ్జేక్షణాం।
గనలుగనుకమా - కడన్వారినె। ప్డునునిలుపవెయిం - పుగంగౌరిరో॥ ౧౭౬॥

కం॥ గౌరియెఱుపపసుపుదెలుపు। నైరాజిల్లుటఁద్రిశక్తులైక్యముఁగనుటన్।
జేరికనెఱుపెయవుటశివ। గౌరిసపల్లవసుబిల్వగౌరవముఁగనెన్॥ ౧౭౭॥

కం॥ శ్రీదయితుఁడనియెనుమతోఁ। గాఁదగుదువుబిల్వమంతఁగాంతునిఁగాంత।
మ్మాదరిశివయోగముస। మ్మోదమ్ముగఁగాంచిమేముమ్రొక్కెదమమ్మా॥ ౧౭౮॥

SRI JAGADGURU VISHWARADHYA
JNANA SIMHASAN JNANAMANDIR
LIBRARY
Jangamawadi Math, Varanasi
Acc. No.
CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మ॥ అననారాయణిగౌరిబిల్వమవుడున్ హర్షంబునన్నాకునీ।
కానరందోడయియుండఁగావలయువిష్ణూసత్యనారాయణుం।
డను పేరన్దనుమధ్యసత్యనుగణాఖ్యాద్యాంత్యవర్ణాళినా।
వనజాక్షుండనెవల్లెయంచుని పుడున్నాభనిల్లునచ్చోటనే॥ ౧౭౯॥

వెండి॥ ప్రప్రథమంబునంబల్లవశ్రీలనుబల్లవశ్రీలనుబరఁగనుని చి-పతిహితగా।
సౌకుమార్యముఁబత్రసౌకుమార్యంబునజాణతనంబునజతనుపఱిచి-సాధ్వియకా।
చిటులుగందవుఁబొడిచెల్వొందుపూవులవలపునవలపునువలనుపఱిచి-భవనుతగా।
సంసారఫలలక్ష్మిసవరించుకుచరుచిసంసారఫలలక్ష్మిజానుపఱిచి-శంకరిగా।
నంకుశంబునుముందులనండఁగొలిపి । పాశమునుగొమ్మలందునుబాఁదుకొలిపి।
చంద్రమౌళియిదేయనఁజంద్రమౌళి । శ్రీకుజంబయ్యెశివప్రియశివప్రియముగ॥ ౧౮౦॥

శా॥ నేమంబొప్పఁగమున్న వెన్నుఁడొకకంటిం బెట్టిపూజించుటన్।
శ్రీమంతుండయిచక్రియైవెలసెనాశ్రీకంతునర్చింతునం।
చామారేదునిజేక్షణక్షణముపత్రౌఘంబుగల్పింపఁగాఁ।
దామయ్యాకులనేలరాల్చుభువియందన్మూర్తియంచెంచుచున్॥ ౧౮౧॥

మ॥ అటులేగంబహుకాలమచ్చటశివుండావిర్భవించెన్మహా।
పటుభక్తింబ్రియనేయుపూజకుస్వయంవ్యక్తోరులింగాకృతిన్।
బటిమంబెంతనవచ్చుబిల్వమునకున్వ్యాధుండువ్యాఘ్రూర్భటిన్।
జటులుండైమునువైవబిల్వదళముల్సాక్షాత్కృతింజెందఁడే॥ ౧౮౨॥

బంగారము.

సత్ప్రకాండసవేద్యసత్ప్రకాండస్థితివిగ్రహాకృతిగనావిర్భవింపఁ-బ్రీతిఁగాంతు।
స్కంధశాఖాంచితసౌభాగ్యమొగిబాహుసౌందర్యమనుచుసాక్షాత్కరింప-సన్నుతింతు।
విలసితకిసలయవిభ్రమంబంగప్రభాభాసురంబుగంబరిణమింపఁ-బ్రస్తుతింతు।
స్వర్ణవర్ణోదీర్ణసత్ఫలరుచికుచశ్రీగబాగుగనుమూర్తిభవింప-శ్రీగనెంతుఁ।
త్రిదళముత్రిలోచనంబుగఁదేజరిల్ల-ధీస్మరింతుఁ।
గంటకాళియెఘనసృణిగనుఘటిల్లఁ-గడుఁదలంతుఁ।
ప్రసవలుష్ఠాళిపాళిపాశసమచెల్లఁ-బసగణింతు।
బిల్వమేశివగానయ్యెవిస్తరిల్ల-విశ్వసింతు॥ ౧౮౩॥

విద్యున్మాలావృత్తము॥ ఆరామారత్నంబంతన్ శ్రీ । హీరాలోకంబందెన్విద్యు।
న్మాలారోచింగాంచెంగానన్ । గౌరీనామంబొందెంబొందెన్ ॥౧౮౪॥

వెండిలక్షణము. ఆటబోటి॥ వరుసఁగూడనాల్గుబంగారుపాదముల్-పైనెసంగ।
నలరఁదేటగీతియాటవెలఁది-యదగువెండి।
సీసపాదములనుజెలఁగనాల్గాపయిఁ-జేరినన।
య్యాటబోటిదేఁటిదేఁటిబోటి-యగునువెండి॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

చ॥ కనుఁగొనె మ్రోలనాలలన గారవమారఁగ నిర్గుణాంగమున్।
ఘనసుగుణానుషంగమును గామితసత్ఫలదానచంగమున్।
జనవినుతప్రసంగమును శైవషడక్షరమంత్రలింగమున్।
వనజజవిష్ణుసంగమును భర్గవరాంగము బిల్వలింగమున్॥ ౧౭౫॥

సీ॥ ఆనాభియధరాంగమడరించుటను సృష్టిబ్రహ్మపీఠంబుగం బరిణమింప।
నాగళమధ్యాంగమలరించుటను స్థితిఁ బానవట్టము విష్ణువై నెలకొన।
నాచూడమగు నుత్తమాంగంబు జ్ఞానాప్తిలయత నుశివలింగమయి యెసంగఁ।
బ్రకృతి యెపన్నగభావంబు వహియించి బహుముఖంబులలోడ బలసి కొలువ।
యోగులిట్లుందురని తెల్ప యోగమూని। బిల్వవనమునఁ గూర్చున్న బిల్వనాథుఁ।
డా సదాశివుఁడే యనన మరునల్ల। బిల్వనాథాఖ్యలింగంబుఁ బ్రీతిఁ గొలుతు॥ ౧౭౬॥

చ॥ కనుఁగొనిఁ గౌరి బిల్వముగ తత్స్థలిఁ దాఁబొడముంగ శంకరుం।
డనువుగ లింగరూపుఁ డయి యంచితుఁ డాటను స్వీయపత్రపూ।
జనమున బిల్వనాథుఁ డని చక్కఁగఁ బేరిడెఁ బేరిడెంగనం।
గనదియె బిల్వమాలికగఁ గ్రాలెను ద్ర్యక్షరయుక్ప దేడ్యమై॥ ౧౭౭॥

చ॥ శరణు శరణ్య శంకర ప్రశాంత గిరీశ మహేశ శ్రీశ్వరా।
శరణు హరాఖ్య సర్వద సుశర్వ పినాకి కపర్ది శ్రీకరా।
శరణు వృషాశ్వ యీశ్వర వృషస్థ వృషేశ వృషేశ్య శ్రీధరా।
శరణు వృషాంక శాశ్వత ప్రశస్త శివేశ శివేశ శ్రీవరా॥ ౧౭౮॥

లలితపదవృత్తము.

అనుచిటు గౌరిమ-హాముదమారన్ । బనివడి మారెడు-పత్రములౌనా।
మనువులు మూటిని-మానుగఁ బూనెన్ । వినుతి యొనర్చెను-బిల్వవనేశున్॥ ౧౭౯॥

బ్రహ్మవృత్తము.

ఓన్నమశ్శంభవే। యన్నమంత్రంబుతో। నిన్నుఁ గొల్తున్ శివా। నన్నుఁ బ్రోవంగదే॥ ౧౮౦॥

నారాయణవృత్తము.

ఓన్నమో బిల్వేశ్వరాయ। యన్నమంత్రంబూని పూని।
నిన్ను నిత్యం బెన్నుచున్న। నన్నుఁ బ్రోవన్ రావె శ్రీశ॥ ౧౮౧॥

శివవృత్తము.

ఓన్నమశ్శివాయ।యన్నమంత్రమూని।నిన్ను నెన్నుచున్న।నన్నుఁ బ్రోవు శ్రీశ॥ ౧౮౨॥

అమృతవాహినీవృత్తము॥ ఓన్నమో బిల్వనాథాయ। యన్నమంత్రంబు నన్నినున్।
సన్నుతించుచునున్నాను। నన్నుఁ బ్రోవవె శ్రీశ్వర॥ ౧౮౩॥

అమృతవాహినీవృత్తము॥ పంచమంబు లఘుత్వంబుం। గాంచుం గురు తషష్ఠమున్।
గాంచ నన్నింటయుగ్మాంఘ్రిన్। మించు లాఘవ మేడిటన్॥
,, ప్రాస మొక్కండె యుండుండున్। భానురామృతవాహినిన్।
వానిగా బిల్వనాథుండే। యీసుపద్యంబుఁ జూపెడున్॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సింహావలోకన చతుర్దళ పద్మబంధము.

కం॥ శ్రీరామాజితమారా । శ్రీరామాకాలకాలశ్రీలకమాలా।
శ్రీలాశ్రీలాశ్రీకర । మారాశ్రీకరజితకలమాలాశ్రీశ్రీ॥ ౧౯౪॥

మాకందము॥ ఓంకృతిబిల్వవనేశా । యోంకృతిబిల్వార్చితనతు-లానరింతున్।
ఓంకారాకారేశా । యోంకారార్థైకగమ్య-యోగ్రీశా॥ ౧౯౫॥

రమాకందము॥ మునుగంగభంగి నేనున్ । ఘనతంగనఁగోరఁగమ్మనవే।
ననుబిల్వముగనుదన్మహి । మనిపుడు నేఁగంటిబిల్వమహిజమనై॥ ౧౯౬॥

మహాకందము॥ అనుభవమెఱుఁగమినపుడీ । వనిననుడినిఁగొనకయుఱకయశైలతిన్।
కనుఁగొంటిఁదత్ఫలమునీ । మానినిననునింకనైనమైకొనవే॥ ౧౯౭॥

కం॥ ఐతింగాళిగగౌరిగ । నైతిరమగవాణిగమఱియైతినిబిల్వన్।
ప్రీతిన్నీప్రకృతిన్నను । నీతోఁగూర్చుకొనుసరగనిరుపమపురుషా॥ ౧౯౮॥

సీ॥ నినుమానినిమిషమేనియునిల్వలేననఁబ్రబ్బనుబ్బఱననుభవవిరోధ।
మిఁకనిన్నుఁబాయనేనొకనిమేషంబనన్సామర్థ్యగర్వంబుసంఘటిల్లు।
నాప్రియుండవునీవెనాగణికోక్తియానిత్యగృహస్థవినింద్యముగద।
నన్నుఁబాయుటనీకున్యాయంబుగాదనఁగానుధార్మికతాభిమానమాను।
నైకొనన్వలెనాఁగనాజ్ఞయగునన్నుఁ । జేకొనుమనంగనుపసర్పణాకరమవు।
నెలమిఁగనుమనఁబరిహాసకలనఁదోచు । నేలుమనవిందెమెఱుఁగనింకెదియుఁబలుక॥

మ॥ అనుచర్పించిదృగంబుజస్రజముప్రోయన్స్వమ్ములైవాద్యముల్।
ఘనబిల్వేశ్వరలింగముంగడిమిఁజిక్కంగౌఁగిటన్నొక్కిచా।
క్కనుగౌరీలలనాలలామకమటంగీర్తింపనచ్చొత్తిన।
ట్లనువారెంబులకల్మదశ్రుపులునైక్యానందముందెల్పఁగన్॥ ౨౦౦॥

కం॥ ఆలింగమునాలాగున । నాలింగనమాచరింపనాలింగనిప్ర।
త్యాలింగనమొనరింపనె । యాలింగమునుండివెడలెనహహాహరుఁడున్॥ ౨౦౧॥

సీ॥ వెలిమబ్బుజిగిడబ్బువెలిద్రొబ్బుచునుగెబ్బుమినమినలాడెడుమేనితోడ।
నెఱసంజపసయంజమఱికెంజనగుకెంజడలఁగ్రాలుపగడాలడాలుతోడఁ।
గఱితుమ్మెదలదిమ్మునెఱపిమ్ముగనుగ్రమ్ముకొనుచాయమెఱసెడుగొంతుతోడ।
బలుదెల్వులలినల్పుఁబసపొల్పులనుదెల్పుమువ్వన్నెమెగముతోల్పానితోడ।
మూడుసత్తులురంగులముత్తెఱఁగుల । నలరముమ్మూర్తులునుదనవలనఁగలిగి।
చెలఁగితనయందుఁగలయుటఁదెలుపుననఁగ । బిల్వనాథుండుముక్కంటివేడ్కఁబొలిచె॥

రమాకందము॥ సమపాదాదింజగణని । యములేకాచపల-యనువొందున్।
క్షమనురమాకందమనన్ । సమస్తకవులరసి-సరియనఁగన్॥

మహాకందము॥ పాదాదిగురుపులఘువని । భేదములేకరసిచెప్ప-వినుతమగున్।
శ్రీదయితమహాకందము । గుదురుటనార్యవలెసకల-గుణములచేన్॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ ఈరీతిఁబొడమిమృడుఁడా । గౌరింగౌఁగిటను జేర్చెఁగదియఁగనైక్యం।
బైరంజిలనఁదద్యో । గారంభమిన గ్రహణమునట్లగపడియెన్॥ ౨౦౩॥

శా॥ కానందచ్ఛివయోగమర్కవిధుయోగంబంచుఁదారెంచియే।
సానందుల్వనరింద్రుసత్క్రియలమర్త్యామర్త్యులున్మానుల।
త్యానందాంబుధిఁదచ్ఛివుల్మునిఁగి రాప్తాలాపమంత్రావళిన్।
జానొందంజపియించిరిచ్ఛిరియభీష్టంబుల్మిథస్తృప్తిగాన్॥ ౨౦౪॥

మ॥ అనిమేషత్వమువ్యర్థమయ్యెఁగదయయ్యానందబాష్పంబులన్।
ఘనహర్షాంచితపారవశ్యమునఁజొక్కంగన్వినిద్రత్వమున్।
గననస్వేదతరోమహర్షణమునన్గాఢాంకపాళీకృతే।
హనహాయాత్మచతుర్భుజత్వమెటువారామోదముం జెందిరో॥ ౨౦౫॥

కం॥ అయ్యెనపర్ణసపర్ణగ । నయ్యెడఁదాబిల్వమగుటనాస్థాణువౌతా।
నయ్యుగుళులఁబూజితుఁడై । యొయ్యనబిల్వనగమనఁగనెనరెముదమునన్॥ ౨౦౬॥

రుచిర॥ శివుండనేన్శివయిట-శ్రీగనైతివీ । వపున్ననుంబొనరిచి-తౌరశ్రీశ్వరున్।
దవుంగదాసతివర-ధర్మమైనఁడ । ద్ధవుండుసన్నుతుఁడవు-ధార్మికుండనన్॥ ౨౦౭॥

ఉ॥ గౌయనవాణిశ్రీదగుప్రకాండరుచింగనిశ్రీపదేడ్యయా।
రీయనలక్ష్మిశ్రీఫలవరిష్ఠరుచింగనిశ్రీపదాఢ్యయా।
నీయెడనీవుశ్రీకిసలయేడ్యరుచింగనిశ్రీవెయాటగా।
రీయవుదీవెశ్రీయనఁగశ్రీదళశ్రీఫలశ్రీప్రకాండనై॥ ౨౦౮॥

ఉ॥ గౌరియనంగఁదెల్లనిదిగావునగౌరియనంగవాణియా।
గౌరియనంగఁబచ్చనిదిగావునగౌరియనంగలక్ష్మియా।
గౌరియనంగనెఱ్ఱనిదిగావునగౌరియనంగనార్యయా।
గౌరియనంగఁద్ర్యర్థమగుఁగావునగౌరిరొబిల్వమైతివా॥ ౨౦౯॥

ఆ-వె॥ పసుపుసున్నమెనయఁబారాణియగునట్లు । నీరియునల్వచెల్వచేరనిట్లు।
కుంకుమాభయగుచుఁగొఱలెదవనినిన్నుఁ । గాంతునుద్యదరుణకాంతిగౌరి॥ ౨౧౦॥

గౌరి॥ ఒనరెదుకనక-ద్యుతింగౌరినీ । వనలరుచినిమిం-చనన్మించెదా।
దినకరనవకాం-తినాత్మప్రభం । బ్రబుతవయితివీ-వడింగూడవే॥ ౨౧౧॥

కందపద్య తనుమధ్యావృత్త గర్భ ప్రియకాంతావృత్తము.

తపమునుజొలంజలిపితి-తన్వీతనువయ్యెన్ । విపులనుబిల్వాటవినిట-వెన్వెంటనునద్మున్।
విపులముగానీకిపుడవు-విన్వృత్తముపేరే।నపరిమితశ్రీకృపఁగను-మన్వాఁబ్రియకాంతా॥

గర్భకందము.

తపమునుజొలంజలిపితి । విపులనుబిల్వాటవినిటవిపులముగానీ।
కిపుడవునపరిమితశ్రీ । కృపఁగనుశ్రీకృపఁగనునపరిమితశ్రీశ్రీ॥ ౨౧౩॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

గర్భతనుమధ్యావృత్తము.

తన్వీతనువమ్యేన్ । వెన్నంటననడ్మున్ । విన్వృత్తముపేరే । మన్వాఁబ్రియకాంతా॥

తనుమధ్యావృత్తము.

శ్రీవాక్తనుమధ్యల్ । నీవల్లనుగల్గెన్ । శ్రీవాద్యవుగావే । దేవీతనుమధ్యా॥ ౨౧౫॥

కం॥ తనుమధ్యయనుటకర్థము । లనువవుఁబదునైదువందలాఱిఁటనిటవా।
కొనఁదడవాశంకరయతి । గనయిపలుకువాఁడబుధులుగనికడుఁబొగడన్॥ ౨౧౬॥

కం॥ మున్నూటఋపదియర్థము । లన్నినూపురమణియిదెరత్నాయనుఁడ।
న్నన్నుతిఁగనిసాంఖ్యాప్తిం । బన్నగఁదెలిపెడుఁద్వదీయభక్తియెసంగన్॥ ౨౧౭॥

కం॥ అంకములుపదియెయపుటకి । వంకరియిటనర్థములనుబదిఁటిఁదెలిపెదన్।
శంకరిమైదుపదిగనీ । కింకరులెంచికొనవినవెక్కతిఁదనుమధ్యా॥ ౨౧౮॥

తనుమధ్యా శబ్ద నిర్వచన కంద దశకము.

౧॥ తనుమధ్యయనఁగసహజము । గనుస్త్రీయగునక్షరంబుకైవడినీవా।
దినిగలిగినస్త్రీవగుటం । జనునీకీపేరుపిదపసతులకునెల్లన్॥ ౨౧౯॥

౨॥ తనువననెడలామధ్యము । ననుండుజీవుండతండనందనుమధ్యం।
డనఁబడుఁదద్రూపవపుటఁ । దనుమధ్యయనంగనీవుదనరెదుగౌరీ॥ ౨౨౦॥

౩॥ తనువుననుండెడుదేవుని । ఘనశక్తిత్రయమునీవెకావునబిల్వా।
తనుమధ్యయనెడినామము । లనువవుజ్ఞానక్రియేచ్ఛలవుదువుగాదే॥ ౨౨౧॥

౪॥ తనుమధ్యాస్థానీస్థితి । దనరుటనీకయ్యెనభిధతనుమధ్యయనన్।
గనియెదరుమహాయోగులు । గనియెదరానందముగడుఁగడలుకొనంగన్॥ ౨౨౨॥

౫॥ తనువవునుద్రిత్వబోధక । మనువందఁగనర్థయుక్తినగుఁగదస్థూలం।
బునుసూక్ష్మంబునుగారణ । మనఁదనువులుమూడుబిల్వమవుతనుమధ్యా॥ ౨౨౩॥

౬॥ తనువనఁదత్త్వత్రయమగుఁ । గనుఁగొనఁజిదచిన్మహేశకలనమదిగదా।
యనువొందెడునీమధ్యం । బనఁదనుమధ్యాఖ్యదానఁబొసఁగెడునీకున్॥ ౨౨౪॥

౭॥ తనువనఁబ్రత్యాహారం । బననాఱునునున్నయనగుఁబొందుగమధ్యా।
యననటులాక్కటిమైదౌఁ । దనుమధ్యయనంగసంఖ్యతద్రూపవుగా॥ ౨౨౫॥

౮॥ తనుమధ్యయనఁగనగుఁగద । ఘనముగగాయత్రివర్ణకలనమునఁబరా।
ఖ్యనుబ్రత్యాహారంబునఁ । గనఁదచ్ఛందస్థవృత్తకలితాభిఖ్యన్॥ ౨౨౬॥

౯॥ ప్రణవముశక్తియుఁగూడుట । మునుకొనినీపేరనెప్పముఖ్యార్థంబా।
దినివర్ణక్రమమునుమ । ధ్యనుమాయయటంచుఁదెలియనవుఁదనుమధ్యా॥ ౨౨౭॥

౧౦॥ తనువనమూడగుమధ్యం । బననెకఁడగునంకగతినహాపదుమూడౌఁ।
గనుకఁబ్రణవంబవుందా । నిందెలుపుఁద్వదాఖ్యయాదినినెతనుమధ్యా॥ ౨౨౮॥

కం॥ దశనప్రాసములివియా । దశనప్రాసములుదత్త్వదర్శినృహరికీ।
దశకమునసూంనమోయని । దశాంగుళముసేయనిష్టదముతనుమధ్యా॥ ౨౨౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తనుమధ్యా తత్త్వ కంద దశకము.

౧॥ కనసర్వముసంఖ్యాత్మక । మనఁజనునీపేరెసంఖ్యయఖిలంబునగున్।
గనుకనుసర్వేశ్వరివీ । వెనయుటసర్వేశ్వరుండనేఁదనుమధ్యా॥ ౨౩౦॥

౨॥ తనువనుచోనున్ననుమా । ననుబరప్రాసాదముస్ఫురణమగున్మధ్యా।
యనఁగంబంచదశాక్షరి । యనుసామాన్యమెత్వదాఖ్యయనుదనుమధ్యా॥ ౨౩౧॥

౩॥ తనువనఁబ్రాసాదముగద । కనుఁగొనమధ్యాపదమునఁగనుపట్టెడునెం।
డునునేఁబదియక్షరములు । గనుకనుగురుమూర్తివీవెకదతనుమధ్యా॥ ౨౩౨॥

౪॥ తనువనబాలసరస్వతి । గనుమధ్యయనంగలక్ష్మిగానగుయోగం।
బునఁదనుమధ్యయనన్నీ । వానరెడుబిల్వాంబయనఁగనూతనుమధ్యా॥ ౨౩౩॥

౫॥ తనువనవాచ్యముమధ్యం । బనవాచకమపునువానికవుసంబంధం।
బనువవుఁదనుమధ్యయనం । గనునీవఖిలంబునగుదుగదతనుమధ్యా॥ ౨౩౪॥

౬॥ ఎఱుఁగనొకటినగువిప్రుఁడు । మఱిరెంటినియోగిమాటమనుజుఁడునల్వన్।
గఱివేల్పన్గఅకంతుని । నెఱిఁగెడునాల్గిటనునిన్నెహితతనుమధ్యా॥ ౨౩౫॥

౭॥ శ్రుతివాక్యమువినరేకో । రితగంజత్వారివాక్పరిమితాయనఁగన్।
మతినిన్నునెఱిఁగిననెవి । ప్రతవిబుధతగలుగుసుహఁబరఁగుతనుమధ్యా॥ ౨౩౬॥

౮॥ మదిఁదెలియరౌరతపసా । నుదంతుమాయాయనిశ్రుతినుడువుచునుద్విజుల్।
పదములయాద్యక్షరములు । గదియన్మధ్యాప్తినీవెకదతనుమధ్యా॥ ౨౩౭॥

౯॥ తపమొనరింపునుతింపుమ । నుపరుఁడవగుముమఱిసమననుఁడవునుధ్యానిం।
పుపుమర్థంబులాదవునని । కృపనీనామంబెతెలుపుఁగృతితనుమధ్యా॥ ౨౩౮॥

౧౦॥ తనుమధ్యాతనుమధ్యం । బునఁదనరెడునినుఁగొలువకమొగినితరులనే।
రినొకొల్చెడువారలుచే । తనున్నవెన్నఁగనకనెయితడవెడువారల్॥ ౨౩౯॥

కం॥ ఇదియవుఁదనుమధ్యాత । త్త్వదశకమిద్దానిఁజదువఁదాత్త్వికులైనన్।
వదలకకొలుతురునరులల । రెదరిష్టార్థములుపొరిఁభోరిన్సిద్ధింపన్॥ ౨౪౦॥

సీ॥తనుమధ్యయనిపిల్వఁదనచెల్వఁజెల్వుగాననుపుకాఁడేఁడేనిగనుముదమును।
దనుమధ్యయనిచెల్వుఁడనువొందఁబిల్వంగఅఁగయేనత్యనురాగముఁగనుఁ।
దనుమధ్యయనెడివృత్తముఁగనఛందముగాయత్రియనిపిల్లకాయమెఱుఁగుఁ।
దనుమధ్యయనసొకదైవతమనిమెన్నగోలయేనగుఁగవికోటిమేటి।
కుజనుఁడేనియుఁదనుమధ్యకొల్వనిన్నుఁ । గన్నమందతడిందంగఁగవియొగురుఁడో।
బుధుఁడోమంగళపదుఁడోయీభువనమునను।రాజొగ్రహరాజొసురరాజొకాఁజెలంగు॥

సీ॥ నీవల్లనేకదానెగడుబలారాతిత్రిభువనేశ్వరుఁడయిత్రిదివపతిగ।
నీవల్లనేకదాతావెలయనుబమ్మశ్రీశుఁడైసత్యలోకేశ్వరుఁడుగ।
నీవల్లనేకదాయావెన్నుఁడలరారునాలకాపరిశ్రీశుఁడయినృహరిగ।
నీవల్లనేకదానేనుగపాలినిశ్రీశుఁడనైతినిచ్చోశివుఁడుగ।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

వేయు నేటికి నీవల్ల విశ్వమెల్లఁ । గలుగు వెలయును బొలియును గాన నీవె।
విశ్వనాయిక వేను విశ్వేశ్వరుండ । బిల్వమే విశ్వమగుఁగాదె బిల్వమాత॥ ౨౪౨॥

బిల్వపత్రికా కంద ద్వాదశకము.

౧॥ బిల్వము విశ్వంబగుట నె । బిల్వ మొకటి నిడుట నాకు విశ్వమిడుటయా।
బిల్వదళములిడి తెస్నో । బిల్వద్రుమమగుచు నిన్నుఁ బేర్కొ న్నఁదర మే॥ ౨౪౩॥

౨॥ బిల్వము నీ తనువవుటం । బిల్వాంబ యనం బరఁగెదు బిల్వదళములన్।
నల్వుగ ననుఁ బూజించుట । బిల్వదళాంబ యను పేర వెలసెదవిందున్॥ ౨౪౪॥

౩॥ గౌరియుఁ దను మధ్యయు నను । పేరులు త్ర్యర్థకములగుచు బిల్వదళములో।
నారుచిరములగుటను బి । ల్వారాజి లు బిల్వపత్రికాఖ్యయు నీకున్॥ ౨౪౫॥

౪॥ కన వే బిల్వేశ్వరి నీ । వినుతాంగములగుట నేను ప్రియమున నెపుడున్।
ఘన బిల్వదళంబుల నే । మునుకొని వహియింతుఁ గుసుమములు నాకేలా॥ ౨౪౬॥

౫॥ కాంచవె బిల్వము మహిమను । గాంచుఁ గపర్దోపరిస్థ ఘన గౌరవమొ।
క్కించుక యనకు మత్వన్మ । ద్రాంచితగస బిల్వమైన యది గనుగంగన్॥ ౨౪౭॥

౬॥ తను వెచ్చాపైఁ దలయె । చ్చన వచ్చుం గంగ యెచ్చయా పైనుంటన్।
ఘన బిల్వదళమె హెచ్చది । కనుంగొనం బిల్వపత్రికా నీ వెకదా॥ ౨౪౮॥

౭॥ నేనే స్థాణువ మారెదు । ప్రాణను నీ వాకవాదు మా బిల్వదళా।
పూనెద పర్ణాభిఖ్యను । స్థాణువవీవై తె బిల్వదళ సత్పూజన్॥ ౨౪౯॥

౮॥ శ్రీమతి శ్రీసూక్తస్థం । బౌమంత్రమునన్నె బిల్వమని తెలుపుఁగదా।
శ్రీమతి శ్రీఫల శ్రీశయుఁ । గామహితము కొర్మ్మ ముగదకడుఁ బొగడు నినున్॥ ౨౫౦॥

౯॥ కృపఁ గనుమ బిల్వకే బి । ల్వపత్రికా యని పురాణవర్గము నుడువున్।
విపులను బిల్వకమే నే । వపువను ప్రాణమవు బిల్వపత్రిక వీవే॥ ౨౫౧॥

౧౦॥ నీవాదు వాచకము బి । ల్వావస్తువ నేను గానఁ బరఁగెద స్థాణు।
త్వావాప్తి బిల్వశాఖిగ । నే విధమున నైన నేమియిట శ్రీవీవే॥ ౨౫౨॥

౧౧॥ జ్ఞానప్రదము నులక్ష్మీ । దానేద్యం బగుట బిల్వతరువవు శ్రీనా।
శ్రీ నీవై లిటనన్నున్ । శ్రీనాథునిఁ జేసితీవె శ్రీతనుమధ్యా॥ ౨౫౩॥

౧౨॥ ఉమ బిల్వపత్రికామై । నమయని యోమనియు వర్ణ నవమణిమయమై।
యమరిన యీ మణిహారము । షమఁ దాల్చిన జనుఁడు గాంచు సర్వశుభములన్॥ ౨౫౪॥

కం॥ ఈ కంద ద్వాదశకము । జోకఁ బఠించినను విన్నఁ జొప్పడు శుభముల్।
లోకుల కు బిల్వపత్రిక । నీ కారుణ్యమున నేను నీవాఁడనుగా॥ ౨౫౫॥

కం॥ ఈ క్షేత్రంబున కెపుడును । రక్షకురాలగుటఁ జేసి ప్రాజ్ఞులు మొదటన్।
వీక్షింత్రు గాక కాళిం । ద్రీక్షణ నయ్యేకవల్లి నెంతయు భక్తిన్॥ ౨౫౬॥

కం॥ తనుమధ్యా నీ పేరుం । దనయందిమిడించుకొని రతన పుబరణి నాఁ।
దన రెడు నీ తుష్టిగణే । శునిఁ గొలువ న్విఘ్నములడుఁ శుభములు వెలయున్॥ ౨౫౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ నారాయణరక్షితమై । గౌరవమొందునదిగానఁగడుబత్తిమెయిన్।
గౌరీయాతీర్థంబున । నారముభజియించుసత్యనారాయణునిన్॥ ౨౫౮॥

కం॥ గౌరీముఖ్వన్నెలచే । గారవమందితివిగానఁగ్రాలెదునీకా।
సారమునసదానీరం । బారితిస్మనుఁగువారికటువలెశ్రీలున్॥ ౨౫౯॥

కం॥ గౌరీతీర్థమునీయది । సారతరముగంగకంటెసత్యమెయాఁబైఁ।
జేరుటగంగాధరుఁడను । సారెకుఁదలఁదాల్తునీదుసరసురసముమా॥ ౨౬౦॥

కం॥ గౌరీతీర్థమవవుటం । గౌరీతీర్థమననిద్దిఖ్యాతివహించున్।
గౌరిమిమాయయనియిం । దారఁగస్నానంబుసేయనగుశ్రీలెల్లన్॥ ౨౬౧॥

కం॥ నీవిచటనుశ్రీబిల్వం । బైవెలయుటఁద్రిణిత్రిణియనిమనకెవుడేన్।
శ్రీవిల్వదళార్చనమును । గావించినవారుశ్రీలఁగందురుగౌరీ॥ ౨౬౨॥

కం॥ మీనమునమిత్రుఁడుండం । గానుత్తరఫల్గునినుడుకాంతుండుండం।
గానేఁడుమనముగూడితి । మీనెఱియెపరాపరమనియెంతురుసాంఖ్యుల్॥ ౨౬౩॥

కం॥ నీవుపరవునేఁబరుఁడను । జూవెమనలసంగతియిటఁజొప్పడెనిక్షే।
కావునఁబరాపరంబిది । యీవాసరమవుతశివమభీష్టమవనికిన్॥ ౨౬౪॥

కం॥ ద్వైతాద్వైతవిశిష్టా । ద్వైతంబులనేదియింపుదయితానీకున్।
ద్వైతాద్వైతవిశిష్టా । ద్వైతంబులనేదియింపుదయితానీకున్॥ ౨౬౫॥

ప్రియకాంతావృత్తము.

శివుఁడనునీవోశివవును-శీలాయహమన్నం।దవుదుశివో౽హమ్మనుటయె-తానాశివయోగం।
బవుమనకిక్లైన్దునుగడు-హర్షంబుఁదలంతే।న్దవుదువుకోరన్వరముల-ధన్యాప్రియకాంతా॥

లలితపదవృత్తము.

అనిశివుఁడాడఁగ-నంబికపల్కెన్ । నినుఁగననప్పుడు-నేఁగనినానా।
సనునినుఁగాంచుట-శాంతినిఁగంటిన్ । ననునిఁకఁబాయకు-నాకిదెచాలున్॥ ౨౬౭॥

లలితవృత్తము॥ అనశివుఁ । డనెనిటు । లనువుగఁ । జనవున॥ ౨౬౮॥

కం॥ తిలతండులయోగంబా । యొలయునుమఱిక్షీరనీరయోగంబాస।
ల్లలితహరిద్రాచ్ఛసుధా । కలనంబాయేదియెనయఁగామినికింపా॥ ౨౬౯॥

పంక్తివృత్తము॥ హైమవతీకాం । తామణివల్కెం । గామికినింపేఁ । గామినికింపా॥ ౨౭౦॥

తే-గీ॥ అనఁగవనదేవతయెఱింగియరుగుదెంచి । కాంచెశివయోగమునువింతగానునూత్న।
బిల్వదళమనఁజెల్వొందుబిల్వనాథ । మిథునమునుబ్రణవంబుగమించుచుండ॥ ౨౭౧॥

ఉ॥ కాంచిప్రదక్షిణించితగగాఢసుభక్తినమస్కరించిపూ।
జించెనుబిల్వపత్రములశ్రీతనుమధ్యనుబిల్వనాథునిన్।
బ్రాంచితుఁడైనయాశివువరంబులఁగోరఁదలంచునంతలోఁ।
గొంచకకోరునానదియుఁగోరికలీరికలెత్తనత్తఱిన్॥ ౨౭౨॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

చ॥ వరదమహేశ నావలనివత్సలతం బ్రియపత్నినిందుశ్రీ।
తరువును నర్చితీవు వసుధం బ్రభవించితి లింగమూర్తిగన్।
బరఁగుసుము బిల్వనాథుఁడనఁ బార్వతి శ్రీతనుమధ్య బిల్వనాఁ।
బరఁగుత మీరలెప్డునిట వాసిమె సంగఁగ నాకు నుండుఁడీ॥ ౨౭౩॥

కం॥ ఇది నాపొందిన వరమే । కదయిప్పుడు వేఱొకండు కాంక్షించెదనిం।
పాదవఁగమీరిటఁ జేరుటఁ । బొదలుట నేఁ టేఁటఁ బెండ్లి పొనరఁగ మీకున్॥ ౨౭౪॥

అమృతవాహినీ॥ మీపెండ్లిఁ జూతు రెవ్వార । లీపట్టునను వారికిన్।
వేపెండ్లి కావలెన్ దేవ । శ్రీపతీ వరమీయవే॥ ౨౭౫॥

,, చేరకుండిన నెట్లనిన్ । బూరుషుల్ స్త్రీలు చెచ్చెరన్।
జేరుకోవలయున్నిదా । చేరికం గాంచ మీవలెన్॥ ౨౭౬॥

కం॥ శ్రీపతివై తీయెడనీ । ప్రాపొందిన వారలిల సభార్యులె కారే।
యీపట్టునందభార్యులు । చూపట్టరు గాక నేఁటి సుతమీ పూజన్॥ ౨౭౭॥

చ॥ అనశివుఁ డట్లెయాననియె నప్పుడె బ్రహ్మ గ బ్రహ్మయయ్యెనె।
యయ్యనువున నా త్రివిక్రముఁడు నయ్యెను దాను ద్రివిక్రముండుగాఁ।
బనివడి వాసవుండుగను వాసవుఁ డేమిటజాగు దేవత।
ల్మునులును గూడి వేడుకగఁ బూనిరి చేయఁగఁ బెండ్లి గొండ్లిగన్॥ ౨౭౮॥

తే-గీ॥ అప్పుడప్పట్టునం జనుల్ హర్షమునను । గట్టిరొకపట్టణంబును గడుఁ గడఁకను।
విశ్వకర్మయె యాచార్యవిశ్రుతుఁడట । నయ్యె గౌరీపురియనంగ నది ఘనంబు॥ ౨౭౯॥

సీ॥ సత్యలోకము మాని చతురాననుండిందు నలువలంకులఁగని యలరుచుండు।
వైకుంఠభువనంబు వదలి విష్ణుండిట సర్వగుండయి కాంచి సంతసించుఁ।
కైలాసమును బాసి కనిదీనిఁ బంచాస్యుఁడి చట లింగమయయ్యె నెలమి బలిమి।
నమరావతిని సహస్రాక్షుండు విడిచి యీకడఁగనుఁ గన్నులకఱవుదీఱ।
గౌరితీర్థమయ్యె గౌరియే శ్రీమహీ । రుహమునయ్యె నిందు రుచిజనింప।
మఱియు గౌరిపురిగ వఱలెడు నోయని । పాటఁ బాడుచాడెనాట వెలఁది॥ ౨౮౦॥

గౌరీతనుమధ్యోద్వాహము.

కం॥ ఆరాజధానిలోనన్ । రారాజద్వైజయంతరమ్యగృహమునన్।
గౌరీశంకరకల్యా । ణారంభంబయ్యెనప్పుడందుఁ బురంధ్రుల్॥ ౨౮౧॥

ద్విపద॥ అనువుగా గౌరిక-ల్యాణవైభవమె । యని పాడిరి సుమాఱు-లడరంగ ద్విపద॥ ౨౮౨॥

౧. కల్యాణగీతము.

గౌరికల్యాణవైభవమే । గౌరికల్యాణవైభవమె ॥ పల్లవి ॥

౧. హిమవంతుకూఁతురై - యింపుసొంపొందె । హిమకరమౌళిని - హితమొందఁబొందె॥
౨. వలచేనిపగవాని - వానికిఁజెలిగ । నలరించెఁ బెండ్లియై - యయ్యెనెచ్చెలిగ॥
౩. కాళికాత్వమువీడఁ - గాగౌరియయ్యె । మాళిగానిరిపల్కు - మగువలకయ్యె॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

౪. శ్రీరుచికుచయాట - చేసనమించె । మారేడుగ్రామునగా - మహినిజన్మించె॥
౫. తనక్రిందలింగమై - తనరారుమగనిఁ । దనయాకుపూజలఁ - దనియించెనుగిని॥
౬. బిల్వదళాంబనాఁ - బేరొందెఁదాను । బిల్వనాథునిఁజేసె - విభుచాగుగాను॥
౭. తానుశ్రీతరువయి - తనపతిన్ శ్రీశుఁ । గానెనరించెను - గడఁగిభూతేశు॥
౮. మెఱుపుఁదీఁగయనంగ - మెఱయుచైగౌరి । కఱకంఠుసాంధ్యేందుఁ - గంజేసెమూరి॥
౯. తనుమధ్యయగుటను - దనుమధ్యయనఁగ । వినుతమైప్రోచును - వినతులమనఁగ॥
౧౦. మ్రొక్కెదమందఱ - మక్కఱనిందుఁ । జక్కఁగాశివులకు - సత్ఫలమందు॥
౧౧. ఈగౌరికల్యాణ - మీపాటహెచ్చు । శ్రీగౌరియనువాణి - శివుఁడునుఁమెచ్చు॥
౧౨. కవిరత్నకృతమిది - గావుననెల్ల । కవులుగందురుపొందు - కరముల్లసిల్ల॥ ౨౮ ౩॥

కం॥ శ్రీరామాబిల్వాంబా । శ్రీరామాయనుచుమఱియుశ్రీబిల్వేశా।
శ్రీరామారామముననను । జేరితిరనినలుగుపాట స్త్రీలుపాడిరటన్॥ ౨౮ ౪॥

౨. నలుగుపాట.

శ్రీరామాబిల్వాంబా । శ్రీరామాబిల్వేశా । శ్రీరామారామమునఁ । జేరితిరీరేశ్రీ ॥ పల్లవి ॥
౧. ఓసిసరస్వతిమాతా । యోసరసీరుహభూతా । మీసొమ్మువిద్యలను । వానిగమాకీరే॥
౨. ఓసిరికాంచనశోభా। యోసరసీరుహనాభా । మీసిరులన్ బోరినెమ్మిన్ ।భాసిలమాకీరే॥
౩. ఓబిల్వాంబికగౌరీ।యోబిల్వేశ్వరసూరీ । మీబల్యోగముఁగూర్మిన్ ।మాబడిఁగానీరే॥
౪. శ్రీగుర్వీనీకునతుల్।శ్రీగురుఁడానీకునతుల్ । యోగక్షేమములనుమేల్।బాగుగమాకీరే॥
౫. శ్రీవమ్మాతనుమధ్యా।శ్రీవరుఁడాబిల్వపతీ । యీవరగీతమణికిమీ।సేవసదాయీరే॥

తే-గీ॥ఆమెనానందమానందమాయెననుచుఁ । బాడిరపరిమితానందపారవశ్య।
మొందిసురనరమునివరసుందరులట। మొగినెగడినసుమాళంపుమొలకలనఁగ॥ ౨౮ ౬॥

౩. ఆనందగీతము.

ఆనందమానందమాయెను । మన । సీనమ్మపెండ్లికూఁతురాయెను । మన । సీనయ్య
పెండ్లికొడుకాయెను ॥ సీనమ్మబిల్వాంబ । సీనయ్యబిల్వేశుఁడు ॥ ఆనంద ॥

౧. సీనమ్మశ్రీనివాసయాఁగదా । మన । సీనయ్యశ్రీనివాసుఁడౌఁగదా।
శ్రీనాఁగమారేడు । శ్రీనివాసులుశివులు ॥ ఆనంద ॥

౨. బిల్వాంబతనుమధ్యయయ్యెను । మన । బిల్వేశుఁడీశుఁడెయయ్యెను।
బిల్వాంబశ్రీయయ్యె । బిల్వేట్టుశ్రీట్టయ్యె ॥ ఆనంద ॥

౩. తనుమధ్యగౌరియెయానుగా । మన । తనుమధ్యపతిశివుఁడానుగా।
తనుమధ్యమధ్యమ । తనుమధ్యమేశుఁడు ॥ ఆనంద ॥

౪. గౌరమ్మజీవుఁడెయానన । మన । గౌరీశుఁడేదేవుఁడానన।
ఈరత్నమునఁదోఁచి । రారారమైక్యముగ ॥ ఆనంద ॥

౫. రసికాళికిదిమంచిగీతము । మన । రసికాళికిదిమంచిచూతము।
రసమన్ననెంతౌను । రసికతచూతము ॥ ఆనంద ॥ ౨౮ ౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ పాడిరిశోభనమేయని । చేడెలుమనువీణియలనఁ జెల్వొందశ్రుతుల్।
పోఁడిగశోభనగీతము । పాడియిదనిమెచ్చరసికవరులసమెచ్చన్॥ ౨౭౮॥

౪. శోభనగీతము.

శ్రీతనుమధ్యాంబకును । శ్రీతనుమధ్యేశునకు।
ఈతఁడినే నేతఁడినే । నాతనుశోభనమే ॥ శోభనమే ॥ పల్లవి ॥

౧. శివుఁడవుగారవియనఁగన్ । శివయవుఁగాప్రభయనఁగన్।
ప్రవణులుచక్రాకృతిగన్ । దవఁగడుఁబొగడంగన్ ॥ శోభ ॥

౨. చంద్రునివలెశంకరుఁడౌఁ । జంద్రికవలెశంకరియౌ।
చంద్రమువలెశాంకరమౌఁ । జంద్రకాంతంబౌ ॥ శోభ ॥

3. బిల్వేశుఁడుశిఖియెయవున్ । బిల్వాంబికశిఖయెయవున్।
బిల్వాటవికుండమవున్ । బిల్వముశ్రీఫలంబౌ ॥ శోభ ॥

౪. బిల్వాంబికగౌరియగున్ । బిల్వేశుఁడుశంభుఁడగున్।
బిల్వారణ్యమునిధియౌ । బిల్వమురత్నంబౌ ॥ శోభ ॥

౫. ప్రాసాదాక్షరతతినా । నీసద్గీతమువెలయున్।
భూసురమణికృతియగుటన్ । వాసింగనుఁగాతన్ ॥ శోభ ॥ ౨౭౯॥

కం॥ శోభనమేశోభనమే । శ్రీబిల్వేశులకఁటంచుఁ జెలువలాగిమహా।
శోభనగీతముఁబాడిరి । శోభనుగనిరసికులుపొరిఁజొక్కన్నిక్కన్॥ ౨౮౦॥

౫. మహాశోభనగీతము.

శోభనమే శోభనమే । శ్రీబిల్వేశులకు శోభనమే ॥ పల్లవి ॥

౧. ఈపెండ్లికూఁతునకు-నీపెండ్లికొడుకునకుఁ।జూవుఁజూవులనంగ-శోభనమే॥శోభనమే॥
౨. ఈయాలుమగలకు - నెన్నెన్నొవితముల । సోయగములనేర్పు - శోభనమే ॥
3. ఈదంపతులను - మోదంబుసంధిల్ల । నూదిదారముఁజేయు - శోభనమే ॥
౪. ఈభార్యాభర్తల - వైభవమెసఁగంగ । శోభిల్లఁగాఁజేయు - శోభనమే॥
౫. ఈరత్నకృతికిని - ఈరత్నకృతిపతికి । నూరుశౌనసమహా - శోభనమే ॥ ౨౮౧॥

ద్విపద॥ లాలియందుంచియా - లలనలుశివుల । లాలిపాటనుమించి - లలిఁబాడిరిట్లు॥ ౨౮౨॥

౬. లాలిపాట. తొట్లపాట.

లాలిశ్రీతనుమధ్య-లాలిమాయమ్మ। లాలిశ్రీబిల్వేశ-లాలిమాయయ్య ॥ లాలి ॥ పల్లవి॥

౧. బంగారుగొలుసుల-నంగైనదిద్ది । రంగారురత్నాల-రాజిల్లునిద్ది।
పొంగారుపూఁబాన్పు-పాలుపొందునిద్ది । సింగారములప్రోవ-నంగ్రాలునిద్ది॥లాలి॥

౨. మరచుట్టుగలదోట-మానకతానె । వెరవారఁగాముందు-వెన్కలుంగానె।
పరువడినూగెడు-స్వాంతంబుగానె । స్ఫురియించునీలాలి-శోభనంబూనె॥లాలి॥

3. తనుమధ్యపసుపుము-ద్దనఁదోఁచుమున్న।వినువాఁకదాల్పెయాఁ-గననున్నమన్నఁ।
గనుకనేగౌరమ్మ-కాశ్మీరమన్న । యనువుగానెజుపయ్యె-నవునెట్లొయన్న॥లాలి॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

౪. బిల్వాంబతనుమధ్య-బిల్వంబనంగ । బిల్వేశ్వరుఁడుకీర-విభుఁడానసంగఁ।
జెల్వొందుచున్నారు-శివులిందనంగ । శ్రీల్వొందెదరిదెంత-చెన్నొఁగనంగ॥లాలి॥

౫. అపుగౌరితమ్మితూఁ-డానాఁగనుండు । భవుఁడురాయంచనాఁ-బరఁగుంగనుండు।
శివగంగభంగిని-శ్రీఁగాంచుచుండు । శివుఁడుపాల్కడలినా-సిరిమించుచుండు॥లాలి॥

౬. శివగౌరియమృతమై-చెన్నొందుచుండు । శివుఁడుపూర్ణేందుఁడై-శ్రీమించుచుండు।
కవిరత్నముననిట్టు-కన్పట్టనుండుఁ । గవిరత్నగీతమూఁ-గాదేవినుండు॥లాలి॥ ౨౩॥

తేఁటి॥ పూలబంతులాడెదరుస్త్రీపూరుషులని - పోలునుగా।
శివులఁజూచుచునిటుపాడిరువిదలలరఁ - దపునుగదా।
తేఁటులిట్లుండుననితెల్పుతెఱఁగుదోఁప - దివ్యముగా।
రసికులల్లైరనఁగగీతరసముఁగ్రోలఁ - గ్రాలుగఁదా॥ ౨౪॥

౭. పూలబంతులాటపాట.

పూలబంతు - లాడెదరీస్త్రీ - పూరుషులిటఁబోరిఁ - బొలుపలరన్ ॥ పల్లవి ॥
౧. శ్రీలెసఁగన్ - ధృతిపొసఁగన్ । జాలమేలు - లీలఁజేయఁగఁ ॥ బూలబంతు ॥
౨. చూడఁదగున్ - జూపులగున్ । చేడెలార - యాడుతేంట్లనఁ ॥ బూల ॥
౩. కంకణముల్ - పొంకముగాఁ । గింకిణులులియఁగఁ - బింకమువెలయఁగఁ ॥ బూల ॥
౪. ననలిలరా - లసెగిసరా । లనుగలవియుఁజే - లలుజీరాడఁగఁ ॥ బూల ॥
౫. అంచలాగిన్ - మించిమొగిన్ । పంచనెగిరి - వ్రాలులీలఁ ॥ బూల ॥
౬. చెలువలరం - జెలువలరం । జిలఁజేయుచులలిఁ - జెలిమినిఁదెలుపుచుఁ ॥ బూల ॥
౭. బిల్వసతీ - బిల్వపతీ । చెల్వుగఁగూడెద - నల్వుగనిటులనఁ ॥ బూల ॥
౮. శివుఁడవుఁగా - కవిమణిగా । శివయవునినమణి - చెలువునఁదగుఁగద ॥ పూల ॥
౯. పదిటనుగా - పదిలముగాఁ । గదిరెడుఁబాడఁగఁ - గవిమణికృతియిది ॥ పూల ॥

కం॥ ఆమెడసుధాకరాస్యలు । మాయనికూరిమినిఁగూరిమంగళమపుశ్రీ।
శాయనిమంగళగీతము । నోయఁసఁబాడిరిరసికులకుత్సవమెసఁగన్ ॥ ౨౬॥

౮. మంగళగీతము.

మంగళమపుశ్రీశా । నీకువిజయమంగళమపుశ్రీశా ॥ పల్లవి ॥
మంగళమూశ్రీకిసర్వ । మంగళకునునీకునుశుభ ॥ మంగళమపుశ్రీశా ॥

౧. అంగజమదభంగహృతమ - తంగజగజపుంగవదయ।
పుంగవహయభృంగసరుచి - సంగతగళతుంగవిజయ ॥ మంగళమపు ॥

౨. ధృతకురంగధృతకురంగ - యుతవరాంగనుగుణచంగ।
శ్రితశివాంగప్రతితురంగ - హితభుజంగమాంగదజయ ॥ మంగళమపు ॥

౩. శృంగారితవామాంగశి - వాంగమహితగంగాధర।
భృంగీడితలింగాకృతి - భంగురభవభంగకశుభ ॥ మంగళమపుశ్రీశా ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

౪. అంగీకృతబిల్వపురా - భ్యంగణగతబిల్వేశ్వర।
సంగీతప్రియతాండవ - రంగసాధుసంగనిత్య ॥ మంగళమవుశ్రీశా ॥

౫. మంగళభవమంగళగృహ - మంగళధవమంగళనుత।
మంగళకరమంగళమణి - మంగళకృతిమంగళహిత ॥ మంగళమవు ॥ ౨౯౭॥

తోటకవృత్తము.

అనిపాటలుపాడఁగ - నాలలనల్ । మునులుంగడుఁజొక్కఁగ - మ్రొక్కసురల్।
జనులెల్లనుబెల్లుగ - సంతసమున్ । గనిమెచ్చఁగనిచ్చగఁ - గాంచనిరుల్॥ ౨౯౮॥

మహాస్రగ్ధరావృత్తము.

పరఁగెన్బిల్వేశహస్తా - ర్ప్యహుతవహముఖ - ప్రాహుతిప్రీతసర్వా।
మరసంఘంబన్నపానాం - బరకనకమణీ - మాల్యగంధాత్తధాత్రీ।
సురవారంబిద్యనాట్య - స్ఫురదురుగణికా - సూత్రముద్వేలతూర్య।
స్ఫురితంబానందకందం - బుగఁబరిణయమిం - పుంబొరిన్సొంపునింపన్॥ ౨౯౯॥

కం॥ పాడిరితుంబురునారదు । లాడిరిరంభోర్వసులుమహానందమునన్।
గోడిగమాడెన్ భృంగియుఁ । గూడిరిసురలిచ్చమెచ్చికూడిరిశివులున్॥ ౩౦౦॥

తే-గీ॥ అందుమణిమందిరమునందునలరుపరమ । హంసతూలికాతల్పమునందుశివులు।
జీవదేవైక్యభావంబునెలఁగఁగూడి । రొలనిబిల్వయుబిల్వేశుఁడోంకృతిగను॥ ౩౦౧॥

కం॥ ఈశోభనకథనెఱుఁగఁగ । నాశోభనమెల్లవారికనెనమ్మిధున।
మ్మాశలుసఫలములవుజీ । వేశైక్యముసంఘటిల్లునిదిశివమయమా॥ ౩౦౨॥

సీ॥ బంగారముందిన్నపాదరసముభంగి వెలిసీసమునుదిన్న వెండివలెను।
మంచుగడ్డనుముంచుమంచినీరనఁగనుగప్రముగలసినగంధమనఁగఁ।
జక్కెరన్మెక్కినచక్కనిపాలనఁబటికబెల్లముఁగొన్నపానకమునఁ।
గాళిందిలోఁగొన్నగంగతెఱంగున నాపగంగ్రోలినయబ్ధిపగిది।
సంద్రముంద్రావినయగస్త్యచందమునను । హస్త్రిసమితినిమ్రింగినహరియనంగ।
గౌరిబిల్వాంబఁదనుమధ్యఁగలపికొనుచు । బిల్వనాథుండుపూర్ణేందుచెల్వుఁగాంచె॥

సీ॥ ఒకయందెపసవెట్టనొకయందెబుసకొట్ట జీరయుఁబులితోలుజీరువార।
గలగలల్బుసబుసల్గాజులుమురుగులైకనుపట్టసందిటికడెములట్టు।
సైకయేనుఁగుతోలురాకొట్టఁజనుమిట్టఁగమ్మయుఁబాపపోగిమ్మిడఁగడుఁ।
గొప్పనుజడముడియొప్పఁజీఁకటిమ్రాఁకుచిగురువెట్టినయట్లుచెలువుమివులఁ।
బూసరియుమినువాఁకయుసూసకమును । గ్రొన్నెలయుఁబేరుఁబున్కపేరున్నెగడఁగఁ।
దల్లియునుదండ్రియునెకండెతానననగు । నర్ధనారీశుబిల్వేశునభినుతింతు॥ ౩౦౪॥

కం॥ ఆరూపంబునశ్రీశ్వరుఁ । డాలింగంబుననెయమ్యెనంతర్థానం।
బీరలురలలకభేదం । బారయఁడీగౌరిలింగముగుటిటఁదెలియన్॥ ౩౦౫॥

కం॥ జీవత్వముస్త్రీత్వముగా । దేవత్వముపురుషతగనుదేటపడియెడిన్।
గావునజీవుఁడుశివయని । దేవుండుశివుండటంచుఁదెలియంగఁదగున్॥ ౩౦౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ తామసుఁడు కాళియగుగా । రీమహిళయొ రాజసుండు శ్రీబిల్వాంబా।
నామముగలతనుమధ్యయె । యామహి సాత్వికుఁడు జీవుఁడగుణతశివుఁడా॥ ౩౦౭॥

తే-గీ॥ గుణముగుంబాశముగుటచే గుణులుపశువు । లెల్ల జీవులునిర్గుణుఁడీశుఁడొకఁడె।
పశుపతియు దేవుఁడనఁగను బ్రథితుఁడయ్యె । నిట్టులుండెడుతత్త్వము నెఱుఁగవలదె॥

తే-గీ॥ పాశయుక్తుండు జీవుండు పాశముక్తుఁ । డైనశివుఁడని యామ్నాయము నెడుఁగాదె।
సాంఖ్యయుక్తినిఁజూడుఁడీ సరిపడియెడిఁ । ద్ర్యర్థకంబగుగుణమె పాశార్థమిచట॥

కం॥ మందరపదార్ణసంఖ్యా । సందోహంబునను మాయజాడయగపడుఁ గా।
సందేహమేల బిల్వమ । నందారకమాను గాన నమృతమిటనగుఁ గా॥ ౩౧౦॥

కం॥ కాననెయుమయీమారెడు । కాననె కాళీత్వమెడలి గౌరిగనాయెఁ గా।
దానే బిల్వంబై మఱి । శ్రీనాథునియందునైక్యసిద్ధింగాంచెఁ గా॥ ౩౧౧॥

ఇంద్రవజ్ర॥ ఆదిత్యవర్ణేయను-నర్షమంత్రం । బీదివ్యదేశంబున-నిద్ధభక్తిఁ గా।
శ్రీదేవి సేవాంగము-నేయలేముల్ । వేదీఱుఁగల్మ్యల్గదు-వేడ్కఁగల్గుఁ గా॥ ౩౧౨॥

ఉపేంద్రవజ్ర॥ అపేక్షయే న్మోక్షము-నందునందుం । గృపాళువుంబిల్వవ-నేశుఁగొల్వఁ గా।
దపోఽధిక శ్రీదళ-ధర్మపూజఁ గా । జపంబున న్మోక్షము-సంఘటిల్లుఁ గా॥ ౩౧౩॥

ఉ॥ పుట్టినయిల్ హిమాచలముఁ బోకడ వెట్టిను రౌప్యమైనయా।
మెట్టినయిల్ ధరాధరము మేకొనకవ్వలఁగవ్వ పున్మలఁ గా।
దొట్టియుఁగాళివై యిచటఁదోఁచితి గౌరివిగాఁగ బిల్వమై।
మట్టుగ శ్రీశుఁగొంటి తనుమధ్యరొ జీవగతుల్ స్ఫురింపఁగఁ గా॥ ౩౧౪॥

సీ॥ అఖిలలోకాంబనీయంఘ్రిపద్మంబులఁ జెందిన దేయవుశిరముశిరము।
ఈశ్వరినినుఁగాంచు నెక్కుడుభాగ్యంబుఁ గాంచిన వేయగుఁగనులుగనులు।
ఉమనీకు బిల్వపత్రములఁబూజలొనర్చు శ్రీగలదెదియది చేయిచేయి।
ఏకవల్లీయుతానీకుఁ బ్రదక్షిణకలన నెప్పెడునవి కాళ్లుకాళ్లు।
ఓశివా సర్వమంగళయోని గౌరి । నుడువు నేనీదు పేళ్లది నోరునోరు।
మహితముగ నెన్ను నేనిన్ను మనముమనము । తరుణి తనుమధ్య త్వద్భక్తి నరుఁడు నరుఁడు॥

మ॥ అహహా గేహినిబిల్వభూరుహముగా నావిర్భవింపంగఁ జే।
సిహ తాత్కారమునందదీయదళముల్ శ్రీమించఁగాఁగాంచియ।
త్తుహినాద్రిప్రభవం గ్రహించితివి తోడ్తో బిల్వమాహాత్మ్యముఁ గా।
మహి కిందెల్పను గాదె బ్రమొక్కెడదము శ్రీమద్బిల్వనాథేశ్వరా॥ ౩౧౬॥

సీ॥ బిల్వనాథా నిన్నుఁ బ్రియముమైవినకున్నఁ జెవులుగావవి కొండగవులుగాని।
బిల్వేశ్వరా నిన్ను వీక్షింపకున్న నుగనులుగావవి బొఱ్ఱగనులుగాని।
బిల్వపతీ నిన్నుఁ బేర్కొనకున్న నువాయిగాదది పెద్దగోయిగాని।
బిల్వనాయక నిన్నుఁ బ్రీతి నెన్నకయున్న నెడదగాదది చెడ్డబెడదగాని।
శ్రీకరుండ నీకుఁ జేమోడ్పకున్నను । గేలుగాదు మొద్దువాలుగాని।
శ్రీమహేశ నీకుఁ జేయకున్నను సేవ । మేనుగాదు దుమ్ము ద్రిమ్మరుగాని॥ ౩౧౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

అమృతవాహిని॥ నుతింతుందనుమధ్యాంబ। న్నుతింతుంబిల్వనాథునిన్।
మతింగౌరీపురీచిత్ర। హితచారిత్రమెంచెదన్॥ ౩౧౮॥

సీ॥ ఆమహాకాళియెందైయేకవల్లినాఁడొలఁచునలక్ష్ములబలువిడివడి।
నుమమహావాణిదానమరిగౌరీతీర్థమనజ్ఞానలక్ష్ములననువుపఱుచు।
మామహాలక్ష్మిలక్ష్మిమహీరుహమయితనుమధ్యనాశివాప్తినిడుముక్తి।
నొంకృతిబిల్వమైయొప్పెడుననిచెప్పనిటననశివుఁడుబిల్వేశుఁడగుచు।
వెలుఁగుఁగువలయభాంధవవిలసితుఁడయి। యేదితత్త్వత్రమైక్యనుబోధమొసఁగు।
నేదికైలాసశాండిల్యమోదమిడెడు। దానిగౌరీపురీనుతింతుశ్రీనిధిగను॥ ౩౧౯॥

౫

కం॥ వాగర్థయోగమనఁగా। బాగగుశివయోగముగలవరకృతిమణియా।
శ్రీగౌరీపురిచరితము। దాఁగూర్చున్ శోభనములఁదనభక్తులకున్॥ ౩౨౦॥

ఫలసదనవృత్తము.

అనియిటుశివచరిత-మనువుగనుసూతుం।డనెఫలసదనమిది-యవునెనయుఁడంచున్
వినిమునులుముదమున-వివిధముగగౌరిన్।మునుపుతదధిపుఁబురిఁ-బొగడిరతిభక్తిన్॥

తే-గీ॥ అమరుబిల్వేశ్వరీయకావ్యమణినిద్ది। యానుగౌరీపురీబింబమనద్వితీయ।
మైనగౌరీశసమపద్యమానితంబు। గానగౌరీశబింబమూఁగాంచుశ్రీశ॥ ౩౨౧॥

అభినవతామరసవృత్తము.

అభినవతామర-సాభసునేత్రా। శుభకరభక్తను-శోభనగాత్రా।
బుభుమునివందిత-శ్రీసుకళత్రా। ప్రభువరరక్షక-పక్షిపపత్రా॥ ౩౨౩॥

ఉత్పలమాలావృత్తము.

ఉగ్రముఖాత్మనామనవకోదితమోదితపద్మసంభవా।
యుగ్రముఖాయనుగ్రముఖయుద్ధతదైత్యహరాహరాంచితా।
యుగ్రముఖాహ్వదాయితవిధూయదరాంగకృతారవిందజా।
యుగ్రముఖాదిమంత్రప్రణవోత్తమసౌధవిహారమాధవా॥ ౩౨౪॥

మంగళమహాశ్రీవృత్తము.

మంగళగిరీశజయ - మంగళకరేశశివ - మంగళశివాగ్రజశివాంగా।
యంగజగురూమణిమ - యాంగదపరాంగదన - రాంగకలితాహరివరాంగా।
సంగతసుదర్శనన్ను - శంసజనకర్శనప్ర - శంసనవిమర్శకృదపాంగా।
యంగజితరాజితథ - రాథరథరాదరక - రాదరహరాదహరసంగా॥ ౩౨౫॥

గద్యము.

ఇది,శ్రీతనుమధ్యాంబాకరంబిత శ్రీబిల్వనాథమహాదేవశిష్యతిష్యోపజ్ఞాఽక్షర సాంఖ్యాచార్య
పర్యవితకవిత్వ తత్త్వవిత్పౌత్రకాండ శ్రీమత్కొక్కొండ వేంకటరత్నశర్మ
వినిర్మితంబై,
కవిమణినామంబునంబరఁగు శ్రీబిల్వేశ్వరీయంబను
పద్యకావ్యరత్నంబునం ద్వితీయము, గౌరీపురీబింబము, గౌరీశబింబము.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీ బిల్వేశ్వరాయ నమః.

బిల్వేశ్వరీయము.

తృతీయబింబము.

విష్ణుపురీబింబము, శ్రీశేశబింబము.

కం॥ మంగళలక్ష్మీసంగత । సంగతనుగుణాగుణార్ణసంపద్వర్ణో।
త్సంగాసంగాయితనుశు । భాంగాయంగాయితనరహరిహర్యక్షా॥ ౧॥
3

మ॥ మహిమాధిక్యముఁ గాంచె విష్ణుఁడెవనిన్మాలూరపత్రార్చన।
న్బహుసంతుష్టునిఁ జేసి చక్రియగుచున్సర్వామరశ్రేష్ఠుఁడై।
మహికెక్కెన్ శ్రీకినుఁడై శివైక్యమున సన్మాన్యుండునై మంగళా।
వహుఁడైయాశివువిష్ణుపుర్యధిపు బిల్వక్షేత్రగుంగొల్చెదన్॥ ౨॥

కం॥ నావారువిష్ణుపురియం । చాబిల్వవనమున కాహ్వాయముగల్గుటకున్।
భావింపఁదగిన హేతువు । నీవివడిఁ జెప్పుమనిననిట్లతఁడనియెన్॥ ౩॥

శా॥ ప్రాసాదాఖ్యమనుత్రిఖండతననంబైల్వచ్ఛదద్యోతకం।
బైసొంపొందుఁద్రయీవిరాజితముద్రేతాలంకృతంబాటనా।
వాసింగాంచుఁద్రితాప్తరామచరితన్ భాస్వత్త్రిపాద్ధర్మమా।
శ్రీసంపన్నమునన్యగంబునను మించెన్విష్ణుపుర్యాఖ్యయున్॥ ౪॥

సీ॥ ఎవఁడన నూయయన్నవిమలారణియందుజాతవేదుండనజననమొందె।
నాత్రిమూర్తులకునుధాత్రీసురుండెక్కువనితెల్పననయ్యనత్రిపుత్రుఁ।
డయ్యెమాహేశ్వరుండయ్యుమహేశ్వరుండొనరించెశంభుస్తుతినిమహిమను।
బ్రాసాదసంకలితాసాదితార్యాకృతింజేసెశ్రీచక్రముంజెలువుగ।
నింద్రుమదమునణంచెనుగృష్ణుజిష్ణుఁ । జేసెస్యాలకసౌహార్దభాసితుఁడనఁ।
బాండువంశంబునెగడించెభద్రమూర్తి । యతఁడుమునిమాత్రుఁడేజగద్వ్యాప్తకీర్తి॥

కం॥ ఉగ్రుఁడుసదసదనుగ్రహ । నిగ్రహసముపాత్తనియమనిరుపమమునిరా।
డ్విగ్రహుఁడునిర్జితేంద్రియ । విగ్రహుఁడుసమగ్రరౌద్రవిగ్రహుఁడుగనన్॥ ౬॥

కం॥ గర్వితనరసురసురరిపు । దర్వీకరగరుడుఁడధికతమఘోరతపో।
దుర్వారుఁడుదుర్వాసుఁడు । దూర్వాసుఁడుదమితభువనదూర్వాసుఁడటన్॥ ౭॥

చ॥ ఒనరఁగఁజేయుచుండితపమొక్కదినంబునవేడ్కనేగెగ్రా।
క్కునవనమాలిప్రోలికినెకొండితఁడేయగుఁబుండరీకమం।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

చనిఘనభీతిమైనెదిగియక్కఱ మ్రొక్కఁగనందునందఱుం।
గనఁబడెనెంటి పాఱుఁడనికంజదళాక్షుఁడు గాంచి నిల్వఁగన్॥ ౮॥

మహాస్రగ్ధర॥ కనియెందుర్వాసుఁడందుం గనకవసనునిం గౌస్తుభశ్రీసమేతున్।
వనజాక్షున్వైజయంతీ పరికలితురవి స్పర్థికోటీరభూష్ణున్।
వనజాప్తప్రాయచక్రు స్వనజరిపులస త్పాంచజన్యంజగద్రం।
జనునిన్సాంధ్యారుణాభున్ శకునపతిహయున్ జారురోచిష్ణువిష్ణున్॥ ౯॥

మహాస్రగ్ధర॥ కనియిచ్చెన్ శ్రీదళస్రగ్వరమొకటని శ్రీకాంతబిల్వాటవిన్ శ్రీ।
తనుమధ్యాబిల్వనాథుల్దయనిడినదిదాఁ దాల్పుమీవంచుఁ బేర్మిన్।
వనజాక్షుండప్డుదానిం బ్రభుతనుగొనియా పక్షిరాజోత్తమాంగం।
బుననుంచెంజంద్రుననంకం బువలెనదిదగెం బుద్ధిగర్వానుగంబౌ॥ ౧౦॥

చ॥ మఱియలబిల్వమాలికక్షణంబడెజాఱిక్షమానుగంబుగం।
ఝుఱచుఱఁజూచియత్రిజుఁడుశోకమురోషముసందడింపఁగం।
గఱకుతనంబునంబలికెఁగానవెగర్వముచేతనోహరీ।
యెఱిఁగెదుగాకయంచుఁగడునేపునదీపితకోపుఁడైవడిన్॥ ౧౧॥

కం॥ ఆసకునేవారగుదురొ । దాసులులోకులకునెల్లదాసులువారల్।
దాసియగునాసయేరికి । దాసులుగాలోకులెల్లఁదగవారలకున్॥ ౧౨॥

సీ॥ సంపదయాధనసక్తులకెంపునసక్తులకద్దియొసంగుఁగంపుఁ।
గలిమియయాతనుగాంచనశైలముగాంచఁగనద్దియుఁగాదెతృణము।
శ్రీవంద్యమువుతమర్థికిశ్రీవిషమువురక్తిఁగనమిదృఢమతికింగనుఁగొన।
నగునుసంపత్తిగేయంబునర్థరతునకౌనుహేయంబుత్యక్తాశునకును।
దెలియకయకల్మివీఁకఁజీఁకులగువార । లెల్లవారలఁగనిమెదరేకరీతిఁ।
గాంత్రుధృతరాష్ట్రవిఖ్యాతిఁగనరొకొసడిఁ । దనరఁదనహానిలోకనిందయనెడినుడి॥

శా॥ సంపద్గర్వవిశిష్టదుష్టనిదురాశాపాశబద్ధుల్నరుల్।
సొంపొందంగనుగొల్చుచుందురుపిశాచుల్ కేని బేతాళునా।
నొంపంద్రుంపవలంతులైనవిబుధుల్నవ్వొందఁగానోర్తురే।
చెంపంగొట్టినయట్టుతిట్టెదరుగాశ్రీగర్వముంబాయఁగన్॥ ౧౪॥

ఉ॥ కన్నులఁజూపుగల్గిననుగాంచఁగనీదెదురైనవీనులన్।
బన్నుగవిన్కిఁగల్గినఁదవన్విననీదిఁకనోరుపల్కఁగా।
నున్ననుబల్కనీదుమఱియున్ననుజేతులుమ్రొక్కనీదుసం।
పన్నునిగర్వమత్తెవులుఁబాపెడిలేవడియేన్విరక్తుఁడన్॥ ౧౫॥

కం॥ కలిమినిఁగలిగెడుగరువము । బలుదయ్యముదానిఁదోలవలఁతివిరాగుం।
డలుకనిడుశాపమవుచును । వలగామెడలెడునుమేలయవుఁగాదెకనన్॥ ౧౬॥

కం॥ శ్రీమంతుఁడననుకొనకుము । శ్రీమద్బిల్వస్రజంబుక్షితిపాలగుటన్।
దామోదరనీశ్రీనినుఁ । దామోదంబఱఁగవదలుతమనిశపించెన్॥ ౧౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ అంతను పేంద్రుం డెంతయు । వంతనుగని గరుడిడిగ్గి బహుభంగులశా।
పాంతముఁ బ్రార్థించెను శ్రీ । కాంతమునికి నెరఁగి కరుణగలుగ నిటులనెన్॥ ౧౮॥

కం॥ అపరాధియగుట నాపతి । శపియించితివీవుదవును శాపాయధనే।
నపరాధమేమి సేసితిఁ । గృపలేకెడఁ బాపెదు పతిహితమె మునీశా॥ ౧౯॥

కం॥ తప్పాకఁడొనర్ప వేఱొరు । సెప్పించుటగోడెగుమ్మ సోవున నావున్।
దెప్పననడచుటగాదే । త్రిప్పమునీశాపమునని శ్రీ వేఁడఁగడున్॥ ౨౦॥

ఉ॥ కాదుమదుక్తి వ్యర్థముగఁ గాఁగల దేదది గాక మానదీ।
వాదుకృతార్థవీస్రజమునందెద వెందటబిల్వనాథునిన్।
మోదమె సంగఁగంగొలువు మూరెదు నీపతిఁ గాంచియంచునా।
శ్రీదయితుం గనుంగొని హరీ గతి నీకిదెయంచు వేసనెన్॥ ౨౧॥

మ॥ మునిశాపంబునఁ జేసి శ్రీకి హరికి న్మోహంబు సంధిల్లెనం।
తననంతుండున గెంగతం బెఱుఁగమిం దానిందిరాదేవి యెం।
దునని విప్వడినవ్వినాఁడవనినం దోఁచుంగనం దెల్వియం।
చనె నేఁ దెల్వినిలేనిదాననె కొనానా సందియం బేమనెన్॥ ౨౨॥

చ॥ అనిమఱి వెన్నుఁ డిట్లనియె నారయ నేరవు కారణంబుఁ దె।
ల్వినిగలదాన వే తెలివిలేమి నెపూనెదు దుర్విదగ్ధతన్।
వనిత పతీంగితం బెఱుఁగఁ బ్రౌఢిమ లేనిది యేని నాయికా।
మణియగు నెక్కుపుత్రికగమానితయా మఱివీణ చిల్కనాన్॥ ౨౩॥

మత్తకోకిల॥ నావుడుం గడుఁ గిన్కయెచ్చఁగ - నాథునింగని లక్ష్మినీ।
వీవితంబున ముల్కిపోల్కిని - నెట్టులెట్టుల పల్కెదా।
రావిభుండననింతి నెంతయు - రంజిలంగను జేయువాఁ।
డా వెలందుక గందికుందఁగ - నాడువాఁడు ప్రియుండొకో॥ ౨౪॥

కం॥ పానుపున నున్న మగఁడగుఁ । బాను పెడలెనేని యముఁడు భార్యకుఁ బురుషుం।
డాననెడి నానుడిని నో । శ్రీనాథా వింటిఁ గంటిఁ జిత్తంబలరెన్॥ ౨౫॥

చ॥ అనవుడు నిన్ను నాయెద నెయక్కఱ నెక్కఁగఁ జేసి నెక్కొనం।
గనుముదమందుచుందు నెడఁగాంచను నీయది తెల్వితక్కువం।
జనవునఁ దెల్పనిల్పుకొనఁ జాలక ప్రేలెదు స్త్రీస్వభావమున్।
ఘనముగఁ జూపితౌను శునకంబున కౌ నెఘృతాశనంబనన్॥ ౨౬॥

చ॥ అనువుగ నాలి నుంచుకొని యాదట రంజిలఁ జేయఁ జాలఁడే।
న్మను బురుషుండు పెండ్లికిని మొగ్గకయుండుటె లగ్గు చేసికొ।
న్న నెవిడనాడు టెగ్గ దియ నాకు ఘటిల్లిన భాగ్యమేమనం।
జనుని నునాడ నీకు నను జాయఁగ నిచ్చిన తండ్రి దూఱెదన్॥ ౨౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మ॥ అనుడున్వెన్నుఁడు వల్కెఁ గేశవుఁడు నీకోఁ గామగండిందిరా।
తనయుల్ వాక్పతి దర్పకుల్ దకపర్దస్ఫీత నీకూఁతురిం।
కనుద్వ్యాత్తోన్వదరులన్ హృదిన్నెలకొనంగాఁ జేసికొన్నాఁడని।
న్నన నాఱొమ్మునదింపనబ్ధిశయనుండై తింగొఱంతేమిటన్॥ ౨౮॥

కం॥ శ్రీనీకు నన్నిగుణములు । జ్ఞానవు రెండే గుణములు సమకొనవయ్యెన్।
మానుగ నెఱుఁగమి మొదటిది । పూని యొరులు చెప్ప వినమి వో రెండవదా॥ ౨౯॥

సీ॥ అవివేకుల నెకాక సువివేకులను నీదు కడకంటి చూడ్కి నిక్కముగఁ గనదు।
అజ్ఞానుల నెకాక సుజ్ఞానులను నీదు కడకంటి చూడ్కి నిక్కముగఁ గనదు।
లోభుల నే కాక లోభదాతల నీదు కడకంటి చూడ్కి నిక్కముగఁ గనదు।
దుర్వృత్తుల నెకాక దురితదూరుల నీదు కడకంటి చూడ్కి నిక్కముగఁ గనదు।
నీ వెవరిఁ బొందెదవొ వారు నిక్కముగను । దెలివిలేకయె మత్తులై తెగడఁ బడుచుఁ।
దెగుదురనని న్ను వేఱుగఁ దెలివిలేని । దానవనివ్యర్థముగ నేల పూని పలుక॥ ౩౦॥

కం॥ మామానినిమతిచలమనఁ । గామారుఁడు మారుతుఁడు ను గదగురు సాక్షుల్।
మామానిని మతినీయది । యామఱి చంచలము పంచమాంచిత వుగదా॥ ౩౧॥

కం॥ సిద్ధము చాంచల్యంబు ప్ర । సిద్ధము కామంబె కొడుకు సిరి నీకగుఁ గా।
బద్ధుఁడు లుబ్ధుఁడు చిలుకగ । బుద్ధిన్నిన్నెన్ను నేము ముముక్షువు లక్ష్మీ॥ ౩౨॥

తే-గీ॥ శ్రీగళుఁడు నీలకంఠతఁ జెందె ఘనత । శ్రీవరుఁడు గనెఁ గృష్ణత శ్రీధరత్వ।
మందు రేమందు నార్యోక్తి వ్యర్థమగునె । యరయ శ్రీయన విషము శ్రీవాదు గాదె॥ ౩౩॥

కం॥ నిన్నన నేటికి స్త్రీ జా । తిన్నెక్కొనియందు నఘతతియె పుట్టెన్నె।
క్కొన్న విస దారితీరున । నన్ను చెలువయే చిలువయయ దెవిస మరయన్॥ ౩౪॥

కం॥ మగువయ యువనగ్గి మంటన । మగఁడగుఁ గా వెన్నముద్ద మాడ్కి నగుటనే।
మగువ గరఁగించు మగనిని । మగఁడగు సగ మాశివులను మన మెఱుఁగ మొకో॥ ౩౫॥

కం॥ తలఁచిన దాపంబొదవును । దిలకించినఁ బిచ్చిపట్టు తెఱఁగు ఘటిల్లున్।
జెలువ నియంటిన స్మృతియఱుఁ । గలసినఁ గరఁగించు మిత్తిగద సతి ప్రియమే॥ ౩౬॥

తే-గీ॥ మిత్తి గదుఁ గ్రూరచిత్తంబు హత్తఁ దనకు । నయ్యె స్త్రీరూప గాఁ జల్లనమ్మఁ బోయి।
ముంత దాపఁగ నేటికి నింతి మెయగు । మృత్యువని యెంతు రార్యులు సత్యముగను॥ ౩౭॥

తే-గీ॥ కాన నెమ్ముముక్షువులు యోగకలనఁ బూను । వారలు ప్రతీపదర్శిని న్వామవాచ।
లోచనం బ్రమదను గామినీ చరిత్ర । నరక పురమార్గ మంచని పాఱఁద్యజింత్రు॥ ౩౮॥

కం॥ చెలువయె సప్తవ్యసనం । బులలోన న్మొదటిదగుటఁ బురుషోత్తములా।
చెలువల బొందొందరు మఱి । తిలకింపరు విన్నఁ గన్నఁ దెగడుదురు గడున్॥ ౩౯॥

కం॥ సంతానార్థమె కూడెద । రింతుల సంతాన మొదవ నెడ లెదరు ఘనుల్।
సంతసమునఁ గొనికొలుచున । నంతరమున వరికసవు సుద్యజియించు క్రియన్॥ ౪౦॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తే-గీ॥ కలుగననుకూలదాంపత్యమలరఁగొంత । మేలుతత్కాలసుఖదమైపోలుకలనఁ।
గలుగఁబ్రతికూలదాంపత్యమలరుఁజాల । మేలుసన్న్యాసమునకదిమూలమగుట॥ ౪౧॥

మ॥ అననాశ్రీధరుఁగాంచిశ్రీయనియెఁదానత్యంతరోషాంధతం।
గననేనీదినృసింహరూపమునువేడ్కన్బ్రహ్మచార్యాకృతిన్।
జననీమారణఘోరచర్యమతిభూజాత్యాగగార్హస్థ్యముం।
గనెదన్సన్న్యసనోరుచారుచరితంగావింపుమిష్టార్థమున్॥ ౪౨॥

భుజంగప్రయాతవృత్తము.

అనంగానతండెంతొ-హర్షంబుఁబొందెన్ । గనంగంటిసన్న్యాస-కాంక్షాఫలంబున్।
దనంతన్లభించెంబ-దార్థంబుమేలౌ । వనంబద్దిబైల్వంబు-వాటంబటంచున్॥ ౪౩॥

కం॥ అనితలఁచిసిరినివీడ్కొని । చనుదెంచెనధోక్షజుండుశాండిల్యవనం।
బునకటఁదపమునుజలుపన్ । వనితకుపల్కఁబడునెమోక్షపరుఁడువిడివడున్॥ ౪౪॥

పంచచామరవృత్తము.

కనుంగొనెంభుజంగశాయి - క్రమపల్లవోల్లస।
న్మనోజ్ఞశత్కపర్ణమున్స - మద్యుతిద్యునిమ్నగా।
ఘనంబుసత్ఫలోద్యదిందు - కాంతమున్శివాంగమా।
ననంగదుంజెలంగుబిల్వ - కాటవిన్దమోరవిన్॥ ౪౫॥

శా॥ గౌరీదేవిశివైక్యమొందఁగనియక్కంజాక్షుఁడక్కైవడిన్।
గోరెన్దానునుగాఁగయోగకలనన్గారెంగరంబక్కటన్।
గౌరీతీర్థమునందుఁగ్రుంకితపముంగావించెఘోరంబుగా।
మారేడుల్దనునీడఁబండులనుసమ్మానింపనార్యాప్తినాన్॥ ౪౬॥

శా॥ ఆగౌరీపురిబిల్వనాథనిలయంబందెందఱోదండది।
గ్రాఁగానేవయొనర్పఁదీర్థమునస్నానంబుంబొనర్పంబొరిన్।
దాఁగూర్చుండితపంబొనర్చుటకటంబైవారమింజేసిపోఁ।
గాఁగోరెన్హరివేఱుచోటికిఁదపగ్నికార్యంబునానేపురిన్॥ ౪౭॥

చ॥ కనెవనజాక్షుఁడందుఁగ్రతుకార్యసుదీక్షితుశైవదీక్షితున్।
వినుతచరిత్రుసూత్రకరువిశ్రుతునాశ్రితరక్షశిక్షకున్।
జననుతుయోగిచంద్రుగుణసాంద్రుమహామహనీయగేయునిన్।
ఘనుమునిముఖ్యుసత్తమునిఖ్యాతునిశ్రీతునిఁబ్రీతుగౌతమున్॥ ౪౮॥

ఉ॥ గౌతముఁడచ్యుతుంగరముగారవమారఁగఁగాంచిస్వాగతం।
బీతజనీకునాకనురమేశదశాకృతివైషడక్షరిన్।
ఖ్యాతముఁజేసినాఁడవిఁకనారయఁజేయుముతారకంబువి।
ఖ్యాతముగానమస్కృతినిఁగాంచుముమత్కృతమోజగద్గురూ॥ ౪౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ అష్టాక్షరమంత్రేడ్యుఁడ । వష్టాంగసుయోగనిష్ఠకధినాథుఁడవో।
యష్టాపదాంశుకానా । సాష్టాంగనమస్కృతిన్మహాదయఁగనుమా॥ ౫౦॥

ఊతివృత్తము॥ అ । ను । చు । ను ॥ ౫౧॥

శా॥ ఆతిథ్యమ్మొనరించియమ్మునిమహాహర్షంబునంబల్కెనో।
శ్రీతావెన్నుఁడమున్నమోహినిగనై యీశుందగంబొందిసం।
ప్రీతిందత్తనువర్ధమొందితివిగౌరీరూపయుక్తిన్మహా।
ఖ్యాతింగాంచెదుగాకశంకరశరీరార్ధంబునీరూపునన్॥ ౫౨॥

జనవృత్తము॥ అని । యని । పను । పను ॥ ౫౩॥

మ॥ శివవామాంగముదానయాటకటనాశ్రీనాథుఁడీశానది।
గ్భువిఁగంజాచలపాదమందునిలువంబోయెన్ శివాఖ్యంబునన్।
శివనారాయణుఁడన్ప్రథంగనియెనాచెంతంగరుత్మత్ప్రథా।
నవిధానంబుననొక్కతీర్థమొనరెన్నారాయణాభిఖ్యమై॥ ౫౪॥

మ॥ తపమందుంబొనరించెవెండియునుదాత్తశ్రద్ధనత్యంతభ।
క్తిపరుండైహరినెమ్మనమ్మునమహాదేవైక్యవేదోక్తిశై।
వపథంబుల్సరిగాఁగయోగనిధియైవాలారెరోమాంచయు।
గ్వ్యపదేశంబునబిల్వతంగనుచొగింబ్రార్థించుబిల్వేశ్వరున్॥ ౫౫॥

చ॥ అగపడెవేఁడిదొల్దొలుతనచ్యుతునాదలభుగ్గభుగ్గనం।
బొగలెగసెన్ శిఖల్నెగసెఁబ్రోదిగభగ్గనిభగ్గనంగస్వ।
ర్గగతులుదల్లడిల్లఁగనికౌశికుఁడయ్యెనుగౌశికుండురం।
భఁగనిసురాంగనామణిసుపర్వులఁగావవెవేవనీవనా॥ ౫౬॥

ఉ॥ దేవరదేవరుంగెలిచితెచ్చెదమెచ్చెదుగాకయాకడన్।
శ్రీవరుఁడైననేమఁటన్నృసింహుఁడునైననునాకులోఁకువా।
భావమునందుఁగుందకుముభద్రమునీకగుఁగాకనాకోయా।
భావజుఁడేసహాయుఁడుగభాసిలునన్నెడఁబాయకెన్నఁడున్॥ ౫౭॥

కం॥ అనిరంభపలుకజేజే । దణిమెచ్చెనువేల్పులెల్లఁదగుఁదగుననిమె।
చ్చనుమఱియచ్చరలిచ్చను । జనుఁజనుననిమెచ్చరంభసంరంభమునన్॥ ౫౮॥

తే-గీ॥ ఉన్ననన్ననన్నెడఁబాయకెన్నఁడనితి । కర్తమదనుండొమఘవుండొగౌరవమ్ముఁ।
గాంచుమమ్మనీప్రాపునఁగాంతుమేము । ననుచుఁదిన్నఁగమేనకయన్ననగుచు॥ ౫౯॥

కం॥ ఐనన్నారమ్మనుచు । న్మేనకఁదోడ్కొనుచునింద్రునిన్వీడ్కొనుచున్।
సూనాస్త్రుఁడునువసంతుఁడుఁ । దోనరుదేరంగరంభదాడిఁబడివచ్చెన్॥ ౬౦॥

ఉ॥ అంతననంతకాంతలతికాంతలతాంతనితాంతవాసనా।
క్రాంతమిళిందబృందమవిరామసురామఫలాశనాగతా।
శ్రాంతశుకోత్కరంబునుకిసాలరసాలచరత్కుహూరటం।
బెంతయునొప్పెనామనియకృత్రిమచిత్రచరిత్రపాత్రమై॥ ౬౧॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

చ॥ చిలుకపలుమాయి నెక్కి కడుఁ జెల్వుగఁ జెక్కెరవిల్లు పూవుము
ల్కులగమిఁ బూని పూనికను గ్రోల్మి సలింగల డాలుడాలుచూ
డ్కులమిఱు మిట్లు గొల్పమును గోయిలలిమ్ముగఁ గొమ్ములాడఁగా
నెలగొడుగై వెలుంగ రతినెయ్యుఁడు వెల్వడె స్వారి మీఱఁగన్॥ ౬౨॥

శిఖరిణి॥ సయోగుల్నిత్యంబున్ సకలసుఖము - ల్పొలనెనయన్
వియోగుల్దుఃఖంబుల్వివిధములను - ర్వింగనఁగడున్
ప్రియంబారన్మారుండడరెఁ బుడమి - న్వేడ్కనుదపన్
క్షయంబాపాదింపన్ క్షముఁ డననియా - చామలలరన్॥ ౬౩॥

ఉ॥ ఆలలనల్గనుంగొని రిహర్షమెసంగఁ బ్రకర్షహేమలిం
గాలయమూననన్ ఫలసమంచితమై గిరిజాంగరోచులం
గ్రాలెడు లేఁజిగుళ్లఁ బగిరాజితరాజతశైలలీలఁ గాం
డాలిఁ బొసంగు ప్రాఁకులము దావహమానలబిల్వకాటవిన్॥ ౬౪॥

మ॥ అనెనా మేనకతోడ రంభ గడు నాహ్లాదంబుతోడం జెలీ
కన వేసచ్ఛకునంబు గంగనఁ బడుం గాంచన్ రమామానినీ
మణివక్షోజఫలాఢ్యయై యధరసంభావ్యచ్ఛదోపేతయై
వినుతాచ్ఛాంబరసత్ప్రకాండయుతయై బిల్వాటవీ రూపయా॥ ౬౫॥

కం॥ నావుడు మేనకయనియెన్ । శ్రీవనియ నెదీపు మనకుఁ జేరఁగ నగునే
శ్రీవిభుని టసీతాకాం । తా వల్లభుఁడితఁడగుటను దని కెడు వెఱపే॥ ౬౬॥

కం॥ అనరంభ నవ్వి వెఱపా । నని జంకకు సోదరి గదయబ్జమనకుఁగా
పునమఱియాతఁడు కృష్ణుం । డని యెఱుఁగవె కుబ్జబొజుఁగు నన వుడు వేడ్కన్॥ ౬౭॥

కం॥ కని రయ్యచ్ఛరలచ్చట । ఘనకీలాభీలకీలికై వడిదీప్య
ద్దినకరుకరణిని వెలిఁగెడు । ననఘుఁ దపోనిధిని యోగనారాయణునిన్॥ ౬౮॥

సీ॥ యమము పాదాశ్రయమై యొప్పనియమంబు సత్ప్రచారముఁగూరిశ్లాఘ్యతఁగనఁ
గటిచక్రమాసనక్రమ నేవితముగఁ బ్రూణంబు ప్రాణాయామచుంబితముగ
మఱియుఁ బ్రత్యాహారమహితంబు గాఁ మఱి ధ్యానంబు మానసమూని నిల్వ
ధారణంబది బుద్ధిధామస్థితింగాంచఁగా సమాధి శివైక్యఘనతమించ
యోగమష్టాంగమాత్మమంత్రోదితాక్ష । రాష్టకమునాశ్రయింపంగనభినుతుఁడయి
యోగమూర్తి యోగీశుఁడు నాఁగ నుదగు। యోగనారాయణుని నెంతు నుల్లమునను॥

కం॥ అనిరంభ పలుక మేనక । యనె నమ్మక చెల్ల యీ మహాముని నారా
యణునిన్ యోగైశ్వర్యా । వనుని సరిత్పతిగ నెంతు స్వాంతమునందున్॥ ౭౦॥

సీ॥ అణిమమహాప్తిచేనభినుతంబగుచుండు మహిమవక్షశ్శ్రీసుమహితమగును
గరిమబాహుసమాశ్రయరుచిస్ఫురించు నులఘిమగతి స్ఫూర్తిలలిఁ జెలఁగెడుఁ
బ్రాప్తిముఖేందు శోభావాప్తిఁ జెలువొందుఁ బ్రాకామ్యము దృగబ్జభాసురమగు
నీశత్వము నుతంబు గేశవాభిఖ్యవశిత్వము విష్ణుసంసేవనమున

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

నహహయాతఁడష్టార్ణమంత్రాంచితుఁడుగ । నగుటనోయష్టభూతులనలరుచున్న।
వాఁడునవమవిభూతినాభాసిలునవ । రూపునవమునీనరసింహుబ్రస్తుతుభజింతు॥ ౭౧॥

తోటక॥ అనిమ్రొక్కుచునక్కమ - లాక్షునిమ్రో । లనునిల్చుచునచ్చర - లాతనినె।
మ్మనమల్లలనాడఁగ - మన్మథమా । ర్గణతుల్యులునైరమ - రంగఁగడున్॥ ౭౨॥

ఉ॥ చూపులుపూవుఁదూఁపులుగఁజూచిరియేచిరిమించునించులై।
తీపులుగాఁగనేపునసుదిన్నఁగఁబల్కిరిచిల్కలోయనన్।
బ్రాపుగఁబాడిరాడిరటవాటముగావలకేఁడుదోడుగా।
నాపఁగరానిమేల్వలపునందఁగనందినపొల్పుఁదెల్పుచున్॥ ౭౩॥

కం॥ ఎన్నియొనరించిననువా । రన్నగధరుఁడించుకైననందకచలనం।
బున్నఁగనియచలమీతం । డన్నందగుననఁగరంభయనెమేనకయున్॥ ౭౪॥

కం॥ కన్నులెతెఱవమిశిఖవన । నున్నాఁడుకనంగనంగజోన్నతుఁడైయి।
ట్లున్నాఁడువినమివృద్ధుగ । నున్నాఁడీవెన్నునెట్టులాప్వంజెప్పన్॥ ౭౫॥

చ॥ అనవుడురంభయిట్లనియెనక్కరోయిక్కతపుండవుంజుమీ।
కనుఁగొనఁగానపుంసకుఁడుగాననెహెగ్గడికాఁడుశ్రీసతిన్।
దనయెదనుంచుకొంచునెటేఁదద్దయుఁబెద్దటీకంబుఁగాంచుఁగా।
కెనసిననామెకేలసుతులీవఁటకుంభ్రభవింపరైరనన్॥ ౭౬॥

తే-గీ॥ ఉమయెవిష్ణుండటంచౌకయుపనిషత్తు । పలికెడునదేలవెన్నుండెపణఁతియగుచు।
నమృతముంబంచియిడఁడెయాయమరులకును। బురుషుఁడౌశివుఁగూడిమున్బుత్రుఁగనఁడె॥

ఆ-వె॥ ఇట్టిమాటలెన్నియేనియుఁబలికినఁ । గార్యమేమిచెవుడుగలుగువాని।
కడనుగానమొప్పఁగావించినట్టులౌ । యోగనిష్ఠుఁడగువిరాగుఁడితఁడు॥ ౭౮॥

కం॥ పుడమిపొడిపొడిగనైనను । గడలియెయింకినసుమిన్నుఖండములైనన్।
జడతగ్రహచలనముడిగిన । నెడలునెరయోగిదిసమాధియితఁడుహరిగదా॥ ౭౯॥

తోదక॥ అనుచునుమేనక - యాఁడఁగరంభా । వనితయునెట్లొకొ - వశ్యునిఁజేయం।
జనుననిచింతిలి - శాంతునిదాంతు । న్మునిపతిశ్రీపతి - మ్రొక్కుచుభక్తిన్॥ ౮౦॥

ఉ॥ ఈమునిఁజూచితేమరునినేచినయుగ్రుఁడువోలెఁగ్రాలునా।
స్సోమునినేనెఱుంగనెమనోభవుఁడీతనిగెల్వఁజాలమిం।
గామదమేదినందనుఁడుగానగుసీతనికమ్మచెల్లనీ।
వేమనియెంతుపైకొనెదవేయనిమేనకవల్కరంభయున్॥ ౮౧॥

ఉ॥ అంకిలిమానియామరునియయ్యనుసెయ్యనఁజేరికూరిమిం।
గొంకకగబ్బిగుబ్బలెదఁగ్రుమ్మఁగఁగ్రమ్ముచుఁగౌఁగిలించిని।
న్నింకిటవీడుదానసెహరీయనుచుంబలుకప్వఁదెప్పనం।
బొంకముగాఁగనొక్కకడుఁబొల్పుగముద్దులిడంగఁదద్దయున్॥ ౮౨॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ శృంగారరసవరసమా । లింగితమగుశాంతరసముల్లలితకా।
లింగితమవుతరువరముతె । అంగునరంభాప్తిహరివలెనెసరంగన్॥ ౧౩॥

కం॥ గిరిఁగంగొలుచుటచేతనె । గిరిధరుఁడేతానగుటనెగిరిధర్మంబుల్।
బరువడిఁబూనెనెయనఁనా । హరియచలుండైయెసంగెనభిరుచిలేమిన్॥ ౧౪॥

కం॥ కామవిజయుఁగొల్చుటచే । నామహితుండైనయోగనారాయణుఁడుం।
గామవిజయుఁడగుటయెకా । కీమహిఁగ్రోధవిజయుఁడననెసఁగెన్ శాంతిన్॥ ౧౫॥

ఆ-వె॥ కామజేతశివుఁడుగానెన్నఁబడియెడిఁ । గ్రోధజేతవిష్ణుఁడాధరిత్రి।
నహహయుభయజేతయవుశివవిష్ణైక్య । విగ్రహమనిరంభ బెలుకఱనన॥ ౧౬॥

కం॥ వినిపరమహర్షమునఁనా । యనవిష్ణుశివైక్యవిగ్రహాలాపముచే।
తనురంభనుమెచ్చెనురా । వణునగజాశ్లేషమునసుభపుఁడెంచుక్రియన్॥ ౧౭॥

చ॥ కనులలాగివాసరాదినువికస్వరభాస్వదుదంశుపుంజసం।
జనితవికాసభాసురనుసారసపత్రవిచిత్రరోచుల।
న్గనఁగనుమందహాసముగనద్రజనీముఖకుందబృందశో।
భనవెవిధుండురంభసురభామినిమెచ్చితినీకునిచ్చెదన్॥ ౧౮॥

కం॥ అనసురభామినిమెచ్చితి । ననినీకునునిచ్చెదననెనదియొకసురభా।
మినిగాఁబోలుననటంచును । జనవునమేనకయనంగఁజనరంభయనెన్॥ ౧౯॥

కం॥ తలఁదూర్చిఱోటిలోరోఁ । కలిపోటుకువెఱవనేమికార్యముమఱికాఁ।
గలదేమోకాకుండునె । చెలియీగంగాజనకునిచెర్దుయిమెటోయనన్॥ ౨౦॥

కం॥ నారాయణుండునిజవా । మోరువుమూన్నాలుగైదునెదవెడుగోల్లన్।
జీరికొనెమూడిటనరం । భోరువాకతెయందకలిగెనుర్వశియనఁగన్॥ ౨౧॥

మ॥ మునుదానూనినయాఁడురూపునఁగడున్మోహింపఁగాఁజేసియా।
దనుజవ్రాతముఁగామవైరిఁజెలువొందందేఱిబృందారకా।
శినినామీఁదటనప్సరస్తతినినోలిన్మోహవారాశిముం।
పనెదీనిన్ సృజియించెస్రష్ట్రపితనాభాసిల్లైనాభామయున్॥ ౨౨॥

ఆ-వె॥ అడుగునందుఁబొడమినదినదియమృతాంశు । మాళిమాళినెక్కెమఱియిదితొడఁ।
బుట్టినట్టిదహహభువనమోహినియప్స । రోంగనోత్తమాంగరంగగాదె॥ ౨౩॥

లయగ్రాహి.

మించుగమిమించుమయి-మించఁగఁజలించుకను - లించువిలుబంటుపరఁ-గించుపువుటమ్ముల్।
గాంచఁగనుబొమ్మలల - పంచశరధర్మముల - వంచిమఱిద్రుంచినలి - గించుచుయశంబుం।
బంచియిడఁదద్రసము - నంచితముగాఁబలుకు - లించుకయెకాకసుధ - నించునెలగామొ।
మంచలనుగెల్వనడ - కాంచనపుఁగుంభముల - సంచుఁదెలుపస్తనము - లెంచనదిమించున్॥

ఆ-వె॥ దానిచన్నులన్నఁదానున్నగుడుసులౌ । దానిపిఱుఁదులగునుదాపిఱుఁదులె।
మహిళమధ్యమనఁగమహిళమధ్యంబయా । నటనమగుటనటనమాటవెలఁది॥ ౨౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ మోమునుగనుఁగొన్న సోముఁడాదలనున్న సోమునిఁజిమ్ముఁడేవ్యోమమంద।
కన్నులుగనుబొమల్గన్న నమ్ములువిల్లుమున్నున్నపూను నేయన్నెలచెలి।
యధరశోణిమమునుమధురవాణినెఱుంగవిధిమానమూనఁడేవధువుఁగనునె।
గబ్బిగుబ్బలనడనిబ్బరంబునుగనగుబ్బలిపగతుఁడుప్రబ్బునెకరిఁ।
చాటవినవేల్పులాకాలకూటమునకుఁ । దోడఁబుట్టువునమృతంబు నాడరెపొరి।
నటనమభినయమరసిననటమటమున । నచ్చరలమెచ్చెదరెవారలెచ్చనిచ్చ॥ ౯౬॥

సుగంధివృత్తము.

పొందెపొందె నేనిదీని-పొందుమాను నెవ్వఁడీ । సుందరింగ్రహించియన్య-సుందరిందలంచు నేఁ।
డిందిరేశపుత్త్రియిద్ది-యెద్దిదీనికుద్దికా । శిందిమైనదీనిఁగూడ-లీనగాదెచూడఁగన్॥ ౯౭॥

పంచచామరవృత్తము॥ సరేమకేమిదీనిఁగాంచ - శక్రుఁడేని శేషుఁడేన్।
బరీక్షణాప్తిఁదృప్తిలేక - వందుసుందరాంగుళీ।
వరాంగిమోముదామరన్ద్రధు - పంబుగానుభృంగులై।
పరంగుచుంగరంగుచున్న - వారిఁకేలయచ్చరల్॥ ౯౮॥

కం॥ అనివారెంచుచునుండం । జనవునసూర్వశివలగొనిచక్రికిమ్రొక్కెన్।
మొనసినయచ్చరలకుఁబస । దనముగఁదనుహారమనఁగఁదద్ద్యుతినెరయన్॥ ౯౯॥

కం॥ రంభముఖమువాడెఁగదా । రంభముఖమువాడినట్లురసమఱఁగగదా।
రంభముఖమువలెభిషగా । రంభముఖమురసకలననుగ్రాలన్ప్రోలన్॥ ౧౦౦॥

కం॥ ముఖమునిశాంతనిశాకర । ముఖముసుఖమునిరుపసర్గముగరంభకుస।
మ్ముఖమునయ్యూర్వశిస । న్ముఖమునుగననెటుగనిననుముఖముగదయగున్॥ ౧౦౧॥

కం॥ మేనకరంభనుగనుఁగొని । మేనకయింకేలనాకుమేనకలుగునేన్।
దీనికినెనగావలెఁగా । దేనినిదీనికిఁజెలువుఁడనేననియనియెన్॥ ౧౦౨॥

తోటకవృత్తము.

కొనుఁడిచ్చెదదీనిని-గొమ్మనుమీ । కెనయానెయటంచుర-మేశ్వరుఁడి।
చ్చెనుగ్రచ్ఛుఱనూర్వశిఁ-జేకొనివా । రునమస్కృతిజేసిరి-ప్రోఁదిఁగనన్॥ ౧౦౩॥

తే-గీ॥ చెలియదునమిట్టిపారిలోషికమునెందు । నేనిఁగొంటిమెయిప్రభుండిచ్చెమనకు।
నేనుఁగులకంకుశంబననిదినెలంగు । నచ్చరలకెల్లననిమేనహెచ్చరింప॥ ౧౦౪॥

మ॥ పలికెన్రంభవిధుంగనుంగొనిజగద్వంద్యాసపత్నీహతిం।
గలుగంజేసితెమాకునీకలికిమాకంటెంగడున్మేలునీ।
వలనంగల్గుటనప్సరస్తతికినీవాల్గంటియేమేటియా।
వెలయన్రంభకుదీనియూరుసమతన్వెన్నుండయీవేయనన్॥ ౧౦౫॥

తే-గీ॥ పలికెమేనకశ్రీశయుర్వశికిమాకు । నెడదెగనినెమ్మియిమ్ముగానిమ్ము వరము।
నాఁగనాఁగాకయనియెనుభోగిశయనుఁ । డడుగఘనులనుప్రార్థనమ్మువునెవమ్ము॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మ॥ గజరాజావనుఁడంత సంతసమెసంగంబల్కెనిక్కల్కియం।
గజరాజావనరాజ్యలక్ష్మియని ప్రఖ్యాతింగనుంగాకొగిన్।
ద్విజరాజాన్వయకారణంబగును బృథ్వీభృద్ధమోద్భూతి చే।
ద్విజరాజాన్వయవంద్యయాతమఱియుర్విన్దావసిద్ధాంబయై॥ ౧౦౭॥

కం॥ అనిపలికియు పేంద్రుఁడురం । భనటవిసర్జించెనింద్రుపంపి దెయనరం।
భను మేనకనయ్యుర్వశి । యనుజ్ఞఁగొనితోడుకొనుచు నరిగెనుదివికిన్॥ ౧౦౮॥

సీ॥ ముందుతిలోత్తమమూర్తిఁద్రిప్పెను మంజుఘోషయే మేమొకోగొణుగుకొనియె।
హరిణిబిత్తరమందియటునిటుచూచెఘృతాచినీరుగనయ్యెఁదాఁకఁగాఁక।
సంతాపమును జెందెనెంతేని హేమయాచంద్రరేఖనిశాంతసంస్థితిఁగనె।
ధాన్యమాలినియెండదాఁకినట్లయ్యెను బుంజికస్థలదావకుంజమయ్యె।
నుర్వశినిఁగాంచిమఱిరంభ సొలిమేన । కనుగనుంగొనినప్సరసకాంతలెల్ల।
మేనకారంభలను మేలుమేలనుచును । బొగడిరటుపిమ్మటంబొరింబొరిఁదెగడిరి॥

ఆ-వె॥ తన్నుఁగట్టఁద్రాళ్లదాఁదెచ్చుకొన్నట్టు । లయ్యెనంచు రంభయాత్మ నెంచెఁ।
గొఱవితోడనెత్తిగోఁకుకొన్నట్లయ్యె । నంచు మేనకమది నెంచుకొనియె॥ ౧౧౦॥

కం॥ కనుఁగొనిరుర్వశిఁద్రిదశులు । గననని మిషతయును సార్థకంబుగనంతం।
గనిరనిమిషతందన్యో । హానీరథినిమునిఁగి తేలుచనయమనుగులై॥ ౧౧౧॥

ఉ॥ అచ్చరమచ్చెకంటులఁటయక్కటయక్కఱవేల్పు యోగముం।
గ్రచ్చఱనిచ్చగంజెఱుపఁగంగడునక్కఱనుక్కువంబులో।
నచ్చటికేగి తెచ్చుకొనిరంటగడంటఁగనన్ను మిన్నసా।
మచ్చరమెచ్చి సత్క్రియలమానుపఁబూనినహాని గాదెటన్॥ ౧౧౨॥

ఉ॥ అక్కడలక్ష్మియాత్మపతినజ్ఞతచేతనుదూలనాడియా।
పక్కిహుమాయి కేఁడుదనుఁజూసిచనన్మగఁడెందుఁబోయెనో।
యెక్కడనుండునోయెఱుఁగనెట్లగునంచుదురంతచింతచేఁ।
జిక్కిక్షమన్ క్షమందిరిగి చేరెను బిల్వవనమ్మునిమ్ముగన్॥ ౧౧౩॥

కం॥ కనెనట గౌతమునిమహా । మునిస్మృతికర్తను మహాతమోహర్తనుమో।
హనిరాసున్ శ్రుతిభాసున్ । వినుతచరిత్రుం బవిత్రు విదితున్మదితున్॥ ౧౧౪॥

తే-గీ॥ అమ్మహర్షియు నాలక్ష్మి స్వాగతంబు । నింబుగంగొనియాడి సత్కృతులఁ జేసి।
తల్లి తల్లి రొహూయెడదయగలిగెనె । వచ్చితీవమ్మయిందుండుమచ్చికలర॥ ౧౧౫॥

తే-గీ॥ తొల్లి భృగుయజ్ఞమున నీవుదోఁచితివట । నిఫుడు నాజన్నమున నిందుఁగృపనగపడి।
తమ్మమాయమ్మమరునమ్మతమ్మికంటి । కొమ్మయిందుండవమ్మ మేల్సమ్మదమున॥

కం॥ శ్రీవనమిదివఱకిదియగు । శ్రీవిల్వముగాననిఫుడు చితముగనయ్యెన్।
శ్రీవిపిటకరుదెంచుట । శ్రీవనమిందుండవమ్మ నిరులు వెలయఁగన్॥ ౧౧౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ నీకటాక్షంబుననీరజాసనుఁడైన బొమ్మ వాక్పతియయి పొగడఁబడెడు।
నీయపాంగంబున నీరజనాభుండు హరి శ్రీపతియనంగ నభినుతుఁడగు।
నీకొనకను చూడ్కి నీలకంఠుఁడు సర్వమంగళాధిపుఁడన మహితుఁడగును।
నీక్రేవచూపున నిర్జరేంద్రుఁడు కౌశికుఁడు త్రిదివేశుఁడై కొను ప్రశతినుతి।
నీవు మంగళదేవతవీ వెనసిన । నందఱు సమంగళులెయౌదురన్నియనుస।
మంగళము లేయగుం గల్మి మగువ వరద । యరుదయంగను మమ్మ యిందుండు మమ్మ॥
సీ॥ కుజనుండు సుజనుండు సుజనుండు కుజనుండునకులుఁడు సుకులుఁడు సుకులుఁడకులుఁ।
డజ్ఞుండు ప్రాజ్ఞుండు ప్రాజ్ఞుఁడజ్ఞుఁడగు ణిగుణి సుగుణుండు కుగుణుఁడగు మఱి।
దుష్టుండు శిష్టుండు శిష్టుండు దుష్టుండు గొనఁటి రూపరి రూపరిన గుఁగొనఁటి।
వదరుఁబోతగు వాగ్మి వాగ్మి యావదరుఁబోతవు మొద్దుమాని మొద్దౌను మాని।
తల్లి నీవు శ్రీవిదయఁగన్న శ్రీమంతుఁ । డొందు సుఖముఁగీర్తినెల్ల వేని।
శ్రీవిహీనుఁడగుచుఁ జెందెడు దుఃఖంబు । నిందఁబొందికందికుందుడిందు॥ ౧౧౯॥
కం॥ ధనముచరాచరమఖిలము । ధనరూపవు నీవుగాన దజ్ఞులు నజ్ఞుల్।
మనుకొని సమాశ్రయింతురు । నిను మేమెంతుము మముఁ గరుణింపుము మా శ్రీ॥ ౧౨౦॥
సీ॥ ధాన్యలక్ష్మి మాకు ధాన్యసంపదలిమ్ము ధనలక్ష్మి మాకిడు ధనములు గడు।
ధైర్యలక్ష్మి యీవె ధైర్యము నెలకొల్పు మశ్వలక్ష్మి యీవె యశ్వములను।
గజలక్ష్మి మాకిమ్ము గజరాజరాజుల రాజ్యలక్ష్మి మాకు రాజ్యమొసఁగు।
జయలక్ష్మి మాకీవె జయవిజయంబులఁ గీర్తిలక్ష్మి మాకుఁ గీర్తినీవె।
యష్టలక్ష్మి స్వరూపయో యష్టభోగ । యోగసిద్ధిప్రదాయిని యోసిలోక।
మాతయాద్య ప్రకృతిమారమా సమస్త । శక్తని స్తులదయఁజూడు జానుగమము॥ ౧౨౧॥
సీ॥ పంచవింశతితత్త్వపరిశీలనమునకు నీపేరెగురువగు నిరుపమరమ।
పంచకృత్యంబులుపరఁగు నీవల్ల నంచెజేఁగించు మా నీదు హితతమాఖ్య।
కలశసింధువునందుఁ గలిగితి శ్రీయన భూతిదయన సాంఖ్యభూతివిగద।
మంగళమోంకృతి మంగళదేవతా ప్రణవమునిన్న దా ప్రస్తుతించు।
లక్ష్మి వరలక్ష్మి వాగ్వాచ్యలక్ష్మి సిద్ధ । లక్ష్మి శ్రీలక్ష్మియో మోక్షలక్ష్మి విజయ।
లక్ష్మి నీవష్టమూర్తివై లలితవగుట. । నెలమి సాష్టాంగవందనమే సెనర్తు॥ ౧౨౨॥

ప్రభాతవృత్తము.

అనివినుతించిన - హర్షమొందిమానీం । ద్రునికనెనిందిర - తుష్టియిష్టమానీ।
కునుమజినీస్తుతిఁ - గూరిమింబఠింపం । గనువినఁగన్గడుఁ - గల్గు మేలటంచున్॥

తోటకవృత్తము.

అనిమెచ్చటనుండుసె - యచ్యుతుఁడం । చనిమెంచఁగనిందిర - యక్కడనె।
క్కనగంబునఁజిల్కల - క్రాల్పలుకు । ల్వినవచ్చెనులచ్చికి - వింతలుగాన్॥ ౧౨౪॥
కం॥ శృంగారరసవరసమా । లింగితమగు శాంతరసము లీలన్ లలితా।
లింగితమవు తరువరము తె । అంగునరంభాప్తిహరి వఱ లెసె నరంగన్॥ ౧౨౫॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ గిరిఁగొలుచుటచేతను । గిరిధరుఁడేతానగుటనొగిరిధర్మంబున్।
బరువడిఁబూనెనొయనఁగా । హరియచలుండై యొసంగెనభిరుచిలేమిన్॥ ౧౨౬॥

కం॥ కనుకనుమగువకె గెలుపని । కనుకనుమగనికె గెలుపని కాఁగన్సంభా।
షణముఖుకికిశుకమునకున్ । వినిసిరివగపుబ్బఁగనిరొ బెంపుపడెఁగడున్॥ ౧౨౭॥

కం॥ శుకియనెసిరిగెలుచుననుచు । శుకమనెహరిగెలుచుననుచుఁజూడుమనుచునా।
శుకములుపలుకఁగరమనా । యకుఁజూతుంగాకనుకొనియతఁడెందనఁగన్॥ ౧౨౮॥

లలితపదవృత్తము.

కనుఁగొనుమమ్మరో - కాంచనచేలున్ । బనివడియుండెత - పంబునుజల్పున్।
జనవుననిగ్గన - జానుగఁగూడున్ । ఘనమనితోడ్కొని - గౌతముఁడేగన్॥

కం॥ అవిరళకిసలయసుమఫల । వివిధలతాభూరుహాళివిలసితమిబి।
ల్వావనముగావునవనమా । లివసించునిటందగుననెలీలమెయిన్ శ్రీ॥ ౧౩౦॥

సీ॥ పులులమైనాకుచుఁబొదుఁగుచేఁపఁగఁజాలఁగ్రోలించుబలిసినయాలగముల।
లేఁగలమైనాకువేఁగులగుములనేనుంగుతీఁటనుబాపుసింగములను।
సింగమ్ములంగొమ్ములంగీఱుగొరులఁగప్పలగొడుగులౌసప్పములను।
జిలువలతలలెక్కిచెలువొందుకప్పలఁజెలిమినొప్పెడుపిల్లిచిట్టెలుకలఁ।
గాంచుచెంతయునబ్రంబుఁగడుముదంబు। నహహమన్నాథుఁడద్భుతావహతపోఽన్వి।
తుండుగోపాలుఁడుహరివిష్ణుండెయగున । టంచునెంచెహరిప్రియయనియొనట్లు॥

కం॥ ఎన్నఁడునేనెఱుఁగనియది । యన్నిపరిమళములక్రమింగియరుదెంచుచుఁదా।
నన్నెంతయువలపించును।బ్రన్ననివలపాకఁడెదియొకొవలయునుదెలియన్॥ ౧౩౨॥

కం॥ అనఁగాగౌతముఁడిట్లని । యెనుయోగీశ్వరుఁడువిష్ణుఁడిటఁబటుయోగం।
బునుబూననతనిమేనన్ । దనరెనుసౌరభ్యమదిదెతల్లియెఱుఁగుమా॥ ౧౩౩॥

కం॥ అనఁగఁగుడినుండియెడమకుఁ । జనుచుంగరుడుండునూచిచయ్యనవచ్చెన్।
వనజకరకెఱఁగెమఱియనె । జననీనీరాకరాకచక్రిందునికా॥ ౧౩౪॥

కం॥ అనసిరియనెవినతతనయ । వినతతనయక్షేమకారివిగదనినుఁగనన్।
జనులెల్లరకపునుశుభము । లనమాకొనరవెయిఁకనిటనవుతన్మాకున్॥ ౧౩౫॥

కం॥ అనిమార్గదర్శిగనుమును । వినతానందనుఁడరుగఁగవెనుకనరుగుదే।
రనుగౌతముండునడుమన్ । దనరెనుసిరిదయితయయినదయితుఁడనంగన్॥ ౧౩౬॥

ఉ॥ కాంచెనుదుగ్ధవార్ధిసుతగట్టరుదందికొలంకొకండటన్।
సంచితనీరపూరితముసారససారససారసాన్వితం।
బంచితతీరభూరుహసమంచితమంజునికుంజపుంజమున్।
భ్రాంచితమందమారుతముదంచితచంచలచంచరీకమున్॥ ౧౩౭॥

కవిరాజవిరాజితవృత్తము.

కనియనెసింధుజకంధిమథించుట - గాస్ఫురియించునుగాంచఁగదీ।
నినిగొలనిద్దియెసంద్రముగట్టున - నెక్కొనుచెట్టులునుంబొదలున్।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మొనసిన వేలుపురక్కసులిమ్ముగ - బ్రామోనెడుతుమ్మెదబారబిరా।
జునుమజీమందమరుత్తుగిరీంద్రము - చూవెయదేమొవిశేషమిటఁన్॥ ౧౩౮॥

కం॥ ఈసరసుఁగనుగొనఁగనా । కాసరసుసరోరుహాక్షునాలోకనముం।
జేసినయట్లానందము । వాసిగనగుఁగతమదేమొవలయున్ దెలియన్॥ ౧౩౯॥

కమలవిలసితవృత్తము.

కమలవిలసితము-గదయిదిగానన్ । గమలనయనుఁడనఁ-గనఁబడుసోనాన్।
గమలజననివిను-కమలజమాతా । కమలదృగితమని-గరుడుఁడువల్కెన్॥ ౧౪౦॥

ఉ॥ మున్నుత్రివిక్రమాంఘ్రిభవపొందునుగాను తిముజ్జగంబులం।
బన్నుగమిన్నువాఁకతనిబాహులఁగల్గుటఁదీర్థమిద్దిభూ।
భృన్నుతనూఁదదీయముఖబింబితమాటద్వి జేద్యమూరుసం।
గోన్నతమాటవైశ్యహితమోలిఁబదాప్తిసదంఘ్రిజాప్తమా॥ ౧౪౧॥

కం॥ నారాయణనిర్మితమగు । నారాయణతీర్థమిద్దినారాయణున।
క్లైరుచిరముగావుననే । నారాయణినీకునట్టులగపడుఁదగుఁగా॥ ౧౪౨॥

ఉ॥ అంటివిగాదెయీసరసునందువిశేషమెదోయటంచదే।
వింటివితల్లివేఱొకటివిన్నెదవిస్మవిశేషమిందునేఁ।
గంటెనిదమ్మికంటఁగనఁగానగునీసరసిన్మనింగియే।
యంటమిదీనిఁగానఁబడఁడచ్యుతుఁడంధులకబ్జుఁడానసన్॥ ౧౪౩॥

చ॥ అనియదియేమితెల్పుమనియబ్జయుఁగోరఁగవైనతేయుఁడి।
ట్లనెజగదంబయంబుజదళాక్షుఁడుయోగనుదీక్షితుండుమున్।
దనకుజుపందునుర్వశినిఁదాసృజియించియొసంగిరంభనుం।
బనిచియొరుల్దనుంగనఁగవల్దనెఁగానఁగనైతినాతనిన్॥ ౧౪౪॥

ఉ॥ అంతటవంతనెంతయుమహాతపమొప్పనెనర్పనాయెడం।
గొంతదయారసంబొలయఁగుంజరరంజకుఁడంజకుండునీ।
పొంతమదీయతీర్థమునమున్గిననన్గనసానునీకనెన్।
సంతసమొందనెుక్కతఱిశౌరియెతానశరీరవాక్కునన్॥ ౧౪౫॥

కం॥ నాఁటంగోలెనునేనీ । చోటనిలిచియిందునాడిచూచెదనతనిన్।
బాటెంపుమునానడవడి । వాటమనఁగశ్రీయునటుప్రవర్తింతుననెన్॥ ౧౪౬॥

తే-గీ॥ అరయనారాయణాష్టాక్షరాత్మకమగు । నల్లనారాయణనుతీర్థమందుఁగ్రుంకెఁ।
బ్రణవమాత్రాక్రమాఖ్యుఁడై పరఁగుటనన । నాగరుత్మంతుఁడొప్పెబ్రహ్మాత్మకుఁడుగ॥

తే-గీ॥ కనఁగనారాయణుండెశంకరుఁడటంచు । గౌతముండటనభిషేకకలనఁగాంచె।
నలరెగంగాధరుండనవాత్తభూతి । భూరిరుద్రాక్షమాలికాధారియగుచు॥ ౧౪౮॥

తే-గీ॥ యద్యదాచరతిశ్రేష్ఠయనుటనెంచి । కమలమనఁబ్రణవంబొటఁగాంచికమల।
కమలనాభసరోవగాహమునమించె।సింధురేంద్రాభిషిక్తనాఁజెలువుఁగాంచె॥౧౪౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ పిమ్మటగౌతముఁడమ్మరొ । కొమ్మనుగనియట్టులుంటగొలిలుఁగదయనే౯।
సమ్మతమదెనాకనశ్రీ । కమ్ముని శైవమతధర్మమలరఁగఁదెల్పె౯॥ ౧౫౦॥

సీ॥ పాలమున్నీటిలోపలఁబుట్టినదటంచుఁదెలుపునా వెలిపట్టువలువయలర।
నమృతాంశుతోఁబుట్టువగునంచెఱింగించునమ్ముద్దుమొగముభూత్యంచితముగ।
శివతనువునసెప్పశివగౌరియనఁగుంకుమంపుబొట్టులికంబునింపునింపఁ।
బతినివక్షోజాప్తిఁబరఁగించుశ్రీయనరుద్రాక్షహారమురుచిరముగను।
దానరుదు రాక పేరుచేతనుమధుప్ర । తాళిచేనబ్రముగనందమందుచున్న।
యలరుసంపంగితీఁగనానలరెనుసిరి । హరితపక్షిఫలమననుదయార్కరుచిగ॥ ౧౫౧॥

ఆ-వె॥ అంతవిష్ణురఘుఁడుధ్యానించె ధ్యానింప । నలరియోగనాథుఁడగపడెహరి।
మ్రొక్కివిన్నవించెఁబక్కకేఁడోశ్రీశ । యరుగుదెంచె గౌతమానుగసిరి॥ ౧౫౨॥

కం॥ ముదలమెతో ర్తెరనన । న్నదయుండోమనిమెయోగినారాయణుఁడ।
ర్థాదవఁగముదముసుపర్ణుఁడు । పదిలముగాగౌతమునినిబద్మఁగొనిచనె౯॥ ౧౫౩॥

ఉ॥ గౌతముఁడిందిరేశ్వరునిఁగాంచినమస్కృతులొప్పనెప్పగా।
నాతఁడుక్షేమయోగములయజ్ఞసమాప్తినినారయంగసం।
ప్రీతుఁడవీవుగావుననుబేర్మినిఁబ్రోచుటనేఁగృతార్థవి।
ఖ్యాతివహించినాఁడసుఖిగానయితింజగదీశయంచొగి౯॥ ౧౫౪॥

కం॥ వినుతించెనురజనీముఖ । పనితమహానటజటోరుపటలపరిలుఠ।
ద్ఘనతరతరంగసంగగ । గనగంగాలహరిభంగిగావాగ్ఝరియు౯॥ ౧౫౫॥

పద్మనాభవృత్తములు.

శ్రీనాథనీవేయకారంబుగానన్వి - రించిస్వరూపంబునన్వాగ్విభుండా।
దోనాథనీవేయుకారంబుగానంజ - సోల్లాసముంజేసిలక్ష్మీప్రభుండా।
దానాథనీవేమకారంబుగాన౯హ - రాకారముంబొందికాశీశ్వరుండా।
దేనెంతునీవేమహోంకారమంచౌట - నీవేపరబ్రహ్మమాదాదిదేవా॥ ౧౫౬॥

శ్రీకాంతనీపేరనేతారకంబొప్ప - సిద్ధంబుప్రాసాదముంగేశవాఖ్య౯।
నీకైనయప్పద్మనాభాహ్వయంబందు - నీవేశివుండాదువోవిష్ణువాజీ।
వాకారతద్దేవరూపంబునంబొల్తు - వైక్ల్యోపదేశంబునుంజేయుదీవే।
కాకెవ్వఁడాఁదీర్ఘపాదుండులోకేశ - కావింతునీకున్నతుల్గామ్ముతండ్రీ॥ ౧౫౭॥

శ్రీవల్లభాయల్లవైకుంఠమాఁగాదె - శ్రీభంగినోంకారమేయద్దియోదే।
వావిశ్వమాఁగానవైకుంఠనామంబు - వైకుంఠనామంబువాలారునీకు౯।
నీవాదువిశ్వంబువిశ్వేశుఁడున్నీవ - నిన్నెన్నఁగానయ్యనంతుండుఁజాలం।
డేవాఁడనిన్నెంచనీశక్తినింగాంచ - నేలంగదేనన్నునోవానుదేవా॥ ౧౫౮॥

శ్రీశుండనంబ్రహ్మయావాక్పతిప్రఖ్య - శ్రీశుండన౯శంకరుండాఁగదాఖి।
ల్వేశుండుగానాటలక్ష్మీపతిత్వాప్తి - శ్రీశుండవాదీవభేదంబుగాదే।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీశుండనన్ రూఢి చెల్వొందు నీయందె - యీశుండనన్ లక్ష్మి యీయాటచేసీ।
ప్రాశస్త్య మొక్కింతగంగార్ఘ్యము శ్లేమొ - భావించితిం బ్రోవుమా పద్మనాభా॥౧౫౯॥

మాలినీవృత్తము.

అనినుతి నొనరింపన్ -హర్షముం గాంచి మెంతే । ననెహరిమునిముఖ్యా-యద్గుమేదైన నిత్తున్।
వినుతమవుతయుష్మ-ద్విశ్రుతస్తోత్రమాప్తా । వననిధియనియెన్నన్ -బల్కె మానీంద్రుఁడంతన్॥

ఇంద్రవజ్ర॥ ఈయన్ను లేనందున - నిన్ని నాళ్లీ । వోయన్న యేసిద్ధిని - నొందవైతీ।
వీయింతినిం జేకొను - మెల్లసిద్ధుల్ । శ్రేయంబులౌ నీకిట - శ్రీనిఁ గొమ్మా॥౧౬౧॥

ఉపేంద్రవజ్ర॥ జనించు నీకొమ్మకుఁ - జక్కఁగాఁగే । లనొక్క శ్రీవృక్షము - లక్షబిల్వా।
ర్చనంబునుం జేయుము - శంకరాంగం । బునందు నీవైక్యముఁ - బొందెదంతన్॥౧౬౨॥

కం॥ అనియమ్మా యనిపిలిచిన । వినయమ్ము భయమ్ముఁ బ్రేమ పెనఁగొన శ్రీనా।
థుని మ్రోలఁ గేలు మోడ్చెను । వనజాక్షుఁడు నవ్వి రెండవదియిదియనుచున్॥౧౬౩॥

కం॥ ఏమడిగిన నేమగునో । యీమందస్మితముకతము నెఱఁగెదమఱియు।
ప్రేమియనుడువకయుడుగులె । నేమంబని సతియుఁ బతికి నేవయొనర్చెన్॥ ౧౬౪॥

కం॥ ఈరీతిం దగ లక్ష్మీ । నారాయణులనటఁ గూర్చి యాదంపతులన్।
గారవమున వీడ్కొని చనె । నారాశాబ్జులనినుఁడనన మ్మునియంతన్॥ ౧౬౫॥

చ॥ అణిమను మధ్యమందును ఘనామహిమం గటియందు గుబ్బలం।
దును గరిమంబు నాలఘిమ దోఁపఁగ మేనను బ్రాప్తి నందమం।
దెనని ప్రకామ్యమీశతని జేశ్వరునందు వశిత్వ మాత్మవృ।
త్తినిఁ గలదై భజించె రమ దృప్తుఁడుగా హరి యోగభూతి నాన్॥ ౧౬౬॥

కం॥ చెప్పించుకొనక యేపను । లొప్పిదముగఁ జేయు మగని యుల్లమెఱిఁగియా।
యొప్పులకుప్ప జగంబునఁ । జెప్పఁబడదె యోగినియని శ్రీయా మొకదా॥ ౧౬౭॥

శా॥ ఆనారాయణుఁ డిందిరాన్వితుఁడుగా నాయేకవల్లింగనెన్।
స్నానంబుం బొనరించె భక్తిఁ గమలాంచద్గౌరితీర్థంబునం।
దానాగాననుఁ దుష్టినాముఁదను మధ్యాబిల్వనాథేశులన్।
జ్ఞానావల్లిపతిన్ భజించె నొగిఁ గంజత్మ్యాధరంబుం గనెన్॥ ౧౬౮॥

ఉత్సాహము॥ అందుఁ జిత్ప్రకాశతీర్థ - మందుఁ జేసి స్నానముం।
బొందుమీఱఁగాను వెదకఁ - బొందియత్రిజార్చితం।
బిందబిల్వమాలయంచు - నిందిరదనకీయనా।
యిందిరేశుఁ డొందెనొక్క - యింద్రనీలలింగమున్॥ ౧౬౯॥

కం॥ శైలజము స్వయంవ్యక్తము । శ్రీలలితము రత్నమయము సిద్ధించెఁగదా।
యీలింగము నీదండన్ । బోలుం బూజింపుమనఁగఁ బురుషోత్తముఁడున్॥ ౧౭౦॥

వనమయూరవృత్తము.

శ్రీవనమయూరగళ-మట్టులిదిలింగం । బౌవెలయుబిల్వదళ-హారమహియట్లో।
శ్రీవనమయూరమనఁ-జెన్నుగనిదానా । శ్రీవనమయూరమనఁ-జెన్నగునన్ శ్రీ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మాలిని॥ మునిమహిమసెభూభృ - ద్భూతిసూత్మేత్రమాహా।
త్త్యనిరుపమతనోయా - దండనూత్నంబుగానే।
తనరుసుమునునీకే - దత్తమయ్యెంగదానా౯।
జననని హారిదాల్చెక్ - శాంకరానందమొందెక్॥ ౧౭౨॥

కం॥ వనమాలియుఁదల్లింగముఁ । గొనిచనితనయాశ్రమమునకున్భూషణమై।
యొనరఁబ్రతిష్ఠించెనుమే । లనువుగఁగైలాసనాథుఁడనిపేరిడియెక్॥ ౧౭౩॥

శా॥ ఆసింధూద్భవభర్త్రినుజ్ఞఁగొనిలింగారాధనంజేయఁగా।
నాసక్తిందపమూనెగ్రీష్మమునఁబంచాగ్నుల్వెలుంగందపో।
మాసంబందునుగంతదఘ్నజలముంభాసిల్లఁగాసారమం।
దాసర్వోత్తమసత్తపోమహిమచేనాబిల్వనాథాప్తిచేక్॥ ౧౭౪॥

శ్రీలింగాష్టకము.

సీ॥ బిల్వంబువిశ్వంబుబిల్వబీజంబొండెయుండెనద్వైతంబునూజనంత।
ద్వైతంబనన్మొల్కదైవారెఁదొల్దొత్తరెండాకులుగఁబైకినుండిచూడ।
నడరెనంతనువిశిష్టాద్వైతభంగినిద్రిదళమైపద్దళమొదవశైవ।
ముగఁదోఁచెవైష్ణవముగనుప్పెద్వాదశదళముగామజీవంచదశదళముగ।
శాక్తముగపడెనష్టాదశదళముగను । యోగమిరువదినాల్గాకులానరబ్రాహ్మ।
మఖిలమూలమునవదళావాప్తిసాంఖ్య । మొక్కబిల్వంబుశ్రీకేలనుప్పతిల్లె॥ ౧౭౫॥

ఆ-వె॥ పసిఁడిగుండ్లనంగఁబండ్లెన్నెశివలింగ । ములుగవెలయుటనిదెముఖ్యలింగ।
మనుచునల్లబిల్వమునకునుమునుకొని । పూజసేయచుండెభువనజనని॥ ౧౭౬॥

ఇంద్రవజ్ర॥ ఆదిత్యవర్ణేతప - సోఽధిజాతో । నాదివ్యమీద్యంబిదె - నాఁగవేదం।
బాదిత్యవర్ణంబున - నప్పడొప్పెక్ । శ్రీదేవతల్మ్రొనులుఁ - జేరిమ్రొక్కక్॥

అమృతవాహిని॥ జ్ఞానప్రదంబుశ్రీదంబౌ । దీనత్వపరిహారకం।
బానీబిల్వంబటంచెంచెక్ । జానుగానుబురాణముల్॥ ౧౭౭॥

ఉపేంద్రవజ్ర॥ రమాకరోద్భూతత-రాజిలుక్శ్రీ । ద్రుమంబనంబిల్వము-రుద్రలింగై।
క్యమొందుటంబొందుగ-జ్ఞానవృక్షం।బమర్త్యులున్మర్త్యులు-నాశ్రితుల్గా॥౧౭౮॥

అమృతవాహిని॥ శ్రీలింగమనబిల్వంబౌ । శ్రీలింగంబుగఁగొల్చుటక్।
శ్రీలీలశ్రీలనిడుటక్ । శ్రీలసన్నామమూనుటక్॥ ౧౮౦॥

శా॥ శ్రీలింగంబగుశ్రీకుజంబుఁగొలువన్సిద్ధించుటబ్రంబొకో।
శ్రీలెల్లంగనఁబత్రముల్ఫలములుక్శ్రీముఖ్యముల్శ్రీదముల్।
సాలంగ్రాలెదుశ్రీఫలాఖ్యనఖిలైశ్వర్యప్రదంబిద్దియా।
శ్రీలుర్శ్రీఫలసక్తులెంతురగుటక్శ్రీశ్రీయెయంచెంచెదక్॥ ౧౮౧॥

బంగారము.

ఓంకారమయసహస్రోరుశిఖరములుచెలఁగితెల్పసహస్రశీర్షుఁడనుచు - సేవించెద।
నలువొందిత్రిదళముల్బలుపొందితెలుపంగనగునీలఁడేసహస్రాక్షుఁడనుచు - నభినుతింతు।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మహినెల్లవ్యాపించిమలయుమూలంబులుప్రకటింపఁగాసహస్రపదుఁడనుచుఁ - బ్రస్తుతింతు।
శివమంత్రసూచకమవునంజలిదశాంగుళమనునాఁగదశాంగుళమనఁదగుచు - గమనించెద।
వారిజారిమౌళివైరవిరుచిమించి - సౌరుఁగాంచి।
యమృతకలనఫలములమరఁగాండములుగ - నఖిలపింతు।
శివుఁడుశ్రీకుజమనఁజెలఁగుశ్రీబిల్వేశు - శ్రీదునెంతుఁ।
వలనుమీఱశ్రీలువర్ధిలభావింతు - భక్తిఁగాంతుఁ॥ ౧౮౨॥

కం॥ శ్రీలింగముశ్రీలింగము । శ్రీలింగముశ్రీదమగుటశ్రీలింగమగుఁ।
శ్రీలష్టప్రకృతులగుట । శ్రీలింగాష్టకమిదియిడుశ్రితులకుశ్రీలఁ॥ ౧౮౩॥

కం॥ అదిమాత్రాత్రయనేతు । ప్రధానతత్త్వోపదేశవందితభాస్వ।
త్త్రిదళంబుగఁబరఁగఁగహరి । ముదమొందెఁశ్రీఫలమిదెముక్తిదమనుచుఁ॥ ౧౮౪॥

కం॥ శ్రీశుండాశ్రీదలముల । శ్రీశుంగైలాసనాథుహితుఁజేసెనుశ్రీ।
రాశినినర్ఘ్యంబులన । బ్రాశిఁదనువునట్లుశ్రీకరముశ్రీనిధిగాఁ॥ ౧౮౫॥

ఆ-వె॥ స్థానషట్కముననుజనులక్షసంఖ్యయా । టనుపడక్షరశివమనువునకెన।
గాంచిలక్షసంఖ్యఁగావించెబిల్వార్చ । నంబుఁబూర్ణమాఘలంబుగలుగ॥ ౧౮౬॥

ఉ॥ పూజితుఁడాటబిల్వదళపుంజముచేహరిచేతనట్లుటఁ।
రాజతశైలనాథుఁడొగి రాజిలెశ్రీకరలింగమైనశ్రీ।
భూజమనంగశ్రీశకరభూతమువేఱొకబిల్వలింగమా।
నాఁజెలువొందెవెండియుఁగనఁశివులేకదబిల్వసాలముల్॥ ౧౮౭॥

తే-గీ॥ అట్లుకైలాసనాథునికచ్యుతుఁడిడి । నవియుబిల్వదళములెల్లనందిబిల్వ।
నాథుఁడొప్పెనతండేననానరిదియె । విశ్వనాథుండుఁదాఁగదావినుతుఁడెందు॥

తే-గీ॥ ఎందునేనెవ్వరేనియునెట్టులేని।బిల్వదళములనిడఁదానెపేర్మిఁగొంట।
బిల్వనాథుండగునుధనివిబుధుఁడుజన । పతియునుండుఘనుండునువననిధియన॥

సీ॥ బెబ్బులితోల్మాలఁబేర్మిమువ్వన్నెలవల్వనానెంతయుఁజెల్వుమీఱ।
గబ్బుఁజెక్కులలమెగంబుతోల్కుండువాసంజచీఁకటితోడఁజదురులాడ।
ముబ్బాదిరేకలఁబుఱురుదురాకమారెడుపేరులమయిపాల్కడలినెనయ।
జొబ్బిల్లుపూఁదేనెసొబఁగొందుమిన్నేటితమ్మినాఁదలనెలదళుకుఁజూప।
గబ్బిగుబ్బలికూఁతురుప్రబ్బికొనఁగ । నబ్బలుమగండుబిల్వేశుఁడబ్బనుబ్బ।
గుబ్బకొమ్ములుగల్గినగిబ్బనెక్కి । గొబ్బునన్వచ్చెహరిఁగాంచనబ్బురముగ॥ ౧౯౦॥

కం॥ సోముఁడఁటవృషభగతుఁడఁట । కామితఫలములిడుటరుదెకననతులకనం।
గామృడుఁడుమనీకూడిక । సోముఁడువృషగతుఁడుశుభదుఁడుఱుటరుదెయనఁ॥

ఉ॥ కాంచుముబిల్వనాథయిదిగామనబిల్వవనంబిటంగనం।
గాంచనబిల్వవృక్షములుగన్పడునాఁదనుమధ్యమారమా।
కాంచనగాత్రిచేఁబొడమిక్రాలెడుశ్రీమయలింగమొందుత।
త్ప్రాంచితకాంతిబిల్వవనమంతయునట్లగునన్నగౌరియుఁ॥ ౧౯౨॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శా॥ ఆనారాయణతీర్థమొప్పెనిటఁగంజాప్తాష్టుఖలేకంజము
ల్గానారాయణిచూడఁ గ్రాలుత్పలములుంగానప్సరోదృష్టలే।
మీనంబుల్గనుబుల్గుకేఁడెకడుఁజేర్మింగామరాళంబుస
త్పానీయంబమృతంబుగాఁ ద్రిత్రుతెకాన్వంద్యుల్మునుల్నిర్జరుల్॥ ౯౩॥

సీ॥ తమముబంధించుటదగునననసాదలసుజటాకిరీటంబుశోభిలంగ।
సత్త్వంబువెలికుబ్బసంద్రంబుచందంబుననవిభూతిమేననుజెలంగ।
రజముపైగాల్లోడుగ్రాలుకన్గెలుకులనింపునింపుననంగఁగెంపెసంగఁ।
జంద్రసూర్యులనంగశంఖచక్రంబులుపాణిపద్మంబులంబసఁబొసంగ।
నగ్నియనదక్షిణపుఁబాణియభయముద్రఁ। బరఁగ్రవాలవామోరువువామకరము।
మడిచికుడికాలెడమకాలుమహికిఁజాచి। పొలుచుయోగనారాయణుఁబొగడెదమది॥

మ॥ కుడికేల్పూరుషులారమీరలిచటంగొంకొందవల్దంచుఁజొ।
ప్పడఁగందెల్పుననంగనొప్పనెడమన్వాలారుకెంగేలాయ।
త్తొడపైఁజేరఁగనింకనెందఱితివల్దోలెంతురోయంచుఘీ।
నడరంజేయఁగనప్సరస్తతికినింపొవానినేనెంచెదన్॥ ౯౫॥

మ॥ అమరందక్షిణపాణినక్షరమయంబైబిల్వవృక్షంబుప।
ద్మముపద్మాకృతివామభాగకరపద్మంబందుఁబద్మాసనా।
ప్తిమరాళాండజరాజవాహస్తిరథులున్వేఁడంగటాక్షంబుఁబా।
ర్థ్నమ్ములంగోల్వయియుండునీరమనుబిల్వంబద్మఁగీర్తించెదన్॥ ౯౬॥

చ॥ అమృతమమున్నదెచ్చితనయంబదిదాస్యముమాన్చెమానెఁదా।
నమృతసరస్సునర్చియిటనయ్యమృతోద్భవబిల్వవాటిస్వాం।
గముగనుబ్రోచుమాంబకుజగత్పతిదత్పతికింపునింపులో।
కమహితుఁడెవ్వఁడవ్వినతగాదిలిపిన్నకుమారునెన్నెదన్॥ ౯౭॥

మ॥ తనుశ్రీశుండుప్రతిష్ఠనేసెనెనసెన్దారాప్తమాశ్రీనటే।
ననునాఁగన్హరిరత్నమైత్రుణమునెయ్యంగొంచుభక్తార్చితం।
బునుబిల్వంబొకఁడొందిపెక్కుసుఖముల్వొందించుచున్మించునీ।
ఘనవర్ణంఘనుఁగొల్తుబిల్వపతినిన్గైలాసనాథాహ్వయున్॥ ౯౮॥

ఉ॥ శ్రీకరజంబుగావుననుస్వీయులకిష్టదమాటచేతఁదా।
శ్రీకరమన్నపేర్వడసిశ్రీదళమున్మఱిశ్రీఫలంబునై।
శ్రీకరపూజితంబునయిశ్రీరుచిఁగాంచుచుశ్రీయెమైనయా।
శ్రీకరలింగముంగొలుతుశ్రీతరులింగమవీవెశ్రీశనాన్॥ ౯౯॥

ఉ॥ మండపమొండుగల్గెనవమణ్యభిశోభితశాతకుంభస।
న్మండితమండజధ్వజమనస్సరికల్పితమద్భుతాద్భుతం।
బండజరాజశాయిమదినర్పణనేసెనుదానినేర్పుతో।
నండజరాజమండనసనకంబకువాసమునేయనామెదన్॥ ౧౦౦॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తే-గీ॥ మండపస్తంభబద్ధరంభలుపలాశ । వీజనములనువీవంగవై జయంతు।
లడరనచ్చరలపతాకహస్తములుగఁ । బూవుబెత్తులుగోలాటపుంజడలుగ॥ ౨౦౧॥

కం॥ అమ్మండపమ్మున శివుం । డిమ్ముగవసియించెనప్పుడెంతో సంతో।
షమ్ము వెలయఁదూర్యములా । ఱ్ఱుమ్మడిమ్రోసెంజలదములోదధులనఁగన్॥ ౨౦౨॥

సీ॥ సంయములున్నాదానుసంధానమునజనుల్ దౌర్యత్రికంబునఁదనివిసనఁగ।
బిందుసందర్శనానందంబుఁగనమునుల్ మనుజులువేశ్యలమరిగికనఁగ।
సకలామృతాశనుల్సకలామృతాశనుల్ విజ్ఞులజ్ఞులుదృప్తివిలసితులుగ।
సౌరిదిఁబ్రాణాయామశరణులుగాయోగులామోదయుతులుగానవిదితహితు।
లలరసాంఖ్యులుగనిలక్ష్యములఁగనుకని । వైఖరీశరణులువచోభంగిఁబొంగ।
నుత్సవముబిల్వనాథునకుత్కటముగ । నఖిలహృదయంగమంబుగనప్పుడయ్యె॥ ౨౦౩॥

కం॥ అష్టాపదధరధర్మున । కష్టాక్షరమంత్రలక్ష్యుఁడష్టైశ్వర్యుం।
డష్టాంగయోగుఁడాహరి । సాష్టాంగనమస్కృతిత్రయంబునఁ జేసెన్॥ ౨౦౪॥

తే-గీ॥ వందనమొనర్చిలేచియింపొందనిందు । ధరునిఁగనఁ గేలుదామరల్సరగముడుచు।
కొనెనెయననంజలిఘటిల్లఁగోర్కులూరఁ । దమ్మికంటిముదశ్రుపుల్దనుకఁబలికె॥

దండకము.

శ్రీశర్వ సర్వంసహాత్మా మహాత్మా సుకేశీశ్వరా భాస్వరా భామతాతా సమస్తాత్మ
భూతా విభూ యోవిభూతీశ భూతేశ శంభూ స్వయంభూ లసద్భావ సద్భావ సద్వైభవా
దేవ సద్యోభవా। శ్రీభవా జీవనాకార ధీరా యహంకారసాకార సోమా సహస్రా సచ
క్రాయుధా దేవ యోవామదేవాకృతీ। శ్రీపతీ పశ్వనా దేవ యోవహ్నిరూపా స్వపత్నీ
కృతస్వాహ పుత్రీకృతాంచష్షడాస్యా షడాస్యోరుమంత్రాత్మకా బుద్ధిరూపా యఘోరారా
మహాఘోర త్రిస్థాన। శ్రీశానదేవా జగత్ప్రాణమూర్తీ శివావల్లభా దుర్లభా యోమనో
వేగ రాజద్గురూ మద్గురూ యోప్రకృత్యాత్మ తత్పూరుషా తత్పరా సత్పరా హస్తవిన్యస్త
సద్రామ యోవిద్విషద్భీమ। శ్రీభీమదేవా మహేశాన యాకాశరూపా దిశాధీశ సర్గైక
భాస్వత్పితా యోత్రివర్గాపవర్గైకదాతా శ్రితప్రీత యోభోక్త క్షేత్రజ్ఞ సర్వజ్ఞ సద్భద్ర।
శ్రీరుద్రదేవా మహావీరభద్రాత్మ సూర్యాత్మకా విశ్వకర్మోద్భవాధీశ తేజోమయా చిన్మ
యా నందనీభూతమందా యమందా మహావ్యాహృతీరథ్యబృందా దయానందితాశేష
బృందారకా భక్తసందోహమందార కామేశ। శ్రీమన్మహాదేవ చంద్రస్వరూపా సురూ
పా కృపాపారకూపార నారీమణీరోహిణీప్రాణకాంతా సుకాంతామృతాంచన్నిశాంతా
సుశాంతా సుపుత్రద్బుధా సద్బుధానందసంధాయకా మానసాకార సన్మానసాకార
గాయత్ర్యుపాస్యా వరాస్యా సదామోదితప్రాగ్ర్య। శ్రీయుగ్రదీక్షాంగనాసంగతా ప్రాప్త
సంతాన సంతానసంలక్షితా దీక్షితా యాత్మనిత్యా సుసత్యైకలక్ష్యా మహోంకార
వీక్ష్యా జగద్రక్షకా దేవదేవాఖ్య। శ్రీముఖ్యనామాష్టమూర్తీ మహాష్టాపదాద్రీశవర్తీ మరు
చ్చక్రవర్తీ హృతాత్మీయభక్తోత్కరార్తీ శివా శంకరా నీకు సాష్టాంగముల్గా నమస్కారము

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ల్లక్షసంఖ్యాప్తిగాఁ జేయుచున్నాఁడఁ గస్గైన్నఁ గారిస్యముం ద్రవ్యముం జీర్ణతోష్ణత్వముల్ ప్రాణముఖ్యాదిసామర్థ్యము న్నాళరంధ్రావకాశంబు చక్షుస్థ్సతేజంబు స్వాంతంబు నయ్యాత్మయు న్నీవ యూ దింతియేకాక తన్మాత్రలుణ్ జ్ఞానకర్మేంద్రియంబుల్ ద్వదీయంబులే యూను బంచాననా దేవపంచాననా పంచకృత్యేశ పంచాత్మకా పంచమా పంచమాంచత్సుమంత్రాంచితా ప్రాంచితా వేఱెయం చెంచి నిన్నెన్న శక్యంబె సర్వంబు నీవాదు సర్వేశ బిల్వేశ మన్నాథ శ్రీనాథ శ్రీబిల్వనాథా యివే నీకు నా మన్నమస్కారముల్॥

అష్టదళపద్మబంధస్రగ్ధరావృత్తము.

భామాద్రుశ్రీసబిల్వా - భవశివమృడస - ద్భాసరత్నాకరమాభా।
భామారత్నాకరసద్భా - స్వరహరపరచి - ద్భావిరుద్రాక్షమాభా।
భామాక్షుద్రారువిద్భా - భవభయహరదా - ర్వాసమత్రాణమాభా।
భామానుత్రాణసర్వా - వరమిడుసుఖబి - ల్వాబిసశ్రీద్రుమాభా॥ ౧౦౭॥

మ॥ అనుచుంబల్కుచుఁజొఁగిలంబడఁగనయ్యబ్జాక్షునిణ్ లేవనె।
త్తెనుశంభుండువరాహరూపమునఁబృథ్వీన్విష్ణుఁడబ్ధొప్పనె।
త్తినభంగిన్మఱిగౌఁగిలించుకొనెనైంద్రీదిగ్గజంబంజనం।
బునుబోలెంబొడకట్టనెట్టనఁబయగిపూరద్వయైక్యంబొగిణ్॥ ౧౦౮॥

కం॥ సర్వామరోత్తమత్వము । సర్వజగత్పూజ్యతయునుసర్వానుసిద్ధుల్।
సర్వస్వాతంత్ర్యంబును । సర్వేశ్వరతయునొసంగెశర్వుఁడుహరికిణ్॥ ౧౦౯॥

శా॥ నాసామేనుగ్రహించెనీచెలియలెన్నణ్ శేషమైయున్నదీ।
నాసామీవుగ్రహింపుమీహరియననారాయణుండాదటణ్।
నాసామీయనిశంకరార్ధతనుఁడైనామైక్యతన్నిత్యుఁడై।
భాసిల్లెణ్ శివయోగసన్మహిమభాస్వత్పూపరాగంబుగణ్॥ ౧౧౦॥

తే-గీ॥ అట్లుశంకరనారాయణైక్యమొప్ప । దక్షిణార్థంబుశంకరతనువునుత్త।
రార్థమరయంగనారాయణాంగమునయి । యుండెశంకరనారాయణుండనంగ॥

సీ॥ దక్షిణోత్తరములఁదలజడముడియనుబొమిడికమునుగరమమరుచుండ।
వలపలదాపలఁబవలురేకేంద్లుగన్నులరూపుఁగనిలలివెలుఁగుచుండ।
ఫణిఫణామణికౌస్తుభమణియురంబునంబుంశ్రీవిభాగాప్తిఁబొలుచుచుండ।
ముమ్మొనవాల్వేయి మొనలవాలునుగుడియెడమచేతులయందునదరుచుండ।
దక్షవామోరువులయందుఁదనరఁగఁబులి । తోలునుంజాళువావల్వగ్రాలఁజాల।
నభయవరదహస్తంబులుశుభదములుగ । నుండెశంకరనారాయణుండతండు॥ ౧౧౧॥

మ॥ పలికెన్గౌరిమదీశుఁడీతఁడగుఁబుంభాగాప్తిఁబార్వాకృతిం।
జెలఁగుంగాపుననంచులక్ష్మియనిమెన్నిద్ధంబుగానామగం।
డెలమిన్నన్నలరించువామకలనణ్ హేమాంశుకుండీతఁడం।
చలగౌరీందిరలట్లువాదుసలుపణ్ హర్షాతిరేకంబునణ్॥ ౧౧౩॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ అనెశంకరనారాయణుఁ । డెనయంగా నేలశంకనిటసాంఖ్యమునన్।
గనశంకరుఁడె నారా । యణుఁడా నేనొకఁడ నెద్వివిధాకృతినయితిన్॥ ౨౧౪॥

కం॥ తెఱపలుదెలియుఁడుశివుఁడుగ । నెఱుఁగఁబడుదువిష్ణుఁడనఁగ నెనయఁగ భేదం।
బఱశివుఁడెవిష్ణుఁడని నే । నెఱుఁగఁబడుదు భేదబుద్ధి నెనయకయుండన్॥ ౨౧౫॥

తే-గీ॥ అంకపథమునశివుఁడ నేనక్షరపథ । మునను విష్ణుండ నేయాదుఁగనుక నంక।
పథము శైవంబునక్షరపథము వైష్ణ । వంబు నగుఁగాళులవినాకువంద్యుఁడే నె॥ ౨౧౬॥

ఆ-వె॥ శివుఁడువిష్ణుఁడనఁగఁ జెలఁగెదునొకనామ । భేదమంతెవస్తుభేదమేది।
శివుఁడువిష్ణుఁడనఁగఁ జెలఁగెదునొకరూప । భేదమంతెవస్తుభేదమేది॥ ౨౧౭॥

కం॥ కుడినుండికనుఁగొనంగశి । వుఁడుగనెడమనుండివిష్ణువుగఁగనఁబడుఁగా।
యడరెడునస్మద్రూపమి । వుడుశివవిష్ణ్వైక్యమిట్లెపొనరునెఱుంగన్॥ ౨౧౮॥

ఆ-వె॥ అనినవారలెఱిఁగిహర్షాతిశయమంది । రందుగట్టుపట్టియంకపథము।
మేలనియెనులచ్చిమెచ్చెవర్ణపథంబు । రెండుగతులుప్రాప్యమొండనెఁబతి॥ ౨౧౯॥

ఆ-వె॥ వాసుదేవుఁడనఁగవామదేవుఁడనఁగ । నగునుశబ్దభేదమర్ణసరణిఁ।
గనన భేదవర్ణకలనసంఖ్యానుమంబొ । కండెవస్తుభేదముండునెట్లు॥ ౨౨౦॥

కం॥ హరిహరుఁడందురువేఱుగ । హరులనఁగాభేదమున్నెహరినిహరుఁడనే।
హరిహరరూపుఁడనొకఁడను । హరిహరభేదంబుసాంఖ్యమందొనరదుగా॥ ౨౨౧॥

తోటకవృత్తము.

అనియక్షరసాంఖ్యమ - హాయిటులా । ప్వనెచెప్పినవిన్నను - బొల్చుముదం।
బెనయంగజనాళికి - నేక్రియనీ । యనుపబ్బెడునుబ్బఁగ - నంచనశ్రీల్॥ ౨౨౨॥

కం॥ శంకరనారాయణుననుఁ । బొంకముగావిన్నఁగన్నఁబురుషులకవుఁదా।
నింకన్సాంఖ్యజ్ఞానము । శంకింపఁగనేలవారెసంఖ్యావంతుల్॥ ౨౨౩॥

కం॥ ఈశంకరనారాయణ । కోశము వెలుఁగొందుఁగాకక్షోణీస్థలియం।
దాశంగొల్చినవారికి । నాసర్వాభీష్టములుమదైక్యంబునొగిన్॥ ౨౨౪॥

కం॥ శ్రీశుఁడనవిష్ణువాఁగద । శ్రీశుఁడనఁగశివుఁడునిందునెసఁగెడుఁజూడం।
గాశివవిష్ణ్వైక్యార్థం । బీశాండిల్యవనమందెమెననెదరుజనుల్॥ ౨౨౫॥

కం॥ ఈరుచిరపాదముశివా । ఖ్యారూఢంబగుటనిచటనద్భుతతపమిం।
పారఁగఁజేయుటచేశివ । నారాయణుఁడనఁగఁబేరునాకగునింకన్॥ ౨౨౬॥

కం॥ శివనారాయణబింబముఁ । దవఁగొలువఁగలక్ష్మియొదవుఁదనరునుయోగ।
ప్రవణతసిద్ధులుమోక్షము । శివనారాయణులగుదురుసిద్ధముగశ్రితుల్॥ ౨౨౭॥

కం॥ ఈమూర్తిఁగొలుచువారికిఁ । గామక్రోధజయమఖిలకల్యాణంబుల్।
గామింపకయేకలిగెడుఁ । గామించిననేలచెప్పఁగలిగెడునంచున్॥ ౨౨౮॥

కం॥ నేనిటనారాయణతన్ । బూనికఁబూజించినదిదివుణ్యాకారం।
బానింద్రనీలలింగం । బానతులకుభుక్తిముక్తులడుగకయయిడన్॥ ౨౨౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ కైలాసంబనఁబ్రణవము । కైలాసముపాదమగునుగంజముతల్పా ।
దాలక్షితమీక్షేత్రము । కైలాసేశ్వరుఁడభేదకలనమిదునిటన్॥ ౧౩౦॥

కం॥ కైలాసనాథనామం । బీలింగముగాంచునతులకిష్టదమిడినం ।
బోలనొకబిల్వదళమును । గైలాసమొసంగుటంజగజ్జనతతికిన్॥ ౧౩౧॥

కం॥ లక్ష్మీతపస్ప్రభూతము । లక్ష్మీకరభవముసర్వలక్ష్మీకరమున్ ।
లక్ష్మీపూజితలింగము । లక్ష్మీవృక్షంబువినతలక్ష్మీకరమా॥ ౧౩౨॥

కం॥ మారేడుపండ్లులింగము । లారయమారేడెకదమహాలింగంబా ।
మారేడుచెట్టునిటనిడు । వారుబహుశివప్రతిష్ఠఫలమునుగనరే॥ ౧౩౩॥

కం॥ మారేడుకుడికయిన్నటి । సారసముందాపలికయిజానొందుటశ్రీ ।
పేరొందెబిల్వపద్మయు । నారమయేగౌరియనఁజనదెవిజ్ఞులకున్॥ ౧౩౪॥

శా॥ ఈదేవిన్దనుమధ్యగౌరినెవరేనిచ్చోటసెవించిరే ।
నాదార్యాప్తిద్వితీయపూర్ణిమనుశ్రీనాదిత్యవర్ణేయటం ।
చేదున్వారివలక్ష్ములంతనెసిరుల్ హేరాళమైయబ్బువా ।
రాదిత్యాభులునైవెలింగెదరుసర్వైశ్వర్యసంపన్నులై॥ ౧౩౫॥

శా॥ ఈనారాయణతీర్థమందునెవరేనెంతేనిభక్తిందగం ।
గానీమాధవమాసపర్వమునరాకన్దోఁగఁగానెవ్వడే ।
సౌనారాయణశంకరైక్యగతియున్నారాయణాష్టాక్షరం ।
బౌనాదింగథయిద్దియుందెలియమర్త్యౌఘంబుధన్యంబయా॥ ౧౩౬॥

కం॥ అగుటన్నెలరెండవయది । యగుటనుబదునేనవదినమాపున్నమము ।
న్నగుటనపూర్ణాబ్దమును । న్నగఁజదువఁగఁదోఁచుసారనారాయణుఁడున్॥ ౧౩౭॥

కం॥ పున్నమపదునేనవతిథి । యెన్నఁగఁబదునైదుతుదగనేకాదిగఁగా ।
డన్నూటయిరువదగుఁబది । సున్నగలయనేఁబదైదుచొప్పడుఁగానన్॥ ౧౩౮॥

నారాయణవృత్తము॥ ఓన్నమోనారాయణాయ । యన్నమంత్రంబౌనుగానఁ ।
బున్నమన్నారాయణుంద । గన్నులింపంజాలమేల॥ ౧౩౯॥

తే-గీ॥ వ్యాసుఁడారసితెల్పినయవియ కాన । నిటవిశాఖయునాషాఢకృత్తికమఖ ।
పౌనరునవిపూర్ణిమలువ్యాసపూర్ణిమలనఁ । బృథివిఁబ్రథితములయ్యెశివేడితములు॥

ఆ-వె॥ మకరమాసమందుమఱిపూర్ణిమాతిథి । నిందునన్నదానమెవరొనర్తు ।
రాజనులగుదురిలరాజరాజులుగనా । రాయణులుగముక్తిరమనుగనుచు॥ ౧౪౧॥

తే-గీ॥ ఇఁకనువైశాఖపూర్ణిమనిచటికెపుడు । బిల్వనాథుఁడనేవత్తుఁబ్రియముమీఱ ।
నర్థిశంకరనారాయణైక్యమెఱుక । పఱుచునామూర్తితీర్థంబుభద్రదంబు॥ ౧౪౨॥

కం॥ నారాయణతీర్థంబిది । సారమగుటనమృతతీర్థసదభిఖ్యఁగనున్ ।
శ్రీరుచిబిల్వేశ్వరునకు । నీరసమేనిత్యపూజకెసఁగెడునింకన్॥ ౧౪౩॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ ఇదియమృతతీర్థమగుటం । బొదలునమృతపురియననొకప్రోలీ పొంతన్ ।
గదియంబిల్వపురిన్ శ్రీ । గదురనదియువిష్ణుపురిగఖ్యాతిఁగనియెడున్ ॥ ౨౪౪॥

కం॥ ఈక్షేత్రముబిల్వవనికి । వక్షస్థానంబుపక్షిపరివృఢబలసం।
రక్షితములక్ష్మికిరవున । ధోక్షజపదలక్షితముగయాంచితమునగున్ ॥ ౨౪౫॥

కం॥ దక్షిణగయయనఁగనుదగు । నీక్షేత్రంబిందుఁబిండమిడఁదిలకంబున్।
సుక్షేత్రబీజఫలగతి । నక్షయపుణ్యభవనాప్తియాఁబితరులకున్ ॥ ౨౪౬॥

కం॥ అనిశంకరనారాయణుఁ । డెననెఁబ్రకృతిదినపతియననెప్పటియట్లే।
కనఁబడెనుబిల్వనాథుఁడు । చనెఁదననెలవునకుగవికిఁజనుసింగమనన్ ॥ ౨౪౭॥

కం॥ ధరశంకరనారాయణ । పురమదియైయమృతపురిగమొగిమిత్తారై।
పరఁగునిపుడుమిట్టూరనఁ । బొరనెంబిల్వపురివిష్ణుపురియవుదానన్ ॥ ౨౪౮॥

సీ॥ ఒకవంకనెలవంకయొకవంకనకలంకపద్మరాగసుమాళిపరిఢవిల్ల।
నొకక్రేవశూలంబునొకక్రేవఁజక్రంబుదిష్టస్వరూపాప్తిఁదేజరిల్ల।
నొకదెసనభయంబునొకదెసవరదంబుసదుభయహస్తముల్సంఘటిల్ల।
నొకప్రక్కఁబున్కపేరొకప్రక్కఁబూలపేర్వ్రేలడాలెంతయుఁబిక్కటిల్ల।
నొక్కవలననుదెలుపువేఱొక్కవలన । నలుపుగలుగుటనష్టమినెలవలెనొడ।
లమరగౌరియురమయుఁబార్శ్వములఁగొలువ । నున్నశంకరనారాయణున్నుతింతు॥

౪

కం॥ శివుఁగూర్చితపమొనర్చెన్ । శివనారాయణుఁడనహరిశ్రీపతియయ్యెన్ ।
దవరెంటవిష్ణుపురిచరి । తవినఁజదువనరుఁడటులవుఁదత్పరతమెయిన్ ॥ ౨౫౦॥

తోటక॥ అనిసూతుఁడుదెల్పిన-నందముగాఁ । గనుశౌనకముఖ్యులు-గాంక్షమయిన్।
వినివిష్ణుపురీశ్వరు-విష్ణునిశ్రీన్ । వినుతించిరిసూతునిఁ-బ్రీతిమెయిన్ ॥ ౨౫౧॥

కం॥ ఇదివిష్ణుపురీబింబము । గుదురుటశ్రీశేశసంఖ్యగురుపద్యములిం।
దిదిశ్రీశేశాభిఖ్యం । బొదలెడుబిల్వేశ్వరీయమునగుణిశ్రీశా॥ ౨౫౨॥

మందాక్రాంతావృత్తము.

ధర్మాన్నాఖ్యాన్వితదితిభవ - ప్రాణహింసారిరంసా।
కర్మారంభప్రముఖనఖరుక్ - క్షాళితాశేషదోషా।
ధర్మాకారాననఖరమహా - దంష్ట్రికాభల్లవేల్ల।
ద్ధర్మజ్వాలాయితరసనస - ద్ధర్మరక్షైకదీక్షా॥ ౨౫౩॥

డమరుకవృత్తము.

విచలద్ద్రాఘిష్ఠసటా-విచలితారిజలదా । ప్రచరన్నేదిష్ఠనత-ప్రతతిసర్వశుభదా।
శుచిమద్బంహిష్ఠచతు-శ్శ్రితిశిరోభివినుతా ! శుచిమద్బృందిష్ఠరమా-సుభగలోకమహితా॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

పంచచామరవృత్తము.

మహాభయంకరాకరాత్త - మాన్యశంఖచక్రస।
త్సహాయహాయనీకృతోరు - దావభానుబాడబా।
మహాదయామహోదయాన - మజ్జనావనప్రియా।
మహామహామహామహాస - మస్తలోకసంస్తుతా॥ ౨౫౫॥

గద్యము.

ఇది, శ్రీతనుమధ్యాంబాకరంబితశ్రీబిల్వనాథమహాదేవశిష్య శిష్యోపజ్ఞాఽక్షర సాంఖ్యాచార్య
పర్యవితకవిత్వ తత్త్వవిత్ప్రకాండ శ్రీమత్కొక్కొండ వేంకటరత్నశర్మ
వినిర్మితంబై,
కవిమణినామంబునంబరఁగు శ్రీబిల్వేశ్వరీయంబను
పద్యకావ్యరత్నంబునం దృతీయబింబము, విష్ణుపురీబింబము శ్రీశేశబింబము.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీ బిల్వేశ్వరాయ నమః.

బిల్వేశ్వరీయము.

చతుర్థ బింబము.

బ్రహ్మపురీ బింబము, కంజేశ బింబము.

కం॥ మండపకృతనతహృదయా । మండనకృతకౌస్తుభారమాధవసదయా।
మాండూక్యగుహాసింహా । మండితఘటికాద్రిశిఖరమహితనృసింహా॥ ౧॥

౪

శా॥ శిక్షింపంబడియేనిచేనెఱిఁగెసృష్టిన్ స్రష్టనమ్మాలమున్।
వీక్షింపంగనుబూనెసాంఖ్యమునెగిన్వేదాననుండౌచులో।
కక్షేమంకరుఁడాటఁగాంచెవిబుధాగ్ర్యఖ్యాతికైవైక్యమా।
త్ర్యక్షుంబ్రహ్మపురీశుశ్రీశుఁదనుమధ్యాధీశుసేవించెదన్॥ ౨॥

కం॥ నాపుడునుబ్రహ్మపురియం । చాబిల్వవనంబునకటనాఖ్యగలిగెము।
న్నేవిధమునననవారల । భావంబలరంగనిట్లుపలికెనతండున్॥ ౩॥

కం॥ ద్వాపరమనసందేహం । బాపరమేష్ఠికదికల్గెనావైఖరినే।
యేపుఁగనిసాంఖ్యమెడలుట । ద్వాపరమననయ్యుగంబుదనరెందానన్॥ ౪॥

చ॥ విబుధులభీష్టముల్స్మగినివేఁడశ్రుతుల్మునుగూడసన్మునుల్।
ప్రబలుచువాదులాడసురరామలువేడుకనాడనారదుం।
డుబుసునకొప్పఁబాడఁగొదలొక్కటవీడఁగనల్వకొల్వమే।
రుబలవిపక్షదిక్ఛిఖరరోచిఁగడున్నెగడించెనచ్చటన్॥ ౫॥

చ॥ కనుఁగొనివర్ణసౌష్ఠవముఁగన్గొనిసత్పదప్రౌఢిమంగనుం।
గొనివరవాక్యవైభవముఁగోటివిధంబులనర్థభావముల్।
గనికనియాసరస్వతినిగాటముగావలఁజిక్కెనక్కటా।
వనజజుఁడేదసాంఖ్యమదివైఖరినేకనసత్యమబ్బనే॥ ౬॥

చ॥ మఱచెనుసృష్టిస్రష్టయలమంజులవాణికథీనుఁడౌటనిం।
పఱఁబచరించెనాపారయునత్తపయింగనులంగడింగరం।
బుఱుననుసామెతన్సధనుసెప్పఅనిర్ధనుఁజేయుఁబ్రాజ్ఞునిన్।
మొఱకుసెనర్చుస్త్రీజితుఁడుపొందునెజ్ఞానముఁజిత్తశుద్ధియున్॥ ౭॥

సీ॥ విధివాగ్వధుపుత్రయీవేణినుతించుమీమాంసోత్తమాంగంబుమహిమనెంచుఁ।
బరఁగనాయుర్వేదఫాలంబునుతియించునాగమభ్రూమధ్యమభినుతించుఁ।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

గడపటిప్రాఁబల్కుఁగణఁతలస్తుతియించుశ్రౌతమన్నెక్కుఁలసంస్తుతించు।
రమణనిరుక్తకర్ణద్వయినగ్గించున్యాయచుబుకమునత్యాస్థఁగాంచు।
జ్యౌతిషాక్షిద్వయమునుశిక్షయనునాస । స్మృతిరదంబులఁగావ్యజిహ్వకనువ్యాకృ।
తియనుపెదవులసంగీతదివ్యగళము । నయ్యలంకృతికుచములనాత్మమెచ్చు॥ ౮॥

తే-గీ॥ అలపాలఁతిసత్పురాణమధ్యమితిహాస । వక్షమునుగల్పకరములవరరతివిధి।
జఘనమునుబద్యశాస్త్రోరుచతురలాస్య । శాస్త్రిపదములసారెకుసన్నుతించు॥ ౯॥

చ॥ వదనములున్ననాల్గానరివాగ్విభవంబునుగాంచవేఱొకం।
డొదవెనహంక్రియాత్మయియూర్ధ్వముఖంబువిధాతకాతఁడున్।
బొదలఁగభాగ్యయుక్తసిరిఁబొల్చెడునల్పననల్పగర్వరే।
ఖదనరఁదోఁచినట్లుపలుకందొడఁగెన్మొగమద్దిగ్రద్దనన్॥ ౧౦॥

కం॥ భాషాయోషాభూషా । భాషింపవెశ్రుతినుధగనుభాషణములనా।
శ్లేషానందామృతమున । శేషమ్ముగనిమ్ముపుడునశేషాధికుఁడన్॥ ౧౧॥

తే-గీ॥ అనుచుఁదనవదనంబునంబొనరఁబుట్టి । నట్టిగణికాయితోరువిద్యనెగ్రహించి।
యుల్లసిల్లుచుఁదానెసరోత్తముండ । ననుకొనుచునంచనుండంగనావిధిఁగని॥ ౧౨॥

సీ॥ ప్రాణమాదక్షుండుపనియిదిదగదనిగుండెలోదడదడఁగొట్టుకొనియెఁ।
గ్రతువపానంబయికాదిదిబాగనిదేవమార్గమునఁబోఁదివిరెఁగ్రింది।
కాపులస్త్యుండుదానాత్మకుఁడైకంఠసీమజేరెనయుక్తచింతనమని।
యవ్వసిష్ఠుఁడుసమానాకృతియయినాభిఁగొనియెనీగర్వంబుగొఱఁతఁదెచ్చు।
నంచుఁబులహుండుదానయివ్యానమూర్తి । చాలుఁజాలునటంచంగచలనమొందె।
నిట్లుగానైదుగురుబ్రహ్మలేవగింపఁ । దెలియఁడయ్యెనహంకృతినలువయవుర॥ ౧౩॥

తే-గీ॥ శిరసునూఁగించెఁగాంచియంగిరసుఁడత్రి।శ్రోత్రములమూసికొనియెనుజూపఁడయ్యె।
నమ్మరీచిభృగువుహృదయమ్మదిరెను । బ్రహ్మలిటుగాఁగనాబమ్మబమ్మరిల్లె॥ ౧౪॥

ఉ॥ తోఁచెడునేమొయేమొమదిఁదోఁచినదెల్లనుజెప్పనప్పడే।
యేచియొరుల్గనుంగొనియిదెంతయుఁగూడదనంగఁగూడునం।
చాచరణంబునేయఁడనియందఱవేఁబురికొల్పఁజల్పెడున్।
ఖేచరులాడనావిధియకీర్తిఁగనెన్విధిదాఁటశక్యమే॥ ౧౫॥

తే-గీ॥ తత్త్వజిజ్ఞానువులవుచుఁదాపనేంద్రు । లడిగిరావాగ్వధూధవునవ్యయమవు।
తత్త్వమెదియనియావేధదలఁచియలఁచిమెన । టంచుఁబంచముఖమునననెనిటువలె॥

సీ॥ అజుఁడనుగదనేనెయాత్మనాదనుబుట్టమినిసర్వవర్ణాద్యవినుతిఁగనుట।
నాత్మభూప్రఖ్యాతియాఁగచానాకునేజగదాదినాకెందుసవతులేదు।
విశ్వసృడాహ్వాయవినుతుండనాచేతఁబుట్టింపఁబడిరిశివుండుహరియు।
విధినేనెకండనేవేల్పుఁబెద్దయనంగవినుతిఁగన్వాఁడనువిధియిఁకనెది।
నేనెపరమేష్ఠినిఁకనెవ్వఁడానుమేటి । నేనెలోకేశ్వరుఁడహంసనెక్కువాఁడ।
నేహిరణ్యగర్భుండనునేనెబ్రహ్మ । నేనెపరతత్త్వమనునన్నెమెదఁగొలువుఁడు॥ ౧౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ అనవుడుఁగడుఁగనలునహరి । యనియెనజ్ఞానమొడలెఱుంగకాడెదునీకున్।
జనకుఁడఁగాననైనఁచితి । జననిది పుట్టినిల్లుమామ సరసఁబొగడెదా॥ ౧౮॥

సీ॥ అగుదునకారవాచ్యంబేన నాపుత్రకుఁడవీవు గాన నజుఁడవయితివి।
ఆత్మ నేనే నాకునగుటనంటనుఁడవు నీవాత్మభువనంగ నెగడితివిఁగ।
విశ్వసృజుఁడవీవు విశ్వంభరుఁడ నేను విశ్వసంపూజ్యత వెలయు నెచట।
విధివి నీవాదువు విధికర్త నేనాదు గౌరవాధిక్యంబు గనఁబడు నెట।
వేల్పుఁబెద్దవీవు వేల్పులఁగాపాడు । వాఁడ నేను కైటభద్విషుఁడను।
వల్లభుండవు దలవాకిటఁజెలఁగెడు । నింతికింద్వదంబ కాంతుఁడఁగద॥ ౧౯॥

కం॥ రక్షింతు నెల్ల జగముల । శిక్షింతు విపక్షజనుల సిద్ధముగా నే।
మోక్షప్రదుఁడను శ్రీశుఁడఁ । బక్షీశరథుండ నే నెపరతత్త్వమనన్॥ ౨౦॥

ఆ-వె॥ తమ్మిచూలియని మెఁదమ్మికంటీ నాదు । పిన్నతల్లి కొడుకవన్న నేను।
నీకు నంతె కాక నాకొడుకవు నీవు । కేరియాడఁదగు నె మేరమీఱి॥ ౨౧॥

కం॥ నేనే పరతత్త్వంబని । యానాళీకోద్భవుండు నగుదును నేనం।
చానారాయణుఁడనుగదుఁ । బూనికవాదాడి వేదములనడుగుటయున్॥ ౨౨॥

తే-గీ॥ శ్రుతులు వారలకిట్లనె స్తుత్యులార । యీశమాయావిమోహితులీతటీనయి।
తిరిటమీకు మే మేనియుఁదెలుపవలఁతు । లమెమదుక్తులాయర్థవాదములవుఁగద॥ ౨౩॥

ఉ॥ ఐతిమియాశ్వరాస్యములకర్భకధర్ములమంత్రెకాక మే।
మైతిమిగాతదశ్వములమైతిమిబిల్వదళాకృతిందదీ।
యాతతభూషణంబులుగనైతిమి మేము శివైక్యమాఖ్యఁబ్ర।
ఖ్యాతిగనేమి చెప్పఁగలదారయుఁడీరుమదాహ్వయార్థముల్॥ ౨౪॥

కం॥ వేదములు నాల్గుగదయే । కాదిగఁజతురంతముగఁగ్రమాంకములిడిన।
మ్మోదమ్మునఁగూడఁగఁబది । యాదశకంబున శివాయయనియగుఁగాదే॥ ౨౫॥

కం॥ ఏకాదిదశాంతాంకా । నీకమెనయనేఁబదైదునిక్కముగానా।
లోకింపనోంనమోయని । శ్రీకరముగఁదోఁచుమంత్రసిద్ధిగలుగుఁగా॥ ౨౬॥

కం॥ ఋక్కేడుయజువాయెనఁబది । యొక్కండేఁబదియు నేడయొగి సామంబిం।
పెక్కంగూడఁగనగుఁగా । చక్కఁగను శివాయయనుచుఁజనుఁగనమీఁదన్॥ ౨౭॥

కం॥ కనఁగనథర్వణమోంనమ । యని తెలిపెడు నేఁబదైదయగుటనొకటితో।
నెనయఁగనలువదితొమ్మిది । కనఁబడుఁగాయేఁబదియుణకారతనైదున్॥ ౨౮॥

తే-గీ॥ అనవుడును వేదమాత నీవని యెదేమొ । విందుమనియడుగుడును గోవిందుఁగాంచి।
యనియెగాయత్రి నామొత్తమును గనంగఁ । దోఁపదెష డక్షరమను పురూపమనుచు॥

తే-గీ॥ అగుదుఁబంద్రెండు ఖండములల్ల సంఖ్య । వర్గమొనరించియొకప్రణవంబుఁగూర్ప।
వఱలు నూర్నల్వదైదు శివాయయనుచు । నోంనమోయనిదశయుక్తినెనరుఁగనుఁడు॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ నావుడువ్యాహృతులారా । యీవడిమీయాశయంబు నెఱిఁగింపుఁడనం।
గావలికెనస్మదాఖ్యల । చేవెల్లడిగాదెయద్ది చెప్పఁగనేలా॥ ౩౧॥

తే-గీ॥ సత్యతపములఁొంకృతిఁదెల్పుజనము నాను।మహముమాఁనిసువముమామఱియుభువము।
భువియకారమొకండాటఁబొలుచు నోంన । మశ్శివాయయనక్ శివమంత్రవరము॥

ఆ-వె॥ సత్యమునుదపంబుసంయుక్తిముప్పది । మూఁడులింగమగునుగూఁడమంత్ర।
వర్ణసంఖ్యఁదెలుపువర్ణింపఁబ్రణవమౌఁ । బ్రణవమొకదలింగపరిణతమన॥ ౩౩॥

కం॥ ఆయజుఁడోయోంకారమ । యీమెడనీతత్త్వమే మొయెఱిగిఁగింపవెనా।
నాయోంకృతియిట్లనెనే । నాయైదుగనాదుమఱియునైదవదానక్॥ ౩౪॥

కం॥ పంచాస్యుఁడనసదాశివుఁ । డంచితుఁడవునేనుగానెయనశారయుమీ।
కాంచిననునీలకంఠతఁ । బ్రాంచితమేపిచ్ఛికయుశివస్తుత్యంబే॥ ౩౫॥

కం॥ పంచాత్మకమనుమాత్రా । పంచకమునసైతిఁజూవెపంచాక్షరిగాఁ।
గొంచకనాతోఁగూఁడజ । పించిననగునీకుమేలువివరింతునజా॥ ౩౬॥

తే-గీ॥ అత్తునుత్తుమకారంబునగుఁబ్రణవము । సంఖ్యనేకత్రిపంచాంకసంకలనత।
బవలభేదములవుటమూఁడవును నాల్గు । మొగిశివాయయనియునోంనమోయనియగు॥

కం॥ ఓకారమునుమకారము । ప్రాకటముగనయిదయిదుగఁబదిగదగూఁడక్।
లోకింపుశివాయయనక్ । జోకనవలనోంనమయని చూడుముభక్తిక్॥ ౩౮॥

ఉ-వ॥ జపింపుప్రాసాదము - సంస్మరింపక్ । గపర్దివాత్సల్యముఁ - గందునీదా।
నపారమోహంబఱు - నందెదంతక్ । స్వపాండితిక్ సృష్టిని - స్రష్టనాఁగక్॥ ౩౯॥

వనమయూరవృత్తము.

ఒప్పెహరియొప్పెసిరి - యొప్పెసిరికోడల్ । గుప్పలుగనున్నసుర - కుంజరులునున్నే।
యొప్పిరిమునీశ్వరులు - నొప్పిరఖిలార్యుల్ । చెప్పిరొగిసాంఖ్యమిది - సిద్ధమనిసిద్ధుల్॥

మత్తకోకిలవృత్తము.

ఒప్పఁడయ్యెనుబమ్మదేవర - యోర్వకీశ్వరముఖ్యతం।
జెప్పఁజెప్పఁగనొప్పచుండెడు - సిద్ధపద్ధతిసాంఖ్యముక్।
గప్పరంబునుగంధముంగనఁ - గానెఱుంగనిరొంపవాఁ।
డొప్పనట్టులెఱుంగనేమొఱ - కొప్పనేనుధినెప్పినక్॥ ౪౧॥

ఆ-వె॥ అంతకంతకజునికహమహమికయెచ్చెఁ । గల్లుద్రావమత్తుగదురునట్టు।
లడిగినదియుఁజెప్పనలరకున్ననుశక్తి । నైతిసర్వవిదుఁడననుకొనెననె॥ ౪౨॥

కం॥ కననేరకెంచునైనం । గనికొంచెమునైనసాంఖ్యగరిమనుసత్యం।
బనిమెంచకమఱికాంచక । మునుకొనివిధిపరిహసించె మొగినిందించెక్॥ ౪౩॥

కం॥ ఎఱుఁగమిముగుదతనంబగు । నెఱిఁగింపఁగనెఱుఁగలేమియెచ్చదిమునుదా।
నెఱిఁగియెఱిఁగింపనొప్పమి । మొఱకుతనముదానఁగీడుమొనయకయున్నే॥ ౪౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఆ-వె॥ అతనిస్థానగౌరవాధిక్యమునుగని । మందలింపరైరియంద ఱెదుర।
నైనమానకనియెహరియజనీకిది । చేటుఁదెచ్చునిపుడెసిద్ధమనుచు॥ ౪౫॥

స్రగ్ధర॥ శశ్వత్సాంధ్యారుణోరు - చ్ఛవిజడలడరన్ - జ్వాలలం గ్రక్కుఁజూడ్కుల్।
విశ్వద్విట్కాలకూటా - న్వితగళము మహో - ద్వేలనిర్ధ్వాంతమీనన్।
బశ్వజ్జ్ఞశ్రోత్రహృద్భి - త్స్వరుశతపతన - ధ్వానమొప్పంగ ఢక్కన్।
శశ్వందూత్తంసమొప్పన్ - శివుఁడగపడెనా - చెంతనే భైరవుండై॥ ౪౬॥

శా॥ జ్వాలాభీలము గేలశూలమలరన్ జాజ్వల్యమానంబునా।
కాలాగ్నింబురుడించుచుం బ్రళయమేఘవ్రాతగర్జార్భటిం।
దోలన్ శ్వేళలు చాండవోద్ధతి జగద్ఘోరంబుగా భైరవుం।
డోలిం బ్రహ్మకు మ్రోలనిల్చెను గపాలోరుస్రజం బొప్పఁగన్॥ ౪౭॥

కం॥ కనిహరు వెఱవక యజుఁడి । ట్లనె నేటికి వచ్చితిచట కర్భకయోరీ।
తనయుఁడవుగదా నాకున్ । బనివినుమే విశ్వమునకుఁ బ్రభుఁడననంగన్॥ ౪౮॥

కం॥ హరుఁడనెన జనీజనకుఁడ । హరియే గిరిజగను నాకు హర్షదుఁడైనన్।
భరియింపఁజాలఁ ద్వదహం । కరణంబును శాస్త్రిసేయఁగాఁదగు నీకున్॥ ౪౯॥

కం॥ రక్షింపవలయుఁ బ్రేమడి । శిక్షింపన్వలయు దుష్టచేష్టలడంగన్।
దక్షులు గురులెవుడేనిను । పేక్షింపఁగరాదు బాలుహితపథమిదెయా॥ ౫౦॥

కం॥ గారాబము నేయఁగడుం । గోరము గలిగెదు నడంపగొనములమరుమే।
లీరీతి నెఱిఁగి బాలుర । వారక దండించుటొప్పఁ బ్రాజ్ఞగురులకున్॥ ౫౧॥

ఉ-వ॥ అహంకృతిం గాంచితి - వాత్మ నన్నుం । గ్రహింపవీశుండుగఁ - గావరంబే।
బహిర్విచారంబునఁ - బ్రబ్బవిద్య । ల్సహింపవీవాద్యము - సాంఖ్యరీతిన్॥ ౫౨॥

ఇ-వ॥ భాషంద్వదీయాత్మజుఁ - బట్టి తొట్టున్ । దోషంబు నాకెన్నవు - స్తుత్యు నన్నీ।
వీషత్ప్రభుత్వంబున - నెంతె వేధా । వేషంబె సాంఖ్యంబును - విస్తరింతున్॥ ౫౩॥

కం॥ అనివామకరాంగుష్ఠం । బునఖంబున హరుఁడు వైశముగ విదళించెన్।
వనజజు నైదవశిరమును । వనజంబున్ హస్తిద్రుంచువడువడరంగన్॥ ౫౪॥

ఆ-వె॥ అదియహంకృతిశిరమయిదవదజునిది । రుద్రుకేలఁ గ్రాలుముద్రగాఁగఁ।
బరఁగు నర్థమిట్లు బ్రహ్మోఽహమన్నవలు । కౌశివోఽహమనఁగ నారయంగ॥ ౫౫॥

ఆ-వె॥ బ్రహ్మశిరము వోయె బ్రహ్మహత్యలభించె । శివునికంచు జనులు నెప్పచుందు।
రారయారయఁగ నహంకారమదియయా । జీవభావముండు శివుని చేత॥ ౫౬॥

కం॥ జీవులు పశువులు జీవు । ల్గావన జభవాదులెల్లఁగా రేపశువుల్।
భావింప శివుఁడు పశుపతి । దేవుఁడతఁడె జీవతనుగిఁ ద్రెంపఁగఁజాలున్॥ ౫౭॥

ఆ-వె॥ అంతమాయ మానె నంతమాయెను గాన । నలువ నలువ యయ్యెఁ బోలియఁగఁదల।
గదలకుండె మదము వదలిన కరివలె । శృంగభంగమైన శిఖరిభంగి॥ ౫౮॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఆ-వె॥ చింతమానియుండెఁజింతమాననఁగను । గొంతదడవునకునుగొంతదెలిసి।
రుద్రుఁబొగడెనుశతరుద్రీయమునవిధి । తోడ్పడంగహరియుదోసమణఁగ॥ ౫౯॥

తాండవ వృత్తములు.

౧. అక్షరాత్మకాంకరూప - హర్షదోంనమశ్శివాయ।
ఉక్షరాట్ఛతాంగదేశ - కోత్తమోంనమశ్శివాయ।
మక్షికాయితామృతాశ - మాక్షికోంనమశ్శివాయ।
దక్షవామపార్శ్వభూత - తత్సదోంనమశ్శివాయ॥ ౬౦॥

౨. లక్షసాంఖ్యలక్షణోప - లక్షితోంనమశ్శివాయ।
వీక్షితాఖిలాఖిలాశ్రి - తేష్టదోంనమశ్శివాయ।
భక్షితోగ్రకాలకూట - భద్రదోంనమశ్శివాయ।
శైక్షభూతసన్మునీంద్ర - సంచయోంనమశ్శివాయ॥ ౬౧॥

౩. మోక్షదాయినేదయాస - ముద్రతేనమశ్శివాయ।
యక్షమిత్రసర్వసంప - దాఢ్యతేనమశ్శివాయ।
రూక్షరూక్షమృత్యుమృత్యు - రూపతేనమశ్శివాయ।
భైక్షభుగ్వృగ్గకపాల - భైరవోంనమశ్శివాయ॥ ౬౨॥

౪. అక్షిజాగ్నిదగ్ధకాను - మాస్త్రితేనమశ్శివాయ।
కుక్షిగుప్తకృత్స్నలోక - గోపతేనమశ్శివాయ।
త్ర్యక్షవిశ్వసృష్టిరక్ష - శాంతతేనమశ్శివాయ।
త్ర్యక్షరోరుమంత్రలభ్య - దైవతోంనమశ్శివాయ॥ ౬౩॥

౫. లక్షితానుకంపమైవ - లాలితోంనమశ్శివాయ।
పక్షివాహనద్వయాప్త - పార్శ్వతేనమశ్శివాయ।
పక్షభూతధాతృవిష్ణు - భావితోంనమశ్శివాయ।
దక్షయజ్ఞనాశకార్య - దక్షతేనమశ్శివాయ॥ ౬౪॥

౬. శిక్షితారివారవిశ్వ - సేవితోంనమశ్శివాయ।
రక్షితాప్తరాజమాళి - రాజితోంనమశ్శివాయ।
రక్షరక్షపార్వతీను - రమ్యతేనమశ్శివాయ॥
దీక్షితాకృతేదయాని - ధేమృడోంనమశ్శివాయ॥ ౬౫॥

కం॥ అనివిధివిధులును ధాంధులు । మునులునుభక్త్యతిశయమున మొగిఁగరతాళం।
బునఁదాండవవృత్తంబుల । వినుతించిన సంతసించివిభుఁడిట్లులనియెన్॥ ౬౬॥

మ॥ క్షమనీతాండవవృత్తషట్కముసుబ్రాసాదాంచితంబెవ్వరేన్।
సుమతిన్నంకరసన్నిధింజదివినన్ క్షోణిన్మహాభోగముల్।
గ్రమమారంగనిపిమ్మటంగనియెదర్ కైవల్యముందథ్యమా।
నమరుల్మేల్లనుఁడీరునస్గెలువుఁడేనాదుంబరబ్రహ్మమే॥ ౬౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ అననందజుమైకొనియా । మినుసిగదేవరనుబత్తిమిగులఁగొలిచిరం।
తనుగలువయష్టభైరవు । లనీక్షణాష్టకమునఁగనిలలినిటుపొగడెన్॥ ౧౮॥

సీ॥ అసితాంగభైరవయభివాదనముగ్రోధభైరవయిదెనీకువందనంబు।
నతియిదెనీకునున్మత్తభైరవచండభైరవయిదెనమస్కారమయ్య।
భీషణభైరవ వెలయఁబ్రణామంబుదండంబురురుభైరవుండనీకు।
సంహారభైరవసవరింతుజోతజోహారునీకుఁగపాలభైరవుండ।
యష్టభైరవరూపుఁడవైననీకు । నిదియెసాష్టాంగమానమస్కృతిగ్రహింపు।
క్షేత్రపాలయిదేనీకుఁగేలుమోడ్పు।మ్రొక్కెతిని మ్రొక్కుచున్నాఁడ మ్రొక్కఁగలను॥

తే-గీ॥ తప్పులొఁగొనుకనికరమొప్పఁజూడు । విసవుమేఁపరి నెలదారి వేఁడువాఁడ।
నీహితోపదేశంబుశ్రితేష్టఫలద । యనిననాభైరవుండిట్టులజునికనియె॥ ౨౦॥

తే-గీ॥ బమ్మసత్యమ్ముసాంఖ్యమ్మనుమ్మునమ్ము । తెలియుబిల్వవనంబునంజలువుతపము।
బిల్వనాథునిననునందుఁబ్రీతుఁజేయు । మెఱిఁగెదంతటనెంతయునెడయుఁదపము॥

కం॥ అనిహరుఁడంతర్ధానం । బునుబొందెనుగలవలెనదిపొడకట్టెనుద।
ద్వనజజునకుఁదనతలపో । యెనుగానంగాదుకలనియెన్నికవుట్టెన్॥ ౨౧॥

కం॥ పొలియఁగసాంఖ్యజ్ఞానము । సలిలజసంభవుని కెదియుసత్యముగాఁగన్।
స్ఫురియింపదయ్యెవైఖరిఁ । దెలియఁదరమెసత్యమిదనిధీమంతులకేన్॥ ౨౩॥

కం॥ అమరుఁబతివ్రతవలెసాం । ఖ్యమువైఖరివేశ్యవలెనెయదిసాంఖ్యమెస।
త్యముఁదెలుపుసాంఖ్యమేస । త్యముగాదేయరయనబ్బునదిబిల్వవనిన్॥ ౨౪॥

కం॥ అనికేశవుండువెండియుఁ । జనవునఁదెలుపుటనుస్నేహసద్భావమునన్।
మునుదలపోపుటఁగొడిచిది । మిసదీపంబననజుండుమిగులవెలింగెన్॥ ౨౫॥

చ॥ విధిసనుదెంచికాంచెఘలవిద్యుతివిద్యుదుదంచితచ్ఛదా।
చ్ఛదనఘనచ్ఛవిచ్ఛురితశశ్వదదభ్రమహాభ్రవిభ్రమా।
స్పదముదశైకనూచితనుసాంఖ్యముసాంఖ్యజసత్యనిత్యహ।
ర్షదమురుబిల్వభూరుహాశరణ్యమరణ్యమగణ్యపుణ్యమున్॥ ౨౬॥

కం॥ కనియేకవల్లి నేవిం । చెనుదుష్టింబిల్వపతినిశ్రీతనుమధ్యన్।
జనకునిగుహునినిదనపే । రనుబరఁగెడుకొండమీఁదరజానెలకొనియెన్॥ ౨౭॥

మ॥ తనరంగానటఁజిత్పరికాశమనుతీర్థంబందజస్రంబుమ।
జ్జనముంజేయుచుఁజిద్గుహాశివునిశ్రీశాండిల్యనాథున్భజిం।
చెనువేమేఁడులునల్వనిల్వఁబడితోఁచెంజ్యోతియొక్కండుదా।
త్తనుబిల్వేశ్వరుసాంధ్యదీపబలినంతందోఁచెఁబ్రాసాదమున్॥ ౨౮॥

ఉ॥ ఎక్కటిమూఁడునైదిరువదేడునుబిమ్మటనూటయెన్మిదిం।
కొక్కటియున్శివాయయనియొప్పఁగఁజెప్పెడుఁగూడఁజూడనిం।
పెక్కఁగనేనునున్నమఱియేనుగిసోంనమయంచుఁదెల్పెడుం।
జక్కఁగబిల్వనాథుగుడిసంతతసాంధ్యబలిప్రదీపముల్॥ ౨౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ పంచోన్నతశిఖరంబులు । పంచాక్షరములుగఁబరఁగఁబ్రణవముదానై।
ప్రాంచితమతిఁదత్త్వంబుం । గాంచెంగంజుఁడదియయ్యెఁగంజాద్రియనన్॥ ౧౦॥

తే-గీ॥ ఇట్లుదోఁపశతానందుఁడెట్లొయయ్యె । శతసహస్రసువర్ణసంచయమనువున।
శతసహస్రమహానందుఁడతిశయంబె । యానుగాశతనిష్కాధనాఢ్యయనఁగ॥ ౧౧॥

శా॥ అంతందన్మనురాజసన్మహిమనందాధాతకున్సర్వమున్।
స్వాంతంబందుస్ఫురించెసృష్టిసలుపన్సామర్థ్యమబ్బెంబొరిన్।
చింతారత్నముగాదెమంత్రమదియాక్షేత్రంబుభక్తాళికా।
పొంతంబోయినఁజాలుఁజాలశుభముల్వొందున్నిజాభీష్టముల్॥ ౧౨॥

శా॥ కంజోఽహమ్మనిపైపయింగనుఁగొనంగానయ్యెబ్రహ్మోఽహమం।
చుంజేయంగనవాంకసంకలితమున్శ్రుత్యుక్తమేకాచనాఁ।
గంజెన్నానవసంఖ్యలంగలపసాంఖ్యంబైశివోఽహమ్మనం।
గంజెల్లంగనితారకంబిదనియక్కంజుండెఱింగెందగన్॥ ౧౩॥

కం॥ మొదలనకారముకారముఁ । బదముపడిమకారమునెగిఁబ్రణవముసల్యా।
స్పదమాసత్యముదేనం । గదియునెయాలింగముందగంబ్రణుతింతున్॥ ౧౪॥

కం॥ అనిబిల్వనాథలింగం । బునుగనుఁగొనిబ్రహ్మయిట్లుపొగడెందనకున్।
ఘనసాంఖ్యముదోఁచుటనటఁ । దనవాగీశతసఫలతదైవారంగన్॥ ౧౫॥

కం॥ అగుబిల్వముసంఖ్యగనం । దుఁగలుగుత్రివ్యంజనములతోఁగఁబదియంకెల్।
మొగినగుటసాంఖ్యనాథుఁడ । వగుదీవోబిల్వనాథయఖిలసనాథా॥ ౧౬॥

కం॥ అగుబిల్వాంకంబులదా । తోఁగయేనాథయనినున్నదొడరఁగలాగూ।
డఁగబిల్వనాథపదమిటు । లగుటవలననాథుఁడన్యుఁడగునేయెందున్॥ ౧౭॥

కం॥ కూడినబిల్వంబేడగు । నేడవదోంకారముగమహేశ్వరభణితిన్।
జూడఁగనాథపదమునటు । లేడేడుంగలయభువనహితతారకమా॥ ౧౮॥

కం॥ నినుమానియన్యదైవత । మునుభజియింపంగఫలముమొనయునెసర్వం।
బునకునుమూలమవీవే । ప్రణవాత్మకబిల్వనాథప్రణుతింతునినున్॥ ౧౯॥

కం॥ యోగమునబిల్వనాథా । యాఁగూడిననొకటినాల్గునంతటనైదున్।
బాగుగశివాయయనిత । ద్యోగక్రమయోగమెనయనోంనమయననా॥ ౨౦॥

కం॥ త్రిదళముబిల్వముప్రణవము । విధివిధువిధుధరులుగూడువిధమునుదెలుపున్।
మొదలనడుమఁదుదనొకఁడవె । వదలునెగుణినిన్నువిశ్వపతిబిల్వపతీ॥ ౨౧॥

ఉ॥ ముప్పదియాఱుతత్త్వములుముఖ్యములివ్వియెయాటబిల్వముల్।
ముప్పదియాఱుమూళ్లగునుముఖ్యములైనవిక్షేత్రముల్మహిన్।
జెప్పఁగనేలక్షేత్రమిదిశ్రేష్ఠమటంచునుబేరెతెల్పుఁగా।
మెప్పటికేనిబిల్వవనమిద్దియెయోంకృతియాటనీడ్యమా॥ ౨౨॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ ఏకాదశేంద్రియములో । యేకాదశరుద్రరూపయీవొందుటబి।
ల్వాకారాయవియనుబి । ల్వాకృతులౌ బిల్వనాథ యీలింగముగన్॥ ౯౩॥

కం॥ తనువులుమూడగుటంగనఁ । దనువౌ బిల్వంబు బిల్వదళమాత్మయనాఁ।
గొనుమాత్మబిల్వమునునే । నన వేఱయాత్మరూపహరబిల్వేశా॥ ౯౪॥

సీ॥ శ్రోత్రద్వయముబుద్ధిసాబగొందెడునుశ్రోత్రబిల్వంబునీదిదౌ బిల్వనాథ।
కేల్దోయిశిరమునఁగీలింపగానుద్వగ్బిల్వంబునీదిదౌ బిల్వనాథ।
చక్షుర్ద్వయముజ్ఞానచక్షువుచాక్షుషబిల్వంబునీదిదౌ బిల్వనాథ।
యోష్ఠద్వయముజిహ్వయొప్పెడురసనాత్మబిల్వంబునీదిదౌ బిల్వనాథ।
కడఁగిచేయుప్రాణాయామకలనఘ్రాణ । బిల్వమిదినీదియౌ దేవబిల్వనాథ।
పంచబిల్వంబులివినీవిపంచవదన । వేఱుబిల్వార్చనంబెట్లుబిల్వనాథ॥ ౯౫॥

సీ॥ సత్త్వరజస్తమస్తత్త్వంబుసూచింపబిల్వాకృతింగంటెబిల్వనాథ।
బ్రహ్మవిష్ణుశివైక్యభావంబుఁబ్రకటింపబిల్వాకృతింగంటెబిల్వనాథ।
వాణీరమాఽగజావైభవంబెఱిఁగింపబిల్వాకృతింగంటెబిల్వనాథ।
సచ్చిదానందాత్మసంపదంబ్రచురింపబిల్వాకృతింగంటెబిల్వనాథ।
వాచ్యవాచకములునుసంబంధముఁద్రిత । వెలయబిల్వాకృతింగంటెబిల్వనాథ।
యంకములునక్షరములుఁద్రిత్వాప్తిఁబరఁగఁ । బేర్మిబిల్వాకృతింగంటెబిల్వనాథ॥ ౯౬॥

సీ॥ భువిఁబూజ్యపూజకపూజైక్యమెఱిఁగింతుబిల్వమవైనీవుబిల్వనాథ।
చిదచిదీశ్వరభావసిద్ధ్యైక్యమునుదెల్పబిల్వమవైతీవుబిల్వనాథ।
విశ్వవిశ్వస్థవిశ్వేశ్వరైక్యంబునుబిల్వమైతెలిపెదుబిల్వనాథ।
ప్రకృతిపురుషయోగభావైక్యముంజూపబిల్వమవైతయ్యబిల్వనాథ।
శక్తిశక్తిమదుభయాత్మయుక్తినెఱప । బిల్వశాఖిగనైతిశ్రీబిల్వనాథ।
యాలునీవునుమయ్యాకులందగించు । బిల్వభూజములైతిరిబిల్వనాథ॥ ౯౭॥

సీ॥ ఆకాశకేశతాలోకకృదభ్రంలిహాకారశిఖరసహస్రశీర్ష।
యఖిలలోకాలోకనార్థజాగ్రద్భానితాకారపత్రసహస్రనేత్ర।
యాశాంతపరిశీలనాక్రాంతవిభ్రాజితాకారశాఖసహస్రబాహ।
యహినాయకభ్రమావహమహాద్భుతనీరదాకారమూలసహస్రపాద।
యాశ్రితాభీష్టఫలపురుషార్థదాత । శ్రీపురుషసూక్తలక్ష్యయోశ్రీద్రుమాత్మ।
శ్రీకరోద్భూతశ్రీరూపశ్రీపతీశ । వినతులివెనీకుశ్రీనాథబిల్వనాథ॥ ౯౮॥

సీ॥ శ్రీకరుండవునీవుశ్రీకరంబునఁబుట్టెశ్రీకరంబయ్యెనుశ్రీకరంబు।
శ్రీనిధివీవుగూర్మినిశ్రీఁగఁజేయుటఁబార్వతిగౌరిశ్రీఫలగనయ్యె।
శంకరనారాయణాంకుఁడవీవునారాయణుశంకరుఁజేయుకతనఁ।
దనుమధ్యమాధవుఁడనిప్రథయుండశ్రీతనుమధ్యమాధవుఁజనఁదగియెదు।
నీవెవాగీశుఁడవువాక్కుదేవియగుట । జీవదేవైక్యమెఱిఁగింతుదేవివలనఁ।
గావునను దేవుఁడునుమహాదేవుఁడీవ । వినతియిదెసాంఖ్యనాథశ్రీబిల్వనాథ॥ ౯౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ ధ్యానమెట్లొ దేవమానసాతీతత వెలయుచుందువునీవుబిల్వనాథ।
యభిషేకమెట్లుమహాదేవనీకవువిబుధసరిన్మౌళిబిల్వనాథ।
బిల్వార్చనంబెట్లుబిల్వవృక్షమవీవుబిల్వనీచెల్వగాబిల్వనాథ।
నైవేద్యమెట్లగునల్లసానీగొంతువెలవుఁగొల్పదెచూడబిల్వనాథ।
నీకునీరాజనంబేలనిరుపమాభ । విధుదినేశాగ్నిలోచనబిల్వనాథ।
మంత్రపుష్పముపుష్పాస్త్రమథనతగునె। వినుతమానీపదములెంతుబిల్వనాథ॥౧౦౦॥

కం॥ అనిప్రాసాదస్మృతిదన । కొనరంగాఁబద్యషట్క మొప్పఁగఁజెప్పెన్।
వనజభవుఁడుపాఠకులకుఁ । దనరఫలమువినుజనులకుఁదనియకమఱియున్॥ ౧౦౧॥

ఉ॥ వారిధిమంథనోత్థవిషభక్షణదక్షమహోక్షవాహనా।
క్షీరసుధావళక్షపురశిక్షణపాలితపక్షివాహనా।
సారకటాక్షరక్షణవిచక్షణరక్షితభక్తిభావనా।
శ్రీరుచిరాక్షయక్షయసుశిక్షకశిక్షకభక్తభావనా॥ ౧౦౨॥

ఉ॥ రాజతశైలచాలనకరాళదశాననగర్వభంజనా।
రాజితరాజరాజమునిరాజతనూజనుకేశరంజనా।
రాజదభంగభంగనికరద్యుసరిద్ద్యుతిమన్నిరంజనా।
రాజతనూల్లసద్భువనరక్షణలక్షణకంఠఖంజనా॥ ౧౦౩॥

ఉ॥ ధ్యేయదయావిధేయజగతీముఖకాయగుణాప్రమేయస।
ద్గేయశివాభిధేయబుధకీర్తితశంకరనామధేయశ్వ।
శ్శ్రేయసభాగధేయశిఖరిప్రభవార్ధనుభాగధేయయా।
మ్నాయనుబాడబేయజననప్రముఖాఖిలదుఃఖసంక్షయా॥ ౧౦౪॥

ఉ॥ కామదకామదర్పహరకంధినిషంగకళావిభూషణా।
సామగసామగానరతసద్రజతాద్రిపసాధుపోషణా।
ధీమదభీష్టధీమహితధీరశయాశుగధీరభాషణా।
సోమశరీరసోమసఖసోమసమాహ్వయసోమతోషణా॥ ౧౦౫॥

ముక్తపదగ్రస్తసింహావలోకనము.

ఉ॥ వారణవక్త్రవంద్యపదవారిజవారిజనాభనిస్తులో।
దారనుభక్తిపూజితజితత్రిపురాసురశూరశూరప।
ద్మారిసపర్యపర్యపనహర్షితసర్వసుపర్వపర్వతే।
డ్జారుచిరాచిరానుసృతసంసృతిరూపమ్మృణాళవారణా॥ ౧౦౬॥

ఉ॥ శ్రీకమలాక్షమాధరవరిష్ఠసుతాంచితశ్రీవనాశ్రయా।
శ్రీకమలాక్షమాధవపరిష్టుతశ్రీదసుమిత్రశ్రీధరా।
శ్రీకుజశ్రీకుజాత్మభవశ్రీకుజశిక్షకశ్రీలశ్రీగలా।
శ్రీకరశ్రీకరప్రభవశ్రీతనుమత్తనుమధ్యమాధవా॥ ౧౦౭॥

SRI JAGADGURU VISHWARADHYA
JNANA SIMHASAN JNANAMANDIR
LIBRARY
Jangamwadi Math, VARANASI.
Acc. No. 3875

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ అనిప్రాసాదానుసృతిగ । నెనరపదుత్పలసరములనెగిశివుఁబొగడెన్।
వనజజుఁడుసదువవినఁగను । దనివిగలుగజనులకెల్లఁదనరఁగఫలముల్॥ ౧౦౮॥

కమలవిలసిత వృత్తము.

కమలవిలసితము - కరమగుఁగానీ । కమలరుచిరుచిర - మవునుధకంబెన్।
గమలరిపులసిత - ఘనజటనీకిం । గమలరిపువిజయ - యవునివెజోతల్॥ ౧౦౯॥

అనుష్టుబ్గర్భ పంచపాది గీతాంచిత షోడశదళ పద్మబంధ సీసపద్యము.

శ్రీపార్వతీప్రియశ్రీవృషప్రియతుష్టదక్షయాగోద్ధత్యశిక్షవేద।
వాహశరీకృతపక్ష్యక్షహరిదైవతగిరిధర్మాటంకృతిగుణనుతమ।
హాహిరథాంచన్మహామహీసూతరత్నబ్రహ్మదేవధ్యానప్రభూత।
తతవిలసద్బాణదగ్ధహేయపురాకరిశ్రీముఖాప్తసుశ్రీపురేశ।
పాశపాణిజయాబిల్వపతిసబిల్వ । యీశబిల్వేశశర్వబిల్వేశ్వరీశ।
శాశ్వతానందవిశ్వదజయధురీణ । భక్తసంరక్షణచణాయవార్యశౌర్య।
శివశివానుకృత్యకృతశివశ్రీలయేలు॥ ౧౧౦॥

గర్భానుష్టుబ్వృత్తము.

శ్లో॥ శ్రీగౌరీతనుమధ్యాంబా । శ్రీశబిల్వేశ్వరశ్శివః।
పాతువేంకటరత్నంతం । యశ్శ్రీబిల్వేశ్వరీయకృత్॥ ౧౧౧॥

కం॥ అనిషోడశదళపద్మం । బనుబంధముభక్తిశివునికర్పించెనుజ।
య్యనఁబద్మభవుఁడుభవుఁడిది । గనలింగమునుండివెడలెఁగడుఁగుతుకమునన్॥

సీ॥ పట్టపవల్సెనినెట్టనమయిచాయమించియెంతయుమిఱుమిట్లుగొలుపఁ।
గుత్తుకడాల్వాలవృత్తించికటికిచీఁకటినట్టనడురేయికలిమిఁదెలుప।
జడముడివిడిజడల్పంజకెంజిగినెందుఁగొఱలించిపుల్గులగూళ్లనిలుప।
మిన్నేటినురుగనఁజెన్నగుక్రొన్నెలవెన్నెలపిట్టలవిందుఁజలుపఁ।
బున్కపేరులువెలిగల్వపూలసరుల । యట్లుచెలువొందముక్కన్నులలరమూడు।
జోతులుగవింతతఱిరూపుఁజూపునసఁగ । సత్తితోప్రమోలఁజూపశ్లైగిత్తరాతు॥

ఉ॥ ఎత్తఱినేనివీఁడొకఁడెయీశ్వరుఁడంచెఱిఁగింపహాళిగ్లా।
పాత్తుగబిల్వనాథుఁడనిబోధనసేయఁగవాలుజాలుఁగ।
స్మెత్తముబిల్వమాలికయుమోములుదెల్పనమశ్శివాయనా।
సత్తమతన్శివోఽహమనిసాంఖ్యగురుండుశివుండువేడ్కతోన్॥ ౧౧౪॥

కం॥ వనజజవేఁడుమువరమన । ఘనభక్తినజుండువలికెఁగంటెనిసాంఖ్యం।
బునుదానఁదాత్త్వికుఁడనయి । కనుఁగొంటినిసృష్టినీదుకరుణన్మరలన్॥ ౧౧౫॥

చ॥ నినునెవరేనిగొల్చిననునెమ్మినివారికిబాహ్యమాంతరం।
బనఁదగువిద్యలందనరనబ్బగఁజేయుమువారిసర్వస।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ద్వినుతులఁగాసె నర్వముమదీయమహాశ్రమమైనకంజముం।
గనుమెపుడుండదాశ్రితులుగాఁగమహాఘనులెల్లకాలమున్॥ ౧౧౬॥

కం॥ నీవుత్తరాయణంబున । నీవసుధాధరవరమునకేతేరవలెన్।
గావింపవలెఁబ్రదక్షిణ । మూపడిజనులెల్లధన్యులైయెసఁగవలెన్॥ ౧౧౭॥

మ॥ ఎపుడేరోహిణిభానువాసరమునందీకంజశైలంబుని।
క్కువబత్తిన్వలగొన్నఁబైసరసునంగావించినన్స్నానమున్।
విపులార్థంబులుగల్గఁగాతఁబ్రజకున్విఖ్యాతమౌఁగాకనీ।
కృపనీకంజపురంబువర్ధిలుతనాకిష్టంబునీయైక్యమే॥ ౧౧౮॥

చ॥ అననసెబిల్వనాథుఁడుతథాఽస్తనిదేవతలెల్లఁజెల్లఁడ।
ధ్వనులొనరించిరేమరిదితద్ఘనశైలగుహాల్పుభేరులై।
ఘనముగమ్రోసెరాలుగదకాంచఁబ్రతిశ్రుతులీనునిప్పుడున్।
మునులటఁజేయుచుండ్రుతపమున్వరసాదరసాదరంబునన్॥ ౧౧౯॥

సీ॥ కుడిప్రక్కఁబొక్కిలికూనపవల్సేయుచునుసవితగనయిసొబగెనయఁగ।
వడకడనదరఁగఁబచ్చవిల్తునితండ్రిరేయినేయుచునుదీండ్రిలవిధుఁడుగ।
ముక్కంటిదానడిచక్కనెక్కొనిసంజనేయుచునుదినాంతశిఖిగవెలుఁగ।
మఱినింగినాదాత్మమహితమాధారమైబిందుమండపముగఁబొందుపడఁగ।
బ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మకభ్రాజమానుఁ । డయ్యెబిల్వేశ్వరుండునిజాఖ్యదనరఁ।
దత్త్రిమూర్త్యైక్యమదిబిల్వదళమువోలెఁ । దారకమనశివోఽహమన్తారకమన॥

కం॥ ఆముమ్మూర్తులయైక్యము । శ్రీమహితంబయ్యెనారత్రిదశైక్యముఖ।
శ్రీమహితదీపమనఁగా । ధీమంతులుసూడఁగనదిత్రిదశైక్యమెకా॥ ౧౨౧॥

కం॥ విధుఁడువసువగుచునెసఁగఁగ । విధుమౌళియొరుద్రుఁడగుచువెలుఁగఁగవెలయన్।
విధియాదిత్యుఁడుగంబిత్రు । విధిఁదత్త్రైక్యంబుదెలుపవిభుఁడిట్లనియెన్॥ ౧౨౨॥

ఆ-వె॥ మాఘపౌర్ణమాసిమఱిమహాశివరాత్రి । నింకనమవసలనుహితముగనిటఁ।
బైతృకార్చనంబుఁబచరించువారుఁద । త్పితరులెల్లనన్నుఁజేర్మిఁగంద్రు॥ ౧౨౩॥

మహాస్రగ్ధరా వృత్తము.

ఇఁకనేరేనన్నునిట్లే - యెలమిఁగొలిచిరే - నిందుసచ్చిత్ప్రకాశ।
ప్రకటాఖ్యంబైనసత్తీ - ర్థమునమునుఁగభూ - ధ్రంబుఁగంజంబుఁజుట్టన్।
సుకృతంబుంబొందిచాల - న్నుతులఁగనియెదర్ - సొంపుమీఱంగఁగాంతుర్।
సకలాభీష్టంబులోలి - న్సముచితగతిస - త్సాంఖ్యయోగాప్తిముక్తిన్॥ ౧౨౪॥

మంజుభాషిణీ వృత్తము..

అనిబిల్వనాథుఁడుమ - హాముదంబుతోఁ । గనియెందిరోహితతఁ - గాంచవేల్పువె।
ల్లనుగప్రపుందివియ - లాగునందటె । త్తననభ్రమందుఁగడు-నభ్రమందఁగన్॥ ౧౨౫॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కవిరాజవిరాజితము.

యమునసరస్వతియాదటఁదన్గల - యంగఁజెలంగెడుగంగయనం
గమజిత్త్రిమార్గగయాలుగఁగూడఁగఁ - గ్రాలెడుపాలసముద్రమనం
గమలదళాక్షుఁడుగంజభవుండును - గాంచనిజైక్యముమించెనుబి
ల్వమువలెబిల్వవనేశుఁడుధూర్జటి - వార్ధినిషంగుఁడునాననఁగన్॥ ౧౨౬॥

ఉత్సాహము॥ పోలఁజూడఁబ్రహ్మవిష్ణు - భూతనాథయోగమున్
గ్రాలె రేచకంబుపూర - కంబుకుంభకంబొగిన్
గూడినట్టులైననందుఁ - గుంభకంబెనిల్కడం
బోలునట్లుబిల్వపతియె - పొల్చెనిల్చెస్థాణుతన్॥ ౧౨౭॥

కం॥ అంతసరస్వతియెంతయు । వంతంబిల్వేశుఁగూర్చివదలకతపమున్
బంతంబునఁజేనెరతీ । కాంతయనఁగఁదత్క్రియంబుగడువింతగదా॥ ౧౨౮॥

సీ॥ చిత్ప్రకాశంబునంజేసిస్నానంబురాయంచనాఁబొరిమించుచెంచఁగమలి
పెట్టుఁజెట్టునఁబుట్టిబిట్టుగ్రాలెడునారచీరపాల్మిఁగడతీరునఁదగ
నిండుపున్నమనాఁటిపండువెన్నెలజాజిపూదండనామేనుబూదిఁదనర
స్ఫటికరుద్రాక్షసుస్రజములహారాత్రసరణినిఁదెలుపనిచ్చలాగినెచ్చ
రవిరథసురథ్యఖరఖురప్రహతతార । కౌఘచూర్ణంబనంభస్మమలరనుదుర
నిష్కళంకసుధాకరనిహితభీతి । మూలదాఁగెడునిరులనమూలవాల॥ ౧౨౯॥

తే-గీ॥ అన్నయనిపిల్తునాతండ్రియనిపిలుతున । మామయనిపిలుతునెబావమఱఁదిమగఁడ
యనుచుఁబిలిచెదనేకొడుకాయనుచును । బిల్చెదనొగురుఁడనిపిల్తుబిల్వనాథ॥

కం॥ అనినిశ్చయించినెమ్మది । మునుకొనిసంగీతవిద్యఁబొరిఁబొగడఁగనెం
చెనురావణవరదుండని । ఘనబిల్వేశ్వరునికరుణఁగాంచెదనంచున్॥ ౧౩౧॥

తే-గీ॥ అంబశారదపద్మాసనాప్తిశాంత । మూర్తియగుచునుదక్షిణామూర్తికెదుర
శిష్యురాలనఁగూర్చుండిచెలువుమిగుల । వీణవాయింపఁదొడఁగెనుబేర్మినేర్మి॥ ౧౩౨॥

సీ॥ దంతమయంబయితనరారుకచ్ఛపిగానాంబుధికిఁగుంభకప్లవముగ
స్వర్ణమయంబయిజానొందుసారబుఱ్ఱసంగీతపుంబాలఁజాలఁగ్రోల
నొనరవీణాదండమునుప్రవాళయుతంబుఁజేయుచుఁగేల్దోయిశ్రీయెసంగ
గీతరసముచొక్కుచేతఁగనీనికల్నశినతల్పాశితనత్తమిల్ల
రాగరాగాళిచంద్రకిరణములుగను । దానములునప్సరోనృత్యదానములుగ
గీతములుదేనెలైతేటగీతులుగను । జంత్రగాత్రైక్యముగవాణిశంభుఁబొగడె॥ ౧౩౩॥

నతివృత్తము॥ దేవమహాదేవసుధా - ధీధితివహతే - స్థిరతేనతిరవతే
శ్రీవసుధాభూతపతే - శ్రీవనవసతే - శివతేనతిరవతే
శ్రీవరబిల్వేశపురా - రేభువనపతే - మృడతేనతిరవతే
భావజకాలాంతకస - ద్భక్తశుభకృతే - భవతేనతిరవతే॥ ౧౩౪॥

శ్రీతివృత్తము॥ అ ని య ను॥ ౧౩౫॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కమలాకర వృత్తము.

కమలాకరకమలాకర - కంధినిషంగా । విమలాశయవిమలాశయ - విష్ణువిహంగా।
యమరాచలసుశరాసన - యాసురశిక్షా । యమరింపుమయలరింపును - యాశ్రితరక్షా॥

శంకర వృత్తము.

శంకరశ్రితశంకరభవ - సంకటనాశా । పంకజభవపంకజదృగు - పానితశ్రీశా।
పంకజశరకంకశమన - పాలితసోమా । యింకనయినఁగింకరినను - నేలవెసోమా॥

పరమేశ వృత్తము.

పరమేశజగదధీశ - పన్నగభూషా । గిరిజేశఘృతిధరేశ - కీర్తితవేషా।
కరుణామయకమలేశ - కంజజతోషా । శరణాగతభరణేశ - సంశ్రితపోషా॥ ౧౩౮॥

పథ్యా కందము.

సాపలుకుఁగాదెసాంబా । చూపుందాండవము నెమలి - సుతిపొందన్।
నీపేరొందెను గ్రీవన్ । నీపదముంగనరెనతులు - నిఖిలేశా॥ ౧౩౯॥

విపులా కందము

ఋషభముఁబలుకుటనుమహా । వృషభంబయ్యెనుబసరము - వెలయనినున్।
విషమాంబకవహియించుఁగు । విషమాంబకహరతగుఁగద - విశ్వేశా॥ ౧౪౦॥

చపలా కందము.

సరిగాగాఁబల్కుటకుఁద । గరయ్యెదఖుండు - గననగుఁగా।
నిరిఁగనెనీదయచేనది । స్మరింపఁద్రిదివంబు - సమక్షానదే॥ ౧౪౧॥

ముఖచపలా కందము.

తనుమధ్యమాప్తినీప్రియ । మునీడ్యతనుమధ్య - పొరిఁదనరెన్।
గనుఁగొనమామధ్యమగద । వినరేమధ్యములునరులు - బిల్వేశా॥ ౧౪౨॥

జఘనచపలా కందము.

ఒనరిచిపర్ణాశనమున్ । దనద్విజతకుఁదగఁబికమది - దానేర్చెన్।
ఘనపంచమస్వరంబున్ । గనుంగొనమిద్విజత - గలదెయిలన్॥ ౧౪౩॥

సహజ కందము.

ధనులుధనులెయిాధరలో । ధనులెటిఁగినవారెధనులుధనిముఖరుల్ శ్రీ।
ఘనులుహయహస్తిముఖులున్ । వినుతింతురునిన్ను నేనుబేర్కొందుశివా॥ ౧౪౪॥

అర్ధసమ వృత్తము.

సరిగమపధని - స్వరములివేడుం । బరఁగఁగఁదెలుపుం - బ్రణవముఁగూడన్।
హరియనిహరయం - చాదటఁజూడన్ । హరిహరులయభే - దాశయమాఁగా॥

కం॥ స్వరసప్తకమాబిల్వము । పరికింపశ్రుతిత్రిదళముప్రణవముగానన్।
స్వరసప్తకమున నేనిను । వరభక్తినుతింతుఁబ్రణవపతిబిల్వపతీ॥ ౧౪౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీకరవృత్తగర్భచంద్రశేఖరవృత్తము.

శివజగదీశమమ్ముఁబ్రోవుచంద్ర-శేఖరా । శివనగదయ్యాకావవేనినల్వె-శ్రీకరా।
శివమగుసీకుమిత్రభూతయక్ష-శేఖరా । శివమగుమాకుబిల్వనాథయాప్త-శ్రీకరా॥

గర్భశ్రీకరవృత్తము.

జగదీశమమ్ముఁబ్రోవు - చంద్రశేఖరా । నగదయ్యాకావవేని - నల్వెశ్రీకరా।
అగుసీకుమిత్రభూత - యక్షశేఖరా । యగుమాకుబిల్వనాథ - యాప్తశ్రీకరా॥

భుజంగప్రయాతవృత్తగర్భస్రగ్విణీవృత్తము.

వామదేవాఘన-ధ్యానకంఠద్యుతీ । కామకాలాజయో-త్కంఠకాలాహితా।
సోమనేత్రర్ద్ధినే-ట్స్వమశ్రూకాకృతీ । సోమమాళీశ్రితే-ష్టోత్సవాయానతుల్॥ ౧౪౯॥

గర్భభుజంగప్రయాతవృత్తము.

నతుల్వామదేవాఘ-నధ్యానకంఠ । ద్యుతీకామకాలాజ-యోత్కంఠకాలా।
హితాసోమనేత్రర్ద్ధి-నేట్స్వమశ్రూకా । కృతీసోమమాళీశ్రి-తేష్టోత్సవాయా॥ ౧౫౦॥

ద్విప్రాసము.

కం॥ శ్రీరామశ్రీరామ । శ్రీరామాకారనీవె శ్రీరాముఁడవౌ।
శ్రీరామాయనువారికి । శ్రీరామానునెయపుడువు శ్రీశ్రీరామా॥ ౧౫౧॥

త్రిప్రాసము.

కం॥ శ్రీవరదయాకరాయో । శ్రీవరదననుంగనఁగదె శ్రీవనసదనా।
శ్రీవరదయితాశంకర । శ్రీవరదచ్ఛదకిసలయ శ్రీఫలదాతా॥ ౧౫౨॥

చతుష్ప్రాసము.

కం॥ శంకరశివాశ్రితౌఘస । శంకరశిపధావదాన్యశర్వారిపునా।
శంకరశివాధవానత । శంకరశివవంద్యసాంఖ్యసన్నుతనామా॥ ౧౫౩॥

పంచప్రాసము.

కం॥ వరమనువౌనోమనఁగను । వరమనువౌనోంనమయనవలిలునుమటేశ్రీ।
వరమనువౌనాశివయన । వరమనువౌనోంనమశ్శివాయయనంగ॥ ౧౫౪॥

పంచాక్షరి.

కం॥ నమయనియోంనమయనియును । నమశ్శివాయయనినామనమున మొనయనో।
మమయోంనమశ్శివాయయ । నుమనుపుశివమునుశివమనుమనుము మేశా॥ ౧౫౫॥

చతురక్షరి.

కం॥ శ్రీవినుతా శ్రీవినుతా । శ్రీవినుతా శ్రీవి శ్రీని శ్రీసీవివే।
శ్రీవనవినుతా శ్రీతా । శ్రీవనతావననతాప్త శివశివతత్త్వా॥ ౧౫౬॥

త్ర్యక్షరి.

కం॥ నేనమనుగానుగానుమ । మానునుగాసైననునసుమానుగఁగొనుమా।
నేనోమనినినుమానను । మానినిననుమాననౌనెమ్మానానూనా॥ ౧౫౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ద్వ్యక్షరి.

కం॥ నీవానావనవానను । నీవనవేననిననునవనినినీవనినే।
నీవేనేననినానన । నీవేనీవేనునావనీనానానే॥ ౧౫౮॥

ఏకాక్షరి.

కం॥ నినునేననననునేనన । నినుననిననుననుననిననునేనానేనా।
ననసూనుననునినానే । నెననననననానునానసేనూననెనా॥ ౧౫౯॥

సీ॥ వేదరాశియనంగ వెలుఁగొందువృషభేంద్రుఁడోంహరయనిఱంకెలానరవేయ।
నంకభాగంబునలంకరించుహరీద్య్రహ్రీంకారివనుఁదెల్పనోంకృతియని।
యవతంసకుసుమంబుగవఱలునమృతాంశులేఖయాశైక్యంబులీలఁజూప।
నవపదయోగాప్తిశివశివుఁడుశివంబుమఱిశివోఽహమటంచుమహిమఁజాట।
శ్రీత్రివర్గదనాఁజేసెశ్రీఁద్రిదళగ । సుమనుశ్రీమోక్షలక్ష్మియైయమరుటనుఁగా।
శ్రీకరుండనునేనెనాశ్రీకరభవుఁ । డైనబిల్వేశ్వరుండుప్రత్యక్షమయ్యె॥ ౧౬౦॥

తోటకము॥ శివుఁడిట్లనెఁజెల్లెల-చెందుముఖీ । స్తవరంబనివాణియు-సత్యతఁగో।
రెవశుత్వముఁబాశముఁ-ద్రెళ్లఁగనా । భవుఁడంతటనిట్లని-పల్కెఁదగన్॥ ౧౬౧॥

తే-గీ॥ ఇమ్మహాకాళిమనతల్లియేకవల్లి । బిల్వకేశ్వరియానిటబిల్వవనిని।
నేనుబిల్వమనైతినినీవనీవ । నానదిగఁగావలయువినునాదుపలుకు॥ ౧౬౨॥

తే-గీ॥ హితముగనుదక్షిణాస్యయానేకవల్లి । దక్షిణామూర్తినేనీవుదక్షిణాభి।
ముఖిగనదివగుమమ్మసమ్మోదమొదవుఁ । బెద్దలరిగినదారిగాపిన్నలకగు॥ ౧౬౩॥

ఉ॥ పాశవిమోచనార్థముగఁబ్రార్థననేసితిగాదెనీవున।
న్నోనిసరస్వతీకలినిసెప్పఁగనీవయితేనినీవగా।
నీశరముల్‌స్పృశించిననునృప్రవరుల్గతసర్వపాశులై।
శ్రీశతఁగాంతురంచనిశివేశ్వరుఁడయ్యెఁదిరోహితుండుగాన్॥ ౧౬౪॥

తే-గీ॥ అక్షరక్రమమునవాణియంకగతిన । గుటనుశివయనితానెఱుంగుటనుశ్రీగ।
నయ్యెఁద్రివిధస్వరాంకాక్షరాప్తిఁద్రిముఖి। బ్రహ్మవిష్ణుశివైక్యబిల్వపతిఁజేర॥ ౧౬౫॥

తే-గీ॥ బ్రహ్మచతురాస్యుఁడాటనువాణిమున్న । దాఁజతుర్ముఖియయ్యెనతండుబిల్వ।
నాథునందైక్యమొందఁద్ర్యాననగఁబొల్చె । భర్తయనువృత్తిగదపతివ్రతకుఁదగును॥

కం॥ ఏకముఖివైఖరియనం । బ్రాకటముగనుండునెందుభారతియిందున్।
శ్రీకాననమునఁద్రిముఖిగ । శ్రీకరియగుచుండునరయశ్రీయనఁగఁగదా॥ ౧౬౭॥

తే-గీ॥ పరయుఁబశ్యంతిమధ్యమవక్త్రములుగఁ । ద్రిముఖియైగూఢముగగుహఁదేజరిల్లు।
నల్లవాగ్దేవిదద్భుజనాప్తిబ్రాహ్మ । ణత్వమునుబండితత్వంబునతులకబ్బు॥ ౧౬౮॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఆ-వె॥ పలుకుబండలందుఁ బ్రభవించునక్కడ । నాదరతులునతులు నాదమందు।
టరు దెయంచుయోగపరులుందురచ్చట । గుహనుగొలుచువారుగొంద్రుసిద్ధి॥ ౧౬౯॥

కం॥ కంజముశిరస్థ నాదము । కంజసరస్వతియచిత్ప్రకాశముసరసా।
కంజాద్రిభారతీగిరి । గంజెల్వొందెడునుగొల్వజ్ఞానమొనరెడుఁ॥ ౧౭౦॥

కం॥ కంజమహమ్మనియగున । క్కంజముశిరమగుటబ్రహ్మకంజుండయ్యెఁ।
గంజగిరిబ్రహ్మశిరమగుఁ । గంజాద్రింబిండమిదుటగడుఁబుణ్యమగుఁ॥ ౧౭౧॥

కం॥ కంజమహంకృతిదానిం । గంజుఁడాబ్రహ్మత్రొక్కికనెశివపదముం।
గంజాద్రినెక్కితారక । ముంజెందఁడెకాఁడెనరుఁడుమొగినిశివుండే॥ ౧౭౨॥

స్వాగతవృత్తము.

భోగమోక్షములఁ-బొందఁగఁగోరుక్ల్ । బాగుగాఁగలుగు-వారలునేరఁ।
యోగులచ్చటస-ముత్సుకులుండఁ । రాఁగఁగంజపురి-రంజిలెఁజాలఁ॥ ౧౭౩॥

కం॥ కంజాద్రిమీఁదఁగలిగిన । కంజపురియెబ్రహ్మపురిగఖ్యాతివహించెఁ।
రంజించెదుర్గసహితము । గంజెల్వుగబిల్వపురినిఁగావునఁబిదపఁ॥ ౧౭౪॥

ఆ-వె॥ బ్రహ్మపురియటంచుఁబ్రఖ్యాతిఁగాంచెను । బిల్వవనములోకవినుతమగుచుఁ।
గంజగిరిమొదలుగగౌరీసరోవరాం । తముగనడుమహరిపురమునమరఁగ॥ ౧౭౫॥

తే-గీ॥ వెలయజాగ్రద్దశనుబాహ్యవిద్యలెకని । పూనరానియహంకారమూనితానె।
బ్రహ్మమనుకొన్నయాత్మయేబ్రహ్మయగును।జాగ్రతిబ్రహ్మయనుసూక్తిజాడఁజూడ॥

కం॥ స్వప్నావస్థన్స్వాత్మత । నాప్నోతియనంబరంగునాత్మయెహరియ।
స్వప్నావనైకదీక్షుఁడు । స్వప్నేవిష్ణువనుసూక్తివఱలుంగాదే॥ ౧౭౭॥

కం॥ నిద్రావస్థంబ్రాజ్ఞను । ముద్రాన్వితుఁడగుచుబిందుముఖ్యుండగునా।
రుద్రుండాత్మసుషుప్తౌ । రుద్రోయనుసూక్తివినమెశ్రుతిశిఖరమునఁ॥ ౧౭౮॥

తే-గీ॥ బ్రహ్మవిష్ణుశివస్థానభాసితమయి । త్రిదళమగుబిల్వమనఁగనుదేజరిల్లె।
నైననాబిల్వపురియప్పడయ్యెబ్రహ్మ । పురియనఁగనాఁబరబ్రహ్మపురియనంగ॥

3

కం॥ మహితుఁడుగనయ్యెనుబితా । మహుండచటఁజేసితపముమాపతిబిల్వే।
శహితైక్యముఁగనెబ్రహ్మపు । రిహితచరిత్రముశ్రితులకుశ్రీకరమాతఁ॥ ౧౮౦॥

ద్రుతవిలంబితవృత్తము.

అనుచుసూతుఁడు-హర్షముమీఱఁగా । వినికిఁజేయఁగ-విశ్రుతులమ్మునుల్।
వినుతుఁజేసిరి-ప్రీతునిసూతునిఁ । బ్రణుతిసేసిరి-బ్రహ్మపురీశ్వరుఁ॥ ౧౮౧॥

కం॥ కంజేశసపద్యావళి । రంజిల్లుటబ్రహ్మపురవరచరిత్రమిదాఁ।
గంజేశబింబమనఁగను । మంజులబిల్వేశ్వరీయమణికృతిశ్రీశా॥ ౧౮౨॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

వసంతతిలక వృత్తము.

ఈశామహేశపర-మేశరమేశమేశా । యీశాజముఖ్యవిబు-ధేశత్రివిక్రమేశా।
కాశీశభోగశయ-కామదసత్ఫలేశా। కాశేశకాంతితనుకా-ఘటికాచలేశా॥౧౮౩॥

తుల్యా వృత్తము. సింహావలోకనము.

పరమేశా జగదీశాహృతభవ - పాశాదితిభవనాశాఘనసం।
గరభీమా జయభూమాప్రజనిత - కామాశ్రితసురసోమాసుగుణో।
త్కరధామావరధామాసలిలజ - దామామునిజనరామాసమవ।
న్నరసింహాసురసింహాశుభకర - నారాయణనరసింహావరశ్రీ॥ ౧౮౪॥

కల్యాణ వృత్తము.

లోకపావనానత - లోకజీవనా - ప్లుతాయితాండజేడ్గతియా - లోకనావనా।
యోకృపాకరావర - యోగమాకరా - యమాక్షమారమాంచితసం - యుక్తమాకరా।
నాకభూశయాభువ - నస్తుతాశయా - నమజ్జనప్రియామృతస - న్నామసంశ్రయా।
స్వాకృతిక్షణావిబు - ధౌఘరక్షణా - యహైమబలాలయేశ్వరక - ల్యాణవీక్షణా॥ ౧౮౫॥

గద్యము.

ఇది, శ్రీతనుమధ్యాంబాకరంబితశ్రీబిల్వనాథమహాదేవశిష్య శిష్యపజ్ఞాఽక్షర సాంఖ్యాచార్య
పర్యవితకవిత్వ తత్త్వవిత్ప్రకాండ శ్రీమత్కొక్కొండ వేంకటరత్నశర్మ
వినిర్మితంబై,
కవిమణినామంబునంబరఁగు శ్రీబిల్వేశ్వరీయంబను
పద్యకావ్యరత్నంబునం జతుర్థబింబము, బ్రహ్మపురీబింబము కంజేశబింబము.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీ బిల్వేశ్వరాయ నమః.

బిల్వేశ్వరీయము.

పంచమ బింబము.

దుర్వాసఃపురీ బింబము, దూర్వాస బింబము.

పూర్వభాగము. ప్రకృతిభాగము.

కం॥ కల్యాణప్రకృతిహితా । కల్యాణాంశుకశుకనుతకల్యాణేశా।
కల్యాణదేవతాంచిత । కల్యాణోంకృతినృసింహఘటికాద్రీశా॥ ౧॥
౫

ఉ॥ వాసిగమూర్తికాఖ్యమునివర్యుఁడురాత్రిసుజానుమండలున్।
భాసురశక్తిఁజంపిబుధవంద్యుఁడుగాఁగనువానికొప్పదు।
ర్వాసునిపుత్త్రిముక్తియనుతామనుగూర్చియుముక్తితండ్రియు।
ల్లాసముకైత్వమేహనదిలాఁగినబిల్వపతిన్నుతించెదన్ ౨॥

కం॥ అనముక్తిజనకపురియని । ఘననామముగలుగనేమికారణమో శ్రీ।
వనమునకనియడుగుడుని । ట్లనెసూతుఁడుమునులతోడనధికప్రీతిన్॥ 3॥

కం॥ దానవదమొండెపుణమిన్ । దానూనెడుధర్మవృషముదద్యుగమందున్।
శ్రీనిధిదుర్వాసఃపురి । నానుతమాబిల్వవనమునరనుతులారా॥ ౪॥

మ॥ అనసూయాత్రిమహాతపఃఫలముమధ్యాహ్నార్క..తేజుండుచం।
డనగద్విడ్భిదురోక్తిభీకరుఁడఖండజ్ఞానమాన్యుండుచం।
దననీహారసుధాసుధాంశుమనుఁడుద్యత్సత్తపోమూర్తిస।
న్మునిదుర్వాసుఁడనూనతత్త్వభవుఁడొప్పంగాజగత్పూజ్యుఁడై॥ ౫॥

తే-గీ॥ గంధమాదనపర్వతగహ్వరమునఁ । దపముఁగావించుచుండెనత్తాపసహరి।
యగుచుయోగినివాతదీపాకృతిగను । శలభయోగంబననెకందుసమకొనెనట॥ ౬॥

కం॥ సుందోపసుందులనుమును । ద్రుందించినయత్తిలోత్తమాసుందరిచం।
ద్రుందనుపంబోవఁగబలి । నందనుఁడాసాహసికుఁడనంబడువాఁడే॥ ౭॥

కం॥ కావరమునననువిధుంతుదుఁ । డావిధుముఖిఁబట్టెనెయననసురుఁడుగడిమిన్।
రావణుఁడురంభఁబట్టిన । కైవడినయ్యచ్చరనటఁగడువడిఁబట్టెన్॥ ౮॥

కం॥ పిమ్మటనమ్మగువయుఁదన । నెమ్మనమునసమ్మతించినెమ్మినెనయని।
మ్మిమ్మహిధరగుహయననం । దమ్మిధునముగూడెఁగ్రీడలనువొందంగన్॥ ౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ పరశింజితమనుగురుమ । ర్మరమునుగణనీయబహుళమణితంబునుని।
ర్భరపరిమళమిళదళికుల । విరచితఘుంకారమునివి నెవిచలితుఁడై॥ ౧౦॥

మ॥ కనియెన్మ్యందుమునీంద్రుఁడద్భుతముగాగ్లౌబింబముంగ్లానిఁజెం।
దనుగల్వాల్మాగుడంగరిక్కలురలందార్కొంచు రాఁదెమ్మెర।
ల్మ్యానయంగా సెగిఁబావురాలపలుకుల్మోడిన్వాదంజీఁకటుల్।
పొసరన్నంపఁగితీఁగయుంగదలమింబాల్పానుషశ్శ్రీనటన్॥ ౧౧॥

కం॥ మునితనతపముఱనైఁపక । ఘనకోపముప్రజ్వరిల్లఁగాశపియించెన్।
వనితఁదిలోత్తమరాక్షస । తనుజగబలిపుత్రుగాడిదగఁబొడముభువిన్॥ ౧౨॥

తే-గీ॥ అత్తిలోత్తమబాణజయయ్యెనయ్యు । షయుఁదదనిరుద్ధజాయనైజానుమీకె।
సాహసికుఁడంతఁగృష్ణుచేఁజచ్చెవాఁడు । రాసభాసురుఁడైమునిశాసనమున॥ ౧౩॥

చ॥ పరమజితేంద్రియుండలతపస్వియుఁదన్మిథునక్రియంగనన్।
స్మరసుఖసస్పృహుండయిమనంబుననెన్నెనజాముఖీరతిన్।
పరముని గాధిజున్ శశినిభ్రాతనుమాపతివిష్ణువల్లభున్।
హరహరయెంచెఁగాంచమిథునాప్తిసరాగులుగారెయోగులున్॥ ౧౪॥

చ॥ చెఱుచునుడబ్బునుబ్బఱఁగఁజేకుఱఁజేసెడువ్యాధిబాధలన్।
దఱుచుగసత్కులంబునిలఁదార్కొననీయదుమందుమాఁకులన్।
వెఱఁగొలుపున్మదిందాలఁచువేశ్యయయో పురుషాంతరాశచే।
నఱగొఱసేయునెమ్మి వెలయాలదిమాన్యనకోనెయెమ్మెయిన్॥ ౧౫॥

శా॥ ప్రీత్యౌత్సుక్యముగల్గియుంబ్రియునికింభీతింగడుంబెంచునా।
ద్ధత్యంబున్నెగడించుదుర్యశమునేతార్కొల్పుగాఢంబయే।
నత్యంతోగ్రముగాఁగశిక్షలిడునిందందన్యనాలక్కటా।
సత్యంబారయఁదేనెఁబూసినసియాసద్వంద్యుఁడేజారుఁడేన్॥ ౧౬॥

మ॥ కనకున్నంగనఁబల్కకున్నఁబలుకంగైకొకయేయున్నఁగై।
కొనఁగౌఁగింటనుజేర్పకున్నఁగవియంగొంకొందినంబొందినన్।
ఘనసంరంభముతోడఁబైకొనినననెక్కాలంబునంభార్యయొ।
ప్పనునేరేనియుఁగన్నఁగాదుసడిసత్పుణ్యుండుజాయాఢ్యుఁడా॥ ౧౭॥

ఉ॥ ఆలనువారఁజేరఁగగృహార్హసుకృత్యములెల్లఁజెల్లెడుం।
బోలఁగనగ్నిపూజనముపొల్చుబుధాతిథిపూజసంతతి।
శ్రీలెసఁగున్సుబంధుధృతిచేకుఱుధర్మముగామమర్థమున్।
జాలఁగఁగ్రాలుగేహికనజాయత్రివర్గదకల్పవల్లియా॥ ౧౮॥

ఆ-వె॥ అంచునెంచిపెండ్లియాడనాతఁడువేఁడ । నద్భుతముగనప్పుడరుగుదెంచె।
నార్యుఁడనుమునీంద్రుఁడాత్మజఁదోడ్కొని । యగ్నిసీతఁదెచ్చుననువానరఁగ॥ ౧౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ వచ్చినయార్యునిఁ గనుఁగొని । చెచ్చెర దూర్వాసుఁడపుడు చేసెం బ్రణతిన్।
సచ్చరితుఁడతఁడు ధన్యత । కిచ్చనలరి పెండ్లికొడుకవీవగుమనియెన్॥ ౨౦॥

మ॥ అన నాత్రేయుఁడు నప్రమభావమున నయ్యార్యాఖ్యమౌనీంద్రునిం।
గని స్వామీ యెటనుండి రాక యెటకుం గాంక్షించినారే గనేఁ।
గని నాఁడన్భవదాగమంబున ననుసత్ఖ్యాతిన్మదీయాశ్రమం।
బొనరెం బావనమౌచుఁ గార్యమది యేమో యొప్పంగఁ జెప్పంగదే॥ ౨౧॥

చ॥ అనవుడు నాతఁడిట్లనియె నత్రినుపుత్రుఁడనే సరస్వతీ।
ధునికడనుండె దండపములో నిదిజాను జనాకునిన్నెతా।
మునువరియించె నెల్లదొరు ముద్దియదద్దయునీకె కూర్పవం।
చునుగడుఁ గోఁజఁ దెచ్చితిని సుందరిఁ బొందుగఁ బొందుదీని నాన్॥ ౨౨॥

ఆ-వె॥ దానిచక్కదనము దనమదిలోఁ గొనఁ । బైఁబడంగ వేడ్క ప్రబ్బుచున్న।
దిటవుఁ బూనిమిగులఁ బటిమమైనిట్లనె । నత్రిపుత్రుఁ డారయల్లుని బిగి॥ ౨౩॥

శా॥ వానిన్వీసరవోవఁ జేయఁగడిమిన్వ్వామ్మోయఱం జేసెడున్।
దోసమ్ముల్వెలయించు విద్యలనునున్మాలించు విజ్ఞానమున్।
గాసిం బెట్టియడంచు సంస్కృతిభృతి న్గారించుఁ దూలించెడున్।
స్త్రీసంగంబు సుఖాస్పదంబె సుధికి న్సేవ్యంబొకో యోగికిన్॥ ౨౪॥

మ॥ కనఁగా నెందుమహాత్మ సేవయవు మోక్షద్వారమౌ నంగనా।
జనసాంగత్యము చూడఁ జూడ నరకాంచద్ద్వారమంచున్మహా।
మునులాప్పంగ భవాదృశుల్వలుక రేముగ్ధుండ మీముందరే।
మనువాఁడన్గనఁ జిల్కపల్కులు మదీయాలాపముల్నావుడున్॥ ౨౫॥

చ॥ అతఁడనె నార పెక్కుబుషులాడరె పెండ్లిరహస్యమేయరుం।
ధతిపతి గావసిష్ఠముని దక్షుఁడు గాఁడె సభార్యుఁడార్యస।
న్నుతుఁడగు కశ్యపుండురుగుణుండగు నాజమదగ్ని యత్రినీ।
పితయన సూయనీయమను బెండిలియాడఁడె యాడకడ్డమున్॥ ౨౬॥

చ॥ అతులతపోధనాకదళి యాత్మవరించెను వచ్చెనిన్నుఁగూ।
ర్చితగవివాహమై వెలయు చెందుమభీష్టసుఖంబులం బొరిన్।
క్షితిధరరాజపుత్రి శివ సేరఁగ రాజిలు రాజమౌళినా।
మతిఁ గననీకు నాయనకు మాన్యయొకింతయు లేదు భేదమే॥ ౨౭॥

కం॥ నావుడు దుర్వాసుఁడు గడు । భావంబున నుబ్బియుబ్బుబయలుపడఁ గనీ।
కీవడుపున నుడివెనుజన । మీవచనము మీఱఁదగు నె మేకొంటిననన్॥ ౨౮॥

ఆ-వె॥ అగ్నిసాక్షికముగ నప్పుడే యుద్వాహ । మొనరఁజేసి యార్యుఁడనియె నల్లు।
తోడవత్స యిద్ది చేడియకందళి । ముద్దుబిడ్డ నాకు ముద్దరాలు॥ ౨౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ ఘనతరసురూపసంపద । ననిమిషవనితలజయించునవలీలనునీ।
వనితయిఁకఁజూగడవలెనే । మునికయికంకణమునకునుముకురంబేలా॥ ౩౦॥

కం॥ ఐనసుకకొఱఁతగలదీ । చానకువాక్పరుషతయదిక్షమియింపఁదగున్।
జ్ఞానైనపూర్ణచంద్రుని । మానకకందున్నఁగనరెమానవులెందున్॥ ౩౧॥

కం॥ తల్లియుఁదండ్రియునైయా । పల్లవపాణినిఁబెనిచితిఁబసులిడనగుటన్।
బిల్లతనమునసుశిక్షకు । నెల్లమినిదియిట్టులయ్యెనోర్వంగఁదగున్॥ ౩౨॥

కం॥ అచ్చరలలోడికూడిక । వచ్చినయదిచదువాకింతపాటలునాటల్।
వచ్చినయవివినయంబే । లాచ్చిఁకనేమనఁగవచ్చులోలాత్మయిదే॥ ౩౩॥

కం॥ చూచియునెఱుంగదెదియుస । దాచారంబెఱుఁగుఁబోరిదురాచారంబుల్।
ప్రాచీనపథకమెల్లదు । నేచితిననితోఁచినట్లెనెఱపునవగతుల్॥ ౩౪॥

తే-గీ॥ తనకునేమియుఁదెలియదుదగఁదెలిపిన । వినదుఱదుదుష్టచేష్టలఁబేర్చునొకటి।
యన్నవక్రోక్తిలోకోక్తివ్యాజనింద । లాడునోడకదుర్భాషలాడునడల॥ ౩౫॥

కం॥ ననునుఱదుచేయుమనినది । పనిచేయదువలదనిననదిపనివడిచేయున్।
దనయంతఁదానెయెందేఁ । జనియెడునివసింపదాత్మసదనమునందున్॥ ౩౬॥

తే-గీ॥ చిన్నతనముననెట్లున్నఁజెల్లుఁగాక । పరువముననెట్లుదగుఁగులభామినికని।
కుందెదనిఁకేమియనుకొన్నఁగొఱలుఫలము । మొనసిననదికర్మమనుభవమునఁగదతెగు॥

తే-గీ॥ ఐనదోషాకరుఁడుగుటిలాత్మకుఁడుగ । శంకితుఁడులోకబాంధవలయవిభాని।
సోమునాదలఁదాల్చుఁగాసోముఁడుబుధు । లాశ్రితులవిడువరుదోషమువిడుపని॥

ఆ-వె॥ ఎన్నిదప్పులున్ననేలంగదేనైఁచి । యాలిఁగదకోనీదయామృతమున।
నైరణనుఫలంబుసమకొనియెడుఁగానఁ । గృషికవృత్తిఁగనుచునెనయుముదము॥

తే-గీ॥ అనుచుఁజెప్పియొప్పించియమ్మనినిజసుత । తోడనిట్లనెమాయమ్మతొయ్యలులకు।
ధర్మమేవినిచెదవిన్మతగఁజరింప । వమ్మయుభయకులమ్ములవలయుఁబ్రోవ॥ ౪౦॥

శ్రీనీతి కంద నవరత్నహారము.

౧. పతిసేవదేవతార్చన । సతికగుగురుకులనివాససమమునికియటన్।
హితవుగనడచుటెతపమత । నితోడఁదగఁబలుకుటెశ్రుతినింజదువుటయున్॥ ౪౧॥

౨. పాకాదిలౌకికాగ్నియె । ప్రాకటముగవైదికాగ్నిపగిదినగునుభి।
షాకరులకిడెడుకరుడులె । శ్రీకరములుస్వాహుతులుగఁజెలఁగెడునుగదున్॥ ౪౨॥

౩. అతిథిమహేశుండభ్యా । గతుఁడావిష్ణుండుబ్రహ్మగానాహూతుం।
డతులితుఁడుపతియెపరదై । వతముసురలుబంధుగులుగవలయుంజెలియున్॥ ౪౩॥

౪. మగనికెదురాడఁగూడదు । తగనతనినిదేశమునెహితంబుగఁబూనం।
దగవగుఁద్రికరణశుద్ధిగ । మగువకునేలాపురాణమనుజపతపముల్॥ ౪౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

౫. తీర్థాటనములువ్రతములు । వ్యర్థంబులుసతికిఁబతిదియాజ్ఞయొదవమిన్।
సార్థకముసతీత్వమెయౌఁ । బ్రార్థింపఁగనేలయమృతపాణిబికిరమున్॥ ౪౫॥

౬. జారిణులతోడఁగూడిక । గారాదుపరపురుషులనుగనరాదుదురా।
చారులను జేర్చుకొనరా । దారసిగృహకృత్యములనెయగుఁజేయంగన్॥ ౪౬॥

౭. తిట్టినమొట్టినఁగొట్టిన । నెట్టినఁబడఁగొట్టినఁదను నెట్టినఁజనకా।
కట్టడియగుమగనినెచే । పట్టివిడువదారసాధ్విపరమప్రీతిన్॥ ౪౭॥

౮. ఐననుబతిదుర్వృత్తుం । డైననుమూఘుండునంగహైన్యుండైనన్।
దీనుండైననుషండుం । డైనగదియమృతుఁడునైననగలదుసతియేన్॥ ౪౮॥

౯. విడిముడికైవలువలకై । తొడవులకైమగనిఁదెగడఁదొడఁగదుదనకున్।
బుడుతలులేరనిమెపుడును । గడిమీఱదుగరితయదియకదయగు జేజే॥ ౪౯॥

ఆ-వె॥ అనుచుఁగందనవకమనఁగందనవకంబుఁ । గదళికొప్పఁజెప్పఁగదళికివలెఁ।
బూనియార్వుఁడారస్త్రీనీతినవరత్న । హారమిదియకాకయన్యమగునె॥ ౫౦॥

తరళము॥ పానరనందఱుమెచ్చనీదగు - పుట్టినింటినినత్తయిం।
టినిమెలంకువమైమెలంగుక - డిందియానుబతివ్రతా।
ఘనతనీతసుకన్యస్త్రీజన - గౌరవావహనత్తనీ।
మనములోననసూయనెన్నుము - మాన్యమీతరళంబునా॥ ౫౧॥

ఆ-వె॥ అనుచుబుద్ధిఁగఱపియాత్మజనెడఁబాయ । లేకమెట్టకేలకాకులించి।
యల్లుచేతఁగూఁతుహస్తంబుఁబ్రాణంబుఁ । బోలెనొప్పగించిపోయెనతఁడు॥ ౫౨॥

శా॥ అంతంగోరినయట్లచేకుఱెనటంచాత్రేయుఁడెంతేనియున్।
సంతోషంబునఁబల్కెనక్కదళితోస్థానీయమాయునిక్కెం।
గాంతారంబొత్వదిష్టమన్ననదివేడ్కంగానసేనెల్లనాఁ।
బంతంబొప్పఁగగొప్పప్రోలొకటిసర్వస్తుత్యముంగానటన్॥ ౫౩॥

చ॥ కలుగఁదలంచినంగలిగెఁగాంచనరత్నమయంబువీడుసా।
ఖ్యలసితమేమివింతయటఁగాంచనరత్నమయంబులౌవసుల్।
కలితసమస్తభోగములఁగాంచనరుల్సురలందుఁబొందుగం।
గలిగిరియోగసంపదకుఁగాంచనసాధ్యముగల్గనేర్చునే॥ ౫౪॥

ఉ॥ అందమహోన్నతంబులగుహర్మ్యవరోపరిచంద్రశాలలం।
బొందగుతూఁగుటుయ్యెలలఁబొల్పగుతల్పములందుగాలిచేఁ।
బొందికమైనమెత్తలనుబూవులపానుపులందునంచయౌఁ।
కందులకించుపర్పులనుగాంచిరివారుసుఖంబుసారెకున్॥ ౫౫॥

మ॥ అలరుందోఁటలసల్లతాగృహములందందందుఁబూఁజప్పరం।
బులఁగ్రీడాచలకందరంబులనుసంఫుల్లోత్పలేందీవరో।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

జ్వలకాసారతటంబులంబరువడిన్వారల్ముదంబందుచుం।
జెలిమిన్మించిరియించువిల్తుఁడుగడున్సేవించుచున్మేలనన్॥ ౫౬॥

మ॥ తొలుతన్వారలుపావురాలవలెనైతోడ్తోడనేహంసశ్రీ।
లలరంగాంచిసరంగభంగిఁదగియొయ్యంగోవిధంబూనిజ।
కుక్కులమాడ్కిన్విహరించిచాలకడవింగుంజంబులంగ్రీడలం।
జలుపంజాఁగిరివృత్తయుక్తపదముంజొనొందఁగందాల్పనాన్॥ ౫౭॥

మ॥ నదులందున్నెలయేళ్లసైకతములన్వప్రహ్రదౌఘంబులన్।
మిథునంబద్దిరమింపఁదోఁచుఁగడునెమ్మిన్సింధుసంగంబనం।
బొదలంగానుబయళ్లగొండచఱులంగూలంకషాద్రీశయు।
క్తిఁదగంగట్టులపైఁదటిజ్జలదసక్తిన్శైవయోగంబయై॥ ౫౮॥

చ॥ అనయముగూడివేడుకలనాటలుఁబాటలుఁబాటిలంగనుం।
టనునళుకేదికందళియటన్మగనింగయినేయమేలముల్।
పొనరుచుఁబ్రీతినాతఁడెడఁబొందగఁబంతముమానితానెయా।
తనిమునుగౌఁగిలించుకొనుఁదన్ప్రియుఁదన్పదుతన్వితన్వినిన్॥ ౫౯॥

చ॥ అతివలుగొందఱారసితదైక్యమువేఱుగఁజేసివెండియున్।
వితతముగాఁగఁజేయఁగనుబ్రీతినిఁగందళిఁజేరిసుందరీ।
పతిదనయంతఁబైకొనకభామయపైకొనుటొప్పదప్పతిన్।
సతినిజవశ్యుఁజేసికొనజానగుఁజానకుమానమాననన్॥ ౬౦॥

సీ॥ మగనికినణఁగెడుమగువయుమగువయేమగనినణంగించుమగువమగువ।
మగఁడనఁబడియెడిమగువయుమగువయేమగనినాడెడుప్రోడమగువమగువ।
మగఁడడచినఁబడుమగువయుమగువయేమగనినినడచెడుమగువమగువ।
మగనివారికిజంకుమగువయుమగువయేమగనివారలఁదోలుమగువమగువ।
యనుచునోర్వనివారనయముననయము । నంతకంతకుఁగఱపంగనడరికల్లు।
ద్రాఁగమైకంబుదలకెక్కులాగునఁదగి । కదళిదుస్సంగతింగడుఁగడిమినెగడె॥ ౬౧॥

సీ॥ క్రాల్గంటిక్రేఁగంటఁగనికనిగడిఁదేటిసూటిగాఁబెనిమిటిఁజూడనేర్చెఁ।
బొమవిండ్లుగ్రిందుగఁబొలుచుపూఁబోఁడిదాబొమముడివెట్టంగఁబొసఁగనేర్చె।
నూర్పుఁబుచ్చకకడునూర్పులోనుండెడునువిదయుస్సనఁగఁదానూలినేర్చెఁ।
జిఱునవ్వుతోనెప్పుతెఱవదాఁబకపకయనినవ్వవింతగానడరినేర్చెఁ।
బలికిననునూరిముత్తెములాలుకుననఁగ । గొణుగునదిగోయిలలకెల్లగురుతనేర్చెఁ।
గదలినసురవణమ్ములుపొదలురవళి । ననుచుఁగదలనికదళిదాఁబెనఁగనేర్చె॥ ౬౨॥

సీ॥ చెలికత్తెచేతనుజెప్పించుటనుమానితానెచెప్పుటకునుబూనితొడఁగెఁ।
జాటుచాటుననుండిచల్లఁగమాటాడుటనుమానియెదురమాటలకుఁగడఁగె।
బహువచనముమానిపరఁగంగనేకవచనమునవాక్రువ్వఁజాగవీఁగి।
ప్రమితాక్షరంబుగంభాషించుటనుమానియమితభాషణములకడరెఁగడఁకఁ।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

బలుకుతిన్నదనంబును బాసివైచి । యాఱఁగా నెంటఁగనుఁగొని యడలఁదిట్టు।
మొదలు పెట్టె నెరుల్విసఁబిదపమగనిఁ । గదళియదియయ్యొగయ్యాళిగచ్చపోదగ॥

సీ॥ ఉఱిమిమీఁటించెనా యుగ్రాక్షులయ్యవి యుగ్రఘాలాటీ నటుండుమనును।
హుమ్మని వీఁకఁ జేసెనిగిఁదలయూఁచె నా కాండజజాండమటుండుమనును।
గదిమిగర్జించెనా ఘనభైరవరవంబుఁ జండభైరవుఁ నటుండుండుమనును।
మొగముమల్లించెనా మోమదికల్పాంతచండదీధితి నటుండుండుమనును।
బటపటనుబండ్లుకొఱికెనా బమ్మ పుఱియ । గండు మెఱసి కొఱుకుటనటుండుమనును।
గదళిచెలరేఁగి నడచెనా త్మ్మచలింప । గుండె లదర మృత్యువునునటుండుమనును॥ ౬౪॥

సీ॥ పిలిచినఁ బలుకదు పలికెనా యేమని గద్దించి పలికెడుఁ గర్జమిద్ది।
యని చెప్ప నెప్పక యడ్డంకు లేచెప్పఁ జేయుమన్నను దానిఁ జేయననును।
జేసెనేఁ బోచెడఁ జేయుఁ జెప్పినపని నెల్ల నిదియేమియనఁ గనుని ల్లెయనును।
బుద్ధి లేదన నీకు బుద్ధి లేదను లేనివ్యాధిబాధల సాకులమరముసుఁగు।
నిగుడఁగఁ బరుండు లేవదు నిత్యకృత్య । ములయథావిధి జరుగనీదలరనీదు।
పూనినైమిత్తికములకు హానిఁ జేయుఁ । గదళిగదళియెయదిముండ్లపోదయ కాక॥ ౬౫॥

సీ॥ అతిథులభ్యాగతులాలయంబున కేగుదేరవారల బిట్టుదిట్టి పంపుఁ।
జుట్టలనిలు వెళ్లఁగొట్టుఁ శిష్యావళిసిగఁ బట్టుకొని కొట్టి తెగడి నెట్టుఁ।
బనివాండ్రఁ దీండ్రించి పడఁగొట్టుఁ దెగఁదిట్టుఁ బనివడికుండలఁ బగులఁగొట్టు।
చాలతృణంబుగం బతిఁ గనుఁ బెఱవారిఁ గ్రిమికీటకములుగను మతినెంచుఁ।
దండ్రిగౌరవం బెతలఁచు లాఁతులనెల్ల । గొప్పకొద్దియెన్నకొప్పఱఁగను।
దెప్పనెప్పుడును దుదిందా నెఘననని । నిక్కఁ గదళి మదము మిక్కుటముగ॥ ౬౬॥

కం॥ అక్కైవడి నెక్కువగా । నక్కదళిదిదౌష్ట్యమంతకంతకు నహియా।
నిక్కము ప్రతీపదర్శిని । చక్కెరబొమ్మయెయటంచు సంయమియెంచెన్॥ ౬౭॥

కం॥ లాలించినఁదల నెక్కును । లాలింపక బిగువు నూపలలన విముఖియా।
వాలకమూనుం బ్రేలుం । బోలుం జాగిలమనంగఁ బొలఁతియలఁతియే॥ ౬౮॥

కం॥ అని తనమనమున నెంచుచు । ఘనమైన ప్రతిక్రియయెది గావించెదనం।
చును గామఫలమిదేయం । చును స్త్రీయే మృత్యువనుచు శోకించు మదిన్॥ ౬౯॥

ఆ-వె॥ మిత్తియొక్కసారి మ్రింగెడుం గూళయా । మత్తకాశినియనమాటిమాటి।
కున్నవఱకు నమలునన్నకం బెనుమిత్తి । చాలమేలటంచు సంతపించు॥ ౭౦॥

కం॥ పెక్కండ్రశాపహతిచే । గ్రుక్కించుటఁ జేసితనకుఁ జొప్పడెదు స్త్రీ।
చక్కటిది ప్రాచితంబని । యక్కమలజు మెచ్చునుస్సురనుమానియగున్॥ ౭౧॥

సీ॥ అప్పుడప్పుడు గిన్కయుప్పతిల్లినఁ గ్రుక్కుఁ గాలకూటమును శంకరుఁడెయనఁగ।
నపుడపుడొదవెడునలుకనులోఁ గొను నెరగలి మ్రింగిన కృష్ణుఁడనఁగ।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

నష్టస్థుచొప్పడునలవిమాలినకనలానుసంద్రముఁద్రావుమానియనఁగ।
నప్పుడునప్పుడునడరెడుకాతాళమునుకడలినిఁబీల్చునౌర్వమనఁగ।
నౌర్వమదినెంచిశాంతుఁడానతనికడకు । నతివననుపఁదలంచుఁబాయంగడంగుఁ।
గుమ్మునిప్పననెప్పుడుంగుములుచుండుఁ । బొగులుచుండుఁబ్రతీకారబుద్ధివాడము॥

కం॥ సైఁపకతద్దుర్వృత్తినిఁ । జూపోపకమానమూనెసారిదిఁదగదనెన్।
రూపించెనీతిగొణిగెను । గోపించెనుగొట్టెఁబడకఁగొనకతఁడుండెన్॥ ౭౩॥

కం॥ అచ్చెరువునందనందఱు । నచ్చండికిఁజెందుఁడతఁడపాలోఁబడియెన్।
గ్రచ్చఱదివటికిదీవియ । లాచ్చననినరుచికిఁజిచ్చులోఁకువయనఁగన్॥ ౭౪॥

కం॥ గడగడలోకములెల్లన్ । వడఁకునెతనిఁదలఁపనతఁడువరమునిదూర్వా।
సుఁడువడఁకెఁజాలనాలికి । బెడిదపుఁబులిఁగన్ననడఁగుపిల్లియపోలెన్॥ ౭౫॥

తే-గీ॥ కాలబలమెట్టిదనవచ్చుఁగాఁగలయది । గాకమానదుగదమఱికర్మఫలము।
కదళిగర్భంబుఁదాలిచెఁగ్రమముగాను । గదళిగెలవేయునైవడిఁగానిపించె॥ ౭౬॥

కం॥ ఆదంపతులకుఁబుట్టెం । గాదిలికూఁతురదిముక్తికైతకపుఁబోదన్।
బూదనరినట్టుగానా । మోదముసంధిల్లనెల్లమునిజనులకిలన్॥ ౭౭॥

తే-గీ॥ ముక్తియేముక్తయనఁదగిమోదమొదవఁ । జేసెఁదలిదండ్రులకుస్వాఖ్యఁజేసెసార్థ।
కంబుముక్తాంబయనశీఘ్రకాలముననె । యెట్టులదియనఁగదళిబిట్టేచెఁగడిమి॥ ౭౮॥

ఆ-వె॥ కూఁతునెపముచేతనాతఱిఁబెనిమిటిఁ । బ్రల్లదంబులాడవెల్లివిరిసె।
మల్లుగల్లుద్రావెమఱియప్పైతేల్గుట్టెఁ । గొట్టెదయ్యమన్నయట్టులంత॥ ౭౯॥

కం॥ కానఁగనత్యుత్కటముగ । నైనంబుణ్యంబుపాపమదితోడనెయిం।
దౌనుగదఫలప్రదముగ । ప్రమాననుగడుఁబండుపండుమహిరాలుఁగదా॥ ౮౦॥

ఆ-వె॥ ఒక్కనాఁడుభర్తపెఱుమాగ్నిఁదెమ్మనఁ । దేనుదేననియెనుదెచ్చుకొనఁగఁ।
దివురనింగలంబుఁదివుటమైనార్చెను । నీళ్లుపోసికదళినెమ్మియఱఁగ॥ ౮౧॥

తే-గీ॥ కదళిబాహ్యానలమునార్చెఁగానినీట । మానిమారారికాంతరమైనక్రోధ।
వహ్నివెలుఁగొందఁజేసెఁదీవ్రంబుగాఁగ । స్వకృతదుర్వృత్తనేంధనార్పణముచేత॥

ఆ-వె॥ అగ్నిపూజనమునకుదారసంగ్రహ । మగ్నినార్చెనేనినాలదేల।
యంచునెంచెమౌనియతిధర్మమూనంగ । నెక్కొదండధరతనెక్కొనమది॥ ౮౩॥

కం॥ శాపాయుధుఁడాక్రోధనుఁ । డేపొందిదృగూహ్యావిలయహితదహనుఁడనన్।
జూపట్టెలలాటేక్షణుఁ । డీపట్టునశిఖిముఖుఁడుగనేచునెయనఁగన్॥ ౮౪॥

స్రగ్ధర॥ అంతందుర్వాసుఁడెంతే - నదరిపడిమహో - గ్రాకృతింగాంచిహుమ్మం।
చింతిన్స్వేగన్ శపించెన్ - హితమెఱుఁగకదు - ర్వృత్తిబిట్టేచెదేయా।
వంతేనిన్ లేదెఖీనీ - కగుమిపుడెయిటన్ - వ్యర్థమాబూదిప్రోవై।
వింతన్నాపీడవీడున్ - హృతనయయనన - య్యెంగదామెట్టులన్నన్॥ ౮౫॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఆ-వె॥ హాహతాస్మియనెడియార్తస్వనంబులో । ఘటఘటధ్వనులును సంఘటిల్లె।
నస్థిసంధులెడలె నంత్రములెగిసెను । జిటిలిపెటిలికాలె శీఘ్రముగను॥ ౮౬॥

చ॥ భుగభుగయంచు నుంగడలి బొందిని లేచెను గ్రొంబొగల్వరిన్।
భగభగయంచు మంటలు ఘనంబుగ మింటిని నంటెనద్దియే।
నిగనిగయంచుఁ గ్రచ్చఱఁగ నిచ్చగ బూడిదకుప్పయయ్యెన।
మ్మగువ గమించు నయ్యజసమంచిత స్వప్రకృతిన్భజించినన్॥ ౮౭॥

ఆ-వె॥ బూదిప్రోవునుండి పోయి మిన్నందిన । కదళియాత్మ మునిని గని యిటులనె।
నన్నుఁ గూడి నీవు నలుగుడువడితివి । వీడితివి సుఖంబు వెలయఁ బొందు॥ ౮౮॥

కం॥ నా తప్పులెన్న కొప్పుగ । నీతనయన్ముక్తిఁ బ్రోవు నెమ్మిన్నాథా।
పోతరమునఁ గుమ్మిననా । వేతజిని ద్దానిమూడ నేలకయుండ్రే॥ ౮౯॥

కం॥ ఒప్పరికింపకుమీ సుత । నెప్పుడు ననియొప్పఁ జెప్పియా విఁగ నెసులుం।
జొప్పడ నీకుము మదినని । యప్పుడె యయ్యాత్మ లీనమయ్యెను బ్రకృతిన్॥ ౯౦॥

శా॥ ఆప్రాజ్ఞుండల భస్మరాశిఁ గని హాహాకార మొప్పంగనే।
శ్రీప్రక్రోధుఁడఁ బత్నిఁ జంపితిని ముక్తిం బ్రీతిఁ బోషింపనే।
నప్రాజ్ఞుండను మామసైఁచు నెవిసన్ వ్యర్థుండనంచేడ్చె నా।
విప్రాక్పశ్చిమబుద్ధియో యనుటయుర్వింబర్వదే మెల్లెడన్॥ ౯౧॥

ఉ॥ పిమ్మట నమ్మునీశ్వరుఁడు ప్రేయసిఁ బాసి వియోగదుఃఖము।
న్నెమ్మనమందణంచుకొన నేరక యారక స్వాపరాధముం।
గ్రమ్మఱ నెంచుకొంచడలు గ్రమ్మఁగ హాయను వెచ్చనూర్చెడు।
నైమ్మనురమ్మనున్నతిననుంగయి కొమ్మను నేలుకొమ్మనున్॥ ౯౨॥

శా॥ వాక్పారుష్యము దోషమే యమృతద్రవ్రాతంబు గర్జింపదే।
దృక్పర్వంబొనరింపవే వలసిన ట్లెంతేని నన్మాఱవే।
శుక్పాళిబల్యమణంపవే కరుణ నన్జూడం గదే యంచు నా।
వాక్ప్రశ్రీశుఁడు పత్రిమాడ్కి నడలెం బత్నీవియోగంబుచేన్॥ ౯౩॥

ఉ॥ అత్తఱి నాతపత్రముగ నంబరమందల రారు నంబరం।
బెత్తఱి మోల వ్రాలఁ గని యెంతయు నాత్మ నెఱింగి యార్యుఁడుం।
దత్తఱపాటుతో వడిగఁ దానరుదెంచెను గూఁతురాయటం।
చత్తెఱఁగుం గ్రహించి వెఱపందుచు నత్రిసుతుండు గ్రచ్చఱన్॥ ౯౪॥

ఆ-వె॥ వచ్చి యడుగులందు వాలెఁదుమ్మెదదమ్ము । లందుఁ బోలె దుఃఖమతిశయిల్ల।
నార్యుఁడల్లునెత్తి యనియెఁ జెల్లెనె నాదు । బుద్దబిడ్డ యనుచు మోహమునను॥ ౯౫॥

ఉ॥ హాయనుఁ గూఁతురా యనును హాయను నీజనకుండ వచ్చినా।
నేయనురాక యుండఁ జను నేయను నిన్నును నెత్తి పెంచినా।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

నేయనునన్నుమానఁదగు నేయను నోయన రావెనాదుబి।
డ్డాయనుఁగందళీవడిగడాయనురమ్మనుఁబిల్వుఁడాయనన్॥ ౯౬॥

ఉ॥ చెప్పితిఁగాదె నీకుఁదగ స్త్రీజననీతినిరత్నమాలగా।
నొప్పితిగాదెయీవుపతియల్లముఁదల్లడమందఁ జేసితే।
యొప్పనె క్రోధి నీదుధవుఁడొప్పఱనిన్నుశపించె నేయయో।
యప్పడె బూదికప్పవయి తాయవినీతుల పాయమొందరే॥ ౯౭॥

ఆ-వె॥ పలుకుపరుసదనము ప్రాణతుల్యులనైనఁ। బరమశత్రువులఁగ సరగఁ జేయు।
జెఱచు సర్వసుఫలసిద్ధిసనర్థాళిఁ। గూర్చుదానికన్న గోరమున్నె॥ ౯౮॥

కం॥ అనియంగలార్చియల్లునిఁ। గనియిట్లనె నాలి నేల కావించితిబా।
దినిమదికనిష్టమయినం। జనఁగఁద్యజింపంగ రాదె చంపనవలెనే॥ ౯౯॥

తే-గీ॥ ఈవుశాన్తేయుఁడవటంచు నింతినిచ్చి। నానుగానియ ఘోరమతానుయాయి।
వంచు నే నెంచ వెలిమిడియబ్బదయ్య। యాలివెల్మిడియే నీకు మేలవునెకొ॥ ౧౦౦॥

కం॥ క్రోధికిఁగన్నియనిచ్చుట। గోదానము నేఁతగటికి కూళకుఁబులికిన్।
లేదూడనప్పగించుట। గాదే నీకిచ్చికన్నెఁగంటిన్నెగులున్॥ ౧౦౧॥

కం॥ నిన్నన్న నేమిగలదిఁక। నన్నే నేదూఱుకొందు నాఁతింజంపం।
గన్నావిటఁజంపింపం। గన్నానయ్యన్నుఁజాలుఘనతమనకిలన్॥ ౧౦౨॥

తే-గీ॥ నీతపశ్శక్తియబలపై నాతతముగఁ। జూపితౌరపిచ్చికపయినాఁపరాని।
దైనబ్రహ్మాస్త్రమేయునట్లకటశాప। శక్తినీయట్టిక్రోధికిఁజనునె యొదవ॥ ౧౦౩॥

ఉ॥ తాతవిధాతలోకపతి తండ్రి మహాముని యైన యత్రియా।
మాతయజాచ్యుతేశ్వరులమానుగబిడ్డలఁ జేసికొన్నదా।
భ్రాతలుయోగిచంద్రులు సురస్తుతులీవనశంకరాంశవి।
ఖ్యాతుఁడవయ్యుఁగట్టడిగఁగాంతనుమ్రింగితివింతగాదొకో॥ ౧౦౪॥

చ॥ సరగనుగాదువంటయనిశాంతియొకింతయు లేకప్రాయ్యపై।
నిరవగుకుండనుంబగుల నేసినవాఁడవు వేఁడియంచువి।
స్తరిఁగలవంటకంబువిరఁజల్లినవాఁడవు కావెయీవు మే।
లరయకయాలిఁగోల్పడినవ్యర్థుఁడ వేనన నేల వేఱిఁకన్॥ ౧౦౫॥

కం॥ ఐనఁదపోగర్వంబున। మానినిఁజంపితివిగాన స్మయమఱనీకున్।
మానకగుమానభంగము। మానవపతివలనననుచుమామశపించెన్॥ ౧౦౬॥

తే-గీ॥ అంతనల్లుండుమామతోననియెఁబ్రాణ। భంగమగుసాజమగుటనువరముమాన।
భంగమగునంతకంటెనుబరమహాని। తప్పనకుమించుదండంబుదగునెచేయ॥ ౧౦౭॥

కం॥ అననార్యుండత్రిజుతో। ననెనీన్యాయమున నొక్కయక్కటచంపం।
గనుజాలితివాలింజా। లునుధర్మము నీకు నేలలోకులకుఁగదా॥ ౧౦౮॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ వినవయ్య తనయుకంటెను । దనయ యధికతరయగుఁగద దానముచేతన్।
వినమే పుత్రాచ్ఛతగుణ । మని పుత్రింగాఁ గూఁతు నరయుము ప్రీతిన్॥ ౧౦౯॥

మ॥ అనియోయాత్రిజముక్తనీతనయయీయాయజ్ఞాశీరక్షింపని।
ష్ణన వేళాండుగదీనిఁ బ్రోవుమని మోహావాప్తి దౌహిత్రిము।
క్తినిముద్దాడి కవుంగిలించుకొని యాస్త్రీనీతిరత్నావళిం।
దనరం జెప్పియు నప్పగించి చనియెం దస్యర్పితార్థుండనన్॥ ౧౧౦॥

చ॥ పరమవిరక్తులన్మనులఁ బాయదు మోహము పామరౌఘమున్।
బరువడిముంచు జేమరిది బాంధవమిత్రధనాలయాంగనా।
నిరతము జ్ఞానశూన్యుమును నిచ్చలు సంస్మృతినీరధింగటా।
యరిగద మోహమీతమి వెలార్చిన వాఁడె మహామహుండపున్॥ ౧౧౧॥

చ॥ పదపడి క్రోధనుండు ముని భార్యవియోగము నైఁప నోపకే।
పడఁగి స్వపుత్రిఁ బ్రోవఁగను భావమునందుఁ దలంపకౌర్వ్యనిన్।
మదినుఱి కాత్మఁ బాయఁగను మైకొని పూనె సమాధి నవ్వడో।
ప్పిదముగ నొక్క జ్యోతి నెఱవెన్నెల నెన్నెలవై కనంబడన్॥ ౧౧౨॥

మ॥ కనియెన్నన్మహనీయ గేయమహతీకాంతాకలాలాపసం।
జనితానందుని రాగతానకృతి సత్సంతానువాణీశనం।
దనుని న్వాగమృతప్రహర్షితజగత్సందోహు దాంతున్నుశాం।
తుని జ్ఞానాంబుధిచంద్రుని న్సురమునీంద్రున్నారదున్నారదున్॥ ౧౧౩॥

కం॥ కనుఁగొని తగనభివాదన । మునుజేసి యతండడుగఁగ మొగిఁ దనవృత్తం।
బును జెప్పె నంత సురముని । యనియెను జింతాబ్ధికలశజా యితనీతిన్॥ ౧౧౪॥

ఉ॥ నెంజెలి యేడ్తెఱం జెఱుచు నెమ్మిఁ గరమ్ము గరమ్ము మాడ్కి మ।
న్కిం జెడఁ జేయుఁ బూన్కి మఱి నెమ్మదివమ్ముగఁ గూర్పుఁ బెన్దైవుల్।
గంజిని మ్రింగ నీదు గడుఁ గాఱియ వెట్టెడు మ్రింగుఁ దెల్విఁ దా।
ల్పం జను నే వివేకికది బల్పగతుండు గనానుమానసా॥ ౧౧౫॥

చ॥ కడచిన దానికి స్వగవఁ గల్గునె యద్దియె దేనిదద్దయుం।
బెడదయె కాక కాపునను బ్రేయసిశోకకుఁ గుందుఁ బొందకే।
ర్పడఁగన నాత్మకెద్ది మృతి వర్ష్మ మురూపజు నీటిబుగ్గయా।
నెడలికి నేలపందురఁ గనుల్ల ముదల్ల డమందకుండు మీ॥ ౧౧౬॥

ఉ॥ త్రొమ్మిది బొందలం గలిగి తోరము నైనది యోటివండకా।
యమ్మిదియుందు నాయువనునట్టిది జీవనముంట వింతయా।
వమ్మయి పోక యబ్బురమె వర్ష్మము పుట్టును గిట్టు దానివా।
రిమ్ములనుం ద్రువోదురిటు లేటికి దానికి నై యలందురన్॥ ౧౧౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ ఎదిమగఁడుబిడ్డలుండఁగ । సదమలమతిబిద్దనద్దిసతిధన్యయగున్।
త్రిదశస్థానమునందుం । బొదలుందానికయివగవఁబోలునెయెందున్॥ ౧౧౮॥

తే-గీ॥ భర్తసన్నిధిఁజన్నదిభార్యయార్య । సాగమానంబునేసినచానకన్న।
మిన్నయనియెన్నఁదగుఁజన్నమగఁడుదన్నుఁ।జూచుసోచూడఁడోమన్నఁజూచునుగద॥

ఉ॥ నీసతియైనయక్కదళినిక్కువుఁగల్కియెయోగమాయయా।
భాసురశక్తినందుఁడనువల్లవువల్లభయాయశోదకున్।
వానిగఁబుట్టుఁగృష్ణునికివంద్యునికయ్యెడుఁజెల్లెలంతను।
ల్లాసమునీవుఁజేసెడునిలన్హరిమాయనుగెల్చితీవిటన్॥ ౧౨౦॥

కం॥ దీనికిసంతోషంబుం । బూనందగుఁగాకవగవుఁబొందందగునే।
మేనంజేరినతెగులుం । బోనడఁచుటపోకమేలపోవగయగునే॥ ౧౨౧॥

తే-గీ॥ తలపుగలదేనిసుఖములఁదనరఁజెంద । దుఃఖములకోర్వవలెనవెతొడరుమున్న।
కనితనదుబిడ్డముద్దాడఁగడఁగుపడఁతి । సూతికాబాధఁగాంచకనుతుఁగనునెటు॥

తే-గీ॥ మరణమెనసినదుఃఖంబుపొరయకఱడు । నంచునెంచకుపొందుజన్మాంతరమున।
మానుమామరణోపాయమూనుమేలు । మనుమమనిననెసుఖములఁగననగునన॥

చ॥ అతఁడనెనావలెన్విధురుఁడక్కటయెక్కడనేనిదుఃఖియై।
బ్రదికెనెయన్ననారదుఁడువల్కెనుమున్వినవేమునీశ్వరా।
సతినిజయోగవహ్నిశిఖచందమునొందియడంగనీశ్వరుం।
డతులితమన్యువేగమునవాదటఁదామనెఁగాదెయోర్మితోన్॥ ౧౨౪॥

కం॥ నావుడునకథవిపులము । గావినిపింపుమనివేఁడఁగానారదుఁడున్।
నీవెఱుఁగవెయైననున । న్నీవడువుననడుగుకతననిపుడునుడిగెదన్॥ ౧౨౫॥

కం॥ యోగాగ్నిదగ్ధదక్షుని । యాగంబునఁగాఁగసతిస్మరాంతకుఁడేడ్చెన్।
దాఁగనెరుద్రాఖ్యదనకె । బాగుగఫలియించెననుచుబహుశోకాప్తిన్॥ ౧౨౬॥

ఉ॥ ఆసతిచిచ్ఛరీరమునహాహరుఁడత్తటినెత్తినెత్తిపై।
వానిగనుంచుకొంచుఁబోరివందరుచుందిరిగెన్మతిభ్రమం।
జేసిరమేశుఁడాతనికిఁజేయఁగశాంతినిశార్ఙ్గముక్తనా।
నాశుగసంప్రయోగములనాయమకాయమువాయనేయుచున్॥ ౧౨౭॥

చ॥ వెనువెంటందిరుగంబహుస్థలములన్విచ్ఛిన్నతంగాంచిత।
త్పృథుతాంగాంశములందునందుఁబడియంతన్శక్తులయ్యెందగం।
గనుదన్నామములొందిపొందియటువేడ్కన్రుద్రుఁడందందునుం।
డునుజేయుందపమున్మహర్షియనిచాటుంగాదెరుద్రున్శ్రుతుల్॥ ౧౨౮॥

తే-గీ॥ ఆమహాక్షేత్రఖండంబులయ్యెనూటు । యెనిమిదిగసవెక్షేత్రములివ్వినుతములటఁ।
గలుగుశక్తులెశక్తులుజ్ఞానులెఱుఁగు । వారుతత్క్రమమేనిప్డుపలుకుదువిను॥ ౧౨౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

దేవ్యష్టోత్తరశతక్షేత్ర సీసమాలిక.

౧. వారాణసియ గాదెగౌరీముఖంబందునుండువిశాలాక్షి మండితయయి।
౨. నైమిశంబుననుండుఁ బ్రేమంబుననులింగధారిణిలోకైకకారణమయి।
౩. యాప్రయాగపురంబునందుండులలితసల్లలితయుల్లసితవిలాసభాస।
౪. గంధమాదనమునఁ గాముకిపాలుపొందుఁగుసుమగుచ్ఛంబునభసలమునఁగ।
౫. మానసంబునఁగుముదానామజానానుహంసినాజగదేకశంసితయయి।
౬. విశ్వంబునందొప్పవిశ్వేశ్వరీదేవియోంకారమునమాయయొనరినట్లు।
౭. విశ్వకయందుండువిశ్వకామప్రపూరణిమాయనన్మయిఁబ్రాణమునఁగ।
౮. ఒనరునిచ్ఛనుమదనోత్కటయే కామ్రుపురినిఁగామాక్షీనాభూరికీర్తి।
౯. గోమంతముననుండుగోమతియాలమందనువేల్పుటావనందనరుచుఁబోరి।
౧౦. క్రాలుమందరమందుఁగామచారిణిమహామేఘంబునన్మించుమించనంగ।
౧౧. చైత్రరథంబునంజనుమదోత్కటచూతవృక్షంబునంజొక్కుపికమనంగ।
౧౨. హస్తినాపురమందుశస్తయానుజయంతిహస్తిమదంబానునశియనంగ।
౧౩. కాన్యకుబ్జంబునంగౌరియింపెసలారుఁగడునాటలాడెడుకన్యకయన।
౧౪. మలయంబుననురంభచెలువొందుమలయజంబందుఁగప్పురమునఁబొందికగను।
౧౫. హిమవచ్ఛిఖరమునయేథితాప్తానందనందయాశరదిందుమందహాస।
౧౬. గోకర్ణమునయందగుసుభద్రకర్ణికగోకర్ణమునసుధగొలుకరణి।
౧౭. స్థానేశ్వరమునందజాసెంచెడుభవానిజ్ఞానిజనేద్యవిజ్ఞానదయయి।
౧౮. బిల్వకంబునఁబొల్చుబిల్వపత్రికసర్వమాళిసత్కృతతనుమధ్యయకద।
౧౯. శ్రీశైలముననుండుఁజెలఁగుచుమాధవిమల్లికార్జునసద్భ్రమరియగుచును।
౨౦. భద్రేశ్వరంబునంభద్రభద్రదయవుభక్తులకెల్లఁగల్పలతయగుచు।
౨౧. సౌరుమీఱువరాహశైలంబునందునుజయభక్తులకునెల్లజయములిడుట।
౨౨. కమలాలయమునందుఁగమలయమరుఁబొరిరత్నాకరంబునరత్నమునఁగ।
౨౩. పుష్కరంబునఁబొల్చుఁబురుహూతిపురుహూతసంస్తుతదాససంసదయసదయ।
౨౪. తనరెడుఁగేదారమునమార్గదాయినిసాంఖ్యమార్గదఫాలసదనబుద్ధి।
౨౫. రుద్రకోటినిఁదగురుద్రాణిశిరసునశిఖనాఁగసూత్తమస్థితిఁదెలుపుచు।
౨౬. కాళంజరాద్రినిఁగాళిగ్రాలెడుఁగడుఁగాళరాత్రియనంగఁగడిమినెగడి।
౨౭. అలమహాలింగంబునందువెలుంగొందుఁగపిలదివ్యోగదివెకంబమందు।
౨౮. మకుటంబునందొప్పమకుటేశ్వరికిరీటమునన గ్రరత్నంబుదనరుకరణి।
౨౯. ఒనరుసాలగ్రామమునమహాదేవిపెన్గనినుండునట్టిబంగారమనఁగ।
౩౦. శివలింగమందుండుశివప్రియదాజలప్రియనాఁగనభిషేకప్రియసతిగద।
౩౧. మాయాపురినగుంగుమారితల్లికుఅంగటంగ్రీడసల్పుబిడ్డయనవేడ్క।
౩౨. సంతానముననుండుసంతతసతతంబుసంతానమునసుమస్తబకమనఁగ।
౩౩. అగునుత్పలాక్షమునందుసహస్రాక్షమందుజీబంతయాయంబికపర।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

౩౪. అవుమహోత్పలమున నాహిరణ్యాక్షంబునందటు జీబంతయూపరాంబ।
౩౫. గయయందు మంగళగడు నెసంగెడుఁ బ్రణవంబున మాత్రాత్రయంబనంగ।
౩౬. పురుషోత్తమంబునం బొలుపొందు విపులతారకమున స్వరమట్లు ప్రకటమహిమ।
౩౭. అలవిపాశనున మోఘాక్షీ కటాక్షంబు చేత విపాశులఁ జేయు శ్రితుల।
౩౮. పుండ్రవర్ధనమునఁ బొలుపిడుఁ బాటల పాటలనాటలభక్తులకును।
౩౯. అల్లసుపార్శ్వంబునందు నారాయణి శంకరనారాయణాంకదయగు।
౪౦. అలరుఁ ద్రికూటంబునందుండు రుద్రసుందరి సోహమను నెడఁదారకమున।
౪౧. విపులంబునందుండు విపులమహార్ణవమందూర్మియనఁగ నైక్యముఁ దెలుపుచు।
౪౨. మలయాచలమున నమరియుండుఁ గల్యాణి సవ్యాపసవ్యాధ్వసరణిఁ దెలుప।
౪౩. కోటితీర్థంబునఁ గోట్యక్షి విహరించు నారాయణాష్టాక్షరాప్తిఁ జూప।
౪౪. మాగధవనమందు మాధవవనమందు వలపుఁ గొల్పు సుగంధభక్తతతికి।
౪౫. కుబ్జామ్రకంబున గోదావరిఁ ద్రిసంధ్య వెలయుఁ ద్రిసంధ్యలం ద్విజవినుతగ।
౪౬. అడరు గంగాద్వారమందు రతిప్రియ భక్తుల నెల్ల నభవులఁ జేఁత।
౪౭. శివకుండమున నుండు శ్రీశుభానంద సునందసర్వాశ్రితానందదయయి।
౪౮. దేవికాతటముందుఁ దేజరిల్లెడు దేవి నందిని భక్తౌఘనందినియన।
౪౯. ద్వారవతీపురిదై వారు రుక్మిణిసాధ్వియత్తింట నెచ్చనుఁ గదమున।
౫౦. బృందావనమునందుఁ బ్రియమందు రాధ బృందావనతులసినా సేవితయయి।
౫౧. మధురయందుండెడు మహనీయ దేవకి గడుపార వెన్నునిఁ గన్నతల్లి।
౫౨. పాతాళమున నుండుఁ బరమేశ్వరియు పాస్యకుండలినిగ యోగిమండితయయి।
౫౩. చిత్రకూటమునందు సీతయారత్నదీపిక నాఁగ రామాత్ములకు వెలుఁగిడి।
౫౪. వింధ్యాచలమునందు వెలుఁగొందు వింధ్యవాసినియగస్త్యతపశ్శిఖినిఁ దెలుపుచు।
౫౫. ప్రకటంబుగను సహ్యపర్వతంబున నేకవీర వీరార్చిత వెలయుచుండు।
౫౬. ఆహరిశ్చంద్రంబునందుఁ జంద్రిక పొల్చుఁ జంద్రకమునఁ దావిచంద మొంది।
౫౭. రామతీర్థమునందు రమణ ప్రణవమునఁ బరయె సంగెడు భంగిఁ బరఁగుచుండు।
౫౮. యమునయందను వొందు నామృగావతి దాను దాపింఛవని సుమస్తబకమనఁగ।
౫౯. కరవీరమును గూరుఁ గద మహాలక్ష్మి దాఁ బంచాక్షరిం జేరు ప్రణవమువలె।
౬౦. అభినుతమహావినాయకపురిను మయొప్పుఁ దనయునిఁ బోషించు తల్లివలెను।
౬౧. వైద్యనాథమునందుఁ బరఁగు నారోగ్యాంబ భవరోగభేషజప్రాయయగుచు।
౬౨. అమ్మహాకాళపురాప్త మహాకాళి భర్త్రి నుపృత్తినిఁ బరఁగుఁ బేర।
౬౩. ఉష్ణతీర్థమునందు నొప్పారు నభయ భక్తులకు శీతభయంబుఁ దొలఁచుమునుఁగ।
౬౪. వింధ్యాద్రినానితంబిని నితంబయనంగ వత్సరంబునదిన ప్రతతి భంగి।
౬౫. మాండవ్యవనమున మాండవియుండెడుఁ బ్రణవంబునందుండు పరయనంగ।
౬౬. మాహిష్మతిఁ బరంగు స్వాహామహాదేవి పుట్టినింట నెయుండు పొలఁతుకకద।
౬౭. ఛగలాండమందుఁ బ్రచండ దీండ్రిలుచుండుఁ బశువిశసనమునఁ బ్రాధి మెఱసి।
౬౮. అమరకంటకమున నడరెడుఁ జండిక చండాసురధ్వంసశంసితయయి।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

౬౯. సోమేశ్వరమునందుశోభిలునలవరారోహసోమాపరిరోహిణియన।
౭౦. ఔఁబ్రభాసాహ్వయంబౌతీర్థమునఁబుష్కరావతిపుష్కరిణీవిభాఖ్య।
౭౧. సౌరుమీఱెడుసరస్వతియందునద్దేవమాతయదితివియద్రీతిగఁదగి।
౭౨. ఔమహాలయమునయందుమహాభాగదనరుఁబారావారతటమునంగ।
౭౩. వెలయుఁబయోష్ణినిఁబింగళావతిపాలకడలిమణిద్వీపఘనతమెఱయ।
౭౪. కృతశౌచమునమహోద్ధతసింహికచెలంగునిద్ధపాపేభసింహియయనంగ।
౭౫. కార్తికేయమునందుఁగనుయశస్కరిఖ్యాతిశాంకరియనఁగనుసన్మహిమను।
౭౬. కనసుత్పలావర్తకమునందులోలయాఁబ్రణవంబునందుండువ్యాహృతితతి।
౭౭. సింధుసంగమమునఁజెలఁగుసుభద్రయర్జునయశస్సంపదవననిధిగను।
౭౮. సిద్ధవనమునఁబ్రసిద్ధలక్ష్మీదేవిసిద్ధిప్రదయయాశ్రితులకెల్ల।
౭౯. భరతాశ్రమమునందుఁబరఁగుననంగయనంగునంగనయాననంగనంగ।
౮౦. మొగినిజాలంధరమునవిశ్వముఖియొప్పసత్కృతిసరసోక్తిచందమొంది।
౮౧. కిష్కింధగిరియందుఁగ్రీడించుఁదారయుదారబలిష్ఠునిధనమిలయన।
౮౨. దేవదారువనాప్తిదీప్తయయ్యెడుఁబుష్టిదేవేష్టదయనయిదివ్యమహిమ।
౮౩. కాశ్మీరమండలఖ్యాతయానామేధవేధోముఖాదిత్యవినుతయగుచు।
౮౪. ఆహిమాద్రినిభీమయభినుతయగుచుండుదండిచామరశత్రుకాండయయుమ।
౮౫. విశ్వేశ్వరమునందువెలుఁగొందుఁదుష్టినావిశ్వేశ్వరునియందువెలయుతుష్టి।
౮౬. ఒనరుఁగపాలమోచనమునశుద్ధిభైరవశుద్ధికరియఁటప్రజకుఁగాదె।
౮౭. కాయావరోహణఖ్యాతమాతయెసంగుఁగాయావతారయకాదెమాత।
౮౮. పొనరుశంఖద్వారమునధ్వనియదియెనాదబ్రహ్మరూపమైతలఁపుఁగొలుపు।
౮౯. పిండారకమునందుభృతియనందగుఁగొందఱిందురుధృతియనియఖిలవినుత।
౯౦. చంద్రభాగాపగన్ననున్నుతయగుఁగళచంద్రునందలికళచందమునను।
౯౧. అచ్ఛోదసరసుననగుశూలధారిణిశూలినియదెయరిజాలశూల।
౯౨. వేణయందమృతయావేణువందునువీణయందునుస్వరవైఖరిందెలుపుచు।
౯౩. బదరియందూర్వశిముదమందునిడుఁగడుగంగాధికయనంగఁగనుఁగొనంగ।
౯౪. ఉత్తరకురువందునొప్పొందునోషధిపాండవవంశప్రచాలరుచిగ।
౯౫. ఆకుశద్వీపంబునందుఁగుశోదకకుశలవసుతయానుగుశలవసుత।
౯౬. హేమకూటంబుననెసఁగెడుమన్మథసవిజయదుర్ముఖసక్తకాదు।
౯౭. కుముదంబునందగుగురుతనుసత్యవాదినిసత్యవాదిగామెనయుగురుత।
౯౮. అశ్వత్థమునయందునగువందనీయరాగివిపండుటాకులుదవఁబసీఁడిగ।
౯౯. పుణ్యజనాధిపుపురముననిధియగుఁబుణ్యంబుననెకాదెపొసఁగునుసిరి।
౧౦౦. వేదవదనమునవిలసిల్లుగాయత్రిబిడ్డతల్లియకదావేదమాత।
౧౦౧. శివసన్నిధిన్నించుశివపార్వతితదీయముఖ్యశక్తియయాటముదమిడుఁగడు।
౧౦౨. అమరావతీపురినమరునింద్రాణిదానింద్రసంపదయయియిద్ధమహిమ
౧౦౩. బ్రహ్మాస్యమునసరస్వతిచెలువొందెడుఁజెలువుఁబొందినజాణచెలువయనఁగ।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

౧౦౪. సూర్యనారాయణుశోభిల్లఁజేయుసుప్రభప్రభాకరునిఁగఁబద్మహితుఁగ।

౧౦౫. మాతృకలందగ్రమహితయావైష్ణవిగ్రహములలోమించుగ్రహపతియన।

౧౦౬. సతులలోననరుంధతిపొల్చునక్కరములనకారమనఁగమొదలదెకద।

౧౦౭. మత్తకాశినులఁదిలోత్తమయుత్తమసొమ్ములలోఁగిరీటమ్మనఁజను।

౧౦౮. కనఁజిత్తమునబ్రహ్మకలయొప్పనెుకలనుజీవుండనన్శ్రుతిసిద్ధముగను।
ఇందుఁగలదనియునుమఱియెందుఁగలద । నియునుసందియమొందకునిశ్చయముగ।
నలరుసర్వశరీరులయందుశక్తి। యాదియయనియెఱుఁగందగుముద మొదవఁగ॥౧౩౦॥

కం॥ మాయననమయననుమయన । నాయెంబ్రణవముత్రిఖండమాఖండములే।
మాయిందిరయుమకాళియు । మాయనఁగసరస్వతియగుమహిమమహాదుల్॥ ౧౩౧॥

కం॥ మాయమయుమగూడంగా । నాయెనవోత్తరశతముగనవెక్షేత్రంబుల్।
మాయప్రకృతిహ్రీంకృతిమఱి । యాయెంబురుషుండుప్రణవమక్షరసరణిన్॥ ౧౩౨॥

కం॥ పదిలోఁగదయడఁగెడుఁదొ । మ్మిదియనిప్రకృతినిభజింత్రుమేలనుచన్యుల్।
పదియవదినున్నపురుషా । స్పదమాయయటంచుఁబురుషుభజియింత్రార్యుల్॥

కం॥ అహమనుటయందెసర్వము । మహితంబుగలీనమగుటమనుక్షేత్రంబుల్।
మహినష్టోత్తరశతమని । గ్రహించిరివిబుధులవెపలుకంబడియెఁగదా॥ ౧౩౪॥

కం॥ ఇదిదేవ్యష్టోత్తరశత । పదరత్నస్రజముభక్తభద్రదమవుఁద।
త్పదభజనఫలమునిడియెడిఁ । గుదురుగఁజదివిననువినినగుణవంతులకున్॥ ౧౩౫॥

కం॥ దేవ్యష్టోత్తరశతపద । దివ్యస్తుతిచేనరుంధతియుయోగంబున్।
భవ్యుఁడుపురూరవుఁడుసుర । సేవ్యంబులలోకములనుజెందెందనరన్॥ ౧౩౬॥

కం॥ పుత్రులఁగాంచెయయాతిధ । రిత్రీపతిభార్గవుండురిక్థముఁబొందెన్।
చిత్రంబెనురాసురులుప । విత్రులుసంపన్నులైరిపెక్కురుదీనన్॥ ౧౩౭॥

కం॥ ఐరిలఁజిత్రచరిత్రులు । భూరిమునులువర్ణధర్మభూషితులునరుల్।
శ్రీరుచిరులుపెక్కండ్రిది । చేరినదుర్గతులెవుడునుజెందరుమనుజుల్॥ ౧౩౮॥

కం॥ అనియాత్మహత్యమానిచి । చనెనారదుఁడంతనతఁడుశాంతాధియునై।
కనఁదురుచిబెండువడియెన్ । గనసద్యోజ్వరవిముక్తుకైవడినంతన్॥ ౧౩౯॥

వర్షర్తు వర్ణనము.

ఉ॥ ఎప్పుడువానవచ్చుననిమెచ్చినబత్తిఁగృషీవలుల్నయం।
బొప్పఁగవేఁడజ్యౌతిషికులోపికనారనిరేపొమాపొకో।
తప్పకవచ్చువర్షమనఁదద్వచనానుసృతిన్మెలంగునా।
నప్పుడుదిక్కులన్మెఱుపులబ్దమురాకనుదెల్పెఁబొల్పుగన్ ౧౪౦॥

కం॥ వడివానగురియుననంచని । గొడుగులనిడుకొనిరొయనఁగఁగుముదాబ్జసఖుల్।
బెడఁగుగఁగడువఱదగుడుల । నడరిరిదైవజ్ఞవచనమదివితయవునే॥ ౧౪౧॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ చీమలుగద గ్రుడ్లఁగొనుచుఁ । బోమొదలిడెబారులుగనుబుట్టలెడలిత।
వ్యోమముకొననోలములకున్ । డామరమునవలసవోపునరులనసరగన్॥ ౧౪౨॥

చ॥ ఘనులఁటవారివాహులుజగద్భయదార్భటులంటగర్జనల్।
గనులఱఁజేయుమించులఁటగాంచవిషాత్మకవర్షమంటమిం।
చునఁటయెటంగుభేకములస్తోత్రములయ్యహరీశశోభలే।
మినినగుదుర్దినంబులనిమింటనుదగ్దిశకేగెహంసముల్॥ ౧౪౩॥

శా॥ కామేహంసలయట్లుమేమునితరుఖ్యాతిన్స్వపక్షద్వయిన్।
శ్రీమత్పద్మసరోవిహారకలనన్ క్షీరాంబుయోగైకభే।
దామోదంబొకఁడేముగైకొనముమాకన్నందగున్మధ్యమం।
బైమాన్యంబగునుస్వరంబనియవాగాశంగనెంగొక్కరల్॥ ౧౪౪॥

ఉ॥ మాపురిమాళిఁదాల్చెఁబ్రథమస్వరవిజ్ఞతలాస్యచాతురిన్।
బాపురెకృష్ణఁజల్లుఘనవంద్యుఁడుసద్రసునుఁడిచ్చుమెచ్చఁగన్।
బ్రాపయిప్రోపుమీఱవనువారమవారిగదాతయీతఁడే।
త్మ్మపుఁడుమేఘుఁడానని శిఖావళముల్గడునాడెవేడుకన్॥ ౧౪౫॥

మ॥ పుడమింగల్గుజలంబుఁగ్రోలమెపుడుంబొల్పొందఁబర్జన్యుఁడే।
యిడువర్షోదకబిందువుల్గొనెదమంచేతెంచెస్తోకంబుల।
ప్పడెయస్తోకములైఘనాదృతినెయెడ్డుంగోరుదుర్గాకపెం।
పెడలన్హీనులప్రాపువేఁడరుగదాయీయాద్యుల్కవుల్పండితుల్॥ ౧౪౬॥

కం॥ హరులునుగిరులునుమటికా । సరములుగరులునుఘనాశజలదాదమమున్।
బొరిఁబొరిఁగోరుచునుండెన్ । బరికింపవదాన్యుఁదెకదవంద్యుండెందున్॥ ౧౪౭॥

జలద వృత్తము.

వేసవినెండనుక్కఁగడు-వెక్కసమై । వేసరిజేసినందపము-విశ్వజనుల్।
వాసిగవారినేలహరి-వచ్చెనెనా । భాసిలెనింగినింజలద-వారమహా॥ ౧౪౮॥

జలధరమాలా వృత్తము.

ఆదిందాపింఛములుగ-నంతందంతు । ల్గాదైవారున్మలలుగఁ-గాంచన్మబ్బుల్।
శ్రీదంబుల్మేలనిరహిఁ-జెందంగాపుల్ । శ్రీదంబుల్ఘోరములని-చెప్పంచాంథుల్॥ ౧౪౯॥

మేఘవిలసిత వృత్తము.

చాలందీధితి-సరఘులుదనయం । దోలింగూర్చిన-వానరుఁబెఱిలివే।
యాలోకింపుఁడి-యనుననఁగఁజద । ల్గాలెన్మేఘవి-లసితముగనెగిన్॥ ౧౫౦॥

విద్యున్మాలా వృత్తము.

ఆద్యంబుల్బిందుల్పుష్పంబుల్ । వాద్యంబుల్గానుర్ముల్మ్రోయన్।
హృద్యామర్త్యస్త్రీలాస్యంబై । విద్యున్మాలావృత్తంబొప్పెన్॥ ౧౫౧॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శా॥ ప్రావృడ్గేహనిశాంధకారవసతి న్భావించి వెల్గొందఁగాఁ
గావించెంఘనభిత్తిఁగోలమెఱుప న్కాష్ఠాగ్నినింగీచుటన్।
రావంబుప్పతిలెంగదాయుఱుముసంగ్రాలెన్మహావృష్టిధా
రావారంబదివైద్యుతానలకరవ్రాతంబు నానాతఱిన్ ౧౫౨॥

మ॥ రవియన్యాంత్రికుఁడంశుయంత్రమున నభ్రంబన్తుషారోరుఖం
డవితానంబును జేసిమిన్ననెడియింటం బెట్టినీయిష్టమం
చువడింగల్గినగాలికిచ్చునతఁడిచ్చున్వాన గాభూమికిం
పవుభంగిన్వడగండ్లురాలునవిగాయాఁజూడఁదల్ఖండముల్ ౧౫౩॥

చ॥ గొనకొనివానకారనెడుగొల్లఁడుమబ్బనునల్లనావునం
బనివడిగాడ్పుదూడగుడువన్మైఱపన్వెనుద్రాటఁగట్టి పా
లనుజడిఁబిండెడుంబుడమియన్బలుచాననుబాలెయవ్విగా
వనినజలంబు నేలపయమందురుచీమలవేలమూఁగెడున్ ౧౫౪॥

స్రగ్ధర॥ విద్యుత్ఖడ్గాభ్రఖేటో - ద్వలసితరుచిమై - భీమపర్జన్యగర్జా
ప్రోద్యత్క్ష్వేళాప్తినింద్రా - యుధవితతధనుర్గి - ప్రోద్యతుండాచుధారా
విద్యోతాజిహ్మగాళు - ల్వెసఁగురియుచొగిన్ - వ్రేయుచున్ హ్రాదినీడ్ల
ఖద్యోతద్యోతముంద - ద్ఘనసమయమహా - త్మ్యోధవుండోర్చెఁబేర్చెన్ ౧౫౫॥

చ॥ ఇనుఁడునదీనదాంబుధులనెక్కువవేండ్రముఁజూపియేపునం
గొనివసువించుకించుకగఁగూర్చఘనంబుగమింటగెంటుకొం
చునుజనుచెందునెందొమినుచూలిమహాబలుఁడిచ్చునిచ్చగన్
వనదముజీవనంబొకఁడువారకకూరుపవేఱొకండిడున్ ౧౫౬॥

ఆ-వె॥ వసువుఁజేర్చినట్టివానినిదనునినుఁ । గాంచరెలమిజనులుఖరకరుఁడని
యిచ్చువానిజలదునెంతురుఘనుఁడని । యంచొతపనుఁదప్పడగపడండు ౧౫౭॥

ఉ॥ జోరనుచెల్లెడన్ముసురుచొప్పడెఁదోప్పడగాడ్పువ్రేల్మిడిన్
వారకనిండెఁజెర్వులునవారిగఁబాఱెసరిత్తులున్సరో
వారములాప్పెభూసమతబావులునూతులువార్ధియన్ననో
యారకవెన్కఁదీసెనిటులుండుటఁబాత్రతనాసుభాగ్యముల్ ౧౫౮॥

కం॥ వచ్చుబడిగల్గనెచ్చుగ । నెచ్చంబునుదగుతెఱఁగునవెలయనవలయున్
లొచ్చుదియైనస్మెదటికె । వచ్చుబెడదయనిచెఱువులువాఱెనలుఁగులన్ ౧౫౯॥

ఆ-వె॥ పాత్రమెఱిఁగియిడుటభాగ్యంబుచాగిక । పాత్రమందునిడుటవ్యర్థమగును
మాకుదకమునిడుటమాన్యుఁడుఘనుఁడబ్ధి । నగునెయనజలాశయంబులలరె ౧౬౦॥

శా॥ ప్రావృట్చేటికనూర్పనేర్పరుచులాప్పంబొంగిరారాఁగనే
ల్లేవేళంగడురాగవారిగలయన్ హేరాళమైవార్ధిస్వీ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

యావల్లగ్నఘననీలనీరయుతమైయర్ధాంగనేశాకృతిన్।
దైవారెన్బ్బరినీలలోహితుఁడనన్దన్మూర్తిదానాఁగదా॥ ౧౬౧॥

ఉ॥ చెల్వుగవర్షధారనభిషేకముగాఁగనుగూడ మేఘముల్।
బిల్వముఖోరుభూజములు పెంపుఁగనంద్విజసత్వముల్దగ।
న్నిల్వఁబయంబొగింజొనలనిచ్చలు మెర్మ్ములనుర్మ్ములొప్పఁగా।
నల్వగునింద్రపూజ్యములనంగనుగొండలులింగమూర్తులై॥ ౧౬౨॥

చ॥ జడిఁబడియాడియాడికడుఁజక్కఁగమొల్కలవన్నెచీరయిం।
పడరఁగనింద్రగోపతతియన్మయిపూఁతనుగాంచిగేదఁగుల్।
బెడఁగుగఁదాల్చిగుబ్బలులెబింకపుగుబ్బలుగాఁగవాఁకలా।
ప్పిడఁగనుదండలైతగెమహీసతివార్షికరాజ్యలక్ష్మినాన్॥ ౧౬౩॥

శరదృతు వర్ణనము.

సీ॥ ఘనుఁడునిర్వాసుఁడయికనెనునైవర్ణ్యంబుఁగొండలపాలయ్యెగండడంగి।
విద్యుల్లతాలాస్యవిద్యుతికతయయ్యెనుజుముమద్దెలయులివుజు నెచటను।
గొప్పతనముగోంద్రుకప్ప లెప్వడొమానెఁదాలములిఁక వేయఁజాలమనఁగ।
నాటపాటలుమాకుఁబాటిగావనియేమొజుట్టుపిట్టలు నేరెఁబుట్టలకడ।
వానయనుమాటలేదఁటవానకోయి । లలెటఁగనుపట్టుమున్నీటినెలఁతలొయొగి।
హద్దులిడుకొనుచడుగంటనుద్దవడిని । బుడమిమనినట్టుచూపట్టెఁబడనిచెట్ల॥ ౧౬౪॥

శా॥ అంతన్వింతగఁదోఁచెనజ్జొకఁడుశుభ్రాభ్రోరుకేశుండుస్వ।
చ్ఛాంతర్జీవనఫుల్లసల్లలితవక్త్రాబ్జుండుహంసాశ్రమై।
కాంతస్వాంతుఁడుశారదార్చనరతుండజ్జేషణోద్భోధకుం।
డెంతేసైకతలింగపూజనశరాళీతుండువృద్ధుండనన్॥ ౧౬౫॥

కం॥ అన్నాభిషేకములుమఱి । పన్నుగదీపోత్సవములుప్రబలెంబుడమిన్।
జెన్నారెనుడుగ్రహములు । మిన్నునభువిదివులు రెండుమృడమూర్తులెకా॥ ౧౬౬॥

ఉ॥ కొండజెలంబ్రదోషమునఁగోరెదరెప్వడునక్తభుక్తినిం।
గొండఱుసోమవారములఁగొండఱుమాసమునందునాశివా।
నందమటంచునట్టినెలనల్వగఁజొప్పడెనప్వడొప్వగం।
జెందిరితారకాధ్వమిదిసిద్ధమటంచుపరవ్రతుల్మతిన్॥ ౧౬౭॥

కం॥ శరదవసరముననప్వడు । శరదబ్దత్వమననీరసతయమ్మునికిన్।
బరుపార్వశాపఫలముగఁ । బొరసెనుగర్మంబుఁదొఱఁగబొమ్మకలవియే॥ ౧౬౮॥

అంబరీషోపాఖ్యానము.

చ॥ కలఁడిలనంబరీషుఁడనుక్షత్రియవంశసితాంబరీషుఁడు।
జ్జ్వలవిమలాంబరీషుఁడుకృపాఽభ్యవితారిజనాంబరీషుఁడా।
వలదురుదివ్యభాగవతభానురపద్మవనాంబరీషుఁడుం।
దలితమహాంబరీషుఁడువిదూరితకామముఖాంబరీషుఁడున్॥ ౧౬౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ తనప్రతాపముఁగనితపనుండుహరిమిత్రుఁడై లోకబాంధవుఁడై వెలుంగఁ।
దనయశోరుచిఁగాంచితగఁగళంకియుసమృతాంశుఁడై శివమౌళినండఁగొనఁగ।
దనధరాధారేయతనుజూచి శేషుండు శేషుండమైవిష్ణు సేవ సేయ।
దనగుణగ్రాహితఁగనుఁగొనిముకు గాళు లెఱ్ఱి గాఁదెలివులుఁగెనయనల్వ।
నసదృశనుశౌర్యధుర్యుండునసమకీర్తి । యనుపమైకావనీధరుఁడసదృగమల।
గుణుఁడతఁడెచక్రవర్తియుఁగువలయాప్తుఁ। డానవంతుఁడు రాజహంసాధిపుఁడును॥

మ॥ పరఁగుంబేర్కొనఁజక్రవర్తియనుచుంబాణిన్సహస్రారము।
ద్ధురమైచాలఁగఁగ్రాలుటంగువలయాప్తుండంచుసర్వోర్విని।
బొరిఁగాపాడుటచేననంతుఁడనుచుంబొల్పొందుశశ్వద్యశ।
స్స్ఫురణంజూడఁగరాజహంసుఁడనుచున్ క్షోణ్యేకరాజర్షితన్॥ ౧౭౧॥

కం॥ పగతురుజముఁడనిజడియఁగ । మగువలుమరుఁడనుచుమరగమఱిజను లెల్లన్।
జగతీశుఁడనుచుఁగొలువఁగ। నెగడెను నాభాగసుతుఁడు నృపమణియనఁగన్॥ ౧౭౨॥

శా॥ అంతశ్శత్రులనోర్చిపేర్చిబలియుండాతండుబాహ్యారులం।
బంతంబొప్పఁగగెల్చుటబ్బురమెయాత్మన్సంస్మరింపన్నగున్।
గుంతేష్వాసముఖాయుధంబులునుదండుల్రాజచిహ్నార్థముల్।
శాంతంబేరసమంబరీషునిదెరాజ్యంబౌననంగంబ్రజల్॥ ౧౭౩॥

సీ॥ అరిఁగొను నాఱవయంశంబెటెట్లాయప్పాదపదించుకయురాజ్యోపచితిని।
దండించువిధ్యుక్తధర్మానుస్మృతి నెట్లొజనకుఁడనంబడుజనులకెల్ల।
ననకట్టకాల్వలనలరింపఁడెట్లొముక్కాలుపండెడుసస్యకాండములిల।
రథ్యలఁబొగబండ్లరచియింపఁడదియెట్లొవాణిజ్యమెల్లెడఁబ్రబలెడుఁగడు।
నగ్నిభయమాశరత్రాసమనిలహతియు । విషమదృష్టియులేకుండఁబృథ్వినేలె।
నారదికాప్లకాంశజుండగుటనతని । కొప్పెఁగాకన్యనృపతులకొప్పునెయటు॥

సీ॥ భృత్యవర్గమునకు హెచ్చుజీతములేదుపని బాగులకుసొమ్ముపమ్ముగాదు।
వాగ్దండధనదండవర్ష్మదండంబులువరుసన్యాయ్యములయివఱలుసమత।
నెవ్వడినెందెంతహితమొయవ్వడినందునంతవర్షంబెయానందఱలర।
సర్వత్రచవుకమైసర్వవస్తువులుండుబందుగుల్లుమిగూడియుండు రెండుఁ।
జందనాయితుండుజ్వలనుండుసతులకుఁ । జక్రరక్షితములుసకలదిశలు।
నచలమద్దిరయ్యాయల్లసామ్రాజ్యవి । శేషమీద్యమంబరీషునిదగు॥ ౧౭౫॥

సీ॥ వివిధవిద్యలయందువిశ్రుతులగువారుగౌరవశ్రీలముఖ్యతఁజెలంగ।
శూరులుధర్మైకసారులైవిజయులైబాహుభూతులునయిభాసిలంగ।
బేరంబుసారంబుపెంపొందఁబ్రజనుస్థితికిబేరులూరుజేందిరఁదగంగ।
గొలలుసర్వకార్యాళులకుంజనజనతకుఁబత్ప్రియతనుబొసంగ।
నెల్లవారునిజోచితవృత్తిఁబ్రాప్త । సంపదంచితులైతృప్తినింపెసంగ।
నీతులఱనెల్లెడనునెల్లనీతులడర । నంబరీషునిసామ్రాజ్యమాఁగనంగ॥ ౧౭౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ కామంబు స్వస్త్రీసుఖంబున నామతి గలిగెఁ బో హరిభక్తిఁ గలుగు ముక్తిఁ।
క్రోధమశాస్త్రీయబోధాచరణనామ యయ్యెఁ బో నాస్తిక్యమందుఁ దృష్ణ।
లోభంబు దపమునందౌ భవ్యపుణ్యంబునందు యశంబందు నైననుమతి।
మోహమ్ము పుఁగరమ్ము శ్రీహరిరూపమ్మునందు మఱియుఁ దద్గుణాళిపాళి।
మదము భగవత్కటాక్షాప్తిమత్సరంబు। శ్రీమహీశేషగరుడుల శ్రేష్ఠతలను।
వెలయ నరిషట్కమిట్లు లోకులకు నంబ। రీషుఁ డేలెం బ్రజను స్వశరీరము వలె॥ ౧౭౭॥

సీ॥ వర్ణసాంకర్యంబు వరచిత్రములయందధర్మభంగము హరాద్ధత్యమంద।
శూన్యవాదము స్త్రీలసౌబగు నడుములందవావి దప్పుట పశువర్గమంద।
పలుకుటతోఁచిన పగిదిఁ జిల్కలయందపంచమోద్ధతి పికవారమంద।
జీవనక్షయము గ్రీష్మావసరమునందయశ్రువులానందమందుటంద।
శిశుహనన మోతుజాతినె స్త్రీమరణము। వరుని యనుసృతియు వమృతి సురభిశవృగ।
ములనె విధవోపయమవార్తవులుఁ గులంద। స్త్రీస్వతంత్రత గణికలఁ జెల్లె నపుడు॥

సీ॥ తెలిసెఁ దెల్పించెను దివిరి ధర్మమునర్థమును గామమును మోక్షమును జనులకుఁ।
జేసెఁ జేయించెను జెన్నొందఁ జన్నముల్వేనవేల్వేలుపుల్వాన నెమ్మిఁ।
బెట్టెఁ బెట్టించెను బొట్టలు నిండఁగ నన్నంబు నందఱకమరఁ దనివి।
పూనెఁ బూనించెను ముఖ్యంబుగా ద్వాదశీవ్రతంబఖిలేష్టసిద్ధిదమును।
స్వాహ్వాయస్మృతిమాత్రసర్వాఘహరుఁడు। నమరవరవంద్యసచ్చతురాననుండు।
వైష్ణవాగ్రేసరుండనవానిమీఱె। నంబరీషుండ పరకనకాంబరుండు॥ ౧౭౯॥

కం॥ తననీడవోలెఁ గ్రాలెడు। వనితామణితోడఁ గూడ ద్వాదశివ్రతమున్।
ఘనుఁడంబరీషుఁ డొనరిచె। వనమాలియు మేలనమధువనమునఁ దనరన్॥ ౧౮౦॥

ఆ-వె॥ ఆవ్రతాంతమందు నాతండు కాళింది। స్నానమొప్పఁ జేసి సంధ్యవార్చి।
క్రమముగా నొనర్చెఁ గాళిందివల్లభు। సారషోడశోపచారపూజ॥ ౧౮౧॥

కం॥ చేసెను షోడశదానము। లోసరిలక కాంచియందలో హోయనఁగన్।
భూసురవర్యులకున్ హరి। దాసులకా భాగవతుఁడు ధన్యుఁడు భక్తిన్॥ ౧౮౨॥

సీ॥ ఆభాగవతమణి యటులక్షవిప్రసంతర్పణముం జేసి దక్షిణాన్వి।
తంబుగాఁ దాంబూలదానంబుఁ గావించి యందియాశీర్వచనాక్షతములఁ।
దానిష్టపంక్తితోఁ దగఁ బారణ నొనర్పసంసిద్ధుఁడై యుండె దక్షమనిధియన।
దారపుత్రేష్టబాంధవులెల్లఁ బెల్లుగ నాఁకొనియన్నపూర్ణాంబఁ దలఁపఁ।
బిడుగు వడ్డట్టు నరసింహుఁ డడరినట్లు। ప్రళయకాలోగ్రభైరవుభంగిఁ బొంగి।
దక్షయజ్ఞంబునకు వచ్చు త్ర్యక్షుకరణి। వచ్చె దూర్వాసుఁ డధికతీవ్రక్షుధార్తి॥

కం॥ వచ్చిన యామునిఁ గనుఁగొని। చెచ్చెరఁ దా లేచి రాజు సేసెఁ బ్రణామం।
బిచ్చెఁ గనకాసనము వా। క్రుచ్చె సమయసముచితోక్తిఁ గోరెం గుడువన్॥ ౧౮౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఉ॥ అందున నా మునీంద్రుఁడు మహాపరితోషముఁ జెందివత్తుఁగా।
ళిందిమునింగియంచుఁ జనిలీలమదావళమట్లు నీటము।
న్కందనరారె యోగరతి గాత్రముపై స్మృతిమానె ఱేనిమా।
టందలఁపంగలండెయకటా యుచితజ్ఞులెయెందుఛాందసుల్॥ ౧౮౫॥

ఉ॥ ఆదటనంబరీషుఁడు నిజాత్మఁదలంచె వచించె గోష్ఠితో।
ద్వాదశియోముహూర్తమున దాఁటెడు రాఁడు మునీంద్రుఁడింతకున్।
గాఁదగుకర్జ మెయ్యదియొ గ్రక్కునఁ దెల్పుఁడటంచు నవ్వసి।
ష్ఠాదులు వల్కిరిట్లు దగనయ్యలు రామిన మాసనిల్చునే॥ ౧౮౬॥

చ॥ వ్రతపరిపూర్తి ముఖ్యమగు వచ్చిన యయ్యతిథిం ద్యజించిను।
వ్రతభుజియించుటొప్పదిటఁ బారణనీరము చేతఁ జేయనా।
క్షితిపతి విప్రవాక్యమున శ్రీహరిపాద సుతీర్థమానె శ్రీ।
పతిననుఁ బ్రోవుమంచు భగవంతు భజించుచునుండె నంతటన్॥ ౧౮౭॥

ఉ॥ స్నానముఖాహ్నికక్రియలఁ జల్పి యథావిధి దాపనేశుఁడా।
ఱేనిస్మరించి వచ్చి వడి జెక్కలచిల్వ యనంగ నంబడెన్।
మానవనాథచేష్టితము మానసమందు నెఱింగి భగ్గనన్।
నూనెపడంగమండె శుతనూనపదుండన మండియిట్లనెన్॥ ౧౮౮॥

కం॥ కంటిరెయీ రాజాధము । గెంటియతిథినన్నుఁగుడిచెఱితి రాజ్యమదం।
బంటఁగ భాగవతుఁడు వీఁ । డంటధరామరతిరస్క్రియం జేసెఁగదా॥ ౧౮౯॥

కం॥ ఇలక్షాత్రోర్జితతేజో । బలంబుకంటెన్వరము బ్రాహ్మణతేజో।
బలమనివీఁడెఱుఁగఁడో నేఁ । డెలిపెదఁజూపెదమదీయ తేజశ్శక్తిన్॥ ౧౯౦॥

మ॥ అనియంతం భ్రుకుటీయుతుండచలరక్తాక్షుండు దష్టోష్ఠుఁడున్।
స్వనదుచ్ఛ్వాసుఁడు సంచలద్వపువునై పాదాహతక్ష్మారజో।
ఘనభస్మాంచితుఁడై మహోగ్రుఁడగుచుం గాలానలాభీలుఁడై।
కనదర్చిఃప్రతిమంబునొక్కజడవీఁకం బీఁకివైచెన్ క్షితిన్॥ ౧౯౧॥

ఉ॥ తోడనె తజ్జటోత్థితుఁడు తోఁచెను కండుమహాగ్ని కల్పుఁడ।
వ్వాఁడిమగండుమ్మెనలవాలును వాలును గొంచు ఱేనిఁ జెం।
డాడఁగడంగ నయ్యుని నారయుచుండు సుదర్శనంబు దో।
డ్తోడనె కోటితిగ్మరుచితుల్యముగన్వెలుఁగొంది వ్రేల్మిడిన్॥ ౧౯౨॥

తే-గీ॥ ప్రబలు కార్చిచ్చు మునుగడ్డిపరక నేర్చు । మెగమునున్మ్రింగఁగడఁగెడు పగిదినపుడు।
కడిమిఁ దత్కృత్యఁ బురుషునిఁ గాల్చికూల్చి । మునినిఁగబళింపమునుకొనెముందునిల్వ॥

కం॥ వెఱచఱచి మునియుఁగడువడిఁ । బఱచెనదియు వెంటనంటె బలుమిత్తియనన్।
మొఱయిడఁగనల్వకడకుం । దఱియంబడి యతఁడు ప్రోవుతాతా యనియెన్॥ ౧౯౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ హరిచక్రమువారింపన్ । వెరవెఱుఁగనునీవరుగుము వేగమవత్సా।
హరుఁడుప్రణతార్తిహరుఁడగు । హరికింజక్రప్రదుఁడతఁడనిబ్రహ్మయనెన్॥ ౧౯౫॥

కం॥ క్రచ్చఱనత్తాపసుఁడుం । గ్రచ్చఱశివుడాయఁబోయి కాపుమనంగం।
దచ్చంద్రశేఖరుఁడుహరుఁ । డచ్చక్రమువలనిదప్పినార్చెనెకింతన్॥ ౧౯౬॥

కం॥ అంతకుఁదాళకయతఁడీ । సంతాపంబుడుపుమన్న శంకరుఁడుహరిన్।
గాంతేని శ్నేషంబుగ । శాంతంబగుననుచుఁబనిచె సంయమియంతన్॥ ౧౯౭॥

కం॥ చనిచక్రిశరణనంగా । ననెనాతండంబరీషుననుమిటులతఁడా।
ఘనచక్రవర్తిసదయుఁడు । పనివడినినుఁబ్రోచుఁజక్రబాధనుమాన్చున్॥ ౧౯౮॥

కం॥ అనిహరివంపనిలింపులు । గనుఁగొని మేల్మేలనంగగరువంబఱియా।
మునిదీనవదనుఁడగుచో । జనపతిరక్షింపునన్ను శరణార్థిననెన్॥ ౧౯౯॥

మ॥ అపుడామానవభర్తగేల్మోగిచియోయాత్రేయకమ్మావెస।
న్వెవులానందుఁడవంచుసౌమ్యఫణితిన్విత్రాసుసోల్లాసునిన్।
గృపమైభక్తిమెయింబొనర్చనహహాశ్రేష్ఠుల్మహాత్ముల్మహా।
రిపునైనన్ శరణన్నఁబ్రోతురుగదాప్రీతిన్స్వకీయాత్మగన్॥ ౨౦౦॥

శా॥ ఆవింతంగనిశాంతమయ్యెనుసహస్రారంబుఘోరంబహః।
తావిక్రాంతినిశాత్రవప్రతతివిధ్వంసంబునుంజేసి కా।
కేవెంటంగనదెందుశాంతిహరినేయేచెన్నృపాకారతన్।
భావింపంగనునంబరీషుమదితోవర్తించెఁజిట్టల్గదా॥ ౨౦౧॥

మ॥ తరువాతన్నృపపుంగవుండుదనచెంతంగాంతిఁగొంతేనియుం।
దారయన్నేరకయున్నయత్తపసిచంద్రుందుష్టినొందించెని।
ష్టరసాన్నంబులఁబెట్టినెట్టనఁగళాసంపన్నునింజేసెభా।
స్కరవంశప్రభవుండుభాస్కరరుచింజానొందెయుక్తంబెకా॥ ౨౦౨॥

శా॥ తర్వాతంధరణీశుఁగాంచియతఁడత్యంతవ్యథంబల్కెనో।
యుర్వీనాథక్షమానిధీనినుఁగరంబోర్వెదినొప్పించితిం।
దుర్వైదగ్ధ్యమునొంది నేనకటనాదోసంబునుంబాపితా।
సర్వైశ్వర్యములొందు నెందునినునీసత్కీర్తినిత్యంబగున్॥ ౨౦౩॥

చ॥ అనవుడునానృపాలుఁడుమహావినయుండయి కేలుమోడ్చియి।
ట్లనియెమునీశమీరలుమహాత్ములుబ్రహ్మకుఁబౌత్రులత్రికిం।
దనయులుశంకరాత్మకులుతాపసమాత్రులెమీకుఁదప్పలెం।
దునుగలవేననుంగరుణస్తుత్యునిఁజేసితిరారయుండిఁకన్॥ ౨౦౪॥

చ॥ గురుఁడుస్వశిష్యుచేజితుఁడగుంబలువిద్దెలనద్దినింద్యమే।
గురుఁడుస్వపుత్రుచేజితుఁడగుంగుణసంపదనద్దిదోసమే।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

గురుఁడినుఁడిందుచేనఁగుఁగొంతయదాక్కొఱంతయే జగ।
ద్గురుఁడవు నీవునన్నరసి స్తుత్యసునర్చితఘంబె మేలెయా॥ ౨౦౫॥

చ॥ దినకరుఁడెంతయున్ స్వరుచిఁదీంద్రిలకున్ననువానలబ్బునే।
యనలుఁడు వేఁడిమిందనరకాఱిన సోరెములుస్లభించునే।
యనిలుఁడువీవకుండినను బ్రాణులునన్నెభవాద్యశుల్మహా।
ఘనులలరారరేన్యశముఁగందురెమాద్యశులోమునీశ్వరా॥ ౨౦౬॥

కం॥ పరమేశ్వరుండుగరుణ । న్నరునిన్మన్నించుప్రోచునలువుననన్నుం।
బొరిక్షమియింపుమురక్షిం । పురహాన్నేభదమెదినీకుఁబురహరునికినా॥ ౨౦౭॥

మ॥ అనిభక్తిన్నుతియించిసప్రణయుఁడైయాదిత్యులున్మెచ్చఁగ।
న్ఘనుఁడాకేఁడునమస్కరించియనుపన్నాగంబునాగారిచేఁ।
గనిహానిన్విగతానుతంగనకవేడ్కంబానివేపాఱులా।
గునవేగన్మనిహానిదంబగుఁగదాక్రోధంబనాచిత్యమున్॥ ౨౦౮॥

కం॥ పదపడియతఁడునిజాశ్రమ్ము । పదమునవెలకొనిస్వమానభంగంబేర్పన్।
మదిఁదేజెడలినయగ్గిగఁ । బ్రిదులుచుబెండువడియుండెఁబీనుఁగనంగన్॥ ౨౦౯॥

శా॥ తత్సంతాపమునార్పఁజందురుఁడనందానేగుదెంచెందగన్।
సత్సంతోషదుఁడైననారదుఁడుజ్యోత్స్నాప్రాయగానాంగుఁడై।
సత్సప్తస్వరతత్సురాగప్రణవాంచన్నాదసంసూచక।
ప్రోత్సంగాప్తవిపంచికాంచితుఁడునై యోహెూయనన్దేవతల్॥ ౨౧౦॥

తే-గీ॥ వచ్చిసురమునిదుర్వాసువలనఁబొంది । సత్కృతులనిట్లువాక్రుచ్చెసకలమెఱిఁగి।
వత్సవగఁబొగులకుమీవుస్వకృతసుకృత । దుష్కృతఫలంబువెడలునెతొడరకెందు॥

ఆ-వె॥ ఔర్వశాపఫలముననుభవించితివీవు । తీఱెగోరమింకనూఱడుమది।
విడువుక్రోధమదియవేధించుఁగదనిన్ను । దానఁగాదెనీకుహానులాదవె॥ ౨౧౨॥

సీ॥ ధర్మగృహాఖిలదహనంబునర్థసస్యాంతకచండకరాతపంబు।
కామాంబుదనిరాసకారిప్రభంజనమమృతామృతాంశుబింబాస్తమయము।
సర్వసుఖోత్కరసారభేయవ్యాఘ్రమఖిలప్రయోజనహాలహలము।
స్నేహలతాతతిచ్ఛేదనోగ్రలవిత్రమెల్లవారికకాలమృత్యువయవు।
నీళ్లనాఱడునీడచేనిలువదణఁగ । దెప్పుడునుగల్గునలయదుమేఖసుఱదు।
మొక్కవోవదుదప్పదుముప్పఁదెచ్చుఁ । గ్రోధమదియుగ్రశత్రువుగానఁగనగునె॥

కం॥ తపమనదుర్లభమదిగద । విపులార్థముదాపసులకువిశ్రుతనిధియొఁ।
జపలునికిఁగ్రోధికదియనఁ । గపికబ్బినదండయోటికడవజలమవున్॥ ౨౧౪॥

కం॥ నావుడునయ్యాత్రేయుఁడు । దావాకొనియెనువగపునఁదంద్రీక్రోధం।
బేవిడుతునిపుడతపమఱ । కేవితమునవెలయునాకునెఱిఁగింపునెఱిన్॥ ౨౧౫॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ నావిని నారదుఁడనియెఁ । శ్రీవనమున బిల్వనాథు సేవింపుముత
ద్దేవుదయం ద్వదభీష్టము । భావింపలభించునీకు భద్రంబవుతన్॥ ౨౧౬॥

కం॥ నే వేధశ్శాసనమునఁ । గావించితినందుఁదపముఁ గాంచితి గాన
శ్రీవిభవము శ్రీతత్త్వం । బావిర్భావంబు నొందునటవరసిద్ధుల్॥ ౨౧౭॥

ఉ॥ ముందు సనత్కుమారుఁడటబోధననందిదివాందియెంతయుం
బొందుగఁగంజశైలమునఁబో ల్పెసలారెడుచిత్ప్రకాశము
న్వందితతీర్థమందుఁదగబల్విడిఁజేసితపంబువాంఛితం
బందెనుదత్సరోవరపదార్థముఁదాశివరాత్రిఁబూర్తిగన్॥ ౨౧౮॥

చ॥ అటశివరాత్రి నేరయిననక్కటనెక్కొనియాసరస్సునం
బటుతరభక్తిమైమునిఁగి బైల్వదళార్చన మొప్పఁజేయను
త్కటకృపబిల్వనాథుఁడిడుఁగామితసత్ఫలముల్దపంబునీ
కటమట మొందకంబొదలునాకడఁ జేయుతపస్సు లెస్సగన్॥ ౨౧౯॥

మ॥ అనుచుంబోధన నేసినారదుఁడువోనాతండుగ్రోధంబర
మ్మనె రాఁగానదిదేహధారియయియొయ్యన్సాంజలిందానిఁజూ
చిననున్నీ వెడఁబాసిపొమ్ము వుడనీచే నాతపం బెల్లఁబో
యెనువ్యర్థంబుగఁ బ్రాణమానముల కోర్ హింసింపకింకేగు నా॥ ౨౨౦॥

మ॥ అదియీరీతినిబల్కెనోమునివరా యైతీవు నావల్ల నే
విదితోగ్రాతతసత్తపోఽధికుఁడవున్విధ్వస్తమాయుండవున్
విధుచక్రాదితవిగ్రహుండవును బృథ్వీస్వర్గపాతాళభా
స్వదినాథుండవునన్ను నేలవిడువం బాలింపుమాలింపుమా॥ ౨౨౧॥

ఉ॥ వ్యర్థముగాఁగనన్విడిచెదయ్యనిజాశ్రితుఁ బీడఁబాడియే
వ్యర్థుఁడవీవుగా వెనను నాదకయేదిననింకొకప్పుడే
న్సార్థకతన్భజింపననునక్కటఁగోరెదుగాకయంచుసం
ప్రార్థన నేసియక్కుదళియాత్మవలెంజనెనద్దిపద్దుగన్॥ ౨౨౨॥

సీ॥ ఐదవ మొగమేదినట్టినల్వాయనఁద్రివిక్రమాకృతిమాను వెన్నుఁడనఁగఁ
జిచ్చుకన్లేనట్టిశివుఁడనఁగనువజ్రరహితుఁడైనట్టియాయహరివుఁడన
వేఁడిమియెడలిన వేఁడి వేల్పనఁగనిజాధికారము లేనియముఁడనంగ
నసిఁబాసిచిక్కురక్కసుఁడనఁబాశంబుఁబాసినయాదసాంపతియనంగ
గతివిహీనతఁగను సదాగతియనంగ । దీనుఁడైనకుబేరుండెయానసంగ
మూలఁబడిన రుద్రుండనముదముడిఁదగెఁ । గ్రోధమెడలుటదూర్వాసుఁడీధరిత్రి॥

కం॥ కోఱలువోయినపాముసఁ । గోఱలుమఱిగోల్లచన్న గురుసింహమనం
గా ఱెక్కలఱినగరుడుఁడు । నాఱేకులు లేనితమ్మి నానతఁడొప్పెన్॥ ౨౨౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఉ॥ పిమ్మటనమ్మునీంద్రుఁడుమవ్యపేతరుగర్కుఁడెయాచునాత్మజ।
న్నెమ్మిగనెమ్మిఁదోడుకొని నేరిమిఁ జేరెనుగంజగోత్రమం।
దిమ్ముగముమ్మరమ్ముగమహీవలయమ్ముచలింపఁగందప।
మ్మమ్మహితస్థలమ్మునమహామహిమంజలిపెంజయార్థియై॥ ౨౨౫॥

వసనవృత్తము॥ ఇదిప్రకృతిభాగమూ । ముదమిడెమునింకనై।
మ్మదిఁబురుషభాగమిం । పొదవుననెశ్రీశ్వరా॥ ౨౨౬॥

గద్యము.

ఇది, శ్రీతనుమధ్యాంబాకరంబిత శ్రీబిల్వనాథమహాదేవశిష్య శిష్యోపజ్ఞాక్షర సాంఖ్యాచార్య
పర్యవితకవిత్వ తత్త్వవిత్పరికాంఠ శ్రీమత్కొక్కొండ వేంకటరత్నశర్మ
వినిర్మితంబై,
కవిమణినామంబునం బరఁగు
శ్రీబిల్వేశ్వరీయంబను పద్యకావ్యరత్నంబునం
బంచమబింబమగు దూర్వాసబింబమునం బూర్వభాగము ప్రకృతిభాగము.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీ బిల్వేశ్వరాయ నమః.

బిల్వేశ్వరీయము.

పంచమ బింబము.

దూర్వాసబింబము.

ఉత్తరభాగము. పురుషభాగము.

మౌక్తికోపాఖ్యానము.

తోటకవృత్తము॥ పురుషోత్తమశ్రీధర-భోగిశయా । నరసింహవినంగద-నామనవిన్।
మరిసూతుఁడువల్కె-ను-మౌనులతో । స్మరణీయముమౌక్తిక-సచ్చరితన్॥

ఉ॥ చేరిసురాసురుల్గలశసింధువునున్మథియింపఁగల్గెనం।
దారనుధాఘటంబుదితిజాంతకుఁడింతిగనై సురాళికే।
యారసమారఁబోసిచనెనంతమహాహవమయ్యెనయ్యెడన్।
శ్రీరమణీశుసత్కృపనుజెందిరివేల్పులుగెల్పుఁబొల్పుగన్॥ ౨॥

శా॥ ఆకయ్యంబునజానుమండలసమాఖ్యాతుండుదైత్యుండొకం।
డైకాంచెన్ హనుమంతురీతిఁబదమన్వర్థంబుసాంఖ్యైక్యమా।
లోకింపంగనుజానుమంతుఁడనఁగన్ లోకప్రసిద్ధుండువాఁ।
డాకంజాసనుఁగూర్చిచేసెఁదపమాహావీఁగఁబన్నంబొగిన్॥ ౩॥

ఆ-వె॥ తత్తపోఽగ్నితాపతప్తులైతాళలే । కింద్రముఖ్యులైనయెల్లసురలు।
జానుమంతుకోర్కె-సఫలంబుఁగావింపు । మంచుఁగోరిరవ్విరించనునిని॥ ౪॥

కం॥ వరమువడసెఁదాఁజెడమిగ । సురాసురులవలనవాఁడజునిచేమహిమా।
సురుఁజేసికొనియెఁజెలిఁగా । హరిముఖహరిదీశులనెగినడఁచెఁగడంకన్॥ ౫॥

ఉ॥ వేలుపులందఱుందమకుఁబెంపఁజన్నములందునాహుతుల్।
మేలిమిపూజలుంగలుగమింగడుఁగుందివిధింభజించిరో।
యేలికమమ్ము నేలవెరబొన్మునుదైత్యతపోఽగ్నికీలలం।
గాలకయుండనిప్డువడిఁగావుమువానిప్రతాపవహ్నిలోన్॥ ౬॥

చ॥ అనితనుఁగోరవారిఁగనియంబుజసంభవుఁడిట్లువల్కెనో।
యనిమిషులారమీరెకదయాయసురన్వరదానతోషితుం।
బొనరుపుమంచువేఁడితిరిముందటనిప్పుడువానిఁజంపఁగా।
వెనుబడివేఁడువారకటపెట్టినచెట్టునుగొట్టఁబాడియే॥ ౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శా॥ ఐనన్నాధులబాధనైఁ బడఁగఁ దయ్యాదిత్యవిద్వేషినిం।
బూనం జంపఁగఁ జక్రిదైత్యరిపునిం బొందొందఁ బ్రార్థింతమం।
చానాళీకభవుండు దోడుకొని యాయాదిత్యులం బోయి శ్రీ।
జానిం జక్రధరుం భజించె నతఁ డాశర్వున్ స్మరించెన్ హృదిన్॥ ౮॥

మ॥ పలికెన్నాకసనజయ్యుఁడయ్య సురద్రుంప న్నేను శక్తుండఁగా।
నళికాక్షుండగు మృత్యుమృత్యువు జగద్వ్యాపాదనైకక్షముం।
డలరక్షోఽధిపు వ్రేల్మిడిన్మదుపునంచాతండు పేంద్రుండున।
జ్జలజాతోద్భవముఖ్యదేవతలతో శంభుం గడు న్వేఁడినన్॥ ౯॥

చ॥ హరుఁడనె నేను వానిని మహాబలునిం గెలువంగ నేరనీ।
సరసిజసంభవుండొసఁగెఁ జక్కఁగ వానికిఁ బెన్వరంబుమున్।
సురల నసురల జయింపరని చొప్పడఁ బాముకుఁ బాలువోసిన।
ట్లరయ న్స్ఫురింపదెయ్యదియు నక్కట నేనిట నేమి సేయుదున్॥ ౧౦॥

మౌక్తిక సంభవము.

మ॥ అనుచెం తేనియ ఘూలి చింతిలఁగ నాహారౌద్రమారుద్రునం।
దునుగన్పట్టైను నెట్టనన్వడఁకె మేన్దోఁచెన్స్వేదమగ్గారింబొవ।
ల్గనుముక్కున్నలు మూఁడు చిచ్చులు గజ్వాలల్గెంజడల్గామహా।
ఘననిర్ఘోషమునట్టహాసమది గాన్ ఘర్మంబు వర్షంబుగాన్॥ ౧౧॥

ఉ॥ దక్షిణబాహుదండమది ధాత్రిని నెత్తిన పోత్రిదంష్ట్రినా।
నీక్షణపర్వమై యొసఁగ నింపెసలారఁగ నందునుండి స్వే।
దక్షణమైక బిందువురు తారమునం గనురాలె నేలపై।
నాక్షణమందు నుండి యొకఁ డద్భుత తేజము వెల్వడె న్వడిన్॥ ౧౨॥

శా॥ తత్తేజంబు గనుంగొనం గ్రమముగా దైవారె సాంధ్యారుణో।
ద్వృత్తంబైన జటాకిరీటము గభూతిప్రాయవర్మంబుగా।
మిత్తిస్మృత్తఁగఁ జాలు దండముగఁ బేర్మిన్యజ్ఞసూత్రంబుగాఁ।
జిత్తానందదమాకమండలువుగా శ్రీమన్మునీశుండుగాన్॥ ౧౩॥

శా॥ ముక్తాభేశ్వరఘర్మబిందుభవుఁడై పొల్పొందుటం జేసియున్।
ముక్తాకారుఁడు మూర్తిచిత్తములనై ముక్తేహుఁడై యొప్పుటన్।
ముక్తర్షిప్రవరుండునై పొలుచుటన్మోదంబు సంధిల్లఁగా।
ముక్తర్షిప్రథితుండునయ్యె నతఁ డాభూతేశపుత్రుండొగిన్॥ ౧౪॥

కం॥ ముక్తయె మౌక్తికమగుట । న్ముక్తర్షియె చెప్ప నొప్పె మునిముఖ్యులలో।
మౌక్తికముని యనిదివిభువి । యుక్తముగద పేర్లువేఱె యొకవస్తువయా॥ ౧౫॥

కం॥ మౌక్తికము రత్నమవుట । న్మౌక్తికముని రత్నముని యనందన రెండ।
న్మౌక్తికమొంకృతిప్రాసా । దోక్తంబు గ్రహాంకములన నొప్పాతన్మయమా॥ ౧౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శా॥ ఘండాలాస్యుని రెట్టినాభుజయుగి స్నోఖిల్లియగన్నృవ్ఖవుం।
డొండామోమునఁ బుట్టినాజలజుఁడై యుగ్రౌర్వతేజస్సము।
గ్రుండై శూలితృతీయపుత్రుఁడితఁడా రుద్రుండు పూర్ణుండనం।
గండారంగనెసంగెమూర్తికముని త్మ్యభర్తసర్వేడ్యుఁడై॥ ౧౭॥

ఉ॥ సోముఁడు వల్కె వేల్పులను జూచి సుధాంధసులార మీరు విం।
డీముని జానుమండలుని యేపణఁచున్ హరి వృత్రునింబలెన్।
బ్రేముడి నిందు వీనికిని స్వీయమహాస్త్రము లెల్ల నేనుము।
న్నా మహనీయ పాశుపతనామకమస్త్రము నిత్తునిత్తఱిన్॥ ౧౮॥

కం॥ అనుచుం బాశుపతాస్త్రముఁ । దనయుని కమ్మునికి నిచ్చెఁ దగఁగడపటన।
ద్దనుజుని నిజానుమండలు । నిని దీనన్ గ్రూపుమా పునీ వని పనిచెన్॥ ౧౯॥

కం॥ కరమునఁ బాశుపతాస్త్రము । పొరిమెఱయ నమ్మౌర్తికముని పొలిచె జగత్సం।
హరణమున కడరు మాఱట । హరుఁడనఁ దజ్జానుమండలాంతకుఁడంతన్॥ ౨౦॥

కం॥ కనుఁగొనెఁ దెఱగంటులనవు । డెనయం దిగ్విజయమునన నెంతయు సంతు।
ష్టినిమఱి సంత్రాసంబున । మునుకొని దిక్పాలు రెల్లఁ బుడికిరికరముల్॥ ౨౧॥

సీ॥ బ్రాహ్మమస్త్రంబును బమ్మయిచ్చెను మఱి బ్రహ్మదండంబును బదిలముగను।
వేయంచులదివాలు వెన్నుండొసంగెను నారాయణాస్త్రంబు నల్వుగాను।
వజ్రివజ్రంబును బావకుండు స్వశక్తి దండధరుండాత్మదండమునసిఁ।
బుణ్యజనుఁడు పాశమును బ్రచేతసుఁడును ధ్వజము వాయువు గద వైశ్రవణుఁడు।
మూలవేల్పు శూలముని డెనిజాస్త్రంబు । నారపల్లమున్న నీరు చేరు।
కరణి రొక్కమొక్క కడఁగూడునట్టుల । మ్మునికి నస్త్రసమితి మొగిలభించె॥ ౨౨॥

ఉ॥ ఆయువు దీర్ఘమై తగ ననంతసుఖంబెసఁగంగ నెంతయు।
న్గేయముగాఁగ జ్ఞానము మునిన్మణినామకుఁ జేసి రూర్జిత।
శ్రీయుతుని న్విధాతయును శ్రీపతియున్మృడుఁడంతఁ బూనిత।
జ్జాయలు విద్యలన్నిరుల సర్వసుశక్తులనిచ్చిరిచ్చగన్॥ ౨౩॥

కం॥ గ్రహనవకంబోంహరయని । మహితాత్మోచితఫలములమానుగనొసఁగెన్।
మహనీయుఁడు ముత్కర్షికి । మహామహిమ వెలయ జానుమండలుఁ డీల్గన్॥ ౨౪॥

కం॥ అణిమాద్యైశ్వర్యంబులు । గణనీయండైనయతనిఁ గాంచు వహించెన్।
ఘనరత్నగర్భ దిగ్వా । రణములు వహియించినట్లు రంజిల్లంగన్॥ ౨౫॥

కం॥ మౌర్తికుఁడగు నుగ్రమన్యా । సోక్తంబుగ శ్రీశదీపికోహ్యప్రాసా।
దోక్తిఁ దెలుపుఁడను మధ్యగ । శక్తులతనిఁ బొందుటరుదె శక్తుఁడతఁడెయా॥ ౨౬॥

కం॥ నూత్నమెసర్వార్థమహా । రత్నంబులు సేరె నొకట రత్నమునీశున్।
రత్నాకరుఁ జేరు నదీ । రత్నంబులు దారుదారె ప్రవహించు చాగిన్॥ ౨౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ సర్వాస్త్రశస్త్రయుక్తత । సర్వైశ్వర్యాప్తిశర్వజత్వముచేతన్ ।
సర్వానలైక్యతేజో । ధూర్వహుఁడాత్మాగ్నియనఁగఁదోఁచెనతండున్ ॥ ౨౮॥

కం॥ అతఁడరిప్రభంజనుండగు । నతిబలుఁడుమహాబలుఁడననాతఁడెలగునీ ।
క్షితిసప్తసప్తమరుదై । క్యతనుండననెప్పఁగాజగత్ప్రాణుండున్ ॥ ౨౯॥

కం॥ శివవిష్ణుశరగ్గిపదములఁ । బ్రవిమలమతినైక్యముగనువడిగనెదుమహో ।
ద్ధవుఁడతఁడనంతుఁడనఁగాఁ । దవఁడేగాంగేయనిభుఁడుదారుఁడుశక్తిన్ ॥ ౩౦॥

సీ॥ కర్ణావతంసంబుఁగావించికొననెంచిరల్లజేజేలెల్లరల్లిబిల్లి ।
నక్షమాలికగాఁగనాత్మభావించిరిమునులుదపస్సిద్ధిబుద్ధిశుద్ధి ।
మొగినిశిరోరత్నముగఁజేసికొనఁగోరిరభవభక్తులుసర్వశుభసమృద్ధి ।
నధరామృతంబాననభిలషించిరియచ్చరలునిచ్చలునుమచ్చికలనుహెచ్చి ।
యిట్టులందఱువేఁడంగబిట్టుగమది । ననఘుఁడుసువృత్తుఁడుశుభుండునమలుఁడతఁడు ।
మించెమౌక్తికమునిచంద్రుమించెఁగళల । సర్వసుగుణుండుగాఁడేఁడుసర్వనుతుఁడు ॥

విశ్వామిత్ర యజ్ఞ రక్షణము.

శా॥ విశ్వామిత్రుఁడువేఁడెబిల్వపతినిన్విశ్వేశనీపుత్రునిన్ ।
విశ్వస్తుత్యునినీవెరత్నమునినీవేయజ్ఞరక్షార్థమం ।
చాశ్వాసించియొసంగెనద్దశరథుండారామునర్పించిన ।
ట్లీశ్వభూతశివుండుశంకరుఁడుసద్ధర్మప్రకర్షంబుగాన్ ॥ ౩౧॥

మ॥ పలికెన్శంభుఁడుస్వాత్మసంభవునితోవత్సామదీయాజ్ఞనీ ।
వలరంజేయుముగాధినందనుసవవ్యాపారమేపారనా ।
వలయాగంబొనరింపుమందువలనంబ్రాప్తించునీకున్మహా ।
బలహానట్టిబలంబునద్దైఱఁగులంబ్రత్యర్థులంగెల్వఁగన్ ॥ ౩౩॥

మ॥ కొనుమీయీనిమిషాఖ్యఁగాశినిదినీకుంగంకటంబైకడుం ।
బొనరుంబ్రహ్మశిరంబిదేమకుటమొప్పంధారహాఁగాదెవి ।
ల్లనఁబంచాక్షరిపంచబాణచయమానంచిచ్చిముక్తర్షినె ।
య్యనఁగౌఁగింటనుజేర్చిపుచ్చెజయివీవామంచుదీవించుచున్ ॥ ౩౪॥

శా॥ భక్తిన్మ్రొక్కియుమేశుపీడ్కొనిజగద్భద్రాత్ముఁడాత్మజ్ఞుఁడా ।
ముక్తర్షీంద్రుఁడుగాధినందనునితోఁబుణ్యైకగణ్యంబును ।
వ్యక్తంబుంగనియెందదాశ్రమముబ్రహ్మధ్యాననిత్యంబుసం ।
త్యక్తాఘంబుసవత్సధేనుయుతమున్జంద్రుండుభూమింబలెన్ ॥ ౩౫॥

శా॥ సాహంకారులురాక్షసుల్బలువడిన్యజ్ఞంబుమాయింపఁగా ।
నూహంజేరిరిగానియచ్చటఁబ్రతాపోగ్రుండుముక్తర్షిద ।
త్సాహాయ్యంబొనరింపనుంటఁగనియంతన్నిల్వలేకేగిరా ।
సాహావిజ్ఞునిఁగన్నఁబాఱుదురుగాయజ్ఞుల్పటాపంచలై ॥ ౩౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మౌక్తికయజ్ఞము.

శా॥ జన్నంబాఁకయలేకచేసితగవిశ్వామిత్రుఁడిట్లాడెనో।
యన్నారత్నమునీంద్రనీవలననాయాగంబుపూర్ణంబుగాఁ।
జెన్నారన్మునుధర్మభంగమదినీచేనయ్యెనియ్యజ్ఞునన్।
ఈన్నెంగాంచితిధర్మరక్షమఖమున్భావింపఁగావింపవే॥ ౩౭॥

ఉ॥ నావుడుముక్తదేవుఁడుఘనంబుగఁగౌశికుఁగాంచిపల్కెసం।
భావితనీవుబ్రహ్మవగుమాయటులైననునేనుయజ్వనై।
శ్రీవిలసిల్లువాఁడననిప్రీతిసెడంబఱిచెన్మహాత్ములన్।
దావరియించెబ్రహ్మమయతాపసులన్యజనైకగణ్యులన్॥ ౩౮॥

కం॥ గౌతముఁడధ్వర్యుండు। ద్గాతభృగుండుప్రతిహర్తగలశభవుఁడుప్ర।
ఖ్యాతిగవసిష్ఠముఖమును। లాతతధృతులాగిసదస్యులైయలరారన్॥ ౩౯॥

ఉ॥ చేయుచునుండెరత్నమునిచెన్నుగజన్నముసన్నుతంబుగాఁ।
జేయహిరణ్మయంబులుగశ్రీదుఁడుదత్క్రతుసాధనంబులన్।
గేయులువాసవాదులుమొగింగయికొంచలరంగనాహుతుల్।
మ్రోయగఁబిట్టుమంత్రములువుట్టఁగహోతులుహోతిహోతులై॥ ౪౦॥

నారద రాయభారము.

ఉ॥ అత్తఱినారదుండుగలహాశనుఁడెంతయునీయుదంతమున్।
జిత్తమురంజిలంగనిచనెన్దెలుపంగనువేడ్కవేగనె।
క్కెత్తుగజాసుమండలునికిట్లనెఁదత్కృతపూజలందియో।
యుత్తమశౌర్యనిన్గెలువనోపకయేపఱియెల్లవేలుపుల్॥ ౪౧॥

మ॥ కఱికంఠుంభజియించిరంతనతఁడుంగల్పించెముక్తర్షియన్।
కఱకున్నానిసినాతఁడిప్పుడునినున్ఖండింపఁగాఁగోరిమే।
డ్రైఱిదండుంగడుఁగూర్చుకోఁగడఁగెనిష్టింగౌశికుండేదెడున్।
జెలుపన్మేలగునీకునద్దియయునంజేటౌనుమేల్కాంచుమీ॥ ౪౨॥

మ॥ అనిబోధించిసురర్షిమౌక్తికమునిన్హర్షంబునంగాంచియి।
ట్లనియెందత్కృతసత్కృతుల్వడసియోయయ్యాత్వదీయాధ్వరం।
బనువొందంగలదైననీపగతుఁడీయాగంబుమాయింపఁగా।
ఘనసైన్యంబునుబంపుజన్యమిటనాఁగాశింభజింపంగదే॥ ౪౩॥

మ॥ అనుచుంబోధనసేసినల్వకొడుకొయ్యంబోవదేవేంద్రునిం।
గనియెన్ముక్తమునీంద్రుఁడంతహరినేఁగావింతురక్షశ్చమూ।
హననంబేలుదుజన్నమున్ననుసురల్హర్షంబునుంబొందిరిం।
పెనయంగౌశికుఁడెన్నఁడున్నతులఁదానేలుంగదాకాశినాన్॥ ౪౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

క॥ వినిముక్తర్షితథాస్తనె । మునులందఱుగాధిపుత్రుమొగిఁబొగడిరియం।
తనుదెఱగంటులుదగునని । రనువగునుచితోక్తికెవ్వరలరరొగిమదిన్॥ ౪౫॥

మహిషమర్దినీవిజయము.

క॥ అటజానుమండలుండును । స్ఫుటముగమహిషాసురునినిజూచియిటులనెన్।
బటువిక్రమనీకొకవని । ఘటిల్లెనెఱవేర్పనీవెకడుఁదగుదువనన్॥ ౪౬॥

చ॥ మహిషమహాసురుండుబహుమానముగానిటులాడెవేడుకన్।
సుహృదుఁడకల్గెనెట్టిపనిచొప్పడఁజెప్పుమొనర్తునిత్తఱిన్।
ద్రుహిణహరీశులంగెలుతుసూహరిముఖ్యదిగీశులన్మహా।
మహితమహీశులన్దెలుపుమాయనసూయననాతఁడీతఱిన్॥ ౪౭॥

ఉ॥ కౌశికునాశ్రమంబునమఖంబొనరించెడునొక్కఁడుక్కునన్।
నాశమునాకుఁగోరిసుఘనంబుగసైన్యముగల్గవానిదు।
ష్టాశయడంగఁదత్క్రతువునంతయునాశముసేయుమంతనీ।
వోసరిలంగనీకతనినుక్కఱఁద్రుంపుముతత్సహాయులన్॥ ౪౮॥

ఆ-వె॥ అనఁగనాతఁడోయియనుఁగయాతుచ్ఛమాఁ । పనికినేలనేనుబనుపుబంట్లు।
గోరఁబోవుపనికిగొడ్డలియేటికి । ననఁగవినవెనాఁగనతఁడిటులనె॥ ౪౯॥

ఆ-వె॥ నన్నుమన్నిగొనఁగనన్నెలదాలుపు । కేలఁబట్టెవాఁడుకేవలుండె।
పిన్నపామునైనఁబెద్దకఱ్ఱలతోనె । కొట్టవలయుననుటఁబట్టవినవె॥ ౫౦॥

చ॥ ప్రబలులుగౌశికాదిమునివర్యులుశాపమహాయుధుల్గనన్।
సవనసహాయులాసురలుశౌర్యసమగ్రులువాసవాదులా।
హవనుభటుల్స్వభావముగనాతఁడుదేవుఁడుగాకమర్త్యుఁడే।
శివసుతుఁజాఁగఁదాయసదెచెచ్చెరఁబొమ్ముజయింపుమింపుగన్॥ ౫౧॥

చ॥ అనుచొడఁగూడనాడిమహిషాసురుసైన్యసమేతుఁగాఁగఁబం।
పెనుమఱిసర్వబాహునినిబేర్మిఘనోదరుఁజండశౌర్యునిం।
పెనయనురాంతకున్నచివులీరలునాకయినన్మదీయశ।
త్రునిఁదునుమాడుఁడంచనిచెఁదోడనప్రాణసమానులన్వెసన్॥ ౫౨॥

శా॥ సైన్యాపేక్షయజింపముక్తమునియుత్సాహంబుతోదైత్యరా।
ట్సైన్యప్రోద్యతవాద్యఘోషముదధీట్సంభూతహాలాహల।
ధ్వన్యౌద్ధత్యముగావినంబడియెనంతన్మానులెంతేనియున్।
దైన్యాధీనులెయైరిదేవతలుకృత్యంబారయంజయ్యనన్॥ ౫౩॥

దేవాసురయుద్ధము.

శా॥ వ్యావల్గత్తురగోర్మికానికరమత్యాఘాకితేభోత్కరో।
ద్దీప్తివద్గ్రాహసమూహముజ్జ్వలరథశ్రేణీతరణ్యోఘము।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

గ్రావేశోద్ధతయోధ్యమత్స్యనివహంబై వచ్చె రక్షోబలం
బావేళం బ్రళయాబ్ధికైవడి మహాహంకారవాతోద్ధతిన్॥ ౫౪॥

మ॥ దివిషద్వాహిని విష్ణుపద్యభిధ నుద్దీప్తంబు మేళోత్తమాం
గవిభూత్తంస సుఫేనశోభితమునై గర్వించి సన్నద్ధమై
ఛవిమచ్చక్రకృశానుదండధరరక్షఃపాశహస్తానిలై
లబిలేశాన మహాంతరీపము మహిన్ లాలించె నెంతేరహిన్॥ ౫౫॥

మ॥ జవవద్ఘోటకహేషితంబులు మదస్తంబేరమోద్ఘీంకృతుల్
శివకృత్స్యందననేమిఘట్టనమహాస్ఫీతధ్వనుల్ సద్భటో
ద్ధవసుక్ష్వేళలు తూర్యవర్యవిలసద్ధ్వానమ్ములాక్రమ్మడిం
బ్రబలెం దైవతసేనలోఁ గలకలారావంబు దారంబుగాన్॥ ౫౬॥

ఉ॥ వ్రాలెను వ్రీలి పెక్కుములవల్వలు వ్రస్సెను బల్లానల్వడెన్
వాలులు గోలలుం దితిజవర్గమునందమరేంద్రసేనలోఁ
గ్రాలెను వైజయంతులును రాజిలె నాయుధముల్ జ్వలించెఁ దూ
ర్యాళులు మించె హేషలు భటావళి క్ష్వేళలునుం గ్రమంబుగన్॥ ౫౭॥

చ॥ వసమటిక్రొమ్ముగ్గె వార్వములు వారణముల్ ర్లఫముల్ దిగంబడెన్
బసమెసఁగందు రంగములుఁ బద్మ్యలు దేరులు మించెఁ గాంచన
య్యసురులు జంకి రాసురలు పాత్తసురోచుల నేచి రెంతయుం
బొసఁగను వామదక్షిణవపుర్వరపార్శ్వములందు స్పందముల్॥ ౫౮॥

మ॥ కురిసెన్నెత్తురు పుష్పవర్షమొగి రక్షోదేవసైన్యంబులం
బొలసెం గాలి సధూళియై పలుమఱుం బొల్పొప్పఁ గానన్పుగా
విరిగ్రమ్మెం గడుఁ గాంతి మించె హరియుర్వీభాగమల్లాడె భూ
ధర తావాప్తి మెసంగెఁ దారలురిలెన్ దారర్షి గాంచెం ధృతిన్॥ ౫౯॥

చ॥ తొలుదొలుతన్ సురారివితతుల్ మదవారణవారముల్ గడుం
బలిమినిఁ గొమ్మలన్ పొడిచి పంతమెలర్పఁగఁ బీఁకె వ్రాఁకులన్
జెలఁగఁగఁగఁ గసోఁకు మూఁకలాగిఁ జిచ్చులు వెట్టుచుఁ గాల్చి రవ్వియ
మ్యెడరునఁ బుల్గులున్నెగము లేపటి రూప కెనెన్నియేనియున్॥ ౬౦॥

చ॥ మునులకు టీరముల్ ప్రాదివి పూర్వసురుల్ దహియించిరుద్ధతిన్
ఘనతవహించి మించు నలకౌశికునాశ్రమసీమ నేరఁగా
ఘనులు సురల్ స్మరోత్కరముగా ఘనవర్షము వారి నాఁగిరా
దనుజులు గాస రాసురప్రధానులు సొచ్చిరి పేర్చి చెచ్చెరన్॥ ౬౧॥

సీ॥ పస చెడ రశనలఁ బట్టి వేత్రెంచు బోఁ బురిఁ గొటి కెడునట్టి వెరవు దోఁచు
యూపంబులను బట్టి యొగిఁ బెల్లగించు చోఁ దుంగము స్తలనెత్తు భంగి దోఁచుఁ
గుండంబులను గలగుండు గావించు చోఁ గొలఁకులఁ గలఁచెడు బలిమి దోఁచు
వేదికలను బూని వెసఁ గుల్లగించు చోఁ గట్లఁ గోరాడెడునట్లు దోఁచుఁ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

గ్రిందుమీఁదులనున్న యాజ్ఞికపదార్థ । ములనుహరియించుచోఁబుట్టగలుపిడతలఁ।
గడువునిండించుకొనునట్టికడఁకదోఁచు । నిట్టులసురులుచెఱిచిరయ్యిష్టిఁదుష్టి॥ ౬౨॥

సీ॥ పశువులవెసఁబట్టివిశసనంబునుజేసి రేమెశమితలమునేమెమెఱుఁత।
లమనివపాంగహోమములనొనర్చిరిమేమెవేల్పులమంచుమెసఁగిరొగిని।
బెక్కండ్రుమునులనునుక్కడంచిరిమించిప్రాగ్వంశమంతయుఁబాడునేసి।
రెల్లశాలలనేర్చిరేవుననతిథులనభ్యాగతులమ్రింగిరఱగసరగ।
నాక్రతువుభంగపఱిచిరట్లయ్యసురలు । మొఱకుతనమునశివశివమున్నదక్షు।
జన్నమననదియయ్యెనుజానుమండ । లాసురేశాజ్ఞయనుజెల్లెఁగాసవసవ॥ ౬౩॥

కం॥ మహిషమహాసురప్రావున । నహితులసురలిష్టిసురలనడఁచినెగడుటల్।
కుహనాప్రభుత్వకలనను । మహిఁబ్రాకృతులణఁచిబుధులమహిమనుగనుటల్॥ ౬౪॥

కం॥ మునులపుడుశాపహతిచే । దనుజులఁబెక్కండ్రబూడిదనుజేసిరిపే।
ర్చినకినుకభూరిశస్త్రము । లనస్త్రములఁజంపిరసురలంగీర్వాణుల్॥ ౬౫॥

మ-స్ర॥ క్రతుభుగ్వ్రాతప్రయుక్తో - గ్రతమవిశిఖము - ల్గాఁగదంభోళులుద్య।
ద్దితిజుల్విధ్వస్తగాత్రు - ల్దెగిపడిరిధరి - శ్రీధ్రముల్గాఁగరక్షః।
క్షతజంబుల్వాహినుల్గా - సరవిఁబఱచెనా - జాడఁజూడంగనోనా।
శతమన్యుండున్సహస్రా - క్షతఁగడునలరెన్ - శౌర్యముత్సాహమెచ్చన్॥ ౬౬॥

కం॥ హతశేషులురాక్షసులా । తతబలులుంగాందిశీకతంబాఱిరిమా।
రుతహతినిఁబోవుచొరుగుల । గతిజేజేల్బ్రామఁకులనఁగఁగాంచిరస్థిరతన్॥ ౬౭॥

సీ॥ మెఱుపుగముల్గాఁగమెఱయువాల్చాదుక్కలుమిగులఁగన్నులమిఱుమిట్లుగొలుప।
నుఱుములచాలుగానెగిఁదూర్యములుగేఁకలవియించిచెవులనుజెవుడుపఱుప।
నిట్టూర్పుగాడ్పులబిట్టేచివాలంపజడివానమేనులఁగడిమిముంపఁ।
బిడుగులపిండయివెలయమహాస్త్రకలాపమువేల్పులరూపుమాప।
నాపరానిమహాగ్రహమేపుఁజూప । మేఘవాహనుఁబడనెట్టిమించునట్టు।
మిన్నుమన్నొక్కటిగనయిమేరమీఱి । వచ్చెమహిషమహాసైన్యవారిదతతి॥ ౬౮॥

మ-స్ర॥ మహిషుండుచ్చైశ్శ్రవంబు - న్మదమఱఁబొడిచె - న్మాన్యుఁదత్సాదినింద్రుఁ।
డహితుర్దాఁకెన్జిగీషన్ - హరిహరిహరిన - య్యభ్రమాతంగయుక్తున్।
మహిగంపింపంగఁగూల్చె - న్మహిషుఁడుగవలో - న్మానశక్తిన్మహేంద్రుం।
డహహాయెక్కెన్శతాంగం - బసురసురపతి - స్యందనంబెత్తివైచెన్॥ ౬౯॥

చ॥ బలియుండైనఘనోదరుండుదగరున్వహ్నింగడింగాఁగ్రమిం।
గిలసద్విద్యుదుదంచితంబుమొగిలుంగేడించెనార్వాగ్నిను।
జ్జ్వలమానట్టిమహార్ణవంబునుశిఖావంతుండుగర్భస్థుఁడై।
పరఁగెన్జాఠరనిత్యయజ్ఞహితుఁడౌవైశ్వానరుండయ్యెనాన్॥ ౭౦॥

శా॥ గండారంగనుజండశౌర్యుఁడునిజాఖ్యంజేసెననర్థమున్।
జండాంశూద్భవుఁగిట్టిముట్టికడిమిన్బాధించెనానావిధా।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఖండోద్దండసుభండనంబులఁబదింగావించెఁబ్రచేతేశుఁగా।
నెండాడంగను లేకపోఁకటియముండున్నాఁడొ లేఁడోయనన్॥ ౨౧॥

స్రగ్ధర॥ అంతందత్సర్పబాహుం - డదరితొడరితా - నాపృషద్వాహుఁబట్టెన్।
బంతంబొప్పంగ్రమింగెం - బలువడినహిఁగ - ప్పంబ లెంగ్రింనుమీఁదై।
వెంతోయుక్తిన్సమీరుం - డెడలియడలిపే - హీనతంబాకెదాన్।
జింతంజెందంగఁజెల్లై - ఛీలినతనికొగిం - జెల్లైనయ్యాశుగాదల్॥ ౨౨॥

మ॥ తనవాఁడంచునువీడెఁబుణ్యజనుయాదస్స్వామినింబైనియా।
ర్చెనుబాశంబునఁగట్టిశ్రీదునినినిర్జించెన్వడింజేనిశ్రీఁ।
గొనెనీశానునిఁజేసెసాముగను నెక్కొల్పెన్దగన్మ్యాలఁగూ।
ల్చెనుదేవాంతకుఁడెల్ల వేల్పులనుగాంచెంబేరుపెంపెక్కఁగన్॥ ౨౩॥

ఉ॥ అత్తఱిరక్కసుల్సురలనక్కఱనుక్కడఁగించిమించియి।
ట్లెత్తినకిన్కనాడిరవుడీరలుద్రావరెయాసుధారసం।
బిత్తఱినధ్వరాహుతులనింపుగమెక్కరెక్రక్కుఁడంచుఁజా।
మొత్తిరిభ్రముచ్చులధ్వగులఁబోలెనుబిల్లులుచిల్కలంబలెన్॥ ౨౪॥

ఉ॥ చావానగూడదయ్యెననిసంకటమొందుచునింద నేసిరా।
దేవతలానుధన్వరమతింగలవార లెయయ్యునయ్యెడన్।
ద్రావరెమున్నుగోరియమృతంబిపుడేటికిదానిదూఱఁగా।
దావలమైనహానియెముదంబునుదుఃఖముగాఁగఁదోఁచుఁగా॥ ౨౫॥

చ॥ ప్రబలలులాయదైత్యకృతబాధలకోర్వఁగనేరకంగదల్।
ప్రబలనుపర్వులోహరిహరాద్రుహిణాపరమాత్మయంచునా।
త్మఁబలుమఱున్స్మరించిరిసమస్తముస్వీయముశక్తివమ్ముగా।
నబలతఁగాడెతుట్టతుదనందఱు నాభగవంతు నెంతురా॥ ౨౬॥

చ॥ జలజజుఁడల్లనల్వహరిశత్రునితోననియెన్సురావళిం।
గెలిచితిపిష్టపేషణముగీర్తిలమేయనిమాను నేనునీ।
వలచినదిచ్చెదన్వరమువర్యుఁడెనిన్ననుపంగజానుమం।
డలుఁడటెనీకు నేతచను నాపలుకుల్విన వేనిహానియా॥ ౨౭॥

కం॥ అననేనికినీకేయగు । ననిమహిషుఁడువలికెఁదొలఁగెనజుఁడజమడవిన్।
బెనుబులికిఁజిక్కకెడగలి । గినవడువున నెవఁడుగఱటికెంగఱపునెటిన్॥ ౨౮॥

సీ॥ పాంచజన్యధ్వనిబహుళగర్జనముగాశార్ఙ్గమింద్రధనుస్సుచందమొంద।
వివిధశరౌఘంబువితతవర్షంబుగానందకాసితటిత్ప్రభందనరఁగ।
సరవిసుదర్శనచక్రంబుశతకోటిగాఁగఁగౌమోదకీగదసపక్షు।
భూధరవరముగాభుజగారిఝంఝానిలమ్ముగానెమ్మెనుగ్రొమ్మెగిలుగ।
జయజయధ్వానులగుసురల్చాతకములు । గాఁగరక్షఃపరాగంబుగడునడంగ।
ఋషులుకృషికులువినుతింపనింపుమీఱ । వచ్చెనారాయణుఁడుజడివడియనంగ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ పచ్చియాకులపొత్తిగ్రుచ్చినట్లగపడెబాణవిద్ధపలాశపంక్తినలఁగఁ।
గానుగొట్టినచింతకాయలవలెఁదోఁచెఁగదఁజదిసినవిరక్కసులయొడళు।
లడిదంబునందెగినవియసురాంగములప్పనసకాయలకూరలనస్ఫురించె।
నుడివాలువేఁడిమిసోఁకినసోఁకులకాయములుగ్గుమ్మువంకాయలుగను।
గాంచఁగనుపట్టెభూతములగ్గాంచెఁదృష్టి। భావిమహిషాసురాజినుపర్వమునకు।
నంకురారోపణంబననంగుమీఱె। దైత్యరిపునిదిప్రథమయుద్ధంబిటువలె॥ ౭౦॥

కం॥ నారాయణప్రయుక్తో। దారపృషత్కోగ్రతమప్రదాహగ్రస్త।
స్ఫారాసురభేకాసును। ఘోరంబయ్యెన్రణంబుగువలయమద్రువన్॥ ౭౧॥

కం॥ హరిశరవర్షమునకుఁగా। సరానురుఁడుగొండగనయిజానుందెందై।
త్యరిపుఁడుగౌమోదకిచే। వెరవరియైయడిచెవానిపెనుదలపగులన్॥ ౭౨॥

కం॥ దానంగొండొకతడవల। దానవుఁడున్నెమ్మెసిల్లితగఁదెప్పిఱిలెన్।
మ్రానుపడఁబైనడంగియు। మానకమండెడుదవాగ్నిమాడ్కింగడిమిన్॥ ౭౩॥

కం॥ పరిఘముననడిచెమహిషా। సురుఁడురువడిగరుడగమనుసౌమ్మనిలెన్ద్రీ।
హరియతనిఁగొనుచుఁబఱచెన్। గరుడుఁడసురలార్వసురలుగదువెఱఁబఱవన్॥

కం॥ దనుజారియెట్టకేలకుఁ। గనెనుదెలివినాహుతులిడఁగ్రమముగజ్వాలా।
ఘనమగుహోమాగ్నియనం। గనువచ్చెంజక్రమేనెఁగాసరునిపయిన్॥ ౭౫॥

కం॥ దానినిసరకుగొనకవాఁ। డానారాయణునహరిపునహహాపొడిచెన్।
బూనికఁగొమ్ములఁజిమ్మెన్। గానఁగరారైరివారుగనిరిస్వపదమున్॥ ౭౬॥

శా॥ రుద్రుండంతటదుంతరక్కసునిపైఁగ్రోధంబునన్శూలమున్।
ముద్రించెంబలువాఁడివాఁడిదియెనీముఖ్యాయుధంబంచుగ।
ర్వోద్రేకంబునఁగేఁకవేసికసునాయుగ్రాయుధంబంచునా।
రుద్రున్మర్దితుఁజేసెశృంగయుగళిన్రోసంబువాసింగనన్॥ ౭౭॥

కం॥ రుద్రుండుశూలపుంద్రుని। మాద్రిఁద్రిశూలధరుఁడగుటమహితుండయ్యెన్।
ఛిద్రోర్ధ్వపుంద్రుపోలిక। నద్రిసదృశుఁడెసఁగెశృంగియమ్మహిషుఁడటన్॥ ౭౮॥

శా॥ జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్త్యవస్థలకునశ్వద్విట్టుపట్టైజయో।
దగ్రుండైకనకాద్రిశృంగకలనందర్పించివైచున్సదా।
త్యుగ్రుండైసురమానులంగొరిజలంద్రొక్కన్స్వపుచ్ఛంబురా।
జ్యాగ్రార్చ్యంబగురాజదండముధ్వజంబైయుండఁదీంద్రిల్లఁగన్॥ ౭౯॥

ఉ॥ అంతసురల్మనుల్భయమునందిమమున్వెసఁబ్రోవుమంచున।
త్యంతసుభక్తిమాక్తికునినక్కఱమిక్కిలివేఁడిరాతఁడుం।
జింతిలిదీక్షితుండఁగదచేయఁగనేమగుఁజెప్పఁడన్ననా।
ప్రాంతనెయొప్పచున్నమునిపుంగవుఁడిట్లనెఁగౌశికుండొగిన్॥ ౮౦॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ ఎంతటి ఱేనికినైనన్ । మంతిరి గావలయు నదన మది వెలయఁగదు।
ర్దాంతదవాగ్నికినైనన్ । గాంతారముఁ గాల్పఁ గాలి గావలయుఁగదా॥ ౯౧॥

కం॥ కంతుకృతాంతాంతకునికిఁ । బంతమునంద్రిపురదహనవర కార్యమునన్।
సంతసఁ బితామహుండుని । యంతగదా నేను నీకు నగుదు నటులిటన్॥ ౯౨॥

ఉ॥ ఈవు సురక్షితుండవయి తేకవచంబున నింతపట్టుఁద।
ద్దేవిభజింపు ప్రోచునది దేవమునిప్రచయంబు లీలమై।
నీవిబుధారులందు నుము నేటికి జాగన నాతఁడాతటన్।
భావమునందలంచెను శుభంబుగఁ గాశికసల్లెయామెయున్॥ ౯౩॥

ఉ॥ దేవతలెల్ల మూర్తికుని దీక్షితభావముఁ గాంచియాసలే।
దీవరవర్ణి వల్లననియెంతయు వంతను బొందిపోయిరా।
నీవిమె సంగకున్న నవనీశునిఁ బాయ రెయాశ్రితుల్ధన।
శ్రీవిలసిల్ల దేనిగృహిచేరువనుందు రెమెందు బందుగుల్॥ ౯౪॥

కం॥ ద్రుహిణహరిహరులతో నా । త్మహానివిని చిరలమహిషుదౌరాత్మ్యము వా।
రహితుఁడెగటార్పనుపమును । సహితముఁ గోరిర పుడజుఁడు సదయతననియెన్॥

కం॥ మీబన్నము మాతోడన్ । లేబరమున నాడు టరయ లీలయ కాదే।
బాబులు వినుండు మద్దెల । తోఁబోరోలప్పు ఐయిడుటగఁ దోఁచెదు నకటా॥ ౯౬॥

కం॥ మేమేవానికి లోఁబడి । నామఁటమీరనగ నెంతన లిఁదలుపుల నే।
వేమఱు ప్రింగెడువానికి । నేమఁట యప్పడములకటయేమగు వగవన్॥ ౯౭॥

కం॥ పురుషులకవధ్యుఁడగువాఁ । డురుతరబలుఁ డెవఁడు వాని నూర్వఁగలఁడెటన్।
వరమట్లు నేనయిచ్చితి । హరుఁడు వృకునకు న్వరమిడినట్టిదియయ్యెన్॥ ౯౮॥

కం॥ అరయఁగ నరిదిగఁ గలదొక । వెరవయ్య సురుండు సచ్చు వెలఁదుకచేతన్।
శరణము నకదియిపుడన । వరవర్ణిని లేదు వలఁతి వానిం గూల్పన్॥ ౯౯॥

కం॥ కావలయు నేనియందఱు । దేవతలాత్మీయదివ్యతేజశ్శక్తుల్।
గావించిన నొకటిగనది । దేవిగనా నామె చేతఁ దెగువాఁడెటులేన్॥ ౧౦౦॥

కం॥ అనిపలికె సురజ్యేష్ఠుం । డనిమిషులట బ్రహ్మవిష్ణుహరముఖ్యులు శ్రీ।
జననిఁ బరాశక్తిని నా । త్మనాత్మతేజోమయునిటు దలఁచిరి భక్తిన్॥ ౧౦౧॥

పరదేవతా స్తుతి.

సీ॥ శ్రీమాతయగ్రపూజితవు విశ్వంబును గన్నతల్లివి నీవు గదయి దెనతి।
శ్రీమాత విశ్వమీవై మింతు శ్రీశక్తివి విశ్వమున కౌటనిది యెజ్యోత।
శ్రీమాత విశ్వేశ్వరివిగా వునను నీపు శ్రీమతి పాదువు చెందు మ్రొక్కు।
శ్రీమాత తెలిపెదు జీవదేవైక్యంబుఁ జిన్ముద్రవై నమస్కృతిఁ గొనుమిదె।
శ్రీకరాక్షరమాతృక శ్రీపదాంబ । శ్రీప్రణవరూపతనుమధ్య శ్రీకిమాత।
శ్రీవిమాతవు బిల్వాంబవీవ కావ । శ్రీవిమాత జోహారిదె చేకొనుమము॥ ౧౦౨॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ ఆత్మయనంబ్రహ్మమగుజీవుఁడగుఁబ్రకృతిమతియుఁదనువవుఁదెలుపదీని।
నాత్మపర్యాయమైయమరిపంచాక్షరమైయొప్పతనుమధ్యమాభిధాన।
మోమననుమనాఁగనెగిఁబంచమాత్రబీజాక్షరమననీకెయర్థమవును।
దనువునుమనముప్రధానంబుజీవుండుబ్రహ్మంబునీవనీవంటెదన్య।
మొందెఱుంగముమేముదానుండెనేని । మాకెఱింగింపుమశైలనమమ్మునీవ।
ప్రోవవలయునీబిడ్డలముగదయాత్మ । మాతతనుమధ్యమాదేవిప్రీతిరావె॥ ౧౦౩॥

సీ॥ పరికింపసగుణమౌబ్రహ్మంబవీవసృష్టిస్థితిసంహారసిద్ధికీవ।
మూలమౌప్రకృతివైపొలుటమూలప్రకృతియనఁబరఁగెదువితతమహిమ।
గుణగణగుణమనగ్గికోదండపంచతన్మాత్రసాయకకామమహితపాశ।
క్రోధాంకుశోజ్జ్వలక్షోణ్యాయితాంగశతాంగపంచేంద్రియహయసుబుద్ధి।
సారథీచిద్ధ్వజాయహంకారరూప । యద్వయాత్మికతనుమధ్యయాత్మభక్త।
రక్షణక్షణమమునేలురావెవేగ । శృంగిరక్కసుఁజక్కాడుచెలఁగువిజయ॥ ౧౦౪॥

కం॥ దాసావయమనుచమ్మా । గానిల్లితిమేముదితిజకాసరునకునీ।
వానిదెలియఁదనుమధ్యా । యాసోఁకుంగూల్పుదాస్యమార్పుముమాకున్॥ ౧౦౫॥

కం॥ గాయత్రీసావిత్రీ । ధ్యేయావ్యాహృతిసరస్వతీతనుమధ్యా।
గేయదయాకలితాలలి । తాయేలరావెనీదుదాసులమమ్మున్॥ ౧౦౬॥

కం॥ చేతస్సితాంబుజస్థిత । ప్రాతస్సూర్యప్రకాశపాశాంకుశహా।
స్తాతనుమధ్యావరదా । భీతికరాక్రముక్కడమువేవేరావే॥ ౧౦౭॥

మహిషాసురమర్దిన్యవతారము.

ప్రభాత॥ అనిసురలందఱు-నాత్మశక్తివేఁడం । గనుజనియించెను-కండొకండుగాఁగన్।
వనజభవాదుల-వల్లఁదేజముల్దా । మెననెనెకొండుగ-నెల్లబ్రహ్మమౌఁగా॥ ౧౦౮॥

సీ॥ బ్రహ్మముఖప్రభవప్రభ పాదద్వయంబుగానాభిపర్యంతమగుచు।
విష్ణుహృదయజన్యవిద్యుతియష్టాదశభుజోత్కరంబుగాశుభదమగుచు।
రుద్రశిఖోద్భూతభద్రతేజంబుత్తమాంగంబుగానాగళాంతమగుచు।
నాత్మసారముజ్యోతియాపాదమస్తకవ్యాప్తముగానఖండాత్మమగుచుఁ।
గాలకాంతిజములుగాఁగఁగేశంబులు । సాంధ్యములుగబొమలుజాతవేద।
జాతములుగఁద్ర్యక్షులాతతశ్రీదశో । భోద్భవంబుగాఁగనెనరనాస॥ ౧౦౯॥

సీ॥ కౌమారతేజోజమైమించనుత్తరోష్ఠమధరోష్ఠమరుణచ్ఛవిగనుద్విజ।
ములుగఁబ్రాజాపత్యభూరిద్యుతిరసోర్థశక్తియెరసనగాశ్రవణములుగ।
సామీరియాశక్తిసౌమ్యతేజస్స్ఫూర్తిస్తనయుగంబుగనైంద్రశక్తిమధ్య।
ముగనూరుజంఘలుమొగివారుణద్యుతిభామతేజమునితంబంబుగాఁగ।
వాసవశ్రీకరాంగుళివైభవముగ । నర్కరోచిపాదాంగుళులైయశేష।
దేవతేజంబులాక్కటఁదేజరిల్ల । నంగనగనైయొసంగెఁబూజ్యసతిగాదె॥ ౧౧౦॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కాంతి॥ ఆదిస్సృథఁగాంచిన - యట్టులెయ । స్త్రాదేవినిఁగాంచిరి - హర్షములో।
నా దేవతలెల్లను - హాప్రవణుల్ । శ్రీదేవినిఁగొల్చినఁ - జెందరశ్రీన్ ॥ ౧౧౧॥

ప్రమితాక్షర॥ హరివల్కె-దేవతలు-సాదరులై । వరశక్తికిమహను-వస్త్రవిభూ।
షలనిందుస్వాయుధజ-శస్త్రితతిన్ । వెరవారనీవిఁగద-వేపనుతో॥ ౧౧౨॥

క్షితివృత్తము॥ అ । న । వి । ని ॥ ౧౧౩॥

మానిని॥ చేలములిచ్చెనుక్షీరసముద్రుఁడు - చెల్వగుసొమ్ములఁద్వష్టమహా।
మాలికనావరుణుండుధనేశుఁడు - మద్యపుఁగోరహిమాద్రిహరిన్ ।
శూలముశూలియుఁజక్రముఁజక్రియుఁ - జొప్పడఁబ్రహ్మకమండలువున్ ।
గాలుఁడుదండముఁగైదువఁబల్కెను - గంధవహుండిషుకార్ముకముల్ ॥ ౧౧౪॥

కవిరాజవిరాజిత॥ ఒసఁగెనువజ్రమువజ్రిహుతాశనుఁ - డుగ్రశతఘ్నినిశక్తిఁబచే।
తనుఁడుస్వపాశముశంఖముఁద్వష్టగ - దంబరశుంభ్వజమయ్యనిలుం।
డసదృశమాప్రభలొప్పఁబ్రభాకరుఁ - డగ్నిప్రహేతులనన్నెలమే।
లసముపసంగననెమ్మదిస్వాశ్రితు - లందలదేవియెసంగెఁగడున్ ॥ ౧౧౫॥

కం॥ మహిషాసురమర్దినియన । మహితవుగమ్మనుచుదివిజమహిజులు దేవిన్ ।
బహుభంగులఁబ్రార్థించిరి । మహిళయుమైకొనియెఁబ్రబలెమహామద్భుతమై॥ ౧౧౬॥

కం॥ జయజయయనిరాజేజేల్ । జయజయయనిరఖిలమునులుసకలమనుజులున్ ।
జయజయయనిరందువలన । జయజయయని మొరసెఁబుడమిచదలున్దెసలున్ ॥

కం॥ వినియలరిమహోత్సాహముఁ । గనెనుమహాశక్తిదైత్యకాసరుఁడునిదాఁ।
దనగెలువుఁదెలువుసకినం । బనితుదఁగదతెలియవలయునయ్యెడుఫలముల్ ॥౧౧౮॥

శా॥ వీతెంచెంబరదేవతాట్టహాసనఘ్వోళారవంబూర్జిత।
స్ఫీతాశ్వాయితసింహగర్జనముదానీభూతసర్వామరో।
ద్భూతస్ఫూర్జితమైమహాప్రళయసంభూతాఖిలాంభోధిజీ।
మూతవ్రాతమహాబలధ్వనిబలంబున్మించుచున్మించుచున్ ॥ ౧౧౯॥

మ॥ కనియెంగాసరరాక్షసేంద్రుఁడెదుటంగాంచంగలేకెట్టకే।
నినకోటిద్యుతినాదటన్మకుటసంస్పృష్టాభ్రఁబాదాంచితా।
వనినష్టాదశబాహుసంవలితదిగ్వ్యాప్తజ్యగర్జాతసిం।
హనిషణ్ణన్నిశేషవర్షణనుదేజోఽక్షీణఁద్ర్యక్షీక్షణన్ ॥ ౧౨౦॥

కం॥ కనితననేనాపతులం । బనివడిపురికొల్పెఁబోరఁబంతముమీఱం।
గనువారుమిడుతలెరగలిఁ । గనుకనిఁబడునట్లుదేవిఁగనిచెనకిరొగిన్ ॥ ౧౨౧॥

సీ॥ చచ్చెఁదొల్దాల్తనుజక్షురుండనువాఁడుమహిషచక్షుగ్రాయుఁడహిసముండు।
తెగెనంతటనుమహాధీరుండువాహరిజిహ్వాయితుండమరాహ్వయుండు।
కూలెఁబిమ్మటనుదగ్రుండుగరాహుండుదుంతరకనుకొమ్ముదోయికెనన।
గాలంబుచేనెబాష్కలుఁడుదామ్రుఁడుదున్నరాకానివీనులయాకృతిగను।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మడిసెనంధకుండుమహిషునిబుద్ధినాఁ । గెడసెనుగ్రముఖుఁడుచెడఁగనోరు।
దుదిమహాహనుండుదోర్దర్పమువన । మణఁగెత్రినేత్రుఁడాకెఱమదమకెఱనన॥ ౧౨౨॥

సీ॥ చెల్లెబిడాలుండుపిల్లలఁగొఱికినపాపాతిశయముకోపైపొసంగ।
బిద్దెనుదుర్ధరుఁడుద్దవడింబెఱసొమ్ముదోఁచినమహాఘుమ్మెసంగ।
నీల్గెదుర్ముఖరుండునిర్జరమునివిబుధులనుదూషించినదోషమెచ్చ।
బెద్దనిద్దురవోయెనుగ్రద్దఱికాలుఁడాఖిలహింసతఁగలుపాళిహెచ్చ।
రూపటఱిమెనుగ్రదర్శనుఁడాఁపరాని । దర్పమునసాధులకతిసాధ్వసమునేసి।
సమసెనసిలోముఁడమరులయములసరులఁ । దాఁకినెప్పించిననికృష్టదౌష్ట్యమునను॥

మ॥ తెగటాఱెందరువాతసర్వభుజుఁడుందేవాంతకుండున్మహా।
కుసుణుండైనఘనోదరుండుగడునిక్కంజండశౌర్యుండుగ్రసు।
క్కఁగదాచక్రకృపాణశూలములచేక్షీణించివాహారిచి।
త్తగతిన్మానసరీతిబుద్ధిక్రియసాద్ధత్యక్రియావైఖరిన్॥ ౧౨౪॥

మ॥ చతురంగంబులుసేనలొక్కమొగినాశక్తిన్వెసంగప్పినా।
హుతులగ్నింబలెభస్మసాత్కృతములైయుక్కేదెనక్కాసరే।
ట్చతురంఘ్రుల్లైగెనాఁగఁదోఁకయనఁజంచత్కేతుదండంబొగిన్।
శితివాలెంగొఱమాలితుత్తునియలైశేషించెవాఁడొక్కఁడే॥ ౧౨౫॥

దేవీ మహిషాసుర ద్వంద్వ యుద్ధము.

సీ॥ అంజనాచలనిభంబైనమేనజగవశార్ఙ్గశరాసనసమములైన।
కొమ్ములుహుతవహకుండతుల్యంబులౌకన్నులుమందరకందరముల।
కెనయైనముకుబొక్కలెక్కఁగామాదులనెమరిడుచందజునమరులువెఱ।
బర్షిర్ముఖతఁగోరబలుబులుమేనిహుంకారభైరవమగునోరుదనర।
బాల్యయౌవనకౌమారవార్ధకదశ । లనఁగఁబరువంబుగలిమియనాధిపత్య।
మజ్ఞతయుననలుగాళ్లనమరగోరిజ । లష్టభోగాశలుగనుమాయగనుదోఁక॥ ౧౨౬॥

కం॥ మహిషుఁడునిజరూపముతో । మహివ్రచ్చుచుముందుగాళ్లమహితుంగాలున్।
వహియింపకేచిత్రోచిన । మహిషంబనదేవితోడమఱియిట్లనియెన్॥ ౧౨౭॥

చ॥ తలఁచినఁజిత్తవిభ్రమముదార్కొనుఁగాంచినఁగంటివేదురా।
నెలమినిదాఁకమైగరఁగునింతియకాదెపిశాచిభీరువుం।
బలువడిసోఁకువీఁకఁగనుమాంత్రికతాంత్రికశక్తియుక్తుల।
న్వెలువడదౌరధీరులవనిన్స్మరియింతురెయింతిఁగాంతురే॥ ౧౨౮॥

ఉ॥ శూరుఁడుసాటిగానబలఁజూచునెచూచునెపోరనారినిన్।
బూరికినుద్దియంచుఁదనబుద్ధిఁదలంచుఁద్యజించుబోటికిన్।
బౌరుషమబ్బునెట్లురతిఁబ్రబ్బెడునేమొతొలంగుమంగనా।
యీరజనీచరేశుఁడుసహింపఁడుదాయ్యలితోడికయ్యమున్॥ ౧౨౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఉ॥ నారమవల్కెనల్కమెయినాకరుచించెఁద్వదంత్యవాక్యమే।
నేరమివచ్చితిందనుమనిన్నసురాధమవ్రచ్ఛెదంద్వదీ।
యారుచిరోరుచర్మమెమదంచితభేరికివేయుదుంజుమీ।
యారకకాఱులేలఱచెదుగ్రరణంబుననిల్వుపాఱకన్॥ ౧౩౦॥

ఉ॥ పాఱిననేమిపాశమునబద్ధునిఁజేసెదనిన్నుఁగ్రన్ననన్।
దూఱిననారసాతలముఁదోడనెయీడ్చెదనంకుశంబునన్।
మాఱిమసంగుభంగినినుగ్రమందఁగఁజేయుదుశూలపాణినై।
యాఱడియాఱఁబోరుమఱియందుమదీయపదారవిందమున్॥ ౧౩౧॥

చ॥ అననగుమేలుమేలనుచునామహిషుండడరెంగడున్వడిన్।
ఘనుఁడెనుఁగప్వచొప్వననఖర్వముగర్వముగండుగుండనం।
గనుబెనుసింగముంగనలిగ్రక్కనసుక్కనత్వేడలోఁజి।
ప్వనసెుకచెంగఁబైకుఱికిపాల్పఱముంగలికాళ్లగోళ్లచేన్॥ ౧౩౨॥

ఉ॥ వేచఱవన్వడింగొఱుకవేఁడిగఁబొంగెడుక్రొత్తనెత్తుటిన్।
వాచవిగ్రాలఁగ్రోలఁగనువాఁడొగిఁగొమ్ములఁగుమ్మిచిమ్మినన్।
బీఁచమడంగిసింగమదిబెల్కుఱిదవ్వులవాలెనవ్వడిన్।
ఖేచరవంద్యయాసతిమొగింగురిసెంబొరిశస్త్రవర్షమున్॥ ౧౩౩॥

చ॥ నిశితవిషాణకోటులనునింగినిశైలమయంబునేలగాఁ।
గుస్పృతిఖురప్రహారములక్షోణినణాత్కరమాకసంబుగం।
బొసఁగఁగఁజేసినిశ్శ్వసనఫూత్కృతిచేతఁగలంచిసంద్రముల్।
పసరపురక్కసుండెసఁగెవాలముగాలునికోలఁబోలఁగాన్॥ ౧౩౪॥

ఉ॥ కొండలపిండుఁబిండిగనుగొబ్బుననబ్బురమబ్బఁజేసెన।
చ్చండికవజ్రపాణియయిత్మ్ముఁగడుగట్టిగనుండఁజేసెను।
ద్దండతవర్షణాస్త్రమునఁదావరుణాస్త్రముచేతఁగాచెన।
క్కాండథులన్స్వపాశమునఁగట్టెనుగాసరుమీసరంబఱన్॥ ౧౩౫॥

సీ॥ కులపర్వతోత్తుంగగురుశృంగములవలెగబ్బిగుబ్బలుమస్తకమునఁదనర।
మిడిగ్రుడ్లుమించులైమించఁగాఁదొండంబుకాలదండమువోలెఁగ్రాలఁజాల।
ద్వైతసిద్ధాంతంబుఁదగఁబ్రకటించునాఁగొమ్ములుబలుభిదురమ్ములుగను।
బుష్కరశీకరపుంజంబుజడిగాఁగమధధారలేఱులైమహినిఁబఱవ।
ఘీంకృతులుగాఁగనుఱుములుగెరలినడచు। నడలనడలంగఁబుడమియుసెడలుడిగిన।
మొగిలనఁగఁబెనునడగొండపగిదిఁజండ। సైరిభాసురుఁడపుడుగజముగనడరె॥

మ॥ మునుబంచాస్యునివీఁకఁదాఁకినద్విపంబోనాఁగనాగొరుసోఁ।
కునుబంచాస్యరథన్గడున్వడిమహాక్రోధంబునందాఁకిను।
మ్మెనుజిమ్మెందనదంతకుంతములబల్మింజండశుండన్మదం।
బునఁబెన్మ్రాఁకునుబోలెఁబట్టికడిమింబోఁద్రోచెనాచండియున్॥ ౧౩౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ పరశుప్రహారములన । క్రూరికరరదనములనఱికెఘనశాఖలనాన్ ।
హరిపారణ సేసెనుద । ద్ధరమ_న్త్రివిక్రమునసురలఁదారకములిలన్ ॥ ౧౩౮॥

శా॥ శౌర్యావార్యముఁజాటఫీట్కృతులుశశ్వచ్చామరశ్రీఁగనన్ ।
భూర్యుద్ధూతసుకేసరప్రతతియొప్పుంగొఱలుంగొల్లాగిం।
గార్యస్థత్వముఁగాంచఁగేశుతయుఁదోఁకన్నెక్కొనంజక్కఁగా।
సార్యశ్యాకృతిఁదాల్చెనాతఁడమరక్షోదధ్యక్షుఁడక్షీణతన్॥ ౧౩౯॥

భుజంగ॥ సటార్ఝాటముల్నిక్క-శంబోగ్రదంష్ట్రల్ । స్ఫుటంబుల్లగర్జిల్లు-చున్వ్రచ్చగోళ్లన్ ।
బటుక్రోధమాపంచ - వక్త్రింబువేగన్ । దిటంబొప్పలంఘించె - దేవింగ్రసింపన్ ॥

ఉ-వ॥ అపర్ణయాత్మాఖ్యస - హార్ధముంగా । నుపేంద్రవజ్రంబన - నొప్పకత్తిన్ ।
వ్యపేతశీర్షుండుగ - వానిఁజేసెన్ । ఘపాచరాధ్యక్షుని - సైంహదేహున్॥ ౧౪౧॥

ఉ॥ వాఁడయిమానవుండుగభవానిదిదక్షిణబాహువాడనీ।
కోడకకొట్టెఁబెన్గదమహోద్ధతివజ్రమిదంచుజన్నిదం।
బీడగ్రహింపుమంచునసినేసెనువామభుజంబుడీల్పడం।
బీడజనింపనామెసురఁబ్రీతినిఁగ్రోలిశ్రమంబడంబొరిన్ ॥ ౧౪౨॥

ఉ॥ ఘోరపలాశినేసెనసిఁగ్రూరతదక్షిణవామభాగవి।
స్ఫారములైనజందెములచాడ్పునఁజండికరెండువ్రేట్లవే।
యారయనయ్యెఁగాపదిగనయ్యవియొయ్యనవ్యాసపీఠసా।
కారముఁగాంచెరెండెనయఁగంబదియానననిరారరోమకుల్॥ ౧౪౩॥

చ॥ వివిధవిశేషవేషములవేడుకఁగైకొనిపిమ్మటన్నిజ।
మ్మువుతొలిరూపునొందుఘనుఁడైననటుండననాలులాయదా।
నవుఁడటువెన్కఁగిన్కనుఘనద్యుతిమించుచుమించుదున్నపో।
తవుచనుఅంకెగర్జగమహాఘనశక్తినిఁదాఁకెపీఁకతోన్॥ ౧౪౪॥

పథ్యాకందము॥ పలికెనుమహిషుతొడన్ । నిలునిలుమొక్కంతదడవు-నేనిపుడే।
బలుదమిఁద్రావెదమధువున్ । వలసినఁబులుమేయుమవల-బవరమువున్॥

ముఖచపలాకందము॥ అనికలుపలుమాటలానెం । గనుంగవంగెంపు-గడలుకొనన్ ।
గనవీరపాణమాఁగా । ఘనశౌర్యోత్సాహతరువుఁ-గడుఁబెంపన్॥

విపులాకందము॥ పరమేశ్వరియటుకాదం । బరినాస్వాదించిపాలిచె-బవరమునన్ ।
దురగాధ్వరమునహుతతతిఁ । బరితృప్తుండైనమహిత-వహ్నివలెన్ ॥౧౪౭॥

చ॥ పలికెనువాఁడుచూడుననువజ్రశరీరుఁడమిత్తిమిత్తినై।
పొలయుదుసర్వలోకములఁబ్రోచెదనేనసృజింతుసర్వమున్।
నిలువఁగలేరునాయెదురనిర్జరులున్సురవైరులున్నరుల్।
గొలిచెదరెప్డునన్నబలకోరెదుగెల్వఁగనీకుశక్యమే॥ ౧౪౮॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఉ॥ భీరువవీవు మద్యమును వేమఱుఁ ద్రావితివంతె కాక క్రో।
ధోరుప్రదాకుహారవయి తొక్కట రాక్షసరాజవైననా।
చేరహిఁ జిక్కితౌనబల చెప్పెడిదేమిఁక మల్లుగల్లునిం।
పారఁగఁ గ్రోలెఁ దేలడిచె నాదటపయ్యము మొత్తెనాఁద గన్॥ ౧౪౯॥

చ॥ అనవిని లోకమాత యసురాధము ప్రేలెద వేలనీబలం।
బును జలముం బ్రభుత్వమును బొల్పఱ మూనినఁ గన్ను జ్ఞానముం।
గనవు స్మరింప వెన్నఁడును గట్టడి వైనను నాత్మశక్తినీ।
కనెదవు నెట్లు సద్గతి యగున్ మృతి మృత్యువ నాదు నీకిటన్॥ ౧౫౦॥

ఉ॥ మత్తుఁ డెఱుంగఁ డీశమహిమంబు స్వశక్తినె సర్వహానటం।
చత్తెఱఁగేని జంబయిన నంతము లేకమునంగ రాదెని।
త్యోత్తమవృత్తి నెల్లవుడు నొక్కటెఱుంగున నుండరాదె చా।
వెత్తటినైన నానగుట నీశ్వరుభక్తి భజింప నింపగున్॥ ౧౫౧॥

శా॥ నానాదైత్యుఁడు తెర్లునూనెపయిఁ జిన్కన్నీరు వేభగ్గనం।
గానత్యంతము మంటమండునటులాజ్ఞానాంబతోనిట్లనెన్।
నేనేయీశుఁడ నాకు నీశుఁడొకఁడున్నె నన్ను బోధించెదే।
యానంచమ్మను గుమ్మె దుష్టమతి కొయ్యం దెల్పఁగీడాఁగదా॥ ౧౫౨॥

శా॥ బంధించెం బనిమోహపాశమున నప్పై నెక్కి త్రొక్కన్వడిన్।
సంధించెం గడుఁ గాలశూలమమయశ్వద్వేషి ద్వేషమ్ము స్ర।
క్సింధుం గ్రక్కుచుఁ దన్ను కొంచున నిఁ గాన్ భిన్నంబు శీర్షంబు సం।
బంధంబర్ధము ప్రాణమేదన నరరూపంబూర్ధ్వకాయంబు గాన్॥ ౧౫౩॥

మహిషాసుర సంహారము.

కం॥ వాలును బలుకయుఁ గొనియ । కాళిని నెప్పించె వాఁడు గడుఁ దచ్చిరముం।
గూలి చెసుడి వాలున నల । కాళికయి డెబలిగ నిలకుఁ గందమిది గదా॥ ౧౫౪॥

ప్రభాత॥ మహిషమహాసుర - మస్తకంబు పైనా । మహిధరపుత్రిక - మానుగా నటించెన్।
మిహిరుఁడు ప్రాగ్గిరి-మీఁద శృంగయుగ్మ । ప్రహిత సుమధ్యమ-రంగమందుఁ బోలెన్॥

ప్రమితాక్షర॥ దరమొత్తెనత్తటినిఁ - దానుమయా । దరమత్తసత్తములు - దార్కొనిరా।
దరమెత్తి పాటిరొగిఁ - దారసురల్ । దరమెంచనేఁ దరమె - తన్మహిమల్॥

కవిరాజ॥ జయజయయంచును వేలుపులాడిరి - సజ్జయతూర్యరవాన్వితులై।
జయజయయంచును నచ్చరలాడిరి - సత్కుసుమాంజలిమంజులలై।
జయజయయంచు మునుల్నుతియించిరి - సారతమశ్రుతివాగ్యుతులై।
జయజయయంచు భజించిరి యార్యులు - నైరిభమర్దని సార్థకులై॥ ౧౫౫॥

సీ॥ నీయుత్తమాంగంబు నీయైక్యమోంకృతి నీవరాంఘ్రులు జీవదేవభావ।
ములన హమ్మనుచును భుజములు నీయవి నీపేరు జయయని నెమ్మిఁ దెలుపు।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మహిషమానసజ్ఞానమతి దానిఁ దెగఁద్రొక్కి తమ్మజ్ఞానస్వరూపమ్మవవుచు।
మూలచక్రమ్ములసారిది సొంత్కృతితత్త్వమనిననియని తెల్పి తాత్మశక్తి।
మాతయో మహిషాసురమర్దినియమమ । నీకు నెవరెన గురుమూర్తినీవె కాక।
నీవెయా సర్వమఖిలంబు నీవె బ్రహ్మ । మవుపరాశక్తి నీకు నమస్కృతులివె॥ ౧౫౮॥

మహిషాసురమర్దినీ కంద నవరత్నహారము.

౧. ఓమనమాయననమయుమ । నామటియను హ్రీమనఁగనునలువలరెదవీ।
వౌమహిషాసురమర్దిని । శ్రీమాతానీకు నతులు నే నెదముశివా॥ ౧౫౯॥

౨. నరసురమునినికరభయం । కరునిన్మహిషాసురునినిగడతేర్చి మముం।
గరుణను గాపాడితికిం । కరులము నీ కేము నతులఁ గావింతుముమా॥ ౧౬౦॥

౩. మోదముజ్ఞానమునూనస । మాదటఁ బ్రాణంబునన్నమనుకోశములై।
దా దేవీతనుమధ్యమ । నీధనములు మహిషమర్దినీ జీవతతుల్॥ ౧౬౧॥

౪. మహనీయాద్యవుమాతా । మహిషాసురుశిరముపై నిమహితపవుదహో యా।
విహితాచారులునిన్నుఁగ్ । మహిదివిమదిఁగొలువ సంద్రెమాన్యచరిత్రా॥ ౧౬౨॥

౫. హితవీ వెల్లరకగుదువు । మతివగుటన్మహిషదనుజమర్దినిరహిజీ।
వతఁగలిగింతువు పెంతువు । హృతిఁ దుదిబ్రహ్మము నెచే నెదీశ్వరిప్రకృతీ॥ ౧౬౩॥

౬. షడరులవశ్యులఁ జేయుము । షడక్షరాఖ్యవుపరాంబ జననివిమాకున్।
విడకుమముమహిషమర్దిని । కడునిహపరసౌఖ్యములనుగాంతుము నీచేన్॥ ౧౬౪॥

౭. మరిమాతవు గాయత్రివి । సరినీకెటఁ గలదు మంత్రసరణిన మాతుస్గి।
పరదైవతమనవిన మే । పరమేశ్వరిమహిషదమని భావింతుమునిన్॥ ౧౬౫॥

౮. మర్దితమహిషాజ్ఞానవు । దుర్దాంతవుజ్ఞానమయివిదుశిఖహారవుసా।
హార్దమనస్కవుభక్తుల । దుర్దశలన్మాన్పవమ్మదుర్గాదేవీ॥ ౧౬౬॥

౯. మానైర్యథితసచ్చరితము । జన్యానీయదిదిమహిషజన్యాత్తజయా।
దైన్యమును మాన్పునతులక । నన్యజయము సుఖమునొసఁగుననిశముతల్లీ॥ ౧౬౭॥

కం॥ కందనవరత్నహారము । కందంబవునిద్దిమహిషకందంబవునీ।
కందమవుఁ బద్యముఖద్ప । క్కంచాక్షరలక్ష్యమంత్రకముతనుమధ్యా॥ ౧౬౮॥

మాలిని॥ అనివినుతినతుల్లే-యంగనాయంగనా కా।రనుతముశివవిష్ణుబ్రహ్మముఖ్యాత్మతత్త్వం।
బినవిధుహుతభుక్పో-ఖేడితం బంబరంబం।దనుమఁటిఁగెనుమించ-త్తోయదం బందుఁబోలెన్॥

కం॥ వరభక్తిని నీమహిషా । సురమర్దిని విజయమమనుజులువినఁ జదువన్।
బొరసెదరభీష్టములనా । పరమేశ్వరిఁ గొలువవేఁజు పలుకవలయునే॥ ౧౭౦॥

జానుమత్సంతాపము.

కం॥ మిగిలినయొకరిరువురు నే । పగిది నెరక్కసులజములువ్యాఘ్రము బారిన్।
ముగియకతప్పిన చాడ్పునఁ । బాగులుచుఁ బోయిరిహొరకిదిమునువినిపింపన్॥ ౧౭౧॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ వినిజానుమండలుండుఁ । దనమనమునసిక్కముసుచుఁదలఁపండయ్యెన్।
దనమంత్రులననలువురనె । య్యనిమహిషాసురునిముగుదయొకతెచదువుటన్॥ ౧౬౨॥

కం॥ మాయాసిద్ధుండనుదై । తేయుఁబనిచెమహిషుఁడటకు స్త్రీజయ్యుఁడెయం।
చాయనురయరసీయంతయు । నాయననిజమనియెనుజుమయొగిఁబిడుగయ్యెన్॥

ఆ-వె॥ జానుమంతుఁడధికసంతాపమునబ్రాను । పడియెబ్రానుపడినపగిదిఁబడియె।
సచివుఁడైనవాఁడుజయబుద్ధిదేర్చెను । విహితకృత్యవితతివినుతఫణితి॥ ౧౬౪॥

కం॥ గతమునకువగచుటెంతయు । వితథముగదభావికార్యవితతిఁదడవనా।
గతిమనకుగురువుశుక్రుం । డతనికివినిపింతమంతనగునదియగుతన్॥ ౧౬౫॥

ఆ-వె॥ వెజ్జువ్యాధిమాన్పునెజ్జయాధినిమాన్పు । వెజ్జుకంటెనెజ్జపెద్దగాఁడె।
యాత్మబుద్ధికంటెనాచార్యబుద్ధిమే । లంచువినమెయరుగనగుమనకన॥ ౧౬౬॥

ఉ॥ అంతదురంతచింతనమరారిజనేనుఁడుజానుమండలుం।
డంతికమానిశాంతమునసక్కుఅనెక్కనువానిమానిన।
శ్రాంతతపోమహత్త్వజితసర్వసుపర్వగురుంగురుంగృపా।
త్యంతసురక్షితాఖిలమహాసురచక్రునిశుక్రునింగనెన్॥ ౧౬౭॥

కం॥ కనుఁగొనిసాష్టాంగముగాఁ । బ్రణతింగావించిభూతవార్తలనెల్లన్।
బనిఁబూనిపూసగ్రుచ్చిన । యనువుగఁదగవిన్నవించెనతిదైన్యముతోన్॥ ౧౬౮॥

కం॥ అనెఁగవిక్షవియగపడునే । యినునకునుచ్చస్థితిసెగిహీనస్థితినే।
కనఁబడుఁదులగవికగుఁగా । కినునకగునెహార్తికునిననయెంచుముకవిఁగన్॥ ౧౬౯॥

కం॥ నొప్పించితిజంతువులను । నొప్పించితిమానవులనునొంచితమరులన్।
జెప్పఁగనేటికిఁదత్ఫల । మిప్పుడుచొప్పడియెఁదప్పనేకుడువవలెన్॥ ౧౭౦॥

ఆ-వె॥ గొడ్డుసచ్చెమంత్రికుంజరులునునీల్గి । రసురులెల్లఁబొలిసిరారయాఁడు।
దానిచేతవిధినిఁదప్పింపఁదరమానె । వగవనేలయాలమగునిజంబు॥ ౧౭౧॥

కం॥ గెలిచిమనిననసిరియగునిట । గెలువకచీననదియటనగుఁగీర్తియొసుఖమో।
కలనఁగనునారశూరుఁడు । హరియొతగరొయగుతమంతకంతకుమేల్గా॥ ౧౭౨॥

కం॥ పుట్టుకయెయుండవలయును । బుట్టిననెన్నటికినైనఁబొలియనవలయున్।
గట్టడప్రాణులకిదగుట । నెట్టనమేలందుటందునెఱతనముగదా॥ ౧౭౩॥

కం॥ ప్రాణాయామంబుననేన్ । బ్రాణిభయదమైనయట్టిరణముననేనిన్।
బ్రాణత్యాగముబాగగుఁ । బ్రాణమెడలుటితరగతినరకమదిగాదే॥ ౧౭౪॥

కం॥ మాయాత్మభవుఁడనంగా । శ్రీయుతుఁడనసర్వజగదజేయుఁడనంగా।
గేయుండవైతిపుత్ర । శ్రీయుతుఁడవునైతివేమిచెందెదవిందున్॥ ౧౭౫॥

కం॥ నాజానుమండలుండెవు । డాజికినుత్సాహమొందునట్టిఁడుగానన్।
సుమనసునునునీతినీనా । కుమారునుకుమారుబాలుఁగొనుమేలువయన్॥ ౧౭౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ అనియొప్పగించిగురువీ । డ్కొనివచ్చినగరుడఁజూచ్చికొందఱుసురలన్।
మునిజన్నముఁజెఱుపుఁడనుచుఁ । బనిచెనువారేగిరందువచ్చినవారల్॥ ౧౮౮॥

కం॥ కేలుమొగిచితమదారకను । జాలిగలుగఁబలికిరేముచనితిమిమునుమున్।
వ్రాలినమనవారలుధవ । కీలింబడుమిడుతలవలెఁగెడసిరరిదిగన్॥ ౧౮౯॥

కం॥ కనగాధేయాశ్రమమగుఁ । బెనుమంగలమందసురలువేలాలగుచుం।
గనుపట్టెదరేమన్ననెం । మునుమున్ఘటఘటలనెఱిఁగిపోకవెనుకకై॥ ౧౯౦॥

కం॥ మరలనరుదెంచినారము । దారగారికివిన్నవింపఁదోఁచినదెల్లం।
బరికింపఁగమార్తికముని । సరియగుఁగపిలునికసురులుసాగరులగుటన్॥ ౧౯౧॥

చ॥ అనభ్రుకుటీకుటీచరమహాగ్రహవిగ్రహుఁడై కడుంగడుం।
గనలుచుజానుమండలుఁడుగంటిరెయీయాయసురాధముల్రిపుం।
ఘనుఁడనిసన్నుతించెదరుగట్టడిబట్టులయట్టులిట్టులే।
లనయముసూడువాఁడిమగఁడానెకొకాఁడొకనుంగొనన్వలెన్॥ ౧౯౨॥

మ॥ అనుచుండంగనువచ్చిచెచ్చెరనుమాయాసిద్ధుఁడాద్ధత్యమే।
దనుబల్కెన్వినుజానుమండలప్రభూతథ్యంబుముర్తిష్ఠివా।
హీనులుంగొల్వఁగజంగమాబ్ధియనరేపిచ్చోటికిన్వచ్చునీ।
వెనయంగావలెఁగుంభసంభవునిసోయేపోర్వనానార్వ్వసో॥ ౧౯౩॥

కం॥ నావుడుమేల్మేలనిసం । భావించివచించెజానుమండలుఁడోయీ।
యేవడుపునసేనలాదవె । నేవారలునాయకులుగనేర్పడిరెటులన్॥ ౧౯౪॥

కం॥ అనవుడుమాయాసిద్ధుం । డనియెమహారాజదేవయవధారుమహా।
మునిమార్తికుఁడుమహాధ్వర । మునుజేయన్హోమకుండముననుండివడిన్॥ ౧౯౫॥

సీ॥ నేలనునీటనునింగినిఁదడలేకయేగెడునరదములేడుకోట్లు।
మేఁతనీళులఁగోరకేతఱింబోరెడునాగంబులుంబదునాల్గుకోట్లు।
కల్లెమక్కఱలేకకడుమనోగతిఁబోవునీడితాశ్వములుముయ్యేడుకోట్లు।
జీతంబుబత్తెంబుఁజేకొనకరులపైనేఁచుకాలరులునాల్గేళ్లకోట్లు।
నిట్లుచతురంగసైన్యంబులెన్నఁగలిగె । సేనయదెయనఁగరమొప్పెసిద్ధమహిమ।
మంత్రతంత్రంబులంబుట్టిమనుటఁబట్టి । దానికెనగాదిఁకేసేనయేనినిజము॥ ౧౯౬॥

కం॥ కలదొక్కయక్కజంబల । బలమరిసైన్యంబుతోడబవరముసేయన్।
వెలయుమఱిదానినీడలు । బలములగుచుదానిగెలువవశమెయెవరికేన్॥ ౧౯౭॥

మ॥ కలిగెందార్తనులక్షణుండనఁగనొక్కండక్కజంబైనమి।
క్కిలియొక్కొందిమహాబలుండనజగద్గేయుండునైచాపరో।
పలసత్పాణియుఖేటపృష్ఠుఁడనిభృద్భర్మోరుకోశానుగుం।
డిలనాఁదత్పురుషుండనంగవిబుధజ్యేష్ఠుండనన్శ్రేష్ఠుఁడై॥ ౧౯౮॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శా॥ పుట్టెన్నెట్టనలక్షణజ్ఞుఁడనఁగాభూమ్యంతరిక్షాంబులం।
బిట్టేపొందఁగమందుచుండశిఖినా వెల్గొందుచొక్కుండుగ।
స్పట్టుంజూడనఘోరుఁడాజగతిసర్వజ్ఞుండుసర్వాయుధుం।
డట్టట్టైనరసింహుఁడారయఁగఁబంచాస్యుండగున్ఘోరతన్॥ ౧౯౯॥

ఉ॥ చారువినీలకుంతలుఁడుచంద్రసదృగ్వదనుండుకైరవో।
దారసులోచనుండుసకలాభరణాఢ్యుఁడుచంద్రహాసశో।
భారమణీయుఁడాకృతిసుభావితభావితవామదేవుఁడా।
శారుడనూనపాశసృణిజ్యాఁగలిగెన్సువిలోచనుండనన్॥ ౨౦౦॥

మ॥ తరువాతంజనియించెనిణ్మఖబృహద్భానుప్రభాభాసురుం।
డురుచక్రాబ్జకరుండునీరదనిభుండూరీకృతుండొక్కరుం।
డరిసంత్రాసకుఁడాశ్రితావనుఁడపాస్తాశేషదోషుండుశ్రీ।
ధరుఁడాఁజూడనుబాహుఁడీక్షమనుసద్యస్సంభవుండాఁగదా॥ ౨౦౧॥

కం॥ రథగజతురగపదాతి । ప్రథితచతుర్బలములకునుబ్రభులుగ్రమముగన్।
బృథివీశులునలువురువా । రథోక్షజశ్రీభుజసములగుదురుమహిమన్॥ ౨౦౨॥

శా॥ ఆవీరేశచతుష్టయంబుపయిసర్వాధీశుఁడైయుత్తమం।
గావిష్కారముగానెసంగెడునుముక్తర్షీశుఁడీశానుఁడా।
నావిష్ఫారవరాశికాఙ్క్షికలనన్నానాస్త్రసంపన్నతన్।
ద్యావాపృథ్వ్యవకాశసంభరితదివ్యాత్మీయతేజస్స్థితిన్॥ ౨౦౩॥

కం॥ ఏకత్రిపంచసంఖ్యల । యేకతఁబొలుచునదియద్దియేధ్వజమాన।
య్యేకాక్షరంబుపంచమ । మైకానంబడెడుఁగాదెయాగమలక్ష్మన్॥ ౨౦౪॥

కం॥ నాహూక్తిశునికిఁకెవ్వరు । సామర్థ్యముదమదిదెల్పసాహాయ్యంబుం।
బ్రేమమునఁజేయువారని । స్వామియడుగభృత్యుఁడిట్లుపలికెఁగుశలతన్॥ ౨౦౫॥

కం॥ కౌశికముఖగీర్వాణులు । కౌశికముఖసంయములునుగౌశికవచనుల్।
గౌశికముఖులగుప్రజలును । గౌశికముఖపక్షులుననఁగాఁబఱియంతన్॥ ౨౦౬॥

కం॥ వింతలురానీనుడులుశ । కుంతములుందోడులెయహికులరిపులుండా।
రెంతటివలంతులోఋషు । లంతటిబలవంతులౌదురౌరసుధాంధుల్॥ ౨౦౭॥

కం॥ కొఱమాలినయీపరకలె । నెఱితోడులతనికినన్నునిర్జింపంగన్।
బఱపవునైరవలిఁబిడికెడు । గఱికనుజల్లార్పఁగోరుకఱటియతఁడనన్॥ ౨౦౮॥

కం॥ గరుడుఁడుగాఁడెసహాయుఁడు । హరికమితాసురహననమునందతఁడహిసం।
హరుఁడుమునిభవుఁడునిఖిలవి । కిరదేవుఁడుగదయనిపలికెనుస్వసుఁడినుతోన్॥

కం॥ సింగముదామృగరాజని । పొంగునుమాతంగసంఘముంగెలుచునుబల్।
చెంగలుపైచునుబొబ్బలి । డుంగడువలబోనునంబడుంగాదెతుదిన్॥ ౨౧౦॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ అని కోఁడాడఁగ వేగిటు । లనియెను దిన్నగను దేవరాసింహమునన్।
దనరెదవీవని తలఁచెద । ననిహుమ్మన రాజుఁ జూచి యనుఁగుఁడిటులనెన్॥ ౨౧౧॥

తే-గీ॥ తగదె నింపోపమానంబు దగదుగాక । నీకుని వుడన్నన న్నేతనిన్ను మన్ని।
గొనెదనని కత్తినొఱఁబెఱుకను గనుఁగొని । యడ్డపడి జయబుద్ధి యయ్యలుకమాన్చె॥

సాయంవృత్తము॥ ఆయాదిత్యుఁడు-నస్తమింపవిప్రు । ల్సేయన్సాంధ్యసు-సిద్ధకృత్యమాస్థన్।
డాయంగాళ్ళన-డంగనందజంబు । ల్సాయంవృత్తము-జానుమీకోఁజూడన్॥

సీ॥ జానుమద్విక్రమ సద్ధామ తరణి నాఁ దరణియ పూర్వాబ్ధిఁ దానెమునిఁగె।
ముక్తర్షి నాసీరముఖ్యమై మానికులనఁగ నక్షత్రములగపడెదివి।
వెలసెను సోఁకు మూఁకల పొగబండ్ల చాళ్లనఁ బెను జీఁకటులడరుచుఁగడు।
మౌక్తికముని దనమాడ్కి వచ్చుటఁ దెల్పు నా సుధాంశుపురుచిభాని లెలలి।
జయముఁ బొంది విబుధులు స్వేచ్ఛస్థితిఁగను । కరణిన సురులు నీచతఁ గాంచునట్లు।
జంగమస్థావర ప్రపంచంబుపైన । వెన్నెలలు గానెనిరులు గ్రిందన్నడంగె॥ ౨౧౪॥

కం॥ ఘననిర్ఘోషము బృంహిత । మును హేషితమును మహోగ్రముగత్యేవాఘం।
బును విని యినుఁడిదియేమనఁ । గను మాయాసిద్ధుఁడిట్లు కడఁకన్నుడివెన్॥ ౨౧౫॥

ద్రుతవిలంబిత॥ విజయమందఁగ-వేవిజయంబునన్ । విజయుఁడాననఁ-బేర్చిససైన్యుఁడై।
గజఘటారిము-ఖాయితుఁడుగ్రుఁడ । య్యాజితుఁడమ్ముని-యప్పుడె వచ్చెఁగా॥

ఉ॥ వచ్చెనె చూడఁగా వలయు వానిని వాని చమూపులన్సనై।
న్స్వేచ్ఛయమిష్టునాకనుచు నెక్కుఁడె దుర్గముపైకి నెక్కియ।
క్కుచ్చితుఁడొప్పఁజెప్ప వెనుకోవిదతచ్చరితంబులన్న నా।
కిచ్చరవృత్తియేల మఱియేపఱిచావఁగనేల చాలునన్॥ ౨౧౭॥

కం॥ ఏలికయనె మాయాసి । ద్ధాలి మిత్రుఁడను గానె తగనీ కనవాఁ।
డేలిదమునిజమెకేనికిఁ । బోలఁగ మిత్రుండె వందుభువి రవిదక్కన్॥ ౨౧౮॥

ఆ-వె॥ నేను సేవకుఁడను నీకు మిత్రుండను । నంతఘనత నాకు నబ్బునెట్లు।
వలదు పులిది వేషమెలవడ గాడిద । కాఁపుచేతఁ జిచ్చెఁగాదె మున్ను॥ ౨౧౯॥

కం॥ నా కేఁడోడకు నాకు । న్నాఱాడకు చూపి చెప్పమాతద్వృత్తం।
బూఱడుమన జోటనుదలఁ । దూఱిచి రోఁకటికి వెఱవఁ దొలఁగు నెయనుచున్॥ ౨౨౦॥

మౌక్తిక సైన్య వర్ణనము.

కం॥ మాయాసిద్ధుండిటులనె । సోయనన జ్జానుమండలోగ్రునితోడన్।
నామెడఁ గోపింపకు నీ । కాయచ్చొత్తిన వితమున నంతయుఁ జెపుదున్॥ ౨౨౧॥

ఉ॥ సూరెలవారువంబులు వసుప్రకరంబులు గాఁగ బాగుగాఁ।
దేరులు వాని వెన్కరవిదివ్యరథప్రతిమప్రభావముల్।
గారుచిరాయుధప్రభలు గాంచఁ బ్రభాకరవిభ్రమంబు దే।
వారిని కాయకాయరుచిఁ బాయఁగ సోయనఁ జీకువాలిలన్॥ ౨౨౨॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

చ॥ పరిసరసంచరద్ద్విరదపాళిమదాళికులాళిఁబోలఁగాఁ।
బరఁగుపదాతివర్గములుపజ్జను రేకులువోలెఁ గ్రాలఁగే।
సరములభంగిసన్మనులుసన్నిధినుండఁగనంగరక్షులై।
కరమువెలుంగునానడుమఁగాంచుముమార్తికుబ్రహ్మసన్నిభున్॥ ౨౨౩॥

మ॥ విపులోరస్స్థలలక్ష్మీదీర్ఘతరదోర్విక్రాంతశార్ఙ్గంబుశౌ।
ర్యపరిష్కారసుకౌస్తుభంబువనమాలాకారసత్కీర్తియ।
స్రపవంశావళిదావపావకసమస్వర్ణాంబరంబుంద్యుర।
త్నపరామర్శికిరీటమొప్పెడురమానాథుండెముక్తర్షి యో॥ ౨౨౪॥

శా॥ కంఠేమింటను వెల్లమెల్లియొఱపైగంగేందుశోభంగనె।
న్మంటల్గ్రక్కెడుఁగన్ను జన్నిదము వున్నాగంబునుంబోలెడున్।
గంటన్వన్నెలవల్కలంబు పులితోల్గాసొప్పెడుంజొప్పడున్।
ముంటంగ్రాలెడు వాలు గేలనెవఁడీముక్తర్షి యాఁజూడుమా॥ ౨౨౫॥

ఉ॥ కౌశికుఁడొద్దఁదద్దయును గారవమారఁగనుండి వెండియుం।
గోశవిభేదముంగఱపనొక్కచునక్కపిలుండు దెల్పసాం।
ఖ్యాశయమస్త్రపాతవిధినానడుమన్మనచాయఁజూచుచున్।
వేశరమేయఁజూచుఁగనవేపురవైరియతండుగాఁడొకో॥ ౨౨౬॥

కం॥ అతనికిమనకునుముందు । ధృతినిసులక్షణుఁడువాఁడెతేజరిలెడుది।
కృతిముఖ్యుఁడనఁగఁదూర్పున । నితఁడుగదారథపతియయియెసఁగెడునుగడున్॥

కం॥ ఇతఁడతిరథికశ్రేష్ఠుం । డితఁడేజ్యేష్ఠుండుమార్తికేష్టిభవులలోఁ।
బ్రతిపక్షికుధ్రపక్ష । క్షతికరుఁడారయసహస్రచక్షుండాజిన్॥ ౨౨౮॥

కం॥ దక్షిణమునవీక్షింపుము । దక్షుండధ్యక్షుఁడిభవితతికినుఁడుజగ।
చ్చక్షుర్భూతసదృక్షుం । డక్షజయుఁడులక్షణజ్ఞుఁడనువాఁడధిపా॥ ౨౨౯॥

కం॥ ఈతఁడసుదక్షిణాగ్నిగ । నీతనిగెలువంగనగునెయేరికినేనిన్।
భీతిదుఁడరులకుహితులకుఁ । బ్రీతికరుఁడుయజ్ఞభవుఁడువిజ్ఞవినుతుఁడా॥ ౨౩౦॥

కం॥ ఏచనుసుబాహుఁడువీఁడుప్ర । తీచిన్వరుణుండనంగఁదీంద్రిలుఁగనుమీ।
భూచరఖేచరగోచర । గోచరులందెవఁడుగానికొనునేసమతన్॥ ౨౩౧॥

కం॥ పాదాతపతియితఁడగున్ । యాదగ్నిపతికంఠెనధికుఁడతఁడుమొసలికిన్।
సాదియగునితఁడురథతుర । గాదిసమారోహణచణుఁడాననదారయున్॥ ౨౩౨॥

కం॥ ఓరీమాయాసిద్ధుఁడ । మారీచుఁడవపుడవుటనెమఱియుసుబాహున్।
చేరిమిఁబోగడెదుకట్టుము । నీరామాయణముదీచినెటిఁగందమనన్॥ ౨౩౩॥

కం॥ ఉత్తరమేలినవారిసు । చిత్తమ్మునకిమ్ముగుటయెచెన్నపుఁదత్కా।
ష్ఠోత్తరపతిగెల్పుటశివు । లత్తనెనర్పుటయనితగనాడెనువాఁడున్॥ ౨౩౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ సువిలోచనుండువీఁడవు । నవనీశ్వరయేకపింగళాఖ్యునికన్నన్।
సువిపులసంపన్నుఁడురూ । పవిజితనలకూబరుండుప్రబలుఁడుకలనన్॥ ౨౩౫॥

కం॥ అశ్వపతిచంద్రుఁడందమె । శశ్వజ్జ్యోత్స్నయితాచ్ఛసత్క్షత్రియహో।
విశ్వైకమిత్రమునుమఱి । విశ్వేశ్వరమౌళిలాల్యవిహితార్చనుఁడా॥ ౨౩౬॥

సీ॥ నేలయీనైననంగనింగివర్షించెనాఁడెమ్మెరడుమ్ముఁగాఁడెచ్చెనాఁగ।
నౌర్వాగ్నిపెనుమంటలుర్విపైఁబర్వెనానీరధులిట్లయ్యెనోరసననఁ।
బుష్పవంతులుస్వాంశువులనీదృశములను జేసిరోయనఁగనురోసమునను।
మార్తికమానియేమహితకౌశికమైత్రిఁబ్రతిసృష్టిఁజేసెనోప్రతిననఁగ।
నేచియీయష్టమూర్తియేయీయనువున । నాయెనానాయనాకననంతమెనయ।
కన్నదీబలమింతనియెన్నఁదరమె । దేవరకెవేద్యమనివేసుదివిరిపలికె॥ ౨౩౭॥

ప్రహరణకలితవృత్తము.

కరముమెఱయఁగాఁ-గలరుగలనిలో । నరికరిహరులై-యమితబలముచే।
నరయనెడలితో-నవిగలుగుటనీ । వరభటులెపుడుం-బ్రహరణకలితుల్॥ ౨౩౮॥

అశ్వగతివృత్తము॥ ఎంతనుశైవమనూర్థము - లీహరులౌటనెకో।
పంతముమీఱఁగఁగాంచెను - బంచసుధారలరే।
వంతునివీఁపునమోచును - బైఁబ్రణవంబనఁగా।
నెంతయుఁగాంతములౌఁగను - మీమహితాశ్వగతుల్॥ ౨౩౯॥

కరిబృంహిత॥ మించునజీమూతమేఘరవమును - మించువినుకరిబృంహితం।
బెంచఁగనుదరమేద్విరదములి - వేకరదనునిఁగేరునూ।
అంచులడిదముభీతిఁగలదని - యట్టిగిరులహసించువే।
యంచుఁగయిదువదారికణఁగని - యట్టిదితిజులఁగూల్చెడిన్॥ ౨౪౦॥

రథోద్ధత॥ ఏపుమీఱుఁగను-మీరథోద్ధతం । బాపరింద్రిజగ-దంచితంబునుం।
గోపురాఘయుత-గోపురంబనం । జూపులోఁగొనెడు-సూర్యబింబమో॥

కుసుమవిచిత్ర॥ కువలయమందుం-గుసుమవిచిత్రం । బవువనమానా-నగపదునీసే।
నవివిధవర్ణో-న్నతిమదపానో । ద్ధవమధులిట్సం-తతివినుతంబై॥ ౨౪౨॥

నిశావృత్తము॥ పులుఁగులునిదురించు - ముద్రించుచుంజంచుపుల్గాశికం।
బులునిదురయులేక - పోరాడికాకంబులంగూల్చెడున్॥
గలకలరవమొప్పఁ - గావించుచుంబైఁడికంటుల్గడున్।
డెలిపెడుశకునాల - దేవానిశావృత్తమిట్లుండెడున్॥ ౨౪౩॥

కం॥ నావుడునుజానుమండలుఁ । డీవుహితముఁజెప్పితౌప్పనిప్పటికనిసం।
భావించివానిఁబొమ్మనెఁ । గావలసినఁదుటుముఁగొనుచుగ్రక్కననని కెన్॥ ౨౪౪॥

కం॥ అనమాయానిద్ధుఁడుదన । మనమునజింతించియిట్లుమసలకపలికెన్।
ఘనునికసుఁగాకదావా । గ్నినార్చుఘనశక్తిగల్గునేయన్యులకున్॥ ౨౪౫॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ దేవేరిఁగోరునినుఁగను । మావరసతిమేలెసఁగఁగనాశీస్సులిడున్।
దేవరకువిజయమానన । నావేలుపుసూడుకేఁడునరిఁగెఁబడకున్॥ ౨౪౬॥

శుభాంగీ నీతి.

ఉ॥ వచ్చిశుభాంగియిట్లనియెవల్లభదుర్లభమయ్యాయియ్యనిన్।
మెచ్చఁగగెల్వఁదెల్పవలెనేకలఁగంటిని నేనెహాక్తికుం।
డిచ్చుటకేసుదెంచినినునే డైజబూదిగఁ జేసినీసుతున్।
సచ్చరితున్సునీతినిఁబొసంగనుబట్టముఁగట్టినట్టులన్॥ ౨౪౭॥

చ॥ కనుకనుమాక్తికుందొడరికాజియఁబొందఁగనేలపోలనీ।
తనయునికీవెరాజ్యమిడితచ్చివపుత్రునికొప్పఁజెప్పివీ।
డొక్కనుమనమెందునైనఁజనిఘోరతపంబొనరింతమెంతవా।
రునియతిచాఁటఁగాఁగలరెరోసముదోసముగాదెయేదమీ॥ ౨౪౮॥

కం॥ కనుకనుతనకంటెంగడు । ఘనుఁడుద్ధతినెత్తిరాఁదగన్వినతియెమే।
ల్గినుకనెదురొడ్డఁగీడగుఁ । గనమేవెల్లువనురెల్లుగడ్డిన్మ్రానిన్॥ ౨౪౯॥

తే-గీ॥ సార్వభౌమయిప్పటికొప్పసంధినేఁత । సరగఁజేయుముమనెదముచావనిపుడు।
బ్రదికియుండినసుఖములఁబడయవచ్చు । ననెడియార్యోక్తినిఁదలంపుమాదరింపు॥

కం॥ అనినవినిజానుమండలుఁ । డనెఁదనసతితోడశోభితాంగీనీవా।
డినదొప్పనైననాదగు । మనమునకొప్పదుగదికినిమందననిందున్॥ ౨౫౧॥

కం॥ ఎందువలననననెఱుఁగవె । యింద్రాదులగెలిచిలోకమేలితినేనా।
పందలుదెచ్చినవానికిఁ । గ్రిందైమననేలచావొగెలుపోయవుతన్॥ ౨౫౨॥

కం॥ గెలిచిమనినసిరియగునిట । గెలువకజెడిననదియటనగుఁగీర్తియెసుఖమో।
కలనఁగనుసౌరశూరుఁడు । హరియొతగరొయగుతమంతకంతకుమేల్గా॥ ౨౫౩॥

కం॥ అనిగురుఁడుపదేశించెను । గనుకఁగడఁకవిడకనేనుగయ్యమునేయం।
గనునిశ్చయించినాఁడను । మొనసినపనిమాననానెముగియింపకొగిన్॥ ౨౫౪॥

మంజుభాషిణి॥ మునునేనుదిక్పతులఁ-బూనిగెల్వఁగాఁ । జనునప్పుడెల్లనను-సంతసంబుతోఁ।
బనుతెట్టులట్టిపుడుఁ-బంపుమింపుగా।మనకుంజయంబొదవ-మంజుభాషిణీ॥

తోదక॥ అననలసుందరి-యాదటఖేదం । బునుగనుటందన-పొల్పఱఁదెల్పెన్।
గనులనునీరొగిఁ-గార్చుచునూర్చెం । దనులతహాలఁగ-దానవుశ్రీనాన్॥ ౨౫౬॥

కం॥ అంతంజింతాకులుఁడై । కాంతుఁడుగాంతనుగిఁదేర్చఁగడుఁగడఁకనిశా।
కాంతుఁడుగాంతోత్పలినిన । దెంతోసంతృప్తిపఱుచునెసకమెసఁగఁగన్॥ ౨౫౭॥

ప్రభాత॥ అటుతనయామిని-నాదరించిదైత్యుం । డటుతరువాతస-భాలయంబుసొచ్చెన్।
గుటిలతయామినిఁ-గుస్తరించిచంద్రుం । డటుపిదపంజర-మాద్రినస్తమించెన్॥ ౨౫౮॥

ప్రభాత॥ దివియలురిక్కలు-దీప్తిఁబాసెఁజీఁక । ట్లవిసెనుదిక్కుల-హాప్రకాశమొందెన్।
రవియుదయించెను-రాజిలెందినాస్యం । బువిససమంబది-వొప్రభాతమయ్యెన్॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

జానుమ ద్యుద్ధోద్యోగము.

మ॥ జయబుద్ధిప్రముఖుల్ప్రధానసచివుల్జ్ఞానెందఁగంగొల్వఁగా।
నయముంగోరఁగఁగార్యకర్తలసుమాయాసిద్ధముఖ్యుల్గడున్।
భయముంభక్తియుఁదోఁపఁజేయఁగను సేవన్సింహపీఠింజగ।
జ్జయముంజేసినజానుమండలుఁడుభాస్వద్భాస్వరుండై లగన్॥ ౨౬౦॥

శా॥ దుర్గాధ్యక్షునిఁగాంచియిట్లుపలికెందుల్యుండునీకుండునే।
దోర్గర్వంబునశక్తియుక్తిసకలస్తుత్యుండవీ వెవ్వఁడుం।
దుర్గప్రాయుఁడవై తిమాకగుట నేదుర్గాసురాఖ్యుండవై।
దుర్గాధ్యక్షతఁగాంచిమించితివినీదుర్గంబుఁగాపాడవే॥ ౨౬౧॥

మ॥ అనఁగావాఁడిటులాడెసూత్రిభువనేశా బ్రహ్మవిష్ణీశులుం।
జెనకంజాలిరెనన్నుమున్నెరులునాచేఁజిక్కినన్ గ్రుక్కరే।
మునియామౌక్తికుఁడెంతవానిబలమున్మాలింతునేలీలనై।
ననుస్త్రీఁజూడఁగనోడువాఁడనననానాథుండుసభ్యాళితోన్॥ ౨౬౨॥

శా॥ హర్యక్షంబుమదావళంబులమహాహంకారపుంకారమై।
శౌర్యంబింపుగఁజంపుఁగాకయెలుకంజంపందలంపూను నే।
యార్యస్తుత్యుఁడెయాజితేంద్రియుఁడునార్యాలోకముంజేయునే।
కార్యజ్ఞుండితఁడైనఁగాసరువలెంగాసోపునేమోకదా॥ ౨౬౩॥

చ॥ అనజయబుద్ధియిట్లనియెనక్కటమిక్కిలియక్కజుండు పే।
ర్కొనఁదగువాఁడువీఁడబలసంబుయిలోఁడెడువాఁడెయేమనం।
జనునలచండముండులనుసాయముగాసెనరింతమంతనీ।
ఘనుఁడుజయించుమించిమునికాండముదైవతకాండమున్వడిన్॥ ౨౬౪॥

చ॥ అనఁబలిచండముండులనయంబునఁజేరఁగఁబిల్చిమీరలీ।
ఘనునికిదుర్గపాలునికిఁగండుసహాయులటంచుఁజెప్పిమె।
ప్పెనయఁగనొప్పగించెనుసువీక్షణుగెల్వఁగఁదానెపూనెమా।
న్యునిజయబుద్ధివెన్కకడనుండనిదేశమునేసెవానిగన్॥ ౨౬౫॥

కం॥ అరులాఱుగురాజూర్మ్ములు । వరమండలముగనుదనకుఁబరఁగఁగనుండెన్।
వెరపుననుద్వాదశారము । కరణినునీతిపితశత్రుకర్షణబుద్ధిన్॥ ౨౬౬॥

మౌక్తిక జానుమండల సైన్య యుద్ధము.

కం॥ రాజాజ్ఞందుర్గాసురుఁ । డాజిన్సూచింపనెత్రైనాత్మీయంబౌ।
భ్రాజచ్ఛంఖముదర్గవి । రాజితముంజేసెభయదరక్తధ్వజమున్॥ ౨౬౭॥

శా॥ ఆకాశస్పృగుదగ్రదుర్గశిఖరప్రాంచచ్ఛతఘ్న్యంబుదా।
నీకాగ్నిద్యుతివిద్యుదావళిమహానిర్ఘోషనిష్ఠ్యూతనా।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

నాకారోగ్రతరోరుగోళచయఘోరాసారముం జేసెలో।
కాకాలప్రళయంబనంబటిమదుర్గాఖ్యుండుదుర్దాంతుఁడై॥ ౨౬౮॥

ఉ॥ కావిరిగ్రమ్మినట్లుపొగగ్రమ్మఁగఁగన్నులుగానరాకపోఁ।
గావడిభమ్ముభమ్మనుచుఁగాలఁబిరంగులురివ్వురివ్వనన్।
రాఁబెనుగుండ్లుఘోరభిదురంబులుగానయితాఁకనిల్వలే।
కావడిసూహటించివెలిఁగాంచెనుబాణనుమానిసైన్యముల్॥ ౨౬౯॥

ఉ॥ రక్కసులందఱొక్కమొగిఁగ్రాఁగినదండిపిరంగిగుండులై।
యుక్కునఁజక్కడంపఁగమహోద్ధతి వెల్వడిరోయనంగఁబ।
ల్వ్రిక్కలఁజేసెనవ్విపలువ్రయ్యలుగానెగివానిలోనివా।
పెక్కులుగుండులున్నరెలుపెక్కురముక్కలఁజేసెనెక్కుఱన్॥ ౨౭౦॥

చ॥ అలజడిగాఁగగుండ్లదిమహాశనివర్షముమాని నేనకే।
యలజడియయ్యెముక్తబలమయ్యెనుముక్తబలంబుకోటితే।
రులునుజుమయ్యెనన్నితెగెరోఁజుచురాతులతోడగుఱ్ఱముల్।
బెలుకుజికూలెనేనుఁగులుపీనుఁగులైయెటులైరొయంఘ్రిసుల్॥ ౨౭౧॥

ఉ॥ అంతనితాంతచింతనుమహామునిహూక్తికుఁడొందినివ్వెఱన్।
జెంతనెయున్నకౌశికమునింగనియేమిదినానతండనన్।
వింతయిదౌమయుండనెదువిస్రుతదైత్యుఁడొకండుదీనిఁదా।
నెంతయునేర్చెరాక్షసులకిచ్చెశతఘ్నికళావిశేషమున్॥ ౨౭౨॥

ఉ॥ చూచితెదుర్గవర్యమదిసొంపఱికాలెదుమాడ్కిఁజూడ్కికిం।
దోఁచుచునున్నదెన్నహరదోగ్రప్రభవుండవుగాననాఁజుమీ।
నీచులుదైత్యులారయఁగనేరరుచూతురుగాతమీతఱి।
న్నాచతురత్వమంచొకక్షణంబునసృష్టినిఁజేసెఁజేసినన్॥ ౨౭౩॥

చ॥ అకలితరథ్యముల్చతురయాంత్రికకల్పితభూఖగంబులు।
న్నకలితధూమముల్భిదురభీకరగోళసువర్ణముల్వలా।
హకతులితంబులద్భుతమహాగ్నిమయాపధసద్విశేషముల్।
ప్రకటశతఘ్నికాశకటరాజులురాజిలెఁగోటికోటిగన్॥ ౨౭౪॥

చ॥ మునిదనుజేట్ఛతఘ్నులనుబుట్టిముఖాముఖిఁదాఁకుగుండ్లువీఁ।
కనునిరువాఁగులంగలమగల్దగఁజేయుదురింకఁగయ్యమి।
ట్లనుననరక్కరక్కనిరయంబుమెయింబలుప్రక్కలైయిలం।
గనుకనిరాలియుండఱనుగ్రచ్చుఱఁగూల్చెనుబిడ్డుతునక్కలై॥ ౨౭౫॥

శా॥ గుండఙ్డంబుగఁదాఁకకున్నఁదొలఁగంగొంతేనియుందాఁకిన।
న్నిండారన్వడినిల్వకేగిమొరులన్నిర్మూలముంజేసెగుం।
ణ్డొండొంటిన్మ్మనుమించిపోవఁగనుహోహోతోఁచెవ్యాఘాతముం।
తండంథమ్మనకొక్కమిక్కుటపునాదంబెట్టిదోపుట్టెఁగా॥ ౨౭౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మ॥ బలవన్మానితశతఘ్నికాభ్రవిగళజ్జ్వాలాభరేరమ్మదో
జ్జ్వలనిర్ఘాతదవిగర్జితాయసమహాజ్వాల్యమానోగ్రశ
స్త్రిలసద్గోళమహాశనిప్రకరవర్షంబుద్ధతింజూపెనే
వలరన్ రాక్షసపత్తనప్రళయమంచాదిత్యులెంచంగదున్॥ ౨౭౭॥

కం॥ నూతనశతఘ్నికాని । ష్ఠ్యూతాతతగోళలహరినొక్కటఁగూలెన్ ।
రాతిరిద్రిమ్మరికోటయుఁ । జేతోహరహర్మ్యములుగుచిత్తుసిరులన్॥ ౨౭౮॥

కం॥ కోటయొబురుజులతోబలు । మీటగుమాడుగులతోడమెయ్మెయిదమ్మై ।
పాటిగనగ్తపూడెను । బోటరిరక్కసులగతులుఁబొసఁగునెపలుకన్॥ ౨౭౯॥

కం॥ ఓయనదండాపూప । న్యాయమునటఁజెప్పనెప్పనప్పుడొదవెన్వా ।
హాయనుపదమక్షరయుగ । మాయెనుమునిదనుజసేనలందుఁగ్రమముగన్॥ ౨౮౦॥

కం॥ పాతాళంబునడాఁగిరి । భీతినిఁగడుదనుజులెల్లబిద్దనివారల్ ।
భూతపతిపుత్రుఁడత్తఱి । ఖ్యాతిగనాగ్నేయమస్త్రముదరించుటయున్॥ ౨౮౧॥

శా॥ నిశ్శబ్దంబుగనయ్యెనయ్యదనుసన్నిట్కాలసంచారరా
ద్దుశ్శీలాయితవర్గమగ్గలికఁదోడ్తోవారుణాస్త్రంబునుం
దోశ్శక్తిద్యుఁడుమాక్తిపండువలఁబెందోషాచరాంకూరముల్
దుశ్శార్యోజ్జ్వలముల్రసాతలమునందున్నిల్వకన్వ్రాల్వడెన్॥ ౨౮౨॥

ఉ॥ అంతకుముందెకౌశికుఁడుస్వాత్మనెఱింగితుపాకులన్నని
ర్ధాంతముగాసృజించిసుభటావళికిచ్చితదీయకృత్యమున్ ।
సాంతముగాఁగనేర్పనయనాదరమొప్పఁగనేర్పనేర్పడం
బంతముమీఱబంట్లనికిఁబ్రబ్బినయుబ్బుననిల్చికాల్చుడున్॥ ౨౮౩॥

ఉ॥ అంతటఁబోరుఘోరముగనయ్యెనుజయ్యసమానిదానవా
నంతచమూద్వయంబునమహాహవశూరులుద్వంద్వయుద్ధమ
త్యంతముగానొనర్చిరపుడయ్యనిదయ్యనివారులేరుదు
ర్దాంతముగాఁదుపాకులనుదార్కొనికాల్చిరిగుండ్లుగుండ్లుగాన్॥ ౨౮౪॥

శా॥ తోటాల్గేపులుపెట్టుటొత్తుటయుఁగీల్దోఁపంగరాదొక్కటన్ ।
నూటంబాకెడుగుండ్లురొయ్యనుచునచ్చోఁగ్రొంజడింజొప్పడం
జాటెంబెన్దుములంబుగాఁదొడఁగినన్నన్నీనుపోటుల్గడుం
జాటిల్లెంగరవాలుచిమ్ములనొగిన్వర్ధిల్లెస్పర్ధోద్ధతిన్॥ ౨౮౫॥

కం॥ నఱుకులగుండ్లంబడిపడి । తఱచుగరూపఱుటరథ్యతండంబులతో ।
నఱవఱలగుటశతాంగము । లఱిముఱినటనయ్యెమఱిశతాంగములహహా॥ ౨౮౬॥

కం॥ పలుపఱియలుగనునఱుకం । బడియుననేనుఁగులునేలఁబడకరిదిగము ।
న్నిలిచినయట్లేయుండెడుఁ । జెలువగుకీల్బొమ్మలనసజీవంబులనన్॥ ౨౮౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ వేటాడుతునియలనిమిడి । మాటకపుడులత్యుమనిసమకొనియెరౌతుల్।
సూటిగనడుకఁగరెండుగ । ఘోటముపల్లంబురౌతుగొడులుటచేతన్॥ ౨౮౯॥

కం॥ నడుకఁబడినతలయరితలఁ । గొటికియొకటచియొముగించిహూలున్నేలన్।
మటినిలిచినమొండెమురిపు । నటికియొపొడిచియొకెడపియనంతరముపడున్॥

కం॥ పొడిచినసన్నీనులఁదప్పుఁ । బిడికిళ్లన్నళికములను వెసఁబట్టికడుం।
బొడిచికొనిచెంతవచ్చినఁ । బొడిచిరినటికిరలయరులఁబోటరులలుకన్॥ ౨౯౦॥

కం॥ మునుపడ్డపీనుఁగులపై । వెనుకనిలిచియున్నభటులువీరావేశం।
బునఁగనకత్రొక్కుచునుజని । చనిపగతురఁగూల్తురౌరసంరంభమునన్॥ ౨౯౧॥

కం॥ పలుబల్లెంబులునీటెలు । బలుచాపలుఁబిడియములునుబరశువులసులున్।
బలిమిఁదమపనులుముగియదా । రలుదారలంబజియలయ్యెరణరంగమునన్॥ ౨౯౨॥

కం॥ రక్కసులక్రందడంగెం । జక్కగముక్తర్షిపడగసైన్యముసచ్చెన్।
మిక్కుటముగానుబాహువు । ప్రక్కగెలువుఁదెలిపెనిడమువాఁగెఁబిరంగుల్॥

కం॥ అక్కరణినెల్లకడలం । డెక్కెములుఁబిరంగిమ్రోఁతడెప్పరముగనే।
పెక్కెమునినేనలందుం । బెక్కులువాద్యములుగెలువువెలయండెలిపెన్॥ ౨౯౪॥

మౌక్తిక దుర్గాసుర యుద్ధము.

కం॥ కనివినిదుర్గాసురుఁడ । మ్మునివిజయద్యోతకాంకములసైఁపకయే।
చెనుజత్తుశ్శ్రీవములకే । చినజనునింగడువనుడుకుచిన్నెయెసంగన్॥ ౨౯౫॥

చ॥ కనుఁగొనికేతుతత్త్వమునుగ్రక్కునసెక్కవిమానమెక్కిమిం।
టనెగసిసూటిగాఁగనువెడందగభూవలయంబునున్నగాఁ।
గనియెశతఘ్నిగోళగతిఁగాంచెనవక్రనురేఖలంగనుం।
గొసెనిదిరాహుతత్త్వమనిగొబ్బునఁగ్రిందికివచ్చిచెచ్చెరన్॥ ౨౯౬॥

చ॥ సొలయకదానవేనులనుశుంభనిశుంభులఁబూర్వపశ్చిమం।
బులకునుజండముండులనుబొందుగఁబంపెనుదక్షిణోత్తరం।
బులకునుదానుబైనరిగిముక్తమునీశ్వరుఁదాఁకెవీఁకమై।
బలసహితంబుగంబొరిఁబ్రపంచముపంచతఁగాంచనెంచెనాన్॥ ౨౯౭॥

శా॥ శుంభుండంతనులక్షణుంగనిమనఃక్షోభంబునంబోరెసం।
రంభంబొప్పఁగమూర్ఖపండితునివైరంబారఁగాఁజెంచుమా।
డిక్కంభంభమ్మనిచిందమూదుచుఁదుపాకింగాల్చెఁబల్మాఱుప్రా।
రంభింపండుఅకయ్యభిజ్ఞుఁడనికిన్రాజిల్లెనాశుంభుఁడే॥ ౨౯౮॥

మ॥ ఘనుఁడాచండుఁడుచండశౌర్యుఁడుజగత్ఖ్యాతుండుచండాంశుభా।
తనిభున్విజ్ఞునిలక్షణజ్ఞునివడిందాఁకెంబ్రయోగోద్ధతిం।
బ్రణుతాశేషగురుండతండడరహోరాహోరిగాఁబోరుమీ।
ఱెనుజండుండెజయించెమించెనిలుదూఱెన్లక్షణజ్ఞుండనిన్॥ ౨౯౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

చ॥ పిడపనిశుంభుఁడుండొడఁగెఁబిస్టలుగాల్చుచునాసుబాహుతోఁ।
గడనమునేయనాయనయుఁగాంచిహసించిఘటాలనంగబె।
ట్టిదముగఁగొట్టిచెంపఁగడుడెప్పరముంగలిగించిపిస్టలే।
పొదవఁగలాఁగికోఁగఁదగపోయనియార్చెనిశుంభుఁడెచ్చుగన్॥ ౩౦౦॥

ఉ॥ ముండుఁడుగండుమీఱియలమోహానునిన్నువిలోచనుంజగ।
న్మండనుగోప్రకాండములమ్లానితుఁజేసెనుగోలఁగోడలిన్।
ముండయినత్తమొత్తుక్రియముద్దగునస్యమునల్చినట్లుగా।
దండముచేతఁదబ్బలముఁదార్కొనిమూర్కొనెఁజేసిక్రొంబొడిన్॥ ౩౦౧॥

మ-స్ర॥కడఁకన్మూర్ఛఁదాఁకెం - గడువడిఁగడిమిం - గర్విదుర్గాసురుండ।
ప్పడతండుంబారసిల్లెం - బొరిబవరముగాఁ - బొంచికాంచెంబుధాళుల్।
జడిగాబాణౌఘముగ్రా - స్త్రములుపిడుగులై - చాలఁగ్రాలంగఁగాలుం।
డడరెన్నాదుర్గదైత్యుం - డధికుఁడయిమునిన్ - వ్యాపృనింజేసిత్రోనెన్॥ ౩౦౨॥

దుర్గా విజయము.

తే-గీ॥ అపుడుముక్తర్షిదుర్గదైత్యార్దితుఁడయి । బిలుకుమాకెడునెట్లనవీఁడుఁజెండ।
ముండశుంభనిశుంభులుముదితచేతఁ । గానితెగరంబగలదనిగాధిజుఁడనె॥ ౩౦౩॥

స్రగ్ధర॥ కావన్రావమ్మమమ్ముం - గరుణనునిమిషా - కాళికాభద్రకాళీ।
కావేనీవేనతార్తి - క్షయకరివరినిం - గాసరుంగూల్పవేము।
న్నీవేళనైవ్వళమిందున్ - హితమునెనరుతే - నింపుసొంపొందమాకో।
దేవీయీదుర్గముఖ్యా - దికమసురతతిం - ద్రెంపుమాయింపుమింపా॥ ౩౦౪॥

రథోద్ధత॥ కోరనిట్లతఁడు - గొబ్బునన్మహా । హీరవాహయయి - యేగుదెంచెనా।
క్రూరశక్తిబహు - ఘోరహేతులన్ । బారణంగొలుపఁబ్రబ్బునుబ్బునన్॥

ఉత్సాహము॥ ముందువెన్కలారయకయె - మున్నిశుంభశుంభుల।
య్యిందుమౌళితోడఁబోరి - యెఱిఁగిరెరగలిదియటం।
చందుమిడుతలగుచుమ్రంది - రౌరశుంతులీడ్యులన్।
గందురెట్లుగౌరవముగఁ - గనకమానభంగమున్॥ ౩౦౫॥

సుగంధివృత్తము॥ వచ్చిదుర్గదైత్యుఁడెందుఁ - బాఱెనున్ననిష్ఠలా।
వచ్చుఁగాకయంచునల్కఁ - బల్కఁజెండముండులున్।
వచ్చితాఁకిరాకెవారిఁ - బట్టికట్టెగొడ్లనాన్।
వ్రచ్చెనిచ్చెసింహరాజు - వాంఛితంబెలర్పఁగన్॥ ౩౦౬॥

పంచచామరవృత్తము॥ఎఱింగియాత్మమృత్యువీమ్ము - గేంద్రమధ్యయంచుఁదా।
మఱింగియున్మఱుంగఁగోరె - మానహానికోర్వలే।
కుఱుందుప్రాణమాటచేత - నుత్సహించెఁబోరనే।
డ్తెఱంగుఱాలువేయిగల్గు - తేరినెక్కియుక్కునన్॥ ౩౦౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శా॥ హర్యక్షోపమశౌర్యుఁడుద్ధతుఁడుదుర్గాఖ్యుండమర్త్యారియా।
హర్యశ్వాశ్వనుఖడ్గఖేటధరశూలాఖిలనీకించియో।
హర్యక్షేంద్రనుమధ్యనీవుగదమాయందున్నద్రుందించితే।
హర్యక్షుండనుగెల్తువేయనిగదన్ హర్యక్షముల్ ద్రేయఁగన్॥ ౩౦౯॥

కం॥ ఆసింగంబత్తాఁకున । కోసరిలంజేసెజతనముమయునబైనన్।
గాసింబడిపడెఁబుడమిన । హాసింహముగ్రామసింహముయ్యెననంగన్॥ ౩౧౦॥

ప్రభాకలిత॥ హరిహయుఁడప్పడెయొప్పగించెస - హస్రవాజివిరాజితం।
బరదమునాయుధసంభృతంబుస - హస్రధామరథోపమం।
బరిభయదంబునహారిసింహమ - హాధ్వజంబుమనోహరం।
బరుదనిలోకములెల్లమెచ్చన - హాప్రభాకలితాఖ్యముల్॥ ౩౧౧॥

మత్తకోకిల॥ పొంగికైకొనిదానినయ్యుమ - పొంతనున్నశుభాంగిభూ।
తాంగినాఁగనుబేరుగన్నమ - హామహస్వరశక్తిసె।
ప్పంగసారథిఁజేసికొంచును - బల్విడింబవరంబునే।
యంగడంగెనుసూర్యకోటిస - మాద్భుతప్రభమైయటన్॥ ౩౧౨॥

తరళ॥ అపుడుదుర్గమహాసురుండుమ - హామహుండిషువర్షముల్।
విపులమైయెసఁగంగఁజేసెను - విశ్వమాతృకపైవడిన్।
క్షపితదానవశక్తియాయమ - కాండవృష్టినిఁజేసియ।
ద్రసవునిసారథినిన్ హయంబుల - స్యందనంబునుగూలిచెన్॥ ౩౧౩॥

ఉ॥ చావకతప్పివాఁడెటులొశౌర్యమవార్యముగాఁగనింగినుం।
చావడివాలుఁదోలుఁగొనియాఘనశక్తినివ్రేసెవ్రేసినన్।
దేవియుఁబంచవక్త్రిపయిఁదేజరిలెన్ హరిదుర్గపెద్దలన్।
గైవడిమీఱఁగాఁజఱచెఁగత్తినిఁగుత్తుకఁగోసెదుర్గయున్॥ ౩౧౪॥

భు॥ పడెందుర్గమూర్ధంబు-ప్రాగ్గోపురంబై । పడెన్వానిమొండెంబు-ప్రాకారమోనాన్।
బడంచాటిరెండన్ క్ష-పాచారులార్యుల్ । గడుంగూడిరద్దుర్గఁ-గాళింభజింపన్॥

చ॥ పదపడిసూక్తికాదిమునివర్గమునింద్రముఖామరౌఘముల్।
సదమలభక్తియుక్తినలచండినిమెండుగఁబ్రస్తుతించెనో।
సదయతలంతుమేమునినుఁజంపకమాలికపోలికన్భవ।
త్పదమునుదుర్గముఖ్యమధుపప్రకరంబుభజించుటబ్రమా॥ ౩౧౬॥

కం॥ దుర్గాసురుఁడాసంసృతి । దుర్గతియదిదానిమాన్చిస్తుత్యవయితివో।
దుర్గానినుఁగొల్చినఁగద । స్వర్గముమోక్షంబుఁబడయఁజనుజనతతికిన్॥ ౩౧౭॥

కం॥ దుర్గానమస్కరింతుము । దుర్గమసంసారవార్ధిఁదోఁగకయుండన్।
వర్గత్రయమునుమఱియప । వర్గముమాకీవెలోకవర్గస్తుత్యా॥ ౩౧౮॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ తాందుర్గామనుమంత్రము । దుందుర్గేయనుమనువునుదొడఁగి జపింపం ।
గందుమఖిలమునుదుర్గా । కందుముగదనీపదమునఁగలశామృతముల్ ॥ ౩౧౯ ॥

తోటక॥ అనియిట్లునుతింపఁగ-నంబయుబా । గనియాశ్వయుజంబున-నష్టమిరాన్ ।
దనుఁగొల్వుఁడుమీకవు-దాననుమే । లనిదిచ్చుమొగంబుగ-నయ్యెనటన్ ॥ ౩౨౦ ॥

ఉభయ సేనాపతి యుద్ధము.

చ॥ గొనకొనిమౌక్తికుండుపురికొల్పఁగనాకదజానుమండలుం ।
డునుదమవీరవారముఁగడుంగడునయ్యెనుగయ్యమయ్యెడన్ ।
గనదినరాత్రులొక్కమొగిఁగావరమెక్కఁగఁబోరుతీరునం ।
దనరెనురెండువాహినులఁదార్కొనురక్తముసాంధ్యరోచిగాన్ ॥ ౩౨౧ ॥

మ॥ జయహాబుద్ధినెయంచునెంచుచుమహాశౌర్యంబునన్మించుటన్ ।
జయబుద్ధిప్రథితుండహమ్మతియగున్సాంఖ్యాప్తసంకేతనా ।
మయుతుండాతఁడులక్షణజ్ఞుఁజెనకెన్మాన్యుండుబ్రహ్మజ్ఞుఁడా ।
ప్రయతుండోడకపోరెఘోరముగసారద్యుమ్నుఁడత్యుద్ధతిన్ ॥ ౩౨౨ ॥

శా॥ బంధించెంజయబుద్ధిపాశములచేబద్ధుండుగాకాజగ ।
ద్బంధుండీద్యుఁడులక్షణజ్ఞుఁడరినిన్దార్కొల్పెఁగాలాతిథిం ।
గంధార్ష్ట్యంబునబాణశూలములగ్రుక్కుంజేసియొక్కమ్మడిన్ ।
సింధుప్రాయముగాలధర్మమదరంజిత్తోన్నతుల్నిల్చునే ॥ ౩౨౩ ॥

తే-గీ॥ సర్వవృశ్చికరోములన్సంజ్ఞలఁగల । దానవులుమౌక్తికునిసేనఁదార్కొనిరట ।
నయ్యెఁజెల్లాచెదరుగాఁగనయ్యదివెలిఁ । బాఱెనెరయంగఁదేళ్లనుబాములునెగి ॥

కం॥ ముక్తేశుఁడాసరీసృప । యుక్తిన్రూపఱఁగఁజేసెనుచిత్రక్రియనా ।
నక్తంచరులనుబాహుఁడు । త్యక్తగరుత్కుక్కుటములననఁదెగనఱికెన్ ॥ ౩౨౪ ॥

సీ॥ నానాలతావేల్లితానోకహంబులువామాసమాశ్లిష్టవరులఁదెలుప ।
వివిధబంధవిచిత్రవిభవోరుహర్మ్యముల్సంభోగశృంగారసరణినెఱప ।
సురభిళచందనసుమదామధూపముల్భక్ష్యభోజ్యాదులుభ్రాంతిఁగొలుపఁ ।
బఱువులనెఱపగువనితామణులురత్నభూషణభూషితల్పొందుసలుప ।
నున్నయట్లుచూపెనోలిమాయాసిద్ధుఁ । డాటవెలఁదియభినయంబువోలె ।
నార్షికులగుయోధులందఱామాయకుఁ । జిక్కిసుఖులమాడ్కిఁజొక్కిపడిరి ॥

కం॥ అక్కారునరక్కసులాగిఁ । జిక్కాడిరియార్షికులనుజాలమునందున్ ।
జిక్కినమీలంబోలెం । గ్రక్కునమౌక్తికుఁడుమాయగడుమాయించెన్ ॥ ౩౨౫ ॥

ఉ॥ ఆమెడమంచువోలెవిరియంగనుమాయయుఁగొండమాడ్కివాఁ ।
డామెనుగానమౌక్తికుఁడహర్పతితేజుఁడుశూలరోచినై ।
ఘూయసురన్సురంధ్రునిఁగనాదటఁజేసెఁబరాసుఁగాజగ ।
ద్గేయుఁడుశూరుఁడేచిననధీరతమోనివహంబునిల్చునే ॥ ౩౨౬ ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శా॥ విస్ఫూర్జజ్జిహ్వుఁడనంగదైత్యుఁడొకఁడవ్వేళన్ స్వకీయానన।
ప్రోద్యద్వహ్నిశిఖావళిన్మునిబలంబుందావకీలావళిన్।
మాద్యత్క్షుద్రపతంగసంఘముననన్మాడించి కేడించె ధీ।
రాద్యుండమ్మునివారుణాస్త్రమునఁజల్లార్చెన్శిఖిజ్వాలినిన్॥ ౩౨౯॥

కం॥ శాంతరసైకాధరుఁడై । సంతతయోగంబుసలుపుసంయమియతఁడ।
డంతయురౌద్రరసైక । స్వాంతుండై లోఁచెఁగాలభైరవుఁడనఁగన్॥ ౩౩౦॥

కం॥ మొనయన్సప్తశతాక్షౌ । హిణులయితగుమూలబలమునెక్కటిచక్కా।
డెనుముక్తేశుండొకదిన । మునశస్త్రాస్త్రములరుద్రభూతుఁడుగాఁడే॥ ౩౩౧॥

ఉ॥ ఆదటజానుమండలుఁడుస్వానుగులెల్లరుఁజెల్లుటంబొదల్।
ఖేదమునొందనొంటిగనుజిక్కినమ్రాఁకనఁబొల్చెనిల్చెనిం।
పేదియునేవువీడకమహింగుబుసంబుదొరంగినంబొరిం।
బాదజనింపవైపెదలఁచాకెడుపామునఁదప్పియప్పుడే॥ ౩౩౨॥

చ॥ చనిపొడగాంచిశక్రునికిఁజాఁగిలమ్రొక్కిగురూత్తమాదయం।
గనుఁగొనుమయ్యమున్నసురకాండముసచ్చినఁబుట్టువెండియున్।
మునుకొనినీమహామహిమఁబొందెడలందగునయ్యయియ్యెడన్।
మనఘనసైన్యమెల్లఁదెగెమన్నవెస్వాశ్రితరక్షణక్షణా॥ ౩౩౩॥

మ॥ అనియెంతేనియువేఁడనూడకుమటంచాచార్యుఁడత్యాదృతిన్।
బెనుపొందన్మనిచెందళంబులనుబృథ్వీదేవిభారార్తయై।
వనటంబొందఁగనమ్మెనల్గరముచేవన్మించియేతెంచెన।
ద్దనుజాధ్యక్షుఁడుజానుమండలుఁడుప్రోద్యద్దీప్తిఁబొల్చెంగడున్॥ ౩౩౪॥

శా॥ అంతన్మార్తిపుఁడాపునర్జనితసైన్యవ్రాతముంగాంచితాఁ।
చింతాసాగరమగ్నమానసుఁడునై చేయంగనేదేనియున్।
స్వాంతంబందుస్ఫురింపమిన్మనినివిశ్వామిత్రునింజూడనా।
శాంతారాతిసృజించెయంత్రమయమాసత్సైన్యముంజయ్యనన్॥ ౩౩౫॥

కం॥ ఆరెండుదండులుంబోరిఁ । బోరాడెంభువినిదివినిభువనమునందున్।
ఘోరతసింహఖగేంద్రో । దారోగ్రతిమింగిలగిలతతులవితమునన్॥ ౩౩౬॥

తే-గీ॥ జానుమండలుఁడొక్కండెసంహరించె । మానిసైన్యంబునంతయుమత్తహస్తి।
తొడరితామరగమినెల్లఁద్రుంచుకరణిఁ । దన్మహాశక్తిఁగనిజగత్త్రియమువడఁకె॥

ఆ-వె॥ మౌక్తికుండొకండెమంత్రశక్తినిఁజేసి । సోఁకుమూఁకయందుఁజొనిపెభ్రాంతి।
దాననొండొరువులుదానవుల్దమలోనె । శత్రుబుద్ధిఁజంపిచంపఁబడిరి॥ ౩౩౭॥

మాలిని॥ కనుఁగొనివిబుధుల్ము - క్తర్షినింజక్రభావం।
బునుగనిరిసురారు - ల్వాందిరొఘూకభావం।
బునుద్యుమణివెలుంగం - బొల్చునేచీఁకటుల్వే।
డ్కనుగనిరటనిర్వ్యాక్ - కౌశికుల్వింతయాఁగా॥ ౩౩౮॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మ॥ వెలయంజాలసులక్షణాదికచతుర్వ్రేఖలాస్యాభులై।
చెలఁగంగాధిజముఖ్యమానులువసుశ్రీమద్భుజప్రాయులై।
యలరంగానుజడాజడంబులగుసైన్యంబుల్పదాభంబులై।
యలముక్తేశుఁడుజానుమండలునిడాయన్వచ్చెనీశుండనన్॥ ౩౪౦॥

మ॥ హతశేషాసురసైనికుల్గలభశోభాఢ్యుల్దనుంగొల్వఁగా।
వితతాయోధనసాధనాన్వితమునైస్ఫీతాశ్వయుక్తంబునై।
ద్రుతయానంబగుస్యందనంబుసగరుత్క్షోణీధరాకారమై।
జతనంబారఁగజానుమండలుఁడుమెచ్చన్వచ్చెఁబోరంబొరిన్॥ ౩౪౧॥

మౌక్తిక జానుమండల ద్వంద్వ యుద్ధము.

శా॥ ముక్తేశుండునుజానుమండలుఁడునెవ్వంగాంచిరయ్యిద్దఱున్।
యుక్తాయుక్తవచోవిశిష్టులగుచుంబ్రోత్సాహులౌజెట్లనన్।
శక్తంబుల్వరపుండరీకములనన్మత్తేభముల్నామహా।
శక్తిద్వయంబులుసింహవర్యములనన్శక్రాహులోనానెుగిన్॥ ౩౪౨॥

మ॥ కవచుల్సన్మకుటుల్సరాసనధరుల్ఖడ్గోరుఖేటాన్వితుల్।
భవిమచ్చక్రగదాత్రిశూలకలితుల్శక్తీడితుల్సాంఖికుల్।
వివిధాస్త్రాంచితులిద్ధతేజులురణస్ఫీతుల్సుకీర్తుల్రణో।
ద్ధవులామౌక్తికజానుమండలులుబద్ధస్పర్ధులైరుద్ధతిన్॥ ౩౪౩॥

చ॥ అతిరథులస్త్రశస్త్రవిదులాహవదోహలులభ్యుపాగతుల్।
చతురులుసత్కళాఢ్యులువచస్కుశలుల్వరవీరశేఖరుల్।
ధృతియుతులున్ధృతాయుధులుదృప్తులుదీప్తులుధీవిశాలురుం।
బ్రతికృతిరామరావణులభంగినెసంగిరివారలిర్వురున్॥ ౩౪౪॥

కం॥ ఆజానుమండలుండపు। డాజటిలోఁబలికెనిట్లుయమియనినీకే।
లాజుణుఁగుమునాకెనగాఁ। డాజినిద్రగాత్త్రిమూర్తులందెవ్వండున్॥ ౩౪౫॥

ఉ॥ నీవననెంతమర్త్యుఁడవునిల్తువెమాయెదురన్నరాదులన్।
గావరమొందిమానవుఁడుగానకచేరుటవంటయింటిలోఁ।
దావడివచ్చికుందెలదిదాఁటుటగాదొకొనీదుక్రొవ్వుమా।
కోవరమోరిగొట్టియలుక్రొవ్వినగొల్లనికౌనులాభమే॥ ౩౪౬॥

కం॥ నాబుషియోరీరాక్షస। నూరికివచ్చినదియెల్లనూనాడెదునీ।
సారమిటఁదెలిపితివిమే। ల్గారవమునమొఱుగుకుక్కకఱవంగలదే॥ ౩౪౭॥

కం॥ రక్కసులక్కఱమనుజుల। మెక్కుదురదిసహజముగదమేటిమగలుదా।
రుక్కుననరులెందఱినిన్। రక్కసులందునుమరైరిరాక్షసకనవే॥ ౩౪౮॥

కం॥ జగదపకారులురాక్షసు। లగుటందన్నాశమఖిలహర్షదమయగున్।
సగణుఁడనైవచ్చితినిను। ముగించుటకెమొనయుమనికిముగియింతునినున్॥ ౩౪౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ నరుఁడెవఁడో యెఱుఁగుదెనీ । వరసిన నెఱుఁగుదువు గాక హరుఁడని యట్లే।
వరయని కతమున నేకద । దురితాకృతి రాక్షసుఁడయి తోఁచితివి చటన్॥ ౩౫౦॥

చ॥ అనవుడు జానుమండలుఁడహంకృతితో ననె నార నీ ఋషి।
త్వని పుణ తన్ను బోధమును వారకమా కెఱిఁగింపవచ్చితే।
కనఁగను బ్రహ్మమెల్లఁ గద కామొకొ మేము సు బ్రహ్మమూఁబురే।
కొనుమిదె పారితోషికము గొబ్బున నంచొక శూలమేసినన్॥ ౩౫౧॥

చ॥ అదిభయదంబుగా నదరనడ్డము వచ్చి సులక్షణుండు పెం।
పొదవఁగ దాని బాణముల నెప్పుఱఁ జేయఁగ నప్పళించియ।
య్యదియు ననంగ కుక్క మెయి నక్కున గ్రక్కునఁ దూఱ ధారుణిన్।
ముదమఱి బోరగిల్లఁ బడె ముమ్మొనవాలు నుమున్న గూల్పనాన్॥ ౩౫౨॥

మ॥ పడి నిశ్చేష్టితుఁడౌ సులక్షణుని సంభావ్యుండు ముక్తర్షియొ।
క్కఁడె మెత్తెన్దిగి బాహుసద్బలుఁడు చిక్కంబట్టి యా శూలమున్।
వెడలించెన్ స్వకమండలూదకము చే వేగంబు నర్జీవితుం।
గడిమిం జేసె సులక్షణుండతముఁడా కంజారి నాఁగాఁదగెన్॥ ౩౫౩॥

ఉ॥ అంత సులక్షణుండు జగదంచితుఁ డుద్ధతి జానుమండలుం।
బంతము మీఱఁగం గదను బల్విడి మొత్తెను మూర్ఛవోయిది।
ప్రాంతము నెందక య్యసురుఁడప్పుడ తెప్పునఁ దెప్పిరిల్లిదు।
ర్దాంతతమోక్తి కుందొడరెఁ దద్దయు నుందనకుద్ది యంచటన్॥ ౩౫౪॥

లయగ్రాహి.

పొంచుచును బైఁబడఁగ-నెంచుచును నెండ్రొరులఁ-గాంచుచును మాటలను-మించుచును వాలం।
కించుచును ద్రేయుచును - గొంచెమని పోవఁగను-మంచిదని వెండియును - గొంచకయ యేయం।
ద్రుంచుచును దుక్కలుగ- నించుకయు డయ్యక గ్ర-హించుచు గదల్మఱియుఁ-బెంచుచును ద్రేటు।
ల్నించుచును గాయముల-నెంచుచును సొమ్మసిలి - రంచితము స్వర్గమును-గాంచిరనవారల్॥

ఆ-వె॥ స్వర్గసుఖముఁ బొంది సరగ జన్మించెదు । నట్లు జానుమంతుఁడంతఁ దేఱి।
శూలమున నుబొడిచె శూలి పుత్రుని మఱి । పీఁక లేక పోయె విడిచి దాని॥ ౩౫౬॥

కం॥ ఆవల హాహాకారము । తో విశ్వామిత్రుఁడదరి తోడ్తో శూల।
మ్మే వితమున సూతీసెన్ । గావించెన్ముక్తికునిఁ బునర్జీవితుఁగాన్॥ ౩౫౭॥

మ॥ పిదపన్వెండియు జానుమండలుఁడు గర్విష్ఠుండు మత్తైభరీ।
తిదలిర్పంగను వచ్చి చెచ్చెర గదం ద్రెళ్లంగ మోదెన్మునిన్।
బదరెన్దీకెడుదీన నీపని మునిత్వంబాఱు దీపంబనం।
గఁదగెన్ముక్త సమాఖ్యుఁడీవు గదముక్త ప్రాణుఁడుం గమ్మనన్॥ ౩౫౮॥

జానుమండల సంహారము.

ఉ॥ కౌశికుఁడాడెది వ్వేఁబొసఁగంగ నెనర్చు తెఱంగె సంగఁగ।
న్నాశము నేయఁ బాశుపతనామక మస్త్రము వీని దానినీ।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

వీసమయంబునంబఱపుమిప్పడెజాగికఁగూడదంచుఁగీ।
నాశవినాశకుండనఘనక్రుధమూర్తికుఁడయ్యెనయ్యెడ౯॥ ౩౫౯॥

కం॥ గురునిస్మరియించెనుజగ । ద్గురునింబాశుపతమేనెఁగ్రూరజగదరీ।
సురవైరిజానుమండల । పాలియమనుచునతఁడుహరుఁడుపూస్త్రియమునన౯॥

సీ॥ శతకోటిశతకోటిసాటిగామినిసహస్రాక్షదుర్దర్శమైయసమమగుచు।
శతధృతిశతధృతిసమభిష్టుతముగాఁగ బ్రహ్మపూర్వాహ్వయాస్త్రిశతమగుచు।
సారమనన్సహస్రారసహస్రారమైసహస్రాస్యశయాప్తమగుచు।
లక్షాక్షరమనూర్ధ్వలక్షలక్షజపోపలక్షితశివమార్గపక్షమగుచు।
నాత్మతేజోభయంబుననస్తమింపఁ । బ్రొద్దుచిచ్చాఱమెఱపబ్దమునను దాఁగఁ।
బాశుపతమస్త్రిరాజంబుబయలుదేరె।నదియదానికినెనగానియస్త్రమగునె॥ ౩౬౧॥

మహాస్రగ్ధరా వృత్తము.

కలఁగెన్వార్ధుల్ధరాచ - క్రముదిరిగెఁగుల-గ్రావముల్ వ్రయ్యలయ్యె౯।
వలఁకుల్ మ్రోసెన్నభతారా - వ్రజముజిలెఁగ్రహ - వ్రాతముందప్పెదారుల్।
వడఁకె౯లోకంబులెల్ల౯-బశుపతిశరమా-బల్లిదుంజానుమంతుం।
బొలియించె౯శష్పలేశం-బునుదవమువలెం-బొల్పఱంబాదిగాఁగ౯॥ ౩౬౨॥

కం॥ శాంతంబయ్యెఁదదస్త్రిం । బంతసుపర్వులుసుపర్వులైరిగురిసెఁదా।
నెంతయుసుమవర్షమసుర । కాంతానికరామితాశ్రుకణవర్షంబు౯॥ ౩౬౩॥

జానుమ త్పత్నీ విలాపము.

సీ॥ జలజలరాలంగసరగసీమంతమణులుమోఁదికొంచునుదలఁబలుమఱు।
బేసరినత్తులువెసఁబిండిపిండిగామొగమునయ్యోయ్యాయనిమొత్తుకొనుచుఁ।
గడిఁదిముత్తెపుసరుల్గచ్చుసున్నంబుగాగొనబఱఁగనుగొట్టుకొంచుఱొమ్ము।
వదులయిజాఱినవరకాంచికాంగదకటకమంజీరోర్మికలవదలుచు।
నెఱులునీలంపుముసుఁగుగనెఱయనూర్పు । లెండగాడ్పులుగావాయియెండనేడ్పు।
రవళికోమెలమెలుగుగారామరామ । శోభితాంగియేతెంచెనుశుగ్రతియన॥ ౩౬౪॥

ఉ॥ కాటుకదీఱెనంతననఁగాటుకకన్నులనీరుపాఱఁగా।
నీటుగుగందమంతెయననిర్మలచందనచర్చచెమ్మట౯।
స్ఫాటికవర్ణమైకరఁగిపర్వఁగఁగుంకుమబొట్టుగుట్టుగ౯।
వాటమఱంద్రివేణిగనువారకయేడ్చెనుశోభితాంగియు౯॥ ౩౬౫॥

కం॥ హానాథుఁడనాథుండా । హానాథానాథనన్నునసదఁగఁజేయం।
గానగునేనీదానిని । మానఁదగునెకావరావెమదనాకారా॥ ౩౬౬॥

కం॥ పిలిచినఁబలుకవదేలా । నిలువవెదురనేలనేలనీరూపుఁడనం।
దెలుపనెమఱుఁగయితివినినుఁ।దలఁతుననంగునిఁగరమ్ముదయయుఁదలిర్ప౯॥ ౩౬౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ పగలురేయునునీదుభావంబునూహించివర్తింపనేనీవుబాగనఁగను।
నీవారునావారుభావంబుననుమెచ్చమెలఁగనేయెల్లరుమేలనఁగను।
గార్యంబులనుదాసికైవడిమంత్రంబునందుమంత్రిగఁగానెపొందికగను।
గురుబంధుమిత్రార్థిపరిజనోల్లాసంబువెలయింపనేసతీతిలకమనను।
నీకనిష్టంబుచేసితినేమెపుడయి । ననుమదీశ్వరపోయితెనన్నుఁబాసి।
యాశ్రితావనసమధర్మమానెయన్య।మేనునినుఁబాయనినుఁబొందనేగుదెంతు॥ ౩౬౮॥

కం॥ చెప్పనెవలదిప్పోరని । యొప్పకనీయెత్తికోలయోయేలాయో।
యొప్పనిపనికొగ్గిచెడితి । మొప్పెతనముచేయకెగ్గుమునియునెయెందున్॥ ౩౬౯॥

కం॥ తనకుందెలియకయాత్రుల్ । మునుకొనిచెప్పంగవినకమొఱకుతనముతో।
ఘనునిందొడరెడువాఁడవు।వనవహ్నింబడెడుమిడుతవలెఁబడుమీనున్॥ ౩౭౦॥

తే-గీ॥ నీకునేనెఱిఁగింపంగనేర్పుగలుగు । దాననని చెప్పరానైతినూనకుమెదఁ।
గినుకనామాటయేటికిఁదనయుఁదలఁపు।మీషణత్రయమునమేటియేయగుఁగద॥ ౩౭౧॥

కం॥ మానితిత్రిలోకరాజ్యము । మానితివీశోభితాంగిమానినినన్నున్।
మానఁదగునేసునీతిన్ । సూనుఁడుగదవీఁడునీకుసుఖదుండెందున్॥ ౩౭౨॥

కం॥ వీఁడగునీప్రతిబింబము । చూడుమునాయందువీనిసొబగొందెడువీఁ।
డేడఁబితృవిరహదుఃఖం । బేడసహింపంగఁదరమెయెవ్వరికేనిన్॥ ౩౭౩॥

శా॥ నీరూపంబునునీవిలాసమునునీనేర్పెల్లనంగల్గునే।
యారుద్రుండకటామనోభవునిఁదానాకారరాహిత్యుఁగా।
వైరంబాఱఁగఁజేసెఁగాకటునినున్భావించుటొప్పేయయో।
సారాసారవిచారుఁడేనతఁడునిన్శస్త్రాకృతింజంపునే॥ ౩౭౪॥

ఉ॥ పిల్లికిఁజిల్కముద్దగునెపిల్లియుఁగుక్కకువేఁపివేఁగికిన్।
బల్లిదమైనవ్యాఘ్రమదివ్యాధునికెందునువేటకానికిన్।
భిల్లుఁడుధర్మరాజునకుఁబిత్రధినాథుఁడుశూలికాతఁడే।
చెల్లఁగఁజేసెనస్త్రమయిచిత్తజవైరినినున్సహించునే॥ ౩౭౫॥

ఉ॥ కాలునిగెల్చినాఁడననిగర్వముఁబూనెడుశర్వుఁడాతఁడా।
కాలునిఁదన్నుగెల్చిననికామపరాక్రమునిన్నునైఁచునే।
చాలమినాలముంజులుపఁజయ్యననెయ్యననస్త్రమైనినుం।
గాలవశంబుఁజేసెనెగిఁగారణమయ్యెనుమార్తికుండిటన్॥ ౩౭౬॥

కం॥ మార్తికుఁడునిన్నుఁద్రుంపఁగ । శక్తుండేనిర్దయుండుశర్వుండయ్యెన్।
యుక్తమెశంకరుఁడఁటయతఁ।డుక్తుఁడగునశంకరుఁడుగనునరెఁగననిటన్॥ ౩౭౭॥

శుభాంగీ మార్తిక సంవాదము.

మ॥ అనిముక్తేశ్వరుఁజూచియిట్లనిమనోయయ్యామదీశుండునీ।
కునునేమేనునరించెనేయపకృతింగ్రోధంబునన్నాపతిన్।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఘనునింజంపితి వేలనన్నువిధవంగావించితేలానినుం।
బనిలేదాఁడఁగనిన్నుఁగన్నతనినప్పశ్విపునేదెప్పెదన్॥ ౩౭౮॥

ఆ-వె॥ అనపరాధుఁడైనయట్టినానాథునిఁ। జంపియీానునీతిజనకరహితుఁ।
బరసహాయవాంఛుఁబచరించితివిగాన। ఫలమునసుభవింపవలయునీవు॥ ౩౭౯॥

కం॥ నీసంతతివారుస్వధ। ర్మాసక్తులుగాకక్షత్రియాభాసులునై।
వానియలఁజిత్రకరులుగ। భానిల్లెదరనిశపించెభైరవిభంగిన్॥ ౩౮౦॥

ఆ-వె॥ అనుచుశాపమీయనాశోభితాంగినిఁ। గాంచిమా ర్కిపుండుగడఁకనుడివె।
శాపమేలయెుసఁగశంకరేచ్ఛయదెట్లొ। యట్లుజరుగుసర్వమబలవినుము॥ ౩౮౧॥

కం॥ నీమగఁడునిరపరాధుఁడె। శ్రీమంతుండననుచుఁగ్రొవ్విచేసెనఘాఘం।
బేమాడ్కిమనెడుదేవ। గ్రామద్రోహంబుగూర్చుఁగాబలుగీడుల్॥ ౩౮౨॥

కం॥ మహనీయవినుముమాతా। మహినీవిభుఁడధికశౌర్యమాన్యుఁడిటనటన్।
మహితసుఖములనుగనియెను। విహతముగదయాహవమృతివినుతింపఁదగున్॥ ౩౮౩॥

కం॥ నీవువిదగ్ధవెయయ్యున్। ధీవెఁడఁబాయటనుశివునిఁదెగడెదుతగవే।
పోవమ్మయన్నపుత్రునిఁ। బ్రోవంగలదేనిదలఁపుపొమ్మిరవునకున్॥ ౩౮౪॥

సునీతి పట్టాభిషేకము.

ఆ-వె॥ అనుచుమార్కికమునియడరంగఁబలుకంగ। ననురగురుఁడచటికినరుగుదెంచి।
యమృతకరునికరణినతనితోనిట్లనె। ననుజయీానునీతి నరయుమయ్య॥ ౩౮౫॥

మ॥ అరినింగెల్చితివాప్పఁదత్తనయుఁబ్రహ్లాదుంబలెంబ్రోవుమీ।
శరణార్థిన్సగుణున్విభీషణునిఁగాఁసన్మిత్రుసుగ్రీవుఁగం।
గరుణందద్భగదత్తుఁగాయమజుఁగాఁగావాసవుంగాఁగనీ।
ధరణింబట్టముఁగట్టునీముదలనేదైవారఁగావింతునాన్॥ ౩౮౬॥

కం॥ మైకొనికానిండనఁగా। నాకవియానందమందియవుడెసునీతిం।
గైకొనిచనియలరించెం। బ్రాకటముగఁబురముఁబౌరబాహుళ్యముగాన్॥ ౩౮౭॥

కం॥ చేయించెనుత్తరక్రియ। లాయదనంజానుమండలానురపతికిన్।
బ్రోయించెసునీతికినగు। సోయనపట్టాభిషేకముత్సవమనుచున్॥ ౩౮౮॥

శతపత్ర వృత్తము.

దారులసమంబులము - దంబెసఁగఁజేసిరటఁ - దార్కొలిపిపందిళులాగిం।
జారువసనంబులను - జొందినులఁగట్టిమటి - స్తంభములరంభలమరం।
దోరణములొప్పఁగను - దుప్పిగఁబతాకలును - దోఁపఁగయినేసిరెలమిన్।
వారకనుయంత్రముల - వారిఁదడియంబుడమి - పైనపలుముగ్గులమరెన్॥ ౩౮౯॥

సీ॥ క్రొత్తసున్నపుఁబూఁతనత్తఱిఁదనరెనుగోడలన్నియువజ్రకుడ్యములుగ।
నెఱమట్టిపట్టెలునెఱయఁగ్రిఁమీఁగడల్వీలసిల్లెవిద్రుమాంచలములనఁగఁ।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

బరఁగెవివిధరంగవల్లీయుతంబులు వేదికల్వరరత్న పీఠములుగఁ।
బసపుగుంకుమములఁబసమించెవాకిండ్లుభర్మారుణాశ్మవిభ్రాంతిగలుగఁ।
దోరణములొప్పెఁబచ్చలతోరణముల । సంగముంగిళ్లవిరులనెసంగుచప్ప।
రములుమణిమండపములుగా రాజిలెఁగన । నచటియిండ్లెల్లఁబెండ్లియిండ్లట్లతోఁచె॥

ఉత్సాహ॥ సౌరమందిరములెయిట్లు - పరఁగనగరియందమున్।
వేరువాకొనంగవలెనె - విశ్రుతోరుచారుస।
ద్ధిరముఖ్యమణిమయమయి - దేజరిల్లెఁబెల్లుగా।
వారకారయంగనెనగ - వైజయంతమనుసెకో॥ ౩౯౧॥

మంగళమహాశ్రీవృత్తము.

బిట్టుగనుమ్రోయఁగను - బెక్కులగుతూర్యములు - పేర్కొనఁబిరంగులు నెలంగన్।
బట్టియభిషేకమును - బాగుగనుజేసెనట - భద్రహరిపీఠినలరించెన్।
బట్టమునుగట్టెనుశు - భంబుగనునీతికిని - భార్గవుఁడనర్గళముగాఁగన్।
నెట్టననెసంగుమని - నెమ్మినిడిదీవెనల - నేర్మిఁగడుమంగళమహాశ్రీ॥ ౩౯౨॥

కవిరాజవిరాజితవృత్తము.

వెలయఁగవేల్పులకుంద్రిదివంబిల - వేల్పులకున్భువిసోఁకులకున్।
విలసిలఁగానురసాతలమెంతయుఁ - బ్రీతినునీతిజగత్త్రియమున్।
జెలఁగెనువారలుగారవమారఁగఁ - జేకొనిస్వేష్టపదార్థములిం।
పెలయఁగనేలుమురాజ్యమనంగొని - యెంగవిరాజవిరాజితమున్॥ ౩౯౩॥

మణిభూషణవృత్తము॥ భక్తినిచ్చెనుసునీతియుఁ - బన్నుగనెన్నఁగన్।
ముక్తదేవునికిసన్మణి - భూషణరాసులన్।
రక్తిఁదత్పరిజనాళిని - రంజిలఁజేసెఁదా।
యుక్తసత్కృతులధన్యత - నొందెనుబొందుగన్॥ ౩౯౪॥

ఆ-వె॥ అప్పుడమృతవృష్టినద్భుతంబుగఁబున । ర్జీవితులుగనరులఁజేసెనింద్రుఁ।
డట్లచేసెఁగొందఱసురులమంత్రాప్తిఁ । దదనుమతినిఁజెందిదైత్యగురుఁడు॥ ౩౯౫॥

కం॥ ఈతెఱఁగునముక్తేశుఁడు । ఖ్యాతిగనుసునీతికిచ్చియఖిలమురాజ్యం।
బాతతనిజసైన్యములోఁ । బ్రీతింగాథేయుతోడవెలువడియెవడిన్॥ ౩౯౬॥

ఆ-వె॥ చేరికౌశికమునిసిద్ధాశ్రమంబునం । బలికెనతనితోడవరమునీంద్ర।
నీకతమననేనునెగడితినరిగెల్చి । కలశభవుఁడుశివుఁడుగావెనీవె॥ ౩౯౭॥

కం॥ అనవిశ్వామిత్రుండి । ట్లనియెనుజనునయ్యయిట్టులాడఁగనీచే।
ననువొందెనామఖంబే । వినుతిఁగనితిశివసుతునకువిజయమరిదియే॥ ౩౯౮॥

తే-గీ॥ అవబృథస్నానమునుజేయుమయ్యయజ్ఞ । మయ్యెఁగావుననసిపల్కనట్లెచేసి।
మ్రొక్కెఁగౌశికునకుభక్తిముక్తదేవుఁ।డతఁడుదీవించెఁబెండ్లినీకగునటంచు॥ ౩౯౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

రథోద్ధత॥ జానుమద్దనుజ - సంహృతిన్విసం । గానెటింజదువఁ - గానరుల్గడున్।
జ్ఞానవంతులయి - కంద్రుసౌఖ్యమున్ । జ్ఞానవన్నుతము - గాదెశ్రీదమే॥ ౪౦౦॥

శివ మౌక్తిక సమాయోగము.

ఉ॥ అంతటజానుమద్దనుజహంతనులక్షణముఖ్యులుండనుం।
జెంతను జేరికొల్వఁగడుఁ జెల్వుగనల్వురుపంచవర్ణమా।
మంత్రమనంగనంగయినుమంత్రునిసాధకుగాధినందనున్।
సంతసమొప్పఁదోడుకొనిచయ్యననయ్యనుజూడవెల్వడెన్॥ ౪౦౧॥

చ॥ ఇటులనెనప్డుగాధిసుతుఁడేధితసమ్మదముల్లసిల్లస।
త్పటుతరసద్రసోక్తులనుదారునితోనలమౌక్తికర్షితోఁ।
జటులచతుర్విధాస్మదురుసైన్యవిజన్యపరాగమేగుము।
న్నిటమనరాకశంకరునికింపుగెఁదెల్పఁగఁబోవుభూమినాన్॥ ౪౦౨॥

మ॥ ఉరుధూళీపటలంబుసాంధ్యరుచిగానెప్పొందుసైన్యార్థితో।
ద్ధురకోలాహలమండభూకలకలద్యోతంబుగావాహినీ।
శ్వరులుంజుక్కలమాడ్కివేడ్కఁబ్రభఁగాంచంగంబ్రదోషంబుగా।
న్స్ఫురియించుంద్వదభిఖ్యచంద్రరుచిగాఁజూడందగుంగాశివున్॥ ౪౦౩॥

శా॥ ఆశాధీశ్వరరాజధానులివెయాహాంగొల్వఁబ్రాసాదముం।
బ్రాసాదాగ్ర్యముతారహాఁగదయదేవాలారుఁదారాద్రినాఁ।
గాశశ్వద్రుచిఁగాంచుఁగాంచితివెముత్తర్షిశకైలాసమం।
దీశుండుండెడుఁదారకార్థదుఁడురత్నేశుండనన్రత్నమా॥ ౪౦౪॥

చ॥ కనుఁగొనివెండికొండఁగడుఁగన్నులపండువుగానులక్షణుం।
డనియెనునాయనాయిదినిజాత్మజునిర్జితజానుమండలు।
న్నినుఁగనమేనువాంగఁగనునిల్చినశంకరుఁడోయనంగఁబో।
ల్చెనుగనుమాయటంచుమఱిచెల్వుగనిట్లనెలక్షణజ్ఞుఁడున్॥ ౪౦౫॥

శా॥ పాదాంగుష్ఠవిమర్దితున్దశముఖున్భజించిధ్యేయుండునా।
కైదైవారెడురాముఁడీతఁడుజితోగ్రాత్మీయధర్మున్మనన్।
ఖేదాపాదకుజానుమండలునిఁబూన్కింజంపెనెట్లెంతునం।
చేదేఁదోఁపకయున్నస్థాణువననీయాశాద్రిభాసిల్లెడున్॥ ౪౦౬॥

మ॥ అనఁగానిట్లనెనానుబాహుఁడుమహాహర్షంబునంబావురే।
తనయాపాదితకీర్తిరాశిపయినాస్థన్నిమ్మంచుధన్యుండుస।
జ్జనకుండీశ్వరుఁడీనితాగశిఖరస్థానస్థితింబొల్చునం।
చునసంగానువిలోచనుండిటులనెన్శ్రోత్రామృతంబాననన్॥ ౪౦౭॥

చ॥ విలసిలునస్థిపంజరమువిశ్రుతమీమడికాసుగట్టెయాఁ।
దలశిఖరంబుబుద్ధివసుధాధరపుత్రికతారమారయన్।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

జెలువగునందియాత్మయగుసిద్ధముగాశివుఁడంచునెంచెదం।
దెలిసెదరాత్మయోగులిటుధీరులటంచుఁదలంతునెంతయున్॥ ౪౦౮॥

మ॥ భసితోద్ధూళనయోగపీఠకలనన్భాసిల్లుయోగీశ్వరుం।
డనుమీనిశ్చలసత్సమాధిమహితుండున్వెండికొండందుస।
ర్వనుశక్తీడితబుద్ధియుగ్రభవతద్రమ్యుండురాముండుజ్ఞా।
నసమాకారుఁడుతారమాత్మయగుఁగన్నందారశైలంబిదే॥ ౪౦౯॥

కం॥ అనిముక్తేశుఁడుపలికెం। జనుఁజనుననియెల్లరధికసంతోషమునం।
జనఁజననానానుమనో। ఘనగంధముదోఁచెదివ్యగానమయముగన్॥ ౪౧౦॥

కం॥ అచ్చరలెదురుగవచ్చిరి। సచ్చరితున్ముక్తికునినిసంసేవింపన్।
దెచ్చిరిపల్లకిదేవత। లిచ్చిరికైదండలుసుహహేరంబులాగిన్॥ ౪౧౧॥

ఆ-వె॥ ఎక్కెనందలంబునెసఁగముక్తేశుండు। పొగడిరపుడుప్రమథపుంగవులును।
సురలుజయజయయనిశోభిల్లఛత్రచా। మరములయ్యెఁబయనమురుమహితము॥

చ॥ మునుచనిమ్రొక్కెకౌశికుఁడుమోదముతోశివుతోడవిన్నవిం।
చెనుజగదీశనీసుతుఁడుచెందెజయంబునువచ్చునిప్పుడే।
నినుఁగొలువంగనామదిననిర్భరహర్షమునిండిమెండుగం।
బెనుపుగవెల్లిపాఱెననవెల్వడెఁగన్నులసమ్మదాశ్రువుల్॥ ౪౧౩॥

ఉ॥ వచ్చెనుభక్తిమాక్తికుఁడుపాదములంబడిచాఁగిమ్రొక్కఁగాఁ।
గ్రుచ్చికవుంగిలించెనుతుగొబ్బుననుబ్బునరోమహర్షణం।
బెచ్చుఁగఁద్ర్యక్షుఁడుబ్బనెడలింపుగవజ్రపువర్మమిచ్చున।
ట్లిచ్చగమూరొక్కనెన్శిరముదీరితరత్నకిరీటమిచ్చనాన్॥ ౪౧౪॥

కం॥ అంకమునసుంచుకొనికే। లంకించుచుమేనునివురుచర్భకమెటులా।
పంకభవుజానుమండలుఁ। గొంకకగెలిచితివనజనకునకుఁగొడుకనై॥ ౪౧౫॥

కం॥ లోకములనెల్లబూదిగ। నేకక్షణమునసెనర్పనేర్తైఱగలయా।
ప్రాకటపాశుపతాస్త్రము। నాకొసఁగితిదానవాఁడునాశముసెందెన్॥ ౪౧౬॥

తోదకవృత్తము॥ అనవినిశంకరుఁ-డాత్మజుతోనీ। వెనయమభీష్టము-లిత్తువరంబుల్।
దనయమణీయనఁ-దద్దయుమోదం।బుననతఁడిట్లనె-బోద్ధలుమెచ్చన్॥

ప్రమితాక్షర॥ ప్రమథాధిపావినుము-భద్రమునా। కమరించెగాధిజుఁడు-ప్రాణదుఁడై।
ప్రమదంబొనర్పుమని-వర్యునికా। దిమదీయవృత్తముత్వ-దీయమెకా॥

తోటక॥ అనఁగావినిశంకరుఁ-డమ్మునితో। ననెగాధిజవేఁడుమ-యావరమి।
త్తునసన్నిజగోత్రజుఁ-డప్పిడుఁజే। యనుగోరెదమాక్తిక-నంచడిగెన్॥ ౪౧౯॥

పృథ్వీవృత్తము॥ తథాఽస్తనుచుఁబల్కెశంకరుఁడు-దాపసుండెంతయు।
బుధస్తుతుఁడుగౌశికుండెననె-భూరిసంతోషమున్।
సుధాకలశమొందినట్లనుజు-సొంపుగన్వామనున్।
విధుంగనినయట్లురత్నముని-స్వీయుఁగాఁజెందుటన్॥ ౪౨౦॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మౌక్తిక పరిణయ ప్రశంస.

శిఖరిణీవృత్తము॥ ఒసంగెన్ శంభుండాత్మభవునికిస - ర్వోత్తమములౌ।
లసద్భూషల్విష్ణుండజునికిడులీ - లన్ శ్రుతితతుల్।
రసస్ఫూర్తుల్మించన్ రమరమణుఁడా - ర్యాకలితులో।
వెసంబెండ్లింజేయస్వలయునలర - స్వీనికనియెన్॥ ౪౨౧॥

కం॥ కలదెందువీనికిందగు । నెలఁతుకయని శివుఁడడిగెను నెమ్మిన్విష్ణుం।
డలరిపలికె నెలతాల్పా । కలదుగదా ముక్తియనెడి కన్యామణినాన్॥ ౪౨౨॥

కం॥ అదియెవనికూఁతు రెందుం । బొదలుండెలుపుమన నెఱుఁగవో సర్వజ్ఞా।
యదిదుర్వాసునినందని । గదయని వెన్నుండునుడివెఁగదుముద మొదవన్॥ ౪౨౩॥

కం॥ తద్వృత్తాంతంబెఱిఁగి సు । రద్విషుఁడాజానుమంతు ప్రాణాప్తుఁడొకం।
డుద్వాహము మౌక్తికునకుఁ । బ్రద్వేషంబునఁ బొరిఁ జెఱుపన్వడిఁ గడఁగెన్॥ ౪౨౪॥

తే-గీ॥ క్రోధభట్టారకుండును గ్రోధమునియు । ననఁ బ్రసిద్ధినిఁ జెందిన యత్రిపుత్రుఁ।
డపుడు క్రోధవిరహితుఁడై యజగరంబు । నట్లు కంజాద్రియందుఁ జేయంగఁ దపము॥

కంజరాక్షు సౌద్ధత్యము.

ఉ॥ కంజసమాఖ్యుఁడయ్యసురకంజనగంబునఁ జేరి నాదిదాఁ।
గంజుఁడనంగ శంభువఁట కంజభవుండఁట కంజదృక్కుఁటే।
గంజుఁడనంచు గర్వమున ఖర్వముగంగని సైంహికేయున।
ట్లుంజకయాక్రమించెను నిజాఖ్యనెసంగెడునద్రినబ్జునాన్॥ ౪౨౬॥

చ॥ ఒసఁగుము ముక్తి నేనెసఁగనొప్పమయొప్పనిఁ కేనికిత్తురా।
క్షసునకు నీను గోవెలకుఁ గట్టుదె నీకిడుకంబెనట్టులే।
నిసము చితంబు నిల్వకిట నేగుము పోయెదఁ బంపనోయి నీ।
దను తన దేలనాదుసతి దూఱనెదైత్యుఁడు దాపనుండొగెన్॥ ౪౨౭॥

ఆ-వె॥ అన్యకన్యనిట్టులాఁచికోలుచితంబె । యంచున్యాయమాడెనత్రిజుండు।
రాక్షసుండఁగాన రాక్షసోద్వాహంబుఁ । జేసికొందుననియెఁ జెలఁగియసుర॥ ౪౨౮॥

కం॥ మునియొండుపలుకనేరక । తనుజవిడిచి బిల్వనాథుఁదగ సేవించెన్।
ఘనుఁడై నవిరక్తునికిన్ । దనరవిడువఁదగని దేదిదైవము దక్కన్॥ ౪౨౯॥

కం॥ గౌరీసరోవరంబున । గౌరీమహిమం జలంబు గనఁబడదయ్యెన్।
గౌరీశారాధనకై । నీరముఁ దేనరుగున తఁడు నిత్యము గిరికిన్॥ ౪౩౦॥

ఆ-వె॥ అరిగి చిత్ప్రకాశమందు నాహ్నికములఁ । దీర్చికొని జలంబుఁ దెచ్చికొనుచు।
నుండెఁ గొన్ని నాళ్లు మండితుండమ్ముని । చూచి చూడకుండె సురరిపుండు॥ ౪౩౧॥

ఉ॥ క్రోధనుఁడీతఁడంచు నెవరుందొలుతంగని చేరరైరొగిన్।
సాధువుగాఁగనుంటఁగని చయ్యనఁ గొందఱు పల్కరించిరా।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

బోధఘనుండు మానియయి పొల్చుట గేలిసెనర్చి రార్చిరో।
యీధృతిశాలి వేయనుచు నేచుచు నెట్టిరి కొట్టి రాతనిన్॥ ౪౩౨॥

కం॥ ఓర్చుకొని యుండె నాతఁడు। పేర్చి తను స్నెంచువారిఁ బ్రియమునఁగ నెదున్।
జేర్చుకొనెఁ బరమశాంతినిఁ। గూర్చుకొనెం బిల్వనాథు గొనకొని యాత్మన్॥ ౪౩౩॥

ఉ॥ కంజుఁడు ముక్తికన్యకను గాంచ దలిర్పఁగ నేర్పు మీఱఁగా।
మంజులసౌధమందు నిచి మజ్జనభోజనవస్త్రభూషణా।
సంజనగంధమాల్యకుసుమాంచితతల్పమనల్పమున్సుఖం।
బుం జెలిపిండుఁ గూర్చి తనుఁ బొందఁగఁ గోరెను దన్మృగాక్షియున్॥ ౪౩౪॥

చ॥ జనకునిఁ బాసి యుండుటను సద్గుణు నెందమి దైత్యునందునుం।
దనకనురక్తి లేమినలఁ తంగడు ముక్తిసుఖంబు దగ్గిమా।
ననితలఁ చెన్సుఖింపదొకయప్పుడునుం జెలిఁబడ్డదానియో।
జనెత గెదుగ్గఖి తేమనని సర్వమసహ్యమనంగలక్ష్యమై॥ ౪౩౫॥

ఉ॥ రమ్మని పిల్చెఁ బల్మఱును రామికిఁ గారణ మొప్పఁ జెప్పమం।
చిమ్ముగఁ గోరెనుత్తరము నేమియుఁ జెప్పమి దెప్పె బల్మిమైఁ।
గ్రమ్ముకొనంగడం గెనలరక్కసుఁ డుక్కన నప్పొలంతియ।
ష్టమ్మక చెల్ల పూనలపనబ్బ నె మేల్వల పుబ్బు బ్రబ్బఁగన్॥ ౪౩౬॥

చ॥ కలదు వ్రతంబు నాకొకటి గారవమారఁగ బిల్వనాథునిం।
గొలువవలెన్న నున్విడుపు కూడ నెనీవు నురమ్ము నెమ్మిమైఁ।
గొలుపుము పొందు పొందు ననఁ గూడదు నీవరు గంగ నీదువె।
న్కలలితమానె రాకయును నాకతఁ డీశుఁ డెయంచు వాఁడొగిన్॥ ౪౩౭॥

కం॥ కాముకుఁ డగుట నుదదకా। కామిని కాంక్షితముఁ దీర్చి కలయఁగఁ గోరెన్।
గామారి సేవసేయం। గా మొదలిడెఁ గామసిద్ధి గలుగు నెదానన్॥ ౪౩౮॥

ముక్తి మౌక్తిక సమాలోకము.

చ॥ తెలతెలవాఱ నారమణి తేటగు నీటను దాన మాడియుం।
పలరఁగ మేలు జిల్గు ధవళాంబరముద్ధరియించి మోమునం।
దెలమిని బూది పూఁతలవహించి వినీలకచంబు నార్చుకొం।
చొలయుఁ దమాల మాలతుల నెప్పెడు చంపకమాలయోయనన్॥ ౪౩౯॥

ఉ॥ ఆవనితా శిరోమణి సుధాంశు శిరోమణి బిల్వనాథుస।
ద్భావమునం భజించుటను ధారస నిక్తునిఁ జేయఁ జూచుటన్।
దావెలయించు నెంతయును దారవమోత్పలమాలికాంచితుం।
గావిలసిల్లు బ్రొమోలఁదన కాయము చక్కెరబొమ్మయానసన్॥ ౪౪౦॥

మ॥ సతి దానంజలి నేయు సన్నఖరముల్ జ్ఞానెందనీరాజనాం।
చితదీపంబులు గాఁగ గీతములు సూచింపంగఁ బుష్పాంజలిన్।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

గతిమత్తేభగతిం బ్రదక్షిణము సంగల్పింప నాట్యంబునీ।
క్షితిని స్సోమ్ముఁ డటంచు దెల్పు ననఁగాఁ జేయున్నమస్కారముల్॥ ౪౪౧॥

శా॥ బింబవ్యాజముచేతన వ్వెలఁదిన వ్విశ్వేశుఁ డేలోఁగొనుం।
బింబోష్ఠిం జగదేకసుందరి నహా విశ్వంబు నంగల్గువా।
రింబారంగని రేనిమానఁగల రేదృగ్దర్పణంబందురూ।
పంబుం బాయకయంటియుండమరుఁ డొప్పం జేయఁ జిత్రంబుగా॥ ౪౪౨॥

సీ॥ చూడవలెను దీని సొగసు నుజూచిన ననిమిషత్వంబబ్బు నబ్బురముగ।
వినవలయును దీని విశ్రుతగానంబు విన్న నాదోపాస్తి వేఱువలదు।
పలుకవలయు దీనిఁ బలికింపఁ బలికినఁ జెలఁగు శబ్దబ్రహ్మసిద్ధి సుధగ।
మూర్కొనవలె దీని మోము దామరకమ్మవలపు మూర్కొనఁ గుంభకలన మొదవుఁ।
గౌఁగిలింపఁగవలె దీని కాయకల్ప । వల్లి కౌఁగిలియిడఁ గల్పభావమగున।
టంచుఁ బంచేంద్రియంబు లర్పించి కాంచు।చుందురం దఱు నమ్ముక్తియుక్తిరక్తి॥ ౪౪౩॥

చ॥ కనుఁగొనె ముక్తదేవుఁడల కామినిఁ గామునిశక్తియంచు నె।
మ్మనమున నెంచె మోహమునఁ బ్రాన్పడె యోగసమాధినిష్ఠ నాఁ।
గనె నెనెగి ముద్రశాంభవినిఁ గన్నులనన్ను నుమ్రింగునాఁగనా।
కొనరు నెయిద్దియంచుఁ దనయుల్లమునందుఁ దలంచెఁ బెల్లుగన్॥ ౪౪౪॥

ఉ॥ ఆయెలనాగ గాంచెనపుడద్భుతసుందరమూర్తిమౌక్తికున్।
గాయజురౌక్మిణేయు రతికై వడినయ్యనిరుద్ధునయ్యుషా।
బ్జాయతనేత్ర గాంచినటులబ్బెడునేయి తఁడుబ్బు మీఱనా।
నాయకుఁడంచుఁ గూర్పనుమనంబునఁ గోరెను బిల్వనాథునిన్॥ ౪౪౫॥

కం॥ దరనతసుధాంశుబింబం । బురుతారౌఘంబు గురుమహోత్పలముకుళం।
బురణన్మణిభూషాద్విజ । పరిష్టుతము గాఁగవనిత పచరించెనతిన్॥ ౪౪౬॥

కం॥ ముక్తర్షి యుఁగామార్తిన్ । ముక్తర్షిగనయ్యెనెయనమును దనచేనా।
సక్తిశివునికిడఁబడినది । ముక్తికొసఁగెఁ బారిజాతపుష్పస్రజమున్॥ ౪౪౭॥

తే-గీ॥ అడిగె నెవ్వని కూఁతురవబ్జవదన । యంచునయ్యెంచు బోఁడియు నాదుమునిజ।
నంచుఁబల్కెడు నంతలోన సుర కెరలి । పాదమనియెఁ బానకములోని పుల్లయనఁగ॥

కం॥ రక్కసుఁడదృశ్యుఁడై యా । చక్కనెలానుండి చూడఁజాలక సూర్యం।
డొక్కొయన వెలుఁగుమౌక్తిక । నక్కడనిలనీక ముక్తినటుగొనిచనియెన్॥ ౪౪౯॥

ఉ॥ కోరెను ముక్తదేవుఁడల కోమలి ముక్తినిఁ బెండ్లియాడఁగాఁ।
గోరెను గంజరాక్షసుఁడు గొబ్బున నుబ్బునఁ బొందఁ బొందుగా।
సారసురాసురుల్సుధకునై కడఁకన్గడలిన్మథించిన।
ట్లారయుచుండి రయ్యిరువురయ్యది మోహినిగానె సంగుఁగా॥ ౪౫౦॥

ఆ-వె॥ కంజుఁడయ్యెముక్తికాంతను వలపింప । మౌక్తికాకృతి గను మానినియును।
గీలెఱింగి వాఁతఁ బోలఁ బెట్టెననంగ । యుక్తిపన్ని తెలిపె యుక్తముగను॥ ౪౫౧॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

చ॥ పలికెఁబ్రతీపదర్శినియువ్యాళయుతంబగుకైతకంబన।
న్నలువుగనత్తిలోత్తమయనంగనువీరునినందికేశ్వరుం।
గెలువుమతండురక్కసులగీటడఁగించునుదేవమిత్రుఁడా।
టలలిననంగమేలనికడంకనుమీసముదీటెఁగంటుఁదుఱ్॥ ౪౫౨॥

కం॥ ఓతరుణీనినువలచెనె । యాతండుఁడునావలెనెతదాప్తుండేమా।
నీతండ్రియనుచుమర్వా । రాతతరోషంబుతోడననిఁద్రుంతునసెఱ్॥ ౪౫౩॥

ఆ-వె॥ అప్పుడప్పడంతియక్కటాయిక్కాళ । రక్కసుండెవరినినుక్కడంచు।
నెక్కొవిసపుఁబాడినినెక్కొల్పనూదిన।యాటవెలఁదితల్లినయితినయ్యొ॥ ౪౫౪॥

తరువోజ॥ అయ్యయ్యొయనుచుఁగన్న-యయ్యయేమగుసె-యయ్యార్యవర్యుని-కయ్యనేనెడరు।
సయ్యమివరుఁదండ్రిఁ-జంపించిపాప-జయ్యనైడయ్యనే-జముచేతఁజిక్కి।
యయ్యయోశైలాది-యాశైవరత్న-మయ్యభవహయుండ-హాయెటులవుసె।
కయ్యంబునంగెల్పు-గల్గునెవ్వనికొ-క్షయ్యంబుదనప్రాణ-సంచయంబంచు॥

తోటక॥ అనియెంతయుఁజింతిల-నద్దనుజుం । డనెనెంతునుగాంతువు-హాళియనం।
గొనిముల్లునుగొఱ్టును-గొట్టినయ । ట్లైననెన్వాలఖీరువ-హీనముగాఱ్॥ ౪౫౬॥

శా॥ వారింపైకొనరాఁగమున్వలెనెదుర్వాసుండుచేగన్నిరా।
చారించారికిఁబాలునేనెబలిమించాపిష్ఠుఁడద్దైత్యుఁడే।
పారంగాలికకృత్యముల్నడపనీకమ్మానిబిందెన్గైనె।
న్గేరెందిట్లైనుగొట్టెఁబాలిఁదలిమెఱ్ధృష్టుండున్వేష్టాప్తికై॥ ౪౫౭॥

కంజాసుర సంహారము.

మ॥ అలదుర్వాసుఁడుక్రోధిగాకయునుహాహాకారముంజేయుచో।
హరబిల్వేశ్వరకంజరాక్షసునిసంహారంబుఁగావింపుమీ।
బలియుండానుడివాలనంగెడపనన్బంతంబునన్వచ్చెనా।
వెలయందేజమునందినందిదనుజున్వేగుమ్మెఘూలమ్మనఱ్॥ ౪౫౮॥

శా॥ కంజుండుందనుఁగుమ్మతండిపయివ్యాఘ్రుంబోయనంబైఁబడెఱ్।
గంజాద్రిప్రతిమానుఁడైచలిచెన్రుక్కంగ్రుద్దగ్రొచ్చెంగడు।
న్నంజన్నంజుడుగ్రోలనల్లయనుఘాన్యంబైననైరాశ్యమొ।
ప్పంజెన్నెదితొలంగకన్నిలిచెదుర్వ్యాపారమేపారఁగఱ్॥ ౪౫౯॥

స్రగ్ధర॥ తండుండుంగుమ్మిచిమ్మెం-దగుబలిమిమహా-ద్ధత్యునిందైత్యుఁగంజుం।
దుండించెన్వజ్రిమున్బై-స్దనుకలుగమరుత్-స్తోమముంజేసినట్లే।
ఖండంబుల్వానివేవె-క్కడఁబడెఁదదభి-ఖ్యాకముల్గ్రామముల్గా।
యుండుంజూడంగనంది-స్ఫురుమహిముఁడతం-డొప్పఁగంజారినాఁగఱ్॥ ౪౬౦॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మ॥ దివిఁగంజారియొకండుద్రిమ్మరెడువృద్ధిన్సంతుష్టయంబందుచున్।
భువిఁగంజారియొకండుగ్రుమ్మరెడునెప్డుంగానసోవీటనో।
తవఁగంజారియొకండుపాల్కడలినిద్రంబొందునీనందియో।
యవుఁగంజారియపశ్చిమాస్యుఁడయికంజాద్రింగనున్నిచ్చలున్॥ ౪౬౧॥

నీవానదీ సంభవము.

కం॥ ఒదవమినభిషేకంబున । కుదకముదురపిల్లెనాతఁడో బిల్వేశా।
సదయాగంగాధరయా । యదనంజీవనముఁగూర్పమనికోరుటయున్॥ ౪౬౨॥

ఉ॥ ఇమ్ముగఁబిల్చెధూర్జటిత్వమేహియటంచుజటాటవీప్రచా।
రమ్మొనరించుగంగనదిరంగదభంగతరంగమైతదా।
ఖ్యమ్మొనయంగఁదారకమహార్థముసాంఖ్యముచేస్ఫురింపఁగా।
నుమ్మలమేదఁజంద్రగిరినుండివెసంజనుదెంచెవింతగాన్॥ ౪౬౩॥

ఉ॥ ఔటనుచంద్రశైలభవయద్దిసుధామయవారిపూరగా।
నూటలఁజాలఁగ్రాలెమటియుత్పలమాలికలోలిరాజిలన్।
చాటిలెఁబోవినీలయయిభాసిలునయ్యమునాకృతింగడున్।
వాటముమీఱఁగానదియెవాహినినీవయపుంగనుంగొనన్॥ ౪౬౪॥

శా॥ ఆచంద్రాచలపాదదేశమునయందావిర్భవించెంజనెం।
బ్రాచిన్ శ్రీదదిశన్సువర్ణముఖరీప్రఖ్యాతినయ్యేటిద।
ప్రాచిన్వచ్చెనుయామ్యదిఙ్ముఖియునైపాపాత్ములంబ్రోవఁగా।
నాచంద్రార్కముగాఁగసద్గతులిడన్హర్షాప్తికీనీవగా॥ ౪౬౫॥

కం॥ ఆచంద్రాత్మజనర్మద । యేచెంబురుకుత్సుఁగూడియేరేవపురే।
యీచంద్రాత్మజనీవయొ । నేచెంబిల్వేశుఁగూడనిలువశరధినే॥ ౪౬౬॥

కం॥ ఇనజయయమునవిధుభవతో । నెనసిశివునివిశ్వనాథుహితమతిఁగనెన।
య్యినజయయమునవిధుభవతో । నెననెంబిల్వేశ్వరుంద్వమేహినదియిదే॥ ౪౬౭॥

కం॥ భాగీరథిశంతనునెల । నాగవసుజననిమృతులకెనాకమొసఁగుసో।
మాగజత్వమేహియోసాం । ఖ్యాగమమునఁదారకమునహామనఁగనిడున్॥ ౪౬౮॥

కం॥ పర్వతరూపుఁడగేశుఁడు । పార్వతిరోధస్వినీస్వభావయుఁగానన్।
శర్వుఁడుబిల్వేశుఁడుకం । జోర్వీధరముదనుమధ్యయుమనీవయపున్॥ ౪౬౯॥

కం॥ పొందుగనార్షికులనెముద । మొందించునుదీచినీవయుత్తరయదియా।
నందఱఁదనియించుటనిదె । వందితదాక్షిణ్యనీవవరయుత్తమయా॥ ౪౭౦॥

కం॥ శ్రీవనమునఁబ్రవహించుట । శ్రీవిలసత్పర్ణఫలపరిష్కృతయపుటన్।
నీవయుశ్రీపర్ణయనం । గావిలసిలెశ్రీఫలయనఁగనుశ్రితనుతమై॥ ౪౭౧॥

కం॥ శ్రీవనమునఁబ్రవహించుట । శ్రీవాహినియనఁబరఁగెఁబ్రసిద్ధముగాఁగన్।
ద్రావిడమునఁదిరువెళ్లము । నావినుతింగనియెనీవనదితటపురమున్॥ ౪౭౨॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ ద్రావిడులుత్వ మేహియనం । గావిలసిలు నాఖ్యకర్థకల్పన నేయం।
గా వెడలిరినీవాయని । నీవయునివయనియు నుండునిర్జరభాషన్॥ ౪౭౩॥

కం॥ వాణియెనీవయనంగా । రాణించెను బిల్వనాథు ప్రబలవరమునన్।
స్థాణుండగు నప్పశుపతి । క్షోణినపాశయయిమించెగురుతరమహిమన్॥ ౪౭౪॥

కం॥ ఎంతటిమూఢుని నేనియు । నంతర్వాణిగను జేయునంతర్వాణిన్।
సంతతమాకారణమున । నెంతురునీవయని చాని నెలమినఖిజ్ఞుల్॥ ౪౭౫॥

కం॥ సర్వాఘంబులఁబాపుట । సర్వజనులఁబావనులను జలుపుటమటియున్।
శర్వతఁబొందించుటనది । శర్వాణియుఁబావనియనఁజనునీవాఖ్యన్॥ ౫౭౬॥

కం॥ తానీరవాహినియనం । గానెసఁగుటనీవయనఁగఖ్యాతింగాంచెన్।
వానీరప్రాచుర్యం । బై నెగడుటనీవనాఁగనదినదియొనరున్॥ ౪౭౭॥

కం॥ నీవారధాన్యమేనది । యేవడిని న్వాలయఁజేసి ఋషులనుబ్రోచున్।
నీవయనెడిసదభిఖ్యన్ । దావహియించెనదియద్దితాపసనుతయై॥ ౪౭౮॥

కం॥ ఎందునివాపాంజలులిడఁ । బొందెదరప్పడపెతరులుపుణ్యగతులన।
చ్చంద్రధరజనివనీవయ । నందగెఁబిత్రుముక్తికారణమయితనర్చున్॥ ౪౭౯॥

కం॥ హోరయహోరాత్రభవం । బైరాజిలునట్టులెఱుఁగనగునరయంగన్।
సారమునీవనినీవా । లీరితమానూరుగఁగుహువెసఁగుఁగుఱఁగటన్॥ ౪౮౦॥

కం॥ నిర్ణయముగవాగ్వాదిని । వర్ణములాద్యాంత్యములిటవ్యత్యయముల్గా।
పర్ణితమునీవయనిమం । త్రార్ణములనునివయనియురహస్యమదెయిదా॥ ౪౮౧॥

కం॥ నీనున్నవలువదైదవ । దౌసముచితముగనువాశివోఽహమనియవున్।
వానిగముప్పదియాఱవ । దౌనీశివలతశివగతియగునీవగదా॥ ౪౮౨॥

కం॥ నీవనవార్థకగావున । నేవారెదియభిలషింరితుచ్చుందానిన్।
వేవేగబ్రహ్మవిష్ణుశి । వావిష్కృతభావములనునభినందింపన్॥ ౪౮౩॥

కం॥ నీవాభననుచుఁబార్వతి । దేవిభవానియనుపేరఁదేజరిలుందా।
శ్రీబిల్వనాథుసామయి । నీవాభయెమైనఁబూర్ణునిఁగలోఁగొనదే॥ ౪౮౪॥

కం॥ ఏవారినేరుగానీ । నీవానీవారమన్ననీవానదిదా।
జీవన్ముక్తులఁజేయున్ । జీవలతయె వేదమాతశివలతయిదిగా॥ ౪౮౫॥

ఐం॥ వ్యాధిదారిద్ర్యనిర్వాపణచణయాయురారోగ్యభాగ్యదయగునునీవ - హరిసతినా।
బుద్ధివికాసంబుఁబొసఁగించిసర్వార్థసిద్ధిదయగుసిద్ధనేవ్యనీవ - శివయవునా।
తనుమధ్యమాకారవినుతయైమధ్యమావాక్సిద్ధిసమకూర్చివఱలునీవ - వాణియెనా।
సచ్చిదానందులఁజలుపునునిజభక్తులనుముక్తులను జేఁతలలితనీవ - లలితయెనా।
దక్షిణామూర్తిరూపిణిదానగుటను - ధార్మికతన్।
దక్షిణాభిముఖియకాఁగఁదనరునీవ - దక్షిణగా।
తన్నెదురొం-నిస్నానంబుఁదగనెనర్పఁ - దజ్ఞునికే।
నుత్తరోత్తరశుభవృద్ధినెసఁగునీవ - యుత్తమగా॥ ౪౮౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

బిల్వవృత్తము॥ బిల్వదళాపగ । బిల్వదళాంబిక । బిల్వకు జేశుఁడు । గొల్వాయినిల్వఁగ॥ ౪౮౭॥

శా॥ దుర్వాసుండుత దాపగస్మునిఁగి సంతుష్టిందదీయామృతం।
బుర్వీభృత్తనయాధినాథునికినిత్యోత్సాహమింపొందఁగా।
నిర్వర్తించెమహాభిషేకమునుబూన్కింబిల్వపూజందదీ।
యోర్వంచత్ఫలసన్నివేదనముఁదానుల్లంబురంజిల్లఁగాన్॥ ౪౮౮॥

మౌక్తిక విరహము.

కం॥ ఆనీవాశైవలినిన్ । మానితసురసాలసాలమంజునికుంజో।
ద్యానంబునమౌక్తికముని । ధ్యానంబొనరించెముక్తిదద్దయురక్తిన్॥ ౪౮౯॥

కం॥ సూచీముఖుఁడనియెడునొక । ప్రాచీనసఖుండుచూడఁబనివడివచ్చెన్।
వీచులెడలుకడలివలెన్ । దోఁచునతనిమౌక్తికమునిధూర్జటిఁజూచెన్॥ ౪౯౦॥

ఉ॥ చూచిసఖుండమౌక్తికుఁడచూడఁగవచ్చితినిన్నునన్ననాఁ।
జూచుటనెల్లకల్లస్మరసుందరుఁడూరకయుండెనుండఁగా।
నాచతురుండునిష్ఠనొకొయానితఁడిట్లనియెంచి కాంచలే।
వేచెలిముక్తినీశుఁజూఁడవేటికినిట్లలయంగనాపుడున్॥ ౪౯౧॥

తే-గీ॥ ముక్తిపదమంత్రమునమోహమూర్ఛఁదెలిసి । తేటివికసితనేత్రుఁడైతివిరిముక్తిఁ।
గాంచియరుదెంచితేయనుఁగాయటంచుఁ । బలికెమౌక్తికుఁడాతఁడబ్రంబుఁబొంది॥

తే-గీ॥ అచ్చరలజిల్వచెల్వలనలరఁడుకన । మనుజకన్యలఁదలఁచునేమౌక్తికముని।
యేటికిమునీంద్రకన్యకలోటుమేటి । మైనదుర్వాసుసుతముక్తిమైననుండు॥ ౪౯౩॥

ఆ-వె॥ అనుచునిశ్చయించియాత్మలోమౌక్తికు । తోడనిట్టులంచుఁదొడఁగెనుడువ।
ముక్తిఁగాంచినిన్నుముదమొందఁజేయంగ । వచ్చినాఁడనన్నునెచ్చెలిఁగని॥ ౪౯౪॥

ఉ॥ రక్కసుచేతఁజిక్కికడురాయిడిఁబొందుచువందుసుందరిన్।.
జక్కఁగఁగంటివెక్కరణిఁజూమనినుంగనిమాటలాడెనె।
ట్లక్కజమయ్యెదున్నఱియునక్కమలాయతనేత్రనాపయిన్।
మక్కువగల్గియుండెడునెమాటిడకొప్పఁగఁజెప్పుమంతయున్॥ ౪౯౫॥

కం॥ అనవినిసూచీముఖుఁడి । ట్లనియెనుమౌక్తికుఁడనాకునతిచిరకాలం।
బునసుండిశిష్యురాలా । వనితామణిగీతనృత్తవాదిత్రములన్॥ ౪౯౬॥

శా॥ కంజుండున్నసగారవించుగురుతంగానంగనుంగొందునె।
ప్దుంజంద్రాననచానినాతనయఁగాబుద్ధింగ్రహించున్స్మరిం।
తుంజంద్రగ్రహణంబుగానసురచేదుఃఖంబునుంబొందుము।
క్తింజూడంగనినుందలంతుననురక్తింజంద్రచూడాత్మజున్॥ ౪౯౭॥

కం॥ ఒసఁగెనునాకుంగంజుం । డెసకమెసఁగనొక్కహారమెలమినదియెదన్।
బొసఁగంగంటింగనియు । ల్లసితమిదియటంచుముక్తిలలనయనెనన్॥ ౪౯౮॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తే-గీ॥ కనుఁగొనవెయమ్మయిమ్మౌక్తికస్రజమని । యెత్తిచేతికినిచ్చితినిష్టమేని।
దాల్పుమంటనినాకిదిదాల్చునట్టి । యోగ్యతయుభాగ్యమెదియనియువిదయనియె॥

చ॥ అనఁగనుమౌక్తికాధిపసుధాంశుసహోదరపుత్రిముక్తనీ।
కొనరదెమౌక్తికస్రజముయోగ్యతకేమికొఱంతభాగ్యము।
న్ననుదగునీకెనిక్కముగనల్వుగదీనిఁబరిగ్రహింపుమిం।
పెనయనటంచునేనిడితినింతిస్వతంత్రులుమీరలంచనేన్॥ ౫౦౦॥

చ॥ అనవుడుమౌక్తికస్రజములబ్బెడునుబ్బఁగనీకనేకముల్।
గనియెదునాదుపల్కనుచుఁగల్కినివీడ్కొనివేడ్కమీఱఁగాఁ।
జనికనిబిల్వనాథుసభఁజక్కఁగనెక్కుశుభోదయోక్తివిం।
టనిశివకేశవోక్తులవడిన్ననుఁగన్గొనితెల్పవచ్చితిన్॥ ౫౦౧॥

చ॥ అననదియేమితెల్పుమనియక్కఱమిక్కిలివేఁడెమౌక్తికం।
డనెనతఁడేమివింతయనియాడెదస్వాశ్రితవాంఛితంబెయాఁ।
గనభగవన్నిజేష్టమదిగావలెముక్తికిమౌక్తికర్షికిన్।
ఘనముగఁబెండ్లియన్ననుడికారముగాకమఱేదిలేదటన్॥ ౫౦౨॥

మ॥ అనుచుందెల్పననల్పకౌతుకముతోనమ్మౌక్తికర్షీశ్వరుం।
డనువొందంగనెఁబారవశ్యమునుబ్రహ్మానందముంబొందెనాఁ।
గనుసంఫుల్లసరోజనేత్రుఁడగుచుంగ్రాలంగఁబూర్ణేందుశో।
భనునెమ్మోముపుడుబ్బనుబ్బుననెడల్వలెక్కన్రసంబొల్కఁగన్॥ ౫౦౩॥

ఉ॥ ముక్తకుమౌక్తికస్రజముముందెయొసంగియెసంగఁజేసితీ।
మౌక్తికుఁడైననాకుశుభమంజులవార్తనుదెల్పినిల్పితీ।
యుక్తులుపెక్కులేలనినునుల్లమునందుఁదలంతుమౌక్తిక।
ప్రాక్తనభాగ్యరూపుఁడనిభావమభిఖ్యకుఁబొందియుండెదన్॥ ౫౦౪॥

ముక్తి వనితా వర్ణనము.

కం॥ పులిగడిగినముత్తెంబుచి । కిలినేసినమరుకటారికృతకఘనతటి।
త్తలలలనమునితనయమే । నెలనెలఁతయొప్రొద్దుసతియొనీరజుప్రియయో॥ ౫౦౫॥

చ॥ కనుఁగొననాఁబ్రభాతసువికస్వరవారిజమాననంబుఖం।
జనయుగళంబుదృగ్యుగముజక్కవదోయికుచద్వయంబుతి।
న్ననినడయంచమేల్నడగనల్వగుకోయిలచిల్కపల్కులా।
ప్పనుదినలక్ష్మియోయనఁగభాసిలునాసుదతిందలంచెదన్॥ ౫౦౬॥

ఉ॥ తానధరద్యుతిన్నెఱులతద్దయుమేల్జిగినీలకంతులన్।
బూనికినాడఁజేయుశిఖిభూషితులన్నఖరాళివైళమే।
మానులసంధ్యవార్వఁగనుమానుగనూల్కలుపున్నిజోరులన్।
గానఁగఁజేయుశోభనముగాదాకొయయ్యదిసాంధ్యలక్ష్మియన్॥ ౫౦౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

చ॥ పఱులిరులారఁదారలుగఁగోరులుసోముఁడుగాఁగమోముబ।
ల్పఱపగుకన్ను లెన్నఁగలువల్లనుబల్కులుగాఁజకోరముల్।
గుఱుచలుగాని చేతులును గొప్పగుచన్నులు దండచెండ్లుగాఁ।
దెఱవని శేంది రాకృతిగఁ దేజరిలుంగనఁ జామశ్యామగా॥ ౫౦౮॥

చ॥ సులలన చూపుగొంతుకయి సుందరమూదరమూరమాకమూ।
నెలఁతుక వేణియాఱు నుడి నీలహరిన్ లహరిన్ హరిన్నగున్।
వెలఁదుక నవ్వు మోమున డవెన్నెలయై నెలనైమెలమైకమై।
యలరెడు రూపు మైపిఱుఁదు నప్సరసన్సరసస్రసస్గైనున్॥ ౫౦౯॥

ఉ॥ ఖంబొకొకొను సుందరముఖంబు సుధాకరమండలంబుశం।
ఖంబుగళంబు కోకిలసఖంబు స్వరంబగు శంబరారిపుం।
ఖంబులమీఱుఁజూడ్కులనఖంబులమాడ్కి నిరిక్కలొప్వన్యాం।
ఖంబపురూపుముక్తికెను ఖంబుగదాయలదానిఁగూడినన్॥ ౫౧౦॥

ఆ-వె॥ కొండమీఁదనుండఁగొఱలు జేజేకొమ్మ । నాఁగనాగకన్యనదిమునుంగ।
నానెసంగుగుడినిమానవియానిల్వ । భువనమోహినియనఁబొలఁతిమెతగు॥ ౫౧౧॥

ఉ॥ ఆయదెయానురోభవమహామృతకుంభయుగాఢ్యవాక్సుధా।
గేయయపూర్వమోహినిసుకీర్తితవర్తనయుక్తిముక్తిను।
శ్రీయుతసర్వరత్ననిధిశీలితలాలితసత్త్వదాత్త్విక।
ధ్యేయసురాసురార్చితనుతింపనుదానిఁదరంబెయేరికిన్॥ ౫౧౨॥

సీ॥ ముద్దియనెమ్మొద్దు మొగము నెంచుటగాదెతథ్యంబుగావిధుధ్యానమమర।
బిబ్బోకవతిగబ్బిగుబ్బలెంచుటగాదెబిల్వేశ్వరుని సేవవిశ్రుతముగఁ।
బొలఁతుకనడకనుబొసఁగనెంచుటగాదెయంచరౌతునుబ్రస్తుతించుటరయ।
సుందరీరత్నంబుసొగసునెంచుటగాదెశ్రీమహాశక్తిఁబూజించుటగనఁ।
దరుణిపోడశకళలనుధ్యానమొనరఁ । జేయుటేపరమాత్మకుఁజేయుపోడ।
శోపచారంబులగుఁగాననాపయోజ । పత్రనేత్రస్మరించెదభక్తిముక్తి॥ ౫౧౩॥

కం॥ వలచెదనుముక్తినేయది । యలవడినంజొలుసుఖసమగ్రుఁడనగుదున్।
జెలఁగుదునదెయమృతముగా । కలస్వర్గముసుఖముసుఖమెయమృతమమృతమే॥

కం॥ అదిమొదవదేనినాకున్ । వదలిమదీయంబుస్థూలవపువపుడుముదం।
బుదలిర్పసూక్ష్మతనువున । సుదతీమణిముక్తిఁబొందిసుఖియింతునన్॥ ౫౧౪॥

చ॥ శివశివయేలయట్లనెదుసిద్ధముగానదినీకెదక్కనిం।
కవడిగఁబెండ్లియానిపుడుకార్యముపాయముఁజెప్పఁజేసెదన్।
దిపురకతెల్పుమంచతఁడనెన్వినిమాక్తికుఁడైననుండుమం।
చువఱలఁద్రావనిజొబొసఁగి సుందరికందఁగఁజేయుమెట్టులేన్॥ ౫౧౫॥

కం॥ అనినర్మసఖుననిచిపలు । కుసుహాయని వెచ్చనూర్చుఁగోమలియరుదెం।
చెనటంచుఁగౌఁగిలించును । మొనసిబయలుచనెదుఁబడెడుముక్తర్షియటన్॥ ౫౧౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఉ॥ అత్తఱిమాత్తికుండటనిశాంతముఁబాసినిశాంతమందొగిం।
దత్తటినింజరించునదిదల్పమనల్పమయంచునెంచుగ్లో।
యత్తమిలంగఁగ్రుంకుమలహాయనుఁదన్ముఖసామ్యమేనయో।
చిత్తమురంజిలంగనఁగఁజేయనెకోతపమంచుఁజింతిలున్॥ ౫౧౯॥

సీ॥ పుణ్యభూమియిదంచుఁబొలఁతిచరించినతత్ప్రదేశంబునఁదనరఁదిరుగు।
యంత్రమయంబంచునదిచెరలాడినయవనినినడుగులయందునిలుచు।
దానియాలాపమంత్రతతియంచుగ్రహించియటశుకపికరవమాలకించు।
జపతపోధ్యానాప్తిసవరింపఁదత్పదస్మరణనువిరహార్తిసతిమదిఁగనుఁ।
జంపకామోదమునుగనిచానయరుగు । దెంచెనంచునుహర్షించుఁదెలిఁగుపడమి।
నున్సరనియార్చుఁగొమ్మపైనెలయుకమ్మ । తెమ్మెరయటంచునెమ్మినిసమ్మతించు॥

ఉ॥ కన్నులఁగట్టినట్లతివగన్పడనెల్లెడనుల్లముల్లసి।
ల్లన్నిఖిలప్రపంచమువిలాసవతీమయమంచునెంచుఁద।
న్నెన్నుకొనుంగృతార్థుఁడనియెయ్యెడఁదొయ్యలిఁగానకయ్యెనా।
విన్ననువేలనేనయితివీడఁడినంచుఁదలంచువందురున్॥ ౫౨౦॥

కం॥ నిలుచుంగదలకనడచున్ । బొలుపఱఁగూర్చుండుఁబండుఁబొరలున్ లేచున్।
దిలకించుదానిపోయిన । వలనునుహాయనుచుఁబలుకుఁబలుమఱుఁబనుపున్॥ ౫౨౧॥

సింహావలోక పంచపాదోత్పలమాల.

హాయనునీలనీరదకచాయనుఁబూర్ణసుధాకరాస్యబిం।
బాయనుఁగామబాణనయనాయనుశోణవిభాధరోష్ఠబిం।
బాయనుఁగంబుసుందరగళాయనునుస్తననిర్జితేభకుం।
భాయనుసింహమధ్యకలితాయనునూరుతిరస్కృతోరురం।
భాయనుఁబద్మజిత్కరపదాయనుఁగాంచనవిగ్రహాయనున్॥ ౫౨౨॥

ఉ॥ ముక్తియెమేలనున్మఱియుముక్తినెకోరెదనేననున్సదా।
సక్తుఁడముక్తిచేతననుసర్వమొసంగెదముక్తికైయనున్।
భక్తినిముక్తివల్లఁగనిభవ్యుఁడనైతిననున్విధేయుఁడన్।
ముక్తికనున్మదీయమనమోదమునిత్యముముక్తియందనున్॥ ౫౨౩॥

ఆ-వె॥ ఉక్తిభక్తిభుక్తియుక్తిరక్తియాసక్తి । సూక్తిపక్తివ్యక్తివక్తియనెడు।
పదములందుమొదలఁబొదలమువర్ణము । ల్బాగటంచుఁబలుకుఁబ్రౌఢిమెఱసి॥ ౫౨౪॥

కం॥ ముక్తియనిప్రాయునెల్లెడ । ముక్తిప్రతిమనులిఖించుముదమునఁగనెడున్।
ముక్తర్షియిట్టులుండఁగ । ముక్తియటన్మాక్తికాశమొనయంగఁగడున్॥ ౫౨౫॥

ముక్తావిరహము.

మ॥ తనతండ్రిందనుజుండునొంచుటయునాతండున్వెఱంబాఱవెం।
టనువాఁడేగుటనాలకించియయయోనాయందమేయింతఱున్।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మొనసెంగాకతమైయటంచడలనమ్మత్తాంగనారత్నమా।
యనవీతెంచెనుప్రశుతీరితముకంజాంతంబెయానయ్యెనాఁ॥ ౫౨౬॥

కం॥ కనికడుముదమునుభయమును । బెనఁగొనఁదనపితఁదలంచి వెతనొందఁగయ।
క్షీణిపలికెముక్తిజనకుఁడు । దనరఁగమనియుండెడుననిధ్వనియదివినుటన్॥ ౫౨౭॥

చ॥ కడుముద మొందియుందరుణిగాంచుటఁగాంతవియోగమెంతయున్।
వెడవిలుతుండుగాఁటియనుబెట్టఁగబిట్టుగనూర్చిమూర్ఛచేఁ।
బుడమిపయింబడెంబడఁతిపొందెడలంబడునించువిల్లనం।
జడయళిపాళినారిగనుజానఁగనన్మరుఁడేనివాలఁడే॥ ౫౨౮॥

మ॥ చనవొప్పంజెలియోర్తుసార్తియగుచున్ శైత్యోపచారంబులం।
బొనరించెంగనువిచ్చికాంచుమునిజస్వోబ్ధించెనోయమ్మనీ।
ఘనశత్రుండకోఁదండ్రిమేల్గనియెవేడ్కంజెందకిట్లేటికే।
పెనువంతంగనినావుకాంతవిరహార్తింగాంచితంచెంచెదన్॥ ౫౨౯॥

చ॥ అతఁడెతఁడొక్కకాంతమణియక్కఱొనిక్కముఁదెల్పుపొల్పుగం।
జతురతఁదెత్తునిత్తఱినెజానుగనేర్తునుగూర్తుమిమ్ముస।
మ్మతముగమౌక్తికావళియుమంజులనాయకరత్నమొప్పవన।
ట్లతివరొనిన్నునాతనినటంచనముక్తివచించెసూక్తులన్॥ ౫౩౦॥

తే-గీ॥ గుణవతివిసూచియనుపేరఁగొఱలుదాన । వమ్మరోరత్నములహారమిమ్ముగాను।
గూర్పనేర్పననీకెకాయేర్పడియెడిఁ । గానవాకొందునూఁకొనుమూనిచెలిమి॥ ౫౩౧॥

మ॥ కనుఁగొంటింజెలిబిల్వనాథవసతింగాంతాకృతింగాంతునె।
క్కనిమున్నక్కడదారుకావనమునంగామింపమున్యంగనల్।
వినుతాకారవిశేషుఁడాశివుఁడనన్వల్గాందుఁగందర్పుఁగి।
మ్మననీఁడమ్మకచెల్లవానికెనవాఁడౌనమ్మయిమ్మాఁగనన్॥ ౫౩౨॥

సీ॥ నలువారఁబున్నమనాఁటివెన్నెలఱేనివడుపుననడరెడువానిమోము।
జయలక్ష్మికల్యాణసముచితవేదికభంగినెసంగెడువానిఱొమ్ము।
దిక్కరితొండమునిక్కునుక్కడఁగించుబలునిడుపులునగువానిచేతు।
లిభవైరియనఁదోఁచుశుభమధ్యమునవేచువడిమించుఁగడిమినివానినడక।
కరఁగిపోసినబంగారుకరణివాని । వన్నెచెన్నెసలారెడువానికన్ను।
లన్నఁగన్నులవిల్తునియబ్జశరము । లెన్నఁదరమానెదరమానెయన్నుమిన్న॥ ౫౩౩॥

చ॥ అరయఁగనల్వగానిచతురాస్యుఁడుకృష్ణుఁడుగానియట్టిశ్రీ।
ధరుఁడునపంచవక్త్రుఁడగుధర్మధరుండసహస్రనేత్రుఁడా।
సురపతిరుద్రభీతిపొడసూపనిపూవిలుతుండునిత్యపూ।
ర్ణరుచివెలుంగుచందురుఁడునాప్రియకాంతుఁడతండుచూడుమా॥ ౫౩౪॥

కం॥ అందురుశివనందనుఁడని।యందఱతనిగుణగణములనరసినరత్నం।
బందురుమౌక్తికుఁడనిపే । రందనరెడునతఁడనమునిరత్నంబెయగున్॥ ౫౩౫॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తే-గీ॥ పురుషరత్నంబతండు నామ్రొక్కుఁగాంచి । పారిజాతసరంబొండుపరఁగ నాకుఁ।
చాళిగానిడెనే దానిఁదాల్చినాను । దోడి తేవమ్మ నానాథుఁదొడఁగివడిగ॥ ౫౩౬॥

ఇంద్రవజ్ర॥ నీతండ్రి పేరేమని - నెమ్మినాతోఁ । జేతోహరుండాతఁడు - చేరిపల్కెన్।
గాతర్యమాఱన్మని - కన్యనంటిన్ । ఖిల్లసోఁకైవిధి - వేఱుచేసెన్॥ ౫౩౭॥

తోదకవృత్తము॥ సదయుఁడునాకొక - జాబునుబంపెం । జదువుమిదంచది - చన్గవనుండం।
బదిలముగానిడెఁ-బత్రికదానిన్ ।ముదమునదూతిక-పోలఁబఠించెన్॥ ౫౩౮॥

తే-గీ॥ ముక్తినీవాదుముక్తయమౌక్తికమును । గానస్త్రీరత్నమవుమవుగానమౌక్తి।
కాఖ్యుఁడను నేనురత్నంబనరసినన్నుఁ । బురుషరత్నంబుగం జేసిపొగడుఁగనవె॥

కం॥ అనిచదివివీని కేమని । యనువుగఁబ్రత్యుత్తరంబునని చితివన్నన్।
నినుఁబంపఁదలఁచినానని । యనెముక్తియుదూతియుక్తమాయెటులగునాన్॥ ౫౪౦॥

మౌక్తికమాలా వృత్తము.

మౌక్తికమాల - న్మహితముదీనిన్ । మౌక్తికమాల - న్మఱియొనరింపన్।
యుక్తముగానీ - యురుతరచాతు । ర్యోక్తివితానం - బుఱునటులౌటన్॥ ౫౪౧॥

చ॥ వినతినిఁగొమ్మకొమ్మచన వేచన వేచన వేదినావొకో।
వినవాకొవానిఁబూనికన వేకన వేకన వేలనావెనీ।
వినతను నేలు మేలుమన వేమన వేమన వేమినాఁగనా।
వినుతునిఁదెమ్ము తెమ్ము పద వేపద వేపద వేగమెచ్చగన్॥ ౫౪౨॥

సభావృత్తము.

అనఁగానిమ్మని । యనఁగానిమ్మని । పనిచెన్నాయిక । పనిచెన్నాయిఁక॥ ౫౪౩॥

శా॥ నీవాశైవలినీప్రతీరమహివానీరోరుకుంజంబునం।
భావింపన్వలఁబడ్డసింగమనవార్వాహాంతరిందుండనన్।
భావప్రోద్భవకారబద్ధుఁడనఁగావర్తిల్లుముక్తర్షిసం।
భావింపంగనిదూతియిట్లనియెదేవాముక్తికేనెచ్చెలిన్॥ ౫౪౪॥

చ॥ అనవినిమౌక్తికుండుగడుహర్షముతోనిటురమ్మయమ్మనీ।
త్తనయననుందలంచునెకొతండునిచేతనుగంజుఁడీల్గెఁగా।
తనజనకుండుమెండుగముదంబునుబొందెఁగదామదీయలే।
ఖనుగనియుత్తరంబిడమిగాదెయయుక్తమనంగదూతియున్॥ ౫౪౫॥

ఉ॥ మానసికంబుగందపముమానకచేయుచునిన్నుఁగూర్చినీ।
మానితనామమొందుటనుమౌక్తికమాలికనక్షమాలఁగాఁ।
బూనెడునీదుకమ్మనినుఁబోలెనుదాల్చనురోజనీమనీ।
జానగుగీతమంత్రములసమ్మదమిమ్ముగసంజపించెదున్॥ ౫౪౬॥

ఉ॥ కానను బ్రాణయుక్తయయి కాంక్షదలిర్పఁగనున్నదయ్యన।
న్నాననబోణినీకడకునంపెస్వమౌక్తికమాలనీకిడం।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

గానిదెయంచునిచ్చికొనఁగారతిఁగిమ్మననీనిదానిన।
మ్మానినిఁదెత్తుఁదెమ్మనినమాచెలియింటికివత్తితెల్పుమా॥ ౫౪౭॥

శా॥ నాముక్తర్షియనైన్నఖీయుచితమానామాటగాఁజెప్పుమా।
రామారత్నముతోడబిల్వపతిదుర్వానుల్వివాహంబునుం।
బ్రేమన్నాకొనరింపయత్నమునునేర్మిం జేయుమంచన్నమే।
లౌమేలంచునుదూతివీడ్కొనిమహాహర్షంబుతోఁజెప్పినన్॥ ౫౪౮॥

మ_క్తిము_క్తిజనక సందర్శనము.

చ॥ కొనకొనిస_క్తిము_క్తిజనకుండుదనుంగనరాఁగఁగాంచినా।
యనయనియంకపాళినిమహాత్మునిఁజేరిచియాతఁడల్లెచే।
యనెసకమొప్పనప్పగిదినప్పగతుండకెనీవుతప్పిత।
ప్పనినుఁదలంచివందితినివచ్చితెభాగ్యమటంచుఁబల్కఁగన్॥ ౫౪౯॥

చ॥ అతఁడనెముద్దుబిడ్డవినుమయ్యెడనయ్యానురుండునన్నా।
తతభయుఁజేసిగానియిడదైవతనాథునిబిల్వనాథునిన్।
గతివగునాకునీవనఁగఁగ్రన్ననఁదత్ప్రహితుండుతండుఁడు।
ద్ధతుఁడయివానిఁగూల్చెమఱితత్పరివారజనాళిలీలగాన్॥ ౫౫౦॥

చ॥ కనుఁగొనవమ్మనీవయనిఖ్యాతివహించినయొక్కవాఁకయ।
క్కనకమహీధ్రకార్ముకునికట్టెదుటంబ్రవహించుబిల్వకా।
ననరమకంఠసూత్రమననల్వగుఁగోరితినీరువాహినిం।
జనవుననిచ్చెబిల్వపతిశంకరతుల్యవదాన్యుఁడన్యుఁడే॥ ౫౫౧॥

కం॥ నీనేమమెఱుఁగవచ్చితి । నానురరిపుఁడెట్లునిన్నునరసెనటన్నన్।
నేసత్యముగాఁబలికెద । నీసత్కృపఁగన్యకగనెనెగడితిఁదండ్రీ॥ ౫౫౨॥

కం॥ అనినుడువుడుఁగడుముదమునఁ । దనతనయంగౌఁగిలించితపసియిటులనెన్।
మనబిల్వపతియనుగ్రహ । మునమనితిమియింకమనలమొనయుశుభంబుల్॥ ౫౫౩॥

ము_క్తికన్యా నిశ్చితార్థము.

మంజుభాషిణి॥ అనిపల్కుచుండఁగనె - యద్భుతంబుగాఁ।
జనుదెంచియవ్విధులు - చంద్రుభ్రాతతో।
ననిరార్యముక్తికుని - కబ్జభృజ్జుఁడా।
మునికింద్వతాత్మజను - ము_క్తినీవెనాన్॥ ౫౫౪॥

ప్రహర్షిణి॥ మెండైసంతసమొగి-మేరమీఱిదుర్వా। సుండుంగూఁతునుగనె-జోటిమేటిహారం।
బొండుంజూపెనుగని-యు_క్తమిత్తునంచా।తండుంబల్కెనువిధి-దానవారులెంచన్॥

మ_త్తకోకిల॥ వెన్నుఁడున్నలుమోమువేలుపు - వేడ్కమైనరుదెంచిము।
న్విన్నవించిరిపండటంచును - బిల్వనాథునికాదటన్।
దన్నిదేశముచేతనాతఱిఁ - దత్పురీందిరదద్దయుం।
బన్నగాసమలంకృతింగని - భాసిలెన్నవిలాసమై॥ ౫౫౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మౌక్తిక వివాహ సన్నాహము.

చ॥ అతులసుధామయాంచితవరాఖిలకుడ్యముఖభిత్తిచిత్రితా।
మితగురుమౌక్తికాయనమమేయకదళ్యురుమాలికోల్లస।
ద్వితతనుతోరణంబుధ్వజవిశ్రుతముల్ ఘనతూర్యవర్యమై।
ప్రతిగృహమున్వివాహగృహభంగినెసంగెమనోహరంబుగన్॥ ౫౫౭॥

శా॥ గౌరీతీర్థమునుండిపందిరులాగింగైలాసనాథేశ్వరా।
గారంబంటఁగవేసిరీశవినతుల్గంజాద్రికందుండియుం।
పారన్వేసిరిపందిళుల్వరఁగనయ్యాత్ర్యుద్భవాజ్ఞప్తులున్।
దారింగాంచఁగరత్నకంబళమనంతైవారెనేకాకృతిన్॥ ౫౫౮॥

శా॥ సర్వాశాపరిపూరకాంచితసరస్సంబింబితానేకకం।
జోర్వీభృచ్ఛిఖరాయితాయతవిమానోదారసౌధావళీ।
సర్వస్వంబువివాహశోభనకృతస్వర్గాధికంబీడ్యమై।
దుర్వాసఃపురమొప్పెనప్పుడుగడుందుష్టిప్రదంబిష్టమై॥ ౫౫౯॥

కం॥ అమరమునినరులుగొలిచిరి । విమలాశ్రితరక్షణైకవీక్షానిమిషన్।
గమనీయానిమిషందృగ । నిమిషంబరిపాలితసదనిమిషన్నిమిషన్॥ ౫౬౦॥

కం॥ ఉల్లమునఁగొలిచిరెల్లరు । పల్లవపాణులుద్రిమూర్తివారిజవల్లిన్।
సల్లలితోల్లసితదయా । వల్లినిశ్రీవల్లినేకవల్లిన్దల్లిన్॥ ౫౬౧॥

సీ॥ జడముడిసడలించిచక్కఁజిక్కెడలించితలయంటెసంపెఁగతైలమునను।
బూదిపూఁతలుమాయపాసఁగంగఁగడుఁజాయనలుఁగిడెవలపులనలుఁగుఁబిండి।
నఘమర్షణస్నానమదియేలయనితానమాడించెగోర్వెచ్చనైననీట।
నారచీరఁద్యజించినల్వఁజల్వగ్రహించితుడిచెనుదానిచేఁదడియునాఱ।
సైకతచంపకగంధినవోజ్జ్వలాబ్జకక్రమకరకృష్ణవేణిసైకతకళత్ర।
మౌక్తికునిఁబులిగడిగినమౌక్తికముగ । సానఁబట్టినవజ్రంబుజాడఁజేయ॥ ౫౬౨॥

సీ॥ కట్టించెనళఁదియాపట్టుఁబుట్టంబునుగాంక్షదీఱఁగనొక్కకమలపాణి।
పట్టించెఁగస్తూరిఁబచ్చకప్పురమునసలరుగంధమునొక్కహంసయాన।
పెట్టెసొమ్ములనెల్లఁబెట్టెదండలఁజుట్టెఁజెలువొందఁగానొక్కసింహమధ్య।
బొట్టునెట్టనదిద్దిముందునిల్పెనునిల్వుటద్దమొక్కతెవేల్పుముద్దులాఁడి।
పసపుఁబూసిరాసమెసలారఁగాఁగుంకు । మాక్షతంబులిడిరివైతెమౌక్తిఁ।
గోరమౌక్తికుండవారసారూప్యంబుఁ । గాంచితంచుహాస్యకలనసతులు॥ ౫౬౩॥

ఉ॥ శ్రీవిలసిల్లఁబెల్లుగఁగిరీటముఁబెట్టెనొకర్తెవాసర।
శ్రీవలెజాళువాజిలుగుఁజేలముమేల్వలెవాటువేసెనిం।
పైవెలుఁగొందనొక్కవికచాబ్జముఖీమణిమంజులంబులౌ।
పావలులీలమైఁదొడిగెఁబల్లవపాణియొకర్తయత్తఱిన్॥ ౫౬౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ నీవాళియె త్తిరాదట । దేవ స్త్రీ (లాత్మదృక్ప) దీపితదీప।
శ్రీవిలసిలమంగళగీ । తావళులన్మార్తికునకుహర్ష మెసంగన్॥ ౫౬౫॥

మ॥ మునుము న్వ్వెల్వడి రోలిదిక్కులదరన్ మ్రోయించు చుంబల్మయున్।
ఘననిర్ఘోషములౌ పిరంగులను వెన్కంబల్దుపాకుల్దగం।
గనుయోధ్ధ్రలథముల్గజంబులుదురంగంబుల్భటుల్దార్యముల్।
వినుతానేకపరాప్సరోనికరముల్వ్వేడ్కన్గడు న్వ్వెల్వడన్॥ ౫౬౬॥

మ॥ పవిశక్త్యుజ్జ్వలదండఖడ్గవిలసత్పాశధ్వజాంచద్గదా।
ఘవిమచ్ఛ్వాలకరుల్సభార్యులగుచున్ శక్రాగ్నికాలాసుర।
ప్రవరాంభఃపతివాయుయక్షపవిదిక్స్వాముల్మహేభోరణా।
శ్వవిపత్క్రున్నరమాకరైణహయగోపత్యంచితుల్వచ్చిరా॥ ౫౬౭॥

చ॥ అమలినవారిమైనవిబుధాపగనాఁగవెలుంగబ్రహ్మసూ।
త్రముజపమాలకుండికయురాజిలనిర్మలపుష్కరోడుచం।
ద్రములనమిత్రుఁడోయనఁగబ్రహ్మయుబల్విడివెల్వడెన్ స్వవా।
గ్రమణియెకాఁగశారదమరాళముశారదనీరదంబుగాన్॥ ౫౬౮॥

శా॥ కావింపన్గుహవాజితాండవమువిఘ్నధ్వాంతవిధ్వంసిసం।
భావింపన్సురచాతకాళిపొగడన్భక్తేష్టవృష్టిప్రదం।
బై వీట్పుత్షమరుత్ప్రచోదితమునై యబ్జోత్థగర్జార్భటిన్।
శ్రీవిద్యుల్లతయుల్లసిల్లఁగనైదంగృష్ణాబ్దము న్వ్వెల్వడెన్॥ ౫౬౯॥

మ॥ మొగినెక్కుమ్మడినెక్కినెక్కినమలన్మక్కంటెపండుల్గడల్।
దిగమ్రింగంగను వెల్లపండ్లుదినసక్తిన్సర్వభక్ష్యంబులన్।
జగదాద్యుండుగజాస్యుఁడు న్వ్వెడలెవిఘ్నధ్వాంతముంజోపిభ।
క్తగణంబుబ్బఁగసర్వసిద్ధులిడఁగన్దానెక్కిపెన్గెక్కుపైన్॥ ౫౭౦॥

ఉ॥ ముప్పదిమూడుకోట్లుసురముఖ్యులునైనికులైభజింపఁగా।
నప్పుడువచ్చెషణ్ముఖుఁడహర్పతితేజుఁడుమాసబాహుఁడ।
య్యెప్పులకుప్పవల్లియుమహోత్పలలోచనదేవసేనయుం।
జొప్పడదక్షిణోత్తరరుచుల్పచరింపశిఖావళాఖ్యుఁడై॥ ౫౭౧॥

కం॥ తనదుషడక్షరమంత్రం । బునుజనులకుఁదెలుపుననఁగఁబుత్రుండుమహః।
ఘనుఁడుషడాననుఁడైతన । ఘనతన్దెలుపుచనుమ్రోలఁగ్రాలన్జాలన్॥ ౫౭౨॥

మ॥ వినుతామర్త్యనదీసమేధితమునై విధ్వస్తతాపంబునై।
ఘనకంఠద్యుతిభృంగమైసఫలమిష్టాభీష్టదంబౌచుశ్రీ।
తనుమధ్యాంచితకల్పవల్లియలరన్దాబిల్వనాథామరా।
వనిజంబు న్వ్వెడలెన్సురభ్యధిపతిస్వర్గోపురానీతమై॥ ౫౭౩॥

మ॥ తనకుంభంబులుదొండమున్నడకయుందన్వీస్తసూరుప్రచా।
రనుతిందెల్పననల్పకల్పనలసర్వస్తుత్యముక్తావళిం।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

దనమస్తంబున దాఁచుటం గనుఁగొనం దద్దూత నాఁడోఁచుచ।
క్కనిమత్తేభము నెక్కి వెల్వడియె ముత్కర్షేంద్రుఁ డత్యున్నతిన్॥ ౫౭౪॥

సీ॥ వీఁడఁటే మౌక్తికవిశ్రుతరత్నంబు శంకరదోర్వంశసంభవుండు।
వీఁడఁటే జన్నంబు వెలయంగఁ గావించి నేన సృష్టించిన సృష్టికర్త।
వీఁడఁటే లోకైకవీరుఁడౌ నాజానుమండలుఁ జెండిన దండిదండి।
వీఁడఁటే మనముక్తిఁ బెండ్లియాడం బొమవిండ్లు రెండూనిన పెండ్లికొడుకు।
కులము శక్తియు శూరత చెలువమమరు । వీని కెనయొరుఁ డెందుండు వీనిఁ గాంచు।
భాగ్యమబ్బెనటంచు నుత్పలనయనలు । నూచిరా నేచనకమని చోద్యముగను॥ ౫౭౫॥

చ॥ అనువుగ వచ్చి రచ్చటికి నత్ర్యనసూయలు పౌత్రి పెండ్లికిన్।
మునివరుఁడైన గాధిజుఁడు ముఖ్యహితుండగు శిష్యు పెండ్లికిన్।
ఘనులు సులక్షణాదులను కాంతసుదండ్రిది పెండిలింగనన్।
జననుతుఁ జానునీతియను స్వప్రభు పెండిలిఁ జూడ వేడుకన్॥ ౫౭౬॥

కం॥ తనదౌహిత్రిది పరిణయ । మునుగన నార్వ్వుండు వచ్చె మోదముతోడన్।
ఘనులు వసిష్ఠాదిమునుల్ । వనితలతో వచ్చి రధిక వైభవ మెసఁగన్॥ ౫౭౭॥

కం॥ వచ్చినవారల నెల్లన్ । మచ్చిక దుర్వాసుఁ డుదగు మాటలఁ బ్రేమం।
బెచ్చుఁగ సమ్మానించెను । సచ్చరితుఁ డితం డనంగ సకలజనంబుల్॥ ౫౭౮॥

క॥ మున్నుగను బెండ్లికూఁతుఁ గ(ఁ) । జెన్నుగఁ గై సేసి రంతఁ జెలియలు ముక్తిన్।
మున్నీటికన్నె నచ్చర । యన్నులవలె గౌరి నిస్సురాంగనలవలెన్॥ ౫౭౯॥

సీ॥ తలవాకిట నునిల్చుఁ దనభర్తఁ బలుకంగనీయమి కనగట్టివాయి యొకతె।
యెదనెక్కొనియె నెక్కొ యిందీవరదళాక్షి పతిహృదయంబాఁగు పగిది నొకతె।
సామేన నెలకొని సగము నేసి మగని నరికట్టునా నొప్పునతివ యొకతె।
పెనిమిటి నన్యాంగనను జూడనీదన వేఁగంటి యని నాథుఁ బిలుచు నొకతె।
కాంతు నెవ్వరునుం బొడఁగాంచనట్ల । తనునిఁ గావించుకొనె నాఁగఁ దనరు నొకతె।
తరమె యీ ముక్తిసౌందర్య మరసి పొగడ । ననుచుఁ దగఁ బాడె నప్సరోవనిత యొకతె॥

మౌక్తికోద్వాహము.

కం॥ ఇనుఁడు మకరమున నుండఁగ । ననిమిషగురుఁ డుండ మీనమందాలగ్నం।
బున మాఘశుద్ధపంచమి । నొనరెం బరిణయముహూర్తము రుశుభకరమై॥ ౫౮౧॥

కం॥ కన్యాదానము సేసెన్ । ధన్యుఁడు దుర్వాసుఁ డపుడు స్థాణుభవునకున్।
మాన్యునకు నమ్ముక్తిక । నన్యజజయుఁ డవు శివునికి నగపతి పగిదిన్॥ ౫౮౨॥

శా॥ కట్టెన్ మంగళసూత్ర మంచితుఁడు ముక్తీశుఁ డమ్ముక్తికిన్।
గట్టింపొందఁగ రశ్మిఁ బద్మినికిఁ జక్రస్వామివో లెన్నహా।
న్మక్టైదందలఁ బ్రాలపోఁతలకుఁ గానన్ స్వాతివర్షంబుగా।
మెట్టించెన్ సనెకంటి మౌక్తికుఁడు నెమ్మిన్మించు చేమబ్బునాన్॥ ౫౮౩॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ అల్లునిక త్రిజుఁడొసఁగెం । బెల్లుగవస్త్రాభరణసువిశ్రుతధనగే।
హొల్లసితక్షేత్రంబుల । మొల్లంబుగబహుగవాశ్వములదాసతతిన్॥ ౧౮౪॥

కం॥ చదివించిరంతనందఱు । నదనిదియనివివిధభూషణాంబరములనిం।
పొదవవధూవరులకుస్వ । ర్ణదీనదీనులకువృష్టిప్రకరములనఁగన్॥ ౧౮౫॥

పంచచామర॥ అరుంధతీవసిష్ఠులన్మ - హామునంబునంబొరిం।
బరంగనల్లదంపతుల్న - భంబుగానుగాంచిరం।
తరంగమందువారియట్లు - తాముఁహూడియుండఁగన్।
స్మరించెగాధిజుండుదాను - జానకీవివాహమున్॥ ౧౮౬॥

కం॥ కంజాప్తుఁడుగదరవిపగ।టం జేరఁగనీకరతికటందన్మిథునం।
బుంజాకెఁగాలవశుఁడై । సంజయొసమకూర్పదూతిచందమునొందెన్॥ ౧౮౭॥

ఉ॥ యామినియొప్పెనప్డువదనాబ్జయనుత్పలమాలికాఙియన్।
గాముకచిత్తషట్పదనికాయనికాయసరోజకుట్మల।
శ్రీమదురోజముక్తివలెఁజెల్వయిమౌక్తికుఁజేనెవఖ్యనిన్।
శ్యామయనంతమౌక్తికప్రశస్తయొనర్పదెశ్రీకుమౌక్తికున్॥ ౧౮౮॥

కం॥ హరిణీగణకరకలిత । స్ఫురితానిలవైద్యుతరుచిసురుచిరదీపా।
త్కరదీప్తముకురభిత్త్య । జ్జ్వలమైతేజోమయమగుశయనగృహమునన్॥ ౧౮౯॥

సీ॥ జీవదంతపుఁగోళ్లఁజెల్వయిశ్వేతవరాహదంష్ట్రాద్భుతరసయనంగ।
శాతకుంభస్తంభసంభృతంబయి మేరుశృంగసంగతము జేజేనెలవన।
మౌక్తికస్రజ్మిళన్మల్లికామాలికాజాలమైచంద్రాంశుజాలమనఁగ।
గాలిపరపుదిండ్లుఁబూలపానుపుగల్గికడళులఁగ్రాలుపాల్కడలియనఁగ।
నొప్పమేల్మంచమునఁగూరుచుండిరెలమి। ముక్తియునుమౌక్తికుండునుయుక్తముగను।
విరులఁజల్లుచునలరువీవెనలవీచు । కీలుబొమ్మలునూడిగంబొలిఁజలుప॥ ౧౯౦॥

తే-గీ॥ అల్లమంచంబుదంపతీసల్లలితము । దర్పణాత్మకకుడ్యవితానమందు।
వెలయఁగంబ్రతిబింబించువిధముఁజూడ । దిక్పతులుదానిఁగొనిచనుతెఱఁగుదోఁచె॥

తే-గీ॥ సుషిరతతతాళమురజముల్ శోభనంపుఁ । బాటలాటలుపుత్రికాకోటినెరప।
నప్సరసలల్లనల్లననానైపమున । జుణిగిరటవృద్ధవేశ్యలచొప్పెలర్ప॥ ౧౯౨॥

కం॥ తలయెత్తవుతిలకింపవు । పలుకవుగదియవుకలయవుపంతమొలపమో।
వలపునిలుపవళమాయని । చెలువుఁడుమున్నన్నమించిచెలువం జెనకెన్॥ ౧౯౩॥

సీ॥ పాణిపల్లవమొకొపద్మంబొకోకందనికరగ్రహణమునమరఁజేసె।
మీఁదఁబాముసిపల్కిమెలఁతుకదలయెత్తజడయనిచెక్కులనిడియెముద్దు।
లివిశంఖచక్రములవునొక్కొయనిగళస్తనములనివిరెను జక్కఁబుణికె।
నీవినావిగకొందునీవడినంచునునీవినిసడలించెనెలఁతపెనఁగ।
నాయకుఁడతండుమౌక్తికుఁడాయలివయొ । ముక్తిముక్తయెయగునైక్యముక్తముగద।
తన్మహానందమెన్నంగఁదరమెయొకుల । కనుభవైకవేద్యంబనియనఁగనెతగు॥ ౧౯౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ అనుదితవాక్యయదత్త । ప్రణయాలింగనగణయునరచితరుచిరచుం।
బనవిరతియవిహితప్రా । సనాథునిసువృత్తమువలెసతియలరించెన్॥ ౯౯౫॥

కం॥ తమతపములకుసుఫలముగ । రమణియురమణుండుగూడిరత్యానందం।
బమరఁగనఁదానిఁకేలనఁ । దమిదూతికరీతిఁదొలఁగఁదరలెఁదరలఁగన్॥ ౯౯౬॥

ఆ-గీ॥ నిదురవారిఁజేరనేరకరాతిరి । తోడఁగూడవీడెఁగ్రీడలాపలుఁ।
జిన్నెలసుచువారిసేవించిమించెస । త్సంగతింగదాయసముసమకొను॥ ౯౯౭॥

శోభన మహాశ్రీ వృత్తము.

చూడంగదేచంద్రు - సోఁకెందమంబరిది - చొక్కాంచెఁజెందొవలు - శోభనమే।
వాడెంగదేకల్ప - వల్లీమతల్లియిది - భానిల్లెమంజరులు - బాగనమే।
వీడెంగదేరిక్క - పిండొప్పెనద్దముల - బింబంబునంగుళులు - వీలనమే।
యాడంగలేదేల - యంచన్నశోభనము - హాశ్రీయిదొననిరి - యాఘనమే॥ ౯౯౮॥

మత్తకోకిల॥ చిత్తజాయితునిన్వసంతునిఁ - జేరియావనదేవతా।
మత్తకాశినిరంజిలుంగద - మంజుకీరముబింబమున్।
జిత్తగించెనుగాంచుఁడంచని - చెల్వగిన్కఁగనుంగొనన్।
మత్తకోకిలవృత్తమిత్తటి - మాన్యమాననిరంగనల్॥ ౯౯౯॥

మంగళ మహాశ్రీ వృత్తము.

పొందఁగనువృష్టిఁగ్రతు - భుక్కులుప్రహర్షమును - బొందఁగమహర్షులుదగంగన్।
జెందఁగముదంబుఁగవి - శేఖరులుపండితులుఁ - జెందఁగనుభూసురులొగిన్శ్రీ।
మందిరులురాజులును - మాన్యులవుబంధువులు - మైత్రిగలవారలునుభృత్యుల్।
పొందనిలనందఱుప్ర - పూజ్యతవధూవరులు - పొందిరిటుమంగళమహాశ్రీ॥ ౧౦౦౦॥

పౌరుష ప్రశంస.

మ॥ అనెమృత్యుంజయుఁడత్రిపుత్రకునితోనై తేలయక్రోధిగాఁ।
గనునీవొందితిగాదెతత్ఫలములింకంగోరుమాక్రోధమున్।
జనదెల్లప్పుడుదానిఁబూనవిడువన్నైకంబయేనుండుటొ।
ప్పనహానుస్నములేకతమ్ములముసొంపుంగెంపుఁబుట్టించునే॥ ౧౦౦౧॥

ఉ॥ నెట్టనఁగోపమున్విడువనెమ్మదిగల్గదుదానినెప్పడుం।
దొట్టమినెట్లసాధువులఁద్రుంచుటద్రుంపమిసాధురక్షణం।
బెట్టుగఁగోపమేదజనుఁడెంతయుహైన్యమునొందివ్యర్థుఁడౌఁ।
గుట్టినఁదేలుగుట్టమినిఁగుమ్మరపుర్వనరేనరుల్దరన్॥ ౧౦౦౨॥

చ॥ తనరుసహస్రధాముఁడునుతైక్ష్ణ్యమునొందిమరీచిసూచియై।
తనుఁగననీకయెవ్వరినిధన్యతలోకనమస్కృతుండుగాఁ।
గనుఁగొననెల్లవారలకుగాదిలిగానయిశీతరశ్మిదాఁ।
గనియెఁగళంకమున్క్షయమునుంగాంచెడుఁబల్మఱుపాముకాటులన్॥ ౧౦౦౩॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఉ॥ సత్తముఁడొంటఁదేజమునుశౌర్యముమానెడుమానహీనుఁడే।
మెత్తనివానినెత్తెదరుమిక్కిలిదుర్జనులక్కటాబలో।
ద్వృత్తునిఁజేరఁబోరుబహుభీతినిఁగ్రుద్ధుసమిద్ధశౌర్యునిన్।
మెత్తనికుందెలుందునిమిమెక్కుదురక్కరివైరిఁగందురే॥ ౭౦౪॥

ఆ-వె॥ ప్రాణమానములనురక్షించుకొనవేఁడు । వాఁడుతేజమూనవలయువాని।
నెల్లనట్టివెడఁగుపొల్లువోవిడిచెడు । నగునుదేజెడలినయగ్గియట్లు॥ ౭౦౫॥

కం॥ ప్రావృడ్వారిదమువలె । న్నీవుందువుముందిపుడననీరసశరద।
ద్దావళివలెఁగనుపట్టెదు । శ్రీవిలసిలసరసుఁడవయిచెందుముఘనతన్॥ ౭౦౬॥

కం॥ నావుడుదుర్వాసుఁడునిజ । మీవిధమనిసంస్మరించెనిటఁగ్రోధంబా।
రావేయనియదిసాంజలి । యైవెలయఁగఁజేరెశిష్యుఁడాత్మసురునన్॥ ౭౦౭॥

కం॥ ఎలమినిఁగ్రోధనుఁడమ్మని । వెలనెనుసక్రోధుఁడగుచువిబుధుఁడుసచ్చా।
త్రలనితుఁడగునట్లాహుతి । విలసితశిఖియనఁగమేషవిహితహరియనన్॥ ౭౦౮॥

కం॥ పరిహాసోక్తులలక్ష్య । స్ఫురితాహంకారవచనములునుగుచేష్టల్।
గరమఱజనులందుంద । ద్వరమునిదుర్వాసుఁడపరఁదనతేజమునన్॥ ౭౦౯॥

కం॥ విరిసెఁదమమింకెవిషమొగిఁ । గరమఱఁబంకముదివాంధగణమోలములం।
దిరవుకొనెనత్రిజాహ । స్కరుఁడుస్వతేజంబుతోడఁజాలంగ్రాలన్॥ ౭౧౦॥

ఉ॥ వానిగఁగాంచిహర్షమువివాహముపూర్తిగఁగాంచిశంకరుం।
డాసమయంబునంబలికెనత్రిజుతోవరమేదియేనియు।
ల్లాసముతోడవేఁడుమదిలభ్యముగాఁగనొనర్తునన్నదు।
ర్వాసుఁడునేశపించినఁదపంబఱకుండవరంబొసంగునా॥ ౭౧౧॥

చ॥ శివుఁడనియెన్శపించినను జెన్నగురెట్టిగనీతపంబటం।
చవితథవాక్యుఁడైమఱిప్రహర్షణలక్ష్యముగాఁగనింకవేఁ।
డువరములిత్తునాఁగనుగడుంగడువేడుకనత్రిపుత్రుఁడిం।
పువెలయవేఁడెనోవరద భూవినుతా తనుమధ్యమాధవా॥ ౭౧౨॥

సీ॥ కంజశైలమునకుఁగడఁగినీవేఁటేఁటరావలయును నుత్తరాయణమున।
మాఘపంచమియందుమానితంబుగముక్తికల్యాణమిటజరుగంగవలయు।
శివరాత్రివఱకీవుచెలఁగుటనిటనుదత్కాలంబునందిందుఁగడఁకనిన్నుఁ।
బూజించువారెల్లభుక్తిముక్తులఁజెందవలయునుమఱివేఱువడినినైన।
నిచ్చటికివచ్చినినుఁగొల్వనిర్జతత్వ । మెనయవలెనెవ్వరేనియునీకథఁజది।
విననువినిననుసుజ్ఞానమునుగనవలె । ననుచువరమత్రిజుఁడువేఁడెనభవుఁడిచ్చె॥

మ॥ క్షమఁగంజాచలమందుముక్తిజనకస్థానీయమేకాకృతిన్।
నిమిషాఖ్యాంతరయేకవల్లియెచటన్నిచ్చల్వసించుందదా।
దిమశైలాపపురంబుదాఁకనెగడందీపించెనాపేరనే।
కొమరారెందదుదారబిల్వపురియక్షోభ్యంబురక్షోఘ్నమై॥ ౭౧౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ మునిదుర్వాసునిఁ గ్రోధం । బునఁదపమటికుండమటియుఁబొంపిరివోవన్ ।
ఘనునిఁగఁజేసితిమమ్ముం । జెనయింపకుమయ్యక్రోధశిఖిబిల్వేశా॥ ౬౧౫॥

౨

కం॥ నలువుగదుర్వాసఃపుర । చరిత్రదనుఁజదువవినఁగజనులకుఁగూర్చున్ ।
బలువితములైనమేలులఁ । గలపములకువలపులల్లఁగదియించుక్రియన్॥ ౬౧౬॥

సుభగవృత్తము॥ అనిసూతుం-ఘనుహొంద । న్వినిపింప-న్వినిమానుల్ ।
గనిరాత్మన్-ఘనుబిల్వే । శునిదుర్వా-సునిప్రోలన్॥ ౬౧౭॥

కం॥ కనదుర్వాసస్సంఖ్యగఁ । దనరఁబ్రకృతిపురుషపద్యతతియిదిదగుఁబే ।
ర్కొనదుర్వాసోబింబం । బనిశ్రీబిల్వేశ్వరీయమందోశ్రీశా॥ ౧౬౮॥

శార్దూలవిక్రీడిత వృత్తము. (గోమూత్రికా బంధము.)

పారావారశయాదయాశయమహాపాపాటవీపావకా ।
ధీరాకారజయాశ్రయాప్రియమహాదీపాభవిద్రావకా ।
ఘోరాకారసురారిభూధ్రభిదురద్గుర్వాయితాంచన్నఖా ।
తారాధారపరాస్వభూయఖిసరత్సర్వామృతాశన్నఖా॥ ౬౧౯॥

డిణ్డిమ వృత్తము.

బిలేశయశయానువిదిత - వీర్యసంశ్రయా ।
జ్వలజ్జ్వలనవీక్షణఘన - సజ్ఝగర్జనా ।
కులాచలనిభాఙ్గవిమత - ఘోరసఙ్గరా ।
పలాశముకుళాభనఖర - భక్తరక్షణా॥ ౬౨౦॥

తుల్య వృత్తము.

మారాకృతికృత - మారానువిజిత - మారానువిధృత - మారాక్షసహర ।
ఘోరాగృహకృత - ఘోరాకృతసుర - ఘోరాధృతపర - ఘోరాజరుధిర ।
ధీరాశయనిత - ధీరాజనితను - ధీరాజమదను - ధీరత్నవినుత ।
నారాయణశ్రిత - నారాయణనర - నారాయణహరి - నారాయణహిత॥ ౬౨౧॥

గద్యము.

ఇది, శ్రీతనుమధ్యాంబాకరంబిత శ్రీబిల్వనాథమహాదేవశిష్య తిప్యోపజ్ఞాక్షర సాంఖ్యాచార్య పర్యవితకవిత్వ తత్త్వవిత్ప్రకాండ శ్రీమత్కొక్కొండ వేంకటరత్నశర్మవినిర్మితంబై కవిమణినామంబునంబరఁగు శ్రీబిల్వేశ్వరీయంబను పద్యకావ్యరత్నంబునం .

బంచమబింబము, దుర్వాసఃపురీబింబము, దూర్వాసబింబము.

ఉత్తరభాగము, పురుషభాగము.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీబిల్వేశ్వరాయనమః.

బిల్వేశ్వరీయము.

షష్ఠ బింబము.

రత్నాయనపురీబింబము, అథేదేశబింబము.

ప్రథమభాగము, బిల్వేశభాగము.

కం॥ శాండిల్యవనావాసా । శాండిల్యాయితఖరనఖసదభిమతఫలా।
శాండిల్యమునీశస్తుత । శాండిల్యేశఘటికాద్రిచరనరసింహా॥ ౧॥

౬

మ॥ యమిసంవేద్యముజీవదేవులయభేదార్థంబభేదేశభా।
వమునేతెల్పెడునెద్దియద్దియెమహావాక్యంబువేదాంతగో।
ప్యమగుంగాత్రిపదాప్తి బిల్వమదిసంభావ్యండభేదేశుఁడీ।
క్షమబిల్వేశుఁడనంబడుంగనుకఁగాంక్షుంగొల్తునాశ్రీశ్వరున్॥ ౨॥

ఉ॥ యత్నముతోనయత్నముననర్థులుపెక్కురుగొల్చియక్కడన్।
రత్నములన్ప్రథంగనుటరత్నముతాత్త్వికమందుఁదోఁచుటన్।
రత్నమువర్గమూలమటరాజిలఁబొల్చుటబిల్వకంబదే।
రత్నపురంబనంబరఁగురత్నపురీశుభజంతునెంతయున్॥ ౩॥

కం॥ అనిరత్నపురియురత్నా । యనపురియనిబిల్వవనికినాహ్వయములవె।
ట్లొనరెఁదెలుపుమనసూతుఁడు । వినుఁడీరలటంచునిట్లువినిపెమునులకున్॥ ౪॥

గేయ శాండిల్యోపాఖ్యానము.

శా॥ శాండిల్యుండనుమానివర్యుఁడుతపస్సామ్రాజ్యదంబుర్వినే।
దుండున్క్షేత్రవరంబుఁదెల్పుమనుచత్యుత్సాహుఁడై వేఁడస।
త్కాండస్తుత్యముక్షేత్రరత్నమదియొక్కండుండుఁదన్మ్యాలమా।
శాండిల్యావనిజంబుబిల్వమనిశశ్వద్భక్తిఁదండుండనెన్॥ ౫॥

సీ॥ వినుతింపఁబడుఁగర్మజనితకుష్ఠాదిరుగ్వితతిఁబాపునుగానబిల్వమనఁగ।
స్తుతియింపఁబడునతస్తోమంబుపాపంబువెసఁద్రెంచుఁగావునబిల్వమనఁగ।
బాగడంబడునుదుఃఖపుంజంబులంబారిభేదించుటంజేసిబిల్వమనఁగ।
గొండాడఁబడుముక్తిగోపురద్వారంబుబీగముచేయాటబిల్వమనఁగ।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

నక్షరద్వయమేకాక్షరార్థబోధ । కంబభేదాక్షరాద్యంతకలితమునయి।
ద్వైతసాలంబుఁగూల్చియద్వైతసిద్ధి । వెలయఁజేయుటనెగడెడుబిల్వమనఁగ॥ ౬॥

సీ॥ ఎదిశ్రితపంబుననుదయించెశ్రీఫలశ్రీనామములశ్రితశ్రీకరముగ।
దేనిసాదలలందుదేవతలందఱుగోరితాల్చెదరుమాలూరమనఁగ।
దేనిపేరొందుటంద్రిజగన్నుతుండయ్యెమున్నుశాండిల్యుఁడన్మునియుఁబరఁగ।
దేనికైలాసాఖ్యమానితంబుగఁజేయనాయెనుహానటుండభవుఁడుదగ।
నేదియష్టోత్తరశతాఖ్యలెనసితనదు । నామధేయంబుస్మరియించిననువినినను।
స్మర్తకునుశ్రోతకునుసర్వసౌఖ్యములిడు । వినుతమదియావనస్పతిబిల్వమనఁగ॥ ౭॥

సీ॥ తనమీఁదిగాలిసోఁకిననరులనునిరామయులఁబావనులఁగామహిమఁజేయుఁ।
దననీడనిలిచినఁదపనతాపంబునుదాపత్రయంబునుదలఁగఁజేయుఁ।
దనయాకుఁగనఁద్రినేత్రునిపూజఁదనజగత్త్రియపూజ్యతనుమదిఁదలఁపఁజేయుఁ।
దనపండ్లఁగైకొనవనిలోపభోగంబులోఁద్యాగమునునెదఁదోఁపఁజేయుఁ।
దనదువిటపంబునేమఱిచెనకముండ్ల । చేతశిక్షించుగురునట్లుశ్రీఘటించు।
ఈనిపోలికనారాధ్యమైనముక్తి । వెలయనొసఁగుశివాకృతిబిల్వమనఁగ॥ ౮॥

సీ॥ దేనిచిగురుఁగోరిపూనెడునెలదారిసామేనిచానమైచందమునను।
దేనియాకులుగుళ్లైనేనియుమఱియెండెనేనియునిడఁదగునీశ్వరునకు।
దేనిముయ్యాకులంబానినిత్యంబునుబూజింపముక్కంటిముక్తినిచ్చు।
దేనినిగనినను జేనంటిననుబత్తినెరఁగిననానాఁటిదురితమణఁగు।
దేనిఁజూచినఁబుణ్యంబుదేనిఁబుడుకఁ । బాపనాశంబుదేనినిభక్తిమ్రొక్కఁ।
గోటిజన్మసుకృతతుల్యమాటనదియ । వెలయునెటుగాంచిననుసారబిల్వమనఁగ॥ ౯॥

సీ॥ వేదండములవేనవేలనులక్షోపలక్షలగుఱ్ఱంబులనిడుఫలము।
గోవులఁగోటానకోట్లనుగోటికన్యకలదానముచేయునట్టిఫలము।
మూడుకోటులగ్రామములఁబదికోటులుచెఱువులఁగలిగించిచెందుఫలము।
మఱికోటిసాహస్రమఖములుసల్పుటనయ్యెడునురువైనయట్టిఫలము।
శివునికొకబిల్వదళమిడఁజెందవచ్చు । వినుతమోక్షప్రధానంబుబిల్వమంద్రు।
సరవినిచ్ఛాక్రియాజ్ఞానశక్తిత్రిదళ । విలసితంబందురార్యులుబిల్వమనఁగ॥ ౧౦॥

సీ॥ అంగనయాసర్వమంగళమాలూరసాలముంగావించెనాలినోలి।
జగదేకసుందరస్వశరీరమొల్లకశ్రీకేలనయ్యెనుశ్రీఫలముగ।
నార్యాంగసౌకుమార్యమునిచ్ఛగింపకమారేడుచిగుళులఁగోరికొనెడుఁ।
గైలాసమునుబాసికైలాషవనముననలరుశాండిల్యేశుఁడగుచనయము।
బిల్వమునబిల్వవనమునబిల్వపత్రి । కయనబిల్వేశయనిననుగడఁగివారిఁ।
బ్రోచుబిల్వవనింబెంపఁబ్రోచుపెట్లొ । బిల్వనాథుండెమెఱిఁగెడుబిల్వమహిమ॥ ౧౧॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

బంగారము.

అనియుబిల్వవనంబునందుఁదపంబునుజలుపుమంచునునందిదెలుపనతఁడు - దెలిసికొనెన్।
తెలిసియాతండటనెలకొనినీవాతటంబునంబిల్వవనంబునిలిపె - నింబడరన్।
తద్దళంబులుగొన్నితనపూజకిడుకొనిపూజకులకునెల్లఁబొసఁగనొసఁగెఁ - బుణ్యుఁడుగా।
పృథివిబిల్వమయిగానెసఁగించెబిల్వేశ్వరాష్టమూర్త్యన్యతమాకృతియనఁ - బ్రాంచితుఁడా।
వేయునేలశాండిల్యుండెబిల్వమనఁగ - వెలసెబిల్వ।
మూనెశాండిల్యనామమూమౌనియోగి - గానెసంగెఁ।
బోష్యపోషకభావంబుపొసఁగెడునన - బుధనుతమై।
గేయశాండిల్యమననిదికీర్తితమగుఁ - గృతివరంబు॥ ౧౨॥

ఆ-వె॥ మఱియుఁగాళభీమమత్తులన్వారలు । నింకఘూరనందిశంకరులాగి।
స్వాహ్వయాద్యుపాన్యునక్షురగేయబి । ల్వేషుఁగొలిచిరొందిరీప్సితముల॥ ౧౩॥

ఇది, గేయశాండిల్యోపాఖ్యానము.

కాళోపాఖ్యానము.

మ॥ అలబిల్వాటవిస్కందసాధమనఁగాహర్షప్రదంబైయొకం।
డలరుంగొండయదౌనువల్లిమలనానందుండునెక్కండుభి।
ల్లలలాముండుకుటుంబికాళుఁడనఁగాలత్యైకచతుండుస్వో।
జ్జ్వలబాణాంశునిపీతసర్వమృగశశ్వజ్జీవనుండింపుగన్॥ ౧॥

కం॥ శివరాత్రినాఁడువఱువా । తవెడలెవేఁటకయివాఁడుదగవిల్లమ్ముల్।
వివిధస్థలములవెదకెను । దవదొకమృగమునుబతంగతనురవిగ్రుంకెన్॥ ౨॥

శా॥ గౌరీతీర్థముదండనుండెనపుడకాళుండుక్షుత్పీడితుం।
డైరావేయిటనీరుగ్రోలమెగముల్వ్యాయామముంజేయుదుం।
దోరింపంగనటంచునున్నటశార్దూలంబొకండంబుపా।
నారంభంబునవచ్చెఁగ్రచ్చఱమహోగ్రాక్షుల్వెలుంగంగడున్॥ ౩॥

చ॥ పొడఁగనిదానిచేరువనెపొందిమహాభయముందడంబడం।
గడఁకనుబిల్వవృక్షమునుగ్రక్కననెక్కెనుబోయయామెడం।
గుడువకనీరువ్యాఘ్రమదిగొబ్బననుబ్బఱబొబ్బరించుచున్।
మడువకనంగలేయుచునుమండిడియుండెనువానిఁగాంచుచున్॥ ౪॥

ఉ॥ వాఁడపుడోర్చియాఁకటినిఁబైకొనుకూర్కుడొఱంగఁగోరిమా।
రేడుదళంబులంబెఱికిక్రిందనువేయఁగఁజొచ్చెనక్కడన్।
వేడుకగాస్వయంభువవువిశ్రుతలింగమెసంగెసంగతిం।
జూడఁగబిల్వనాథపదసూచితమయ్యదియయ్యెనయ్యెడన్॥ ౫॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఉ॥ అంతటఁగొంత సేపటికి నవ్వలివోయెను నప్పదీ కొనాఁ।
గంతుహరుండు బిల్వదళకాయ సమర్చితుఁడాట నెట్టులే।
నంతకతుల్యుఁడామెఱుకు త్యక్తదరుండయి మ్రానుడిగ్గియా।
ప్రాంతమునన్ క్షుధార్తుఁడయి యారయుచుండె మెగంబులం బొరిన్॥ ౬॥

తే-గీ॥ అత్తఱింజలపానార్థ మరుగుదెంచె । హరిణియొక్కటి గర్భభరాలసయయి।
యాకుగదలినఁ బులివెఱ వ్యాధభీతి । వెనుకఁ జూడ్కులు నిక్కు వీనులునుదనర॥ ౭॥

ఆ-వె॥ వచ్చియా కిరాతు బాణపాణినిఁ గాంచి । కాలవచ్చినా వెకరుణ నన్నుఁ।
గావుమన్న యంచుఁ గట్టిరిదిగ నర । భాషఁ బల్కె లేఁడి వాఁడు సూచి॥ ౮॥

కం॥ చిలుకలును గోరువంకలుఁ । బలుకు మనుజభాషణముల వలె వర్ణములం।
బలుకంగ లేవు లేఁడియి । దలరం భాషించు దీని నర సెదనంచున్॥ ౯॥

తే-గీ॥ పస్తుపడుటను శివరాత్రి ప్రథమయామ । పూజ నెట్లేనిఁ జేయుట భువనపతికిఁ।
దనకు నాలవపాల్పాపమున శియింప । ధర్మబుద్ధి యొకించుక దనర నలరి॥ ౧౦॥

కం॥ హరిణీ నేఁ జంపితి బలు । వెరవార నన్వివిధ జంతువితతుల నెందున్।
నరభాష న్భాషించిన । వరమృగము ను గానఁ గాన వాంఛ గలిగెడున్॥ ౧౧॥

కం॥ నీవెవ్వర వెందుఁ గలిగి । నావేలా మృగిగ నయితి నరభాషయును।
శ్రీ వెలయఁ గలిగె నీకిటు । లేవిందుం దెలుపుమనఁ గనిట్లనె నదియున్॥ ౧౨॥

సీ॥ తల్లితల్లియె తల్లి దగు మామమామయె తండ్రి గడలి వెన్నదగిన యన్న।
తల్లితల్లియె యక్కదగు మామమామయె బావ పున్నె ముగల్గు వారు మగలు।
గొడుకంచ నెఱరౌతు గోడలు చదువులనాతి కూఁతురుమల కూఁతు రల్లుఁ।
డావలిమలయల్లుఁడనుఁగు బిడ్డలు పెక్కు రొడయలు జడదారు లెడయనిపరు।
వమ్ము మాయని యందమ్ము వమ్ము గాని । పొందునింపొందఁ గందాళి బొట్టెడపక।
యలరు నేరికి వేల్పు ప్రోలాటపట్టు । వారలచ్చరలన మెచ్చు వడయువారు॥ ౧౩॥

కం॥ వారలలో హరిణియనెడు । పేరనలరు దాననేను బ్రియతమనైతిన్।
ధీరహిరణ్యాక్షుండను । వీరాసురునికి నతండు ప్రియతముఁడయ్యెన్॥ ౧౪॥

తే-గీ॥ క్షుత్పిపాసలు నిద్దుర సోఁకనట్టి । చోటుగద స్వర్గమందుండి సురతమునకుఁ।
బ్రొద్దు సాలక యొండొరుల్ పద్దుఁబూని । పెనఁగుచుంటిమి కాలంబె పెద్దగడచె॥ ౧౫॥

ఆ-వె॥ శివుని నెట్టకేని సేవింపఁ గైలాస । మునకుఁ బోతి నొక్కదినమునందుఁ।
గాంచి నన్ను నతఁడు కామినితడవులఁ । బట్టి రావదేల పలుకుమన్న॥ ౧౬॥

కం॥ త్ర్యక్షు హిరణ్యాక్షుండను । రక్షఃపతి నాకు భర్త భ్రమఁదత్సేవా।
ప్రేక్షణ నగుటం దడసితి । రక్షింప వెకరుణ నాదరమణుని నన్నున్॥ ౧౭॥

కం॥ అన్నన్న నుఁగని హరుఁడో । యన్నాదనుజ విటుమరిగి యరయ విటంజా।
లున్నాకం బెంఘునుఁడే । యన్ని శిచరుఁడగుము హరిణి వతఁడు హరిణమా॥ ౧౮॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ అనిశపియించిన నేహరి । ణిని గాన న్ హరిణి నగుట నెగడు హిరణ్యా।
క్షుని హరిణముగాఁ జేయుట । చను నేమైన జతఁగూర్పు సారంగధరా॥ ౧౯॥

కం॥ నీదాసుల మెన్నఁడు నిను । మోదంబునఁ గొలుతుమిట్లు ముందిఁక శాపం।
బేదని దిమెట్ల న్ మృడుఁ । డాదటఁ బలికెనిటు సత్కృపావేశమున న్॥ ౨౦॥

కం॥ తొలఁగెడు నీశాపం బిఁక । నిలఁ బంద్రెండేఁడులగుడు నెక్కటి వ్యాధుం।
డొలసి నినుఁ జంపఁదలపడుఁ । బలికెద వున్నృభాష నాఁడు ప్రాగ్జన్మకథ న్॥ ౨౧॥

కం॥ పదపడి బిల్వేశ్వరుని న్ । ముదమున సేవించి నీవు ముక్తిఁ బడసెదో।
ముదితా నీవలె నేనీ । హృదయేశుఁడు నిన్నుఁ గూడుఁ గృతకృత్యుండై॥ ౨౨॥

కం॥ అని శాపమోక్షముం జె । ప్పెను మును మిను వాఁక దాల్పు వింటింగంటి న్।
ఘనుఁడ మృగవ్యాధుఁ గని । న్గని యెదనె కొయింక బిల్వనాథును మేషు న్॥ ౨౩॥

కం॥ నాఁటంగోలెను నేబి । ల్వాటవి నిటనుండుఁ గనమి నా బిల్వేశు న్।
జీటికిమాటికిఁ జిక్కితి । నేటికొ చూలైతిఁ బిల్ల నీ నదనిదా॥ ౨౪॥

కం॥ ననుఁ జంపరాదు గదధ । ర్మనిధీ చూలాలఁ గాన మఱిచంపిన నీ।
కునయినఁ దిండికి నేఁజా । లనకట వ్రతమఱిన సుఖములవడన్వలదే॥ ౨౫॥

ఆ-వె॥ వ్యర్థముగ నధర్మ మార్జింపఁగా నేల । బ్రదిమియన్న నెక్షణభంగురమగు।
నొడలు వీడుఁగాక గడియించుకొన్నది । పాపమనుభవింపవలదె పిదప॥ ౨౬॥

తే-గీ॥ విన వెమాఁయన్న మఱియొక్కఁ టెంటి లేఁడి । వచ్చు నిచ్చటికిఁ పుడది పరువమునను।
బలుపునను మెచ్చఁదగి యుండుఁ గొలుపుఁదని వి। నీకు టుంబంబునకు నీకు నిక్కముగను॥

ఆ-వె॥ అంతె కాదు విన వెయంతట నొకజింక । పోతు రాఁగలదది పోతరించి।
యుండుఁ జంద్రుపలననుండి వచ్చినయిట్టి । యన స్ఫురించు నిన్ను నలరఁ జేయు॥ ౨౮॥

ఆ-వె॥ పిల్ల నీని నాదుప్రియసఖులకు నెప్ప । గించి వత్తు నీదు గీమునకును।
దెల్లవారనమ్ము తెఱఁగొప్ప నామాట । నన్నవాఁడు విస్మయంబు నొంది॥ ౨౯॥

కం॥ ఔనది గా నిమ్ము నిమది । నూనియ నూనదయఁ బలికె నో సారంగీ।
పోనగు నాకున్నమ్మిక । గా నెట్టిడియన్న నద్దిగడఁ గెన్నుడువ న్॥ ౩౦॥

సీ॥ అనృతమాడినఁ గల్గునఘమును భూతహింసను గల్గునట్టి దోషంబు మఱియుఁ।
జారదారికవృత్తి పరిలభ్యపంకంబు పరధనాపహరణ ప్రాప్యపాప।
మాప్తవిశ్వాసభంగావాప్తపాప్మపరాపవాదాపాదనాత్త దుష్కృ।
తంబన్యరచితసత్కార్యాంతరాయలబ్ధాంహంబు సజ్జనహానిజైన।
మితరదూషణకిల్బిషమీడ్యజనుల । యెడలఁ జెందున నూయనాపృజినముదలి।
దంద్రులను నాలుబిడ్డలఁ దనుపనికలు । షంబు నాకగు రాకున్నఁ జనిపదపడి॥ ౩౧॥

కం॥ అని యాఁడు లేఁడి యదినె । ప్పినవిని మేలంచు నెప్పి విడిచెను బొమ్మం।
చును దానిబోయ సత్యం । బున కెవ్వరులోను గారు బుధనుత మదిగా॥ ౩౨॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఆ-వె॥ నమ్మితో యమునియమ్మహాతీర్థంబు । నందుఁబోయెనల్లనక్కురంగి।
యారసుకృతమున్ననరిమిత్రమాఁగద । కాచుఁగాదెమిత్తికావలియయి॥ ౩౩॥

కం॥ తరువాతవాఁడు లేఁడిని । నరయంగంగూర్కురామిక శ్లేమాలూ।
తరుచిరపత్రంబులఁబొరిఁ । బొరిదూసియు నేసియటనె ప్రొద్దుఁగడపఁగన్॥ ౩౪॥

తే-గీ॥ దానిమానిన పుణ్యంబుచేనచటను । రెండుజాములుశివపూజశ్రీదళములఁ।
జేయుటనిజాఘమర్థంబుచెల్లెనల్ల। యెఱుకువానికిసౌశీల్యమెసఁగెనంత॥ ౩౫॥

కం॥ మున్నగమూర్కొనుచునిలం । దిన్నఁగనిడుచదుగులు వెఱదిక్కులదృక్కుల్।
పన్నగనెఱపుచుఁదనమగ । నిన్నెమకుచువచ్చెనెక్కనెఱ జింకయటన్॥ ౩౬॥

తే-గీ॥ వచ్చియచ్చేరువనెయున్న వ్యాధుఁగాంచి। కాంచివ్యాకులతనుమృతిఁగనియెనెకొ।
యక్కయిక్కాళ చేనేలయార్తియంచు । నెంచిదిటపూనివానితోనిట్టులనియె॥ ౩౭॥

కం॥ అన్నావచ్చెనెయిచ్చటి । కిన్నాయక్కయదియుక్తికింబ్రత్యుక్తిం।
జెన్నారంగనుసంగుమి । యన్నంద్రుంచెదను నిన్నుహరునెంచుమనన్॥ ౩౮॥

తే-గీ॥ హరిణిబెగడొందివగఁగుందియనియెవాని । తోడనాప్రశ్నమునకుఁబ్రత్యుత్తరంబె।
నీదుపలుకిదిరోయాయన్ననిత్యదుగ్ఖ । నకటమనుకంటెనీల్గుటెయగును మేలు॥ ౩౯॥

కం॥ నానిత్యదుగ్ఖమూలం । బౌనేదనెదేనివిన వెయతివకుఁబతిచేఁ।
గానైనదిసుఖమెఱుఁగను । జానేమికొఱంత నేనెచచ్చెదనైనన్॥ ౪౦॥

ఆ-వె॥ ఆత్మహత్యగూడదంచునెంచితిమును । పిప్పడొప్పకొందుహితమునతిథి।
కెనయఁజేయనంచుననుకొన్న నేబక్క । దానఁగానవ్యర్థమానుమృతియు॥ ౪౧॥

కం॥ ఆలము నేయక నాపలు । కాలింపవెవచ్చునిచటికథికామిషమై।
చాలంగ్రాలెదుజింకల । యేలికయొకఁడందువలన నెన నెదుముదమున్॥ ౪౨॥

ఆ-వె॥ నన్నువిడువుమి పుడు నాయప్పఁగనిరేపు । వత్తునీదువసతికత్తెఱఁగున।
వత్తునంచునీకుఁబ్రత్యయమొదవంగఁ । బ్రతినఁజేయుదానఁబలుకబొంకు॥ ౪౩॥

సీ॥ మగనికింపుగను మెలఁగని మెలఁతపొందు బెడదఁబొందుదునయ్యాపెత్తనమఱఁ।
బ్రాణేశ్వరునికెదురాడుచేడియపడుగోడుఁగుడుతునయ్యాపోఁడిమియఱఁ।
బతిమాఱుకొని మొత్తునతివగాంచెడుకడగండ్లఁబడుదునయ్యాగౌరవమఱ।
నుపపతిఁబొందెడునువిదదోసము నేనుబడసెదనయ్యాసౌభాగ్యమునఱ।
భర్తఁబొరిగొన్నయన్నెందుపాట్లుపడుదు। నయ్యయన్యునిఁబెండ్లియాతొయ్యలిగను।
సడియిడుమఁగాంతునయ్యానీసదనమునకు। సరగ రేపురానైతినేహరహరహర॥ ౪౪॥

చ॥ అనిపలుకంగఁబొమ్మనియెవ్యాధుఁడుపిమ్మటలేఁడియద్దివే।
డ్కనటనుసీరువట్టెడలఁగాఁజనెనట్టులవాఁడుమూడుజా।
లనడపెఁబాపభాగములలావరియిట్టియొకండుకృష్ణసా।
రనుతములీలమైశివకరప్రహితంబనవచ్చెవచ్చినన్॥ ౪౫॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఉ॥ చెచ్చెరవాఁడువాఁడియగుచిల్కునునల్కను నేయనెంచుచో
నచ్చపలేక్షణంబుమృగమత్స్యృగయంగనిజంకెయింక నే
మిచ్చెడుగయ్యెడుంజముఁడదీర్గెనెమున్ను గవీని చేత నేఁ
జచ్చెదనక్లైయాలెడలఁజచ్చుటమేల్గదనాకునీకడన్॥ ౪౭॥

మ॥ అకటామత్కృతదుష్కృతంబుఫలమిట్లా నే ప్రియావిప్రయో
గకరూపంబున భార్యచావుబహుదుఃఖం బెన్న నై దింటిలో
నొకఁడయ్యెన్మొదటంగణింపఁబడు టౌయుక్తంబుజాయాంతర
ప్రకటానందమునొందు నేనిఁదదభావం బెన్నఁగుందొందదే॥ ౪౮॥

శా॥ జాయోపేతునికింత నేనడవి నేసౌఖ్యంబుసిద్ధించెడున్
జాయాపేతుని కెందునున్న సుఖమేచందంబునంగల్గెడున్
గేయంబౌగృహమాద్రుమూలమయినన్ స్త్రీయుక్తుఁడౌవానికిన్
గేయంబైనదిహర్మ్యమేన్వనమవున్ స్త్రీహీనుఁడౌవానికిన్॥ ౪౯॥

సీ॥ ఆత్మకుఁబ్రకృతినానగుటఁబురుషునకునసువొంద రెండవదౌ ద్వితీయ
ధర్మార్థకామసద్ధర్మాచరణమందుఁదగుటనెప్డునుసహధర్మిణిమణి
పతినినిభువిదివిఁబాయకుండుటఁజేసిభాసిల్లులోకసంభావ్యపత్ని
పాణిగ్రహణమొందిభర్తలాగుకొనుటచేత నే పాణిగృహీతిప్రీతి
లలితముగఁబెనిమిటికిఁబెండ్లాముసామ । వంశభూషణమామంజువాణిరాణి
యెలమిబిడ్డలఁగనికులమేలునాలు । అరయుగార్హస్థ్యధర్మమిల్లాలుగ్రాలు॥ ౫౦॥

సీ॥ భర్తభుజించినఁబదపడిభుజియించువానియుచ్ఛిష్టంబుఁబరమభక్తి
నతఁడువేఱూరికినరిగినఁదాఁమంచితిండిదినదుఃఖట్వఁబండదుమఱి
తైనేనికొనదెప్డుఁగాంక్షించుఁదత్క్షేమమునుస్వాగతమతండుగనిననుమృతి
సహగమనమునేయుఁజావకమనియున్న వైధవ్యదుఃఖంబుఁబడనెడుఁగడు
నారయారయసాధ్వీభార్యకునెనయవు । బంధువొండెమిత్రుండొండెఁబడఁతియొండె
నున్నతస్నేహమూసుఖమున్నెయసమ । యగుటజయమందునెందుజయయపుజాయ॥

తే-గీ॥ వివిధదుఃఖరుగార్తునికపునుదార । వెజ్జురాలునుమందునువిశ్రుతముగ
గృహిణిలేకసంసారంబునెనయకంటె । సన్యసించికాఱడవికిఁజనుటమెచను॥ ౫౧॥

కం॥ ఇదిమానవవిషయమునా । యదియనసొక్కర్తుప్రాణమనఁదగునాకున్
ముదితమఱొక్కతప్రాణము । నొదవించునదంచునజినయోనితలఁచుచున్॥ ౫౨॥

కం॥ ఔనదిగానిమ్మనిమది । నూనిదిటవులుబ్ధుతోడనోయీనిన్నున్
నేనొక్కటినడిగెదనా । కౌనననిమ్ముత్తరమ్మునక్కటికమునన్॥ ౫౩॥

కం॥ ఈయధ్వవచ్చెనేహరి । ణీయుగ్మముదానినీవునీల్గించితివే
యాయదినీదయఁబోయెనె । బోయనయాదారిఁదెలిపిపుణ్యముఁగనవే॥ ౫౪॥

కం॥ నావుడునాలుబ్ధకుఁడుం । భావంబుననలరిదానిపలుకులకున్సం
భావింపఁదలంపొందెను । దేవతయిదియంచునెంచిధృతినిట్లనియెన్॥ ౫౫॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఆ-వె॥ వచ్చెరెండులేఁడులిచ్చటికవినిన్ను । నాకుబలిగనిచ్చినచ్చికదగ।
మగుడవచ్చెదమనిమహితశపథములఁ । జేసిపోయెనల్లెచెండెదనిను॥ ౫౬॥

కం॥ అనవినివాతాయువువా । నినిగనియవియెట్లొనర్చెనెమ్మిఁబ్రతిజ్ఞల్।
చనవునఁజెవుమాయనివిని । చిననలరియదట్లకోరెఁజెంచుంగ్రించున్॥ ౫౭॥

కం॥ వాఁడేమికారణంబున । వేఁడెదుపోవంగఁదెలుపవేయననదినా।
పోఁడిమిపెండ్లముబుతుమతి । కూడికనలరించిరేపెగొబ్బునవత్తున్॥ ౫౮॥

కం॥ అనవుడుశబరుఁడుమెగమును । గనిన్యంకువబొంకెదవుదగందప్పిచనం।
గనుమఱలవత్రైమిత్తిని । నెనయుపెటిఁగియెవరువత్తురెత్తటినైనన్॥ ౫౯॥

కక॥ పలుకుమువినియెదనీప్రతి । నలననినమొకమ్ముపలికెనమ్మికపుట్టన్।
లలిగనికరమునవినుమా । బలియుఁడధార్మికుఁడయంచుఁబ్రౌఢిమెఱయఁగన్॥ ౬౦॥

సీ॥ షట్కర్మములఁదగఁజల్పనిపాఱుండురణమన్నఁబాఱెడురాచవాఁడు।
నింద్యవస్తువులమ్మినెగడుకోమటిద్విజశుశ్రూషలేనిబజ్జెయుస్వధర్మ।
పరుఁడుగానినరుండుపారమార్థికబుద్ధిలేనిమానవుఁడుస్వేచ్ఛానుగుండు।
దుర్వృత్తుఁడునుమహాదోషుండుభార్యనుగర్భధారణయోగ్యకాలమునను।
గూడనట్టివాఁడుగుడుచుపాపఫలంబుఁ । బొందువాఁడనగుదుఁబోయిరేవు।
నీయిరవునకువెసనేరాకయున్నను । నిజమునాదుప్రతిననెమ్మినమ్ము॥ ౬౧॥

కం॥ అనిచెప్పనప్పుళిందుం । డెననీముదములేఁడిగూడనిర్జీచనుమం।
చునుబంచిననాజింకయు । గొనకొనినీరానికానకుంబోయెవడిన్॥ ౬౨॥

కం॥ తరువాతనక్కిరాతుం । డరుణోదయమగుడుమనికికరుగఁదలఁపఁగా।
హరిణియొకటిశిశుయుతగా । నరుదెంచెన్వాఁడుగాంచియమ్మేయనెడన్॥ ౬౩॥

కం॥ అదివల్కెనుల్కిధార్మిక । వదలకుమీయమ్ముధర్మపథమునరయవే।
కొదదనుగూడినలేఁడిని । వధియింపంగాడదేనువధ్యనగుదునే॥ ౬౪॥

కం॥ ధర్మస్పృహలేకననున్ । మర్మస్పృగ్బాణహతినిర్మందింతేదు।
ష్కర్మఫలమనుచుఁదలఁచెద । శర్మశిశువునింటవదలిచయ్యనవత్తున్॥ ౬౫॥

సీ॥ పనిఁగొనితగినంతఫలమునుబనివానికిడనికృతఘ్నునికేదిగతియొ।
యేలఁబడియుఁదనయేలికమేలునకెనయనికూళకునేదిగతియొ।
పండితుండయ్యునుబడసినాస్తిక్యంబునేచునీచాత్మునికేదిగతియొ।
ధనమదంబునఁబూజ్యులనునవమానించుహీనమానవునికినేదిగతియొ।
దేవతాగురుభూసురదివ్యతీర్థ । వేదనిందకునకునెందునేదిగతియొ।
యదియనాకగునీయింటికరుగుదేర । నేనివెంటనెనాపల్కునెమ్మినమ్ము॥ ౬౬॥

కం॥ అనవినియాటవికుండును । గనివిస్మయమేగుమనెమృగస్త్రీశిశుకన్।
జననిజనివాసమునకది । ఘనుఁడామృగయుఁడునుధర్మగౌరవమసదే॥ ౬౭॥

కం॥ శివరాత్రినాఁడువాఁడటు । పవలున్రేదిండియునుదవమినలుజాముల్।
శివునకుబిల్వదళార్చన । మువఱలఁజేయుటనుబూర్ణముగననఘుండై॥ ౬౮॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

వ॥ తలఁచిమృగంబులందుఁగలధర్మవిధిజ్ఞతకిచ్చ మెచ్చిని।
చ్చలుమృగఘాతినై తిఁగులసంభరణార్థముస్వాంగపోషణం।
బలవడమానవుండనెనరాకృతినుంచుమృగాధముండజ్ఞా।
నలవమునేనిగంటినిటనాకుగురుల్గదయీాకురంగముల్॥ ౧౯॥

ఉ॥ ఎవ్వతెదల్లిదండ్రియెవఁడెవ్వరుసోదరులేదిభార్యవా।
రెవ్వరుచుట్టముల్ధనమునిచ్చినమెచ్చెదరీయకున్నచో।
నెవ్వనుబ్రువ్వదూఱెదరుహీనతవారలకై మెగంబులం।
గువ్వలఁగూల్చికిల్బిషముఁగూరఁగనేలత్యజింతుఁదద్వధన్॥ ౨౦॥

కం॥ నాకడుపునకననింకం । నై కొనియెదఁగందమూలకాననఫలముల్।
నాకవిగావేఁబోని । మ్మీకాయముపాయుఁగాదెయెన్నఁటికైనన్॥ ౨౧॥

కం॥ తనతోనురాదుతనతను । వెనయఁగమృతిదానివారలేవత్తురయో।
మనుజుఁడువివేకియైనన్ । దనతోడన్వచ్చుధర్మధనమెకొనునిలన్॥ ౨౨॥

ఆ-వె॥ అంచునెంచిచేసియ స్త్రీసన్యాసంబు । గాలిఁగదలనిదివెవో లెఁగడలు।
లేనికడలివలెనుబూనికనాఁకటి । కోర్చినిశ్చలుఁడయియుండెమునిగ॥ ౨౩॥

సీ॥ అప్పడప్పగిదినందావ్యాధుచేవిడువంబడినదియిజ్జీవసతికరిగి।
యెదలేఁడితోఁగూడికృకృత్యమైదానితోనన్దైయీానినదానితోను।
బిల్లలదానితోబెల్కుఁరనిట్లనెవ్యాధునిఁదత్కుటుంబంబుఁబ్రోవఁ।
బోయెదసత్యంబుపాసఁగనిండుండుఁడుపులియెఱుకలచారిపారయకుండఁ।
గడఁకమిమ్ముమీపిల్లలఁగాచుకొనుఁడు । సంతతినిస్వర్గమబ్బెదుసమకొనమిని।
నరకమగుఁగానఁగూనలనరయుఁడనఁగ । లేఁడులవిమూడుగోడునవాడెనిట్లు॥ ౨౪॥

ఉ॥ మేమునువత్తుమయ్యెడకుమేకొనినారముకామెవత్తుమం।
చామృగహంతబ్రోలశపథావళులన్మొగిఁబల్కియుల్కనన్।
రామనసొప్పకున్ననిటరాదెయొకానొకనాఁటికేనిఁజా।
వీమృషఁజేసిసంయమనినేటికిఁజేటెనయంగమాకిఁకన్॥ ౨౫॥

కం॥ ఆసమయంబునమేముటఁ । జేసినసమయంబుఁదీర్పఁజేరెదమీల్గన్।
వానిగస్వర్గముఁజెందుదు । మాసహగమనోత్సవంబునదిగదతగెదున్॥ ౨౬॥

తే-గీ॥ భర్తయుండినసుఖములఁబడయవచ్చు । భార్యకతఁడుమృతుండైనఁబరఁగుసాగు।
మానముపోవ్వత్తుగాఁగల్గుమరణబాధ । మనినవైధవ్యదుఃఖమానవరతము॥ ౨౭॥

తే-గీ॥ మగనికిల్లాలుచెల్లినమఱియొకరిత । యాలుగావచ్చుమగఁడీల్గనాలికిమఱి।
యొకఁడుమగఁడానెయమ్యేఁబోయువిదయద్ది।విధవయేయవువాఁడుగావిధవమగఁడు॥

సీ॥ పతియుండమృతిఁజెందుసతిసతియతఁడీల్గసహగమనమునేయుసాధ్విసాధ్వి।
వైధవ్యమునుబొందిబహుదుఃఖములడిందిబ్రదికెడియాలునిర్భాగ్యరాలు।
విధవమైవెండియుఁబెండ్లియాడినఁబునర్భువుధర్మపత్నియేబుధవినుతయె।
మిండగాండ్రనుగూడిమెలఁగెడునద్దియిల్లాలెఱద్దిగఱంకుటాలెకాక।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ధర్మ మెడలంగ నేటికాధర్మ్యచేత । బాధలఁబడంగ నేమిటికీధరిత్రి।
నిందనొందంగ నేలనినిష్ఠఁబూని । యిందునందఁబతివ్రతయైన యముదము॥ ౭౯॥

కం॥ అనిపనివిపనివియామూ । డునులేఁడులుమృతికినిగుడుడుంబిల్లలతో।
డనుహరిణమనియెఁగాంతలు । మనుఁడీసంతతినిఁబ్రోవమనఁగనరఘమున్॥ ౮౦॥

కం॥ ఒనరునుసంతానముఁబ్రో । చినసమితముసుకృతమొనరఁజేయమిదురితం।
బనికాదెదశరథాంగన । లునుగుంతియునుత్తరయునలోలతమనిరా॥ ౮౧॥

కం॥ అనియెంతచెప్పిననువిన । కనుగమనమునందెనిశ్చయముగల్గితనున్।
వెనుకొనులేఁడులతోడం । జనెనాయిజ్జీయనుసత్యసంరక్షణకై॥ ౮౨॥

ఆ-వె॥ అఖిలధనము నేనిఁద్యజియింపఁగానగు । నాలి నేనినాత్మజాలి నేనిఁ।
దనశరీర మేనిఁదగదుత్యజింపఁగ । సత్యమదియ కాదెసర్వహితము॥ ౮౩॥

కం॥ ఆస్తికులెల్లరుసత్యా । న్నాస్తిపరోధర్మయంచునాడెదరుగదా।
నిస్తులుఁడుబలిత్రిశంకుజుఁ । డాస్తిక్యఫలంబుసత్యమనిచూపిరిగా॥ ౮౪॥

మ॥ సకుటుంబంబుగనిజ్జీయాసరసులోస్నానంబునుంజేసిపా।
యకబిల్వేశ్వరుభక్తిఁగొల్చివలగొంచందుండివేవేగఁబో।
యికిరాతుంగనికాలనన్నుమొదలన్హింసింపుమంతంజలిం।
పకయీలేళ్లనుబిమ్మటన్శిశువులన్భక్షింపుమింపొందఁగన్॥ ౮౫॥

తే-గీ॥ వ్యాధులకుభక్ష్యములునుమ్మవనమృగమ్ము । లందువలననువాంఛకునఘమొదవదు।
సత్యపూతులమైమేముస్వర్గమునకుఁ । జనియెదముముమ్ముఁజంపుముజంపఁజనన॥

శా॥ వ్యాధుండిట్లనెఁగృష్ణసారమజగద్వంద్యంబవీవుండుస।
ద్బోధం జేసెదుమాదృశాధములకున్భూమిందివింగొందునీ।
బోధోత్కర్షముచేతజంతువధనేఁబోనాడితింబొండటం।
చేధద్భక్తినిద్రుమొక్కెనక్కజమటంచేతెంచెదివ్యధ్వనుల్॥ ౮౭॥

తే-గీ॥ దేవదుందుభులుఱుములతెఱఁగుఁజూపెఁ । బూలురాలుటవానలపోలుపుఁజూపె।
విబుధవాహినులేళులపెంపుఁజూపె । వ్యోమయానముసత్సభపోల్కిఁజూపె॥౮౮॥

సీ॥ ఓమృగవ్యాధనీవామృగవ్యాధునిపగిదిఁబూజ్యుఁడవైతిజగములందు।
శివరాత్రినిట్టుంటిశివశివయనియంటినాలుగుజాలురేమేలుకొంటి।
బిల్వేశ్వరునినీవుబిల్వపత్రార్చనఁబ్రీతునిఁజేసితివెరసితిధృతి।
సత్యవంద్యంబులౌసన్మృగంబులురాఁగఁజంపకవిడిచితివింపెలర్పఁ।
గానశివలోకమునకేగుగౌరవంబు । గలిగెనీకీవిమానంబునలరనెక్కు।
మనుచునురదూతయొక్కండుహర్షముననను । బలికిమఱిపల్కెమెగముతోఁబరఁగనిట్లు॥

చ॥ మృగవరసత్యసంధచనుమీవుమృగీత్రితయంబుతోడనిం।
పుగశిశురాజితోడనునభోగతిసద్వ్రజమందునుండఁగాఁ।
దగునదినీదుపేరిటనుదారకమంచననంతవ్యాధుతో।
మృగమువిమానమెక్కెచనిమిక్కిలిమక్కువనెక్కెనైనిద్దివిన్॥ ౯౦॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ ఈ కాళోపాఖ్యానము । జోకఁజదువవినఁగనగుఁబశుపతికరుణచే।
లోకులకనుశివరాత్రిన్ । శ్రీకాంతారేశుఁబూజ నేసినఫలముల్॥ ౯౧॥

ఇది కాళోపాఖ్యానము.

భీ మో పా ఖ్యా న ము.

చ॥ గుడమువలెన్మనోహరముగున్విషయంబెదియద్ది చూడఁగాఁ।
గడుకొనిగౌడదేశమనఖ్యాతివహించెనుదానియందునిం।
పడరెడునొక్కప్రోల్మధురయన్నదిపన్నగరాజశాయికిన్।
విడిఁదియనంగఁబొల్చునటవిప్రకులంబమరౌఘవంద్యమై॥ ౧॥

కం॥ విశ్వామరేశ్వరుండన । విశ్వవినుతుఁడందునొక్కద్విజవరుఁడుండున్।
శశ్వన్మహదైశ్వర్యుఁడు । వైశ్వానరతేజుఁడాత్తవాణిజ్యుండున్॥ ౨॥

కం॥ భీమేశ్వరుగుఱించితపం । బామహితుఁడు నేసెనాత్మజార్థముగలిగెన్।
శ్రీమంతుఁడుధీమంతుఁడు । భీముఁడనఁగనొక్కకొడుకుపేర్మినతనికిన్॥ ౩॥

చ॥ చదివెనువేదశాస్త్రములతన్మ విబుధుల్సభలన్నుతింపఁగాఁ।
బొదలెఁగళాకలాపమునభూపతులెచ్చుగమెచ్చనిచ్చలున్।
విదితుఁడునయ్యెనెయ్యెడలవిద్యనుబోలెనువిత్తమందతం।
డొదవఁగనాలుబిడ్డలమహోత్సవమొందెఁబరాకువీఁకమైన్॥ ౪॥

ఉ॥ వానికినెయ్యుఁడుండుబుధవంద్యుఁడొకండుకుబేరమిత్రుఁడన్।
జ్ఞానియొకానొకప్డతఁడుగాంచఁగఁదాఁగనిభీముఁడోయియ।
న్నానినుఁబెక్కునాళ్లకుఁగనంగలిగెంగుశలంబెనీకునీ।
చానకునెందుఁబోతివనసంతసమెచ్చఁగనాతఁడిట్లనెన్॥ ౫॥

సీ॥ నేఁగంటినూటయెన్మిదిక్షేత్రములనిలశైవవైష్ణవశాక్తసన్నుతముల।
వైష్ణవాష్టస్వయంవ్యక్తస్థలములనుశైవస్వయంవ్యక్తషట్స్థలముల।
నేఁబదిపీఠములెలమినష్టాదశయోగినీపీఠములఁగిమునుకొని।
మోక్షదాయకములౌముఖ్యపురములేడుయోగీంద్రవినుతముల్బాగుగాను।
నాకనని క్షేత్రమేలేదుప్రాకటముగ । నామునుంగనితీర్థమునహిమహిరహి।
నావిననిస్థలమహిమమునయనఁగఁదగు । నాపడనిపాటులున్నెయాశ్రీపతిగతి॥ ౬॥

కం॥ భగవదనుగ్రహమున నే । జగమునఁగలతీర్థములకుఁజనినిగమోక్షం।
బుగజరిపికార్యజాతము । మగుడనిటకువచ్చి నాఁడమాననితోడన్॥ ౭॥

ఆ-వె॥ ఎన్నిపాట్లుపడ్డనున్నతీర్థములెల్లఁ । గొలిచిరాఁగఁగలిగెఁదెలియఁగలిగెఁ।
దత్త్వమందునందుఁదనరుపెద్దలవల్ల । నిందునందుసుఖములందఁగలిగె॥ ౮॥

కం॥ అనవినియెందెందేమే । ఘనులనుగంటివనియడుగఁగాభీమునికిన్।
జనవునఁగుబేరమిత్రుఁడు । వినిచెనువినవయ్యయార్యవృత్తంబనుచున్॥ ౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ వృద్ధాచలమున నొకగుణ । వృద్ధుఁడు విద్యాసముద్రుఁడిద్ధైశ్వర్యుం।
డుద్ధతుఁడు గాకయుండెడు । శుద్ధుఁడతఁడు నాథశర్మ సుజనహితుండై॥ ౧౦॥

సీ॥ విద్యామృతాఢ్యుఁడై ద్విజరాజపూజ్యుఁడై వెలసియు నుప్పొంగియలపుఁగొలుపఁ।
డార్యావతంసుఁడై యఖిలకలాఢ్యుఁడై యలరియు శివపదమెలమి నెడలఁ।
డురుతరతేజుఁడై పరభయంకరుఁడయి పరఁగియు శాంతస్వభావసహితుఁ।
డత్యున్నతుండయి యమరాశ్రయుండయి యుండియు గుణివినమ్రుండగుఁగనఁ!
గాననే వాని కెదశ్రీశుకక్రమశయన । సదనముగఁదగు శిఖరుద్రపదనుతముగ।
బ్రహ్మశిరముగ సంచరద్రత్నసాను । వుగను దనువతఁడన్న నొప్పగుమణియన॥ ౧౧॥

మ॥ విబుధుల్విగ్రహరూపులై తదుదితప్రీతిన్నుతింగాంతురా।
విబుధుల్సత్కృతిరూపులై తదుదితప్రీతిన్నుతింగాంతురా।
విబుధుండాతఁడె కాఁడె భూవిబుధుఁడన్విఖ్యాతియొండెక్కువా।
విబుధుండాతఁడె కాఁడె నాథపదమే పేరయ్యెఁదద్యోగమా॥ ౧౨॥

పృథ్వి॥ సరస్వతికరాబ్జశ - స్తమవుపుస్తమశ్వానన।
స్ఫురత్కరను పుస్తకం - బుమజీదతీణామూర్తిస।
త్కరాప్తకృతిగ్రంథము - ల్గలవులోకమందెన్నియ।
న్నిరాజిలెడు వానిస - న్నిధిని నెన్నఁజెన్నొఁగదా॥ ౧౩॥

ఆ-వె॥ వానితోడమైత్రి వర్ధిల్లెనాకొగి । వృద్ధిచంద్రికయనవింతగలిగెఁ।
బగలు రేయి నాకపరఁగెడువాఁడన్నఁ । గందు లేక వెలుఁగుఁగడుఁబుడమిని॥ ౧౪॥

ఉ॥ నావుడు భీముఁడెంతయు మనంబున నచ్చెరువంది మెచ్చుచు।
న్నే విని నాఁడమున్నె యతనిన్బహుభంగులఁజూడ వేఁడెదన్।
నీవును వత్తువేనిఁగడు నెమ్మిని వెల్వడి తీర్థయాత్రకై।
యావరవృత్తుఁగాంతమనె నాతఁడు నొప్పఁగనప్వడొప్పనన్॥ ౧౫॥

మ॥ మనకున్నాఁగలపైకమంతయును నేమంబొప్ప రాదయ్యెదా।
నిని సర్వంబును దెత్తునిత్తటిన పూన్కింజాగు నేయంగ రా।
దనికై కొల్లగానితండ్రివల్లఁబయనంబై మిత్రుతోఁదీర్థయా।
త్రనొనర్చెంబితృలబ్ధలుబ్ధతనుడిందం దానముల్ధర్మముల్॥ ౧౬॥

మ॥ ధన మొందందగు నెందునం దెచ నెడుందాఁబోయి వాణిజ్యముం।
బొనరించున్మఱితీర్థయాత్రకుఫలంబుంగంటినంచెంచుభీ।
మన సూచీముఖహస్తుఁడర్థులకు నమ్మంజూపు నానెచ్చెలిం।
గనుఁడీతండుకు బేరమిత్రుఁడనుచుంగాంక్షింపవారాతనిన్॥ ౧౭॥

ఆ-వె॥ తీర్థయాత్రనిట్లుతెలిఁగొప్పఁగావించి । గ్రంథసంగ్రహాశగలిగియరిగె।
భీముఁడనుఁగుతోడవృద్ధాచలమునకుఁ । బస్తుపడ్డపులిగఁబారణకన॥ ౧౮॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఉత్సాహ॥ ఆకుబేరమిత్రుఁ డనఘుఁ - డైననాథశర్మకున్
శ్రీకుఁడైనభీమునకును - జేసెఁ జెల్మి నేర్మిచే
లోకమీఱ వెజ్జునకును - జొప్పడంగ రోగికిం
బ్రాకటముగ మైత్రిఁ జెలువు - ప్రౌఢుఁ డీతఁ డాననన్ ॥ ౧౯॥

ఉ॥ భీముఁడు నాథశర్మ కనెఁ బెద్దన వీవని యెంతు నిన్ను నే
వేములవిన్నవాఁడఁ గడు విశ్రుతనాముఁడ వీవు వాదసం
గ్రామమునందు సింహమని కంద్రరులందఱు నీదు సంగతి
న్నే మహిమంబుఁ గాంచుటకె నిక్కము గానిట కేగుదెంచితిన్ ॥ ౨౦॥

మ॥ ననుఁ గైకొమ్మని మ్రొక్క నక్కపటి నిన్నమ్మె న్మదిన్నాథశ
ర్మ నెఱిన్ మ్రొక్కెడి యబ్లె యాతమని యెన్ మైత్రింబొనర్చెం బొరిం
గని తద్గ్రంథధనంబు భీముఁ డతికాంక్షం బొందియా పాథభూ
తినిఁ బోలెం బచరించె బాహ్యమున మైత్రిన్మించి నానాఁటికిన్ ॥ ౨౧॥

ఉ॥ అంతట నాథశర్ముఁడు చిదంబరయాత్రకు నేగ నెంచి తా
నెంతయు నమ్మికం దన సుహృద్వరు చేతికి గ్రంథకోశముం
దంతికి వెల్లపండువలె దాఁపఁగ నప్పనఁ జేసె వాఁడుని
శ్చింతగ గ్రంథరత్నములఁ జేకొనెఁ జేఁపలఁ గొంగభంగిగన్ ॥ ౨౨॥

ఆ-వె॥ నాథశర్మ యాత్ర నల్లాప్పఁ గావించి । వచ్చి గ్రంథకోశవరము నడిగె
నప్పగించె భీముఁడా నాథశర్మయొ । యరయఁడయ్యె భీముఁ డరయఁడయ్యె॥ ౨౩॥

మ॥ తన దేశంబున కేగె భీముఁడు గృహీతగ్రంథరత్నుండునై
తన రారంగను నాథశర్మ పిదపం దా గ్రంథకోశంబునం
గనఁగా సత్కృతులెన్ని యో దొరకమిం గట్టల్కఁ దద్గ్రంథచో
రుని ద్రోహిన్ శపియించె మూకనిఁగ సత్క్రోధంబు సామాన్యమే॥ ౨౪॥

కం॥ కనవినఁ గలిగిన గుణికి పొరిఁ । దనరఁగ విలుకాని ములికి దాఁకును దప్పన్
గనవిన నలవడకున్నను । జనుని మనంబిక్షోభ మరుల సమయించు నహా॥ ౨౫॥

కం॥ భీముఁడు కృతిరత్నంబుల । బూమెను గైకొని జయంబుఁ బొందితి ననుకొం
చే మోపితతోఁ బలుకుచుఁ । దా మూగగ నయ్యె నద్భుతంబుగ నంతన్॥ ౨౬॥

ఆ-వె॥ తండ్రి కొడుకుఁ జూచి తగఁ బల్కవేమని । మాఱుపల్కలేమి మదినిఁ గుంది
నాయనాయి దేమి రాయంచు విలపించెఁ । జేరి రప్పుడెల్ల వారరిదిగ॥ ౨౭॥

ఆ-వె॥ వ్యాధిభేదమనుచు వైద్యుండు సెప్పెను । ముట్టె దయ్యమనుచు భూతవైద్యుఁ
డానుగాముదోసమనుచు జ్యౌతిషికుండు । పాపఫలమటంచు బ్రాహ్మణుండు॥ ౨౮॥

మ॥ జనకుండందఱు సెప్పినట్లొనరిచెన్ శాంతిక్రియల్బ్బాదివే
ల్చిన హోమంబులు గాఁగనయ్యెన వియోలింగాంచి యూహించి బు
ద్ధినిఁ డన్మూకతమూలముల్ యది సుహృద్ద్వ్యాపదైగ్గకింఫల
మ్మని యూభీముఁగు బేరమిత్రుఁడవుడొయ్యంగొంచుఁ జోయెందగన్ ॥ ౨౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మ॥ చని నెమ్మిం గని నాథశర్మను జగత్సంస్తుత్యచారిత్రునిన్।
జనవంద్యా కరుణింపుమంచును నమస్కారంబుఁ గావించి భీ।
ముని ప్రొక్కించిన నాతఁ డిట్లనె నఘమ్ముం జేయఁగా నేల క్రొ।
వ్వునఁ దద్దుష్ఫలమంద నేల వగ నెవ్వున్నవ్వఁగా నందఱున్॥ ౩౦॥

తే-గీ॥ మేలు నేసిన మేలగుఁ జాలఁ గీడు। నేయఁ గీడగుఁ గీడేల నేయవలయు।
మేలె చేయంగ రాదా కోపోలఁ జూడ। బుద్ధియే మేలు గీళ్లకు మూలమగును॥ ౩౧॥

కం॥ అనిరోమశుఁ డనియెడు నెక। మునివరునకు ప్రొక్కి భీము ప్రొక్కించి తగం।
గను విన్నవించె మునియం। తన యుపదేశించెఁ బంచదశి భీమునికిన్॥ ౩౨॥

సీ॥ శ్రీకాళహస్తిలోఁ జెలఁగు సుజ్ఞానప్రసూనాంబంబరాశక్తి నాశ్రయించెఁ।
కాంచీపురంబునం గ్రాలు కామాక్షినిఁ బశ్యంతి నత్యంతభక్తిఁ గాంచెఁ।
పిమ్మట నిమ్ముగం బిల్వవనంబునఁ దనుమధ్యమన్నాం ఖ్యదను భజించె।
నందె యక్షరమూర్తియౌ తనుమధ్యను మీనాక్షి వైఖరిఁ బూనియెంచె।
భీముఁడు యథావిధిగఁ దపోవిలసితుఁడయి। తనరఁ గావించె జపహోమతర్పణములఁ।
బూని యొనరించె బ్రాహ్మణభోజనంబు। ధ్యానపూజలఁ దనుమధ్యఁ దనివి గొలిపె॥ ౩౩॥

సీ॥ కెందమ్మిఁ బొందమ్ము లందమ్ము గం గ్లైన నఁదమ్మి గద్దియ నడుగుల సర।
మంకెన పూఁదోఁటఁ బొంకమౌ తొలిసంజ ప్రొద్దునా గెంజీరఁ బొనరఁగ నెడ।
లక్కరముల సరియరిది పొత్తము పల్కుఁ జెల్వన ల్వాయనంగఁ జేతులఁ దగ।
నిక్కడ నీకోర్కి యెసలారు నీకింక జంకు వల్దను నాఁగ నింకఁ గేలు।
గవయు నెసఁగఁ గరత నాలరవణములును। బొందిఁ బొందుటఁ జెలువొందఁ బోలమోముఁ।
గ్రొన్నెలని వాళియన సిగఁ జెన్ను మీఱ। నెట్టయెదుట ను గనుపట్టె గట్టుపట్టి॥ ౩౪॥

ఉత్సాహము॥ కాంచి భీముఁ డంతఁ గనుల - కఱవు దీఱ నాజగ।
త్ప్రాంచితన్నిరస్తమూక - తన్నుతించె నెంతయున్।
సంచు గాఁగ నించు విలుతు - జక్కితక్కరస్థమై।
మించు నదియనంగ జనులు - మేలు మేలనంగడున్॥ ౩౫॥

సుగంధి॥ బాలురుల్ల సిల్లుచెల్ల - వైదుషుల్గ నంగడున్।
బాలయంచుఁ బేరుగాంచి - భద్రమూర్తివై శివం।
చోలిఁ గొందఱింద్రు గాక - యుల్ల మందు నెంతు సో।
బాలతావకాఖ్యసత్య - భావదంబటంచు నే॥ ౩౬॥

జాగ్రద్వృత్తము॥ అరుణారుణ కరుణామయి - హరిణాధిపమధ్యా।
శరణాగత భరణాశశి - శరణాతనుమధ్యా।
శరణమ్మని నెఱనమ్మితిఁ - జరణమ్ము ను నీదే।
కరుణింపుము కరుణింపుము - కరుణింపుము నన్నున్॥ ౩౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

జాగ్రజ్జాతి॥ పరఁగింపకుమాశంగ్రుధఁ - బాశాంకుశపాణీ।
వరమీయవె వెఱఁబావవె - వరదాభయహస్తా।
కరకమలామున్నైక్షవ - కార్ముకసుమబాణా।
కరుణింపుమినిశ్చలమతి - ఘనధృతిఁదనుమధ్యా॥ ౩౮॥

సీ॥ అంబ గాయత్రివీవగుదు వేదవతివి హంసవాహనవమ్మ ప్రాహ్ణసంధ్య।
మాత సావిత్రివమ్మా ధర్మవతివి నీవశ్వద్వృషభవు మధ్యాహ్నసంధ్య।
యమ సరస్వతివి నీవాగి సత్యవతివమ్మ యహివైరియాన సాయాహ్నసంధ్య।
యోంకృతిబిల్వాంబ యోసినిశ్వేతపరాశక్తివీవర్ధరాత్రసంధ్య।
యయ్యునెక్కర్తుక వెశోణహరిణకృష్ణ । చిత్రవర్ణములనులలిఁ జెలఁగెదువిధి।
విధువిధుకరీటవినుతయో విశ్వజనని । ప్రకృతినతి నీకుఁదనుమధ్యభక్తిసాధ్య॥ ౩౯॥

కం॥ భారతివి విద్యలిడశ్రిత।వారములకు నిరులాసంగభార్గవివరిసం।
హారము నేయంగాళివి । గౌరీతనుమధ్యమమ్ముఁగావవెమాతా॥ ౪౦॥

ఆ-వె॥ నీదుకప్పుఁగొప్పునీవు కాళికవని । నీవు వాణివనుచు నీదువాణి।
శ్రీవి నీవెయంచు శ్రీమాత నీనామ । మార తెలుపుఁబ్రోవవమ్మ మమ్ము॥ ౪౧॥

కం॥ తనుమధ్యాతనుమధ్య । న్నినుఁగనుఁగొన నేరకెందొనెమకెదరు జనుల్।
గనఁబురుపార్థచతుష్టయ । మొనరుంగద నీదు పేరె యొగిస్మరియింపన్॥ ౪౨॥

కం॥ తనుపదముతత్సందోంధన । మనుఁబ్రత్యాహారమునననుమధ్యపదం।
బునటుశివాగౌరీడ్యో । యనినిను సాంఖ్యాంబనెంతు నమతనుమధ్యా॥ ౪౩॥

తే-గీ॥ దేవిబహుపదపయ్యు నీవు ద్విపద । వపుటఁదలఁచెదనిందందు నందఁగలుగు।
ఫలములెల్లనుద్వత్పదద్వంద్వసేవఁ । బడయవచ్చునటంచును భక్తిఁగొలుతు॥ ౪౪॥

క॥ అనిబహుభంగుల వినుతిం।పనుదనుమధ్యాంబ భీముఁబరమప్రీతిన్।
గనివత్సావేఁడుము వర । మననతఁడిటు విన్నవించెనతిహర్షమునన్॥ ౪౫॥

తే-గీ॥ ఆశ్వయుజపూర్ణిమన్నాకుహర్షమిడితి । కానసీతిథినీవాపగనుమునింగి।
నిన్నుఁగొలిచిననాకథవిన్నవారి । కిడవె తనుమధ్యవాగ్భూతినిష్టసిద్ధి॥ ౪౬॥

తోటక॥ అని వేఁడుడునట్లగు-నంచువరం।బునొసంగిశివార్చన-ముఖ్యముగా।
నొనరింపుము మేలని-యోమనశ్రీ । తనుమధ్యతటిత్తనఁ-దామడఁగెన్॥ ౪౭॥

ఓష్ఠ్య కందము.

భీమాభీమాభామా । భామాభూమావిభూవిభవభావభవా।
వామావామాభూమా । వామాంభోభవభవావిభావభవవిభా॥ ౪౮॥

నిరోష్ఠ్య కందము.

శ్రీకరశ్రీకరజాతా । శ్రీకంఠాశ్రీశశేఖరీకృతచంద్రా।
లోకాలోకకృదీక్షణ । నీకిదెనతినన్ను నేలునెనరొనరంగన్॥ ౪౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఓష్ఠ్య నిరోష్ఠ్య సంకర కందము.

విధివిధువునుమ స్తమునీ । పదమునుపీఠింపఁడుమఱిపరవిత్త్వ మెకో।
బుధవంద్యమదిస్మరింపుమ । విధుమౌళిఫలములొసఁగవే బిల్వేశా॥ ౫౦॥

అచలజిహ్వ కందము.

వామావామాంగమహాం । గామాహావిభుహయామహామహిమాయో।
భీమాయమకామభయ । వ్యామోహాపహవిభావహాగేయాఖ్యా॥ ౫౧॥

అస్పర్శ కందము.

స్వయశోంశుసారసార్య । శ్రయయయం హెహహరహరావిషసహశివశివా।
శయనురసింహాశైలా । శ్రయయయరయవెస్వీయ వెసవృషహయాశ్రీశా॥ ౫౨॥

మాలిని॥ అనుచుననతఁడెంతో - యాస్థతో బిల్వనాథున్।
ఘనముగనుతియించె - న్మానుగంగొల్చెనల్లే।
వినుతముగవరంబుం - బిల్వనాథుండొసంగెం।
బౌనరుఁగదశివార్చన్ - భుక్తియున్ముక్తినిచ్చున్॥ ౫౩॥

కం॥ భీమోపాఖ్యానంబిది । నేమంబునఁజదివినను వినినను జనులకున్।
గామితఫలసిద్ధియగున్ । శ్రీమద్బిల్వేశుకరుణసిద్ధముగాఁగన్॥ ౫౪॥

ఇది, భీమోపాఖ్యానము.

మత్తోపాఖ్యానము.

ఉ॥ శ్రీవిభుసంభవోర్మికరశీలితకంకణకంకణాంచిత।
శ్రీవిభవాభిరామశశిశేఖరమౌళిసుధాకరాకృతిన్।
భూవనితాధృతాంచితమనోహరమౌక్తికహారమధ్యహీ।
రావళియోజనైకనదిరాజిలుఁగౌశికినాఁగఁబాగుగన్॥ ౧॥

శా॥ తత్తీరంబునఁబ్రోలొకండు పాలుచుంధర్మప్రజాభిఖ్యమం।
దాత్తక్షత్యతివీర్యవిత్తహలమానాస్యప్రవేష్టారుపా।
దాత్తోత్పత్తిమహాజనాఘుమదిసత్యాచారనిత్యేడితం।
బుత్తంసాయితమెల్లవీడులకునంచూరీకృతంబైతగున్॥ ౨॥

మ॥ కలఁడిందొంకమనంగఁదత్కులజుఁడొక్కండన్వయోపాత్తభూ।
జ్జ్వలుఁడుచ్ఛృంఖలశృంగుఁడిష్టమహిషీసంగుండునీలాద్రినాఁ।
గలితాకారగుణుండుదానపరభృంగత్యక్తుఁడాఢ్యుండస।
మ్మిళితార్యుండుయమధ్వజాత్మజుఁడహామృత్యుంజయాఖ్యుండటన్॥ ౩॥

చ॥ అకటయతండు రాజయిమహామునిరత్నము రైక్యునిన్నిజా।
ప్రకటకులానువర్ణనమువాసిగసత్కృతిఁజెప్పఁగోరియ।
ట్లకుటిలవృత్తినాతఁడుమహామహిమన్రచియింపనింపుమై।
సుకృతులుమెచ్చఁగాఁగొనియుసొంపుగఁదన్నుఁదలంపఁడాతనిన్॥ ౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ మఱిరైక్యమునియెతనకి । త్తఱిఁదిండింబెట్టుమంచుఁదలవాకిటఁబెం।
పఱనిల్వనరయకాదార । కొఱగామిగఁగుడిచిపగటఁగూర్కెంగోర్కె॥ ౫॥

తే-గీ॥ ఆఁకటనుడస్సియున్ననియాతఁడుగడు । వేఁడనెవరునులోనికివెఱచిరరుగ।
నంతఁదెంపరియొకఁడాప్తుఁడధిపులేపి । భూపరైక్యుండువచ్చెఁదన్నుమనెఁదనర॥ ౬॥

ఆ-వె॥ మండిపడుచునిదురమానుటనాకేఁడు । దండనంబునీకుఁదగెదునెవ్వఁ।
డెట్టులైననేమియేగుమంచనిపంచెఁ । జెడుగునకుహితంబుఁజెప్పనగునె॥ ౭॥

సీ॥ ప్రభులుకృతఘ్నులుపాపులవిశ్వాసులనుచితజ్ఞులటంచుననిరికొంద।
ఱిభ్యులుధనమత్తులెంతయులుబ్ధులహంకారతనులంచుననిరికొంద।
ఱాఢ్యులుశుష్కప్రియాలాపులునుశూన్యహస్తులగుదురంచుననిరికొంద।
ఱధిపులుసంపన్మదాంధత్వబధిరత్వఘనవంచకులటంచుననిరికొంద।
ఱనిరికొందఱుపరివృఢులాత్మకార్యధుర్యులర్థిమరీచికలార్యనింద్యు।
లంచునెకొందఱిటువంటియఘుఁలఁదలఁప । నఘమగునటంచుహరహరయనిరిమఱియు॥

సీ॥ కడుపునించుకొనఁగుక్కలులేవెతముపొట్టఁదామునించుకొనంగధనులుధనులె।
గూళ్లఁగట్టుకొనవెకోరియాగిజిగాఁడులిండ్లుగట్టుకొనంగనినులునినులె।
యెనుములనెక్కవేయేత్రింతలెందునువాహనములనెక్కఁబ్రభులుప్రభులె।
సొమ్ములఁదాల్పరేయిమ్ముగాలంజెలుతొడవులఁదొడుగంగదొరలుదొరలె।
స్వాశ్రితులకన్నమిడఁగల్గునధిపులధిపు । లాప్తులకుమనుకులనిడునాఢ్యులాఢ్యు।
లిష్టులకువాహనములిడునిభ్యులిభ్యు । లెలమిఁగవులకుధనమిడునృపులునృపులు॥ ౯॥

సీ॥ కఱవునఁబ్రజలనుగాపాడఁడేనానెరాజునూడఁగనుదరాజెకాక।
పనిపెట్టితగినట్టుఫలమిడండేనానెమానవపతిగొడ్డుమ్రానెకాక।
తుచ్ఛుఁడుదొరకీర్తిదొరయునేకుక్కసింహంబానెగ్రామసింహంబెకాక।
మోసమునన్వాసిమొననెనేనియునరపతినక్కయెశివాఖ్యఁబడయఁగాక।
యడుగకున్ననెఱిఁగియఖిలజనులకిష్ట । సిద్ధిసేయువాఁడెక్షితిపతిదన।
కిష్టసిద్ధిసేసియెలమినన్నమువేఁడు । మునిఁగనమినృపుండెపుండెకాక॥ ౧౦॥

సీ॥ అన్నార్థివాకిటనున్నవానినిమానియాపోశనముఁగొంటయగునుమద్య।
పానంబుభోజనమానుగోమాంసభక్షణమునిద్రించుటచావుగాదె।
కాలవశంబుననఘనులర్థులైరాఁగవారిఁదన్నగవద్దెభక్తియుక్తి।
నుప్పరికింపవేళాకయెడకేగివారొందరేసంతృప్తియోగ్యతాప్తిఁ।
బూజ్యపూజనెసర్వమిఁబొసఁగునయశ । మర్థహైన్యంబునాధర్మహానిదుఃఖ।
మవులనరకంబుజన్మాంతరానుభావ్య । మానఘఫలంబనుచుజనులాడిరంత॥ ౧౧॥

కం॥ అప్పడుమునియప్పబువుం । జెప్పఁడెదియుమత్తుఁడనుచుఁజింతించిచనెన్।
గొప్పతనంబిట్టిదియని । చెప్పజనులువిసమ్మయింగుశివుఁడితఁడనఁగన్॥ ౧౨॥

కం॥ చనినసుమిన్నకయమ్మని । మనమునననపంగఁబడ్డమన్యువున్నపుపా।
లనుబడెఁబిరంగిగుండన । ఘనులమననుగందఁజెడరెకట్టడులెందున్॥ ౧౩॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ ఎట్లది వెలికుబ్బె నెజను । లిట్లనిరీతఁడున్న వుండెమెన్న నరుండే।
యెట్లుముని నేచెమత్తుం । డట్లనమత్త్యాఖ్యయతనికయ్యెసతముగన్॥ ౧౪॥

కం॥ ఈనృపతిమృత్యుహరుఁడే । పూనెనుమృత్యుంజయాఖ్యముగుదతనముగా।
తానెయమధ్వజజుండఁట । మానుగమహిషీపతియఁటమఱియనవలెనే॥ ౧౫॥

కం॥ అనిపలుపురుపలువితముల । ననలోకులాకాకులాయననగులోకోక్తిం।
దనహానిలోకనిందయు । ననునానుడిఁదలఁచివగచెనతఁడంతంతన్॥ ౧౬॥

కం॥ దుర్వాసుఁడుశాపమిడను । పర్వేశునిరాజ్యలక్ష్మివారిధిఁబడెరై।
క్వైర్వాంతఃక్రోధానల । ముర్వీపతిరాజ్యవార్ధినుడికించెనహా॥ ౧౭॥

తే-గీ॥ వానలేబరమయ్యెనుబలిసెనెండ । పొలముమడిలోఁటబీళ్లయ్యెజలముద్రావ।
నొదవదయ్యెనులేదయ్యెనోదనంబు । క్షేమదేవతయేమొసాక్షోత్కరించె॥ ౧౮॥

మ॥ జనులెల్లంజెలరేఁగితన్నుఁదెగడన్ సైరింపలేకాత్మనా।
యనమెంతేనియువంతతోనపయశోయద్యస్తికింమృత్యునా।
యనుసూక్తిన్ స్మరియించిదక్షిణముఖుండై పోయెసంత్యక్తస।
ద్వనితానందనబంధుమిత్రజనుఁడై భ్రష్టుండుగష్టుండునై॥ ౧౯॥

సీ॥ పంచకూటాచలప్రాభవంబునఁదోఁచుఁబ్రాసాదమంత్రంబుపయిపయిఁగనఁ।
దల్లక్ష్యపంచవక్త్రిస్వచ్ఛచతుశ్శ్రివస్సదృగ్లింగాప్తిఁబ్రణవమొనరు।
నవదళంబైయఖండంబైనయొకబిల్వమునశివసాయుజ్యముక్తియొదవుఁ।
దుమ్మిపూవాకఁడిడద్రోణపుష్పంబుగానలరుననంతలింగార్చనముగ।
నెందుఁజూరనెట్టిఁడేనియునెనయుమోక్ష । మట్టిదక్షిణకైలాసమందుఁబొందు।
గానుశ్రీకాళహస్తీశుజ్ఞానశక్తిఁ । గొలిచియాతండుసర్వాఘకోటిఁగూల్చె॥ ౨౦॥

కం॥ తనపేరనొక్కతీర్థం । బునొక్కలింగంబునిలిపెభువనాంచితమున్।
ఘనుఁడామృత్యుంజయరా । జనువొందఁగనందఱందునభినందింపన్॥ ౨౧॥

ఉ॥ అందునతండొకానొకనిశాంతమునందనమండపంబునం।
గుందుచుఁగూర్కుఁగోర్కెనెడఁగూర్పఁగనేర్పుననిందుమౌళియుం।
పొందమృకండుజుండనఁగనుండికలన్విలపించెదేలరై।
క్యుందిలకింపుబిల్వవనినుండునతండనిపల్కెఁబల్కినన్॥ ౨౨॥

మ॥ మఱునాఁడేపయనంబునేసియతఁడామార్గంబునన్మేలుచే।
కుఱిగాయత్రియెశేషశైలమనుచుంగుప్తంబులేడాస్ఫటల్।
చిఱుకొండల్దగవ్యాహృతుల్ప్రణవమేశ్రీవేంకటేశుండటం।
చెఱిఁగెందానెఱిఁగెన్మహాఘధగిలాభృత్తిద్దెయించెంచుచున్॥ ౨౩॥

మాలిని॥ కనుఁగొనెఘటికాద్రిన్ - గల్మషధ్వాంతకాద్రిన్।
ఘనునటనరసింహున్ - జ్ఞానిరక్త్యైకరంహున్।
బ్రణవపదుననంతున్ - రాజయోగప్రశాంతున్।
మునిహనుమదుపాస్యున్ - భుక్తిముక్తిప్రదాస్యున్॥ ౨౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

పృథ్వి॥ కనుంగొనెఁగుఱంగటంబిదపఁ - గంజశైలంబునా।
ఘనుండువలఁగొంచుదానినటఁ - గాంచెనీవానదిన్।
మునింగెఁదనుమధ్యమాంబకును - బ్రొక్కెశ్రీకాంతునం।
తనెంచెఁదనుమధ్యఁదల్లినిని - దండ్రివిశ్వేశ్వరున్॥ ౨౫॥

శా॥ ఆతండక్కడనక్కడన్వెదకుచాహాచూచెనాచెంతగా।
రీతీర్థోత్తమతీరధాత్రినొకచోశ్రీశాఖిక్రిందంజగ।
త్ఖ్యాతంబౌనొకపర్ణశాలమునిశార్దూలున్మృగత్వక్స్థితున్।
భూతిప్రాంచితునగ్నికల్పునొకరుద్రాక్షమాలాధరున్॥ ౨౬॥

ఉ॥ చూచిభయంబుభక్తియునుజొప్పడనీతఁడెరైక్యుఁడంచెదం।
దోఁచుటస్వప్నదృష్టమునిధూర్జటివాక్యముదోడుసూపనా।
లోచనఁజేసినెమ్మనములోననిజమ్మనినిశ్చయించిన।
త్త్యాచరణంబొనర్చెనృపుఁడమ్మునికాతఁడొసంగెదీవెనల్॥ ౨౭॥

కం॥ మీరెవరనిమునియడుగుడు। ధీరతనృపుఁడిట్లుపలికెదివ్యమునీంద్రా।
ఘోరాఘదూషితుఁడమీ। కారుణ్యముచేతసుకృతిగాఁగలవాఁడన్॥ ౨౮॥

సీ॥ పండితంమన్యతబహుసాధువులమదిఁగుందించిసద్గతిఁజెందనయితిఁ।
బత్నినిఁగికురించిపరవనితలఁగూడిపాపమార్జించితిఁబలువితములఁ।
బ్రజసుఖదుఃఖముల్పరికింపకొప్పఱసెప్పించికైకొంటిఁగప్పములను।
జెప్పినమాటనుదప్పితినేఁగృతఘ్నుఁడనైతిఁగుడిచితిఁగొనకతిథిని।
దాఁపనేటికిఁగౌశికిదరినిధర్మ। ప్రజమునేలినయాయమధ్వజనుతుండ।
నన్నునంద్రుమృత్యుంజయుండనిమహాప। రాధినీశరణార్థినీబోధఁబ్రోవు॥ ౨౯॥

కం॥ నగురోరధికమ్మనుచు। న్నిగమమ్ములువలుకుకతననినుగురువుగనే।
నుగణించితిశరణంటి। న్దగుఁగదశరణార్థిరక్షణముడుపుమఘమున్॥ 30॥

కం॥ అనిసాష్టాంగనమస్క్రియ। యొనరఁగలేవకయయున్నయుర్వీపతిన।
మ్మునిపతినృపలేలెమ్మని। చనవునఁగూర్చుండఁబెట్టిచననిట్టులనెన్॥ 31॥

శా॥ నీప్రేరించుటఁగారచించితినిమున్నీవంశచారిత్రముం।
గాపాడంగలవాఁడవయ్యునసుదత్తామంబునంజూడవై।
తాపాపంబునఁగాటకంబుననుసెయ్యంబాసినిస్పెంచెఁబెం।
వేవేదంగనులేవడింగుడిచితీవెంతేనకీర్తిన్నృపా॥ 32॥

ఉ॥ నీవుననుంగనుంగొనమినేనుగడుంగడుమేలుఁజెందితిం।
దేవుఁడుగాళహస్తిపతినెమ్మిఘనమ్ముగనన్నుఁగ్రొన్నెల।
న్గావెలయించెనక్కఱవునన్గననాతఁడెరాజమౌళిగా।
యావడిఁబ్రోచునిక్కడనుశ్రీశ్వరుఁడొక్కఁడెకాఁడెయెక్కడన్॥ 33॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

క॥ చచ్చువఱకున్నఁ బెండ్లిం । జెచ్చెరఁ జేసెదననుక్రియఁ జేపదలితివీ।
వెచ్చుగఁ బాడఁగనేనో । మెచ్చితి సరియన్నయట్లు మెలఁగి తెఱుఁగవే॥ ౩౪॥

క॥ కానైననిడకసత్కృతి । వానిగఁ గైకొనెననినినుఁ బలికెదరజ్ఞుల్।
మోసమెయాశాపాశము । నోసరిలఁగఁ జేసిజ్ఞానమొసఁగితినుఖమున్॥ ౩౫॥

క॥ చేసితి శ్రీబిల్వేశ్వర । భాసురచరితంబు సర్వపాపహరంబున్।
దాసాభీష్టదమునదే । యీసురుచిరకృతిమణిగనుహితమనిడియనన్॥ ౩౬॥

క॥ శ్రీరామాయణమునకుం । గారణముగి రాతునెడనుగలిగినశాపం।
చారీతినీచరిత్రము । కారణమీబిల్వనాథఘనకృతికయ్యెన్॥ ౩౭॥

క॥ ప్రేరకుఁడవు కారయితవు । నారయననుమోదకుఁడవు నాత్మాన్వయస।
చ్చారిత్రమునకునెట్లో । రాజాయీకృతికయియొప్పెదుసుకృతీ॥ ౩౮॥

క॥ నాలేవడినీవెనసితి । పోలఁగ బిల్వేశుకృతినిఁ బొసఁగెడుయశమున్।
శ్రీలెసఁగఁగొనకనాకే । చాలనొసఁగితెవ్వరీడుసాధుతనీకున్॥ ౩౯॥

క॥ మృత్యువగునాశయదియెదు । రత్యయమద్దానిగెలువనలవటిచితహా।
మృత్యుంజయత్వదాతవు । మృత్యుంజయ రాజనఁగను మెఱసెదవధిపా॥ ౪౦॥

క॥ నీపాపంబు సమస్తము । నీపేదఱికమునఁదీఱనెగడినసడిచే।
భూపర్యటనంబుననను । తాపంబున స్వేష్టదేవతాగురుభక్తిన్॥ ౪౧॥

మ॥ నరనాథా మునునీదువంశచరితన్నాచేతఁ జేయించితీ।
విరవందంగను బిల్వనాథకృతికయ్యెంబంటకెర్వట్లుత।
ద్వరపుణ్యంబున బిల్వనాథునినిగొల్వంజాలితీవుందునే।
దురితంబుల్ద్వదభిఖ్యనెన్నఁ దొలఁగుందోడ్తోడమృత్యుంజయా॥ ౪౨॥

తే-గీ॥ నీవుదోషరహితుఁడవు గావున నెమ । హార్ష్మదక్షిణకైలాసమందుస్వాఖ్య।
నెగడఁదీర్ఘలింగంబుల నెలకొలిపితి । వరుగుదెంచితి మునిరూపహరునియాజ్ఞ॥ ౪౩॥

పంచచామరము॥ అపేతలజ్జతన్నిజాఘ - మంతదెల్పితందుచే।
నృపానశించెనద్దియెల్ల - నెమ్మినమ్మిమిమ్ముగా।
దపంబొనర్పమిందిఁకన్మ - దంబుఁగొందు వెంతయుం।
గృపాళువైనబిల్వనాథుఁ - గీర్తనీయుఁగొల్వఁగన్॥ ౪౪॥

సుగంధి॥ చేయుస్నానముద్వమేహి - సింధువందునేనిట।
న్గేయగౌరీతీర్థమందు - నేనిబిల్వనాథునిన్।
ధ్యేయుశ్రీపతిన్భజింపు - మీవుబిల్వనాయికన్।
శ్రీయుతుండవౌదువిద్ది - సిద్ధమంచునెంచుమా॥ ౪౫॥

ఉ॥ కాశికనేకవల్లినిఁదగంగభజింపునులక్ష్మ లేగెదున్।
మౌళిసుధాంశురేఖఁదనుమధ్యనుగొల్వుములక్ష్మలబ్బెదున్।
వైశముబిల్వనాథుశివుభక్తినుతింపుముముక్తిగల్గెదున్।
గాలగళున్ స్తుతించినజగంబునదుర్లభమెద్దియయ్యెడున్॥ ౪౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ రక్షకము బిల్వనాథా । ష్టాక్షరమంత్రంబు శ్రీదము పుతనుము ధ్యా।
ష్టాక్షరిఁ గొనుమని రైక్యం । డాక్షణమునఁ జెప్పె నతని కామోదముగాన్॥ ౪౭॥

ఇం-వ॥ ఆదిత్యవర్ణేయను-నట్టిమంత్రం । బాదివ్యమానీంద్రుఁడు-హర్షమొందం।
గాఁదేట తెల్లంబుగఁ-గాంచఁ జెప్పెన్ । శ్రీదంబగు న్నీకిది-సిద్ధమంచున్॥ ౪౮॥

ఉ-వ॥ అతండు రైక్యోక్తము-నాచరించెం । గృతజ్ఞుఁడై కాంచెను-గృత్తికాప్తిన్।
సుతంబు నారాకని-సున్నిపుంగ । ల్పితాంగు బిల్వేశ్వర-లింగమందున్॥ ౪౯॥

సీ॥ కంటిమంటయొకింతయంటుటఁగరఁగెనాఁగడలి వెన్నసగంబు గ్రాలఁజాల।
జడలను నెఱిమంటలడరఁబాల్పాంగెనా వేలుపుజక్కరజాలువార।
గడిమినిఁబజనెల్లఁగాపాడఁగల్గిన గుఱుతు నావిసమెంతొయఱుతఁదనర।
సోబనంబుల ప్రోపునాఁబొల్చు గట్టురాపట్టి యెడమతొడపయినిబరఁగ।
సత్తిదాపలికేల్దండహత్తఁదనదు । బత్తులను జంకవలదనవలపలికయి।
జింకముమ్మొనవాల్పయిచేతులఁజన । గిత్తరౌతయి బిల్వేశుఁడత్తఱిఁదగె॥ ౫౦॥

కం॥ కనుఁగొని కరమరుదందుచుఁ । గని పరమానందమొంద ఘనభయభక్తుల్।
మునుకొని చాఁగిలఁబడిలే । చి నిలిచి సాంజలిశిరుఁడయి చేసెన్వినుతిన్॥ ౫౧॥

కం॥ శివపంచాక్షరినీ పే । రపునక్షరసంఖ్యలెనయ నైదుఁబదాటన్।
దవనైదుపదిగనిన్నెం । తు వెలయ బిల్వేశప్రణవనుతిఁగనెదాదిన్॥ ౫౨॥

ప్రాసాదాస్య బిల్వేశ్వరస్తుతి.

ఇం-వ॥ ఓంకారరూపాయమ - హోదయాయ।
ప్రీంకారవంద్యాయమ - హేశ్వరాయ।
పంకాటవీదాహక - పావకాయ।
ప్రాంకేఽత్రబిల్వేశన - మోఽస్త్వనాయ॥ ౫౩॥

ఉ-వ॥ నమోఽస్తుతేఽజాయఘ - నాయకర్త్రే।
రమేశరూపాయవ - రాయభర్త్రే।
ఉమేశ్వరాయేశమ - హోగ్రహర్త్రే।
నమత్సుబిల్వేశ్వర - నామధర్త్రే॥ ౫౪॥

ఉ-వ॥ మహాత్మనే తేఽస్తున - మశ్శివాయ।
మహామతే తేఽస్తున - మశ్శివాయ।
మహీధ్రజేశాయన - మశ్శివాయ।
మహేశబిల్వేశన - మశ్శివాయ॥ ౫౫॥

ఉ-వ॥ శివాయదేవాయశ - శిప్రభాయ।
శివాంకమూర్తేశశి - శేఖరాయ।
శివంకరాయాశ్రిత - శేవధేఽస్త్వాం।
శివేశబిల్వేశదృ - శేనమస్తే॥ ౫౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఇం-వ॥ వామార్ధజానేంగః - వస్తుతాయ।
వామీకృతాబ్జేక్షణ - వల్లభాయ।
భీమాయబిల్వేశ్వర - విశ్రుతాయ।
స్వామిన్నమస్తేఽస్తుః - వంకరాయ॥ ౫౭॥

ఉ-వ॥ యమాంతకాయత్రిపు - రాంతకాయ।
సుమాస్త్రహంత్రేఽంధక - సూదనాయ।
నమోఽస్తుబిల్వేశ్వర - నామధేయ।
నమోఽస్తుమృత్యుంజయ - నామగేయ॥ ౫౮॥

కం॥ అనిపొగడంబిల్వేశుఁడు। గనియింద్రోపేంద్రవజ్రకలిత్రపాసా।
దనుతిగ్రహియించిమించుగ। ననుగ్రహించియిటులనియెనాభూపతికిన్॥ ౫౯॥

కం॥ నీనుతికినీకుఁదగినది। యీనిరుపమవస్తువనుచునిచ్చెగురుతరం।
బైనెగడురత్నలింగముఁ। దాననతఁడురత్నసానుధరమునఁదనరెన్॥ ౬౦॥

కం॥ నాగాయుతబలుఁజేసెన్। భోగివిభూషణుఁడువానిభోగిన్యోగిన్।
గాఁగన్సార్థకనాముని। గాగొనకొనిమఱియువరముఁగాంక్షింపుమనెన్॥ ౬౧॥

కం॥ అననతఁడీతిథినుత్సవ। మొనరుతఁగననీదువినుతియనుమత్కథయున్।
వినఁజదువనిష్టసిద్ధులు। జనులకుఁగలుగవలెనంచుసంప్రార్థించెన్॥ ౬౨॥

కం॥ పతియుఁదథాస్తనియంత। ర్హితుఁడందేకాఁగరాజుహితమతిరైక్యున్।
నుతియించితనిపిచనెసుణ। తతివెలయఁగస్వపదమేలెధన్యుండయ్యెన్॥ ౬౩॥

పృథ్వి॥ కృతఘ్నతయుదోషము - ల్గెడయుమత్తమృత్యుంజయ।
క్షితీశచరితంబునం - జెడియెడిన్స్మయాజ్ఞానముల్।
కృతజ్ఞతయుసద్గురు - ప్రియముశ్రేయముంగల్గునీ।
కృతిన్విసఁబఠించినన్ - శ్రితులకబ్బునిష్టార్థముల్॥ ౬౪॥

అమృతవాహిని॥ ఈమత్తనృపచారిత్రం। బేమర్త్యుండేనెఱింగినన్।
శ్రీమత్ప్రాసాదమంత్రాప్త। శ్రీమంతుండౌనిజంబుగన్॥ ౬౫॥

ఇది, మత్తోపాఖ్యానము.

సూరోపాఖ్యానము.

ఉ॥ ఇందుకులంబునందుజనియించుటనొద్విజరాజెయయ్యెఁబా।
న్కొందగునీతఁడేయనుచునిర్జరులెన్నఁగఁదన్నుసన్నుతిం।
పందనరారుగాధిజుఁడుబ్రహ్మమునిత్వముఁగోరిబ్రహ్మమున్।
డెందమునందునిల్పిపొగడెంగడుఁజేసెఁదపంబువానిగన్॥ ౧॥

చ॥ తడవుగబమ్మయమ్మునికిదర్శనమిచ్చియనెమ్మహోద్యమం।
బెడలకొనర్చెదీవిదివహించుటదుర్లభమౌనునైననెు।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

క్కఁడుపముగల్దువిస్మ్మమునుగాంచెఁజతుర్థకులుండొకండు నా।
కొడుకగునట్టిభాగ్యమునుగొబ్బున నారదుఁడాతఁడెఁజూమీ॥ ౨॥

శా॥ శ్రీపర్ణాఖ్యనదీతటంబునఁబగున్ శ్రీపుర్యభిఖ్యంబుప్రో।
లాపూర్వార్యమునందునెప్పఁదనుమధ్యాదేవిశ్రీపర్ణనా।
శ్రీపర్ణేశుఁడుబిల్వనాథుఁడనఁగాశ్రీకంఠుఁడాప్రాణికిం।
బాపంబుల్దొలఁగించిపుణ్యఫలముల్ ప్రాపింపఁజేయుందయన్॥ ౩॥

మ॥ కొలువన్వచ్చిరిగొందఱంచితులుయోగుల్భిక్షులచ్చోటికిన్।
దొలుకన్భక్తిరసంబువచ్చెనదిచాతుర్మాస్యమున్దొడనే।
చలుపన్సేవనువారికందుననసత్సాంగత్యమేయింపుగం।
గలుగంగోరెడుఁగాదెసజ్జనుఁడువేడ్కంబ్రాణిప్రాణంబనన్॥ ౪॥

కం॥ దానేరుండొకరుండా । భూసురసన్యాసులనునవుడు సేవించెన్।
వానిగనుదదుచ్ఛిష్టము । నాసక్తింగుడుచుచుండెనావ్రతమగుడున్॥ ౫॥

కం॥ ఆపారికాంక్షులుశివ । శ్రీపాదంబులకుమ్రొక్కినెలవొందిధరి।
శ్రీపర్యటనముసేయఁగ । వేపోవుచువానిఁజీరిప్రియమెనయంగన్॥ ౬॥

కం॥ తనుమధ్యాబిల్వేశుల । ననువొందఁగనాశ్రయింపుమమలాత్మఁడవై।
వినుతములౌతన్నామము । లనయముస్మరియింపుమిష్టలాభములబ్బున్॥ ౭॥

కం॥ అనిచనవారలువాఁడున్ । ఘనభక్తిభజించుశివులఁగావించుఁబ్రద।
క్షిణములనుగోవెలకుమఱి । యొనరించున్నతులుపెక్కులొక్కుమ్మడిగాన్॥ ౮॥

సీ॥ కాశికాతీర్థప్రకాండంబునమునుంగుఁజేయుస్నానమునివాసింధువందు।
నవగాహనమొనర్చునల్లగౌరీసరస్తల్లజంబునబాదిఁజాలఁదాల్చు।
బిల్వదళంబులవివిధపుష్పంబులఁదెచ్చిదేవళమునకిచ్చుమెచ్చు।
నగ్రహారికులకునాశ్రితుఁడైయెట్టొపొట్టపోసికొనెడుఁబ్రోచుఁదల్లిఁ।
దలఁచుఁదనుమధ్యలనియెల్లతలిరుబోండ్ల । నెంచుబిల్వేశులనిమదినెల్లమగలఁ।
దత్పదాంకులసేవించుఁదత్పరుఁడయి । శివశివయటంచువచియించుస్మృతియెసంగ॥

సీ॥ చనునిత్యమునుప్రదోషసమయమందునాగుడికిఁదాఁగట్టినకుసుమబిల్వ।
హారంబులనుగొనియర్పించుబిల్వేశునత్తనుమధ్యనునధికభక్తి।
సేవించునందుదీపావళిదర్శించిలెక్కించితత్త్వంబులీలనెఱిఁగి।
చొక్కుఁబ్రాసాదంబుస్ఫురియించిననుదానుబంచాక్షరినెపూనిపల్కుఁదనదు।
శూద్రజన్మంబునకురోయుఁజొప్పడంగఁ । గోరుబ్రాహ్మ్యంబుబిల్వేశుఁగూడవేఁడు।
వాఁడుశివకీర్తనంబులఁబాడునాడు । సాత్వికాంకవిశిష్టుఁడైసన్నుతుఁడగు॥ ౧౦॥

కం॥ ఘనసంగీతజ్ఞుండనఁ । దనుమధ్యాబిల్వనాథతనయుండనవాఁ।
డొనరెంగానరసమునిడు । టనునారదుఁడనఁబడెనుబుడమిఁగడుఘనతన్॥ ౧౧॥

కం॥ తనుమధ్యాబిల్వేశుల । వినుతిగలుగుకృతులుగాకవేఱేవియుఁబా।
డనుగడఁగడువేవేలి । చ్చిననుత్సవకాలమునకుఁజేరెడునటకున్॥ ౧౨॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ ఇచ్చునవారిఁగవిడిముడి । వచ్చినయాచకులకెల్లభాగ్యమటంచున్।
విచ్చలవిడిసత్రములకు । వెచ్చించున్స్వార్జితమగువిత్తమునెల్లన్॥ ౧౩॥

ఆ-వె॥ ఎప్పుడేదివచ్చునప్పుడేయదియాశ్వ । రార్పణంబుసేయునాసఁగొనఁడు।
దాఁపస్వాపతేయమీపుట్టువేచాలు । నంచునతఁడుదెలివియతిశయిల్ల॥ ౧౪॥

ఆ-వె॥ దానశూరుఁడగుటఁదానుశూరుండను । పేరువడసెవాఁడుపెంపెసంగ।
శూరుఁడగుటసోటుజోటిందలంపఁడు । స్వప్నమందునేనభవుభజించు॥ ౧౫॥

ఆ-వె॥ ఆటవెలఁదిపద్యమైననువిననొల్లఁ । డాటవెలఁదినాతఁడాసఁగొనునె।
పెండ్లిచేసికొనుముప్రియమపునననాకుఁ । బెండ్లిలేకయుంటప్రియమనియెడు॥ ౧౬॥

చ॥ జననిమృతింగనంగ్రియలఁజల్పియనల్పముగాఁగనీఁగినా।
ఘనుఁడితఁడేయటంచుజనకాండముమెండుగమెచ్చనచ్చటం।
దనువుదొఱంగిసత్యమునఁదార్కొనినన్నుమదాత్మజుండుగ।
న్జననముసెందెవాఁడెచుమినారదుఁడయ్యెనువింటెగాధిజా॥ ౧౭॥

ఉ॥ నారదుఁడుంబురావతరణంబునవాసనఁజేసిశ్రీవనిం।
జేరిభజించెశ్రీశివులశ్రీనిజతత్త్వముఁగాంచిమించెన।
ట్లేరహిఁగాంచఁదాత్త్వికులకెల్లనుదారిగశ్రీఫలావగన్।
నారదతీర్థముంచెనటస్నానముసేసిననబ్బెడున్సిరుల్॥ ౧౮॥

కం॥ నారమననీరమగుమఱి । సారంబగుజ్ఞానమానుజ్ఞానామృతమున్।
వారకొసఁగునదియగుట । న్నారదతీర్థమగునద్దినాదప్రదమున్॥ ౧౯॥

శా॥ తత్క్షేత్రంబుమహత్త్వమింతయనుచుందర్కింపఁగాశక్యమే।
షత్క్షేమంకరమద్దియందుఁదపముంజల్పంగబ్రహ్మర్షితన్।
హృత్క్షాత్రంబునుబొందెదీవనిచనెన్సృష్టిప్రభుండంతభా।
స్వత్క్షాత్రుండటకేగికొల్చెశివువిశ్వామిత్రుఁడాత్మజ్ఞుఁడై॥ ౨౦॥

సీ॥ ఇంద్రతీర్థంబననెసఁగునీవానదినాగ్నేయతీర్థమానట్టికనెము।
నంమఁబిండోచితయామ్యతీర్థంబునఁదగునదీద్వయసంగతహ్రదమునఁ।
బుణ్యజనసుతీర్థమునగుతాండవనాథుతెప్పకేళాకూళినెప్పవరుణ।
తీర్థంబుకాళికాతీర్థంబునాఁదగుచెఱువునవాయవ్యసిద్ధతీర్థ।
మనఁజనెడివల్లిమలమీఁదిదొనసుశ్రీద । తీర్థమగుహరిచెలమనుదివ్యకంజ।
శైలశంకరచంద్రాభసరసునందు । గౌరివాపినిమునుఁగునగ్గాధిజుండు॥ ౨౧॥

సీ॥ స్కందతీర్థమునుండిచనెడుసనత్కుమారునితీర్థమునకొకరుఁడటనుండి।
తాండవనాథతీర్థమునకునందుండిహరితీర్థమునకునునచటనుండి।
తెల్పునల్పులునదుల్దైఱఁగొప్పఁగూడెడుసంగమతీర్థముసంగతికట।
నుండిగౌరీతీర్థకాండంబులందాడిబిల్వేశుఁబ్రణవాత్మఁజేర్మిఁగొలిచి।
వ్యాహృతిద్యోతకములగునట్టిబిల్వ । వృక్షములకునెనర్చిప్రదక్షిణములు।
భక్తిఁదనుమధ్యగాయత్రిఁబ్రస్తుతించి । చేరుగుహఁగిరికమ్మునిసింహమొగిని॥ ౨౨॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ స్కందు నారాధించి యందువల్ల నెఱింగి యల్ల విశ్వామిత్రుఁ డనుదినమును।
గాయత్రి జపియించుఁ గంజశైలంబున సావిత్రి భజియించు సరసిజాక్షు।
సరసున నెగి సరస్వతిని సేవించు నుదనుమధ్య సన్నిధిఁ దామనమున।
బిల్వనాథునిఁ గొల్చు విశ్వేశ్వరుని బ్రహ్మ కారాధ్యు బ్రహ్మణ్యమందఁ గోరి।
పరఁగుఁ బ్రసాదముం ద్రిపత్ర బైల్వమనుచుఁ । గంజశైలము కారంబుగాను విష్ణు।
పాదమును కారముగను బిల్వపతి సన్ని । ధి నిమ కారంబుగా నెంచి మునిభజించు॥ ౨౩॥

ఉ॥ అందుఁ దపంబొనర్చె నుమహామహుఁ డామునిరాజు గాధిరా।
ణ్నందనుఁ డంత బిల్వవననాథుఁడు శ్రీతనుమధ్యతోడ వే।
డ్కం దగవచ్చి బ్రాహ్మ్యమభికాంక్షితమిచ్చి మహర్షిసత్తకం।
బందునెకందుగా నునిచె నాతని నాయకరత్నమాననన్॥ ౨౪॥

తే-గీ॥ ఇద్ది శూరునుపాఖ్యాన మెలమిఁ దెలుపు । యత్న మేఫలసాధన మారయంగ।
వినతులకుఁ గాదె ముంగిటి పెట్టుచెట్టు । బిల్వనాథుని భజనము విశ్వనుతము॥ ౨౫॥

ఇది, శూరోపాఖ్యానము.

నంద్యుపాఖ్యానము.

మ॥ ఉమ పుత్రుస్మరజన్ము నగ్నిభవు గంగోద్భూతు నిద్దివ్యునిన్।
సమరుద్దేహశివాత్మజున్ విబుధ రాట్సైన్యేశు షడ్వక్త్రునిన్।
గొమరుం డంచు సనత్కుమారుఁ డట మ్రొక్కన్ లేవ యకే పోయె సం।
యమియాతండొగి విస్మరించె సకలామ్నాయార్థముల్ వింతగన్॥ ౧॥

ఉ॥ ఇమ్ముగ బమ్మలోననియె నేటికి నేఁటికి నెల్ల విద్యలం।
గ్రమ్మనఁ గోలుపోయితిని గారణమేమి లసోమకాసురుం।
డమ్మహి వెండి యుం బొడమె నాయపరాధము నాదియేదియే।
నుమ్మలికంబొనర్చెదు నెకోయన నాచతురాస్యుఁ డిట్లనెన్॥ ౨॥

పంచచామరము॥ అమేయశక్తియుక్తునిన్మ - హామహుం గుహుం గురుం।
గుమారునిం గుమారుఁ డంచుఁ - గొరి మ్రొక్క కుక్కనన్।
సమాగతుండవై తివీవు - జ్ఞానమున్నె నీకున।
య్యుమాత్మజుం భజింపుమన్న - యుక్తమంచు నప్పుడే॥ 3॥

సుగంధి॥ ఆసనత్కుమారుఁ డాస్థ - నల్ల బిల్వకంబునన్।
వానిమీఱఁ గాంచెఁ దొల్త - భక్తియుక్తిసక్తిగా।
రీసరోవరంబు పొంత - శ్రీను బిల్వనాథుగా।
రీసతీమణిం భజించి - శ్రీఫలాంబనింబుగన్॥ ౪॥

మ॥ కనెనుల్లాసముతో డవల్లిమలలో స్కందున్మహేశాననం।
దనునింబొందుగ వందనంబొనరిచెం దా సావనుల్లాసత।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ప్పను నాదెన్నకుఁబ్రోవుమీవడిననీ పుణ్యంబునాభాగ్యమా।
ననునాస్వామిసనత్కుమారవినుకంజాద్రిన్నివుంగొల్వునా౯॥ ౫॥

శిఖరిణి॥ అహంకారంబోనానహివితతిచే - నాశ్రితమునై।
మహావ్యాళాభీలంబయిచదలుఁజిం - పన్నైఅయున।
మ్మహీభృత్తుంగంజాహ్వాయమునుగనె - న్మానియతఁడా।
నహమ్మన్నర్థంబే తెలుపుఁగదకం - జాక్ష్యయెపుడు౯॥ ౬॥

శా॥ అక్కొండంగవినెక్కొనెంగొలనిలోఁ ద్రావ్యావస్తులన్మున్గెదు౯।
న్రుక్కండక్కడనున్నలింగచయమున్నెంపొందఁబూజించునిం।
పెక్కంబిల్వదళంబులంబలువిడిం బెక్కేఁడులయ్యన్ఫలం।
బొక్కింతేనతఁడొందఁడయ్యెఫలమయ్యోవ్యాదై వలభ్యంబె కా॥ ౭॥

మందాక్రాంత॥ పొందన్లేకింపునువగపునే - పొందుటం జేసిరో నె౯।
మందోత్సాహుండయియతఁడట - న్మానెఁ జేయందపంబు౯।
మందాక్రాంతంబనఁగఁదనదా - మానసంబొప్పనస్థా।
నందంబొందన్మభళకునము - ల్నల్వమీఅ౯స్ఫురించె౯॥ ౮॥

తే-గీ॥ అంతనాబ్రహ్మపుత్రకుఁడాత్మఁదలఁప । నందికేశ్వరుఁడరుదెంచివందితుఁడయి।
యెఱిఁగిసర్వంబునతనికిహితమొనర్ప । నెంచిహేరంబప్రభువృత్తమిటుపఠించె॥ ౯॥

ప్రభు వృత్తము.

మునువిధిగొలిచెను - బొసఁగ౯సృజనం - బునెసర్వఁగన - ప్పరముల్గెలువం।
గనుహరుఁడునుహరి - గడలింగపిసం - ఘముగట్టఁగనా - క్రతుభుగ్దనుజుల్।
పనివడిజలనిధి - బలిమిందరువ౯ - భజియించిరియ - ప్పరముంగణనా।
ఘునిఁగొలిచినసిరి - దొరయున్విడువం - దొడరుంబెడదల్ - ధ్రువమానరయ౯॥ ౧౦॥

తే-గీ॥ గణమన౯హల్ప్రితతిమఱిగాంచఁబతియ । నంగనచ్ప్రికరంబుగణపతియనఁగ।
నక్షరాత్మకమాబ్రహ్మమవుఁబ్రణవము । వాణిపతిలక్ష్మిపతియుమపతియునగును॥

కం॥ పరుఁడుగణపతియయనియెడు । నిరువదియొకరూపులతనివిభవక్త్రింబో।
వెరపునభద్రాస్యుండనుఁ । బరికింపఁగనతనిఖుండప్రణవముఖుఁడను౯॥ ౧౨॥

కం॥ శ్రీగణముబిల్వకుటతతి । శ్రీగణపతిబిల్వపతియెనిద్ధంబైన౯।
శ్రీగణపతిఁగొలిచియెమఱి । శ్రీగణపతిజనకుశివుని సేవింపవలె౯॥ ౧౩॥

కం॥ సోముఁడుహంసుండగ్నియు । నామహితుగణపతినుఱకయందిరిక్షుయము౯।
వామాక్ష్యహితమునిందఱ౯ । శ్రీమించిరిపిదపనతనిప్రీతి నెటులన౯॥ ౧౪॥

చంద్ర శాప మోచనము.

సీ॥ అత్రిమునీశ్వర నేత్రంబువలననుద్భవించెబ్రహ్మాంశభవుఁడనంగ।
గురునిగురుం జేసెగొనకాని తాఁగళానిధియనువిఖ్యాతి నెగడియెందు।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

దక్షుఁడశ్విన్యాదితనయలఁ దనకీయఁ దారాపతిఖ్యాతిఁ దనరఁ దాల్చె।
రాజసూయమహాధ్వరంబొనర్చెను నాది రాజనఁ బ్రఖ్యాతి రాజిలెలిమి।
రాజవంశంబునకు మూలమై జగముల । నయ్యెద్విజరాజెవండు వాఁ డమృతకరుఁడు।
గణపతినిఁ గాంచిన నవ్వితత్కారణమున । మతిచెడఁగ రోహిణీతరసతుల నెడసె॥ ౧౫॥

సీ॥ అశ్వినిఁ జేనంటఁ డరయఁడు భరణినిఁ గృత్తికఁ దలఁపఁడు చిత్తమునను।
మృగశిరఁ గవియఁడు ప్రీతిఁ జూడం డార్ద్ర విడిచెఁ బునర్వసు వీడెఁ బుష్య।
నాశ్లేష కేనియు నాశ్లేష మొసఁగండు మఘ సుఖింపింపఁడు మానెఁ బుబ్బ।
నత్తఁ డుత్తరహస్తఁ జిత్త స్వాతి విశాఖ రంజింపఁ డయ్యనూరాధ జ్యేష్ఠ।
మూల నేలఁడు ఱేఁడు పూర్వోత్తరాషాఢ । లనెడఁ బాసె శ్రవణము ధనిష్ఠ।
శతభిషక్కు భాద్రజత నెన్నఁడా రేవ । తినిఁ దొఱంగె రోహిణి నెనసి శశి॥ ౧౬॥

శా॥ అంతందక్షుఁడు రోహిణీతరలచే నాలించి లాలించి ము।
న్నెంతే నీతి నుపన్యసించియును మున్నెట్లట్లయుండన్నిశా।
కాంతు న్వేండియుఁ గోపగించియును జక్కం గామి శాపంబిడెం।
బంతంబేయఱువుం దెవుల్గలిగెడుం బద్మారినీకంచొగిన్॥ ౧౭॥

ఉ॥ అంతనిశాకరుండతని యంఘ్రియుగంబున వ్రాలి నైఁవుశా।
పాంతమనుగ్రహింపుమని యక్కఱ మిక్కిలి వేఁడ నీవునీ।
కాంతలనందఱన్సమముగం దనియించిన శాపముక్తియా।
వంతఁ దొఱంగుమంచని పెఁబన్నగ నల్లనిమామ ప్రేముడిన్॥ ౧౮॥

చ॥ పదపడి శాపభీతిఁ దన భామినులందఱఁ దుల్యభావమిం।
పొదవఁగఁ గూడఁ జొఁగె శశి యొక్కదినంబున కొక్కరిక్కఁగన్।
మదియొకయించుకేనియు నుమానదు రోహిణియందు వానికిన్।
వదలదు రాజయక్ష్మయను వానిని డయ్యఁగఁ జేయు నెయ్యనన్॥ ౧౯॥

కం॥ నలుగుడుపడి వడి సడలఁగ । నెలయఱువుం దెవులు చేత నెంజెలి వడుచుం।
దలఁచె నుదన చెడుఁ జెయువుఱఁ । దలఁచుఁగదా చెనఁటి వనటఁ దన దుండగముల్॥

ఆ-వె॥ అంతఁ గొంతవడికి నతఁడు స్మరించెము । న్నమరులకును దనకు నాహవంబు।
పొసఁగ ననురగురుని పొందు ఘటించిన । ల్పొసఁగినట్టి నల్వయొక్కపట్టి॥ ౨౧॥

కం॥ వచ్చిన సురమునిఁ గనుఁగొని । చెచ్చెర నెదురేగి పూజ నేసి వినీతిం।
దెచ్చి యుచితాసనంబిడి । యచ్చుగ నాత్మార్తిఁ దెలుప నతఁడిట్లనియెన్॥ ౨౨॥

కరిబృంహిత వృత్తము.

కామమురిగను గ్రోధమది సృణి - గాఁగఁ గరములఁ గ్రాలఁగా।
నాముగురియఁగఁ జెక్కుఖులనొక - హస్తమున బలుమచ్చరం।
బై మెఱయఁ బెఱచేతఁ గుడుముగ - నైతనరఁగను మోహము।
ద్దామకృపణత కొమ్ముగను జను - దైవతము గణనాథుఁడా॥ ౨౩॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ ఏనుఁగుతలయును గుజ్జుచగు । మానిసిమేన్పెద్దబొజ్జమరయొకకుడుముం।
గైనిడుకొని తొండంబునఁ । బూనెదునక్కొక్కరాతుఁ బొడఁగనినఁగఁగన్॥ ౨౪॥

మ॥ కుపితుండై యతఁడిచ్చెశాపమును నీకుంబోయె నెక్కొంతయ।
ట్లిపుడీరూపున నిన్ను నేచునకటా యీవింత నేనాతనిన్।
గృపఁబుట్టింగను గొల్వుబిల్వవనిలోఁ గ్రీడించుచున్నాఁడు వాఁ।
నిపితన్మాతభజింపుమంత టనుబూన్కిన్మేలగున్నీకనన్॥ ౨౫॥

కం॥ వినివిధితనయుని నారదు । వినయంబున మ్రొక్కి విధుఁడు వీడ్కొల్పితపం।
బొనరించె బిల్వవిపినం । బున శ్రీగణనాథునగ్రపూజ్యుంబొగడెన్॥ ౨౬॥

గణనాథ వృత్తము.

దక్కితివిమూలా - ధారపరమాత్మా । నిక్కముగనీవే - నేతవరయంగాఁ।
జక్కఁగను నాకు - స్వంతసమునీవే । మ్రొక్కెదను నీకు - న్మందుగణనాథా॥ ౨౭॥

కం॥ పూనుట నాలుగుచేతుల । జానుగఁ బాశాంకుశరదసన్మోదకముల్।
దానమొనర్పన్భక్తుల । కూనితివైదవకయియనియును నేనెంతున్॥ ౨౮॥

ఆ-వె॥ తప్పులెన్న కేలుదానుండనీవాఁడ । మొట్టికాయలొప్పమ్రొక్కువాఁడ।
దానమాన్యవరదదాసరిపత్స్వదం । డంబుతోడసరియనందగుఁగద॥ ౨౯॥

కం॥ అనివినుతించిన గణపతి । దనకన్నగనెంచెమాశిధరియించెనుధాం।
షుని నక్షయుఁగాఁగనుద । జ్జననియు జనకుండును తనిజప్రియమెనయన్॥ ౩౦॥

సీ॥ ఆదులునలువురికలరంగముద్దిడుఁజతురానసుండనఁజతురతదగఁ।
జననుకారాదులకునుమూవురకునఖత్షతములనిడుఁద్రివిక్రముఁడనఁదమి।
మాదులౌముగ్గురికాలింగనమొసంగుబిల్వేశుఁడనఁగనుబింకమడర।
నింకహలాదులనెల్లఁబెల్లలరించువ్యంజనంబులస్వరమదుకునట్లు।
తారకావళితారకావళిగనొప్ప । రాజురాజిల్లెనాయకరత్నమగుచు।
వారుస్వాధీనభర్తృకలైరతండు । దక్షిణుండయ్యెనెసఁగెమేల్దంపతులకు॥ ౩౧॥

కం॥ ఆవిషధిజుఁడమృతమయుం । డై వెలసెనుసోముఁడనఁగనాప్తోషుండై।
శ్రీవనమునశ్రీగణపతి । సేవించిననిష్టసిద్ధిఁజెందుటయరుదే॥ ౩౨॥

చంద్రశ్రీ వృత్తము.

క్షపాధీశుండయ్యెన్ క్షయయుతుఁడు-గాఁగాంచినవ్వన్।
ద్విపాస్యుండచ్ఛాపంబునఁదపము - బిల్వాటవింజే।
సిపుణ్యుండయ్యెంబెల్లుగనువిల - సిల్లెందగంద।
త్కృపంజంద్రశ్రీయాకథయిడుస - తీభర్తృయుక్తిన్॥ ౩౩॥

సూర్య ప్రతాప శమనము.

మ॥ ఉరుతాపంబునకోర్వలేకయినునాలాప్పంగనిర్మించియొ।
క్కరితన్ఛాయనుఛాయనాఁబరఁగుత్రాల్గంటెందగంబల్కెనో।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

గరితానావలెనుండునాపతికడంగాపాడుమీబిడ్డల।
స్మరలన్నేనరుదెంచుదాఁకనిదియుండన్మేలుగోప్యంబుగాన్॥ ౩౪॥

చ॥ అనుచనుసంజ్ఞభర్తకిసుమంతయుఁదెల్పకపుట్టినింటికిం।
బనివినితండ్రినింగనియెభవ్యుఁడతండనెఁగూఁతుఁజూచినా।
తనయరొరమ్మయమ్మయటఁద్వత్పతికిన్సుఖమేశిసత్కారం।
బునకునునీకునేమమెసుపుణ్యయిశేటికినెంటివచ్చితే॥ ౩౫॥

సీ॥ అనుకూలుఁడైయుండునమ్మనీనాయకుఁడటుగాకదక్షిణుఁడానెశఠుఁడు।
ధృష్టుఁడైయుండునే తేజోఽధికుండాటనైఁపలేవాకొాయైనశాంతమూర్తి।
సరకుగొనకయుండెజానఖండితానాయికవయితద్ఘనత్వమునకు।
భంగంబుగారసభగంబునేనితేయాతఁడేనిన్నొల్లఁడయ్యెనుకొక్క।
యెక్కరణినైననతనికినెఱుకపడక । యుండవచ్చితివనియెంతుగండఁడతఁడు।
తెలిసెనేనినిన్నొంటిగఁదెఱఁగఱఁగఁగ । నంపునేవచ్చుబెటిఁగినహానిగాదె॥ ౩౬॥

మానిని॥ భర్తయెదైవముభార్యకునారయ - వానియనుజ్ఞనెవామకెటన్।
వర్తిలుటొప్పనువాఁడెటులున్నను - వానినివీడుటభద్రముగా।
డార్తియవుంజెడదాయిలువానియ - హాయిలువానిగయాళిగరా।
ధూర్తవటంచునుదోఁచినిసుంబతి - ద్రోచునెయేచునెదూషితగాన్॥ ౩౭॥

ఆ-వె॥ పుట్టినింటఁబానెమునుగొంటకంబెమే । లత్తవారియింటనంబలిగొను।
టుత్తమాంగనలకునత్తింటనెత్తిడి । మేలుపుట్టినింటమించుకంబె॥ ౩౮॥

తే-గీ॥ ఎట్టిఁడైననుభర్తతోనెనయుటొప్పఁ । దదితరులుమేలువారైనఁగదియఁదగదు।
తండ్రినేనన్ననేఁదనతనయనేని । సాధ్విపృత్తంబుగరముదుష్కరముసూవె॥ ౩౯॥

కం॥ అత్తింటివారుగోడలిఁ । జెత్తగనుదలంతురమ్మచెనసీనసడిచే।
నత్తనికూఁతుందలఁచుచు । మొత్తుకొనెదరమ్మపుత్రిపుట్టమిమేలౌ॥ ౪౦॥

తే-గీ॥ పిష్టపేషణమేటికిఁబ్రియనిఁబాసి । రాకపుంగారణంబేమిరామచెపుమ।
యనఁగనాయనయెఱుఁగవెయాయినుగుణ। గణమునెంతనివచియింతుఁగాంతువంత॥

సీ॥ తేఱిచూడఁగరాదుధీరతనెక్కింతగనుఁగొన్నఁగన్నులుపనికిరావు।
ఎంతదవ్వననైనఁగొంతేనినిల్వశక్యముగాదునిల్చినఁగాలుమేను।
పంతంబుననుజేర భస్మంబుగావించునెంతనుతించిననెందునోరె।
చాఁగిలఁబడశ్రమజలమోడునోడికల్గట్టివట్టెడుఁబల్కుఁడెట్టులైనఁ।
బట్టెనావేయిచేతులఁబట్టినలుపుఁ । బీల్చిపిప్పిగఁజేసెదుబీరమారఁ।
దఱలకున్నసహస్రపాదములఁదన్ను । నెట్టులోర్తునునీయల్లుఁడిట్టులుండు॥ ౪౧॥

సీ॥ శతకోటిశతకోటిజాజ్వల్యమానుఁడాఘోరసహస్రారకోటిమీటుఁ।
ద్ర్యక్షశూలాయుతలక్షలనిరసించుబ్రహ్మాస్త్రిఖర్వగర్వమునడంచు।
మండుమెండుగఁగాఁడచండజ్వలజ్జ్వలనోజ్జ్వలతైక్ష్ణ్యంబునోకిలించు।
ఫాలాక్షఫాలాక్షిపావకజ్వాలలఁగ్రక్కునీజామాతఖరకరుఁడఁట।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

యెట్లుచూడవచ్చు నెట్లుచేరఁగవచ్చు । నెట్లుపొందవచ్చు నెట్లుమనఁగ।
వచ్చు నాకుఁజాకబ్రదుకుటనరయంగ । వింతయింతకంటె వేఱుగలదె॥ ౪౩॥

తే-గీ॥ విశ్వకర్మాత్మభవనయి వెలయుటనుకొ । యల్లమార్తాండునకుభార్యనగుటనుకొక్క।
మరణవేదననెల్లప్డుఁబొరయఁదగిన । దాననగుటనుబ్రదికియున్నాననుచును॥ ౪౪॥

కం॥ కరుణంబుగఁగురరివలెం । గరమేడ్చెడుకూఁతుఁజూచికనికరమొదవం।
బొరివిశ్వకర్మతనకే । వెరవునుమదిఁదోఁపకుండివినెవినుపలుకుల్॥ ౪౫॥

చ॥ గణపతి నేకదంతునినిఘస్మరుఁగాంచిహసించెఁబూషుఁడా।
ఘనదురితంబునన్బ్రదనికాయమువోయెనుదక్షయజ్ఞనా।
శనమునవానికిన్భగునిచక్కనికన్నులుమిన్నులయ్యెన।
య్యినతనువాతశాతమువహించుతనంతనుశాంతతేజముల్॥ ౪౬॥

సంజ్ఞా వృత్తము.

అనివినియతఁడతి - హర్షముతోఁగూఁ । తునుగనుఁగొనియిదె - తోడనెవత్తుల్।
జనుమిరవునకనె - సంజ్ఞయుఛాయం । గనిమయిమఱువనఁ - గంగ్రహియించెన్॥

ఉ॥ తిన్నఁగవిశ్వకర్మయరుదెంచితగంబొడఁగాంచియర్కునిం।
బన్నుగనిట్లుపల్కెభగవంతుఁడవీవుజగత్ప్రభుండవి।
ట్లున్ననుజన్నెదుస్సహముయోభవదీయముతేజమించుకే।
చెన్నగువీటినున్నమనశ్రీకదయాకరలోకబాంధవా॥ ౪౮॥

ఉ॥ నావుడునేయుపాయముననాజిగివేఁడిమివీడిచల్లనా।
నావిధమొప్పఁజెప్పుమనియల్లుఁడువేఁడినమామయిట్లనెన్।
నీవవుదేనియున్మణిగనేర్పుననల్లనసానఁబెట్టెదన్।
నావినిమైకొనెన్రవిజనప్రియకృత్తనుశౌరసజ్జనుల్॥ ౪౯॥

శా॥ శాకద్వీపమునందుఁద్వష్టయొగిభాస్వద్రత్నముంబూనితా।
నాకాశంబనుశాలవత్సరమయంబౌశాణచక్రంబునన్।
జోకన్నాపిడిఁబెట్టెరాలెఁజెద్రుపల్ జ్యోతిర్మయంబుల్లస।
ల్లోకంబుల్పదునైదుపోడశకళాలోక్యుండినుండైతగన్॥ ౫౦॥

కం॥ ఆదిత్యుండునుదనపదు । నైదుకళలగమిసనఁబదునాఱవభాగం।
బూఁదిమిగిలెనిజరుచినిర । జాదివిసర్గమునవిరసనీయవునెఱయనఁగన్॥ ౫౧॥

మ॥ శాణవిఘృష్టరత్నముగఁజక్కఁగజక్కవనెయ్యుఁడయ్యనా।
శాణవిఘృష్టరత్నములసత్ప్రభఁగాంచఁగనైతినంచుసం।
క్షీణధనుండుదాతయనఁజెందెనుగుందునుద్వష్టనిష్ఠనా।
స్థాణునిజ్యేష్ఠపుత్రునిభృశంబుగశ్రీవనిఁగొల్వుపొమ్మనెన్॥ ౫౨॥

కం॥ అంతటనుదివాకరుఁడట । దంతివదనుబిల్వనాథతనయాగ్రణిన।
త్యంతసుభక్తిభజించెను । గాంతివిశేషంబుఁగనియెఁగడుసుతియించెన్॥ ౫౩॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సుకాంతి వృత్తము॥ గణేశనా । ప్రణామముం । గనంగదే । మణిస్తుతా॥ ౫౪॥

ప్రభాతవృత్తము.

అనివినుతించిన-నందిమోదమెంతే । ఘనుఁడిభవక్త్రుఁడు-గాంతిమంతుఁగాఁగా।
నినునెనరించిగ్ర-హించెదఁటఁ జాఁటం । గనుశివులట్టులె-కాంచిరల్లలోకుల్॥ ౫౫॥

భాస్కరవిలసిత వృత్తము.

కాంచెగణపతినలక్ష్యముగాఁగం - గావుననసయనుఁడరదుఁడునయ్యెన్।
గాంచెనురవిదితకాయతవీత - ఖ్యాతరుచియునయికనితెలివిన్నే।
వించెనుగనియెనువిశ్రుతశోభ - న్విశ్వవినుతుఁడయి వెలసెనుసంజ్ఞా।
పంచశరుఁడనఁగభాసిలెఁగానన్ - భాస్కరవిలసితమిదికథయొప్పన్॥ ౫౬॥

దోదక వృత్తము.

ఈకథవిన్నను - నెంతయుభక్తి । న్లోకులకెల్లను - నోరథసిద్ధుల్।
చేకుఱుశ్రీవని - సిద్ధిగణేశున్ । శ్రీకరుఁగొల్చిన - శ్రీలభియించున్॥ ౫౭॥

అగ్నిపావనత్వాపాదనము.

చ॥ మదినిఁదలంపకగ్నిగడుమాన్యునిఁగాఁగవినాయకుంజగ।
ద్విదితునివీరభద్రకరవిశ్రుతఖడ్గదితాత్మజిహ్వుఁడై।
పదమటివెండియుంబడసిభావజబాణవిదీర్ణభావుఁడై।
కదినెఁబురాణసంయములకాంతలఁగూడఁగవేఁడెవేడుకన్॥ ౫౮॥

సీ॥ చూచుసహస్రాక్షశోభనుగనుమనస్సంగంబుశతధృతిసరణిఁజేయు।
సంకల్పమునుజల్పసంకల్పజాభిఖ్యయస్వప్నతస్వభావమైయెసఁగను।
దనకృశానుపదంబుననెతనకార్శ్యంబుప్రకటంబుగానెందుఁబడయఁడురస।
మన్యులుగంద్రనియణఁగకకీలాకరావళినతివలనంటఁదివురుఁ।
గుమిలిచిటపొటలాడుచుఁగోమలులను । గలఁచెసన్నగిలెనుమఱిగనియెనంత।
మట్లుదశదశలనుబొందుటరయదశక । ళాఢ్యుఁడతఁడగుటనెయనియపుడుతోఁచె॥

కం॥ స్వాహాదేవితదాశయ । మూహించెన్నిశ్చయించెనుల్లమునందా।
మోహమువాయఁగనాయన । కీహనుమానుపఁదలంచియెంచెంబుద్ధిన్॥ ౬౦॥

ఆ-వె॥ ప్రోఁదిమీఱునయ్యరుంధతిదక్కంగఁ । జిక్కియున్నఋషులచెల్వలాఱు।
గురివలెంజెలంగెఁగొని కామరూపముల్ । స్వాహయాటవెలఁదిచందమొంది॥ ౬౧॥

ఆ-వె॥ అగ్నిరుద్రుఁడనుచునామ్నాయమనుటనో । యంగిరుండునగ్నియగుటనెకొ।
యతనిభార్యశివగనగ్నిజాయయెయామెఁ । దొలుతవచ్చెమెచ్చిచెలువుఁడలర॥

సీ॥ వీక్షించెవనమాలవేయునాలక్ష్మినానాత్మనాయకునినిహరిగనెంచి।
పలికెనుముత్తెములాలుకంగవాణినాఁబెనిమిటిఁజతురాననునిఁగఁదలఁచి।
కదినెనుమయిమయిఁగలయనయ్యార్యనాభావించిపతిభూతిభాసితునిఁగ।
భర్తస్వరూపంబుపరఁగుటఁద్రేతగావేదికాకృతిగనువెలనెఁదెలిసి

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కేలుమోడ్చెనుమనమిట్లులీలఁగూడు । దమనిసూచించునామునిదయితనిన్ను।
వలచివచ్చితినలరింపుభావజరతి । ననుచుఁగైదండగళమునఁదనరఁగనిడె॥ ౬౩॥

కం॥ మేమాఱుపురమునీదా । కామమునెఱిఁగితిమిశామెకామినులమునిన్।
గామించితిమేలుముమము । సోమహితావత్తుమొక్కరొక్కరుగాఁగన్॥ ౬౪॥

కం॥ నేమునువచ్చితినంగిరు । చామనుశివయనెడుదానశంకరుఁడవుగ।
మ్మామున్నునీవెకోరితి । గాహానమిదేలయలమెకామినిరానాన్॥ ౬౫॥

ఉ॥ కాముకుఁడాటనాతఁడెఱుఁగండునిజాంగనయంచుమానిరా।
ద్రామలెయంచునెంచుచవిరామముగారమియించెరేపవల్।
కామినిగౌఁగిలించుకొనఁగాంచునెధర్మమధర్మమంచునే।
కామనుఁడేనిశూలిసతికౌఁగిలిఁజెందిదశాస్యునేలఁడే॥ ౬౬॥

కం॥ ఈలీలనుశాంభోనిధి । సోలాడఁగఁగాలకూటమోయనఁగలిగెం।
గీలిననరుంధతీతర । లోలలనలుగూడిరిమునియాంద్రనుసడియన్॥ ౬౭॥

పంచచామరము॥ ఎఱింగియంగిరుండుసర్వ - మెంతయేనిసూర్వకిం।
పఱింగసర్వభక్షకుండ - వయ్యెదంచునగ్నికో।
ప్పఱింగశాపమిచ్చెనంత - నాంద్రఁబానిరాబుషుల్।
దొఱింగఁడావసిష్ఠుఁడాలి - దూఱువొందమిందగన్॥ ౬౮॥

ఆ-వె॥ అగ్నిదేవుఁడఁటమహర్షిభార్యలఁగోరి । సర్వభక్షకుఁడుగశాపమొందె।
నెవఁడులాఁతినాఁతినెనయనపేక్షించి । చెడకయుండురెంటసిద్ధముగను॥ ౬౯॥

శా॥ ఆబింబాధరియగ్నిభార్యవిభురక్షాపేక్షవాచంయమి।
స్త్రీబింబాకృతులన్వహించిపతిసంప్రీతాత్మనింజేసెఁగా।
కాబేలల్మునిపత్నులందిరిసడింబ్రాణేశసంత్యక్తలై।
స్త్రీబుద్ధిఃప్రళయంకరీయనుటసిద్ధించెంగదాయీయెడన్॥ ౭౦॥

తే-గీ॥ ఆయరుంధతిసాధ్వీత్వమసమముగద । కామరూపిణియాస్వాహయామెరూపుఁ।
గాంచలేదయ్యెనట్లుండఁగాదెపెండ్లి । దంపతులుగాంతురయ్యరుంధతివసిష్ఠు॥ ౭౧॥

ఆ-వె॥ నిందఁబొందిశాపమొందివందికృశానుఁ । డంగిరసునెశరణనంగనాతఁ।
డనియెనలవరించుకొనినయఘముశల । మనుభవింపవలయువినుమునుపు॥ ౭౨॥

ఆ-వె॥ తల్లియోగవహ్నిదగ్ధమైననుగాన । కెక్కువగనుమెక్కుకొక్కురాతుఁ।
దిండిపోతఁటంచుఁదెగడితివందుచే । సర్వభక్షకతయుసడియుఁగలిగె॥ ౭౩॥

ఆ-వె॥ బిల్వవనమునందువిఘ్నేశుఁడున్నాఁడు । వానిగొలువుహానికొనుహాని।
శుభమునకునుశుభముచొప్పడుఁబొమ్మన్న । నంటరానివేలుపచటికరిగి॥ ౭౪॥

కం॥ తనదిశఁదననామంబునఁ । దనరించెవసించెవహ్నిదత్తీర్థమునన్।
గనెఁగచ్ఛపతనుగచ్ఛం । బనఁబడెనదెకనెముశివజునతఁడుభజించెన్॥ ౭౫॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సుగంధి॥ సర్వభక్షకుండవయ్యు - సర్వపావనుండవై।
యుర్వినిందివిన్వెలింగె - దున్నతింజగన్నుతిన్।
బర్వదింకనిందయంచుఁ - బావకున్స్వఫాలదృ।
క్పర్వధూర్వహుంబొనర్చె - వారణాస్యుఁడీశుఁడున్॥ ౭౭॥

తే-గీ॥ ఎట్లుగణపతిఁగొలువకయీశుఁగొల్చు। టట్లునిష్ఫలమౌనుజండార్చలేమి।
వానిమహిమనుజెప్పుదుఁగొంతేనివినుము। గాంగజలకణమనఁగనఘంబునణఁచు॥

తే-గీ॥ సోమసూత్రాభిముఖముగసాబగుమీఋ। జహ్నుమునియనఁగనుశివార్చననిరతుఁడు।
శైవనిర్మాల్యభాజనుఁడైవఱలెడు। వాఁడెశివసేవఫలమిడఁబ్రభువునూవె॥ ౭౮॥

కం॥ నావుడుసనత్కుమారుం। డావిఘ్నేశ్వరునిఁగొలిచియాభృంగీశున్।
శ్రీవిశ్వేశ్వరుఁజండున్। సేవించెనుశ్రీనిజ్ఞానసిద్ధింగాంచెన్॥ ౭౯॥

మత్తేభ వృత్తము.

శ్రీకారకాననప - రిష్కారమౌననఁగ - శ్రీమించుబిల్వపతినిన్।
మాకీడ్యమైనతను - మధ్యంద్విపాననుఁగు - మారున్స్వపాదులనిటన్।
శ్రీకాముఁడానరుఁడు - సేవించిసర్వసుఖ - సిద్ధింగనున్నిజముగా।
నాకైవడింజదువ - నాలింపనందిదియు - పాఖ్యానమిష్టదమిదా॥ ౮౦॥

ఇది నంద్యుపాఖ్యానము.

శంకరోపాఖ్యానము.

సీ॥ అఇఉణ్మనుజ్ఞేయుఁడగుటఁదెల్పనెయనదివ్యమౌకేరలదేశమందు!
వృషయానమాత్మీయవిభవంబుఁదెల్పనావిశ్వనుతంబగువృషధరమునఁ।
బూర్ణచంద్రనుశోభఁబొనరుటఁదెలుపునాభవనేద్యఁబూర్ణాఖ్యపుణ్యనదినిఁ।
గాలకంఠతఁదెల్పుగతిఁగాలటియనంగనలరారునొకయగ్రహారమందు।
శివగురుండనుభూసురుఁజేసెసార్థ। కాఖ్యునిఁగఁదానుబుట్టుటనతనికిఁదన।
శివతలోకంబులందుఁబ్రసిద్ధిఁజెంద। సందియంబేలయతఁడెకాశంకరుండు॥ ౧॥

చ॥ కలియననక్షరాధ్వమునఁగాంచఁగనొంకృతియాటవిక్రమా।
ర్కకాలసితమాశకాననటుగాఁగఁజతుర్దశవర్షమైనయీ।
శ్వరపదవత్సరంబునవిశాఖయురాకయుఁగూడుమాసమొ।
ప్పలరఁగశుద్ధపంచమినిజాఖ్యగశంకరుఁడుద్భవిల్లెఁగా॥ ౨॥

కం॥ పంచాస్యుఁడుదానగుటనె। యంచితముగలగ్నమొప్పనత్యుచ్చగతిన్।
గాంచన్రవికుజగురుశను। లెంచఁగలిగెమహితుఁడతఁడుహితసౌఖ్యుఁడనన్॥ ౩॥

సీ॥ ద్విజరాజునాదాకృతిగమౌళిమఱుఁగిడిద్విజరాజమౌళినాఁదేజరిల్లె।
విష్ణుపదిస్వక్త్రవివరంబునందాఁచినారాయిణస్మృతినల్పుకొల్పె।
వ్యోమకేశతనేమొబోడిమైనిజమగువ్యోమకేశపదార్థమొనరఁదెల్పె।
మూఁడవకన్నన్నమొగిజ్ఞానమేయనితనదుసర్వజ్ఞతఁదనరఁదెలిపె।
ముమ్మొనలవాలొకటియాటముదమునసెక। దండమూనెనుభ్రమింగెనుద్వైతమతము।
నభయమద్వైతమమృతంబునలరనొసఁగె।శంకరాచార్యుఁడేకాఁడెశంకరుండు॥ ౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ ప్రథమానమహిముఁడాతఁడు । ప్రథమాబ్దమున నెస్వభాష భాషించెఁదగం।
బ్రథితముగ వ్రానె రెంటం । బుధులొప్పఁగ బాసలెల్ల మూఁడవయేఁటన్॥ ౫॥

కం॥ వినని కనని గ్రంథములం । బనివడి చదువంగ వ్రాయవలఁతిగ నయ్యెన్।
జనులందఱు నరుదందం । దనయీడగు బాలకులకుఁ దా గురుఁడయ్యెన్॥ ౬॥

కం॥ శివములన వర్ణములు ద । చ్ఛివుఁడే శంకరుఁడగుచును శివనుతిఁ జేసెన్।
దవనక్షరమాలికచే । శివనుతియది చదువఁగా రెసిద్ధులు బాలుర్॥ ౭॥

కం॥ శివగురుఁడు తృతీయాబ్దము । నవరమతిం బుత్రకున కొనరఁ జౌలంబుం।
దవఁ జేసి భావిసన్యా । సవిధింగాంచె నెయనఁ జనె స్వర్గంబునకున్॥ ౮॥

కం॥ పంచమవత్సరమున వృష । మంచితముగ నయ్యెనుపనయము శంముఖతన్।
గాంచుట నోయనన తనికిఁ । గొంచక ఖిలవిద్యలతనిఁ గొలిచెన తులనన్॥ ౯॥

కం॥ శంకరచరితముఁ జదివిన । సంకిలి లే.కెల్ల విద్యలబ్బు వటులకున్।
బొంకముగా బొంకముగా । శంకరకృతులన్న నెన్న శంకరములుగా॥ ౧౦॥

తే-గీ॥ వటువుగా నుండి యతఁడొండు భవనమునకుఁ । జనియె భిక్షార్థియై యల్ల మనికి గరిత।
పేదరాలన శక్తను బికిర మిడఁగ । ననుచు వగవఁగఁ గనికరమడర నతఁడు॥ ౧౧॥

తే-గీ॥ ఉన్న దే దేని నిడుమన్న నువిద యొక్క । నెల్లికాయ యొసంగె దానిన గునమృత।
మనుచుఁ గైకొని శ్రీమాత నలరఁ బొగడె । సంపదలనీయవమ్మ యీ సాధ్వికనుచు॥ ౧౨॥

శా॥ ప్రత్యక్షంబయి లక్ష్మి మ్రొక్కి యనెనీవామాటీమున్నెన్నఁడున్।
భృత్యోత్సాహము లొప్పఁగాంచనిది దాతృత్వంబు నెట్లెత్తునా।
ప్రత్యూరీకృతుఁడీవయస్థస్ఫలముం భక్తిన్ సమర్పించెనా।
కత్యంతోత్సవమొందనాఁగదయనన్ హర్షాతిరేకంబునన్॥ ౧౩॥

కం॥ బంగారుసిరికకాయల । మంగళదేవతస్వదృష్టిమాత్రన కురియిం।
చెంగీమునింట బ్రాహ్మణి । పొంగఁగన పుడాకు చేలు ప్రోయాలివలెన్॥ ౧౪॥

కం॥ ఒక నెల్లికాయఁ గైకొని । ప్రకటముగ సువర్ణతిష్యఫలవర్షంబ।
త్యకుటిలమతి పాఱుతకిడె । సకలార్థములిడఁడెకొల్వ శంకరుఁడుదయన్॥ ౧౫॥

కం॥ తనతల్లి స్నానమునకుం । జనియేటికి నెండదాఁకి సదనమునకు రా।
నను వేదినేలవాలం । గనా మెనిలు నేర్చ్చనదినిఁ గడుకొని పొగడెన్॥ ౧౬॥

కం॥ ఆవాఁకయింతియై రే । పేవచ్చెదనీవ సతికి నెంతయుఁ జెంతన్।
సేవింతు నిన్ను హాలపద । నావినిర పుడందునున్న నారులునరులున్॥ ౧౭॥

కం॥ మఱునాఁటి రేపకడనం । దఱుగని యరుదంది రేఱు దాపునఁ బాఱం।
గఱకంఠుఁడు శంకరుఁడని । మెఱిఁగిరి శరణార్థియనఁ గనినుఁడుదయించెన్॥ ౧౮॥

కం॥ అయ్యుబ్జడాత్మికనీచగ । యయ్యాపగయతనికవితకలరి సరసనాఁ।
జయ్యన సేవించె సరసు । లయ్యార్యేశ్వరుని కృతులనగుటరుదెనతుల్॥ ౧౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ అసదృశకవిత్వశక్తియు । నసదృశపాండిత్యశక్తియసదృశమహా।
విస్ఫురత్ప్రభావశక్తియు । నసమునఁడయినశంకరునికె యగుననఁగజనుల్॥ ౨౦॥

కం॥ విని కేరళేంద్రుఁడతనిని । గనుఁగొనఁగొనిరమ్మటంచుఁగడువడిఁబంచెన్।
దనమంత్రినతఁడు వేఁడెను । జనపతిఁగనరానని యెనుశంకరుఁడంతన్॥ ౨౧॥

కం॥ ఈవృత్తాంతమువినిరా । జేవచ్చినమస్కరించిస్వీయకృతుల్మా।
డావడిఁజదివెనుదన్నుతిఁ । దావడనెనుశంకరకృపఁదనయులఁగాంచెన్॥ ౨౨॥

కం॥ తనరచియించినకృతుల । న్వినిపించిప్రజాఢ్యుఁడయ్యెఁబృథ్వీపతిద।
గ్ధనకృతులఁజదివికాల్చిన । జనులకుసంతానమేలసమకొనకుండున్॥ ౨౩॥

కం॥ ఎనిమిదవయేఁటనాయే । టనుస్నానముఁజేయుచతఁడెడమకాల్పట్టం।
గనుదనదిమొసలియమ్మా । ననుయతిఁగమ్మనుమువిడుపునాకగుననియెన్॥ ౨౪॥

కం॥ కానిమ్మనికక్కరితి । గానమ్మయుసమ్మతింపఁగర్మందిగనై।
మానసమునఁబోనెంచఁగ । శ్రీనాథుఁడుకృష్ణుఁడతనిఁజీరియిటులనెన్॥ ౨౫॥

కం॥ నీతల్లి మేలుకైకా । దేతెచ్చితి చెంత కేఱుతీరస్థమునా।
దాతిరుకోవెలతత్సం । పాలితమగునన్నుఁబ్రోవవానానతఁడున్॥ ౨౬॥

కం॥ మునుబమ్మనువెన్నునిమూఁ । పునవెత్తినబల్లిదుఁడనముదమునవలీ।
లనుగృష్ణమూర్తిఁదానె । త్తెనువేఱుడనెలకొలిపెనుదివ్యులుమెచ్చన్॥ ౨౭॥

కం॥ కంసారభీతిరహితుఁగఁ । గంసారినెయుద్ధరించెత్మ్మేధరునతఁడీ।
సంసారభయులభక్తులఁ । గంసారులఁజేయలేఁడెగతదరులనుగాన్॥ ౨౮॥

కం॥ ప్రణవాంకద్యోతకమై । యొనరిననవమాబ్దమందుసొంకృతినేవూ।
ననుదలఁచియాతఁడుత్తర । మునకరిగెనుగురువరింపమోదముతోడన్॥ ౨౯॥

కం॥ రేవానదిదరినొకదరి । గోవిందయతీంద్రువలనఁగొనెసన్యాసం।
బావారాణసినొకనతు । భూవిబుధుసనందనునిఁగఁబొనరిచెయతిగన్॥ ౩౦॥

కం॥ కలియుగమునసన్యాసము । నెలకొలిపెనుశంకరుండునిజముగఁబిదపం।
గలిగినయతిగావలదే । యలరఁగృతజ్ఞుండుతదనుయాయిగనెందున్॥ ౩౧॥

కం॥ గోవిందయతీంద్రునతఁడు । నేవింపందన్నుసరకునేయండనియో।
గోవిందాగ్రజుఁడింద్రుం । డావడిఁగురియించెవాననైదుదివసముల్॥ ౩౨॥

కం॥ జడిపెట్టునసోమోద్భవ । గడుఁబొంగెనుదత్ప్రవాహకాండరయహతిన్।
బడెగ్రామాఁకులిండ్లుమనుజుల । పడుపాట్లెన్నంగఁదరమెబ్రహ్మకునైనన్॥ ౩౩॥

కం॥ అపుడాగోవిందుఁడుయో । గపరుఁడయిసమాధినిద్రఁగనఁగనగస్త్యుం।
డిపుడీతఁడనఁగశంకరుఁ । డపరూపముఁజేసెవఱదనంతయుఁగరకన్॥ ౩౪॥

కం॥ నర్మదవెల్లువనెల్లం । గర్మందియతండడంచెఁగడిమిఁగరకచేన్।
దుర్మదవిమతోక్తిఝురీ । నిర్మథనమొనర్పలేఁడెనిజభక్తులచేన్॥ ౩౫॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ వసియించెవిశ్వనాథుని । వసతింగాశీపురిన్నివాసముగాఁగన్।
లసితోత్సవమూర్తియనన్ । రసికులలరశంకరయతిరాట్లోకనాఁటన్॥ ౩౬॥

కం॥ అందాశంకరయతిపతి । మందాకినిఁదీర్థమాడమధ్యాహ్నమునం।
దుందనశిష్యులతోఁబో । వందారిందారసిల్లెశ్వచతుష్టయుఁడై॥ ౩౭॥

కం॥ పంచముఁడొకరుఁడుశంకరుఁ । గాంచెఁదొలఁగిపొమ్మనియెనుగర్మందీంద్రుం।
డించుకయునుగొంచకవాఁ । డెంచఁగనద్వైతివాదువేయావనినన్॥ ౩౮॥

కం॥ మనమునసర్వముబ్రహ్మం । బనితలఁచెదభేదభావమందనిజముగం।
గనియెదద్విజునెడఁజండా । లునియెడసమబుద్ధిజ్ఞానులుగురులునాకున్॥ ౩౯॥

కం॥ అనిసాంజలియయిశంకర । మునియాపంచమునిఁబంచమునిఁగాఁగనెనా।
త్మనుజంద్రమౌళిశివుఁగాఁ । గనునాలుగుజాగిలములఁగనియెశ్రుతులఁగాన్॥ ౪౦॥

కం॥ కనుఁగొనిభయమునుభక్తియు । వినయంబునుముప్పిరిఁగొనవినుతించిమఱి।
ట్లనెఁదనువుననీదాసుఁడఁ । గననీయంశమనుజీవకలనేనీవే॥ ౪౧॥

కం॥ అనవుడునుమహాదేవుం । డనెనీవేనేనుసత్యముగనైననునీ।
మనమరసితివేదవ్యా । సునివలెభాసిలుముచేయుసూత్రవివృతినిన్॥ ౪౨॥

కం॥ అనిశివుఁడంతర్హితుఁడ । య్యెనువ్యాసునిసూత్రమునకునిమ్మగభాష్య।
మ్మొనరింపశంకరుఁడుశ । క్తినిఁగనెనద్వైతసిద్ధికినదెకుదురుగా॥ ౪౩॥

కం॥ పదపడిబహుశిష్యులతో । బదరీవనమునకునరిగెఁబండ్రెండవయేఁ।
టఁదగంజేసెనుభాష్యము । మొదటనటంబ్రహ్మసూత్రమునకతఁడంతన్॥ ౪౪॥

కం॥ క్రమతదశోపనిషద్భా । ష్యముగీతాభాష్యమునుబొసంగంగావిం।
చెమఱిసనజ్జాతీయము । నమరించెసభాష్యముగనృహరితాపనమున్॥ ౪౫॥

కం॥ ఉపదేశసహస్రముమొద ! లపరిమితగ్రంథములనుహరంబెసఁగం।
గృపఁజేసిచేసెశంకర । కృపలేనిజనాళికవ్విప్రియములెటులవున్॥ ౪౬॥

కం॥ చదివించెన్ఛాత్రులచే । ముదముననుస్వభాష్యములనుమ్మాఅతఁడొం।
పదమాత్రాత్రయసూచన । మొదవసనందనుఁడుసద్గుణోత్తముఁడయ్యెన్॥ ౪౭॥

కం॥ అతనిసహాధ్యాయులతని । యతిశయతకునోర్వలేకయలఁదురగురుఁడొ।
క్కతఱిసనందనురమ్మనె । ధృతిమంతుంగంగకవులఁదిరుగుచునుండన్॥ ౪౮॥

కం॥ భవజలధితారకంబఁట । శివగురుచరణాశ్రయణముసింధుతరణమెం।
తవెడలెదననిసురాపగ । నవనిన్వలెనతఁడునడచెనానీటిపయిన్॥ ౪౯॥

కం॥ అడుగునఁబొడముటసోయది । యడుగడుగునకిడియెఁజేతులనఁదామరలా।
తఁడుదానఁబద్మపదుఁడనఁ । బుడమిఁగడుఁబ్రసిద్ధుఁడయ్యెఁబుణ్యమలఁతియే॥ ౫౦॥

కం॥ హరిపద్మాక్షుండయ్యెను । హరిసతిపద్మకరయయ్యెహరసేవనుశం।
కరకృపనయ్యెసనందనుఁ । డరుదుగఁబద్మపదుఁడీతఁడధికుఁడుగాఁడే॥ ౫౧॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ విష్ణుపదినడచెఁబదముల । విష్ణువునంశంబనంగవెలసెగురుకృపన్।
నిష్ణాతుఁడబ్జపాదుఁడు । జిష్ణులగుటయరుదెయతనిశ్రితులన్నింటన్॥ ౫౨॥

కం॥ పశుపతిదానయ్యునతఁడు । పశుపతిమతధర్మముందవన్ ఖండించెన్।
పశువిసరమునుసృజించియుఁ । పశువిశసనమొనరుచుటయెపనిదనదనిరో॥ ౫౩॥

కం॥ భాగీరథీతటంబున । శ్రీగురుఁడుపదేశముసెగిఁజేయుచునుండం।
బాగుగనుసూత్రభాష్యము । రాఁగసభామధ్యమునకురవియపుడందున్॥ ౫౪॥

కం॥ ముగియించినాఁటిపాఠము । రుగఁదలఁపఁగనందఱొక్కరుఁడుముదిపాఱుం।
డగపడినీవెవ్వఁడవే । మిగఱపెదవనియనెసంయమిప్రవరునితోన్॥ ౫౫॥

కం॥ అంతేవాసులనిరిభగ । పంతుంబాబ్రహ్మసూత్రభాష్యముగునటం।
చంతనతఁడువాదించెం । బంతమునదినాష్టకంబువరయతితోడన్॥ ౫౬॥

కం॥ శంకరుఁడేశంకరుఁడగు । నింకనితఁడెవ్యాసుఁడుహరియీయిరువురదా।
శంకరనారాయణవా । దాంకమెవరుదీర్తురనుచునబ్జపదుఁడనెన్॥ ౫౭॥

కం॥ మునిశంకరుఁడత్తఱివృ । ద్ధునిఁజూడఁగమాయమాయెఁదోడ్తోవ్యాసున్।
దనదుపరాపరగురునిని । దనరనిజాకారుఁగాఁగఁదాఁగనిమ్రొక్కెన్॥ ౫౮॥

కం॥ తనబ్రహ్మసూత్రభాష్యము । ఘనభక్తినొసంగెనతఁడుగైకొనిసర్వం।
బునరసిమేల్మేలనిమె । చ్చెనువరమిచ్చెనుదపోఽబ్దజీవిగమఱియున్॥ ౫౯॥

కం॥ చేయుముభాష్యప్రవచన । మీయెడనని పెరుగనాయువిడెనతనికిద్వై।
పాయనుఁడాభాష్యములిల । నాయుర్వృద్ధికరములునతాళికిఁగావే॥ ౬౦॥

కం॥ ఆందుముశంకరవిజయము । నెందున్నేలంచువ్యాసుఁడిచ్చెవరముమే।
మందుముశంకరవిజయం । బెందున్నేలిడెదునంచునెంచెదముగదన్॥ ౬౧॥

కం॥ వెలువడివిజిగీషువతఁడు । తిలకించెఁబ్రయాగముననుద్రిదివపతితుఁడై।
చెలువఱిననహుషుఁడోయన । నలికితుషాగ్నిశయుఁడైనయలభట్టపదున్॥ ౬౨॥

కం॥ కనిసత్కృతుఁడయియిదియే । మనినఁగుమారిలుఁడువలికెనఘశాంతికినే।
నొనరించుచున్నవాఁడను । ఘనప్రాయశ్చిత్తమన్నఁగనికరమొనరన్॥ ౬౩॥

కం॥ వేదవిరోధులబౌద్ధుల । సాధించితికర్మయోగసక్తుఁడవై తే।
లాదొరయుగురుద్రోహం । బాదటనీశావమానమఘముకుమారా॥ ౬౪॥

కం॥ ప్రాయశ్చిత్తముఁగైకొం । టీయెడనీవింతెచాలునిఁకగతతాపుం।
జేయుదునినుసుఖముగమను । మీయస్మద్భాష్యమునకువృత్తిఁదెలుపునాన్॥ ౬౫॥

కం॥ మండనమిశ్రుండనువాఁ । డుండెదుమచ్ఛిష్యుఁడొక్కఁడుద్ధతుఁడుబుధా।
ఖండలుఁడువానివాదపు । భండనమునగెలుమువృత్తివాఁడొనరించున్॥ ౬౬॥

కం॥ నాయననీకక్కటికము । నాయెడఁగలదేనిఁజేయునాకుపదేశం।
బీయదననునినువేఁడెద । ధ్యేయయనందారకోపదేశమునేసెన్॥ ౬౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ ఔరాశంకరుకరుణను । మారిలునిఁదుషాగ్ని దహ్యమానుసుఖినిఁగా।
వారకొనరించెభక్తుల । నేరదెచేయంబ్రమోదనిత్యులుగాఁగన్॥ ౬౮॥

కం॥ సోమోద్భవాపగాంచిత । మాహిష్మతికిఁబరమహంసుఁడరిగియం।
దామండనమిశ్రునిస । ద్ధామములోఁగింటమింటిదారిందిగియెన్॥ ౬౯॥

కం॥ కనెనటఁగృష్ణద్వైపా । యనుజైమినిఁబాద్యమునసమర్చించెడువా।
నినిశ్రాద్ధకర్తనలమం । డనమిశ్రునతనికియతికినలివాదయ్యెన్॥ ౭౦॥

కం॥ అగువిష్ణుండభ్యాగతుఁ । డగుణుండనితలఁపకమితఁడగుజ్ఞానగుణుం।
డుగదాయతియనివ్యాసుఁడు । తగునీకీతనికిఁబూజఁదనరింపుమనన్॥ ౭౧॥

కం॥ వల్లెయనివిశ్వరూపుఁడు । నల్లనశంకరునిభిక్షుకరుదేరుమనెన్।
బల్లిదుఁడయ్యతితల్లజుఁ । డొల్లనిడినవాదభిక్షనొగిఁగొనెదననెన్॥ ౭౨॥

కం॥ వాదమురేపగుఁగాకివు । డాదరమునభిక్షఁగొనవెయంచునతండా।
బాదరిజైమినులనుమా । వాదంబునజయముఁదెలుపవలయుననంగన్॥ ౭౩॥

కం॥ వారలుమాధ్యస్థమునకు । నీరమణిసరస్వతితగునిశ్చయమనినన్।
ధీరుఁడుమండనమిశ్రుఁడు । వారలనుద్రిమూర్తులనసభజియించెఁదగన్॥ ౭౪॥

కం॥ గురుశిష్యులరిగిరగపడ । కరుదందుచుశంకరయతియరిగెనురేవా।
సరిదంతికదేవాలయ । మిరవుగమఱునాఁడుమిశ్రునింటికివచ్చెన్॥ ౭౫॥

కం॥ ఆవిశ్వరూపుఁడునుదన । దేవిజయాపజయములనుదెలుపంబనిచెన్।
దావచ్చియామెయతిపతి । గ్రీవలదండలిడివాదగెలుపొందవదనెన్॥ ౭౬॥

కం॥ కావింపంగృహకృత్యము । లావరవర్ణినిచనఁగమహాజనులువినన్।
ధీవినుతుఁడుశంకరయతి । భావంబుననిశ్చయించిపలికెఁబ్రతిజ్ఞన్॥ ౭౭॥

శా॥ ఏకంబౌఁగనబ్రహ్మమద్దిసకలంబింపొందుసచ్చిత్సుఖం।
బేకార్థంబదిశుక్తివెండిభ్రమగానెచ్చోనవిద్యావృతిన్।
లోకంబందువెలుంగునయ్యదియయున్ లోజ్ఞానదృష్టింగనన్।
వీఁకంజీవతమాయుబ్రహ్మమెయవున్ వేదాంతమేమానమా॥ ౭౮॥

ఉత్సాహము॥ అనుచువాదమేసెనర్తు - నైననాకుసోటనా।
ఘనతయబఁగవదలివైతుఁ - గావిశాటులంధరిం।
తునునిలాంబరంబులంబు - ధుల్గనంగనీకునే।
సెనరనగుదుశిష్యుఁడనని - యుద్ధతిన్వచించినన్॥ ౭౯॥

మ॥ అరయంగాదుప్రమాణమాశ్రుతిశిరంబాబ్రహ్మమానిర్గుణం।
బురహింధ్యానమునేయనేదియగునెద్దుంగర్మమేచేయనా।
దొరయున్సాఖ్యములెల్లఁగానశ్రుతియేస్తుత్యప్రమాణంబుమ।
ద్గురువాదంబఖిలంబుకర్మపరమందుంగాదనన్శక్యమే॥ ౮౦॥

ఉత్సాహము॥ అనుచుఁజేయువాఁడవాద - మైనచోఁబరాజయం।
బనఁగవలెనెప్రతిననాది - యాదునీకుశిష్యుఁడన్।
గొనెదసన్యసనమటంచుఁ - గ్రుద్ధుఁడాడెమండనుం।
డొనరెవిబుధసభలురెండ - పెూభువిందివిందవన్॥ ౮౧॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఆ-వె॥ శంకరుండుపలికెశార్దూలవిక్రీడి । తంబుగంబ్రతిజ్ఞదగుఁదగుమఱి।
మండనుండుపలికెమత్తేభవిక్రీడి । తంబటంచురసికతతులుపొగడ॥ ౮౨॥

శా॥ వాగ్వాదంబెసఁగెంగ్రమంబుగనుశశ్వచ్చంద్రికావైఖరిన్।
ఋగ్వేదాదికవిద్యలందునుదితాద్రిద్యోతసంకాశమై।
భృగ్వారణ్యకదావపావకవిహారీతిందగన్వారికిన్।
స్రగ్వల్లంకరమండనుల్హారిజతంజానెందిరంతంతకున్॥ ౮౩॥

కం॥ మత్తద్విరదములవలెన్ । మత్తవ్యాఘ్రములవలెనుమత్తములైయు।
ద్వృత్తములవుహరులవలెగ । రుత్తులుగలకొండలవలెఁగ్రుద్ధోద్ధతులై॥ ౮౪॥

శా॥ వాగ్యుద్ధంబొనరించిరయ్యిరువురావాదంబునంబెంపుగ।
న్భాగోపాత్తములైశ్రుతిస్మృతిపురాణస్థోక్తులేయైతగన్।
యోగ్యాజిహ్మగముల్శరాసనములైయొప్పంగవక్త్రింబులీ।
దృగ్వ్యద్ధలరలేరనందమకుసాదృశ్యంబదృశ్యంబుగన్॥ ౮౫॥

కం॥ ఇటులైదాఱుదినంబులు । పటుశక్తిన్వాదులాడఁబంతంబునవా।
క్కుటిలాలకయతిభిక్షుక । నిటరండనుఁబతినిభుక్తికిటురండనెదున్॥ ౮౬॥

తే-గీ॥ విశ్వరూపుఁడుబ్రహ్మయావిశ్వనాథుఁ । డానుశంకరుఁడాడెదరూనివాదు।
కర్మమేజ్ఞానమేముక్తికారణమని । తీర్పనేర్పరులేరుగీర్దేవిగాక॥ ౮౭॥

కం॥ అనిజనులనఁగడపటిదిన । మునవాణిగనిమాల్యమునుదనపతిదా।
ననితాంతతాంతమునుబిలి । చెనుభిక్షుకులెండటంచుఁజెలువునినియతిన్॥ ౮౮॥

కం॥ అనిమఱియుశంకరమునీ । శునితోభారతియనెయతిషూరాదుర్వా।
సునిశాపమితీఱెనునీ । ఘనజయమునవాకనిచనఁగడఁగందివికిన్॥ ౮౯॥

కం॥ వనదుర్గామంత్రముచే । తనుబంధించెనలబ్రాహ్మిఁదనరంగెలువం।
గనుశంకరయతిపతినే । ననుపఁజనెదుగాకపోకుమనినిలిపెనహా॥ ౯౦॥

కం॥ పరమేష్ఠ్యంశజుమండనుఁ । బరిభవపఱిచెనఁటవాదప్రౌఢిమచేతన్।
ధరనిలిపెమంత్రశక్తిన్ । సరస్వతినిశంకరునకుసములుంద్రెందున్॥ ౯౧॥

కం॥ ప్రశమితగర్వుండయ్యాస । విశయుండయిమండనుండువిద్వద్వంద్యా।
ప్రశమియగుజైమినియునే । లశతాధికసూత్రవితతులంజేసెనన్॥ ౯౨॥

కం॥ జ్ఞానమునకుఁగర్మముమే । లైనదిసాధనముగాననదిముఖ్యమటం।
చేనిర్మించెన్సూత్రముఁ । గానిమెడంబ్రహ్మసూత్రకర్తఁగొలుచునే॥ ౯౩॥

కం॥ అనిశంకరుండునెప్పిన । నెనయకసంతృప్తినతఁడుహృదిఁదలఁచెనుజై।
మినినమ్మునిమండనమి । శ్రునితోశంకరగదితమునుమహితమనియెన్॥ ౯౪॥

కం॥ పలికెనుజైమినిమఱియుఁగ । పిలుఁడగుఁగృతమునసుద్రేతవినుతుఁడుదత్తుం।
డలవ్యాసుఁడుద్వాపరమునఁ । గలినీయతిశంకరుండుగదశివుఁడనుచున్॥ ౯౫॥

కం॥ శరణార్థివగుమయీశం । కరపారాశరికినీవుగనిమెదుమేలం।
చురిదిగబోధించిపరా । శరజాంతేవాసివోవసప్రత్యయుఁడై॥ ౯౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ ఆవిశ్వరూపుఁడాయతి । దేవునికిన్ మ్రొక్కి భక్తిధృతినుతియించెన్।
గావించితి జితుఁగా నను । నీవిద్యాబలమునని కనెమ్మి నరయవే॥ ౯౭॥

కం॥ నావుడు శంకరుతోవా । గ్దేవియిటులఁ బలికెఁ బతిని గెలిచితి ననుచున్
నీ వనుకొనకు తదర్థము । గావలె నెద నేను నన్నుఁ గద గెలువవలెన్॥ ౯౮॥

కం॥ నానాశంకరయతిహాసి । తానను డయి మేలు మేల హాయ బలలలో।
జ్ఞానులు వాదింతురొకో । మానఁగఁదగు నన్న వాణి మఱియిట్లనియెన్॥ ౯౯॥

కం॥ ఈ నెపమునఁ దొలఁగింపం । గానెన్నె దెనన్ను మున్ను గార్గిన్సులభన్।
జ్ఞాననిధి యాజ్ఞవల్క్యుఁడు । ధీనిధి జనకుండు గొన రె ధృతివాదింపన్॥ ౧౦౦॥

కం॥ అనవుడు నాఁగాక నియా । ఘనుఁడు దొడఁగె వాదమునకుఁ గడఁగెను భాషా।
వనితయు విద్యలయందె । ల్లను వీరోజ్జ్వల రసములు లలిఁ బోరు ననన్॥ ౧౦౧॥

కం॥ పదునేడు నాళ్లు చెల్లెం । జదువుల వెలఁదుకకు నల్ల సర్వజ్ఞునకున్।
సదనున వాదము యతికే । యొదవె జయము పౌరుషబలమున్నె విదుషికేన్॥ ౧౦౨॥

కం॥ పదపడి యాప్రోడ వెలఁది । మదనాగమ వాదమూనె మస్కరిహరుతో।
మదవతులు చదివి రే నియు । మదమునఁ బురుషులను గెలువ మదిఁ దలఁతురు గా॥ ౧౦౩॥

కం॥ అమ్మా నెలగడువునునా । కిమ్మా యని యడిగె నామెయిచ్చితి ననుడున్।
గ్రమ్మన శిష్యులతోఁ జని । యిమ్ముగ గంజాద్రి కాతఁ డిట్లనె నెనరన్॥ ౧౦౪॥

కం॥ వినుఁడో ఛాత్రులు నేనా । తను విందీకందరమునఁ దనరని డెదనీ।
రనవహితులగుచు నరయుఁడు । కనివత్తుం గామవిద్యఁ గామినిఁ గెలుతున్॥ ౧౦౫॥

కం॥ అనిలింగశరీరముతోఁ । జని యొకదేశంబునందు స్వర్గమునకుఁ బో।
యిన యమరకుఁ డను జనపతి । కుణపంబునఁ జొచ్చె మనియెఁ గుతలపతియనన్॥

కం॥ తరువాతం దద్రాజ్యము । వెరవారఁగ నేలె వాని ప్రియురాండ్రను గికెన్।
వరనీతి సురతమున శం । కరుఁ డీతఁడనం గగడువు గడసను నంతన్॥ ౧౦౭॥

తే-గీ॥ పద్మపాదాదులా పరివ్రాజకమణి । రాక తడయుట నమరకరాజధాని।
కరిగి గాయకులయి పాడిర తఁడు విన఼ఁగఁ । దత్త్వమసి తత్త్వమసియని తచ్చరితము॥

ఆ-వె॥ సొమ్మసిల్లి నట్లు క్షోణిపైఁబడె దంభ । కుంభినీశుఁడు యతికుంభినీశుఁ।
డయ్యె శంకరుఁడు గస్వాశ్రితులక శంక । రుఁడుగ నమరకుని తరుణులకయ్యె॥ ౧౦౯॥

కం॥ మతిమంతులు మంత్రులు చే । నితెఱఁగు నూహించి కుణపనిచయము నెందున్।
వెతకి వెతకి కాల్పించుచు । నతివేగమునను దనతనువ డరిదహింపన్॥ ౧౧౦॥

కం॥ కనితన యొడలం జొరఁబడి । ఘనుఁ డాతఁడు సంస్మృతిదనుఁ గాఱించుటగా।
మనమున నెంచెను బ్రాచిత । మనుకొనె మను జహరి నెంచె మంటలు మానన్॥ ౧౧౧॥

తే-గీ॥ అవుడు లక్ష్మీనృసింహ కరావలంబ । మిమ్ము నాకనిశ్లోకాళి నిమ్ముగాను।
జేసి తులసీస్రజంబనఁ గా సమర్ప । ణంబు సెనరించె వినుతించె నయమెలర్ప॥ ౧౧౨॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ అనివినుతింపఁగనరహరి । ఘనదాహభయంబుమాన్చికరమునవిరెన్।
దనువెల్లఁదొంటికంటెను । దనరమనకుభేదమున్నెతనియమనొచనెన్॥ ౧౧౩॥

కం॥ పిమ్మటనిజశిష్యులతో । నమ్మునిచనుదెంచిమండనాలయమునకున్।
రమ్మనెశారదరోవా । దమ్మునకననామెద్రొక్కితాజితయనియెన్॥ ౧౧౪॥

కం॥ ఈశానుండవువిద్యల । కీశుండవుభూతములకునెల్లనుబ్రహ్మ।
ధీశుఁడవుబ్రహ్మమవుదుస । దాశివుఁడవుశంకరయనితగవినుతించెన్॥ ౧౧౫॥

కం॥ నేనుండలేనుభర్తృవి । హీననయిమహిస్థలమునవేగఁగనిమ్మా।
నానెలవునకనశంకరుఁ । డానారీరత్నముఁగనియనెనూయమ్మా॥ ౧౧౬॥

కం॥ పరవీవేపశ్యంతివి । మరిమధ్యమవైఖరియనమాన్యవవుదువో।
పరమేశ్వరివాగ్దేవి । శరణమ్మవుకమ్మధాతృసతితనుమధ్యా॥ ౧౧౭॥

కం॥ కోడలవుకూఁతురవునా । తోడంబుట్టువవుతల్లిస్తుత్యవునిన్నున్।
వేఁడెదనామతములలో । వేడుకనీకళనునునుపవేయననటులే॥ ౧౧౮॥

కం॥ ఔఁగాకనివీడ్కొనిచనె । వాగంభోజాతీరణితవరభూషణయై।
తాగగనవీథిఁదనపురి । కాగురువిజయధ్వజమననందఱుగనఁగన్॥ ౧౧౯॥

కం॥ తరువాతమండనుఁడుశం । కరుఁడునలరిరామెవోవఁగాసంసృతిపా।
శరహితతదనరెననిశ్రుతి । శిరోంచితాత్మీయమతముచెలఁగెననిదివిన్॥ ౧౨౦॥

కం॥ పూజింత్రుసరస్వతినిన్ । జేజేలునునట్టివాణిఁజేసెజితఁబరి।
వ్రాజకుఁడుశంకరుఁడతనిఁ । బూజింపఁగఁదగునుగాదెబుధులకునెందున్॥ ౧౨౧॥

కం॥ ఆవిశ్వరూపుఁడాత్మధ । నావళులనుయాగమునను ద్యాగమునేసెన్।
భావించిశంకరోక్తము । గావెలసెనురేశ్వరుఁడనఁగర్మందిగనై॥ ౧౨౨॥

కం॥ కొలువఁదనుఁబద్మపాదుని । వలెనల్లసురేశ్వరుఁడునుబయలవెడలెన।
బ్బలియుండుశంకరుండొగి । గెలువఁగనుయమాశయమునిగెలుచుటమును నాన్॥

కం॥ తొలుతమహారాష్ట్రంబున । వెలయించిజయంబునాంధ్రవిషయంబునఁబెం।
పలరఁగశ్రీశైలంబున । నెలవుకొనియెబుద్ధిదలనునెలకొనెడిక్రియన్॥ ౧౨౪॥

కం॥ కనమల్లికబ్రహ్మమహ । మ్మననర్జునమగుటమల్లికార్జునుసత్యా।
త్మునిఁబ్రణవాత్మకుభ్రమరాం । బనుగాయత్రినిషడంఘ్రిభక్తిభజించెన్॥ ౧౨౫॥

కం॥ చేయించెవాదమన్యమ । తాయనులుపరాజితులయియరుగమ్మగేంద్ర।
ప్రాయులచేశిష్యులచే । నీయతిదశొధ్వరారియేయనఁగజనుల్॥ ౧౨౬॥

కం॥ భైరవమతస్థుఁడొక్కఁడు । మారీచుఁడనంగవచ్చిమస్కరిహరినిన్।
గారవమునఁగనినీతల । భైరవునకుఁగావలెననిభక్తిన్వేఁడెన్॥ ౧౨౭॥

కం॥ కానిమ్మనియమ్మహితుఁడు । ప్రాణాయామమ్మొనర్చిపరవశుఁడుగవాఁ।
డూనిత్రిశూలానులరాఁ । గానెఱిఁగిపయోజపదుఁడుగ్రక్కునఁగినుకన్॥ ౧౨౮॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ స్ఫురియించెఁగనకకశిపూ । దరధరవజ్రాయితఖరతరనఖరునిశ్రీ।
హరినినృసింహునిభీకరు । నరిసంహారంబు సేయనతఁడతఁడయ్యెన్॥ ౧౨౯॥

కం॥ ఐతోడనెయాగురువర । ఘాతకుఁగాపాలికుఁదనఖరనఖరములన్।
వేతెఱఁగులఁజీల్చితనదు । కాతాళవుఁగాళికిఁగడుఁగడిమిబలినిడెన్॥ ౧౩౦॥

కం॥ కావించెనట్టహాసము । వేవేల్ క్ష్వేడలాకపెట్టఁబిడుగులకోటుల్।
తావలముగఁబడినట్టుల । భూవలయంబద్రువవ్రయ్యభూధ్రములెల్లన్॥ ౧౩౧॥

కం॥ ఎడలఁగసమాధిశంకరుఁ । డడరెడునరసింహుఁగాంచియతిభయభక్తుల్।
దొడరఁబ్రణుతించెఁజాఁగిలఁ । బడిశాంతునిఁజేసెనృహరిఁబ్రహ్లాదుఁడనన్॥ ౧౩౨॥

కం॥ శంకరశిష్యుండయ్యెం । బంకజపాదుండునృహరిభావుండరినా।
మంకుంగ్రుంకించెంద । త్కింకరులకమిత్రులుంద్రెకెడయకపుడమిన్॥ ౧౩౩॥

కం॥ అరియభ్యర్థించినచో । నరుదుగఁదనతలనొసంగెనఁటశంకరుఁడా।
వరదాతగొలువనిడఁడే । వెరవారఁగభుక్తిముక్తిస్వీయనతులకున్॥ ౧౩౪॥

కం॥ గోకర్ణంబునకరిగెం । బ్రాకటముగశంకరుఁడటఁబ్రణుతించెన్ శ్రీ।
గోకర్ణేశుంబ్రణవా । ఖ్యాకునిభద్రాభిధానగాయత్రీడ్యన్॥ ౧౩౫॥

కం॥ అందుండిమూడునాఁడులు । పొందుగనందుండివెడలిపోయెహరిహరా।
ఖ్యందగుక్షేత్రమునకుగో । విందున్శివవిష్ణ్వభేదవిగ్రహుఁబొగడెన్॥ ౧౩౬॥

కం॥ కులిశాద్రిన్మూకాంబం । గొలువనరిగియందజీవుఁగోడుకుఁగనికడున్।
బలపించుదంపతులద్విజ । కులులందిలకించివందెగురువర్యుండున్॥ ౧౩౭॥

కం॥ పలికెనశరీరవాణియు । సిలుఁగుదొలఁగఁజేయలేకచెందుకనికరం।
బులలినగుఁగుందునకెకత । మెలమిగలుగమనుపవలఁతులెవరీకొమరున్॥ ౧౩౮॥

కం॥ అనవినిశంకరుఁడనెఁదా । ననెడిపదార్థంబుమనుపనగుననవుడే।
చనిపోయినయాకొండిక । కనులఁదెఱచిలేచెమేలుకనినతెఱఁగునన్॥ ౧౩౯॥

కం॥ అందఱుగనుఁగొనికరమరు । దందిమునుమృకండభవునినరసెనివుడుక।
ర్మందిగనయియాకందువుఁ । బొందుగబ్రదికించెనితఁడెపోశంకరుఁడా॥ ౧౪౦॥

కం॥ మృత్యుగ్రస్తులుమర్త్యులు । మృత్యుంజయుఁగాదెకొలువమేలవునతఁడే।
సత్యముగశంకరుండని । నిత్యముసేవింపకున్ననిత్యులగుదురే॥ ౧౪౧॥

కం॥ ఆకర్మందిభజించెన్ । మూకాంబంబ్రణవమాతమొగిశ్రీబలినా।
లోకించెనగ్రహారము । నాకడవిద్వత్ప్రభాకరాత్మజుమూకున్॥ ౧౪౨॥

కం॥ తజ్జనకుఁడుగడువేఁడం । బుజ్జగమునమూఁగతలనుబొసఁగనిడికరం।
బిజ్జగమునజడమవెయి । య్యజ్ఞునఁబలుకుమనఁబలికెనతఁడతిప్రౌఢిన్॥ ౧౪౩॥

కం॥ హస్తామలకంబుగశ్రుతి । మస్తార్థముదెలియఁబద్యమాలికఁబలుకన్।
హస్తామలకుఁడననతఁడు । శస్తుండయియతిగనతనిఛాత్రుండయ్యెన్॥ ౧౪౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ మూకుఁడు శ్రీశంకరయతి । ప్రాకటమహిమను బడయ్యెవాక్పటిమసుధీ।
లోకాభివంద్యుఁడాగురుఁ । జేకొని భజియింపఁగా రెత్రితులిలవిబుధుల్॥ ౧౪౫॥

కం॥ అలరనెడమకుడిచేతుల । పలెవెన్నుఁడు నల్వపద్మపాదను రేఖా।
ఖ్యులుగననిలుండు హస్తా । మలకుడుగా శంకరుండమరె శృంగగిరిన్॥ ౧౪౬॥

కం॥ అందుందుంగాపగతట । మందున్ శారదనునిలిపె నతఁడాకమఠముం।
బొందుపఱిచె నటభాష్యము । లందనవానినలవఱిచె లలిశిష్యులకున్॥ ౧౪౭॥

కం॥ గురువరుఁడు భాష్యపాఠము । జరుపుచునొక్కింతతడ నెజలజపదుఁడు శ్రీ।
కరజాగేలయనంగం । గిరిరాఁజయ్యెఁగద భాష్యకృతికృతియనియెన్॥ ౧౪౮॥

కం॥ గిరిగిరియెజ్ఞానశూన్యత । నిరతుఁ రాన్యుండు భాష్యనిపుణుఁడెవానిం।
గురుఁడుగడుఁ బొగడుఁ బెద్దగఁ । బరిచర్యాధిక్యమునకుఁ బ్రతిఫలముగనో॥ ౧౪౯॥

కం॥ అనిపద్మపదుఁడుదనమన । మునఁదలఁచెను శంకరుఁడును మొగిఁబదునాల్గా।
ఘనవిద్యలగ్గిరికిఁగలు । గనతండానందగిరిగ ఖ్యాతింగనియెన్॥ ౧౫౦॥

కం॥ అయ్యానందగిరియునది । సెయ్యనగురుపర్యవలువలుదికితలపయిన్।
జయ్యననిడుకొనిబోధం । బయ్యెడఁదోఁపఁగనుదనపనర్హకవనమున్॥ ౧౫౧॥

కం॥ తోటకవృత్తంబుల స । య్యాటముగరచించిపాడుచాడుచువచ్చెన్।
సూటిగవేదాంతార్థము । తేటపడఁగఁదోటకాఖ్యతెఱఁగుపడంగన్॥ ౧౫౨॥

కం॥ ఆతఁడుపద్మపదాదుల । జ్ఞాతియనఁగనెగడెనందిచందముదోఁపన్।
ఖ్యాతిఁగనెనర్థమాత్రము । భాతిన్ శాంకరులు మేలువడయుటరిదియే॥ ౧౫౩॥

కం॥ అరయన కారముగను రే । శ్వరుఁడును కారముగనబ్జపదుఁడాహస్తా।
మలకుఁడుమ కారముగము । ద్గిరి నాదముగాఁగ బిందుధృతి శంకరుఁడా॥ ౧౫౪॥

కం॥ వివిధములవు వేదాంత । ప్రవరగ్రంథములశిష్యవర్యులచేతన్।
దవఁజేయించెను శంకరుఁ । డవితథతీర్థాటనమునకనిచెన శపదున్॥ ౧౫౫॥

కం॥ తనతల్లి యంత్యకాలం । బునఁదనుఁదలఁచుటనతండుబోధమున నెఱిం।
గెనుగగనగతినిఁజనిత్రమొ । క్కెనునిర్గుణశైవములను గింబోధించెన్॥ ౧౫౬॥

కం॥ అమెదనకుఁదెలియదనన్ । భీమతిగాఁగను బదపడివిష్ణుధ్యానం।
బామెకునుపదేశించెను । శ్రీమద్వైష్ణవపదంబుఁ జెందించెఁదుదిన్॥ ౧౫౭॥

కం॥ తరువాతందచ్ఛవము౦ । బరఁగదహింపంగఁగోరబంధులునిందా।
పరులగుచురాకయున్నం । గురుఁడద్దిదహించెనింటికుఱఁగటనంతన్॥ ౧౫౮॥

కం॥ శపియించెఁగేరళీయుల । విపులామరులనువ్యపేతవేదులఁగాయ।
త్యపగతులఁగాఁగగృహముల । యుపకంఠమున నెశ్మశాన మొనరఁగనందున్॥ ౧౫౯॥

కం॥ పంకులతనిఁదెగడిరిని । శ్శంకంబుగశత్రులైరిసాగరులనఁగన్।
శంకరదూషకులెందున్ । సంకటములఁబొందకుంద్రె సౌఖ్యముఁగంద్రే॥ ౧౬౦॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ చేయంగందిగ్విజయము । నాయతిపతివార్చియుండెనబ్జపదునిరా।
కామెడమహాసురేశా । ధ్యాయుతునచ్యుతుభజించెనాతఁడుగూడన్॥ ౧౬౧॥

కం॥ సరసిజచరణుండునుశం । కరునకునిటువిన్నవించెఁగన్నీరొలుకన్।
స్వరచితముభాష్యటీకన్ । బొరివోవన్మాతులుండుపొరిఁగాల్చెననన్॥ ౧౬౨॥

కం॥ వినికరుణానిధిగురువరుఁ । డనెవందురనేలవ్రాయుమయ్యవచింతన్।
మునునీవురచించినదే । యనిచెప్పలిఖించెనాతఁడానానసుచున్॥ ౧౬౩॥

కం॥ ఆలించియీయుదంతము । నోలింజనుదెంచికేరళోర్వీపతిన।
న్నేలవెమున్నీవిన్నది । కాలెఁబ్రమాదముననాటకత్రయియన్నన్॥ ౧౬౪॥

కం॥ ఉర్వీశనేనుజదివెద । సర్వమునులిఖింపుమీవునైరణననుచుం।
బర్వఁగనదిపూర్తిగఁదన । సర్వజ్ఞత్వంబుఁదెలిపెజగతికినెల్లన్॥ ౧౬౫॥

కం॥ అంతననంతాకాంతుం । డెంతయుసంతసముఁబొందియేమొనరింతుం।
గంతుహరనాఁగగురుఁడుస । మంతులఁగాలటిద్విజులనమర్పుమటులనెన్॥ ౧౬౬॥

కం॥ వినినవిననిగ్రంథములన్ । జనవునశంకరుఁడుచెప్పిసంతోషింపిం।
చెనురాజశేఖరునినా । పనజాతునునెనర్పలేఁడెభక్తులనట్లే॥ ౧౬౭॥

సీ॥ మెలఁగఁబద్మాంఘ్రిసౌమిత్రినానానందగిరిమిత్రజుండనఁబరఁగమటియు।
నంగదప్రాయుఁడైహస్తామలకుఁడొప్పఁదనరసుధన్వుఁడన్ధరణిపతియు।
హనుమంతుఁడనఁగొల్వనత్యంతభక్తుఁడైపలువురుశిష్యులువాహినీశు।
లననూరెలభజింపఁదనుమిక్కిలిగనిక్కుద్వైతాదిమతములన్దశముఖాదు।
లనుజయించియద్వైతమజ్జనకజాత । నుద్ధరింపనుదండెత్తెనోయనఁజనె।
సేతుయాత్రకువిమతులుంజేరిమ్రొక్క । శంకరాచార్యుఁడనెడుదాశరథియపుడు॥

సీ॥ మాయయహమ్మనుశేయనిప్రణవంబుఁబ్రాసాదమంత్రంబుఁబరఁగఁదెలుపు।
మధ్యార్జునంబనుమహితమాక్షేత్రంబునందుశంకరుఁడుమధ్యార్జునేశు।
నద్వితీయనుభక్తినర్చించియొడ్డియద్వైతమన్గొడ్డలిచేతద్వైత।
మతమనియెడిపెనుమ్రాఁకునుఖండించెద్వైతులోడియునెల్లకేతడఁబడ।
నల్లమధ్యార్జునేశుచేనందఱకును । దెలియఁబలికించెముమ్మాఱుధృతిదలిర్ప।
సత్యమద్వైతమాననిశంకరుండు । వారినద్వైతులనుజేసిపడనెజయము॥ ౧౬౯॥

సీ॥ రాముఁడాత్మయెయీశుఁడామహాదేవుఁడుశివుఁడనునర్థంబుఁజెప్పనట్టి।
రామేశ్వరమునందురామశక్తియెతదుపేతుఁడీశ్వరుఁడురామేశ్వరుఁడను।
గౌరీందిరాశారదోరుపరాశక్తిమతనిష్ఠులంగెల్చిమనిచివారి।
నాత్మశిష్యులుగాఁగనారామనాథునిజాహ్నవీజలములస్నాతుబిల్వ।
దళసమర్చితుఫలభుజునలరఁజేసి । యుండిరెండునెలల్శైవపండితులజ।
యించివారలనట్లుగావించెమాన్చి । శైవచిహ్నవిశేషముల్శంకరుండు॥ ౧౭౦॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ నేతుప్రణవంబుసిద్ధమైనసుయుక్తిస్వరమెయాటనెబిందుసంజ్ఞఁదెలుపు।
నట్టియనంతశయనమునకరిగిశంకరుఁడొకనెలయందుఁగడపెఁబ్రొద్దు।
నగునననంతంబననాకాశమదివిష్ణుపదముగదాబిందువదియమేయ।
మందొండెమఱిదహరాకాశమందొండెశయనించునాత్మయేచక్రపాణి।
యనుచునుదలంచెఁబద్మనాభునినుతించె । వైష్ణవులనాఱుతెగలగువారినోర్చి।
వైదికేతరచిహ్నముల్వదలఁజేసి । చేసెనద్వైతులుగయతిసింహుఁడతఁడు॥ ౧౭౧॥

సీ॥ అరిగెనుబ్రహ్మణ్యమనుక్షేత్రమునకందుమునిఁగికుమారధారనుగుహారు।
సర్వరూపునుతించిసరసిజాసనశశిభాస్కరమతములవదలఁజేసి।
భూతలామరులనద్వైతులఁగావించిత్రిసహస్రశిష్యతతిదనుఁగొల్వ।
గణవరమనుపురిగణపతియాశ్రమనుండుఁగౌముదీనదియందుస్నాన।
మాచరించిగజాస్యునినభినుతించి । మాసమందువసించిషణ్మార్గులైన।
గాణపత్యులనుజయించికటపిపంచ । పూజకులనెనరించెనుబాగడుఁగాంచె॥

సీ॥ కాంచికినరుదెంచికర్మందిశంకరుఁడందుఁగామాక్షీగుహావిలీన।
నేకామ్రమూలగునేకాంబరేశ్వరుఁగరిగిరిసదనునివరదరాజుఁ।
గనిదేవతాత్రయికనువొందఁగోవెలల్గట్టించిచేసిచక్రప్రతిష్ఠ।
తాంత్రికపూజలఁదలఁగించివైదికపూజలనెలకొల్పెభూసురులను।
నెలకొలిపెఁబౌరులుగనఅవలనునిలిపె । నష్టసాహస్రసంఖ్యాకులైరివారు।
సాశ్రయాశులైవచ్చినయాంధ్రవిప్రు । లాఱువేలవారినినటులాదరించె॥ ౧౭౩॥

మానినీ వృత్తము॥ కాంచియనస్మెలనూలుగదాయది - గ్రాలుఁదగందనుమధ్యకెయా।
ప్రాంచితయేదెటనుండెడునంచును - భావమునందుఁదలంచిరహిం।
గాంచెనుబిల్వవనంబునశ్రీపతి - కాంతయటంచునుశంకరుఁడీ।
క్షించెఁద్వమేహినదిన్మనిఁగన్ స్మృతిఁ - జెందెశివోఽహమటంచునటన్॥

నలినీ॥ వినుతించెనుమున్మనుదే - విఁగాళికన।
త్తనుమధ్యమనాదిమభ - క్తనుభావహయో।
గ్యనుయోగముసిద్ధిపాసం - గనుయోగినిశ్రీ।
వనపాలనశీలనుస - ర్వనుతందనరన్॥ ౧౭౫॥

మాలినీ॥ శరణమపుమటంచు - న్సన్నుతించెన్సభక్తిన్।
వరదునివరయోగ - ప్రాభవున్భక్తరక్షున్।
దరశయనరిహస్తుం - ద్రాసరాహిత్యముద్రు।
న్నరుకరకలితోరున్ - యోగనారాయణాఖ్యున్॥ ౧౭౬॥

మణిభూషణ॥ శంకరుంబొగడెయోగము - చాలఁగఁగల్గరా।
జాంకమౌళిశివుబిల్వవ - నాథుపుశంభుపున్।
జింకగేలఁజెలఁగంగను - జెల్వుపువానిశా।
లాంకునిన్డమరుహస్తును - మాంచితవిగ్రహున్॥ ౧౭౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

పనమయూర॥ నందిరథశూలధర - నాగమణిభూషా।
కుందశరదిందురుచి - కోశశశికంఠా।
వందనమునీశసుర - వందితపదాబ్జా।
యిందుధరబిల్వపతి - యేలుననుశ్రీశా॥ ౧౭౮॥

కవిరాజవిరాజిత॥ శరణుమహేశ్వరసామికృతాద్రిజ - చంద్రుఁడునీదుకపర్దమునన్।
సురసరిదుజ్జ్వలచారుసరోభవ - శోభనుశోభిలుఁగానియెడన్।
బిరఁగునెయబ్జపదుండయినీనయ - నత్రయినీయదిశూలమునిన్।
వరదుఁడుబిల్వవనేశుఁడటంచును - భక్తులకెల్లనుదెల్పుశివా॥ ౧౭౯॥

కం॥ అనివృత్తషట్కనామా । దినిఁదత్ప్రద్యాదివర్ణదివ్యాంకములన్।
మొనయఁగఁబ్రాసాదముమఱి । తనుమధ్యనుతించెఁబ్రణవతత్పదభిఖ్యన్॥ ౧౮౦॥

మత్తమయూర వృత్తములు.

౧. ఆదిక్షాంతామక్షరమూర్త్యావిలసంతీం । భూతేభూతేభూతకదంబప్రసవిత్రీమ్।
శబ్దబ్రహ్మానందమయీంతాంతనుమధ్యాం । గౌరీమంబామంబురుహాక్షీమహమీడే॥

౨. ప్రత్యాహారధ్యానసమాధిస్థితిభాజాం । నిత్యంచిత్తేనిర్వృతికాష్ఠాంకలయంతీమ్।
సత్యజ్ఞానానందమయీంతాంతనుమధ్యాం । గౌరీమంబామంబురుహాక్షీమహమీడే॥

౩. మూలాధారాదుత్థితవీథ్యావిధిరంధ్రం । సౌరంచాంద్రంవ్యాప్యవిహారోజ్జ్వలితాంగీ।
యేయంసూక్ష్మాత్సూక్ష్మతనుంతాంతనుమధ్యాం । గౌరీమంబామంబురుహాక్షీమహమీడే॥

కం॥ అనిమత్తమయూరములన్ । మొనయముఖార్ణములఁబ్రణవముగమఱియత్లే।
తనరించెఫలశ్రుతితో । నెనిమిదివృత్తములవృత్తహితఁదనుమధ్యన్॥ ౧౮౧॥

తనుమధ్యావృత్తము.

మాంపాతునివాయా । స్త్రీరేనివసంతీ । బిల్వేశ్వరకాంతా । దేవీతనుమధ్యా॥

కం॥ అనితనుమధ్యావృత్తము । లనువొందఁదదాఖ్యసంఖ్యనపుడొనరిచెశ్రీ।
తనుమధ్యకింపుగనుస । జ్జనహితముగశంకరయతిచంద్రుఁడుభక్తిన్॥ ౧౮౨॥

తే-గీ॥ కాంచఁగాంచిప్రత్యాహారకలనఁదెలుపు । మున్నకామాక్షిదనయందునున్నకతన।
నీసమాఖ్యనిజాఖ్యచేనెరపుమఱియు । నెంచఁదనుమధ్యకామాక్షివీవెకావె॥ ౧౮౩॥

,, అల్లకామాక్షియనునామమగుటఁజేసి । యరయనిర్బిందువందుచేనందితివాకొ।
వెలయఁదనుమధ్యయనెడిసబిందుకాఖ్య । నక్షరాత్మకమదిసాంఖ్యమవుఁద్వదాఖ్య॥

,, కామరిపునకుఁగామాక్షిగాదనుచునె । మధ్యముఁడుశివుఁడవుటఁదన్మధ్యతనువు।
గావుననెనీవుతనుమధ్యనావఱలెదు । సార్థకాఖ్యనుగాంచితౌనంబికశివ॥ ౧౮౪॥

తే-గీ॥ శ్రీశివమెయానుశివుఁడయాశ్రీపతియని । భక్తజనులకభేదభావముఘటిల్లఁ।
గాంచిపురినుండకిచటశ్రీకాననమున । నీవుతనుమధ్యయుందువంచేఁదలంతు॥ ౧౮౫॥

తే-గీ॥ నీవుసత్యవుదనుమధ్యనీదుపేరఁ । దాదియాంతార్ణములురౌద్రివనునృసింహ।
మంత్రరాజోక్తతనుతారమహితవపుచుఁ । గ్రాలెదునృసింహశక్తివెకావెబిల్వ॥ ౧౮౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తే-గీ॥ నాల్గుకొలములవారును నాలుగాశ్ర। మములవారుచతుర్దశుల్మహిఁబుమర్థ।
భాజనులుగాఁగఁదనుమధ్యనాఁజెలఁగెదు। వేదమాతృకనినుఁగొల్తువిశ్వమాత॥ ౧౮౮॥

కం॥ అనునిత్యాద్యర్థవితతి। యనువాంఛెదునందుశంకరాచార్యకృతిన్।
వినుతప్రజ్ఞనితతిడా। లనఁగానయ్యిందునందునమృతమువోలెన్॥ ౧౮౯॥

కం॥ వినితనుమధ్యయలరియ। మ్మునికింబ్రత్యక్షమయిప్రమోదంబుననీ।
వొనరించిననానుతిఁజది। వినవిననిష్టార్థసిద్ధివెలయునతులకున్॥ ౧౯౦॥

కం॥ శంకరవిజయమునీకా। శంకరవిజయంబునీవిజయముశ్రితులకున్।
శంకరవిజయంబగునీ। శంకరవిజయముస్వవర్ణసరణిజయమెయా॥ ౧౯౧॥

కం॥ నాపుడునతఁడనెనంబశి। వాపై శాఖమునశుద్ధపంచమినాకు।
న్నీవగపడితీదినమున। సేవించినజనులకిష్టసిద్ధినిడుముమా॥ ౧౯౨॥

కం॥ అనవాననితనుమధ్యయ। ననుఁదనుమధ్యగనుగొలిచినాఁడవుగానన్।
దనువెడలకయేశంకర। చనుమాకైలాసముకనిచనవరమొసఁగెన్॥ ౧౯౩॥

తే-గీ॥ శంకరుఁడుబిల్వనాథుఁడైస్థాణులింగ। మగుటఁగదలందుభిక్షుకుండయ్యెనీతఁ।
డరుగునెందనితనకయియభిముఖుఁడుగ। నయ్యెననఁదోఁచునందినయ్యతినుతించె॥

తే-గీ॥ చనియెనంతటవేంకటాచలమునకతఁ। డాలువేలశిష్యులుదనుననుసరింప।
స్వామిపుష్కరిణీతీరసవిధభూమి। శ్రీనివాసునిసేవించెఁజెందెముదము॥ ౧౯౫॥

కం॥ దక్షిణకైలాసంబున। నక్షీణసువర్ణముఖరినవగాహించెన్।
వీక్షించెన్జ్ఞానాంబను। ద్ర్యక్షునిశ్రీకాళహస్త్యుపాఖ్యునినీక్షున్॥ ౧౯౬॥

చ॥ చనియెవిదర్భదేశమునుజల్పుచుఁగన్నడసీమమున్నగాఁ।
గనుబలునాళ్లస్వీయములఁగాంచెనెరుంగ్రకచాఖ్యభైరవా।
యనునిరసించితజ్జనులసాయుధులద్దహియించెహుంకృతిన్।
మునికపిలుండనందనకుమ్రొక్కినవారలనేలెఘూలినాన్॥ ౧౯౭॥

సీ॥ చార్వాకమతముపుస్తకభారమునుమోసెఁగడఁగిమోచెనుబాదుకలనుసౌగ।
తమతముక్షపణకకుమతముకాలప్రతీక్షణంబొనరించెఁదివిరికైన।
మతముధాన్యాధికృతితఁగనెబౌద్ధసిద్ధాంతంబుభట్టురాజయ్యెనల్ల।
మల్లారిమతముబ్రాహ్మణధర్మమూనెవిష్వక్సేనమతముద్వార్థస్త్వమెననె।
నంతమన్మథరాద్ధాంతమంతమొందె। శంకరుఁడుత్ర్యక్షుఁడెదురుండఁజాలుదురెవ।
రతఁడువాదోన్ముఖుండయియడరగిరులు। భిదురపాణికినెదురున్నెప్రిదులకున్నె॥

సీ॥ పాకశాసనుఁడయ్యెఁబాకశాసనుఁడుగాఁగ్రతుభుగగ్రణినాఁగఖ్యాతిఁగనుట।
దండధరుండయ్యెదండధరుండుగాధర్మరాజాభిఖ్యఁదానెనయుట।
నప్పతియయ్యెనయ్యప్పతిగాఁబ్రచేతోఽభినుతింగనియప్పలిడుట।
ధనపతియయ్యెనుధనపతిగాశంకరసుహృత్సమాఖ్యచేఁబ్రథితుఁడగుటఁ।
దమమతంబులునామమాత్రమునధాత్రి। నిలువదిక్పాలకులెయోడికొలువవలఁతు।
లలఁతులవువారువాదించినిలుతురెట్లు। నరులువాదులుగాఁగవానరులుగారె॥ ౧౯౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ వాయుమతస్థుండువ్యజనసేవనుజేసెశూన్యవాదిగనాయెశూన్యవాది।
వారాహరాద్ధాంతివంచుకొనెనుదలసత్యసిద్ధాంతియసత్యుఁడయ్యె।
గుణవాదియయ్యెనగుణవాదిసాంఖ్యుండుదనదుప్రధానవాదమునఁదగ్గె।
యోగినియోగిగానెనరెఁదాననువాదియనువాదియేయాయెనంతఁగర్మ।
వాదులుపరాఙ్ముఖులయిరివచ్చియస్త। మితుఁడుగానయ్యెఁజాంద్రమందుఁడుఋతిజముఖగ్ర।
హార్చకులుశాంకరోక్త్యాతపావృతులయి।యగపడకయుండిరిహరికిహస్తులెదురె॥

సీ॥ పైతృకమతమనఁబారాశరీతరగృహములదాఁగెభుక్తియెఫలముగ।
శేషమతంబుక్తిశేషంబుగానయియడుగంటెనిట్టూర్పులడరగరము।
గారుడమతమయ్యెగారడమనగాలిపటముసూత్రంబనంబాకెమింట।
సిద్ధమతంబప్రసిద్ధంబుగానయియడవులఁగొండలనండఁగొనియె।
వెలయనేరకపదునాల్గువిద్యలందు। వెలవెలందులగాంధర్వవిమతమెనసె।
భౌతికమతంబుశివునాజ్ఞఁబలుచెనిలిచె। సత్యమగుటనుశాంకరసన్మతంబు॥ ౨౦౧॥

సీ॥ హరదత్తసురుఁడగునానీలకంఠుతోగోకర్ణమతిభక్తిఁగొలిచెద్వార।
వతిప్రముక్కుఁజెల్లించెఁబాంచరాత్రులతోడసన్నుతిఁజేసెనుజ్జయినిభట్ట।
భాస్కరుతోడనవంతిజనపదముల్బాణదండిమయూరప్రముఖకవుల।
తోవిధేయతఁజూపెఁదొడరిబాహ్లీకదేశమర్త్యాతవితతితోనడఁకువఁగనె।
నైమిశారణ్యమద్వైతనవ్యభాష్య। సురతరువులకుదోహదస్ఫూర్తినొసఁగెఁ।
జెక్కునాడులానీడలకిక్కలయ్యె। శంకరాచార్యవిజయమున్ ఱొమ్మునుతించె॥ ౨౦౨॥

సీ॥ భట్టపాదునకునుభట్టభాస్కరునకునాప్రభాకరునకునాయుదయన।
కోర్వనసాధ్యుఁడైయుద్ధతుండైనఖండనకారుశ్రీహర్షునినిబలుమఱు।
వాదాజులజయించెవలనొప్పభీమయుక్తినదంచెమాగధుఁగృష్ణుఁడనఁగఁ।
గామరూపవిషయఖ్యాతునినభినవగుప్తునిహరుఁడువృకునిహరికన।
నబ్జపాదునికిడెనుమురారిమిశ్రు। నుదయనునిధర్మగుప్తునినొగినిభాస్క।
రప్రముఖులనువేర్వేరప్రౌఢిగెలిచె। శంకరుఁడుసర్వలోకవశంకరుండు॥ ౨౦౩॥

తే-గీ॥ వీరువారననేటికిపృథ్వినాఁటి। కున్నసర్వమతస్థులనోర్చెనతఁడు।
గొఱలనొకపెట్టనుత్తరగోగ్రహణము। నందునర్జునుఁడననుయశోర్జునుండు॥ ౨౦౪॥

తే-గీ॥ శంకరాచార్యసిద్ధాంతసరణికడ్డ। పడినవాఁడెట్టిఁడైననపయశుఁడగును।
భానుబింబంబునకునడ్డపడ్డచంద్ర। ముఁడుగతద్యుతిమానహీనుఁడగునట్లు॥ ౨౦౫॥

కం॥ ఎంతెంతదూరమగునో। యంతంతవెలుంగుబుధునికబుధుఁడరయఁగా।
నెంతెంతచెంతఁజేరునొ। యంతంతయడంగునిందుఁడర్కునకువలెన్॥ ౨౦౬॥

కం॥ కనెగౌడపాదుఁబరమగు। రునిఁదత్ఫలమనఁగశంకరుఁడుకాశ్మీరం।
బునసర్వజ్ఞసుపీఠము। ననుమధ్యాహ్నార్కునివలెనలువొందెలలిన్॥ ౨౦౭॥

సీ॥ ప్రాగ్దిశనెలకొల్పెఁబద్మపాదునిజగన్నాథంబునన్మఠనాథుఁగాఁగ।
దక్షిణముననిల్పెఁదగశృంగగిరిమఠంబందుసురేశ్వరుంబొందొనరఁగ।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

పశ్చిమదిక్కునఁ బరఁగించెహస్తామలకుని ద్వారకమఠలక్ష్మిఁదనర।
నుత్తరముననుంచె నెగిఁదోటకాచార్యు బదరికాశ్రమమఠపరివృఢునిఁగ।
నూర్ధ్వమున నుండఁదనమఠముల్లమునఁద। లంచియోశంకరుండు కైలాసమునకుఁ।
జనియెఁబంచాస్యధర్మంబుదనకెతగున। టంచువిబుధులనబుధులనభినుతింప॥

కం॥ తనుమధ్యవలనఁగలిగెం। దనుమధ్యవరమునసతనుతనుబరమందెం।
దనుమధ్యాద్యక్షరసం। ఖ్యనయినయేండ్లుండెశంకరాచార్యుఁడిలన్॥ ౨౦౯॥

తే-గీ॥ శంకరాచార్యశిష్యులుసర్వజనులు। మునుఁగవలదెశివోఽహమంచునుద్వమేహిఁ।
దత్సదోంకృతిఁదనుమధ్యఁదత్పురుషుని। నాత్మబిల్వేశుభజియించియలరవలదె॥

పృథ్వి॥ కకారమొకఁడాటచేఁ - గననకారమాబ్రహ్మగా।
లకారమగురేఫమే - లలినభేదతన్మాడుఁగా।
నుకారమగువిష్ణువే - యొగిశమాప్తిఁబంచాస్యుఁడీ।
త్రికైక్యమునఁదెల్పనోం - కృతినిశంకరుండాఖ్యచేన్॥ ౨౧౧॥

కం॥ శివపర్యాయపదముగద। యవుశంకరుఁడనఁగశంకరాంకాప్తినహ।
మ్మవుఁబ్రణవార్థముఁదెలుపున్। శివోఽహమనిశంకరుండుస్వీయాభిఖ్యన్॥ ౨౧౨॥

సీ॥ బదరినానగుటచేఁబ్రణవమాబదరికాశ్రమమందుఁగొన్నాళ్లుసనవసించి।
నారాయణునిమనోంభోరాశిశాయినిభజియించియాతఁడుపరమభక్తి।
నందుండివెడలిఫాలాక్షుఁగేదారేశుమార్గదాయినిఁదనుమధ్యమమతి।
సంస్మరించితపోఽగ్నిసంతప్తకుండంబుసవరించివిధిప్రమొక్కసత్యమెననసి।
జంగమంబైనకైలాసశైలమనఁగఁ। దనుఁగొలువనాగతుండైనతండుమీఁద।
నెక్కియాత్మాకృతినెతనయిక్కఁజేరె।శంకరుండోంకృతియవువిజయముజయము॥

తాండవజవవృత్తము॥ అనిశంకరవిజయమువిధి - యాత్మజుఁడిదిసత్యం।
బనునర్థమువిశదపఱుప - హాయిగమునుసాపా।
యనిపాడునుహరిమురజము - నందికొనియనోంమో।
మనథింథిమనుచుఁబలికెడుఁ। త్ర్యంబకుఁడివుడాడున్॥ ౨౧౪॥

కం॥ శంకరునియుపాఖ్యానము। శంకరమగునిందునందుఁజదువవినఁజనున్।
బంకములుసంకటములుని। రంకుశముగనబ్బువిజయమాగురుకరుణన్॥ ౨౧౫॥

గద్యము.

ఇది, శ్రీతనుమధ్యాంబాకరంబిత శ్రీబిల్వనాథమహాదేవశిష్య తిష్యోపజ్ఞాక్షరసాంఖ్యాచార్య
పర్యవితకవిత్వ తత్త్వవిత్ప్రకాండ శ్రీమల్లొక్కకొండ వేంకటరత్నశర్మ వినిర్మితంబై
కవిమణినామంబునంబరఁగు
శ్రీబిల్వేశ్వరీయంబను పద్యకావ్యరత్నంబునందు
షష్ఠంబగు నభేదేశబింబంబునం బ్రథమభాగము బిల్వేశభాగము.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీబిల్వేశ్వరాయనమః.

బిల్వేశ్వరీయము.

షష్ఠబింబము, అభేదేశబింబము.

ద్వితీయభాగము, రత్నేశభాగము.

ప్రియంవదావృత్తము॥ అవధరింపుమణి-హారవక్షమా । ధవనృసింహమణి-దామశోభితా।
శివదరత్నతను-శీలశ్రీకరా । తవినరత్నచరి-తంబునింబుగన్॥ ౧॥

శ్రీవృత్తము॥ శ్రీ బి ల్వే శా ॥ ౨॥

కం॥ అనిబిల్వేశాభిఖ్యం । గనుభాగముఁ జెప్పియొప్పఁగాళాద్యాఖ్యా।
దినిఁబ్రాసాదముగేయము । మొనసినబిల్వేశనామముదగెడుననుచున్॥ ౩॥

శా॥ చాలుండొక్కఁడురత్నమక్కడఁగనెంబ్రాసాదముందారకం।
బోలిందానుఁడుగుప్తుఁడైమఱియునెంహెూవర్మయైశర్మయై।
క్రాలంజాలఁదపంబుసల్పికనియెన్ రత్నాయనాభిఖ్యనా।
రారత్నేశ్వరుఁడయ్యెబిల్వపతినారత్నేశుభావించెదన్॥ ౪॥

శ్రీవృత్తము॥ శ్రీ ర త్నే శా ॥ ౫॥

సలిలవృత్తము॥ అనిసూతుఁడు । మునులెట్లది । యనివేఁడఁగ । ననెనిట్లని ॥ ౬॥

రత్నదాససర్గము.

చ॥ శ్రుతమెటనయ్యెరామునకుక్షోణిజరావణుఁడెత్తుకొంచును।
ద్ధతిఁజనెనన్నవార్తమతితస్కరురాజసమూర్తినింద్రియ।
ప్రతతిసుభాషుఁబంక్తిముఖురాముఁడయాత్మఁడగెల్వుమంచదే।
శ్రుతగిరినాఁగఁబేర్వడనిశోభిలునాదమహెూదయంబనన్॥ ౭॥

కం॥ తదుపత్యకఁదదభిఖ్యా । విదితమువీడుండునెందువిద్వద్వంద్యం।
బదిభాస్కరవిప్రకులా । స్పదమయికోదండరామపరిలసితమగున్॥ ౮॥

మ॥ మునుపారామునిముద్రసీతకునుదద్భూపుత్రిచూడామణిన్।
మనుజాధీశ్వరుఁడైనరామునికిడన్మాన్యుండుదానాటచే।
తనుచేర్చున్వడిజాబులాశ్రితులకంతంబొందుఁబత్రార్చఁబా।
వనియప్పాలసరాలఁదాల్చునటఁడప్పాలాంజనేయుండనన్॥ ౯॥

ఉ॥ ఉండెఁదదీయమధ్యమతనూదితమామతమందునందుఁగో।
ర్కొండనృసింహుఁడుండుక్రియక్షోణిసురుండొకరుండుతద్భవా।
ఖ్యుండుతదీయభక్తుఁడుబుగుత్తమవేదుఁడుగాధిపుత్రగో।
త్రుండునునైష్ఠికుండుమహితుండువరిష్ఠుఁడుసద్గుణంబులన్॥ ౧౦॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ నరసుతుఁడన నేలసురసుతుఁడుననగుధర్మైకనిరతతదానపరత।
రమ్యుండువిద్యచేసౌమ్యతమితహితసత్యభాషణములశాంతవృత్తి।
సింహసంహననుండుస్థిరతశౌర్యముచేతనంతరరులగెల్చెనరులెవరిఁక।
గణనీయుఁడతఁడెలోకత్రయజయమునఁగామరోషాళలఁగననికలన।
రాజపూజ్యుండుస్వాశ్రితరక్షకుండు।యమనియమముఖయోగాంగుఁడాత్మబోధుఁ।
డుచితవేషుండుభూసురుండుత్తరుండు। శ్రీముఖాభిఖ్యుఁడితఁడెనాఁజెలఁగునతఁడు॥

చ॥ అరణియసీతరేవతియనాటస్వభర్తృపదైక్యలాదృతిం।
బొరయకరామరామయనుభూవిదితాఖ్యనురామనామమే।
మరితనివారకంబెనసిస్తుత్యగనయ్యెఁగనైరమాఖ్యశ్రీ।
తరుణియనంగఁదగ్గృహిణిధన్యయమాన్యయునైయెసంగెడున్॥ ౧౩॥

సీ॥ పతియెప్డుదనుఁబిల్వుమతినెంచుసోయప్డుదండనుండెడుసంవిధానకలన।
భర్తయెప్పనిఁజెప్పభావించుసోదానిఁగావించితినటంచుఁగడకఁదెలుపు।
ధవుఁడుభుజించుచోఁదాఁజూడకుండియువలయునంతయభీష్టవస్తువిడెడుఁ।
బ్రాణనాథుండుత్తరాచమనంబొనరింపఁగానేవిడెమింపుగనిడు।
నతఁడుకార్యాంతరాసక్తుఁడయిచనమఱి। కొనెడుఁదానియతాహారమునుదదీయ।
భుక్తశేషంబుగృహకృత్యములనుదీర్చుఁ। బ్రొద్దుఁగడపెడుదయితోక్తిఁబుణ్యకథల॥

కం॥ అతిథులనభ్యాగతులం। బ్రతిదినమధికాదరమునబంధువులనుదా।
నతితృప్తులఁజేయునుసం। తతముస్వకృత్యములమగఁడుతద్దయుఁదనియన్॥ ౧౪॥

తే-గీ॥ ఇరుగుపొరుగులయిండ్లకునేగదుపతి। యనుమతినిఁజెందకార్మీయజననితోడ।
నేనిమంతనమాడఁగాఁబూనదువ్రత। లతినెనర్పంగడంగదుతనకుఁదాన॥ ౧౫॥

మ॥ కనియుంగాననియట్లయుండునెవరేన్గావించినందోసముల్।
దనరందెల్పెదురెంటమాటమఱిసందర్భింపఁగార్యాంతరం।
బునవారిన్నెలకొల్పునిల్పుమదినిన్భూషింపఁగావారలన్।
మొనయంజేయదువెచ్చమెచ్చుగనుసొమ్ముంగూడఁబెట్టుందగన్॥ ౧౬॥

చ॥ పలుకదుపల్కువమ్ముగనుబల్కినసూటికినొక్కమాటగాఁ।
బలికెడుఁగల్గనక్కఱవంబదిదిన్నఁగనుండునెన్నఁడు।
న్నిలువదువాకిటన్మగలునిల్వఁగనిల్వదువారిఁగాంచినం।
దొలఁగిచనుంగనుంగొనదులోఁచునుదల్లిగనెల్లవారికిన్॥ ౧౭॥

చ॥ పెనిమిటికింపుగందొడుగుఁబేర్మినిఁగల్గినసొమ్ములిమ్ముగం।
జనవుననేనివేఁడదెదినైరణఁగూరుటచేసదాముదా।
ప్తినలరియయ్యరుంధతిగఁదేజరిలుంబతినిన్వసిష్ఠుఁగం।
బొనరిచెనారపూరుషుఁడుపుణ్యభరంబునఁగానుభార్యఁడా॥ ౧౮॥

తే-గీ॥ వేయునేలబహిఃప్రాణమాయనకల। లలనయామెకతండట్లెయలరుచెప్ప।
పాటునెప్పాటనూర్తురబ్రంబటంచు। నెంచెదరువారిఁగాంచినయెల్లవారు॥ ౧౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఆ-వె॥ గుణములెన్ని యున్నఁ గుదురునేసిరియది । భాగ్యలభ్యమెయ్యగు వచ్చుఁ బోవుఁ।
గానఁ గలిమిఁ గొఱఁత గాఁ జెప్పనగునైనఁ । గొఱఁత లేదు తనివి గొఱలుకతన॥ ౨౦॥

మ॥ అనపత్యత్వవిదూనమానసులునై యార్యోక్తమార్గంబులన్।
జననానావ్రతతీర్థసేవనములన్సత్కార్యముల్సేసిరం।
దున జన్మించె ఫలస్వరూపుఁడనఁ బుత్రుండుం దదీయాన్వయ।
మ్మున నసన్దీపమువోలె వారికి మహామోదాంకురం బౌనన్॥ ౨౧॥

కం॥ ఇతిఁ బితౄణవిముక్తుఁడ । నాతత భగవద్దయననియానందాబ్ధిన్।
బ్రీతిన్మునుంగు తెఱఁగున । నాతఁడు నీళ్లాడెనింటియాల్నీళ్లాడన్॥ ౨౨॥

మ॥ ప్లవవర్షంబున ఫాల్గునాదిఁ దదియం బద్మాగ్రజుం డశ్విని।
న్గవయన్భాజుఁడు గూడ ధర్మమున నుండంగంగురుండై నిగుం।
భవ సత్సౌమ్యుఁడు మీన శుక్ర రవులొప్పన్సైంహికేయాప్తవై।
ష్ణవగేహంబున రత్నమాననఁగ జన్మం బొందెనొక్కండటన్॥ ౨౩॥

ఆ-వె॥ అట్లుపుట్టినట్టియాశిశువంతట । రత్నదానుఁడన ధరం బరంగె।
విష్ణుభక్తిచేత వెలయువీఁడయ్యెడుఁ । బుండరీకుఁడనుచుఁ బొగడ బుధులు॥ ౨౪॥

కం॥ పరనెఱుఁగుటచే జన్మాం । తరవృత్తముదోఁపను తుధ నానిసు వేడ్చున్।
బోరిఁ జేఁపుచనుల దైవ్వత । స్ఫురణనున దైవ్వతదుగ్ధమును గనినగెడున్॥ ౨౫॥

కం॥ తనబింబంబిల నెల్లెడఁ । బొనరుం బొరిననఁగఁ బొరల బోరగిలఁగదోఁ।
గనునేర్చె నుబళ్యంతిం । గను నాదదశకమునఁగఁ గనుదశదిశలన్॥ ౨౬॥

కం॥ అఱచేతులు మోకాళులు । నఱకాళ్లల కొనలు నేల నానఁగ నాఱున్।
నెఱయఁగ దోఁగాడెడువాఁ । డఱిముఱిఁ బ్రాసాదసుమపదంఘ్రియనంగన్॥ ౨౭॥

కం॥ కుడిమెడమ చేతివ్రేళులఁ । గదుకొని చీఁకెడును వాఁడు ఘనసాంఖ్యసుధన్।
గుడుచుననవైఖరికిము । న్నడరిన మధ్యమయె సంఖ్యయగుటవగుఁగదా॥ ౨౮॥

ఉ॥ మాటల చేతనే బ్రదుకమన్నఁగ స్వాశ్రితులజ్జగంబునన్।
మేటిగ నాటకోయకట మిక్కిలిచక్కఁగఁ బల్కు రొక్కఁపు।
న్మాటలు గాఁగ మాటలను ముద్దులు గుల్కఁగఁ దేనెలూల్కఁగాఁ।
బాటిగ వాఁడు రత్నమన బాల్యమునం బ్రజలిచ్చ మెచ్చఁగన్॥ ౨౯॥

కం॥ వెన్నున కుయోగమాయవ । లెన్నుల్వగ వానికిని జెలియలుగలిగెన।
చ్చిన్నది పితామహి దిపే । ర్గన్నదిమనియున్నన ప్లైకనకున్నెప్రథన్॥ ౩౦॥

ఆ-వె॥ అంచుఁ గాంచువారలెంచఁ దల్లియుఁ దండ్రి । పెంచుచుండిరిదమ బిడ్డలఁ దమి।
నుబ్బుచబ్బకబ్బకబ్బినలిబ్బుల । నాఁగఁ బ్రోచుచుండి రేగరెడలి॥ ౩౧॥

ఆ-వె॥ వచ్చుబడికిమించి వెచ్చంబుగలుగుటఁ । గాసాకందు గానికలుగదచట।
నప్పుసప్పులొప్పునెప్పుఱనైనను । ధీరుఁడాతఁడెట్లొ తీర్చుచుండు॥ ౩౨॥

తే-గీ॥ అత్తెఱంగున గృహకృత్యమమరుచుండఁ । గొడుకు దొడవులఁ గోరంగఁ దొడఁగెనపుడు।
మొదటికే మోసమంటలాభమునకు గ్రుద్దు। లాటయనుమాటవాటమై పాటిలెనట॥ ౩౩॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శా॥ స్వామిత్వంబు పొసంగెఁ బుత్త్రునకు దాస్యంబొందు నింకెట్లు నే।
నీమేనత్తసువాఁడ నాదివికిఁ బోయెం దండ్రి తద్రామయో।
రామాభర్తృవియోగదుఃఖమున ఘోరంబైన దైన్యంబుతో।
నేమాడ్కిం బ్రదుకంగఁ గల్గె శిశురక్షే హన్మ సంబోలెదున్॥ ౩౪॥

ఉ॥ ఆపదమీఁద నాపదయెయన్వలు కంతటఁ గొన్ని నాళ్లకే।
చేపడె నయ్యయో యదియుఁ జెప్పకతప్ప నెయామె తల్లిదన్।
బాపలఁ గొంచుగుంటి పురివారిఁ జేర్పఁగ నందుఁ గుందఁగాఁ।
బాపపుమిత్తి యాఁడుఁ బనిపాపను మ్రింగెను వేఁగిలాగునన్॥ ౩౫॥

చ॥ పెనిమిటి పోవ నేడ్చ్చునలి వేణికిఁ గూఁతురు సావవంతయెం।
తనఁ జనుగోరి చుట్టుపయిన బ్బినరోఁకటిపోటనందగుం।
దనయునిఁ దొట్టెనా గ్రహణిదల్లి మహోదధినోటియోడయై।
మనెదనువీనితో నెయనిమాన సమందుఁ దలంచియుండఁగన్॥ ౩౬॥

ఇం-వ॥ రక్షంతి పుణ్యాని పు - రాకృతాని । నాక్షోణిభాసిల్లెడు - నానుడిన్వాఁ।
డై క్షేమయోగంబును - నందెనోలిన్ । వీక్షింపఁ జంద్రుండన - వృద్ధిఁబొందెన్॥

ఉ-వ॥ ఆనందగుం జంద్రుఁడ - టంచు వానిన్ । జనించెఁగా వాఁడును - జంద్రవారం।
బునందు వృద్ధిందుని - పొల్కఁగాఁడే । దినంబదే శుద్ధ - తృతీయయాఁగా॥ ౩౮॥

ఆ-వె॥ రత్నదాసుఁ బ్రోచె రాజాంబ సుతునిఁగా । శ్రీనివాసశర్మ చిన్న భార్య।
చిన్నయమ్మయామె చేపట్టవానికి । వడుగు నయ్యె నైదవ దగు నేఁట॥ ౩౯॥

తే-గీ॥ అతని పెదయాలు భీమమ్మ యామె కన్న । కొడుకులక తండ్రి తిరుమలగుండులకును।
జదువుఁ గఱపింప వినికనిజాణతనముఁ । గాంచి మించెను వాఁడు శుకముని యనఁగ॥ ౪౦॥

కం॥ వామనచరిత్రఁ జదివెడు । వామనుఁడన రూపమున నువఱ లెడు వీఁడా।
వామనుఁడు త్రివిక్రముఁడే । యామాడ్కి న్వెలయు నను చునవని సురులన్॥ ౪౧॥

సీ॥ శ్రీనివాసుఁడు నత్లెచి త్తంబునఁ దలంచియా రత్నదాసుని నరయుచుండఁ।
దద్భవులాత్మాఖ్యదగఁ గఠినాత్ములై కోయిలం గాకులు గూడియేచు।
కైవడి నా బాలుఁ గడుఁగడు నొగిలింత్రు నిష్కారణారులై నెజియనూయఁ।
జేసి తల్లి ఖితముల్ చించి వైతురు దైన్యదాయక విధిలిఖితముల ననఁగ।
నంతె కాకవానిదౌ యోగ్యతను బాప । నోపరై రితూఁడులౌనరనీరు।
గాకయెవ్వరేనిఁ గలరె పాపఁగ నంచ । పాలునీరు వేఱుపఱుచు శక్తి॥ ౪౨॥

తే-గీ॥ సవితృమండలవాసుఁడై నెవడుట నొకొ । శ్రీనివాసుండు పడమట నీమ కేగె।
వేంకటాచలపతిఁ గాంచి విష్ణుభక్తి । రత్నదాసుండు ధ్రువుఁడన రాజిలెఁగడు॥ ౪౩॥

తే-గీ॥ చదువుఁ గర్ణామృతముఁ గృతి సరసు లెన్న । గీతగోవిందమును దరంగిణిఁ బురంద।
రాదికృత కృతులనుఁ బాడు నాడువాఁడు । చూడఁ బ్రహ్లాదుఁడనఁ దోఁచు సుజనులకిల॥

కం॥ మంగళగిరి నరహరి నెపొ । సంగం గొలిచెం ద్రయోదశంబను నేఁటన్।
మంగళము ప్రణవ పాటను । సంగతి నరులది దొఱంగిచ నెఁదవమునకున్॥ ౪౫॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మ॥ కనెనంతంగమలాంచితాంఘ్రినిఁదటిద్గౌరింగనచ్చారదేం।
దునిభాస్యన్ సృణిపాశభాసితకరన్మాలాంకురాంబంభజిం।
చెనుముద్రన్రుక్మిణియీశివంగొలిచియే శ్రీకృష్ణునింబొందెనం।
చునులోకుల్దగవాకొనన్వినివలత్సుజ్ఞానలక్ష్మీహలన్॥ ౪౬॥

కం॥ ఆనందమాఘపంచమి । జానొందఁగమేనమామస్వసుతనుసఁగిక।
ల్యాణమును జేసెవానికి । జానకిజనకుండు రామచంద్రునికివలెన్॥ ౪౭॥

ఆ-వె॥ అంద్రుగానిపరిణయంబువిద్యాచంద్రి । కకుసుదర్శమంచుఁగాదుబ్రాహ్మ।
పరిణయంబనార్తపవరవధూయుక్తి । నగుటబ్రాహ్మపరిణయంబెమేలు॥ ౪౮॥

కం॥ లౌకికసాంగత్యంబే । ప్రాకటముగఁగలుగుకతనవాఁడౌనరించెన్।
లౌకికవిద్యాభ్యాసమె । రూకయయిననెదవదయ్యెరూఢిగదానన్॥ ౪౯॥

కం॥ అబ్బినదివ్యర్థమయ్యెమ । అబ్బనియదిసార్థకంబమైనననేమా।
నబ్బదుగదయిటులుండం । బ్రబ్బెంబోయర్కవృక్షవర్షమననెగుల్॥ ౫౦॥

కం॥ దైవవశంబుగనంతట। జీవికదొంటిదటడించెజీవనముమఱాం।
డావడినెదవమివాఁడెటు । త్రైవిక్రమవృత్తిఁగనెదుఁదగెవామనతన్॥ ౫౧॥

ఆ-వె॥ పొట్టివానికుండుఁబుట్టెడుబుద్ధుల । టంచుఁగాంచువారలనఁగనగఁగ।
విన్నకన్నకృతులవిధమునగ్రంథాంత । రములఁజేయఁగోరురాదువిద్య॥ ౫౨॥

ఆ-వె॥ డబ్బులేకయున్ననబ్బబ్బవాఁడేమొ । ధనికులవిమనోరథములనొందు।
నందరానిపండ్లనాసించుగుజ్జనఁ । గొదవసిరికిఁగోర్కెకొదవునెకొద॥ ౫౩॥

శా॥ ముద్రాశాలఁబ్రతిష్ఠనేయఁదిపురుస్మ్యఖ్యస్వకగ్రంథము।
ల్ముద్రింపంగనుదంతపత్రికనుసమ్మోదమ్ముమైనందుధీ।
మద్రమ్యంబుగఁగోరుఁబ్రాభవయశోమాన్యత్వమర్థంబెలే।
దద్రవ్యేచ్ఛలభిత్తిచిత్రములుగాయంచెంచుచుండెన్మదిన్॥ ౫౪॥

తే-గీ॥ పృథ్విరిక్తునిమననుకోరికలుపెద్ద । పెదవిఁగదలింపనెదరుపెద్దలేని।
యనినిరుత్సాహుఁడైయుండనంబవాని । తోడనిట్లనెనమృతంబుదొలుకనీతి॥ ౫౫॥

కం॥ తలఁచినదాజన్మముననె । యలవడుసెడఁగూడదేనియపునన్యజనిన్।
దలఁపెటులేనియుసఫలము । తలఁపేయొనఁగూడకున్నఁదత్ఫలమెటులౌ॥ ౫౬॥

ఆ-వె॥ తలఁపుగలుగఁగాదెలౌనువిశ్వామిత్రుఁ । డయ్యెబ్రాహ్మణుఁడుమహర్షియేల।
యిచ్ఛచేతఁగాదెయావిశ్వమంతయుఁ । గలిగెబ్రహ్మవలనఁదలఁపుదగును॥ ౫౭॥

ఆ-వె॥ మోక్షమందునిచ్ఛమొనసినఁగదయపుఁ । దాముముక్షువనఁగధరణినరుఁడు।
పొసఁగుఁగోరనెల్లపురుషార్థములుస్వాశ । లేనివాఁడుపుడమిలేనివాఁడు॥ ౫౮॥

ఆ-వె॥ తలఁపువిత్తనంబుదాననుబూనికి । యానుబోలముదున్నటగునుగడఁక।
వానదైవికంబుఫలసిద్ధిభాగ్యాను । సారమనుచుబుద్ధిశాలిదలఁచు॥ ౫౯॥

కం॥ చిరజీవులఁదలఁపుముమఱి । వరమునినిమృకండుతనయువాసవముఖులౌ।
సురలనుమఱివిధివిధువిధు । ధరులఁబ్రయత్నమునఁబూనికఁదగఁగనుసిద్ధిన్॥ ౬౦॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ సర్వముసాధ్యముసాధ్యం । బుర్వింగన నెదియు లేదు ప్రోత్సాహుఁడవై।
నిర్వాహకుఁడవుగమ్మా । సర్వైశ్వర్యములఁబడయఁజాలుదువీవే॥ ౬౧॥

మంజుభాషిణీ వృత్తము.

అనియంబవల్కవిని - యాతఁడెంతయున్ । గనిసంతసంబుఁదన - కాంతుఁదెల్పనీ।
కొనఁగూడుఁగోర్కలని - యుల్లసిల్లఁగా । నెమాతృకోత్తియెపు - డైనమాటునే॥ ౬౨॥

ఆ-వె॥ రత్నదాసుఁడంతరత్నాకరంబుతీ । రంబునందురత్నరాశియనఁగఁ।
దగినయొక్క రాజధానిమౌక్తికపురిఁ । గనెఁబ్రవాళవీథిఘనహరిమణి॥ ౬౩॥

సీ॥ కాలు గేల్గడుగక మైలగుడ్డలతో నెచలుపంగఁగుడుపులుజన్ని గట్టు।
లిట్టి పాటులకంటె నేముగామేమేలటంచు నాలవవారుమించమాల।
మాదిగలామీఁద నైదవవారమేమెక్కువయనినిక్కియెక్కబండ్లఁ।
బంచమాంగనలయి మించనోవిధవలై దువలు గాఁగేరఁజతుర్థసతుల।
స్త్రీపురుషజాతులుండెడు రెండె ప్రకృతి । పూరుషాకృతులని తెల్పుపోల్కనరని।
యంత మోహినియయ్యెఁగాలాంతకుఁడుగ । పాలియయ్యెనెరుల్వాల్కవారెకలిని॥

కం॥ ధనవిద్యలఁబ్రబలలగుచు । వనితలు పురుషులను గెలిచివఱలెడు తత్ప।
త్తనమును గని వెఱగందుచు । మనుగడదన కెటులిటననిమదివగగదురన్॥ ౬౪॥

కం॥ క్రమశిక్షవిద్యలేమిన్ । గ్రమాగతంబైన లేమిఁగానునెదవమిన్।
భ్రీమదొట్టవాఁడుదిరిగెన్ । సమీరహతిఁదూలుతృణముచాడ్పుననచటన్॥ ౬౫॥

ఆ-వె॥ ఐనఁదల్లిశిక్షనలవడెగుణములు । చదువవ్రాయనేమొశక్తిగలిగెఁ।
గానమానహానికార్యంబులంజొర । కెట్లొలేఖకతనెయెననిమనుచు॥ ౬౬॥

శా॥ తద్ధీరోభవయన్న సూక్తిఁగృపణత్వంబొందివిత్తాప్తికై।
ముద్ధీనుండయియాఢ్యులంగొలువ కెవ్వన్ ధీరతార్థాప్తిహృ।
త్సద్ధామంబున శ్రీనివాసునతనిన్ దాఁజూడఁగావేఁడి సం।
సిద్ధార్థప్రదుశ్రీనివాసునిఁగనెన్ శ్రీబిల్వనాథున్ శివున్॥ ౬౭॥

సీ॥ అందుండి వెలువడియారత్నదాసుండు కాంచిఁగామాక్షినిఁగాంచి రేయి।
నగ్గుడిలోఁబండెనందేఁడొముదిపాఱుఁడయ్యనీవిఁకఁబెంపునందెదప్డు।
నన్ను నావారినిఁబన్నుగానారయుమఱవవల్దనిచనిమఱుదినమునఁ।
బెరుగూర గాయలోగిరముఁజల్దినిఁబెట్టెఁబేరునీకేదన బిల్వనాథుఁ।
డనియె నెందుందువనఁగబిల్వాటవిననె । గ్రామమున్నెయనంగఁదిర్వలమనియెను।
వృత్తియేమనభక్తసంపత్తియనియెఁ । దెరువిదేయనిచూపియదృశ్యుఁడయ్యె॥ ౬౮॥

సీ॥ అంత నెంతయు వింతనందినందియనంగ రత్నదాసుండుదిర్వలముఁజూచెఁ।
దొలుదొల్తఁదద్ద్రాంతమిలయెల్లఁదాఁదొల్లిచరియించినస్థలంబు చాడ్పునఁగనుఁ।
బదపడిమలలనుబలుమఱుదావలగొనియెక్కనవిగాఁగఁగనుఁగొనియెడుఁ।
దరువాతనదిఁజిరపరిచయమున్నట్లునీవాయటంచునునీవఁగాంచు।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

నేటిపడమటిగట్టున నుత్తరముగ । నూరుగనుపట్టఁగందక మొప్పఁగోట।
యిద్దిమెన్నఁడో మున్ను దా నెఱిఁగినట్టు । నున్నయట్టునుదలఁచుచు నూహనే నె॥ ౨౦॥

సీ॥ లేదలంగముకోట మేదినినగపడ దేజు(?)ఙ్మింగెనొ యంచు నెంచి నెమకు।
బురుజులొకటి రెండు సొడవ డంగకయుండుఁదక్కిన వెందని చక్కవెదకు।
గవఁకు లేవేనియుఁగనఁబడవేమయ్యెబమ్మయైదవమామువహినిఁగనెను।
సిరికిరవనఁగను జెలువొందునగరెండువన్నెలఁ జెన్నొందు వాడలేడ।
నిండ్లుదొడ్లమ్యెదొడ్లమ్యెనిండ్లుగాను । బండిబాటలు మాఱినట్లుండెడునని।
కాళయుక్త్యబ్దమాఘశుక్లద్వితీయ । రత్నదాసుండుదానుదిర్వలముఁ జేరె॥ ౨౧॥

సీ॥ చేరియాతండు విచారించె బిల్వనాథుండను ముదిపాఱుఁడుండు నెచట।
నని లేఁడనియెఱింగెన పుడు వల్లీశుఁడట్లై వద్వీజుఁడొకండు చనవునననె।
బిల్వనాథుండను వేలుపిచ్చట నుండున తఁడెనీకచ్చటన ట్లెలోఁచి।
యుండునుదనుమధ్యయుండెడు నిట దేవిమునితపంబొనరించెము క్తిజనకుఁ।
డబ్బయిటశివదర్శనమబ్బుముక్తి । యనుచుఁజూపెనుగోవెలనతనితోడఁ।
దండ్రిగాబిల్వనాథునిఁదల్లిగఁదను । మధ్యనారత్నదాసుండుమానుగఁగనె॥ ౨౨॥

సీ॥ గుడిదనయిల్లనుకొనుచు నేవేళను మెలఁగునచ్చటనె మెమ్మెయివలగొను।
నెఱిఁగుఁబల్మఱుమఱియిరవొందఁగాఁ బారిజాతసుమంబులసరులుగూర్చి।
యిచ్చు బిల్వేశునికిచ్చ మెచ్చఁగముత్తెములుపగడములునుగలయుదండ।
లనఁగనుశివశక్తిఘనయోగసూచకమనవాగ్రమార్థితననఁగఁగంజ।
పర్వతాభిముఖుండయిపరఁగుతండు । సోమసూత్రాభిముఖుఁడగు సుముఖుఁ డండు।
శ్రీశ్వరాభిముఖుండగు భృంగినిఁబలుమాఱుదర్శించు మ్రొక్కునమ్మాడ్కిఁగాను॥ ౨౩॥

సీ॥ తనజన్మనక్షత్రమున బిల్వపతికిం దుబ్రహ్మోత్సవంబు ప్రారంభమగుట।
మఖదీర్ఘవారియమానగుటను నాఁడు పున్నమయగుటనుబోల్చి చూచి।
తనకును దత్క్షేత్రమునకుఁ బ్రాక్సంబంధముండునదెట్టిదోయొగిఁదెలియఁగ।
వలయునంచెంచు చావాసరంబున రాత్రిసోమాపరాగంబు శుద్ధమోక్ష।
మునుగనుంగొనితనుముంచుకొనినమాయ । యిట్లువీడుస్వరూపంబెఱుఁగఁబడెడు।
జ్ఞానమున నదికాలానుగంబయనుచు । మదిగ్రహించెసుభక్తినమస్కరించె॥ ౨౪॥

చ॥ కలఁగనె దేవళంబున నొకానొక తెంగన కొంగినీలవే।
ణెలలితశారదేందుముఖినీరజలోచనఁగంజకుట్మలో।
జ్జ్వలకుచవల్కలాంశుకనుభస్మసితంబరివాదినీసుగీ।
తలసితబోధితైక్యశివధన్యనుమాన్యనుమానికన్యకన్॥ ౨౫॥

కం॥ స్ఫటికాక్షసరంబెదఁబ్రా । కటముగధరియించిమించెఁగన్యకయది ప్ర।
స్ఫుటమానిమానసావళి । నటమటమునఁగొనియెనొయననంత నెపొంతన్॥ ౨౬॥

ఉ॥ బంగరుచాయవాని నెలప్రాయమువాని జటాకిరీటుబా।
దింగడునొప్పిపుప్పొడెనిఁదీండ్రిడిలుతమ్మియనంగనెమ్మొగ।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మ్ముంగలవాని రేకులనుబోలినకన్నులవానిమూర్తిశా।
శింగడునెప్పువానిశివలీలునినెక్కుమునింగనుంగొనెన్॥ ౭౭॥

క॥ కనియంతఁదనమనంబున । ననుకొనియెనురత్నదాసుఁడారావీరల్।
మునిదంపతులెవరోయని । చనిచిత్పురికింగనెనటఁజంద్రాపీడున్॥ ౭౮॥

క॥ కనియతఁడుంగాదంబరి । ఘనకావ్యముచదువుమిందుఁగనెదురహస్యం।
బనియిచ్చిదిచ్చుమొగము । య్యెనుదానన్ రత్నదాసుఁడెంచెనిటుమదిన్॥ ౭౯॥

తే-గీ॥ అదెమహాశ్వేతయాతండెయానుబుండ । రీకుఁడాచైత్రరథమిదేశ్రీవనమని।
తెలియనచ్ఛోదమిదెగౌరితీర్థమీశుఁ । డతఁడెబిల్వేశుఁడనియాత్మనరసియరసి॥ ౮౦॥

తే-గీ॥ బుద్ధియద్దిమహాశ్వేతపుండరీకుఁ । డేనెరమపుత్రకుఁడనుబిల్వేశుకరుణ।
నామహాశ్వేతనేపొందియాదుబుద్ధి । మంతుఁడనుశివభక్తిసన్మాన్యుఁడనని॥ ౮౧॥

క॥ తనమనమునధ్యానించున్ । జనకునిఁగాబిల్వనాథుస్వప్నములందున్।
గనఁబడియతఁడొగిఁదెలుపం । గనేర్చివిద్యలనునతనిఁగనెజాగ్రత్తన్॥ ౮౨॥

పథ్యాకం॥ బహుముఖములవినుతించెన్ । మహేశుబిల్వేశ్వరుఁడనుమధ్యాంబన్।
మహితకృతులొప్పఁజెప్పెన్ । వహించెఁదాఁబుండరీకవరకీర్తిన్॥ ౮౩॥

క॥ మనుశూద్రకవైశంపా । యనులయెదురమొరయఁదొడపులారమమింటం।
జనినట్లుమాతదివికిం । జనియెనుబంజరమువానెసతిసమకొనియెన్॥ ౮౪॥

తేఁటిబోటి॥ అత్తకంటెఁగోడలుత్తమురాలని - యందఱెంచ।
నయ్యరుంధతియొకొయనసూయయోయని - యనజనులా।
రత్నదానుజాయరామరామయొయనఁ - బ్రస్తుతమై।
సుగణఖనియనంగసుమతియనందగె - సుముఖిపేర॥ ౮౫॥

తేఁటి॥ రత్నదాసునకాదిభార్యగనగుటకు - రహివహించి।
తప్పఁగోరికయొకచానచెప్పరాని - మెప్పమూనెఁ।
జుప్పనాతియనంగనుసుముఖికయ్యె - సూటుగాఁగ।
సుముఖికింగానియదిగదాకుముఖియద్ది - కుముఖిపేర॥ ౮౬॥

తేఁటిబోటి॥ రత్నదానుఁడొక్కరాత్రిగలను - బ్రాంశువుదు।
ర్వాసుఁగాంచిమ్రొక్కెభయముభక్తి - ప్రబ్బఁగడున్।
వినుతిసేసెనతఁడుప్రీతుఁడగుచు - వెలయుమయా।
భుక్తిముక్తిఁగనుటమాత్తికువలె - శక్తినన్॥ ౮౭॥

క॥ మునిదుర్వాసునిదేశ । మ్మునననమ్మణిదాసుడంతఁబోయియదృచ్ఛన్।
గనకాంబావ్యాఘ్రేశ్వరు । లనువ్యాఘ్రపురంబునఁగనిలలినుతియించెన్॥ ౮౮॥

సీ॥ విద్యత్సమయములవేచియుండుటమానెవిద్యద్వినుతుఁడైనవిబుధుఁడయ్యె।
వృత్తాంతమొరులచేవినుటయుఁదామానెవార్తాళిపత్రికాస్వామియయ్యె।
ముద్రాక్షరములనుమొగిఁగూర్చుటయుమానెముద్రాక్షరాధ్యక్షముఖ్యుఁడయ్యెఁ।
బ్రభులపజ్జనునిల్చిపనిచూచుటయుమానెఁబనివాండ్రుదనుఁగొల్వఁబ్రభువయయ్యెఁ।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

దానమునుగోరుకోర్కులుదనరసఫల । ములుగహూత్రువరంబెంచెముదముఁగాంచె।
దాస్యమఱఁగవణిగ్వృత్తిధర్మముఁగనె । రత్నదానుఁడుశివశంకరప్రసక్తి॥ ౮౯॥

సీ॥ శ్రీకాళహస్తిలోఁ జెలఁగెడుజ్ఞానాంబ స్వప్నసందృష్టయైపాడఁదాను।
గీతములనుగోరెఁబ్రీతినాతఁడొనర్చియర్పించెశ్రీకాళహస్తిపతియొ।
రత్నదానునివత్సరమొకండుదనదండనునుఁబోలెఁదగనుంచుకొనిప్రియమున।
బిల్వనాథక్షేత్రవిభవంబుఁదెల్పెను నెలకొల్పెరాజధానినివినుతుఁగ।
మహితసుఖజీవనమ్మునెమ్మదియుఁగుదుర । విహితవిబుధావళులతోడవెడలివాఁడు।
వెండియునుబిల్వవనికేగెఁబ్రీతిచేతఁ । దల్లిదండ్రులఁగొలువంగధర్మబుద్ధి॥ ౯౦॥

ఆ-వె॥ అరిగినీవయందునవగాహమొనరించి । దేవళమునుగాంచితెల్విఁగాంచి।
తిరిగిపుట్టమికయితిరిగిపుట్టినయట్లు । వలగొనియెనుమ్రొక్కెనిలనుజాఁగి॥ ౯౧॥

మాలిని॥ కనుఁగొనెఁదనుమధ్యన్ - గౌరినిన్ లోకమాతన్।
గనెజగదధినాథున్ - గాంతుశ్రీబిల్వనాథున్।
దనదురితమునెల్లన్ - దగ్ధముంజేయుమంచుం।
గనుమనుచునుసాష్టాం - గప్రణామంబుసేసెన్॥ ౯౨॥

కం॥ పాపుఁడనుబాపకర్ముఁడఁ । బాపాత్ముఁడఁబాపభవుఁడఁబాపిష్ఠుఁడనా।
పాపములనెల్లఁబాపుము । కాపాడుముశివశివయనికావించెనతిన్॥ ౯౩॥

ఉ॥ శంకరనాకునీవఱికుస్వప్నములందునుజిల్కుపల్కులన్।
బొంకముగాఁగనేర్పితివిపొందితిసాహితిగద్యపద్యముల్।
వంకరపాటలాటలునుబాటలెఁగానినుబుద్ధిగాననే।
వంకనుబోదుభేదమునఁబ్రబ్బునెభక్తినెముక్తియోశివా॥ ౯౪॥

ఏకావళి.

శ్రౌతస్మార్తాగమికములగుబహు - సత్కృత్యములనుదగఁజలుపన్।
శాస్త్రనిషిద్ధాచారంబులఁగడుఁ - జలుపుదునేమనఁగలనింకన్।
తదుభయదోషప్రాయశ్చిత్తము - దగునీసంస్మృతియనుచెటులేన్।
శివశివయనుచేస్మరింతుననునెటు - చేసెదాశివశంకరశ్రీశా।
ననునేనెఱుఁగనునినునెటునెఱుఁగుదు - ననుకొందునునజ్ఞుఁడనేమొ।
అందఱింద్రునినుసర్వజ్ఞుండని - యాత్మజుఁడనునీవాత్మవుగా।
జ్ఞానమునాకిడుమిడవేనీకే - కలిగెడుసడిగడుఁగాంతువయా।
పొగడినఁదెగడినఁబోరయనుభేదము - ముదమనెదేననుఁబ్రోవుదయన్।
ధ్యానింతునునినుస్మరియింతునునీ - యాఖ్యన్బాజింతునునిన్నున్।
తెలిసితిసగుణోపాసనగాదనఁ - దెలుపునిర్గుణార్చనముశివా॥ ౯౫॥

ఏకావళి॥ ప్రాసరహితముగఁబరఁగినరత్నా - వళియేకావళియానెటులేన్॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

జ్ఞానవృత్తము.

అజ్ఞానముఁదొలఁగింపుమ - హమ్మతిఁబరమేశా।
సుజ్ఞానముఁగలిగింపుము - చొప్పడఁగను మేశా।
ప్రజ్ఞానముగదబ్రహ్మము - భక్తునికిదుమీశా।
విజ్ఞానముశివమీవని - వేఁడెదశివశ్రీశా॥ ౯౬॥

రథోద్ధతావృత్తము.

ఆసదాసులగు - నట్టివారలే । దాసులెల్లరకుఁ - దారెయాదుర।
ద్దాసవృత్తిననుఁ - దార్కొనంగనీ । కోసదాశివవి - భూవరంబిదే॥ ౯౭॥

తోటకవృత్తము.

అనివేఁడఁగశంకరుఁ - డట్లగునం । చనెరత్నమనీదుమ - హాచరితం।
బునెఱింగినదాస్యము - వోయెడునం । చనెఁగోర్కినిమించుమ - హార్థమిదే॥ ౯౮॥

రత్నావళి.

దాంపత్యంబునుధర్మముసంతతి - ధర్మముశర్మముదైవికమై।
సొంపఱఁగల్గెడులేవడిసావులఁ - జొప్పడునెప్పమిదిట్టతనం।
బింపగునీతినుబోధముమానుష - మీశ్వరభక్తిజగద్గతిపీ।
ఢింపఁగనానిటరత్నదాసకృతి - శ్రీకరమీయదిచెలఁగునిలన్॥ ౯౯॥

అమృతవాహిని॥ ఈరత్నదాససర్గంబు । నేరేనిచదువన్వినన్।
సూరంగలరభీష్టంబు । ల్వారలెల్లనుబెల్లుగన్॥ ౧౦౦॥

ఇది రత్నదాస సర్గము.

రత్నావళి॥ విలసిలురత్నావళియనుపద్యము - విద్వద్వంద్యంబయిప్రాసో।
జ్జ్వలమయిపాడఁగనెల్లరువినము - ప్పదిదినములనెలవలెనెలనా।
నిలలలివర్ధిలనూతనముగఁగవు - లెక్కువమక్కువఁగనఁగొనఁగాఁ।
జెలువుగముప్పదిమాత్రలఁబాదము - చెల్లవిరతిపదునేడింటన్॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

రత్నగుప్తసర్గము.

శా॥ సారాచారగురుండు యోగకలనాచార్యుండునై వాగమో
దారుం డాంగిరసప్రభూతుఁడు భరద్వాజుండు ప్రాసాదమం
త్రారాధ్యాద్యుఁడు మానిగణ్యుఁడును బ్రహ్మణ్యుండు పుణ్యుండటన్
శ్రీరత్నేశ్వరు బిల్వనాథు శివుని న్సేవించి సంప్రీతుఁడై॥ ౧॥

కం॥ గీతామృతవర్షదుస । ఖ్యాతునతు న్రత్నదాసుఁ దాఁగని యనియెన్।
బ్రీతుఁడయి రత్నగుప్తుని । రీతిఁ దనరెదీవు శివసమృద్ధి నటంచున్॥ ౨॥

చ॥ అనుటయు రత్నదాసుఁడు మహాత్మ యెవండల రత్నగుప్తుఁడా
ఘనుని చరిత్రముం జెపుమ గారవమార ననంగ నాతఁడు
న్వినుమని చెప్పఁగంగడఁగె బిల్వపతి న్వినుతించి రత్నగు
ప్తుని చరితంబుఁ జిత్రముగ భూరివచోఽమృతవృష్టిఁ దుష్టిగన్॥ 3॥

ఉ॥ సౌరతరంగిణీ సుకృతసమ్మిళితాంచిత గోమతీసరి
త్తీర విరాజమానము సుధీనుత మొక్కపురంబు కుంభినీ
హారగ నాయకంబనఁగ హర్మ్యగవాక్షమృగేక్షణాస్యనీ
హారకరాశయాగతఖగాప్తముభామతి నాఁగ భాసిలున్॥ ౪॥

మ॥ వినుతాత్మీయకులోచితార్జితమహావిత్తౌఘసంయుక్తుఁడై
ధనదుం డేయితఁడంచు నెంచఁగ జనుల్ధాత్రీశమిత్రుండునై
ధనగుప్తుండను వైశ్యుఁడీశ్వరదయాధన్యుండు మాన్యుండొకం
డెనలేకుండెడు నందునిందిరకుఁ దానిల్లై సముల్లాసుఁడై॥ ౫॥

సీ॥ కనుఁగాక మేల్కని కరితురగంబుల నెక్కండు వాకిట నెన్నియున్న
వినుఁగాక మంగళ వినుతుల రానీఁడు తనతోడ సెకని నేననుచరునిని
జనుఁగాక తాఁబాదచారియై స్యందనాందోళికారోహణలోప మెనయఁ
డనుఁగాక భక్తిమై హరినామ మల్లనఁ బలుకం డెవరిఁగన్న ఁదొలఁగుఁదానె
యిట్లు గోమతికను దినమేగి యందు । స్నానసంధ్యాదికార్యముల్సలిపి పరిమి
తంపు దక్షిణలనుఝీతిదైవతతతిఁ । దనిపి చనుదెంచు నింటికా ధార్మికుండు॥ ౬॥

శా॥ ఇక్కన్నెక్కొనియుండు నెల్లపుడు నూహించు న్సమార్జింపఁగా
రొక్కంబెవ్వరిఁగన్న నప్పు మొగమై మ్రొక్కున్నియుక్తస్థముల్
లెక్కల్దాఁబరికించు వెండియు నుదల్లేఖౌఘముల్దాఁచుఁగా
సొక్కండు న్విడువండు వడ్డి నధమర్ణోపాయముల్పాయఁగాన్॥ ౭॥

ఆ-వె॥ అందఱందు రతని కన్నియుఁగలవంచు । నైన లేవుగొన్ని యరయ నరయ
స్వాంతమందు నెందుఁ బరసతీరతి వంచ । నమున సత్యభాషణము నిజముగ॥ ౮॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

చ॥ జలధికిగంగభంగినిశచందమునన్నెఱచందమామకుం।
గలదల నెట్టికింగృహిణిగాంచనచంపకమాలికాకృతి।
న్నలవియెమెన్నఁగా సురభియంచునభిఖ్యవహించెసాధ్వియా।
చిలుకలకొల్కియార్యయఁటచిత్రమెసర్వగుణాఢ్యయౌటయున్॥ ౯॥

సీ॥ అధిపాజ్ఞకునధీనయైమెలంగెడు నెట్లొతల్ప్రార్థితయునగుఁదగననయము।
తప్పుబెప్పులఁజూడఁదా నెఱుంగకయుండు నెట్టులో నాథునినింద్రుఁజేయుఁ।
బలుకప్పదొలఁగనవ్వాకయుండు నెటులా తాఁదనుపుఁగాంతచకోరమునుమునుకొని।
యంటినఁగందెడునంగవల్లికతోడ వల్లభులోఁగొనుబలిమియెట్లొ।
యెఱుఁగుఁగాకాకెయెటొ యేరికెఱుఁగవచ్చు । నచ్చెలువచెల్వుదెల్వియునమితసంప।
దయనుదయి తానురక్తియుఁదలఁపవాణి। యారయనవిధినిర్మించినట్లుతోఁచు॥ ౧౦॥

కం॥ కాంచనలతారకోటులఁ । గాంచినవాఁడయ్యెనంతకంబెనధికగాఁ।
బంచలతారన్నాభర్యం । గాంచునతండామెమగనిఘననిధిఁగఁగనున్॥ ౧౧॥

కం॥ కలిగెనుగొమరుండొకరుం । డలనలకూబరుఁడనన్జయంతుఁడనంగా।
నలినరిపుఁడనమరుండనఁ । దలిదండ్రులప్రేమచెప్పఁదరమేదరమే॥ ౧౨॥

ఉ॥ పేరిడెరత్నగుప్తుఁడనిబిడ్డనికిన్నకలోచితక్రియా।
వారమొనర్చెఁజేసెమఱిద్వాదశవత్సరమందువడ్గుఁబెం।
పారఁగనెల్లవిద్యలమహాఘనుఁజేసెనుసూరులెన్నఁగా।
నారయువానిఁదానెతనకబ్బకయబ్బినలిబ్బికైవడిన్॥ ౧౩॥

చ॥ తనకులవిద్యముఖ్యముగఁదద్దయునెద్దికనేర్పనేర్పిరి।
ప్పెనుదనవీటమాటికినిబేర్మినిలాఁతిపురంబులన్విలాఁ।
తినిఁదనయుంజితశ్రమునిఁదిన్నగఁబన్నుగఁజేసెవాసిమీ।
ఱనుధనసంచయార్జనమునంగనెనర్చెనునేర్చెనాతఁడున్॥ ౧౪॥

కం॥ అంతటధనగుప్తుఁడుదన । కెంతోసంతోషమొదవనిల్లాలికినెం।
తెంతోతదగ్రజాత్మజఁ । జింతామణిఁగోడలినిఁగఁజేసికొనెఁదగన్॥ ౧౫॥

తే-గీ॥ పనులయెడచానిసగఁగర్జమునకుఁగడఁగు । నెడనుబ్రెగడగరూపునఁగఁజలికూఁతు।
రుగనుసైరణఁబుడమిగనెగడుకూర్మిఁ । దల్లిగనుసెజ్జలంబెగఁదగునదియొగి॥ ౧౬॥

కం॥ అత్తదనమగనికేతగఁ । జిత్తమురంజిలఁగమెలఁగుఁజిన్నదికోడల్।
పొత్తుగమగనికిమామకు । నత్తకునటులగుటఁగోడలత్తనుమించెన్॥ ౧౭॥

ఆ-వె॥ అత్తలేనికోడలుత్తమురాలను । టల్లకోడలియెడనమరదయ్యెఁ।
గోడలుండనత్తగుణవంతురాలను । టల్లయత్తయందుఁజెల్లదయ్యె॥ ౧౮॥

కం॥ తలిదండ్రులాలుమేలుగ । నలరఁగనారోగ్యభాగ్యహర్షంబులున।
ట్లలవడనుమతియుశాస్త్రము । గులవిద్యయుఁగూడరత్నగుప్తుఁడుకృతియై॥ ౧౯॥

సీ॥ జననీజనకగురుజనులనుగననిల్చునిల్చిపల్కెడుబత్తినివ్వటిలఁగ।
శ్రద్ధాళువైకర్మజాతంబుసెనరించుసెనరించికలలఁజింతనమొనర్చుఁ।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

బెట్టిన దే దేని బిఱబిఱ భుజియించు భుజియించి పిత్రాజ్ఞఁ బుచ్చుఁ బ్రొద్దు।
నలయక లెక్కలనన్నింటిఁ బరికించుఁ బరికించి చేవ్రాలు పరఁగఁ జేయుఁ।
గినుక మెట్టిదొ యెఱుఁగండు క్రీడ నేని । బొంకఁ డండఱుఁ దనవలె బుద్ధిఁ దలఁచు।
దాననిరతుఁడు దారుఁడు గానరత్న । సుప్తుఁ డత్తండ్రి నిన్మించె గురుతఁ గాంచె॥ ౨౦॥

చ॥ కసరక యర్థమర్థులకు గౌరవమారఁగ నిచ్చు నిచ్చలున్।
విసువక సన్మృదూక్తులను బ్రీతులఁ జేయు నువారి నేరినే।
నసదుగ నెంచిమించఁడు మహాబలవంతుఁడు నయ్యు నన్నిటన్!
పసనియని మానకూనుఁ బోరి నైరణ సత్కృతిగాఁడె చూడఁగన్॥ ౨౧॥

చ॥ వినయసమంచితంబయిన విద్య యగర్వయుతంబు గాని శ్రీ।
యనుబర సుందరీ విముఖతోర్జితయౌవనమున్నకృత్రిమం।
బనఁదగు నంచముం ద్రికరణైక్యకృతాంచిత కార్యముం జగ।
జ్జనవినుతాత్మవర్తనముఁ జక్కఁగ నెక్కొనియుండు నక్కడన్॥ ౨౨॥

చ॥ అలరుచునుండెఁ దండ్రియు నిజాత్మను నాత్మజు సత్ప్రవర్తనం।
బలవడఁ జూచు చెంతయుఁ గృతార్థతఁ జెందితి నంచు నెంచుకొం।
చెలిమినిఁ గొంత కాలమున కెన్నను సన్నుతుఁ డేని దుష్టసం।
గలనితుఁ డైన భ్రష్టుఁడగుఁ గావలుఁ డై చెడు నంచు నంతటన్॥ ౨౩॥

చ॥ హరికథ గీతనృత్తముల నంచితవాద్యముల న్మహోమసో।
హరముగ విస్తరింతు మనియాదటఁ బల్వురు చేరఁ జొఁగిర।
త్తరుణుఁడు వారినెల్ల రముదంబునఁ బెల్లుగఁ దన్పుచుండె స।
త్కరణములొప్పఁ జేయుచును గాంచె నుతిన్ రసిక ప్రభుండనన్॥ ౨౪॥

ఉ॥ నాటక సత్ప్రదర్శకులు నల్వుగఁ బల్వురు చేరి కూరిమిన్।
గాటముగాఁగ మూఁగి రసిక ప్రవరుం బొనరించి రాటలన్।
మాటికి నాకిరాటు నటమాన్యుఁడతం డయి నాకిరాటనన్।
బోటిగ నిచ్చుచుండె మణిభూషణ విత్త వరాంబరంబులన్॥ ౨౫॥

కం॥ ఆరత్నగుప్తుఁ డంతన । నారత సంగీత రక్తి నల్వుగఁ బాడ।
న్నేరిచె నేచె విపంచి । న్వారకొసఁగు గాయకనటవైణికతతికిన్॥ ౨౬॥

కం॥ అంగనల సంగతిం గొ । మ్ముం గలము నిదపము వదలి మున్నున్నట్లా।
బంగారు వంటి కోమటి । సంగీతము చేత బేర సారము లుడిగెన్॥ ౨౭॥

మ॥ ధనగుప్తుండు నిజాత్మసంభవుని వృత్తంబంతయుం జూచి చూ।
డని యట్లుండియుఁ గొన్ని నాళ్లు సతితోడం జెప్పె నప్పాత్రి మే।
ల్దనరంగాఁ దన మేనకోడలికి నత్తన్వీశిరోరత్నమా।
తనికిం దోఁపఁగ గేళిశాగృహమునం దాఁ జూపి చిత్రాకృతుల్॥ ౨౮॥

ఉ॥ కంటివె ప్రాణనాథ మృగకాండము వ్యాధుని వేణునాదమున్।
వింటకు వచ్చి చిక్కువలబిత్తరమందుచుఁ జూచుఁ ద్రాఁచ యో।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కంటకుబుట్టిపాటవినిగ్రక్కునఁబుట్టదొఱంగియాడెడుం।
బంటవలంతిగానమనువాగురమర్త్యులకెంచనెంచెదన్॥ ౨౯॥

కం॥ నావినినాయకుఁడెంతయు । భావజ్ఞుండగుటఁదనదుప్రాజ్ఞతమెఱయన్।
దేవీసంగీతాజ్ఞులు । భావింపమృగాపులంతభవ్యులెయనిమెన్॥ ౩౦॥

చ॥ పదపడితల్లియక్కొడుకుఁబజ్జనుబుజ్జగమొప్పఁజేర్చియా।
యదనుననేర్చినాఁడవాకొయక్కఱమాలినగానమేలరా।
వదలినమేలునీకుననెవాఁడుఱకమ్మరొపాలుగ్రోలినన్।
విదితములౌఁజవుల్వెలయువేద్యములేయవివానినానమిన్॥ ౩౧॥

ఉ॥ నావుడుఁదండ్రియిట్లనియెనాయననామెడనీకుగౌరవ।
శ్రీవిలసిల్లునేనివిడుచెచ్చెరమచ్చికగానమందిడాఁ।
జూవెయనర్థకంబొగనిజొప్పడుదుర్వ్యయమంతనంతయుం।
బోవుధనంబునీవుచెడిపోదువటంచుఁదలంచెదన్మదిన్॥ ౩౨॥

కం॥ సంగీతమునరునాదిభు । జంగోత్సంగునిఁగఁదుదిభుజంగుఁగఁజేయున్।
ముంగలఁబొంగించుందుదఁ । గ్రుంగించుఁబయోముఖవిషకుంభంబుగదా॥ ౩౩॥

ఆ-వె॥ అనుచుఁజెప్పఁదండ్రికల్లనఁగొడుకిట్టు । లనెభుజంగతాప్తిపానరదేని।
గానమాననఘముగాయనజనకుండు । పుట్టఁజేయిపెట్టునట్టులనియె॥ ౩౪॥

తే-గీ॥ నారదాదులుగానవిశారదులయి । బొజుఁగులైరోటుమాటలుపాదలెనాను।
గూనఁబెంచినగండామెఁగూటికుండ । కయ్యెఁజేటంచుఁగొమరుఁడయ్యయ్యయనఁగ॥

తే-గీ॥ తండ్రికొడుకులతగవునుదానుదీర్చె । సురభిమాధ్యస్థమొనరించిశూలజోలి।
లేకనేరంగగానంబుజోకమీఱ । వానినేమియుననకుండవలనెఱింగి॥ ౩౬॥

ఉ॥ అంతటరత్నగుప్తుఁడునిరంతరగానకలావినోదముం।
దెంతయువేడ్కఁగాంచుటరహిన్వినితిన్నఁగఁజేరవచ్చిర।
త్యంతవిలాసపేశలనయప్రణయోక్తిజితార్యకోటుల।
శ్రాంతనటీవిటీసురతసంఘటనాటులుచేటులేవునన్॥ ౩౭॥

చ॥ అనెనొకరుండుధర్మఫలమారయఁగంబురుపార్థమర్థమే।
ఘనమనితత్ఫలంబగుటఁగామపుమర్థమెముఖ్యమంచొకం।
డనియెమఱొక్కఁడెంచెఁగననాత్మసుఖంబెపరార్థమంచితం।
బనిమఱియొక్కరుండనియెనంతయుభాగ్యవశంబటంచొగిన్॥ ౩౮॥

సీ॥ దేనలీనాత్మఁద్రైతెలియఁడహమ్మనియానందమదియెబ్రహ్మమనెనొకఁడు।
గానంబుననుగాకకలుగదువేఱొండుపాయంబుననటంచుఁబలికెనొకఁడు।
పరికింపఁగానెల్లవారికబ్బనెయదిచెలువలసొమ్మనిచెప్పెనొకఁడు।
వారలందఱకునువలనొప్పఁగల్గునేయంగనకెవతెకోయనియెనొకఁడు।
బాలమేలనెఁబాడఁగాఁబోలనొకఁడు । తరుణిగాత్రంబునకునెఁదవిలియొకఁడు।
ప్రౌఢజంత్రమునకునెఁబ్రౌఢినొకఁడు । వనితయదిదంటయన్నింటననియెనొకఁడు॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ అనవుడు నురత్న గుప్తుం । డను మోదము మీఱ నడిగె నదియెవతెయటం।
చనె నెుకఁడు పులుఁగు వలఁదగి । లినదని మదిఁదలఁచి నెచ్చెలి విను మనుచున్॥ ౪౦॥

ఉ॥ రామను రూపసంపదభిరామని కామకలా కలాపస।
ద్ధామను గీతలాస్యగుణతర్పితభీమవిపంచికాంచితో।
ద్దామసదాదృతో త్కీర్తతి దామను మాస్తుని లేమయే మొనా।
హేమయనంగఁబణ్యసతియిప్పురి నూర్తువసించు గణ్యయై॥ ౪౧॥

కం॥ అనవిని మఱియొకఁడావా । ఘను రాలది గణికయె సురకాంతా రత్నం।
బనఁజనుఁదద్దర్శనమున । ననిమిషులై రమరులనుచు నాత్మఁదలఁచెదన్॥ ౪౨॥

చ॥ అదియవు నిత్యయౌవనశుభాంగిదనుంగదియంగవృద్ధనేన్।
త్రిదశు నెునర్చుఁగాంచ నెునరించు సురేంద్రునిఁగాఁగఁబల్కుఁబో।
పదారగఁజేయు నాటమఱి పాటను వీణియమీఁటె నేని ధా।
తదయి తయానుగన్న సిరి లౌఁబరువంబున నార్య చూడుమా॥ ౪౩॥

చ॥ అనన నెుకఁడుక్కున నహాయహహాయదియోపయోాధిమం।
థనజనితామృతాహరణదర్పితదైత్యవిమోహనార్థసం।
జనితసుధాప్రదానకృతసర్వసుపర్వసుపర్వపార్వతీ।
ప్రణుతయయానుగావున నెభావభవారినిఁజేయుశ్రీయుతున్॥ ౪౪॥

కం॥ నారత్నగుప్తుఁడాదట । ధీరత మీఱంగఁబలికెదిగులొందఁగవా।
రీరీతి న్వారాంగన । మీ రెంచుటఁగాంచ నాకు మీపొందగునే॥ ౪౫॥

సీ॥ వసుతృణాశను నెల్లవారితోఁగ్రీడించుఁబశువుగా దేచూడఁబణ్యసుదతి।
వావిదప్పి రమించు వలను ప్పవలపించు బలుపిశాచముగా దెవారనారి।
మంత్రతంత్రంబులమతిఁబాపురుషుఁజూపుఁగ్రూరరాక్షసికాదెరో వెలంది।
యిల్లాంద్రనెుగిలించు నేమఱఁద్రుంగించుఁబెనుమిత్తియే కాదె వెలవెలఁదుక।
జాతిగౌరవాశ సర్వమంగళముమ । ర్యాద లేదు శూన్యమాకృతజ్ఞ।
తయనదయయెుసున్నదగు నెధార్మికునకు । నాట వెలఁదిఁదలఁపనఘము సుహర॥ ౪౬॥

కం॥ అనుడునుగుం పెనకాఁడొకఁ । డనియెనుగడుకొనిదిటవున నతిచతురతలో।
గొనమరయకదోసంబే । మును కొనిపలుకంగఁదగు నెబుద్ధిఁదలఁపుమా॥ ౪౭॥

సీ॥ సతుల పాతివ్రత్య సంరక్షణార్థమై కల్పింపఁబడినారుగా రెవారు।
శ్రీకృష్ణకాంతలన్ శ్రేష్ఠతఁగన్నారుగా రెయందఱుకుపకారిణులుగ।
దేవాలయములలో దేవదాసులు లేరె బొజుఁగుల కేన్దేవభజనఁగఱప।
దేవలోకమునందు దివ్యాంగనలు లేరె రెరంభాదులుం బుణ్యసంభరణలు।
చూడనిత్య సుమంగలులు సుఖదలఖిల । కలలఁగుశలలు భోగార్హ వెలమినెల్ల।
వారికగుదురు భోగినుల్వారుగానఁ । బుణ్యసతులన్న నవుదురు పణ్యసతులె॥ ౪౮॥

ఉ॥ నావుడు రత్నగుప్తుఁడు మనంబున నెట్లు ఘటిల్లు నక్కటా।
యీవలకే సతీవ్రతుఁడనింకిటువారసతీరతుండనై।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

యేవిధిదుర్యశంబునువహింతునుమానుడునన్న గానవి।
ద్యావిభవంబుగల్గదుగదాయనియెంచెవిలోలదోలనా౯॥ ౪౯॥

తే-గీ॥ హేమకుందగురత్నంబు హేమరత్న । మునకుఁదద్యోగమేగుణమునసుహార।
మగునుమదనునికనెనెుకండంతనెుకఁడి । తండుహేమాశ్రయుండనెఁదగఁజతురత॥

మ॥ అదిరారాదిటకేగరాదటకునేనయ్యింతిమేల్బంతినె।
ట్టొదవుంగాంచుటనాకునేకరణినానెుక్కండుచక్కంగనం।
గఁదవుంగోవెలకేగబాగివుడువేడ్కంజూడ్కికిన్వొందుగం।
బొదమేయామనిపండుగుంగనననెంబొల్పొందియానెట్టియు౯॥ ౫౧॥

ఉ॥ పంపెశివార్చనార్థముగభక్తినినిష్కసహస్రమాగుడిం।
బెంపెసలారనుత్సవముపేర్మినినాఁటికెధర్మకర్తకు౯।
సొంపుగగోమతిన్మనిఁగిసూక్ష్మదుకూలములన్ధరించిక।
ట్టింపుగబొట్టుఁబెట్టుకొనియాశ్వరులన్భజియించిపిమ్మట౯॥ ౫౨॥

కం॥ తనయనుఁగులతోడంగుడి । చెనుగుడిద్రిప్రసాదమిద్దిశివసేవఫలం।
బెననెనుబగటికినిటులిం । కనుమేల్రేయానని చెలికాంద్రాడంగ౯॥ ౫౩॥

ఉ॥ ప్రీతిగమెక్కగ్రక్కననువెల్లనిమేల్సరిగంచువల్వల౯।
బ్రాఁతిగఁదాల్చిగందమొనరంగనుబూసియుఁబూనిసొమ్ముల౯।
జేతమురంజిలంగసుమశేఖరుఁడై తిలకంబుదిద్దియుం।
జేతవిడెంబుఁగైకొనియుఁజిత్తజుఁడీతఁడనంగవెల్వడె౯॥ ౫౪॥

చ॥ కనుఁగొనెరత్నగుప్తుఁడటఁగాంతలతాంతనితాంతవాసనా।
వనవనమందునుత్పలినిపజ్జనుజంద్రికఁజంద్రకాంతశో।
భనుజెలువొందుసౌధమునభానిలుశ్రీశివులన్భజించెస।
ద్ఘనతవహించెఁదత్క్షణమకాంచెనుహేమఁదటిత్ప్రిభ౯శుభ౯॥ ౫౫॥

కం॥ అదిహేమరత్నగుప్తుని । మదినెఱుఁగుటనతనికిఁదనమణిమయభూషల్।
విదితములగుటకొమనమిఁక । గదియదమిటులనితెలుపనెుకనికేల్మోడ్చె౯॥ ౫౬॥

చ॥ గవినెనఁదీసితంత్రులఁదగంగనుమీటిబిగించిమేళగిం।
చివితతతానరాగములఁజెల్వుపుపల్లవులంబదంబులం।
బ్రవిమలరీతిదేశ్యగతిరంజిలసాహితులు౯స్వరావళుల్।
వివిధవిచిత్రవైఖరులవీణనుబాడెనభేదసిద్ధిగా౯॥ ౫౭॥

శివవృత్తము॥ వన్నెఁగన్నవాఁడ । పున్నవాఁడవీడ । నిన్నునెన్నుచున్న । నన్నునేలుశ్రీశ॥

శంకర వృత్తము॥ శంకరశివశంకరశివ - శంకరయనరే।
శంకరిశివశంకరిశివ - శంకరియనరే।
పంకములఱుఁబుణ్యములుశి - వంకరములుగాఁ।
బొంకములగుమీకెపుడును - బొంకముకనఁగా॥ ౫౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శివశంకర వృత్తము॥ శివశంకరశివశంకర - శివశంకరయనరే।
శివశంకరిశివశంకరి - శివశంకరియనరే।
శివుఁడాత్మగశివబుద్ధిగఁ - జెలువొందఁగఁగనరే।
శివుభక్తినిభజియింపుఁడు - స్థిరసౌఖ్యముఁగనరే॥ ౬౦॥

దేవవృత్తము॥ కావలెమాకావలెమా - కావలివీవీశా।
కావవలెన్బ్రోవవలెన్ - గామముఁగామేశా।
నీవలెఁదానీవెవఁడా - నీవిడుశ్రీశ్రీశా।
దేవమహాదేవమహా - దేవమహాదేవా॥ ౬౧॥

దేవజాతి॥ కావవెనీవెంపటిసూ - గరళగళాశంభూ।
భావింతురు సేవింతురు - భక్తులకిదుశుభముల్।
నీవుసదాశివుఁడవుగద - నీనతులుసశివులే।
కావలయునుగదశంకర - కరుణింపుమునన్నున్॥ ౬౨॥

మనోహరవృత్తము॥ దేవదేవశర్వసర్వ - దేవసేవితా।
సేవసేయుచుందునిందు - శిష్టభావితా।
కావవయ్యనన్నుమున్ను - కాలకంధరా।
సేవకుల్బజింతురింత - శ్రీదశంకరా॥ ౬౩॥

మనోహరజాతి॥ సర్వమంగళాన్వితాంగ - చంద్రశేఖరా।
సర్వమంగళంబులొసఁగు - సదయశంకరా।
నేర్వఁగొలువసురులఁగోర - నిన్నెకొల్తురా।
శర్వనన్నుఁబ్రోవనీవ - చాలెదీశ్వరా॥ ౬౪॥

సీ॥ ముందుగోపురతత్త్వమునుబొరిఁబరికించిప్రాకారతత్త్వంబుఁబదపడికని।
ముఖమండపముతత్త్వమునుగాంచియంతరాళాఖ్యమండపతత్త్వమవధరించి।
గర్భాలయమువిడెక్కలతల్పులెడలించికుంచెకోలనులోనిగుప్తలింగ।
మరసిగంగావారినభిషేకమొనరింపనానందముబ్బుబ్రహ్మంబదెయవు।
నానుగాయభిషేకప్రియశ్శివయను । యతఁడుసద్యఃఫలదుఁడననడరుఁగాదె।
చేయుఁడీరలులింగాభిషేకమొప్ప । సచ్చిదానందమయులుగాఁజాలుదురిల॥ ౬౫॥

చ॥ పరఁగెడుబ్రహ్మపీఠముగఁబైనలవిష్ణుపానవట్టమా।
శిరనుగలింమూర్తిగనుశ్రీగళుఁడొప్పశివుండెఱుంగుఁడీ।
యరయఁద్రిమూర్తిరూపముగనంచితమాశివలింగమెద్దియో।
పరమరహస్యతత్త్వమిదిభావమునంబరికింపుఁడింపుగన్॥ ౬౬॥

ఉ॥ హరిలోఁజొచ్చిస్వయంభువాదటఁగనన్ స్వచ్ఛాంగునిన్ రుద్రునా।
హరియీశుంగనునీలలోహితునతండారుద్రుఁడొక్కండగున్।
బరుఁడీశానుఁడుబ్రహ్మపంచకముతత్త్వంబొనుబంచాత్మకం।
బరయుండీరుసదాశివాత్మకతబ్రహ్మానందమేబ్రహ్మమా॥ ౬౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మందాక్రాంత॥ ఎంచుండయ్యల్ హితమతులరై - యార్కులా నాదబిందుల్।
పంచబ్రహ్మ స్వనసుగసుఁడీ - పంచభూమంచభూతుల్।
గాంచంగాంచన్ లలితయదియాఁ - గాపరాశక్తియుక్తిన్।
గాంచుండానందమునుశివతన్ - గందుకామేశులీరల్॥ ౧౮॥

* మంజరి॥ శివయేయరయఁగ-స్త్రీరత్నమగున్ । బావడన్ శివుఁడే-పుంరత్నమగున్।
శివయోగమగున్-స్త్రీపుంయుక్తిన్ । శివమదియాతన్-శివసంసక్తిన్॥ ౧౯॥

† మణిమంజరి॥ అంగజవిజయుని-కంజలియిడరే । మంగళకృతిమణి-మంజరిఁగొనరే।
అంగనలారా-హర్షదమనరే । పుంగవులారా-పొలుపునుగనరే॥ ౨౦॥

ఆ-వె॥ అనుచుఁబాటకత్తెయట్లుపాటముగింప । వినుచునున్నయట్టిజనులలరిరి।
ముడిచిమల్లెదండవిడిచినన్వలపును । విడువకుండెడితలవెండ్రుకలన॥ ౨౧॥

కం॥ గానమునఁగొయ్యలిగురిడు । నూనఫలములీనురాలుసారిద్రవించున్।
నానిజముఁగంటిమిటనీ । మానినివాయింపవీణమననుగరఁగుటన్॥ ౨౨॥

కం॥ పరివాదినియాసతితో । సరియగుదునటంచుమ్రోసిస్వరములనేవ।
ర్ణరుచిఁగనలేకముసుఁగును । బరివాదముఁగనియెఁగానఁబరివాదినియా॥ ౨౩॥

కం॥ ఘనగానామృతవృష్టిన్ । మనియుండనెశివులఁగాఁగమనలంజేసెన్।
వనితయిదియధరసుధనే । ఘనునిఁబరబ్రహ్మముగనుగావించునెకో॥ ౨౪॥

కం॥ దీనికిఁబ్రతిఫలముగమన । మీనేర్తుమెయాఁగిదీనినెంచుటెయంచున్।
వేనోళ్లంబొగడుచుహే । మానాయకరత్నయుతగమనుమనఁగజనుల్॥ ౨౫॥

తరళ॥ తరళలోచనహేమగానసుధారసోజ్జ్వలహారమున్।
దరళయుక్తముగానిజాఖ్యనుతంబుఁజేసియొసంగుటన్।
దరళమానసుఁడైయతండుముదంబుమాలినిమీఱఁగాఁ।
దరళయుక్స్రజమీయనెంచెనుదానికుద్దియెదిద్దియేన్॥ ౨౬॥

తే-గీ॥ రత్నగుప్తుఁడుదననవరత్నహార । మఱుతఁదవిలించెహేమకునదియుఁదనదు।
పుష్పహారముమెడనేసెఁబొసఁగనతని । కట్టులయ్యిరువురమరుఁడంటఁగట్టె॥ ౨౭॥

ఉత్సాహ॥ అంతనెంతయుందమింద - దాప్తమిథునమప్పుడే।
కాంతమానిశాంతమునను - గలసిమెలసెనర్మిలిన్।
గొంతలోనిశాంతమనుచుఁ - గోడిగూసెనయ్యయో।
పంతయంతకంతకెసఁగ - వారలరిగిరిండ్లకున్॥ ౨౮॥

కం॥ తరువాతరత్నగుప్తుఁడు । వెరవారఁగఁబలుమఱిరిగివేశ్యవసతికిన్।
బొరిఁదనవయసునువసువును । శరధికివృష్టివలెనొసఁగిజానఱుచుండెన్॥ ౨౯॥

---

* మంజరి॥ ప్రాసముతుదలం-బాదద్వయినే । భాసిలుమంజరి-బ్రహ్మవిరతినే।
† మణిమంజరి॥ ప్రాసముతుదనలు-పాదములందున్ । భాసురమణిమం-జరికళలాందున్।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఉ॥ ఆమణిగుప్తుఁడొక్కతటినాత్మగృహంబునఁబండియుండెదు।
ష్టామయుఁడైనయట్లయపుడాతనినాతిపాసంగఁబల్కెఁజిం।
తామణినేనుగల్గనిటుతామ్యతనొందఁగనేలనీకిట।
న్నీమదికేదియింపదియనేనొనరించెదనన్ననాతఁడున్॥ ౮౦॥

సీ॥ ఆలివినవరత్నహారముల్బారియించిలంజెరంజిలఁగనలంకరించె।
నిల్లాలివంకీలనల్లనగ్రహియించిరోయాలిఁగైసేసిప్రోదిఁగాంచెఁ।
బెండ్లాముకడియముల్ప్రియమునఁగికురించివెలవెలఁదుకకిచ్చివేడ్కనించె।
రాణివాకర్ణశిరస్థపరిష్క్రియలెత్తికొనిపోయియాటకత్తెనలరించె।
నింటిదానివిమేల్వల్వలెల్లఁదస్క । రించిబోగముదానికర్పించిమించె।
సతికిసొమ్మేలయనియొకొసంగ్రహించి । నగరమండనమేననేనగలనుంచె॥ ౮౧॥

చ॥ సురభియుఁబుత్రునందుఁగలసొంపుననాత్మవిభూషణంబులం।
బొరిఁబొరినిచ్చెనచ్చెదుగుపోకడఁబెట్టెనుబెట్టిదంబుగం।
దురితమునాకవీఁకనలతొయ్యలికొయ్యననంతకంతకా।
దరభరుఁడైబాజుంగునిజధర్మమునెన్నునెమిఁదెలుంగునే॥ ౮౨॥

మ॥ ధనగుప్తుండదియంతయుందెలిసిసంతాపంబునుంబొందితా।
ననిమెంబెండ్లముతోడనూసినిసురభీయాత్మాఖ్యసందగ్గబు।
ద్ధినిగన్నావటుగానసూనునినియుక్తింగాయకునైర్వాశికుం।
జనవెచ్చంగనొనర్చికూర్చితివినిన్శ్లాఘింపఁగాశక్యమే॥ ౮౩॥

సీ॥ కోడలినగలెల్లఁగొల్లవోవుటఁజూడనుల్లంబెరియకున్నెపల్లవోష్ఠి।
సొమ్ములునీవన్నిచూఱవోవుటెఱుంగమదివగంగనకున్నెమందయాన।
దీనారకోటులెన్నొనావిదొడ్డవోవుటనెన్నఁగలఁగదెబుద్ధిబోటి।
దుష్టవార్ధుషికులకిష్టమైనట్లులేఖ్యములిచ్చుటెంచదుఃఖముగదచెలి।
పోయినదిమెల్లఁబోనిమ్ముపుత్రుఁడైన । సముచితధనార్జనముననేన్శక్తిఁగన్నఁ।
జాలుననుకొందమన్ననుసత్యహీనుఁ । డయ్యెఁగాముకతనుగానహానినెకను॥ ౮౪॥

కం॥ కామమునసత్యముకెడున్ । గోమఱిసత్యంబుగురుతకుందుపడియెడున్।
భూమింగౌరవమఱినరుఁ । డేమాడ్కింగాఁడుధనికుఁడిదినిజమువిదా॥ ౮౫॥

కం॥ ధనమున్నసర్వసౌఖ్యము । లెనయఁగలుగునదియలేమినెల్లసిలుగులౌ।
ధనవంతుఁడఖిలనుతుఁడగు । ధనహీనుఁడుమృతసముఁడనితలపంబడెడున్॥ ౮౬॥

కం॥ ధనమగునుబహిఃప్రాణము । మనుజునకదిలేనివాఁడుమనువాఁడౌనే।
ధనమంతఃప్రాణాధిక । మనఁజనుఁగావలిగదనరుఁడాధనమునకున్॥ ౮౭॥

కం॥ మోక్షమునకుజ్ఞానమువలె । నీక్షితికిధనంబుమూలమింతయెక్రత్వ।
ధ్యక్షతకునుగనుకనుధన । మాక్షేమంకరమిహపరహర్షదమరయన్॥ ౮౮॥

ఆ-వె॥ దుర్లభంబుధనముదొడఁగిసంపాదింప । వలయునార్జితమునువెలయఁజేయ।
వలయునట్లుగాకవ్యర్థవ్యయమొనర్చు । బీదయైననరుఁడువెడఁగుగాఁడె॥ ౮౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తే-గీ॥ బుద్ధిహీనుండువ్యర్థుండుపుట్టుకంటెఁ । బుట్టకుండుటమేలగుఁబుట్టెనేని।
గిట్టుటయుఁగొంతమేలగుగిట్టకుంట । యహహసర్వంసహకుదుస్సహంబగుఁగద॥ ౯౦॥

తే-గీ॥ తల్లిదండ్రులకిల్లాలికెల్లబందు । గులకులోకంబునకుఁదనగుణగణమున।
హితముసేయనివాఁడుగీడెంచువాఁడు । నుండెనేమిభూమండలిమండెనేమి॥ ౯౧॥

కం॥ అనిపతితనతనయుఁడువిన । ననయమునెగులాగినెగడఁగనాడుటయనుద।
ద్వనితామణినాథునితో । వినయముభయమునువినీతివెలయనిటులనెన్॥ ౯౨॥

కం॥ అన్నియనెఱిఁగినమగలకు । నన్నులుదెలుపఁగవలఁతులెయైననుమీకున్।
విన్నపమొకింతఁజేసెదఁ । బన్నగనాలింపవలయుభవ్యముగాఁగన్॥ ౯౩॥

కం॥ విడిముడిముఖ్యమయైన । న్విడిముడికంటెనునధికముపెండ్లామెయగుం।
గొడుకంతకన్నమిన్నవు । నడరంగానీషణత్రయంబుననఘా॥ ౯౪॥

కం॥ నూతులునూఱిటికంటెను । ఖ్యాతిగనొకబావిమేలుగదతచ్ఛతక।
త్రాతంబుకంటెఁగ్రతువొకఁ । డాతత్క్రతుశతముకంటెనాత్మజుఁడునుఁడీ॥ ౯౫॥

కం॥ ధనమెల్లవ్యాపృతులకున్ । ఘనఫలమగుధనఫలమగుఁగాంతాయోగం।
బెనయంగఁదత్ఫలముగద । తనయుఁడహావీడనాడఁదగునేకొడుకున్॥ ౯౬॥

కం॥ ధనమున్నలేకయున్నం । బనివడియార్జింపవచ్చుబహుభంగులభా।
ర్యనుబలుమఱొందఁగావ । చ్చునుగాకెటులెనయవచ్చునుతునటులకటా॥ ౯౭॥

కం॥ పుత్రఃపున్నామ్నోనర । కాత్త్రాయతయితియటంచుఘనులండ్రుగదా।
పుత్రునినంగజునాత్మజు । నీత్రైలోక్యంబునందునెవఁడుత్యజించున్॥ ౯౮॥

కం॥ శాస్త్రపుపుత్రస్యగతి । ర్నాస్తీయనెనభార్యనధనునబ్లైన్నెనెయో।
యాస్తికమణికనసంస్కృతి । కుస్తుభమునకౌనునావకొడుకెనిజముగన్॥ ౯౯॥

కం॥ కొమరుఁడుపరజన్మంబని । కొమరారంగోవిదులనుకొందరుప్రజయా।
హిమనుష్యఃపూర్ణోయని । సుమహితముగశ్రుతివలికెడుఁజూడుదయనుతున్॥

కం॥ మీకుంబిడ్డలుగలరా । మీకెందఱుబిడ్డలనుచుమేలడుగుజనుల్।
వాకొందురుగాకెందఱు । మీకాండ్రెంతధనమనుచుమేలడిగెదరే॥ ౧౦౧॥

కం॥ కందువులులేమిమనమా । కందువనెన్నోవ్రతములఁగావింపమెకాం।
చంవత్ఫలముగదాయీ । కందుఁడుకందఁగశపింపఁగనుదగునెయరయో॥ ౧౦౨॥

కం॥ వాగాయత్తంబౌఁగద । బాగోగంచెంచకుఱకపగతుంబోలెన్।
లోఁగకతనయుశపించెద । వాగడమాఁగాదెవీనినవుఁదవఁబ్రోవన్॥ ౧౦౩॥

కం॥ శరణనసరగనుబ్రోతురు । పరునైనభవాదృశులగుభవ్యులుపుత్రున్।
గరుణనుమన్నింపరెమఱి । యరయరెనీపట్టినట్టులలరింపుమిటన్॥ ౧౦౪॥

ఆ-వె॥ చేయఁడింకనిట్టిచెట్టపనులటంచు । నెప్పఁజెప్పిమగనికొగినిసురభి।
కొడుకుచేతఁదండ్రియడుగులకిడియించె । జోతనాతఁడాత్మజునలరించె॥ ౧౦౫॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ పిమ్మటనురత్నగుప్తుఁడు । పిమ్మిటిని విముక్తుఁడయ్యెఁ బేర్మినతనికిన్ ।
గమ్మలఁగుంటెన కాండ్రఁగ్ర । మమ్మగఁబని చెదుద హేమమణి తావచ్చెన్ ॥ ౧౦౬॥

ఉ॥ చందురు నెద్దనున్న కని చందమున న్నలరత్నగుప్తునె।
ద్దందన రారుచున్న ఘనుఁ వద్ధనగుప్తునిఁ గాంచి ప్రేమొక్కవే।
డ్కందన ప్రాణనాథునికి గ్రద్దణియాధనగుప్తుఁ డుంభ్రమం।
బొందివచించెనీ వెవ తెవోయిట నేటికి వచ్చితోయనన్ ॥ ౧౦౭॥

చ॥ పలికెను నేను హేమయనుపణ్యసతి న్వరరత్నసంగ్రహే।
జ్జ్వలమతి వచ్చితిన్నను భృశంబుగ ధన్యను జేయుఁడంచుఁగా।
శలమలరంగఁ బల్కఁగను సంతసమందుచుఁ బెద్దనెట్టినీ।
వలసిన వానిఁ జేకొనుము బాగగు నానది మేలు మేలనెన్ ॥ ౧౦౮॥

సీ॥ పద్మరాగములివె వలయు వానిని గొను నాయకమణియొండె నాకుఁ జాలు।
నాణిము త్తెములివె యారసికొన వెముక్తాహారనైతి నాకదియ చాలుఁ।
బగడాలదండలు వలయునేనైకొమ్ము పగడాలు నా కేలపొగడఁ జాలుఁ।
బచ్చలివే కాంచివలసెప్పఁ జేకొను సౌమ్య తేజమిదొండె చాలుఁ జాలుఁ।
గనకపుష్యరాగములివె కంటిఁ జాలుఁ । జూడు మగరాలఁ గవిమణిఁ జూడఁ జాలు।
నింద్రనీలములివె కొనుమెనయఁ జాలు । నన్నియివి మేలురతనము లెన్నఁ జాలు॥ ౧౦౯॥

కం॥ అనివారలుదగ బేరం । బునుజరుపఁగఁ దంద్రిదండఁబు త్రుండుండెన్ ।
గనుఁగొనఁ బిల్లి గనుల్లముఁ । గనియదిమణి నెపమునన నెఁగరముచతురతన్ ॥ ౧౧౦॥

ఆ-వె॥ ఎన్ని రత్నములనె యిట్టివి గొంటిని । ఏల నాకునింక నింతె చాలు।
రత్నమెట్టిదైన రాయి గదా జీవ । రత్నమొకటిఁ గొనఁ గరహివహింతు॥ ౧౧౧॥

కం॥ ఆజీవరత్నమేనా । కొఁజుమ్మదిగుప్తరత్నమబ్బనని త్తున్ ।
రాజసమా సర్వస్వము । రాజసమా నాకలఘునరత్నమెవలయున్ ॥ ౧౧౨॥

చ॥ అనవిని నెట్టియిట్టులనె నక్కఱనెక్కఁవచింతువింతిరో।
మనమునఁ బుంమణిందలఁచి మాటికినల్ల కృతార్థుఁ డెవ్వఁడో।
వినిచినవిందు నాఁగనల వేశ్యయు జీవుఁడె దేవుఁడన్నత।
ద్ఘనమతమూనియాడితెముదంబున వైశ్యశిఖామణీయనెన్ ॥ ౧౧౩॥

చ॥ పదపడియాతఁడుద్దవడిఁ బద్దగనీవిటఁ గొన్నవానికిన్ ।
ముదితరొజట్టిఁ బెట్టికొనుమున్న గనేవిడనన్న నవ్వుచా।
సుదతి చమత్కృతింబలికె సొంపుగ నే వెలయాలఁ గానెమీ।
కదివెలయేలమీధనమనైతిఁ గదాధనగుప్తనాపుడున్ ॥ ౧౧౪॥

కం॥ వెలయే మాకున్వలయును । వెలయా లేలయని నెట్టిబిగువుగ నాడెన్ ।
బలికెనెఱజాణయదినా । చెలువుఁడు లేఁడింట రాఁగఁ జెల్లింతు వెలన్ ॥ ౧౧౫॥

కం॥ రేపటికివచ్చు నోమణి । మాపటి కేవచ్చునో నృమణియతఁడిపుడే।
నాపజ్జకువచ్చునె నా । యాపోవనియునికిమాన్పఁడాయనిడాయన్ ॥ ౧౧౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఆ-వె॥ నన్ను మీరు నమ్మకున్నను నేమిమ్ము। నమ్ము దానఁ గాన నాదు రత్న।
హారమిత్తు మీకు నందుకొనుండిదె। సంచకరవటంచుఁ జాన వూని॥ ౧౧౭॥

ఆ-వె॥ తనదు మణిసరంబుఁ దగ రత్నగుప్తుని। చేతికిచ్చె గంధసింధురమున।
కొనరవశమొసంగు ఘనశృంఖలంబనఁ। గాముపాశమనఁగ ఘనతయెసఁగ॥ ౧౧౮॥

కం॥ తరువాతం ధనగుప్తుఁడు। తరుణీమణివారముఖ్యతగునీకార్యం।
బరయక సామాన్యయయని। వెరవఱిపల్కెఁ గొనిచను విలిచిన మణులన్॥ ౧౧౯॥

కం॥ అని కోరిన రత్నము నిడె। ధనగుప్తుఁడు తత్తనయుఁడు దానికి స్వము సూ।
ధనమప్పఁ దీర్పననని డెఁ। గొని హేమ నిజాలయమున కుంజనెనంతన్॥ ౧౨౦॥

తే-గీ॥ రత్నగుప్తుఁడు హేమహారంబుఁ దండ్రి। కిచ్చెనతఁడిది నాకేలయీ వెతాల్వ।
మనుచుఁ గొడుకునకిచ్చెనయ్యభికుఁడొయ్య। నయ్యెఁ దద్ధరణమున హేమాశ్రయుండు॥

కం॥ మఱునాఁడు దండ్రి గొడుకుం। దెఱఁగొప్పఁగఁ బిలిచి విలువఁ దేరాయారో।
తెఱవ వలన ననిపని చెన్। గఱుదునఁ దనయుండు జనకుఁగనుఁ గొనియనిమెన్॥ ౧౨౨॥

కం॥ ననునను పకుగణికాలయ। మున కేటికిఁ జనఁగ నాకు మొన నెడి సడి సా।
లనునడు నుఁద్రొక్క నేలా। కనుకనిఁ గాల్గడుగ నేల కాపునఁ బోవన్॥ ౧౨౩॥

మ॥ అనుచుం దిన్నఁగ విన్న వింపనుతుతోనాతండనుం బుత్రకా।
వినుకార్యార్థిగ నెందు నేఁదగును బో వేశ్యాగృహంబైన నే।
మొనరం గన్వను లాభమే మనకు సర్వోత్కృష్టహానాఁ బ్రహ।
ర్షణమొప్పం జనె రత్నగుప్తుఁడు ప్రియాసంయోగసౌఖ్యాశతోన్॥ ౧౨౪॥

కం॥ వచ్చిన నాయకమణిఁ గని। చెచ్చెరఁ దా లేచి హేమ చే నెంబ్రణతిన్।
నెచ్చెలి మిరత్నగుప్తుం। డచ్చెలువం గౌఁగిలించె నదియునతనినిన్॥ ౧౨౫॥

ఆ-వె॥ చిలుక పంజరమునఁ జిక్కియుండెడునట్లు। తండ్రియాజ్ఞ నింటఁ దలరుచుంటె।
యాలివలపు వలను వీలఱితవిలితె। మఱచినావొ నన్ను మమతవదలి॥ ౧౨౬॥

కం॥ అని వేశ్యామణి వలుకన్। విని వైశ్యశిఖామణియ నెఁ బిత్రాజ్ఞయయా।
ననురానీయమికింగత। మెనయవు హేత్వంతరంబు లెఱుఁగ వెయనుచున్॥ ౧౨౭॥

కం॥ తాఁబరమాదరమున నహ। హా బొజుఁగిడె దానియఱుతహారమునుదనున్।
రాఁబట్టుకొనం బాశము। నాఁబడు వుంబడఁతియి డెధనంబును మణినిన్॥ ౧౨౮॥

పంచపాది.

ఉ॥ ఇచ్చియి దేమి నా నినుర హింగన వచ్చితినింతె కాకనీ।
విచ్చిన వెన్ని మానికములిట్టివి లేవిటనా కెఱుంగవే।
వచ్చిన ద్రవ్యమీవలయుఁ బన్నుగనయ్యది చేత లేదటం।
చిచ్చను మానకిద్దగుఱు తెన్నకు నన్నొకరో వెలందిగన్।
వచ్చినఁ జాలు నీధనము వల్లభయుల్లముఁ జల్లఁ జేయుమీ॥ ౧౨౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ చన వేచన వేజనకున । కనువాందఁగధనమునుగొనియనఁగనతండా।
వనితదవుమనసుతోవను । వునుధాన్యముతోడఁగసవుపోల్కిఁగొనిచనెన్॥ ౧౩౦॥

చ॥ చనికనితండ్రికంతధనసంచయమప్పనఁజేసియాసరో।
జనయనతోరహస్యమునసంగతిఁజల్పుచునుండెడబ్బులే।
కనతఁడుకూర్మిఁ పేర్మినదిగావలెనాదదియాదటంధనం।
బునుగొనవచ్చుసర్వమనిపూన్కిఁగనుంగొనుసస్యముంబలెన్॥ ౧౩౧॥

తే-గీ॥ అరయనర్థాతురులకునుగురువుబంధు । వుండఁడనునభియుక్తోక్తియనుమఱియును।
గొడుకువలననుధనికులకుభయమనుట । యటనులక్ష్యసమన్వితమయ్యెనకట॥ ౧౩౨॥

ఆ-వె॥ తండ్రిలుబ్ధుఁడగుటఁదనరమిసుఖమింట । రొక్కమలవడమినినెక్కుడేని।
గోరెరత్నగుప్తుఁడారపిత్రంతము । లోభియఘమునకునులోనుగాఁడె॥ ౧౩౩॥

ఆ-వె॥ తల్లికడుపునందుఁదానుండునప్పటి । నుండితన్నుఁబ్రోచిమెండుగధన।
విద్యలిడినయట్టిపితచావువేఁడెవాఁ । డహహలోభమవగుణాద్యముగద॥ ౧౩౪॥

కం॥ కోరికయెట్టిదొవానిది । వారకచేకూఱెనారవైశముగాఁగన్।
జేరెనుస్వర్గముసహగమ । స్వీకృతయగుచుఁదల్లియనుగాలగతిన్॥ ౧౩౫॥

కం॥ అంతటనురత్నగుప్తుం । డెంతయుసంతాపమందెనెట్టికఠినులున్।
గంతుగొనందలిదండ్రులు । స్వాంతంబునఁదలఁచిరేనివగవరెమిగులన్॥ ౧౩౬॥

కం॥ మనియుండఁదల్లిదండ్రులఁ । దనయులలక్ష్యముగనెంచితనియింపరువా।
రెనసినమృతిదుఃఖింతురు । చనిపోయినవారిఁజూడసమకూడెడినే॥ ౧౩౭॥

కం॥ సిరియఱిననుమరలనుబలు । వెరవులనార్జింపవచ్చుఁబెండ్లాలంబె।
క్కురనేకరింపఁజనుశ్రీ । కరులనుదలిదండ్రులనెటుగననగుమఱియున్॥ ౧౩౮॥

చ॥ అనిబహుభంగులంబొగిలియాత్మధనంబఖిలంబుహేమకి।
చ్చెనదియునాలినాతనినిజిత్తమెలర్పఁగఁబ్రోచుచుండెనె।
య్యనుపునఁదానెభార్యయననయ్యెడవారొకనాఁడువేడుకం।
జనిరిశివాలయంబునకుఁజక్కఁగనక్కడనందఱుండఁగన్॥ ౧౩౯॥

కం॥ ఉత్తమముస్వార్జితంబా । విత్తముమధ్యమముధనముపిత్రార్జితమా।
నత్తోఁబుట్టులదధమము । రిత్తంబధమాధమంబుస్త్రీద్రవ్యముగన్॥ ౧౪౦॥

కం॥ ద్రౌపద్యుపార్జితంబని । యాపాండవులొల్లకవనినరిగిరడవికిన్।
జేపట్టిరరిజయంబున । నాపట్టునరాజ్యలక్ష్మినంతననుచటన్॥ ౧౪౧॥

ఆ-వె॥ పంజరముననున్నప్రన్ననియొకచిల్క । పల్కెఁదేనెలొల్కఁబద్దెమొకటి।
వెంటగోరువంకవినిపించెమఱియొక । పద్యమార్యవర్యహృద్యముగను॥ ౧౪౨॥

చ॥ మనసునగాడిపాఱఁగనుమార్గణతుల్యములైతదుక్తులా।
ఘనుఁడుమనోవికారమునుగాఢముగూఢముగాఁగఁగ్రుక్కెనై।
ననుగరకంతుఁడీతఁడనినల్వుగహేమవచించెస్తన్యమున్।
మునుకొనిక్రోలికాదెజనపుంజమువర్ధిలుమానసానెనాన్॥ ౧౪౩॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ చింతామణియిట్లనె భూ । కాంతధనముగాదె భక్తిఁగాంచరె మనుజుల్।
కాంతలుగనుప్రజమోహిని । పంతంబున నమృతమిడను పర్వులుగనరే॥ ౧౪౪॥

చ॥ అనములుదీసికొట్టిడచినట్లుగఁదోఁపఁగఁదాపమోపకా।
యనతనయాలిలేనితనయాలినినవ్వెలయాలియవ్వగాఁ।
జనవలఁబానిపోయెవనసంచరణుండయియుండెనాత్మని।
ట్లనుకొనెరత్నగుప్తుఁడహహాగతినాదిటులౌనెయంచటన్॥ ౧౪౫॥

కం॥ ఆధిగడునెగడనడవిగ । వ్యాధులుమెగములుగఁ బెరిగెనాధివ్యాధుల్।
బాధించుఁగాదెమర్త్యుల । వ్యాధియొమందులనువదలునాధియెటులఱున్॥ ౧౪౬॥

చ॥ అనికడుఁగుందుచుండునపుడంగిరుఁడన్మునిముఖ్యుఁడంబుజా।
సనతనయుండుతత్సుకృతజాతనిశాముఖపార్వణేందుఁడో।
యనఁగనుపట్టెమింటమఱియాయన మేనిదిబూదిగాలిచే।
తనుదనువందువెన్నెలగఁదాఁకెనుదాఁకిన రత్నగుప్తుఁడున్॥ ౧౪౭॥

కం॥ గళితాధివ్యాధిభవా । ఖిలసంతాపుఁడయిమఱిసుఖిగనయికాంచెన్।
గలితసుభక్తిన్ మ్రొక్కెన్ । సలలితదయరావెయనుచు సంప్రార్థించెన్॥ ౧౪౮॥

ఉ॥ అంతటనమ్మహాత్ముఁడుమహాదయఁ జెచ్చెరవచ్చివానివృ।
త్తాంతముసాంతముం దెలిసియందితిభూతివిభూతినింకనీ।
వెంతయుఁగాంతుబిల్వవనికేగుదుమంచునుదోడితెచ్చిశ్రీ।
కాంతునిబిల్వనాథునిటఁగాంచఁగఁజేసిభజించివేసనెన్॥ ౧౪౯॥

కం॥ చననతఁడురత్నగుప్తుఁడ । తనుదాహకుఁగొల్చుచతనుతాపము రేఁపన్।
వెనుబడియెఁబూర్వవాసన । మునుకొని వెలయాలినాలిమొగినిటుదలఁచెన్॥ ౧౫౦॥

ఉ॥ హాజగదేకసుందరిమహాగుణబృందస హేమహేమరో।
యీజగమందునెందెపుడునే వెలయాండ్రయినన్విటాళిచే।
రాజిలడబ్బుఁజూఱగొనురామలెకాకబొజుంగుఁదత్సతిన్।
బూజితవృత్తిఁద్రోచెదరెప్రోచితిదేవివిగాకవేశ్యవే॥ ౧౫౧॥

కం॥ పణ్యసతికెల్లనిచ్చిత । గణ్యాభరణములఁబతికిఁగావనువఱనా।
పణ్యసతీవ్రతవైతివి । పుణ్యసతీనీవలెనొకపొలఁతుకయున్నే॥ ౧౫౨॥

ఆ-వె॥ అంచనెంచుచుండనచ్చటికిన్వచ్చె । నల్లరత్నగుప్తననుఁగుమఱఁది।
భామతీపురంబువలననుండిక్షేత్రప । దక్షిణంబునేయుచాక్షణమున॥ ౧౫౩॥

ఉత్సాహ॥ వచ్చిరత్నగుప్తుఁగాంచి - పరమహర్షయుక్తుఁడై।
సచ్చరిత్రబావపారి - జాతుఁడంగదాయటం।
చిచ్చమెచ్చమ్రొక్కువాని - నెత్తిరత్నగుప్తుఁడుం।
గ్రుచ్చికౌఁగిలించిమూర్ఛఁ - గోరెవారిక్షేమమున్॥ ౧౫౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ పారిజాతుండిట్లుపలికెనీవున్నట్టివెల్వడి రాఁగనా వెలవెలంది।
హేమనాయను జఁజింతామణిఁబొమ్మ నెఁగట్టుబట్టను దాళిబొట్టుఁగొనక।
యంతనాయమమానికౌంతమునందెచ్చియంచుకొంటిమియామెయుమ్మలించు।
చున్నదిరావయ్యాయుండ నేటికినిందుమాయిల్లుమీయిల్లమరలుమన్న।
రత్నగుప్తుఁడుచింతించిద్రఢిమఁగాంచి । నేనుదీక్షవహించితి రానచటికి।
నంచువానినిబంచెనుమంచిగానె । తనమనంబుననిట్లనితలఁచెనంత॥ ౧౫౫॥

సీ॥ ఇమ్ముగానాసొమ్ము నెల్లఁగైకొనెఁగానన నాలేవడిన్నన్న నాగృహిణిని।
మనుచుసమ్మానమ్మునననినేనమ్మిరా హేమయేమనియొచింతామణినిని।
నామీఁదిప్రేమను నాఁదోలెనాలేమ వుట్టినిల్లునే రెఁదాఁబొందసుఖము।
స్వప్రయోజనపరుల్సర్వజనంబులుబాగెల్లరనుగూర్చునోగుదొలఁచు।
మగఁడునీల్గనాలుమనుఁజనదతనితో । వారనారిమాటవలెనెతలఁపఁ।
బురుషులజ్ఞులయినఁబొలఁతులవలతురు । దెలివిగలుగమగలువలయుపదల॥ ౧౫౬॥

కం॥ అనితలఁచిదృఢతరవిర । క్తినిఁగనిసంసారవాంఛఁదెగడిభవవిము।
క్తినిఁగోరియిందెవనియిం । చెనుశ్రీబిల్వేశుగుడిఁచిచేనెఁబ్రపత్తిన్॥ ౧౫౭॥

చ॥ పదపడిరత్నగుప్తుఁడునివానదిమున్గివిభూతిఁదాల్చియొ।
ప్పిదముగనక్షమాలికలవేడ్కధరించిగురున్స్మరించిశ్రీ।
ప్రదునినిబిల్వనాథునిటభక్తిభజించెనుబాడెనిట్లుము।
న్నెదవినగానవిద్యగడునొప్పగసత్ఫలమైయెలర్పఁగన్॥ ౧౫౮॥

సన్నుతవృత్తము॥ ఓన్నమశ్శివాయయనుట - యొప్పగువినరే।
ఓన్నమశ్శివాయయనుచు - నొప్పగననరే।
ఓన్నమశ్శివాయయనుచు - నోరిమిఁగనరే।
ఓన్నమశ్శివాయయనిస - మున్నతిఁగొనరే॥ ౧౫౯॥

గాయకవృత్తము॥ హేహరనమోభవతే - హృదయేశా - యీశ్వరవిశ్వవిభో - మృడశ్రీశా।
బ్రూహిభవమామవభో - పురుషేశా - భోగివిభూషణశం - భువదేశా।
దేహిహితమేవచమే - ద్రిపతీశా - దివ్యచరిత్రనుతా - ద్రినుతేశా।
పాహిశివశంకరమాం - పరమేశా - పావనబిల్వపతే - ప్రణతేశా॥ ౧౬౦॥

మంజరీషట్కము.

౧. శివుఁగొలువుండీ-శివుఁగొలువుండీ । శివుఁగొలువుండీ-శివరతులారా।
శివుఁడవుబ్రహ్మము-సిద్ధమునుండీ । శివమవుసర్వము-శ్రీతిజనులారా॥ ౧౬౧॥

౨. కామునిరూపును-గాంచుటఁగాల్చెన్ । సామేననుదన-చాననుదాల్చెన్।
భూమినిదివినేన్-బోలునెవండీ । స్వామినిశివునీ-శ్వరుఁగొలువుండీ॥ ౧౬౨॥

3. విసమితఁడానన్-వేలుపులెల్లన్ । బసఁగాంచిరిసుధ-పారణకొల్లన్।
రసికులుభక్తిగ-రళగళుఁగండీ । యసమెసఁగఁగజగ-దాప్తులుగండీ॥ ౧౬౩॥

౪. మృత్యువునంతకు-మెమ్మెయిగెలిచెన్ । మృత్యుంజయుఁడన-మేలుగఁబొలిచెన్।
సత్యాత్మకునీ-శ్వరుఁగొలువుండీ । మృత్యుంజయులుగ-మీరలుగండీ॥ ౧౬౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

౫. శ్రీకరుఁడనసీ-శ్రీకరజుండా । శ్రీకుజరూపుఁడు-శివుఁడెసురుండా।
శ్రీకాములకీ-ఖ్యాతివరదుండాఁ । బ్రాకటముగబి-ల్వపతివరుండా॥ ౧౬౫॥

౬. భువిఁదత్త్వత్రయ-బోధకమవుచున్ । దవుబిల్వముత-త్పదమిదిపొలుచున్।
శివులిటబిల్వము-లవుటఁదలఁచుచున్ । శివయోగము నే-చెందుఁడుగనుచున్॥ ౧౬౬॥

కం॥ అనివాఁడువివిధగీతము । లనుహొందఁగఁబాడునాడు నానందమునన్।
మనుజులన నెంతయనిమిషు । లనువినికనివిగ్రహంబులుగనై రహహా॥ ౧౬౭॥

తే-గీ॥ ఖ్యాతినిసద్యస్ఫలంబు సంగీతవిద్య । యనుటనిజమయ్యెవానిగా నామృతాబ్ధి।
లోకమునుగలకండగాలోఁగొనియెను । శివశివుఁడు నొక్కటిగనైరిశివమెసఁగఁడె॥

కం॥ దైవప్రావృట్కాలము । దావచ్చినఁబలుకు లెల్లఘనవర్షంబున్।
వేవర్షింపఁగనాతఁడు । శ్రీవిలసిల్లెశ్రీవనినిటసిద్ధేంద్రుఁడనన్॥ ౧౬౯॥

చ॥ శిరమునవిష్టదేవగురుశిష్టవినమ్రులసత్త్రిపుండ్రభా।
సురతవిశాలఫాలమునశ్రోత్రములందుశ్రుతంబురంబునం।
బొరిరుదురాక పేరులునుబాల్పుగఁజేతజపాక్షమాలయుం।
బరమపవిత్రమంగుళినిభానిలులేమినిఁగల్మి వానికిన్॥ ౧౭౦॥

సీ॥ కంజాద్ర్యధిత్యకఁగల్పించె నొక పురిసత్యలోకమునకు సవతుగాఁగ।
బిల్వవనంబు నంబెంపొందవై కుంఠమునకు సాటిగ నొక్కప్రోలుగట్టె।
శరజన్మగిరిదండ సవరించెనలకకుఁదులగాఁగ నొకవీడుసులలితముగఁ।
గంజాచలోపత్యకంబంచకోణంబులందుమండపములఁబొందుపఱిచె।
బిల్వకముశ్రీపురంబుగా వెలయఁజేసెఁ । దనదు పేరనుదనరించెధన్యుఁడతఁడు।
గురుతఁదనుమధ్యమూడవకొడుకనంగ । రత్నగుప్తుఁడుసద్భక్తరత్నముగద॥ ౧౭౧॥

తే-గీ॥ జ్ఞానభక్తివైరాగ్యముల్గల్గిబిల్వ । పతినిగానంబునభజించువాఁడవాట।
రత్నగుప్తునివలెనీపురాజిలెదని । పలికితినభేదభావంబుఁదెలియుమనిన॥ ౧౭౨॥

కం॥ ఆరత్నదాసుఁడపుడీ । చారిత్రమువినుటఁజేసిస్వప్నముగఁగనెన్।
దారత్నగుప్తుఁడేయని । వైరాగ్యజ్ఞానభక్తివంద్యుండయ్యెన్॥ ౧౭౩॥

రత్నావళి.

కలిగెడుసంగీతంబునదుస్సం - గతిదానన్వెలవెలఁదులపొం।
దలవడుధనముఉదారిద్ర్యంబున - నాధులువ్యాధులునొందునొగిం।
జెలఁగదుసంతతిపుణ్యముగీర్తియుఁ - జెడునయినన్సత్సంగతిచేఁ।
జెలువగుననియెడురత్నగుప్తకృతి - శ్రీకరమారయశ్రీకరమా॥ ౧౭౪॥

అమృతవాహిని॥ ఈ రత్నగుప్తసర్గంబు । నేరేనిఁజదువన్విన్।
గూరంగలరభీష్టంబు । ల్వారువారకకూరిమిన్॥ ౧౭౫॥

ఇది, రత్నగుప్త సర్గము.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

రత్నవర్మసర్గము.

కం॥ ఆరత్నగుప్తుఁడలమ । లారవనమునందుశివుఁగొలుచుచుండెమహా।
దారుఁడు రాజనఁగనుజను । లారీకృతసచ్చరిత్రమొప్పచునుండన్॥ ౧॥

తే-గీ॥ హరియెహరుఁడగు లేదు భేదావకాశ । మనుచులోకుల కెఱిఁగింపననఁగ రాచ।
తపసియన్నెల వేలుపుఁదపసియునయి । పరఁగుకౌశికమునిహరివచ్చెనటకు॥ ౨॥

ఉత్సాహ॥ వచ్చిబిల్వపతినిబిల్వ - పత్రికన్భజించి మే।
ల్మెచ్చికలరరత్నగుప్త - మండితుండునైయనన్।
సచ్చరిత్రరత్నవర్మ - చంద మొందియుందువం।
చిచ్చగింపఁదచ్చరిత్ర - మిట్టులాడె వేడుకన్॥ ౩॥

చ॥ వెలయుదశార్ణదేశమున విశ్రుతనాముఁడు వజ్రబాహుఁడ।
న్నరపతిసార్థకాఖ్యుఁడుఘనంబుగ రాజ్యము నేలుచుండెఁద।
త్సురపతివజ్రబాహువిటుదోఁచుననంగుణరత్నవర్మయై।
ధరఁదగెరత్నవర్మయనఁదార్కొనుఁగాదెయభిఖ్యవృత్తిచేన్॥ ౪॥

ఆ-వె॥ అతని పెద్ద పెండ్లమన్వర్థకాఖ్యయై । యమరున మరవినుత సుమతియనఁగ।
సుమతిభాగ్యమునను జూలాలుగానయ్యె । సవితృగర్భ పూర్వసంధ్యయనఁగ॥ ౫॥

కం॥ అటులామెయపుటకోర్వక । కుటిలకుమతిసవతియామెకుంగరళాన్నం।
బటమటమునఁ బెట్టించెను । జటువౌర్వానలముజలధిసమకొల్పక్రియన్॥ ౬॥

కం॥ చావక బ్రదికెనుగాకా । దేవిగరముగరము చేతఁదెగులుగలుగఁగాఁ।
దావగఁబొగులుచునుండెన్ । దేవుఁడెతద్వ్యాధినాథిఁదెలిసికొనఁదగున్॥ ౭॥

ఆ-వె॥ సగరుఁడనఁగనెుకఁడు సగరుఁడుపాడమెనా । సతికిరోగిరాహుజాతపీడ।
తోడఁగూడఁబొడముతోయజారాతినా । శ్యామికాన్వితమగుస్వర్ణమనఁగ॥ ౮॥

కం॥ ఆలాగున జనియించిన । బాలుఁడురోదనము నేయఁబాలుడిగికడున్।
లీలారుద్రుఁడనన్మే । ల్బాలానాంరోదనంబలమ్మనుటొనరన్॥ ౯॥

ఆ-వె॥ తనదుతాపమున నెతల్లడిల్లెడితల్లి । యేడ్వఁగొడుకువ్యాధికేమి నేయు।
నేడ్చు నేడ్చుమఱియు నేడ్చుఁదాఁగొడుకుతోఁ।దోడుపాడుననఁగఁదొడఁగెనపుడు॥

కం॥ ఎడపకతనయింటఁగడుం । గడుఁబెండ్లామునుగొడుకును గావింపరొదన్।
జడమతియయ్యెకిమీఁడ । ప్పడు వేసరివినికికుమతిబోధన చేతన్॥ ౧౧॥

కం॥ వీరాలుబిడ్డలేలరు । జారుచిరులు ఘోరతరమహోఘులుశోకా।
కారులిచటనుండఁగఁదగ । రారయనడవికనుపంగనర్హులటంచున్॥ ౧౨॥

కం॥ సారథినిఁబిలిచివీరిన్ । దేరునఁగొనిచనియరణ్యదేశమునందున్।
దూరముగవదలిరమ్మనె । సారథియటుచేసితెలిపెజనపతికలరన్॥ ౧౩॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తే-గీ॥ సుమతిచింతిల్లెఁదనమనస్సుననుదనదు । భాగ్యవిభ్రంశమునకునువ్యాధికిమఱి।
భర్తృనిర్ఘృణతపనిజోద్వహునిఁబ్రోవ । మనియెఁగాకాకెగాకున్నమనునెవగను॥

సీ॥ గొడ్డురాలుగనైనఁగుదురుగానుండకచూలింతరాలుగానేలనైతి।
నైతిఁబోకుమతిబల్లాతకమనకిడ్డవిసపుటోగిరమేలమెసఁగితినట।
మెసవితినేమాయెనునుఱెడలకతీఱనట్టితెగుల్వొందియడలవలెనె।
చూలైనఁజెడకేలసుతుఁడుదయించెనువీఁడునునావలెవెలయవలెనె।
యల్లశ్రీరాముకరణినావల్లభుండు । నన్నుఁబుత్రిణినీయరణ్యంబునకును।
బలిగనొప్పింపవలయునేపాపఫలము ! ననుభవింపకతప్పనేయనుచువగచి॥ ౧౬॥

కం॥ అంతటసుమతిగనుంగొనెఁ । గాంతారత్నంబుఘోరకాంతారంబున్।
సంతతకంటకదృషదా । క్రాంతంబుంబుండరీకకరిహరియుతమున్॥ ౧౭॥

సీ॥ పందులవలెనేదుపందులుపందులునెలుగులవలెనలయెలుగులన్నఁ।
గాటుదున్నలువోలెఁగాఱుదున్నలునేనుఁగులవలెనేయేనుఁగులుమలలనఁ।
బిల్లులుచిఱుతలవితమునఁజిఱుతలుపులులపోలికసింగములవలెఁబులు।
లల్లసింహంబులునాశరభములట్లుశరభములభ్రకేసరులనంగ।
భీకరారావములఁజేయుచాకడఁదన । కగపడఁగముండ్లపొదలలోనడఁగుచువడి।
నడచుచునడవఁగలేకయెడనెడనొగి । నిలుచుచునుమఱచనుచుండెనెలఁతసనుత॥

కం॥ ఆఁకటికిఁదాళలేకా । స్త్రీకనఁబడునాకునలముఁజేకొనినమలున్।
జోకఁబడియవాఁకలనీ । రేకరణినొత్రాగునేగునెందోపండున్॥ ౧౮॥

కం॥ దారియొకటికనఁబడెనా । చేరెదనొకయూరికటవసించెదనెళ్లే।
నోరామాయనినెమకుచుఁ । జేరువనొకచాటఁజూచిచిత్తమునందున్॥ ౧౯॥

ఆ-వె॥ దక్షిణాభిముఖముదగదెవ్వరికిఁగాన । నుత్తరాభిముఖిగనొగినరిగెద।
నంచునెంచిపోయెనాత్మజునెత్తుకొం । చౌర్వమాతరీతినల్లచెల్వ॥ ౨౦॥

కం॥ చేరముసారముప్రబలము । గారాజిలునొక్కపేటఁగాంచెన్రాజ।
స్త్రీరత్నముసుతరత్నము । తోరంజిల్లుచునుజొచ్చిత్రోవన్బోవన్॥ ౨౧॥

మ॥ కనెఁబద్మాకరుఁడన్వణిక్ప్రభుఁడటంగారుణ్యవారాశిరా।
చనెలంతందనయాన్వితన్సుమతినెయ్యంబొప్పరప్పించియో।
జననీనీవెవరెందునుండియెటకున్సమ్మోదమేదన్వగన్।
జనెదమ్మాయనియామెవల్లవినియాశ్చర్యానుకంపామతిన్॥ ౨౨॥

శా॥ తల్లీయెంతటివారికైననువిధిందప్పింపఁగానానెనీ।
యుల్లంబందునుగుందుఁబొందకుశివుండుద్యద్దయుండేలునీ।
వుల్లాసంబుననిందునుండుమిదినీకూహింపువుట్టినిల్లుగాఁ।
బెల్లాడంబనియేమియంచుస్వసతింబిల్పించియొప్పించినన్॥ ౨౩॥

ఉ॥ ఆవణిగంగనామణిమహామతిపద్మినియాన్నృపాంగనన్।
దావరపుత్రిగందలఁచిదద్దయునొద్దికనాత్మగేహమం।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

దేవనియింపఁ జేసిపలుదీరులబిడ్డను నామెనోమె నా।
నావిధవైద్యకృత్యకలనం జరిపించెనతండుతండ్రి గా॥ ౨౪॥

కం॥ చేసినచికిత్సయంతయ । యోసంభ్రమునందువాన యోజన్వమ్మై।
వానియఱఁగఁగొన్నాళ్లకుఁ । బానెను సురుని సువువ్యాధి బాహుళ్యమునన్॥ ౨౫॥

కం॥ ముద్రితనేత్రుండగుచు । న్నిద్రించు నెనాఁగదీర్ఘనిద్రాంచితుఁడై।
ఛిద్రహితుఁడైన కొడుకుం । దద్రాజకళత్రముగని తాపము రేఁపన్॥ ౨౬॥

కం॥ ఆయెయ్యాయయెయ్యాకొడుకా । యయ్యయెయ్యాయనుచు రమ్ము నాస్యము శిరము।
త్రొయ్యలిలలి మొత్తుకొనుచుఁ । జయ్యన నఱుకఁబడినరఁటిసాలమునఁబడెన్॥ ౨౭॥

ఆ-వె॥ కూలిసొమ్మసిల్లి కొంత నేపటికిని । జెలువలూదిపట్టి నేదఁదేర్పఁ।
గన్నువిచ్చి నన్నుఁగన్న తండ్రీలెమ్ము । రమ్మటంచుఁ జీరుఁగొమ్మ నెమ్మి॥ ౨౮॥

తే-గీ॥ కనులు దెఱవమిఁ బలుకమిఁ గాంచి పాలుఁ । గ్రోలరావేలయని పీనుఁగున కుముద్దు।
లిడుచు నెత్తుకొనుంగను చింతు లెల్ల । నయ్యయోయని యేడ్వంగ నామెయేడ్చు॥ ౨౯॥

కం॥ హారాజకులాంకూరమ । హారాజకుమార సుగుణహా సుకుమారా।
హారమణీకేయూరా । హారమణీయాయటంచు నాక్రందించెన్॥ ౩౦॥

తే-గీ॥ నాయనా వ్యాధిబాధలనీయనువునఁ । దాఱఁగికంటి వె సుఖనిద్రమఱచితెనసుఁ।
దల్లినిటుమాని పోనీకు ధర్మమానె । నేనునీతో నువచ్చెదని జముగాను॥ ౩౧॥

కం॥ తలిదండ్రు లెడలిరంతం । జెలువుఁడెడలెఁ బిదపఁగొడుకచెల్లితివిఁక నే।
నిలమన నేలయనాథను । నిలువభువికి భారముగదనెలఁతయగలిగాన్॥ ౩౨॥

కం॥ అనికురరివోలె నేడ్చుచుఁ । దనయశవముఁ గౌఁగిలించి తనకదెగతియం।
చునుపీడకపడియుండెం । గనుఁగొని పద్మాకరుండు గడు నూఱార్చెన్॥ ౩౩॥

ఆ-వె॥ ఎవ్వరెంత చెప్ప నెన్నెనివితముల । సుతునిఁ బాయ కేడ్చు సతినిఁ గనుచు।
నెల్లవారు నూఱ కేడ్చుచునుండిరి । సంజఁబులుఁగులులియు జాడదోఁప॥ ౩౪॥

కం॥ మానవయత్నమ్మునన । మ్మానిని నూఱార్ప లేక గ్రూన్నపడియుండన్।
గానందఱందునద్భుత । మానసఁగందై వయత్నమదియొకఁడొదవెన్॥ ౩౫॥

ఉ॥ పాదుకలక్షమాలికయు భస్మసమంచితకక్షపాలయున్।
మోదముమీఱఁగాలజయముం దెలుపంగల యోగదండమున్।
బ్రాదివరార్చనీయమణిరాజితలింగమె సంగశంకర।
శ్రీదన రారవచ్చె బుషిసింహుఁడు దాబుషభుండువచ్చినన్॥ ౩౬॥

కం॥ కనుఁగొని పద్మాకరుఁడా । ఘనశివయోగీంద్రుభక్తిగడలుకొనంగన్।
మునుకొని పూజించెను సుమ । తినెగులుమానంగ మానిధృతిబోధించెన్॥ ౩౭॥

చ॥ మునిబుషభుండు నాశిశువు మోమున శాంభవమంత్రితంబుస।
ద్విసుతముభూతిఁ బూసిమను వేగముగాననని ద్రలేచులా।
గునమృతబాలుఁడప్డుమనెక్షోణిమహాద్భుతమందియందఱుం।
బనివడి చూడ వేడుకగఁ బాలకుఁ బాలకుఁడే డ్చె నేడ్చినన్॥ ౩౮॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ అచ్చెరువడి తల్లి కొడుక । వచ్చి తెమనిమనిచితి ననువరమునిక్రుపనం।
చెచ్చిన మచ్చికతోఁ బా । లిచ్చెఁ జనులు నేఁపఁగ జనులిచ్చ న్మెచ్చన్॥ ౩౯॥

తే-గీ॥ అంతనయ్యింతి మేల్బంతి యానినుపును। ఋషభ యోగీంద్రుపదములఁ దెలమినునిచి।
వీఁడు నీవాఁడు నేనును వీని యల్లె । యంచుఁ జాఁగిలఁబడి లేచి యల్లెనిల్వ॥ ౪౦॥

ఉ॥ ఆఋషభుండు తత్సుమతి కాపనీ పాపనికిన్సుమంత్రితం।
బైరుచిమించు భూతి నిడి యంగములందున లందఁ జేసెనా।
నారియు నర్భకుండవుడ నంగరళామయ బాధ లేదఁగా।
శ్రీరుచిరాంగులై సుఖసమృద్ధినిఁ జెందిరి దేవభావులై॥ ౪౧॥

కం॥ జనులందఱు నరుదందఁగ । మునీంద్రుపదపద్మములకు మ్రొక్కినిలిచెనా।
వనితామణిరత్నాకర । తనయయనఁగ శారదయనఁ దగవినుతించెన్॥ ౪౨॥

తే-గీ॥ పలికెనయ్యింతిఁ గనుగొని పరమకరుణ। ఋషభయోగీంద్రుఁడో పుత్రిప్రియమెలర్ప।
నవుదువమ్మ చిరంజీవినివిగ నిత్య । భూరిసౌభాగ్యసామ్రాజ్యపూజ్యవనుచు॥ ౪౩॥

కం॥ ఎందాఁక నుందువీయిల । నందాఁకను ముదిమి దెవులు నంటదు నిన్నున్।
బొందెదు నీపతి నింబో । ల్పొందన చిరకాలమున నెపొసఁగు శుభంబుల్॥ ౪౪॥

కం॥ భద్రాశ్వకరుణ చేతన్ । భద్రాన్వితుఁ డగును వీఁడు బాలకుఁ డనుచున్।
భద్రాయువనఁగ వానికి । భద్రాభిఖ్య నిడి యిట్లు పలికెఁ బడఁతితోన్॥ ౪౫॥

కం॥ ఇందే యుండుము దగనీ । నందనుఁడీశానునికరుణ న్వరవిద్యా।
సందోహవందితుండగు । నందను కనునను చుమఱి యు నావిట ప్రభుతోన్॥ ౪౬॥

కం॥ పద్మాకర నీయింటం । బద్మినికర్దమునితోడ వసియించు నుద।
త్పద్మిని సుమతియయపునీ । సద్మంబున నుండుఁ బ్రోపుసనుతహితముగన్॥ ౪౭॥

తే-గీ॥ ఆర్తులను బ్రోచు సద్ధర్మ మబ్బె నీకు । నీమహాభాగ్యమున నీవు నిత్యభోగ।
భాగ్యసంతానసత్కీర్తి వంద్యఁ డవయి । యిందు నందును నెగడెదవిద్ధమహిమ॥ ౪౮॥

కం॥ వారక పరోపకారం । బేరీతిం గాని చేఁత హితముదనకదా।
నీరిడి పైరును బెంచుట । చేరమ్య ఫలంబుదనకె సిద్ధించుఁ గదా॥ ౪౯॥

కం॥ ఎక్కడి రాజకళత్రం । బెక్కడి రాజసుతుఁ డారయిక్కడ నీకుం।
జిక్కిరి శరణార్థులు గాఁ । జిక్కఁగఁ బోషింపు మయ్య సంతోషముతోన్॥ ౫౦॥

కం॥ ఈబాలున్భద్రాయువు । నీబాలుం డైననును నయనింగూర్చి తగం।
గాఁ బెనుపుము విద్యాఢ్యులఁ । గా బలు పొందెదరు వీరు ఘనసంపదలన్॥ ౫౧॥

ఆ-వె॥ కన్నవారికన్నఁ గరుణను బెనిచిన । వారె ఘనులు గౌరవంబుఁ గంద్రు।
సృష్టిఁ జేయు స్రష్ట చెందఁడు పూజను । బ్రోచు శ్రీపతి గద పొందుఁ బూజ॥ ౫౨॥

మ॥ అనియయ్యోగివరుండు వల్కవిని వైశ్యశ్రేష్ఠుఁ డిట్లాడెనో।
జనవంద్యామృతుఁ డైన రాజసుతు నిన్సంజీవితుం జేసితి।
జ్జననిన్మన్చితిరీరు వీరిఁ గరుణన్సౌఖ్యాఢ్యులం జేసినా।
రెనయెవ్వారలు మీకు మాకు గురులీరే మెంతు మోశంకరా॥ ౫౩॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ వీరినిమిత్తముచేమీ । కారుణ్యంబొదవ మేముగంటిమిఘనతన్।
నారయనుగుసుమదామము । చేరమ్యంబయిశిరంబుఁ జెందెడుపగిదిన్॥ ౫౪॥

కం॥ భవదాజ్ఞ చేతవీరిన్ । దవఁగాపాడెదనిదెంతదయనెల్లప్డున్।
శివరూపమమ్మునందఱ । శివయుతులుగఁ బ్రోవవలయుస్వీయులమీరే॥ ౫౫॥

కం॥ అనఁగానిమ్మనియాందఱఁ । జనవునవీడ్కొనియతండుసనియెయథేచ్ఛన్।
దనయయుతనుమతియచటనె । ఘనముగవసియించెసుఖముగవలుకొనంగన్॥ ౫౬॥

కం॥ తనతనయుఁడునృపతనయుం । డను భేదములేకయూరుజాధిపుఁడతఁడిం।
పొనరఁగఁ బ్రోచుచునుండెను । ఘనవిద్యాన్వితులఁగాఁగఁగావించెనొగిన్॥ ౫౭॥

ఆ-వె॥ అంతఁగొంతకాలమైనపిమ్మటనమ్ము । నీశ్వరుండుఋషభుఁడేగుదెంచి।
యెల్లవారిచేతనెలమిఁబూజితుఁడయి । యాదరించివారినలరఁజేసె॥ ౫౮॥

కం॥ కనుఁగొనిభద్రాయువునెూ । యినసన్నివెలుఁగుదెమునినెంతయుభక్తిన్।
జననిన్సేవింతువెశివు । మునుకొనిభజియింతెసుఖివెపొందితెవిద్యల్॥ ౫౯॥

కం॥ నినునీతల్లింబ్రేమం । బునఁబదునాఱేండ్లెడపకపోషించినయా।
ఘనుఁబద్మాకరుఁదండ్రిగ । మనమ్మునంబలఁచిమెలఁగిమాన్యుఁడవైతే॥ ౬౦॥

మ॥ అనుచుందన్నడుగంగరాజసుతుఁడిట్లాడెంద్వదీయానుకం।
పనుభద్రాయువనైతిఁబుట్టిమఱియాపద్మాకరుండేలుటన్।
జననీయుక్తుఁడనైసుఖంబుగనెయున్నాఁడన్యథాశక్తివి।
ద్యనుగన్నాఁడనుమీరెతండ్రులరయందాఁదండ్రివేఱుండునే॥ ౬౧॥

కం॥ అనఁగనులనీరుగ్రమ్మఁగ । జననినుమతిభక్తిమ్రొక్కిసంయమివర్యా।
తనరింపుఁడుమతిమంతుఁగఁ । దనయుననుచువిన్నవించెదయదయివారన్॥ ౬౨॥

కం॥ అంతఋషభయోగీంద్రుం । డెంతయుసదయుండగుచునుహితమేనుపదే।
శింతున్భద్రాయువనీ । వంతయువినుమటులమెలఁగుమనియిటులనియెన్॥ ౬౩॥

బంగా॥ ఓముహాస్వాచారమామొదటిదిధర్మమదిపురుషార్థాద్యమరయనరయ-నగునుగదా।
ఆమార్గమునసర్థమార్జింపవలయును రెండవపురుషార్థమొండుగనది-యుండుఁగదా।
తదనుసారముగాఁగధర్మపత్నీయుక్తిఁగామపుమర్థంబుఁగాంచవలయుఁ గ్రాలుఁగదా।
పదపడిమోక్షంబుపడయంగఁదగుశివభక్తిఁదారకమనుభవమునఁగని-పరఁగుఁగదా।
శ్రద్ధయత్నంబుమఱినిస్పృహయుముముక్షు-సన్నుతముల్।
మొనయనానాల్గిటికిమూలములగుకతన-ముఖ్యములౌ।
కానశ్రద్ధాదులనుబుధుల్గాంచెదరవి-గనుమునీవు।
వానిఁబొందికృతార్థతవఱలెదవొగి-వర్ధిలుమా॥ ౬౪॥

వెండి॥ నటవిటగాయకకుటిలదురోదరమద్యామిషార్థులమచ్చికదగ।
దెవుడునుమ్రుచ్చులనెలమిఁ జేర్చుకొనంగఁజనదిచ్చకములాడుజనులఁగూడ।
రాదుగూర్చుకొనంగరాదువంచకులఁబంచననుంచుకొనరాదుజనులనీచు।
లనుదురాచారులనైనయంగఁగూడదుకొండెగాండ్రనుగూడియుండరాదు।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

నాగవాసమునాఁగనునాగవాస - మాఁగానను।
భోగినులనుభుజంగులఁబొందవిసము - పొసఁగుంగద।
పారదారికవృత్తిసోఁ బ్రబ్బుమిత్తి - పాతకమా।
దుష్టసాంగత్యమేయెల్లదోసఁగులనిడుఁ - దొడరకయ్య॥ ౬౫॥

బంగారము॥ మహనీయులైనట్టిమహిసురులనుశాస్త్రవేదపురాణాగమాదివిదుల-వైదికులన్।
గూర్చుకొనుమునీతికోవిదులగువారిశ్రీకులనుత్తమశ్లోకులగురు-లౌకికులఁ।
సహధర్మిణిందత్సుసంతతిబంధులసంతరింపుముగూర్మిశర్మమొదవు-సద్యశంబు।
శివవిష్ణుభేదంబుజీవదేవైక్యంబుఁగాంచియోగంబునఁగనుముతార-కంబొనరఁ।
క్రమతధర్మార్థకామమోక్షములకౌను-గనుఁగొనఁగఁ।
సాధనములవిసర్వార్థసాధనమన-శ్లాఘ్యమగుఁ।
సాధుసాంగత్యమొకఁడదేసారతరము-సన్నుతంబు।
గనుకసత్సంగతింగల్గిమనుమెసంగఁ-గనుశివముఁ॥ ౬౬॥

కం॥ అనిమునియినతనయునకును । దినమునశివకవచముఁ ధృతిందగనొసఁగెఁ।
మనుపూతమైనభూతిం । దనువెల్లంబూసిమఱియుదయదళుకొత్తఁ॥ ౬౭॥

కం॥ ద్వాదశసహస్రహస్తిబ । లోదారుఁడవగుమనివరమొసఁగెనొకటిస।
మ్మోదమ్మునశంఖమ్మనఁ । గాఁదగుశంఖమ్ముశ్రీసఖమ్మనఁగననిఁ॥ ౬౮॥

శా॥ ఈశంఖంబునృసింహగర్జనలఁదానీనుంద్విషన్నాగముల్।
నాశంబుంబొరయన్వినంగనుఁగొనన్ఖడ్గంబిదోవజ్రసం।
కాశంబౌనరిపర్వతంబులకుజోకన్వీనిఁగైకొమ్మఁక।
న్నీశత్రుప్రతతింజయించికొనుమీనీపైతృకైశ్వర్యముఁ॥ ౬౯॥

ఆ-వె॥ అనియనుగ్రహించియాయోగివరుఁడేగె । హైమరథుఁడనంగనదరునట్టి।
మాగధేశుఁడేగెమత్తుఁబ్రమత్తునా । వజ్రబాహుగెలిచివసుధఁగొనఁగ॥ ౭౦॥

మ॥ మగధాధీశుఁడునద్దశార్ణవిభుఁడున్మత్తేభసంకాశులై।
జగడంబుంబొనరించిరుద్ధతినిఁజంచత్పంచవక్త్రాభులై।
జగముల్ఘూర్ణిలవృత్రవాసవులతోసామ్యంబునుంగాంచిరం।
తఁగడుఁ హైమరథుండుపట్టియిడెఁజెంతన్వజ్రబాహుం జెఱఁ॥ ౭౧॥

తే-గీ॥ వజ్రబాహుఁడుచెఱవడ్డవార్తయెఱిఁగి । సౌమతేయుఁడుసునయువైశ్యజునిసూతుఁ।
జేసికొనిరథియైగురుఁజేయబంధ । ముక్తునిసబంధునర్జునస్ఫూర్తివెడలె॥ ౭౨॥

సీ॥ చంద్రహాసాభమాచంద్రహాసమురుచితోడనేయాఁగెశత్రువ్రజంబుఁ।
బాంచజన్యంబనంబరఁగఁజెందముగేలఁదధ్వనితోడనేతాఱనిల్లె।
విల్లింద్రధనువుగావెలయంగనమ్ములజడినెగడించెనుగడఁకవిడక।
సర్వాస్త్రములువజ్రసారంబులైవైరిసేనలఁజేయవిచ్ఛిన్నములుగఁ।
దొమ్మిదక్షౌహిణులఁగూల్చితుదకుహైమ । రథునిఁబెడకేల్కలుగఁగట్టిప్రథనమునను।
దెచ్చెఁజెఱఁబెట్టెవిడిపించెధీరుఁదండ్రి । వజ్రబాహూద్వహుండనవఱలెనతఁడు॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ నరుఁడో పరశుధరుండో । హరుఁడో ధృతశంఖచంద్రహాసుఁడెతండో।
గురుతేజోఽధికుఁడితఁడగు । నెరుఁడు నవాక్షౌహిణులను నోర్వంగలఁడే॥ ౭౪॥

కం॥ అని కొనియాడఁగఁ దనుజను । లెనయఁగ నవ్వజ్రబాహు న్నృపునకు మ్రొక్కెన్।
ఘనధృతి భద్రాయువు జన । కునిఁ దన సుచరిత్రఁ దనుపు కొడుకే కొడుకా॥ ౭౫॥

చ॥ కొడుకును గౌఁగిలించి జనకుండితఁ డాత్మజుఁ డంచెఱుంగకిం।
పడరఁగఁ బచ్చకప్పురము పన్నడ మేలగు చందనంబునై।
నడరినయట్లు చల్లదనమందెదు నీవెవఁడన్నఁ దండ్రితో।
నుడివెను తుండిఁకం దెలియ నూల్కొన ధర్మము రాజ్యమేలుమా॥ ౭౬॥

మ॥ అనఁగా నప్పుడు వజ్రబాహుఁడను రాజ్యంబేలయాంద్రేలనీ।
వానరంబ్రోచితి బంధముక్తులుగ మమ్ముద్దండశౌర్యుండయీ।
ఘనరాష్ట్రింబునకీవె పాలకుఁడవై కావంగ దేమమ్మన।
న్వినిభద్రాయువు పల్కెనిప్పటికిఁ బృథ్వీభర్తవై యుండుమా॥ ౭౭॥

కం॥ అని మఱియు నెఱిఁగి జనకున । కనువుగ భద్రాయువాప్తహర్షోక్తియునై।
జననిఁ గని మ్రొక్కెనంతయు । నెనరుపడం దెలిపె సునయుఁడుల్లాసమునన్॥ ౭౮॥

మ॥ కనిపద్మాకరుఁడాత్మజున్నృపతిజున్గాఁగింటనుం జేర్చె మె।
చ్చెను సోత్సాహతనుత్సవంబొనరిచెన్ శ్రీమించ భూపాంబరా।
శినె సంగెంగడుఁ గూర్మిఁ బెండ్లికొడుకు ల్వేవేగఁ గండంచనెన్।
జననుత్మేలనఁగా జనంబులు మరుజ్జాలంబు మేల్మేలనన్॥ ౭౯॥

మ॥ ఋషభుండాత్మ నెఱింగి యోగమహిమన్ ప్రీతింజనె న్వేగమే।
నిషధాధీశ్వరు ప్రోలికా మహిపతి న్నేర్పొప్పఁ జంద్రాంగదుం।
డుషితుండె ల్పెను గీర్తిమాలినినిఁ దత్పుత్రీమణిం బెండ్లి నే।
యషడా స్యాభుఁడు నాకుమారునికి భద్రాయుస్సుకింపొందఁగన్॥ ౮౦॥

కం॥ అనిపించుకొని తథాస్తని । మునివృషభుఁడు ఋషభుఁడ న్తైముదమున నుగడున్।
జనపతిసుతు భద్రాయువుఁ । గనుఁగొని యే కాంతమున నుగడఁ గన్నుడివెన్॥ ౮౧॥

వెండి॥ తొలిపుట్టువున నీవు తొలిపుట్టువయి యజామిళుఁడను పేరనుమించిమించి।
నిజదాసితోఁగూడి నెమ్మి నిమ్మగు నాలివిడనాడి కొలమును విడిచి చెడితి।
వంతటమఱియు భవాంతరమున నీవు మందరుఁడనఁగను మహీసురుఁడుగ।
జన్మించితా దాసి జనియించెఁ బింగళ నా వేశ్యయై దాని నేవరించి।
తప్పుడొకనాఁడు మీ యింటికతిథినగుచు - నరుగుదేర।
నాకు నాతిథ్యమును జేసి నారు మీరు - నారియదే।
యిప్డు చంద్రాంగదుండనున్నృపుతనయగ - నెగడు దానిఁ।
గీర్తిమాలినిఁ బెండ్లాడి కీర్తిఁ గనుసు - కృతఫలమున్॥ ౮౨॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఉ॥ ఈకరణిన్వచించియతఁడేఁగఁగవేగమెకేనియానతిన్।
మైకొనియేగుదెంచిరియమాత్యులుదన్మునిశిష్యభద్రుఁబ।
ద్మాకరుతోడఁదోడుకొనితద్దయుహర్షముమీఱఁజేర్చిరా।
శ్రీకరుఁగీర్తిమాలినివరించెనుబెండిలియయ్యెఁజయ్యనన్॥ ౮౩॥

కం॥ వావిరిసర్వనృపుల్సం । భావితులైయుండఁబెండ్లిమక్కువనడిగెన్।
నీవరవరుండెవండని । క్ష్మావరుఁడుదశార్ణపతినిషధపతిపలికెన్॥ ౮౪॥

సీ॥ వజ్రబాహువనీవువజ్రహృదయుఁడవైరుగ్ణులదారపుత్రులనువనమ్ము।
గాశికిబలిగాఁగనడవిపాల్సేసితానుమతియుశిశువుతోసారిదిఁజేరెఁ।
బద్మనాఁగనువైశ్యపద్మాకరగృహంబునతఁడామెసనుతనుస్వాత్మజగను।
బాలించెఋషభుండుబ్రదికించియాకందుభద్రాయువుంజేసివరమొసంగె।
ద్వాదశసహస్రహస్తులబలముదివ్య । ఖడ్గశంఖంబులనుశివకవచమిచ్చె।
నచ్చిరంజీవిభద్రాయువరులగెలిచి । నినునబంధుసబంధురాజునునెనర్చె॥ ౮౫॥

ఉ॥ వాకొననానెనీకొడుకుప్రాజ్ఞుఁడుతన్మునియాజ్ఞచేతనే।
నాకిపుడల్లుఁడయ్యెఁగనునాఁగనుభద్రముఖాఖ్యుఁడింపుగన్।
బ్రాకటభక్తిఁదండ్రిపదపద్మములంబడెవజ్రబాహుఁడుం।
జేకొనికౌఁగిలించుకొనెఁజేసెనుదీవెనవానిపేరెకాన్॥ ౮౬॥

కం॥ సీమంతినిచంద్రాంగద । సీమంతినిసుమతిసుమతిఁజేకొనుమనుచున్।
బ్రేమమునవజ్రబాహుని । కామోదంబెసఁగఁజెప్పియపుడొప్పించెన్॥ ౮౭॥

తే-గీ॥ కీర్తిమాలినిచేతమ్రొక్కించెనత్త । సూమలకుమీకుఁగోడలీమానినియని।
సార్థకాభిఖ్యవగుమనియనిరివార । లంతఁజంద్రాంగదాదులుహర్షమొంద॥ ౮౮॥

శా॥ సుప్రీతుండయివజ్రవాహుఁడువణిక్సుత్రాముఁబద్మాకరున్।
సుప్రాగల్భ్యముతోడనాడెఁగనిరోసుశ్లోకపోషించితా।
నాప్రేయస్వినివైనయీసుమతినిన్నాపుత్రుభద్రాయువున్।
నీప్రాగ్ర్యంబుఁబరోపకారమునువర్ణింపందరంబేయనన్॥ ౮౯॥

ఉ॥ వావిరియాతఁడిట్లనియెవ్యర్థునినన్బొగడంగనేలయో।
భూవరయోగిచంద్రుఋషభుంభజియింపుముభక్తినాతఁడే।
నీవరపుత్రుమన్చెమహనీయుఁడుగేయుఁడనంగనందఱున్।
భావమునందలంచిరికృపావిభవుండతఁడేలరాఁడొకో॥ ౯౦॥

ఆ-వె॥ ఆదశార్ణనాథుఁడత్యంతభక్తితో । ఋషభయోగిఁబొగడిప్రీతిమెసఁగ।
వైశ్యవర్యుఁజూచిపలికెవాల్మీకిగాఁ । బరఁగెదీవటంచుఁబ్రౌఢిమెఱసి॥ ౯౧॥

కం॥ నీకేమికావలయుఁబ । ద్మాకరయడుగుమదియిత్తుననసీసుమతిం।
జేకొనుమీభద్రాయువు । నీకోడలిఁగీర్తిమాలినిననెనతండున్॥ ౯౨॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఆ-వె॥ అంతనెల్లవారినావజ్రబాహుండు । వీడుకొనికుటుంబవిలసితుఁడయి।
సైన్యయుక్తుఁడగుచుఁజనెస్వదేశమునకుఁ । బూర్ణుఁడబ్జుఁడభ్రమునకునఁగ॥ ౯౩॥

మ॥ పిదపన్వేడ్కనువజ్రబాహుఁడుసుతున్వీక్షించిభద్రాయువున్।
బొదలింపన్స్వపరాజుఁజేసెమొదటస్సూభ్రథించెసన్నీతినిం।
పొదవంబట్టముఁగట్టెనంతటస్వదేశోర్వీన్మహారాజుగాఁ।
సుదిరించెన్నిజసింహపీఠమునఁగోర్కుల్వొందసాఫల్యమున్॥ ౯౪॥

పంచచామరము॥ దశార్ణదేశనాథుఁడంతఁ - దానువజ్రబాహుఁడున్।
దశార్ణమంత్రనాథురుద్రుఁ - దద్దయుంభజింపఁగన్।
దశార్థకార్ణయాటబిల్వ - తద్వనంబిదంచిటన్।
దశాంగుళార్థమొప్పఁగాంచెఁ - దత్త్వమున్నవార్థమున్॥ ౯౫॥

కం॥ ఆవజ్రబాహుఁడీకడ । శ్రీవనిబిల్వేశ్వరునికిశ్రీతనుమధ్యా।
దేవికినిరత్నవర్మము । భావింపనొసంగెరత్నవర్మయనఁదగన్॥ ౯౬॥

కం॥ ఆరత్నవర్మమేనీ । కారయఁగానింకనొగినివ్యక్తంబగునో।
యీరత్నగుప్తకావున । నారుచినినురత్నవర్మయట్టిఁడవంటిన్॥ ౯౭॥

మంజుభాషిణీ వృత్తము.

అనిరత్నవర్మవయి-తంచుగాధిజుం । డనరత్నవర్మయని-ఖ్యాతిఁగాంచిమిం।
చెనురత్నగుప్తుఁడుప్ర-సిద్ధులార్యులెం । చినరాయివేల్పనిప్ర-సిద్ధిఁజెందుఁగా॥ ౯౮॥

రత్నావళి.

ఆలుబిడ్డలనువిడుచుటయగడగు - నన్యులనేనియుమాన్యులఁగా।
నేలుటబీదలసాదలసుకృతం - బెంతయుసజ్జనపూజగడు।
న్మేలునునీతిపితృప్రియకార్యము - నిత్యశుభప్రదమంచెఱుఁగం।
బోలునుదీనన్రత్నవర్మకృతి - బుద్ధినివర్థిలఁజేయుఁబోరిన్॥ ౯౯॥

అమృతవాహిని॥ ఈరత్నవర్మసర్గంబు । నేరేనింజదువన్వినన్।
గూరంగలరభీష్టంబు । ల్వారలన్నిటమిన్నగన్॥ ౧౦౦॥

ఇది, రత్నవర్మసర్గము.

రత్నశర్మసర్గము.

ఉ॥ అంతటరత్నవర్మయురమాంచితుఁగృష్ణునిఁగొల్చుచుండెఁదా।
నెంతయుభక్తియుక్తినుమతీడితభార్యదనున్భజింపన।
బ్ధ్యంతికసీమఁగైరవిణియన్నొకప్రోలనుగృష్ణుఁడేకలన్।
మంత్రముఁదెల్పెవానికిక్షమావిబుధాకృతిశ్రీహయాస్యమున్॥ ౧॥

తే-గీ॥ తజ్జపధ్యానపరుఁడయితనరురత్న । వర్మకగపడెనత్రియన్బ్రథితుఁడుఋషి।
పూజితుండయియనెద్విజరాజవగుచు । రత్నశర్మవలెన్నివురాజిలెదని॥ ౨॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

చ॥ అనవినిరత్నపర్మయుమహాత్మయెవండలరత్నశర్మయా।
యనచరితంబుఁదెల్పుఁడనియక్కఱమిక్కిలివేఁడమానియున్।
వినుమనియాడెవేడుకనువింతగనెంతయునాత్మగోత్రజా।
తనతులయందుఁబ్రీతిగదతాపసనాథులకేనినేతఱిన్॥ ౩॥

చ॥ కలదిలశ్రీఫలాహ్వయముజ్జ్ఞానదమొండొకక్షేత్రరాజమం।
దలరుశివద్విజుండొకఁడహర్పతితేజుఁడురత్నశర్మనాఁ।
గలితసమస్తవిద్యుఁడునికామపవిత్రచరిత్రుఁడీద్యుఁడు।
జ్జ్వలమతిబిల్వనాథపదసారసపూజకుఁడంచితార్యుఁడున్॥ ౪॥

సీ॥ ప్రతిసంధ్యయందునీవాస్రవంతిసెగౌరితీర్థంబునసుస్నానమర్థిఁజేసి।
మహితపంచబ్రహ్మమంత్రంబులంబురభస్మంబనందగుభనితమలఁది।
రుద్రదయాపాంగముద్రితుఁడనఁగనురుద్రాక్షభూషలరూఢిఁదాల్చి।
మఱిపరాప్రాసాదమంత్రంబులజపించితగఁదారకానుసంధానమెనసి।
వచ్చుబిల్వేశుగుడిపూజకచ్చుపడఁగఁ। దదనుకంపాతిశయమునఁదనుసమేతుఁ।
డైనమనసిజుఁడొదారుకాటవిన్వి। హరమొనరించునాస్మరహరుఁడొయనఁగ॥ ౫॥

కం॥ శైవద్విజరత్నమతం। డావైశంపాయనుఁడనసారజ్ఞరే।
ఖావళిరుద్రాక్షస్ర। గ్భావంబునుబంజిరముగఁబరఁగుటనరయన్॥ ౬॥

ఆ-వె॥ రత్నశర్మభార్యరాజిల్లురత్నాంగి। భువనమోహినియనఁబొగడువడసె।
రాముఁగాఁగఁజేసెరమణునిమఱివని। ష్ఠునిఁగవామదేవుఁగనుసునిష్ఠ॥ ౭॥

తే-గీ॥ ఏకపత్నీవ్రతుండాటనెంచఁడతఁడు। పెఱతెఱవలనుగృతభుక్తివేఱుదిండి।
వేఁడనట్లల్లద్విజునినివెలఁదులెల్లఁ। గోరుదురభాగ్యులర్థముంగోరునట్లు॥ ౮॥

ఆ-వె॥ అటులఁగోరువారియందొక్కరితముక్త। యనెడియాటవెలఁదియచటిగుడిది।
రత్నశర్మఁజూచిరతిఁజొక్కఁగనుచుండెఁ। గరఁగుచున్నవెన్నకరణిసరణి॥ ౯॥

కం॥ కనిదానికామవికృతిన్। జనవునరత్నాంగిపిలిచిసకియరొనీకో।
ర్కినినిక్కముగావ్రాస్రు। చ్చినఁదీర్చెదననినఁనదియుఁజెప్పెన్నిజమున్॥ ౧౦॥

కం॥ తరువాతనొక్కనాఁడ। త్తరుణియురత్నాంగిశయ్యాథవుఁడుండఁగఁదా।
వెరవునఁబలికెనుముక్తా। వరవర్ణినివలచెనిన్నుఁబనిఁగొనుదానిన్॥ ౧౧॥

మ॥ అనితిన్నంగనెవిన్నవింపనుదబించ్వాప్తింబొరిన్మండుకాఁ।
గిననూనెంబురుడించుచాతఁడుగనుల్గెంపొందజ్వాలాకృతిన్।
గనుబొమ్మల్ముడుటంగడున్ముడివడంగాధూమరేఖాకృతిన్।
ఘననిర్ఘోషముగానుబల్కెసతితోఁగట్టల్కమైనుల్కఁగన్॥ ౧౨॥

కం॥ ఏమీకుంబెనకత్తెవె। యాముక్తకునద్దినీకునానేనీయ।
ట్లామాటనాడకిటనీ। వేమనుకొంటివాకొస్త్రీకువృత్తిఁదెలిపితా॥ ౧౩॥

సీ॥ అన్యాంగనావేణియానెచూడామణిభావ్యముకృష్ణసర్పముగుఁగాక।
యితరవధూఫాలమతిరమ్యమానెచతుర్థీందురేఖగాఁదోఁచుఁగాక।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

పరభార్యకుచములుభర్మకుంభంబులా పొగలపిరంగిగుండ్లగుసుగాక।
పెఱతెలివవిత్రొడల్బెడఁగగుననఁటులాకశ్లేదినట్టిసంగళ్లుగాక।
యొరునియాలిచూపులాదవించువెఱపును । బూవుదండలనఁగఁబోలుఁగాక।
లాఁతినాతిపలుకులాతేనెలాలికెదు । వెలయనెందువిసముఁజిలుకుఁగాక॥ ౧౪॥

సీ॥ పరకీయగాదుగాపరికింపసామాన్యయననదిసరమయేన్నరమయయగుఁ।
బరకీయయొకనిసొత్తరయంగభోగముదన్నసుమ్మడిసొమ్ముహానిగాదె।
వెలయాలుగదయనగదమెఘూలాఖ్యయారోగాలపుట్టనారూఢియెకద।
నగరమండనయఁటసగరమండనయనఁదనరెడునదియెభోగినియగుఁగద।
యొరుఁడుకట్టివిడువనెదవినపుట్టంబు । కుడువమిగిలినట్టికూడునీరు।
ముడిచివిడిచినట్టిపూదండయెట్లట్ల । యాటనిజముసూవెయాటవెలఁది॥ ౧౫॥

సీ॥ హరిమోహినిగనయియసురులవంచించిసురలకుసుధనిడుచరితవినమె।
రంభనారాయణుప్రచురతపంబునుజెఱుపఁబూనినకతఁజెప్పవినమె।
యుర్వశిదనకుఁదానుప్పొంగువలపఱనర్జునుశపియించినదియువినమె।
మేనకయాగాధిసూనునిబనిపూనిభంగపఱుచుటనెవ్వగనువినమె।
యయ్యజాముఖిదుర్వాసునత్తిలోత్త । మయలసుందోపసుందులమాన్యతార।
యబ్జుసారంగధరునిఁజిత్రాంగివలవ । వినమెమగలకునగుఁబెఱవెలఁదిమిత్తి॥ ౧౬॥

శా॥ ఔనానేసతివాదువేప్రమదరత్నాంగీననుందెల్పెదే।
స్త్రీనన్యన్వరియింపుమంచునిటునీచేష్టాప్తియిష్టాప్తిగా।
దానిన్నేనుగ్రహింతుభార్యగనిసుంద్యాగంబుగావించెదన్।
నానాగేహినినాయకాంఘ్రియుగళిన్వాలెంబతద్రంభనాన్॥ ౧౭॥

ఆ-వె॥ అంతఁగొంతవడికినామెదెల్వినిఁబొంది । చావిఁద్రవ్యభూతమేవెలువడె।
ననెడినానుడియిటనయ్యెనాపాపంబుఁ । చావుశాపమనియెభర్తనార్తి॥ ౧౮॥

తే-గీ॥ అతఁడనియెనవ్వుచుంజేసియంతనేడ్చు । చనుభవింత్రఘమునుఫలమనఁగవినవె।
పలికితహితంబుఁగల్గెశాపంబుమాన్ప । నాతరముగాదుమేలగుఁగాతనీకు॥ ౧౯॥

కం॥ అననీయాలదిగదయిఁక । ననునీపుట్టువునెట్టునాథగ్రహింతీ।
వనుడునతఁడనియెఁగూరిమి । ననునేకసతీవ్రతునిఁగనారియెఱుఁగవే॥ ౨౦॥

తే-గీ॥ ఆమగుపముక్తనాకుజన్మాంతరమున । భార్యయగుఁబద్మనానివృపాయనిన్ను।
దానిఁగూడనునేనన్నదయితయనియె । మంటినిప్పుడునీకృపఁగంటిననుచు॥ ౨౧॥

చ॥ ఇనుమునుగూర్చియగ్గికఁటయేర్పడుసమ్మెటపెట్లనంగనె।
ప్పినయలసామెతంగనితివేశ్యకునింపొనరింపఁబూనినే।
ఘనమగుహానిఁగాంచితినిగార్యముమించునటంచునామెము।
క్తనుగనికమ్మమున్ఘుకిగఁగావుసపత్నిగనాకునష్టనేన్॥ ౨౨॥

మ॥ అనఁగాముక్తగడుంగడుంగనలిరత్నాంగీస్వకీయాఖ్యభో।
గినినేనంచునెఱుంగఁజేసితిభళీకీడేలవాకొంటివీ।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

వనినట్లజ్జనినిష్టభంగమయినన్ బ్రాణేశుజన్మాంతరం।
బునఁ బెండ్లాడెదఁబద్మనామును పెనెవ్వంజొందిపోకాలునన్॥ ౨౩॥

శా॥ ఏమేమీయనె దేపాకాలుమనినన్నేఁబోదునాకంబెము।
న్నోముక్తాశుకివీవుగమ్ము మృతవై యుర్వీస్థలింబద్మనాఁ।
గామాస్థన్మణిశర్మకాలగుముఖోగ్రస్త్రీయననింద్యవా।
దౌమానంబఱమన్కియేటికన మేలంచద్దియుంబిద్దినన్॥ ౨౪॥

సీ॥ నీకతంబునఁగాదెనాకు బిల్వేశ్వరభక్తిశ్రీతనుమధ్యభక్తిగుదిరె।
నీవుముక్తగనాట నేనురత్నమనై తిగ్రంథముల్గామనకతలఁదెలుపు।
నీవుపాడఁగఁగదా కావింపఁబడెగీతకృతులుముక్తాంకముల్ గృతినుతములు।
నీపేర నేకదనిగిడెదుర్వాసుఁడేముక్తిజనకుఁడనుముఖ్యకథయు।
నీవుశ్రీవనిశ్రీవని నెమ్మిఁదలఁతు । వికృతిఘటపోడశదినాప్తివిడిచిపోతె।
మౌక్తికాలయమిదె రత్నమండపమిదె। ముక్తిమండపమిదెనీకుముద మొసఁగదె॥ ౨౫॥

కం॥ అనిరత్నశర్మముక్తం । బనవిపనవిమనమునఁగడుబడలుపడంగన్।
సునయుఁడుసుముఖుండనునొక । ఘనమిత్రుండింగితమునుగనియిటువలికెన్॥ ౨౬॥

తే-గీ॥ ముక్తయేచుమిశుకియనబొడమినిన్నుఁ । బొందనేరకశుకపురిఁబుట్టెపద్మ।
యనఁగనీచెట్టఁబట్టెనింపెనయుమయ్య । పూర్వవృత్తంబెఱింగింతుఁబొనరవినుము॥

శా॥ శ్రీరామామణికోడలింగనిమహాశ్వేతన్వచోదేవతన్।
సారానేతలవాకిటన్నిలిచె దేచాలుంబురేనీసతీ।
చారిత్రంబనిపల్కెనల్కమెయిభాషాయోషయోయత్తనే।
నేరన్నిన్నన శ్వేతకేతువెఱుఁగున్నీనాచరిత్రంబనన్॥ ౨౭॥

తే-గీ॥ అత్తకోడలినిశపించెనగుములంజె । వంచరుగుదెంచితుమియింపుమనుచుఁబుండ।
రీకుఁడొనరింపఁబ్రార్థనశ్రీకొడుకున । కిచ్చెశాపంబుమూఢుండవీవవుదని॥ ౨౮॥

కం॥ తరళికయత్తఱిననెసో । సిరియపరాధంబులేనిచెలువను జెలువున్।
దరితమనకశపియించితి । కరిపూజితవపుటఁగం బెగజధర్మమనన్॥ ౩౦॥

మ॥ కినుకన్భార్గవివల్కెనుల్కనహహాకీర్తింపఁగానెప్వనీ।
ఘనచాతుర్యముభార్యగాఁదరళికాకమ్మింకనీపుండరీ।
కునికిన్మర్త్యభవంబులన్సవతినీకున్నీమహాశ్వేతయాఁ।
గనెదన్మీనెనరంతనెంతయునువేడ్కంగాంచుఁడీయంచనన్॥ ౩౧॥

సీ॥ శ్రీపుత్రయోపుండరీకనీవయితయ్యరత్నచానుండనరత్నగుప్తుఁ।
డనరత్నవర్మనాఁగనురత్నశర్మయనంగఁదెల్పెదనునీవింగవినుము।
సుముఖిచింతామణిసుమతిరత్నాంగిగాఁదరళికభార్యనీకయ్యెనయ్య।
కుముఖిగాహేమగాఁగుమతిగాముక్తగానయ్యెమహాశ్వేతయాత్మదయిత।
యనినరత్నశర్మహాకపింజలమిత్ర । రత్నమాయటంచుఁబ్రతిభదనర।
సుముఖుఁగౌగిలించిమముశోకవారాశి । గట్టుఁజేర్పనీవుపుట్టితివనె॥ ౩౨॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ సుముఖుఁడు మీకిటు దెలుపుట । సుముఖుండను పేరు నాకు సొబగొందెను శా-
పము మీకుఁ దీఱెఁ బద్మా । స్త్రీ ముదంబిడు నానుజ్ఞానవృద్ధియని చనెన్॥ ౩౩॥

శా॥ ఆదిం దోఁచిన యర్థమే నిజముగా నాత్మన్ స్ఫురింపంగ నిః
ఖేదండై యలరత్నశర్మ సతినిం గీర్తించు రత్నాంగినిన్।
మోదంబారఁగ బద్మఁగూడి యలరున్స్వర్గందు చూడుం డనం
గా ధర్మజ్ఞుఁడు సాంఖ్యశాస్త్రగురుఁడై క్రాలెన్ శివాద్వైతియై॥ ౩౪॥

కం॥ నీవును దాదృశుఁడ వెయని । భావించితి గుణములన్ స్వభావము చేతన్।
గావున నురత్నవర్మా । యావితమున రత్నశర్మ వగుమనె మునినాన్॥ ౩౫॥

ఆ-వె॥ సంతసించి రత్నశర్మ యత్రికి ప్రమొక్కి । స్వామి మీదయ నిటశర్మ నైతి।
సాంఖ్యమే మొకో ప్రసాదింప నర్హులీ । రనియె నతఁడు గౌతము నడుగుమనె॥ ౩౬॥

కం॥ నేనెట గౌతముఁ డెటనో । మానీంద్రా నూడిక యెటు మాకొన గూడున్।
నానీకుఁ బుత్రజననం । బౌనంతట వానివలన నదియు ఘటిల్లున్॥ ౩౭॥

ప్రభాతవృత్తము॥ అనుచును వీడ్కొని - యత్రియేగెఁ జంద్రుం।
డును జనెఁ దండ్రికి - డుంబ్రణామ మోనాఁ।
గను జరమాద్రికిఁ - గల్యమయ్యె నంచున్।
వనజహితుండును - వచ్చె విచ్చెఁ దమ్ముల్॥ ౩౮॥

సీ॥ చింతామణియనివ చింతు రేలన మంత్రమనెడుఁ గర్ణామృతాద్యమని యెడును।
సుమతీయనెద రేమి సుమతి శతకము రత్నాంగి సారంగధరాంబికగద।
తలఁపమీ రేటికిఁ దరళికయని యనమించు మాడ్కి సుషుమ్న మించు ననును।
ముక్తావళిని నేల సక్తిఁ దలంతురు ముక్తావళి భజింప యుక్తముగద।
శుకియనఁగ నేల శుకమాత శుకియ కాదె । పద్మయంద్రెద్దిలక్ష్మి సంపత్ప్రదయదె।
హా మహాశ్వేతయం ద్రేమి యా కథ విను । మనుచు సుముఖి నిరత్నశర్మ యలరించు॥ ౩౯॥

మ॥ కవిరత్నంబనఁగ న్రచించి కృతులం గాంచెన్ యశోవిత్తముల్।
శివులం గూర్చి యొనర్చె గ్రంథముల నూలింగ్రాలెఁ దత్పుత్రుఁడే।
యవునం చెంచఁగ లోకు లెల్లెడల రాజాస్థాన విద్యాగురు।
త్వవిశిష్టుండగు రత్నశర్మ వెలసెన్ భాస్వత్ప్రభాభిఖ్యుఁడై॥ ౪౦॥

రత్నావళి॥ మగనికి వెగటుగ నాడఁగఁ గూడదు - మగువ యధర్మము వల్కినచో।
వగఁగుడి చెడి బహుభవములఁ గావున - భర్తకు భార్య యడంగియెయుం।
డఁగఁ దగుఁ బెద్దల మాటకు నడ్డప - డంగూడద నెడు సచ్చరితన్।
బాగడఁగఁ దగుఁగద రత్నశర్మకృతి - పుణ్యుల కెల్లఁ బ్రమోదదమా॥ ౪౧॥

అమృత వాహిని॥ ఈరత్నశర్మ సర్గంబు । నేరేని చదువ న్వినన్।
గూరంగలర భీష్టంబు । ల్వారల వ్వారి గారహిన్॥ ౪౨॥

ఇది, రత్నశర్మ సర్గము.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

రత్నాయన సర్గము.

సీ॥ ఆరత్నశర్మ శ్రీకైరవిణీపురిద్విజరాజనంగను దేజరిల్లఁ
జూడామణియ నెడి శూద్రకన్యక యెన్మిదేండ్లది యొక్కతె మెలమి నతని
నడిగెన కారాదు లక్షరాలేటికి నిన్ని యాక్రమమున నున్న వనుచుఁ
దోడనే తెలుపఁ బ్రత్యుత్తరముం దనకుం దోఁపమిని మదిఁ గందికుంది
బాహ్యపాండిత్య మేల కాల్పనె యనియతఁ । డాంతరప్రాజ్ఞతయె ముఖ్యమని యనికొని
ధ్యానముం జేసెఁ దనుమధ్యఁ గాను పుఁగనఁ । గాంతువని యాంతరజ్ఞాన కాంక్షనుండె॥

చ॥ అనువుగ లేఖనోపకరణౌఘము నారదుఁ డిచ్చినట్లు దాఁ
గనికల మేలు కాంచఁ బొడకట్టెను నెట్టన నాదయంత్రమో
యన శ్రుతిరత్నశర్మకు నుదంతలతాకృతి నాదమాదినం
తనుదదుదంత సూచకనితాంతరవంబున ఖండసంఖ్యలన్॥ ౨॥

కం॥ తనుమధ్యా తత్త్వనిధిన్ । ఘనకృతి సురభాష నతఁడు గావించి పఠిం
చెను విని సుబ్రహ్మణ్యుఁడ । వని సురుఁడు గన తని కొసఁగె వరవాగ్విద్యన్॥ ౩॥

ఉ॥ అంతట రత్నశర్ముఁడు దదాజ్ఞను విక్రమమాఘపంచమిన్ ।
సంత సమారఁ దిర్వలమునం దనుమధ్య సుభక్తి మ్రొక్కి యా
కాంత మహోపదేశమునఁ గాంచెను భార్గవకల్పవల్లిఁ దా
నెంతయు నిష్ఠతోడ జపియించెఁ దపం బొనరించెఁ బిమ్మటన్॥ ౪॥

మ॥ కలలో నొక్క శివద్విజుండు దనకుం గాన్పించి ప్రేమంబునన్ ।
లలితాకారములైన శ్రీనృహరిసాలగ్రామముల్ రెండిడం
బొలుపొందంగని తెల్పె మిత్రులకు నాతుల్వారు పుత్రద్వయం
బలరున్నీకు నృసింహయుగ్మమని రాహో యట్లె యయ్యెం గదా॥ ౫॥

సీ॥ ఆరత్నశర్మకు లాంగనారత్నంబు సుముఖి చూల్దాలిచి సొబగుమీఱె
సవితృగర్భ గనొప్పు శక్రాశకైవడి జరిగె నీమంత పుంసవనములును
బదపడి కాంచెను బ్రహ్మణ్యుఁ డారత్నశర్మను శంకరాచార్యశిష్య
నరసింహభారతీగురురాజకోటీర యుక్తఁ గానయ్యెఁ బుత్రోదయంబు
నగ్రజుండు పుట్టినప్పుడు ద్వైతిగా । మనిన తండ్రి మతము మాఱు ననియొ
తనియ నల్లములను ద్వైతుల ద్వైతులు । నుత్సవద్వయంబు నొనరఁ జేసె॥ ౬॥

మ॥ అదుకన్మోమున బాదిఁ బూసికొనినట్లద్దంబు నం గాంచిన
ట్లిది ధర్మంబగుఁ బూనుమంచుఁ దనునే రేరోమహాత్ముల్పదిం
బదిఁ దెల్పంగను దానుమైకొని తదభ్యాసంబునుం జేసిన
ట్లైదఁ దోఁపంగలలందుఁ బల్మఱు నతం డెంచెం గడు న్వింతగన్॥ ౭॥

కం॥ ఒనరిన ప్రస్థానత్రయ । మునకుం భాష్యములు పెక్కు పుట్టెని జమెదో
కనుఁగొన సాధన మెదియో । యని యాతఁడు రత్నశర్మ యనిశము వగచున్॥ ౮॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఉ॥ వేదములర్థవాదములువిస్తృతముల్విధోక్తియుక్తముల్।
భేదమభేదముందెలుపుఁబెద్దగనాగమముల్పురాణముల్।
రాదిదినిక్కమంచననఁబ్రబ్బువిరోధములేలబ్రహ్మసూ।
త్రాదులువైఖరీమహిమనానుగదావివిధార్థముల్గటా॥ ౯॥

కం॥ ఎదిమూలమొవైఖరికె । య్యదిసార్వజనీనముగసమార్థప్రదమో।
యదినిజమవుఁదనుమధ్యమ । సదయహృదయదానినాకుసమకూర్పవలెన్॥ ౧౦॥

ఆ-వె॥ కన్నతల్లిగాదెకన్నతండ్రినిఁదెల్పఁ । దగినదాటబ్రహ్మతత్త్వమునిజ।
ముగనుదెలుపవలఁతిజగదంబయనితను । మధ్యఁదలఁచెనతఁడుమఱిభజించె॥ ౧౧॥

కం॥ ఆరేయిగలనుగాంచెన్ । ధీరుండయిరత్నశర్మతిరువలమునన।
య్యారనుమునుదాఁగననిది । యారాద్రినినేకవల్లినంతంబగటన్॥ ౧౨॥

ఆ-వె॥ వైద్యనాథుఁడనెడుబ్రాహ్మణుండొక్కఁడు । జ్జయినినుండివచ్చిశర్మకప్పు।
డచ్చెరియముగామహాకాళికుంకుమం । బిచ్చెనగ్నిశిఖగనెడలఁదమము॥ ౧౩॥

చ॥ తలఁచెనురత్నశర్మమునుదానెవుడుంగననట్టిదేటికో।
కలఁగననయ్యెనయ్యదనఁగాళిగఁదోఁచనుగాంతుఁబోయియ।
ట్లలవడెనేనినుజ్జయినియందనువొందెడుకాళియద్దెయా।
విలసితకుంకుమంబుననుబేర్మినిఁబూజయొనర్చెదందగన్॥ ౧౪॥

కం॥ అనితలఁచితిరువలమునకుఁ । బనివినియటనటులెయేకవల్లింగాళిం।
గనుఁగొనితత్కుంకుమముం । గొనిపూజించెనుభజించెగురుతరభక్తిన్॥ ౧౫॥

ఆ-వె॥ అంతఁదోఁపనాత్మవింతగనేమేమొ । యతఁడుకైరవిణికినరుగుదెంచి।
యత్రివాక్యమెప్పుడలరఫలించునో । యంచునెంచుచుండనద్భుతముగ॥ ౧౬॥

హేమంతర్తువర్ణనము.

మ॥ చనుదెంచెంధనురంచితుండుమకరస్థాయత్పతాకుండుమ।
ర్త్యనుదద్దుర్మిహికేషునిర్దళితపాంథాంగుండునేమంతికా।
ఘననీరాజనరాజితుండుమఱియొక్కండొక్కమారుండనన్।
వణఁకంగుంభినిపంచమర్తువశరెంబంచాస్త్రిసామంతుఁడై॥ ౧౭॥

సీ॥ పుట్టినిల్లెడలఁడుబొమ్మతామరచూలివెన్నుఁడెన్నఁడుసాలువిడువకుండుఁ।
దోలుదాలుపుపులితోలునేనుఁగుతోలువదలఁడుచిచ్చుఁగన్నుదవినమఱి।
వేఁడివెల్గులఱేఁడుపేరెంబువాఱెడుసాంబరుండయిపగలఱఁగసరగ।
వేఁడివేలుపునిప్పవెలయునిగుఱుపల్వఁగప్పికొంచడఁగాఱుసెప్పనెడఁగ।
వైద్యుతాగ్నివార్తాశేషమైద్యుతియఱె । బాడబాగ్నియొయడుగంటెవార్ధినంట।
కతగనయ్యెనుమనుజులగతియిటులని । చెప్పఁదరమానెచలిబాదయప్పుడహహ॥ ౧౮॥

సీ॥ మగువలుమగలుదమకుఁగలచెలువంబుఁజీరలసొమ్ములఁజేరియొరులు।
చూడనట్లొరులవిసూడంగఁదామునుగైసేసికొనితమ్ముఁగాంచిమురుఁడు।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మరువముదవనముస్మఱికురు వేరును జేమంతులనుగూర్చి చేసెఁబూజ।
హితమతిననఁదగియిండ్లు వెల్వడిమరుతంద్రిలిర్నాళ్లనుతగునెపమునఁ।
జెలులతోగుడికేగిరి స్త్రీపురుషులు। చాయయద్దాలుగా నాత్మలేయడరిరి।
బత్తియెట్టిదొ వెన్నుఁడెప్పగిదిఁగనుసె। పగలుపత్తునురాపత్తుపరఁగెనిట్లు॥ ౧౯॥

ఉ॥ వేకువ స్త్రీలు పూరుషులు వేడుకనాడిమడుంగుగుడ్డలన్।
జోకనుదాల్చిబొట్టులిడిచొప్పడవేల్పులఁబూజనేసిర।
త్ప్రీకటభక్తిఁబొంగళులబాగుగమెక్కినుగంధమాల్యముల్।
వీఁకనుదాల్చిపొల్చిరిలవీరలువీరులు గెల్చినారనన్॥ ౨౦॥

చ॥ పలపలఁదెల్లవారఁదలవాకిళులంగయి నేసిముగ్గలిం।
పలరఁగఁబెట్టిగొబ్బిలిడియావయిగుమ్మడిపూలఁగ్రుచ్చిచె।
ల్వలుగనవృద్ధులెంత్రుగుహావర్ధితలింగములంచుఁగాముకుల్।
దలఁతురుమన్మథగ్రహవిలాసవిలాలసలంచుమించుగన్॥ ౨౧॥

శా॥ ఈగొబ్బిల్వయిగుమ్మడుల్వ్వదలఁగా నే పొందు నాపోల్కినే।
రాఁగాఁజేసెదనెండచేఁబిడకలోర్వంగా లెడుంగాకవే।
వేగంబొంకలికంచుఁదెల్పుననఁగా వే వెల్గువానింగనున్।
రాగాస్యుండయిమిత్రనామకులుక్రూరస్వాంతులిట్లుంద్రుగా॥ ౨౨॥

సీ॥ అవుడుస్వభాన్వబ్దమందుధనుర్మాసదర్శమునన్ భృగుతనయవాస।
రమున రేదొలిజామునమృగలాంఛనుఁడల్లమూలోడువునుగూడమదమెలర్ప।
బహుముఖిమైనట్టివై ఖరిచేసెుక్కవలననిల్కడలేనిభావమనఁగ।
రత్నశర్మయుసెుక్కరమ్యగృహంబుననుయ్యాలయందూఁగుచుండెనుండఁ।
దొడలపైనున్నమూఁడేండ్లకొడుకుసెుడివె। నాయనా గౌతముఁడుమునినన్నుఁజూచు।
చనెడు నానందరపొయనియనుచులేచె। లేచెప్రమొక్కెను మ్రొక్కించెలీలజనకు॥

చ॥ అచటికివచ్చెఁజెచ్చెరమహాతపుఁడాతపతేజుఁడైందవ।
ప్రచురవిభాత్ముఁడాత్మభృతభస్ముఁడునస్మరుఁడీశ్వరార్చనా।
రచితతదీయభక్తజనరంజనుఁడక్షపదుండుగౌతముం।
డుచలితశక్రుఁడున్విదితుఁడున్విదితావనిదేవశాత్యుఁడున్॥ ౨౪॥

ఉ॥ వచ్చియతండుమ్రోలనిలువంబడివెంబడిరత్నశర్మచే।
నెచ్చుగఁబూజలంబడసియెంతయుసంతసమొందిపొందుగా।
నిచ్చగనిచ్చిదీవెనలనెమ్మియెనీకునభీష్టమెద్దియే।
నిచ్చెదవేఁడుమన్ననతఁడెన్నెనుసాంఖ్యముమానియిట్లనెన్॥ ౨౫॥

మ॥ కలదొక్కండుదశత్రమైకదశవిఖ్యాతాఖిలామ్నాయభా।
వలసద్బోధకసద్బుధాంచితమహావాక్యప్రబోధోదయో।
జ్జ్వలమాబిల్వవనంబు తారకరసస్ఫాయత్త్వమేహ్యాపగా।
కలితంబింబగుతాళిబొట్టనఁగమోక్షశ్రీకనీక్షోణికిన్॥ ౨౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఉ॥ ఆయదిబిల్వకంబరయు నాకడఁ గాశికయేకవల్లియే।
నాయికయా కెఁగొల్వకజనప్రచయంబట నెట్టి సత్క్రియ।
ల్వేయిటఁ జేసెనేనియు ఫలింపవు నాకయు లేకయబ్ధిపై।
నేయనువొంది దాఁటనగు నెట్టుల చక్రరథప్రయాణముల్॥ ౨౭॥

ఆ-వె॥ తనకు నభిముఖముగఁ దనరించు శివునెది । యది శివాశ్వముదను నరయు వాని।
కభిముఖముగ నుండు నానందిభావమా । శివుఁడు గాకొరుండు చెప్పఁగలఁడె॥ ౨౮॥

ఆ-వె॥ అందువల్ల నందు నఖిలసిద్ధులుగల్గు । జపముఁ దపము యోగసరణిఁ గూరు।
వారికోటనీవు భార్గవకల్పవ । ల్లినిభజింపుమయ్య కనెదు సిద్ధి॥ ౨౯॥

చ॥ అనవిని రత్నశర్మ జగదంచితు గౌతముఁ గాంచి నేనటన్।
మును కొని చల్పి తిందపము ముఖ్యముగాఁగ జపించినాఁడఁద।
న్మనువును బాన్కిఁ దత్ఫలము నాకు లభింపకయుండు నూషరం।
బనఁదగె క్షేత్రమద్దియననమ్మునియిమ్మెయి నాడఁ గూడు నే॥ ౩౦॥

కం॥ నీ పూర్వభవాఘంబున । నా పట్టున నింత వట్టునందవు ఫలమి।
ష్టా పాపము దొలఁగెనగుటఁ । బ్రాపించెదు వేగఁ బూర్వభవకథ వినుమా॥ ౩౧॥

సీ॥ బిల్వేశదక్షప్రవేష్టోద్భవుండయి మౌక్తికుఁడను మునిమణియొకండు।
రత్నర్షియనఁ దాను బ్రథితుఁడవుటఁ జేసె బిల్వేశురత్నేశవిశ్రుతునిఁగఁ।
బొందియా దూర్వాసముని పుత్రి ముక్తనమ్ముక్తిముక్తియె యని మోహమొంది।
ముక్తర్షియే యనముక్తర్షియై మఱి ముక్తదేవుండయి ముక్తదేహుఁ।
డయ్యె రత్నాయనుండన నవనిఁ బుట్టెఁ । గొల్చె బిల్వేశురత్నేశుఁ బొల్చె సాంఖ్య।
విజ్ఞుఁడై యోగియై యుండె బిల్వవనము । నందతఁడె నీవు సందియమందవలదు॥ ౩౨॥

తే-గీ॥ ఏకవల్లిఁగులేశ్వరి నెలమిఁ గొలువ । మిని భవాంతరమున రత్నమును మఱచితి।
వైన రత్నేశ్వరుండగు నల్ల బిల్వ । పతినిఁ గొల్చుట చేర రత్నపదుఁడవైతి॥ ౩౩॥

ఆ-వె॥ రత్నదాసుఁడనఁగ రత్నగుప్తుఁడనంగ । రత్నవర్మయనఁగ రత్నశర్మ।
యనఁగ నలుతివయ్య యల్ల దుర్వాసుఁడు । మౌక్తికువలె నిన్ను మనుమనెఁగద॥ ౩౪॥

సీ॥ రత్నము శైవమంత్రము గుప్తమె యటఁగీవు రత్నాయనుఁడవౌ మరత్నశర్మ।
రత్నము బిల్వేశ్వరచరిత్రము వుగోప్యతరమని దాఁచితి తనరనీక।
రత్నము సాంఖ్యశాస్త్రము గోప్యతమమని చెప్పవై తెటువంటి శిష్యులకును।
గాపునఁ బుట్టితి వీవిలనిఁక నేనిఁ బ్రకటింపుమీ నీ జనికి ఫలములు।
ప్రకటనము సేసిన న్నీకుఁ బ్రత్యవాయ । మొదవదుత్తమసుకృతమా సెనరుముక్తి।
పరఁగు రత్నాయనుఁడు సాంఖ్యగురుఁడనఁగను। వెలయు రత్నేశుఁడన జగద్వినుతుఁడవయి॥

ఉ॥ ఏమఱి తథ్యయిజ్జని నెయెంచు నినుస్దసుమధ్యమాశ్రితుం।
డామహనీయుఁడీతఁడని యాడఁడె యీఁడె నృసింహభారతీ।
స్వామి ఫలద్వయం బెలమి సత్సుతయుగ్మముగల్గు నీకటం।
చామెయిఁ గాంచ వేకలన హాశివ దత్తనృసింహమూర్తులన్॥ ౩౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ అనిమఱిగౌతమమునిరత్నశర్మతోన నేఁజోళునకును ధాన్యముఁగొలుచుటఁ।
గొత్తశందాసనియత్తఱిన అవవారనిరిబిల్వేశ్వరునయ్యభిఖ్యఁ!
బరఁగుశివద్విజవరుఁడొకరుఁడుదీక్షితుండయిశివయోగధూర్జటియన।
వేనవేల్శిష్యులతోనెందుఁగడుగౌరవంబుఁగాంచెనుబిల్వపతిసమర్చఁ।
గంజశిఖరిసమాధిస్థకలనఁబొందెఁ । గొమ్మకొండనృసింహాఖ్యఁగొఱలెయతిగఁ।
బుత్రుఁడయ్యెనునీకునస్పొబ్చికనియె । సద్గురువరోపలబ్ధినశాపుఁడితఁడు॥ ౩౭॥

కం॥ నీసతిసుముఖిసుతార్థము । గానేవించెన్సుభక్తిజ్ఞానాంబనుద।
ద్భాసురఫలమీజ్యేష్ఠుఁడు । నీసూనుఁడుజ్ఞానియగుచునెగడెడుఁబుధమిక॥ ౩౮॥

కం॥ నీవత్తనుమధ్యనుశ్రీ । దేవిన్సేవించినావుధృతిబహుకాలం।
బావరదఫలమిడెడునీ । కావిర్భూతుఁడుకనిష్ఠుఁడాత్మజుఁడినుఁడా॥ ౩౯॥

సీ॥ ఆదిభరద్వాజునంతనంగిరునివిశ్వామిత్రునత్రినిఁజరణనయను।
ననుఁగనుంగొంటిరత్నాయనుండగుచున్నవాఁడవునీకిఁకవలయుబ్రహ్మ।
యతఁడెజగద్గురుఁడాబిల్వనాథుండుపంచాననుఁడుగఁగాన్పించెనింక।
షణ్ముఖుండుగఁదోఁచుషష్ఠముఖమునీవుగాంచెదుప్రజ్ఞానఘనుఁడవౌదు।
వరయఁబ్రజ్ఞానమామంత్రమగునురత్న । మదియెప్రాసాదమందుపైనమరఁదోఁచుఁ।
దానెతారకకలశంబుదానిఁగాంచి । తనరురత్నేశుఁడుగననిచనియెనుముని॥ ౪౦॥

సీ॥ ఆరాత్రియేస్వప్నమందతనికినొకశైవద్విజుండుసంజ్ఞానముఖము।
నగుచుఁగల్యాణాంతమగువేదమంత్రంబుఁబలుకుచునీవాళిపళ్లెరంబు।
నిచ్చెఁగప్రపుదివ్వెయెత్తరంబుగనందువెలుఁగజ్యోతిర్లింగవిలసితముగ।
గన్నెరుపూదండసన్నుతప్రాసాదమంత్రజపాక్షదామముగనుదగఁ।
బరఁగుముక్కంటిపంటిచిప్పలునిగూఢ । తత్త్వమునువ్యక్తమునుజేయఁదనరుబూది।
ప్రోవుభగవద్గుణౌఘంబుఁదీవిఁదెలుప । నిష్కమొక్కటిసాంఖ్యసన్నిధినిఁజూప॥ ౪౧॥

మ॥ మునివాక్యంబుఁదలంచియాతఁడతనిన్ భూతేశుఁడాబిల్వనా।
థునిఁగానెంచినమస్కరించికనెఁజేతోవీథిఁగప్రంపుది।
వ్వెనునందుండెడునిష్కమందుఁదగఁగాన్పింపంగనామార్గదా।
యినిసంఖ్యాత్మికగాఁగఁ మొక్కెమఱియయ్యెన్సాంఖ్యవిద్యార్థిగాన్॥ ౪౨॥

చ॥ తొలుతనువానికిన్మదినిఁదోఁచెనువింతగబిల్వనాథసాం।
ఖ్యలసితదీపికార్చనమయందునశైవషడర్ణమంత్రము।
జ్జ్వలముగసర్వమూలమయిసంఖ్యలవర్ణములందుఁదారకం।
బలరనెగిన్నమస్తమతజాంచితమూలముముత్తెఱంగులన్॥ ౪౩॥

సీ॥ గాయత్రిద్వాదశఖండాత్మకముపరహంసపరమహంసులలరఁబొలిచె।
మఱిజీవదేవైక్యమఱిముఱిదెల్పెనువేదమాతృకగఁబ్రాసాదయుక్తి।
వ్యాహృతులైదెల్పెనుబ్రాసాదమంత్రముల్ స్వీయాక్షరములచేసిద్ధముగను।
బ్రణవంబెఱింగించెఁబ్రాసాదమునుదారకముస్వార్థమదియెసత్యమనిమొనయ

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

నిట్లుతత్త్వనుసత్తునోంకృతియనాత్మ । తత్త్వములఁదెల్పనాతండుతాత్త్వికుఁడయి।
సత్యమద్వైతమూఁదత్సాధనంబు । సాంఖ్యమని పూనిపరికించెసముచితముగ॥ ౪౪॥

సీ॥ వేదముశివమనివిశ్రుతిఁగనుటచేననుశివోఽహమ్మనియాగమమును।
గానశివాద్వైతమానుబ్రాథమికంబుఋఙ్ముఖ్యవేదాఖ్యలెననితెలియ।
ననునోంనమశ్శివాయయనికావుననంతశివవిశిష్టాద్వైతముద్వితీయ।
మామ్నాయములునాలుగాఖ్యహ్రీమనశాక్తమతమేచెవైష్ణవమతముహరిగ।
నవలవేదాదియోంకృతిసోఽహమనెడు । ఋఙ్ముఖంబులుజీవదేవైక్యబోధ।
కంబువేదంబనుచునుయోగంబుప్రబలె । స్వానుభవమునఁగర్మమద్వైతముపద॥ ౪౫॥

సీ॥ జ్ఞానప్రధానమైకలిగెనద్వైతంబుప్రజ్ఞానమేబ్రహ్మపదమనుచును।
సోఽహమనంగదాసోఽహమంచునువిశిష్టాద్వైతముబ్బైభక్త్యతిశయముగ।
వెలయఁగవేదముభేదార్థమేయనిద్వైతమువ్యవహారరీతిమెఱసె।
సాంఖ్యమూలముగాకస్వాభిమతంబుగఁబ్రబలెనద్వైతేతరమతశతము।
పరమహంసులనుటపరఁగునద్వైతిస । న్యాసులనుయథార్థములరుటనట।
ద్వైతిమస్కరులనుబరమహంసులనుట । గాంచనేతిబీరకాయయయగు॥ ౪౬॥

కం॥ భూతలమునందుమాయా । మాత్రమిదంద్వైతమనుటమఱియారయన।
ద్వైతంపరమార్థతయను । టీతఱిగుఱిపడెనటంచునెంచెనతఁడెదన్॥ ౪౭॥

సీ॥ జీవదేవాభేదసిద్ధాంతమొనరించెశివవిష్ణ్వభేదంబుఁజెప్పెనొప్ప।
శంకరుండైమొక్కసాధువుల్వినఁగనునారాయణయటంచునలరఁబలికి।
శంకరనారాయణాంకుఁడొక్కండనెమఱిశివోఽహమ్మనిమహిమఁదెలిపె।
నద్వైతమతముసత్యమనిబోధింపించెమధ్యార్జునేశుచేమహిజనులకు।
నతఁడెసాంఖ్యవిజ్ఞుఁడగునుసర్వజ్ఞుండు । శంకరుండతండెశంకరుండు।
నాజగద్గురుండునతనిదేభాష్యంబు । సాంఖ్యసమ్మతమ్ముసత్యమరయ॥ ౪౮॥

కం॥ అనినిశ్చయించితన్మత । మునఁజేరఁగఁగోరెఋషీరమునఁజక్కరనాఁ।
గనురత్నాకరమునశు । క్తినిఁబొందెడుస్వాతిచినుకుతెఱఁగొనరంగన్॥ ౪౯॥

కం॥ శాంకరమతతత్త్వంబుం । బొంకముగానరసియాద్యముగనలరుసురే।
శాంకితశృంగేరిపీ । ఠాంకజగద్గురునిమతమునభ్యర్థించెన్॥ ౫౦॥

సీ॥ అందుశ్రీసచ్చిదానందశివాభినవనృసింహభారతీస్వామిస్వగురు।
ప్రీతిపాత్రుండనిప్రియముమైద్వైతపంజరబద్ధముక్తునిఁజలుపనతనిఁ।
దారణాషాఢాసితవరపక్షంబునంబంచమినిన్భానువాసరమున।
నద్వైతిఁగావించెనాతఁడైద్విజరత్నమంబికాకరరత్నమయ్యెసాంఖ్య।
ఖనినినద్వైతమనురత్నమునుగనుటను । ఘనతనద్వైతిరత్నమీయనయనఁదగె।
నంతనారత్నశర్మరత్నాయనుఁడను । ఋషిగనామెనుమార్గదాయినినిజేసె॥ ౫౧॥

శా॥ ఆరత్నాయనమానికత్తఱిద్వితీయాత్మోద్భవుండొక్కఁడిం।
పారంగల్గినృసింహరుద్రులయభేదాప్తిన్నిజాఖ్యాద్వయిన్।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీరంజిల్లఁగఁ దెల్పె బిల్వపతికిన్ శిష్యుండెయాతండ్రి వా
లారన్ శంకరశిష్యుఁడయ్యెఁ దదభేదావాప్తియర్థంబొకో॥ ౫౨॥

లఘురత్నావళి॥ తాసమకూడినయక్షరసాంఖ్యను - ధారసముం దానెకఁడే।
గ్రాసముగాఁగొనకెల్లరకిడుటవ - రంబని సంస్కృతభాషన్।
జేసెనతండలమార్గదాయినిని - జెప్పెఁదెనుంగునసారం।
బాసువర్ణమణిమాలికఁ జెప్పెద - నారయుఁడీరుదగంగన్॥ ౫౩॥

అక్షర సాంఖ్య శాస్త్ర సంగ్రహము.

సువర్ణ పద్య రత్నమాలిక.

౧॥ ఆదిమధ్యాంత్యశూన్యము పూర్ణమోంకృతియగు నుశబ్దబ్రహ్మము దెశివోహ-మనఁగ వాక్కు।
వాగ్భేదములు నాల్గుపరయుఁ బశ్యంతి మధ్యమ వైఖరియనంగనవియె సంగు-నరయంగన్।
బరజ్ఞానమాత్రయాఁ బశ్యంతి నాదాత్మికయపు మధ్యమ సంఖ్యగాఁగనఁబడుఁ-గాంచవ
వర్ణస్వరూపయౌ వైఖరివివిధభాషాకారగాన సత్యంబు దానె-యగునెటులన్। [లెన్।
సంఖ్య సర్వత్ర సమమాటసత్యమగును - సంఖ్యలచేఁ।
గలుగుటను సత్యమగును సాంఖ్యంబు దానఁ - గలిగినవే।
వర్ణపదవాక్యములు సత్యభావదములు - వంద్యములౌఁ।
గనుక నక్షరసాంఖ్యముంగ అవవలయు - జ్ఞానముకై॥ ౫౪॥

౨॥ జ్ఞానంబు బిందువుగానెప్పనాదంబు నవఖండమయి నుఱెనవమము పుచు-నవునోమని।
బిందువు సున్నయై పృథు నాదఖండముల్ సంఖ్యలు తొమ్మిదై సర్వగతఁబ్ర-శస్తములై।
యాపదియంకముల్ హస్తాంగుళుల నెన్నఁబడెడును గుడినుండి యెడమకొగిని-గడఁగికనన్।
దగును గేలొమ్మి డ్పెయాఁ దాదశాంగుళమనఁ జనుదశార్థంబు ప్రాసాదమనువు-సాధువుగా।
మది శివాయయన్నఁబదియవుఁ గూడంగఁ - బదిగూడంగ।
నోంనమాయని యగునెగిఁ గనుమిదె - యొప్పఁగదా।
లోకయాత్రకిద్ది ప్రాకటమార్గమా - శ్రీకరంబ।
కానఁగంద్రులేచికరయుగంబుఁ-గడుహితంబ॥ ౫౫॥

౩॥ ఆదినోంకారంబు నందవర్గము పుట్టెనైదు తొమ్మిది మొత్తమైన లిపుల-నంతనాను।
నవనవార్ణములనుద్భవమందెఁ గటవర్గములు ఙనల్ మద బిందువులుగనెగిని-విలనిలుఁగా।
పంచాక్షరములలోఁ బరఁగుపవర్గంబు మాక్షరంబునఁ గల్గెనట శివాయ-యనుటవల్లన్।
గలిగెనష్టాక్షరకలితంబయియవర్గమావర్ణములునల్వ్వై దవుర్ శి-వోఽహమనన్।

లఘురత్నావళి॥ అలరత్నావళియే గురువెడలుట - నంతమునను లఘురత్నా।
వళియని పలుకంబడుఁబదునేడిట - వళియొప్పెడునప్పగిదిన్।
దొలుతను మాత్రలు పదునాఱగుమఱి - దొడరెడు ద్వాదశమాత్రల్।
గలయఁగనిరువదియెనిమిదిమాత్రలు - గాదెహరిహరైక్యంబే॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

బుశిలురలతుల్యములుగ గ్రహింపఁబడెడు - నెన్నఁడిని కలఁ।
మానుస్వారమువిసర్గహానుహాను - లీనములే।
యవిస్వరానుగములుగాననంకములను - నందవిటఁ।
వేఱుగానున్న నేలెక్కఁబెరయుస్వరము - విదితముగా॥ ౫౬॥

౪॥ ఒకటిత్తొమ్మిదభేదయుక్తిలావలెమూడుగానాళకారంబుగణనయందుఁ-గనుఁగొనంగ।
ఱాక్షరమొండు రెండాఱేడుదొమ్మిదిపదిపదకొండునాఁబరిగణనను-బరికింపఁగ।
సామాన్యముగనానుసంయుక్తమగునక్షరంబునందుదదివర్ణంబులెక్కఁ-బంబునింక।
నాద్యమావర్ణంబునగుగ్రాహ్యమువిశేషముగనెక్కఁడనులెక్కమొనయువర్ణ-ములునన్ని
నక్షరాభేదములనుబ్రత్యాహృతులను - నంకెలకా। [యు।
నంకపథమాద్యమాశైవమక్షరాధ్వ - యాద్వితీయ।
మదియెవైష్ణవముభయాధ్వమానుశాక్త - మంకములఁ।
గదురవ్యత్యాసమనుగ్రమగ్రహణముదగు - గనఁగసిద్ధి॥ ౫౭॥

౫॥ సంఖ్యలైదుదెగలఁజనుగ్రహింపఁగనవివరింతుఁగ్రమముగాఁబ్రవిమలమతి-నవధరింపఁ।
జెలఁగునేకాదులుసిద్ధములై ప్రసిద్ధములవుస్థానసంఖ్యమహితములు - నమరునిఁకఁ।
శతసహస్రాదులువితతార్థములునుప్రసిద్ధముల్వర్ణపదేద్ధములవు - నుద్ధరింప।
సాధ్యముల్నివయనఁజనునలువదియైదుపదకొండు రెండివిపరువడినిటు - పరఁగుచుండుఁ।
గన్నసంఖ్యావళులుపృథక్క్రమసమములు - గనుమఱియుఁ।
విషమములునువిశేషముల్వేలయునైదు - విధములుగాఁ।
బ్రకృతులౌఁబదియంకముల్పదియవదయి - పరఁగుచున్న।
వికృతులోయష్టవిధములై వెలయువాని - విస్తరింతు॥ ౫౮॥

౬॥ ఆదిసంకలనమువ్యవకలనముగుణకారంబుమఱిభాగహారమునెగి - నారయఁగా।
వర్గంబుమఱియునువర్గమూలంబుఘనముఘనమూలంబనంగఁదగుఁగ - నంగనున్న।
వలయుచోగ్రహియింపవచ్చువిచ్ఛేదంబుదానిచేఁగలుగుఁదథ్యంబుగాను - దక్కవయే।
నొక్కటిఁగూర్చుకోనెప్పుడుసిద్ధిసిద్ధించునందాఁకదల్సిద్ధియన్న - దేవజీవ।
భేదరాహిత్యమద్వైతమాఁదగంగ - వేదములీ।
యర్థముంజెల్పుసోఽహమోమంచునాది - నాగమముల్।
దారకమునుశివోఽహమంచౌరభేద - దారకముల్।
సారమక్షరసాంఖ్యశాస్త్రమిదిటులను - జ్ఞానదమా॥ ౫౯॥

౭॥ సంఖ్యలక్షరములక్షరములుసంఖ్యలుగామాఱిసత్యంబుఁగడఁకఁదెలుపుఁ-గడునరయఁ।
బదములుసంఖ్యలైపదములైసంఖ్యలుసత్యమానర్థంబుసరవిఁదెలుపు-సాంఖ్యమునఁ।
సత్యంబెఱుంగనాసాంఖ్యంబెసత్యమాఁగావుననేసర్వకర్మములఁద-గనుసంఖ్యలఁ।
గల్పించిరటుమంత్రకాండంబుసంకేతపదములక్షేత్రదైవతములమదిఁ-బాఁదుకొనఁ।
మునుమునులుసూత్రకర్తలుముదమునబహు-ముఖములచేఁ।
దనరుచుండుశాఖావిభేదములుపెక్కు-దానొకఁడే।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మూలమగుటనుబరమార్థమున ను భేద-ముగలుగంగ౯।
జాలదరయంగవలదెవిజ్ఞాన మొదవ-జ్ఞానులాగి౯॥ ౬౦॥

౮॥ మానసవిషయమాధ్యానంబు వాగ్విషయంబౌనుమంత్రంబిఁకంగవిషయ-మానసనాది।
త్రికరణైక్యాప్తిగాబుషికల్పితముధర్మ మెఱిఁగియట్లొనరింప నెసఁగుసిద్ధి-హితమిదెకా।
యరయకయెునరించుటంధత్వమని వేఱుగాఁబల్కవలయు నేకనుటకిదియె-కన్నుగదా।
సాంఖ్యమీయదెతెల్పు సత్యమిందున నైసంఖ్యావంతులై సాంఖ్యులగుదురుబుషు - లారయఁ
గార్యకారణసంబంధకలనగురువు-గదయిదగు౯। [గనె।
బండితంమన్యతాధ్వాంతచండభాను-మండలంబు।
సత్యజిజ్ఞాసుసద్ద్విజచంద్రమూర్తి-జ్ఞానసుధ౯।
సాంఖ్యచాతకజలదంబు సత్యమిదియె-సాంఖ్యమగు౯॥ ౬౧॥

౯॥ పలుకఁజత్వారివాక్పరిమితాయనిబుషుపరికించికనఁగదా బ్రాహ్మణతయుఁ - బ్రాజ్ఞత
గలుగునుదత్పరాదులమూటిఁగనఁగోరబిల్వాంబఁదనుమధ్యబిల్వనాథు-విశ్వనాథు। [యుఁ।
సేవింపవలయు ససిద్ధించుఁదత్కృపఁదత్త్రియమునుజగత్త్రియమనఁగను-దద్దయనే।
ప్రాసాదతారకభాసురమూలమానక్షరసాంఖ్యమీయదియుపజ్ఞ-మయిస్ఫురింపఁ।
బ్రబలిరత్నశర్మరత్నాయనుండన - బ్రహ్మర్షిగ।
మహినిసాంఖ్యరత్నమాలికనిటు - మానవాళి।
కొప్పగించెఁగొన్నను త్తముల్సివసిద్ధి - నెందుచుంద్రు।
శివరహితులుజనులుచెందరెందు - శివమిదియా॥ ౬౨॥

తే-గీ॥ రత్నమీసాంఖ్యముగ్రహించుయత్న మెఱిఁగి।యోంద్రపెట్టైనుగాడిదలాన రెనుశుభ।
శకునముగనంత వెలసెఁజిలుకలపలుకు । లనుచుఁదనుమధ్యబిల్వేశ్వరునిఁగనియనె॥

తే-గీ॥ చిల్కలవియాటఁగనుహంససింహములుగ । గండభేరుండములుగవిజ్ఞానులుబుషు।
లుగనుశివులుగననిసాంఖ్యముఁగడుఁబొగడె । బిల్వనాథుండుతనుమధ్యవినుతిసేయ॥

కం॥ ఆకాపిలసాంఖ్యంబనఁ । బ్రాకటముగశంకరోక్తిబాహ్యమిదన్న౯।
శ్రీకరమక్షరసాంఖ్యము । లోకనుతముశంకరోక్త్యలుప్తాత్మంబౌ॥ ౬౩॥

రత్నావళి, షట్పది.

భాసిలునాదబ్రహ్మంబనియెడి - బ్రహ్మాండమున న్సాంఖ్యరవి।
శ్రీసన్నిధిశబ్దబ్రహ్మంబను - ఝరిగోళము వెలిఁగెడునందు౯।
వానిగబహుభాషామతములుగహ - నంబులుసంస్కృతమతవనిలోఁ।
బ్రాసాదంబౌప్రైఁదారకమది - పరమార్థముప్రాప్యముశివహా।
నీసాంఖ్యమునరథాంగములలరెడు - నింపఱకున్నెదివాంధంబుల్।
మీసరముగఁగించిజ్ఞ్ఝలువిజ్ఞులు - మింత్రెయసంఖ్యావంతులిల౯॥ ౬౪॥

రత్నావళి, షట్పది॥ రత్నావళిషట్పదియొప్పెడునెక - ప్రాసంబునఁగాల్లాఱానర౯।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ అడుగు మెట్టగు భక్తియది మెట్ట మొదటిదియై పైదిసోపానమౌను గర్మ।
వాదిమతంబంధమీఁదిది జ్ఞానంబు శిరమువంటిది కర్మశిథిలబుద్ధి।
దంబ్రబుద్ధులకుంబైది మహితంబు యోగంబు నైష్కర్మ్యముండుఁ బైన।
నానందమందు పైనలరెడు బ్రహ్మంబు సాయుజ్యదము శివచంద్రశాల।
యదరి పెరుగునహంకారమడవిఁ దడవి। కొట్టి జిజ్ఞాసయను గండ్రగొడ్డలిగొని।
సాంఖ్యవిజ్ఞానసరణినిఁ జక్కఁబెట్టి। కొనిచనన్ శివసౌధంబుఁ గనఁ జొరనగు॥ ౬౭॥

సీ॥ పాశాంకుశములెయొప్పఁగ శంఖచక్రములుగ వరాభయదములగు కరములు।
తలగడఁగాల్కడఁదగు దిండ్లుగాఁ బైఁటకొంగు పడగ దారిగొడుగు పడక।
చెన్నుగాఁగుచయుగి శ్రీవత్సకౌస్తుభగతిగఁ జామరలిడు కమలవాణి।
సిరి పుడమిగఁ బాదసేవ సేయఁగ నిల్చియున్నయత్తనుమధ్యపన్నగేంద్ర।
శయనుఁడైనయనంతుఁడెయయి కనఁబడుఁ। గందుఁడే బమ్మయోయనికనియతండు।
మేలుకనె మేలుకనెఁ దత్త్వమౌళిఁ గనియె। నునుయె విష్ణుండటంచు వేదమున నుగని॥ ౬౮॥

రత్నావళి, ద్వ్యావళి.

అంతంగ్రమముగసాంఖ్యజ్ఞానం - బభివర్థిల్లందనుమధ్యా।
కాంతునిబిల్వేశ్వరునెల్లప్పుడు - స్వాంతమునందుస్మరించుటచే।
నించించుకగనుదక్షేత్రంబుమ - హిమముహిమర్తువుతుదసెగిఁగా।
న్పించువసంతముకైవడిఁదోఁపఁగ - వివిధకుసుమఫలములవలెనే।
యెంతయువింతగనామ్నాయపురా - ణేతిహాసయామళగతముల్।
చింతామణులనఁగథలుంబ్రకృతో - చితములుపెక్కులవేయొదవన్।
వినఁబడునాదంబునకుందోడుగ - బిందువువిధుబింబంబువలెన్।
గనఁబడఁదనంతనెందేనంతటఁ - గలనేనిమదిందోఁచినదే।
యరయఁగనిజమగుచుండుటనవుడిటు - స్వానుభవంబెప్రమాణముగాఁ।
బరమకథాకుడ్యంబున్రంభా - పలీసుపద్యస్తంభంబున్।
నవఖండద్వారాన్వితముంధ్వని - నవ్యాచ్ఛాదనకలితంబున్।
శివమన్వక్షరకత్ర్యోషట్కము - శివరూపసువర్ణేష్టకమున్।
భాసురపదవేదీయుక్తంబున్ - వాక్యసుసోపానాంచితమున్।
శ్రీసముదారాలంకారరస - స్ఫీతముఁజిత్రవిచిత్రంబున్।
పుణ్యవితానమునక్షరసాంఖ్యను - పుష్టవిశిష్టసువిష్టరమున్।
గణ్యాగణ్యగుణాత్మకతోరణ - కమనీయమురసికేడ్యంబున్।
దారకకలశముదారధ్వజమును - ధర్మాద్యర్థపదార్థమహా।
దారముబిల్వారణ్యచరిత్రా - కారముఁబ్రాసాదవరంబున్।

రత్నావళి, ద్వ్యావళి॥ రత్నావళియర్థము వేర్వేఱయి - రంజిలఁగం ద్వ్యావళియననా॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

యత్నములోఁ దన్నిర్మించె హరిహ - రాద్వైతము దెల్లముగాఁ గన్ ।
రత్నాయనుఁ డర్పించె సుభక్తిం - బ్రహ్మంబునకు న్నృసింహునకున్ ॥ ౬౯ ॥

రత్నావళి.

కులదైవము నెడఁ గూడదుపేక్షయుఁ - గొల్వక యుండుట గీడగువై ।
ఖరి నే సత్యముఁ గాంచన శక్యము - గావున నక్షర సాంఖ్యంబున్ ।
బొలువుగ శ్రీతనుమధ్యమ దయచేఁ - బొందుట మేలని బోధించున్ ।
విలసిలు రత్నాయన చరితంబిది - పెంచును బుద్ధుల కుద్ధవమున్ ॥ ౭౦ ॥

అమృతవాహిని॥ ఈ రత్నాయన సర్గంబు । నే రేని చదువ న్విన్నన్ ।
గూరంగలర భీష్టంబు । ల్వారు మింతురు సాంఖ్యులై ॥ ౭౧ ॥

ఇది, రత్నాయన సర్గము.

రత్నేశ సర్గము.

శా॥ ఓంకారం బఖిలంబు బ్రహ్మమను చాయోగీట్టు రత్నాయనుం ।
డోంకారార్థ మెయా శివోఽహమనుచు న్నోత్సాహుఁడై కాంచి తా ।
నోంకారంబుఁ దదర్థము న్మదిమహోద్యోగంబున న్నిల్పి కొం ।
చోంకారంబుగ నయ్యె రత్న మది గాయొప్పొందె రత్నేశుఁడై ॥ ౧ ॥

మ॥ నవసంఖ్యల్ ప్రణవాంశముల్ ప్రణవమోనల్వొందు వ్యుత్పత్తిమై ।
నవసంఖ్యావళిచేఁ బ్రకృష్టమగుట న్నత్నంబవే రత్నముల్ ।
శివముల్సంఖ్యలు గూడఁ దొమ్మిదియు నోలిన్నల్వదై దాటచే ।
శివమోంకారమదే శివోఽహమని యెంచెం గాంచె సంఖ్యార్థమున్ ॥ ౨ ॥

మ॥ మనువర్ణంబులు నల్వదేను శివముల్మానంగ బుక్కున్ క్షశల్ ।
గననాద్యాంతిమవర్ణముల్గలయఁ గాఁ గాదే యహమ్మంచుఁ గా ।
పున నా సత్యము వర్ణతత్త్వము పొరింబొల్చున్ శివోఽహమ్మటం ।
చును రత్నాయనుఁ డాత్మ నారసి కడున్ శోభిల్లె రత్నేశుఁడై ॥ ౩ ॥

మ॥ శివమా వేదము తా శివోఽహమని వీక్షింపించు స్వీయాఖ్యగీ ।
తవచించు న్నగుణంబు వేదమనిని స్త్రైగుణ్యతం గాంచుమం ।
చువచించుం గద బ్రహ్మసూత్రము శివసూత్రాళింపదోంకారమున్ ।
శివభక్తుండు శివోఽహమంచ తఁడు కాంచెన్నెంచె రత్నేశుఁడై ॥ ౪ ॥

ఉ॥ వాఁగులు వంకలుం గలసి వాఁకలుగా నయి వార్ధిఁ గూడునా ।
లాగున నన్ని ధర్మములిలన్ శివధర్మముఁ దెల్పియా శివున్ ।
బాగుగఁ జేరుఁ జేర్పుఁ దదముఁ బట్టిన వారిని నిశ్చయంబుగా ।
నాగమమోం శివోఽహమనునంచ తఁ డెంచెఁ గ్రహించె దత్త్వమున్ ॥ ౫ ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

చ॥ యమనియమంబులేటికిషడంగమెయోగమగుఁ షడర్ణమం
త్రముస్ఫురియించుమూలమయి దానఁబ్రధానమవున్శివాభిధా
నమదిశివోఽహమంచనఁగనంగను గావునయోగమన్ననిం
పమరుశివోఽహమంచు వెలయంగ్రహియించెనతండుతత్త్వముఁ॥ ౬॥

పృథ్వి॥ శివోఽహమనఁగానగుఁ - శివతరంబు సత్యంబుగా
నవుంగలయనున్నయ - ట్లవిపదంబులు రెండుగం
బ్రవర్తిలఁగఁగూడఁగా - వఱలుదారకంబంచుఁద
చ్ఛివప్రవణుఁడెప్పుడుఁ - శివశివోఽహమంచుండెడుఁ॥ ౭॥

పృథ్వి॥ శివాయనమ ఓమనఁ - శివమెయానుబ్రాసాదమం
చువాఁడుదలఁచుంజపిం - చునుభజించురత్నేశ్వరుఁ।
దవఁ శివతరాయచోం - నమయనఁ శివోఽహమ్మటం
చువానిఁగ్రహించియెం - చునుస్మరించురత్నేశుఁడై॥ ౮॥

కం॥ శివపదమేయరయంగఁ । శివోఽహమనియర్థమిచ్చు శివునింజేయుఁ।
శివశివశివపదమునకెన । శివపదమేయవునవునొకొ శివుఁడతఁడొకఁడే॥ ౯॥

కం॥ రత్నమునవార్ధకముల । ద్రత్నముమూలంబగుంద్రిదళమగుటనిటఁ।
రత్నముబిల్వంబోంకృతి । రత్నముబిల్వేశ్వరుండెరత్నేశ్వరుఁడా॥ ౧౦॥

గురు రత్నావళి॥ రత్నమనంగనరుండొకరుండిటు - రత్నదాసుఁడనఁబరఁగెఁ।
బదపడి - రత్నగుప్తుఁడనఁదనరెఁ।
రత్నవర్మయననైయటుపిమ్మట - రత్నశర్మయనఁగఁదగెఁ।
సాంఖ్య - ప్రజ్ఞానంబునుగనుటఁ।
రత్నమనంగనుబ్రాసాదముదా - రకమనియర్థమెఱింగెఁ।
గనిత - ద్రత్నాయనములఁజనియెఁ।
రత్నాయనుఁడనిపేరందెనుమఱి - రత్నేశ్వరుఁడేయయ్యెఁ।
వింతయె - రత్నమురత్నమెయయ్యెఁ॥ ౧౧॥

మహా గురు రత్నావళి॥ రత్నేశుఁడుబిల్వేశుఁడెయాటను - రత్నములౌదురుతద్భక్తుల్।
నర - రత్నములౌదురుశ్రీయుక్తుల్।
రత్నాయనకృతమగుటనుసాంఖ్యము - రత్నాయనమదిగనుటనరుల్।
నవ - రత్నాయననవరత్నేశుల్।

గురు రత్నావళి॥ తల్లఘురత్నావళిపదముపయిం - దనరిననాలుగుమాత్రల్।
యతితోఁ - దార్కొనద్వాదశమాత్రల్।
చెల్లెడుగురురత్నావళిపద్యము - చెల్లెడుద్వ్యైకావళులుఁ।
వలసినఁ - జేయఁగనానెటులేనిఁ॥

మహా గురు రత్నావళి॥ రత్నావళిపాదముపైనిరుమా - త్రలుయతిముఖముగమనుమాత్రల్।
దన - రనుగ్రమముగఁజెప్పినసెప్పుఁ।
యత్నమునమహాగురురత్నావళి - యనుపద్యముద్వ్యావళిగానే।
నే - కావళిగానేనియుఁదగెడుఁ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

రత్నముప్రాసాదముదారకమా - రత్నములంగనిరంజిలుఁడీ।
నర - రత్నములుగమీరలుగండీ।
రత్నమనంబ్రణవంబునుబ్రహ్మము - రత్నమనన్నరుఁడాటఁగనన్।
నర - రత్నముబ్రహ్మంబౌనుగదా॥ ౧౨॥

రత్నావళి॥ ప్రాసాదముసర్వాధారంబుం - బ్రాప్యముసర్వఫలప్రదమం।
చాసన్మంత్రస్రజమునకొలికిగ - నవుఁదారకమంచదిగాంచన్।
వానిగబిల్వేశ్వరుఁగొలువన్వలెఁ - బ్రబ్బెడుజీవన్ముక్తియునం।
చీసముచితరత్నేశ్వరకృతివచి - యించుందత్త్వముశివమంచున్॥ ౧౩॥

అమృత వాహిని॥ ఈరత్నేశ్వరసర్గంబు। నేరేనింజదువన్వినన్।
గూరంగలరభీష్టంబు। ల్గారేరత్నేశులారయన్॥ ౧౪॥

ఇది, రత్నేశ్వర సర్గము.

గద్యము.

ఇది, శ్రీతనుమధ్యాంబాకరంబిత శ్రీబిల్వనాథమహాదేవశిష్య శిష్యోపజ్ఞాక్షరసాంఖ్యాచార్య
పర్యవితకవిత్వ తత్త్వవిత్ప్రకాండ శ్రీమత్కొక్కొండ వేంకటరత్నశర్మ
వినిర్మితంబై,
కవిమణినామంబునం బరఁగు
శ్రీబిల్వేశ్వరీయంబను పద్యకావ్యరత్నంబునందు
షష్ఠంబగు నభేదేశబింబమునం ద్వితీయభాగము రత్నేశభాగము.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీబిల్వేశ్వరాయనమః.

బిల్వేశ్వరీయము.

షష్ఠబింబము, అభేదేశబింబము.

తృతీయభాగము, నవాధ్వభాగము.

కల్యాణరసజ్ఞపర్వము.

శ్రీవృత్తము ॥ కల్యాణేశా॥ ౧॥

కం॥ అనిసూతుఁడుమునులకుని । ట్లనెఁగల్యాణంబుప్రణవమండలిప్రభువుల్।
వినుతులుకల్యాణేశులు । వనజభవసరోజనాభభవులవుదురనన్॥ ౨॥

కం॥ వారలకల్యాణకథ । ల్గారిమితోఁదెలుపుమనుచుఁగోరిననాతం।
డీరీతిఁజెప్పెనెప్పగ । సారసరిత్తుంగభంగసంగలహరినాన్॥ ౩॥

శతరూపా శతానంద కల్యాణము.

వెండి॥ అజుఁడాదినొకశక్తినాత్మజగంగనెనదిముత్తెఱంగులనలరెనొగిని - ఆదిశక్తి।
గాయత్రియనఁగనుగనుపట్టెఁదొల్దొల్తసావిత్రియననంతసౌరుమీఱె - సన్నుతాంగి।
మఱిసరస్వతినాఁగమహితయయ్యెఁదదాత్మభవయాటఁబుత్రినాఁబ్రథనుగనియె-వాణిగదా।
ఆవేదమూర్తియర్ధాంగమాటసువర్ణరాశిగ్రైవేయకప్రభనుదనరె - రత్నభూష।
అంతటహిరణ్యగర్భుఁడకాంతఁగాంచెఁ । గామవికృతిఁబ్రదక్షిణక్రమముఁజలుపు।
దానినలుమొగములఁజూచితానునల్వ । యయ్యెనదిమింటికేగఁబంచాస్యుఁడయ్యె॥ ౪॥

చ॥ పలుకువెలందిఁజూచివిధిపల్కెనుజిల్కలకొల్కికల్కిరో।
పలుకువెలందిపొందుగఁబ్రపంచమునేసృజియింతుఁదండ్రినై।
వలనలరంగడుంగురుతభానిలుతల్లిగనెల్లవారికిం।
గలిమిగురుత్వముంగలుగఁగాదనకొందుటగాదెనీతినాన్॥ ౫॥

ఉ॥ కూఁతురునీకువాణియిటుగూడదటంచువసిష్ఠముఖ్యులున్।
బ్రాఁతిగవిన్నవింపఁగమరాళతురంగుఁడుపొందుపొందుమీ।
రీతఱిసృష్టికార్యమునకీకడనుండకుఁడంచుఁబంచిలాఁ।
గూఁతురుపెండ్లికూఁతురనికూడఁగవేఁడఁగనామెవేమఱున్॥ ౬॥

మ॥ శతరూపంబులఁదాల్చిచిక్కకజుచేసత్యాదిలోకంబులన్।
జతురత్వంబునసంచరించుటమహాశ్చర్యంబునంబ్రహ్మయో।
శతరూపాయనిశారదంబిలిచెనాశ్యామాశిరోరత్నము।
కృతనన్దాశతరూపనాఁబరఁగెనిక్కంబెక్కడందాఁగునే॥ ౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మ॥ పలురూపుల్ సృజియించుస్రష్టయటులేఖానిల్లనగ్గాంచెదుం।
బలురూపుల్లనుతేలయభ్రతనునేవాదింతునంచెంచియో।
పలుకన్వాక్కులుపెక్కువైఖరులఁదావాగ్వాదినీఖ్యాతమై।
యలరెన్వాక్సతియప్పుడున్నలువనెయ్యంబొప్పవెన్నంటఁగన్॥ ౮॥

తే-గీ॥ అమ్మహాకాళికింబుత్రియయ్యెనుగ్రు । ననుజగానుస్వరార్ణభాషాఖ్యయయ్యె।
బాలగానయ్యెబిల్వేశుమాలనీవ । నాఁగవాగ్వాదినియెగుప్తనామగఁదగ॥ ౯॥

కం॥ నీవాయనెఁదెసఁగునవిధి । నీవాయనెనఅవముననునివయనెఁబ్రకృతిన్।
నీవాశైవలినింగని । శైవాజ్ఞన్నిలిచెఁగంజశైలమునందున్॥ ౧౦॥

పంచచామరము॥ శివాజ్ఞలేకయెవ్వఁడేని - చేరఁదాఁకశక్తుఁడే।
నివానదిన్ముసుంగదాని - నీరుద్రావనేవడిన్।
నవార్థకావ్యయుండునల్వ - నల్వఅన్నిజాఖ్యహా।
నవిన్వసించెనీవనంట - కంచుఁబర్వతుండనేన్॥ ౧౧॥

,, స్వపుత్రియంనునెంచకాష్ఠ - శారదన్వరించెఁగా।
యపారమోహమొందిబ్రహ్మ - యంతవాఁడునయ్యయో।
త్రపాన్వితుండునానెకామి - దర్పకారియోర్చునే।
కృపంగ్రహించునేమొయంచుఁ - గేరినారదుండనేన్॥ ౧౨॥

చ॥ అనఁగఁబితామహుండుగడునాగ్రహముగ్రముగాఁగవారిఁగ।
స్గైనియధికప్రసంగమునుగొబ్బుననిల్పుఁడుగ్రుద్ధువచ్చిపి।
ల్లనువెసవెక్కిరించునటులంగనుపట్టెడుమీరలాక్కగోఁ।
తినివరియించిగ్రుక్కడరుధీయఅఁగ్రోఁతిగఁగొండముచ్చుగన్॥ ౧౩॥

కం॥ వైరాగ్యముజ్ఞానముసమ । ఘరెడుమీకంతభక్తిగుదిరెడుఁగానన్।
వారకశివభక్తులరై । చేరెదరుశివాంఘ్రిననుచుఁజేనెవిధివిధిన్॥ ౧౪॥

ఉ॥ అంతవిరించిపంచెఁదనయంచనుదచ్ఛతరూపపంచకున్।
జింతిలియామెయెంతయనుశ్రీపతిబిల్వపతిన్నజింపుమం।
చంతటఁగంతువైరిహరిహంసగడుంగడువేఁడవేఁడగా।
నంతకఘాతియచ్యుతుఁడునక్కటికమ్మునఁదెమ్మువమ్మనేన్॥ ౧౫॥

కం॥ అంతనుహంసంబెంతయు । సంతసమునమెచ్చితెచ్చిసమకూర్చెనువా।
క్కాంతాకాంతుఁజతుర్ముఖుఁ । బంతంబుననేకపంచవదనులనడుమన్॥ ౧౬॥

కం॥ ఏకచతుఃపంచాస్యులు । ప్రాకటముగమొగములనెశివాయయనుచొగిన్।
లోకులకుఁదెలిపిరార్యా । నీకంబోంనమయనుచుఁగనెందద్యుక్తిన్॥ ౧౭॥

కం॥ పంచాస్యునిపంచాస్యము । లెంచన్విషమాంకములవియేన్నమసంఖ్య।
ల్గాంచఁగనాల్గజుమొగములు । కాంచనచేలాననంబొకఁడెబిందువగున్॥ ౧౮॥

కం॥ నవసంఖ్యలుప్రణవాంశము । లవినవమముప్రణవమదిమహాబిందువుతోఁ।
దవునోంకృతిబుక్కెడలఁగ । నవమాంకుఁడజుండెయోనననంబొగడోండెన్॥ ౧౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ శతమనస్థానికసంఖ్యన్ । హితమగుటన్మాద్ముమూర్తులైనయుటమొదటన్।
శతధృతియుశతానందుఁడు । శతరూపనుబరనుగూడఁజాలెన్లీలన్॥ ౨౦॥

కవిరాజవిరాజిత వృత్తము.

హరిహరులాశతరూపకుబ్రహ్మకు - నాదటఁబెండ్లినిఁజేయఁగడం।
గిరిసరిదుత్తమకుంజలరాశికిఁ - గేరుచుసంగమమంబుదముల్।
బరువడిఁజేసెడుభంగినెసంగఁగ - బ్రహ్మయుఁదచ్ఛతరూపపర।
స్పరమువరించిరినిర్భయులై బుధ - వర్గముపూనినదేహితహా॥ ౨౧॥

ప్రమితాక్షరా వృత్తము.

శతపత్రనామకము - సారసము । న్నతబిల్వమున్నపుట - నోయటనే।
శతరూపకుంజలజ - జాతునకున్ । హితమొప్పఁజేండిలిమ - హింజరిగెన్॥ ౨౨॥

భుజంగప్రయాత వృత్తము.

వసిష్ఠాదులుందద్వి - వాహంబునేయం । గనుత్రామముఖ్యల్ల - గంగూడిరాడెన్।
రససూర్తిగానస్థు - రంభాదిసార । ప్రసిద్ధాంగనాఘుంబు - ప్రహ్లాదమయ్యెన్॥ ౨౩॥

ద్రుతవిలంబిత వృత్తము.

ద్రుహిణుఁడున్శత - రూపనుదోడనే । సహనమేదివె - సంగవియంగన।
మ్మహిళసిగ్గున - మ్రగ్గినఁదమ్మిమొ । గ్గహాహావారికి - నాలయమయ్యెఁగా॥ ౨౪॥

కం॥ శతరూపతోడశతధృతి । శతాబ్దములుగూడియుండెస్వాయంభవుఁడన్।
వితతయశుఁడాదిమనుపుజ । నితుఁడయ్యెన్వారికఖిలనేతగనయ్యెన్॥ ౨౫॥

బంగారము.

శతధృతిపురుషుండుశతరూపప్రకృతితద్భవమనువవుఁజతుర్దశభువనము-తనువగుఁగా।
శతధృతియాత్మశతరూపమాయత్రిగుణరూపమనువనఁగొఅలుజీవ-కోటిమేటి।
శతధృతిబిందువుశతరూపనాదంబుమనువుచతుర్దశాజ్వినుతమూర్తి-తనరుఁగదా।
శతధృతిప్రణవంబుశతరూపవర్ణాళిమనువుపంచాక్షరమంత్రమాది-మనువవుఁగా।
అలస్వాయంభువంకాధ్వచేనవుఁబ్రణవము+స్వాభిఖ్యచేన్।
అక్షరాధ్వస్వాయంభవుఁడవుఁబ్రణవమె+యాత్మజుఁడా।
స్వాభిఖ్యచేమఱిప్రణవంబునక్షరాళి+నలరించును।
అల్లస్వాయంభవుండెమన్వాద్యతఁదగుఁ+బ్రాంచితుఁడా॥ ౨౬॥

మంగళమణి. జాతి.

శతరూపకుశతధృతికిని - జతగుదిరెనుగా।
స్తుతియించినవినుతించిన - శుభములానరుఁగా।
కృతులారసుకృతులారసు - కృతిసుకృతదహా।
నతులంబిదిమంగళకృతి - యరయుఁడిశివహా॥ ౨౭॥

ఇది, శతరూపా శతానంద కల్యాణము.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీమతీ దామోదర కల్యాణము.

శా॥ ఉత్సాహాఢ్యుఁడుసాహసాధికుఁడుధైర్యోదగ్రుఁడుంబుద్ధిసం।
పత్సర్వస్వుఁడుశక్తియుక్తుఁడుప్రతాపస్ఫీతుఁడాచక్రినా।
సత్సంస్తుత్యుఁడుషడ్గుణుండుషద్వృతుస్ఫారాబ్దసూర్యాభుఁడై।
తత్సద్వంశజుఁడంబరీషుఁడనఁగన్ ధాత్రీశుఁడొండుండుఁగా॥ ౧॥

కం॥ ఆయంబరీషపృథివీ । నాయకునకుఁగూఁతురొకతెనలువగుఁగనఁగన్।
దోయధికశ్రీవలెన్సుగు । ణాయనసౌందర్యనిలయయయిశ్రీమతినాన్॥ ౨॥

తే-గీ॥ పర్వతుఁడునారదుండనుపరమమునులు । కోరిరాజునుజేరుచకోరములన।
వచ్చిరారాజుఁజూడంగమచ్చికలర । నైరిసత్కృతులతిహర్షమందిరంత॥ ౩॥

ఆ-వె॥ దివ్యైకంబమందుదివియచందంబున । మొగిలునందుమెఱుపుపగిదిదేవ।
బృందమందునమృతమిడెడుసుందరియనఁ । దండ్రియొద్దమెలఁగుదానిఁగాంచి॥ ౪॥

కం॥ నారదుఁడరుదందుచుదృ । క్కారణసునరించునిద్దివనితమెవతెనీ।
సారతరరాజ్యలక్ష్మియె । యోరాజేంద్రాయనెవినియుర్వీశుండున్॥ ౫॥

కం॥ ఇదినాగాదిలికూఁతురు । పొదలెడుఁగన్నియగఁదగువిభుండెవఁడెందుం।
గుదిరెడుసోయెఱిఁగింపం । గఁదగుదిరీరేయనెందగన్వినిమునియున్॥ ౬॥

తే-గీ॥ రాజరాజనేఁదెల్పెదరమ్మనుచపు । డంబరీషునిఁగొనుచునేకాంతమైన।
చోటికింజనినీకన్నెసుందరాంగి । నాకునిమ్మనెనెమ్మినినారదుండు॥ ౭॥

ఆ-వె॥ అల్లెపర్వతుండునడిగెనుదనకిమ్మ । టంచుమించియాకెయందమెంతో।
మునులెవారమర్త్యమునులుమోహితులైరి । యల్పసారులునరులనఁగనెంత॥ ౮॥

కం॥ ఓలమునసుంచకువిదల । సోలగముననలరఁజేఁతయొప్పనెచూపే।
యాలీలమహావస్థల । మూలముగదయనిన్నపుండుమునులకిటులనేన్॥ ౯॥

తే-గీ॥ ఇర్వురొక్కర్తువరియింపనెటులసువవు । మీయిరువురందునెవనినిమెలఁతవలచు।
నాతఁడీనాఁటికయ్యెడునాథుఁడనుచు । వినయమునఁబల్కమైకొనిమునులిరువురు॥

ఆ-వె॥ రేపువత్తుమనుచన్నృపునివీడ్కొనిచని । రంతనారదుఁడురహస్యముగను।
వాసుదేవుఁగాంచివైకుంఠమందును । మ్రొక్కివిన్నవించెముదమెలర్ప॥ ౧౧॥

కం॥ వినతవరదుండవనుచును । ఖనిచెదనీమనుమడఁగదవెలయింపుమునా।
మనవినివినువానరముఖు । నినిబర్వతుఁజేయుమయ్యనిపుణతమెఱయన్॥ ౧౨॥

కం॥ నారాజీవాక్షుండుం । గారణమేమనియడుగుడుఁగలహాశనుఁడో।
శ్రీరమణాయాశ్రీమతి । సారమతిన్నన్నెవలవఁజనుఁగతమదెనాన్॥ ౧౩॥

మంగళ మణి॥ మంగళమణిజాతియవును - మాత్రలిరువదే।
నంగుగఁబదుమూడవదే - యతియవుఁదుదగా।
మంగళమణివృత్తమవుస - మగణముగమహా।
మంగళమణిరుద్రద్వయ - మాత్రలనహహా॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ వనమాలినన్వియటులౌ । ననిపంచెను నారదముని నటుపిమ్మటన।
మ్మునిపర్వతుండుహరినిం । గనుంగొనియెనంగిభక్తకాంక్షితవరదా॥ ౧౪॥

కం॥ గోలాంగూలాస్యుంగాఁ । గ్రాలఁగ నారదునిఁ జేయుకరుణను నాకై।
యాలలనవలచునన్నన । నాలీలాలోలుఁడపల్కెయానని పనిచెన్॥ ౧౫॥

తే-గీ॥ పర్వతుం గెల్చితినటంచుఁ బ్రబ్బనుబ్బు । నారదుఁడయోధ్యకరిగెను నలిమురియుచు।
నారదుం గెల్చితినటంచుఁ గూరిహాళిఁ । బర్వతుఁడుగుల్కుచచటికిఁ బనివినెవడి॥ ౧౬॥

ఉ॥ వారలు రాఁగ భూవిభుఁడు వందనముఖ్యములైన సత్క్రియల్।
వారక చేసి వారిముఖవైభవముం గని భ్రాంతచిత్తుఁడై।
నేరకపల్క నేమియును నెమ్మి నినమ్మది రాజశ్రీమతిన్।
బేరిమిఁ దెచ్చి నిల్పి యటబిడ్డరొ వీరినిఁ గాంచు వీరిలోన్॥ ౧౭॥

చ॥ ఎవని వరింతు వాని మెడ నీపువుదండను వేయుమమ్మ యం।
చువిహితరీతిఁ జెప్పె నలజోటి యుబోటులతోడఁ గూడి క।
ర్మపునను గొండముచ్చు మొగముం గల నారదుఁ గ్రోఁతిమూతితోఁ।
దపునలపర్వతుం గని వెతంబడెడొం కెవడం కెఁ గొంకునన్॥ ౧౮॥

ఆ-వె॥ పులులఁగన్న లేఁడివలెనయ్యె మొదటను । బిదపఁ జంద్రరుచిని వెలయుకుముది।
నిగనెసంగెనపుడు నివ్వెఱశ్రీమతి । యొప్పవాల్పకట్టెయొప్పచుండె॥ ౧౯॥

ఆ-వె॥ తండ్రికూఁతుఁ జూచి తగునమ్మ నామాట । పాటిగాఁగఁ గొనమిభావమేమి।
వేయుమెవని మెడను విరిసరియీయమును । లందునొకరికనఁగనతివ వెఱచి॥ ౨౦॥

కం॥ నాయనయేమని చెప్పుదు । నేయఁగడఁగమాల్యమఱుత నీమునులిరువుర్।
నాయత్తులకగపడరీ । గేయులనడుమను నెవండొ కేరుఁగొనసరిన్॥ ౨౧॥

కం॥ అనపుడు నే మేమీయెటు । లనువొందెడువాఁడు వానియాకృతిమాకున్।
వినిపింపుమనఁగ జనకుని । కనెనందఱు విస్మయంబు నందనదియహా॥ ౨౨॥

సీ॥ మొగిలుజిగిన్మించినిగనిగమను మేను నెఱచందురునిఁ బోలు నెమ్మొగమ్ము।
విండ్లఁగేరెడుబొమల్విరిదమ్మిరేఁకులవితముననడరెడు వెడఁదకనులు।
వీణియబిరడనా వెలయుఁజక్కనిముక్కు దొండపండనఁగనుదోఁచుఁ బెదవి।
యిప్పమొగ్గలజగ్గు నెసకొల్పు బుగ్గలు గనమజ్జిపండనగడ్డముదగుఁ।
జెవులుశ్రీకారములనఁగఁ జెలఁగుచుండు । నూఁగుమీసలు నవయౌవనాగమంబుఁ।
జూపు మెడవలముఱియనసొబగుమీఱు । వానికేమనివర్ణింపవచ్చునాకు॥ ౨౩॥

చ॥ కలితగిరీంద్రశృంగములకైవడిఁ గ్రాలెడుఁ జాలమూఁపులున్।
విలసితహస్తిహస్తములవిభ్రమము న్వెలయించు బాహువుల్।
సులలితమేరుసానువనఁ జూడఁగ నొప్పువిశాలవక్షమొ।
ప్పలరువళిత్రయోదరము దంచితమౌహరిమధ్యమారయన్॥ ౨౪॥

ఉ॥ ఊరువులన్నఁ జెన్నలరుచున్న విగన్నననంటికంబము।
ల్గారుచిరంబులౌఁ గమలక్రమములౌఁ గరముల్సరద్రుమో।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

చారనుపల్లవంబులుపదంబులురిక్కలుగోళ్లుమన్మథా।
కారమనంగరాదుకనఁగామునితండ్రియనందగుంజుమీ॥ ౨౫॥

మ॥ ఉదితాదిత్యసమానసన్మకుటుఁడంగోపాంగసాంగత్యసం।
పదుదీర్ణాఖిలరత్నభూషణుఁడుశంపాసామ్యకౌశేయుఁడై।
పదునాఱేఁడులయీడువాఁడుగనుగన్పట్టున్నసుద్రమ్మటం।
చుదుటారంగుడికేలుసాచుఁజిఱునవ్వొప్పంగనెక్కొండిటన్॥ ౨౬॥

కం॥ అనుచుభయసంభ్రమంబులు । పెనఁగొనఁగాననఁటిచెట్టువిధమునవడఁకం।
గనుగాంచికూతుఁదండ్రియుఁ । కనుజేయంగలవెదియనఁగనునారదుఁడున్॥ ౨౭॥

ఆ-వె॥ సంశయించికన్యచక్కఁగాఁజూడుము । వానికెన్నిచేతులౌనుదెలుపు।
నిక్కముగననంగనక్కల్కిరెండుచే । తులనెనంతపర్వతుండుదలరి॥ ౨౮॥

ఆ-వె॥ అతివవానియక్కనందేమియుండెడుఁ । జేతులందునేమిచెలఁగుఁజెపుమ।
యనఁగనింతిపల్కెనక్కనఁబువుదండ । చేతులందువిల్లుఁజిలుకననుచు॥ ౨౯॥

ఉ॥ నావుడునమ్మనుల్లమునమ్మనఁజింతిలియెంతయేనయో।
యీవడిమాకునడ్డపడెనెవ్వనిమాయయొయంచునెంచిమా।
యావియుఁదస్కరుండుహరియానటులౌటనెమమ్మునెమ్మినే।
యీవితమెప్పఁజేసెఁగరమేవగఁగ్రొఁతిగఁగొండముచ్చుగన్॥ ౩౦॥

కం॥ అటువంటిమాయలాఁడఁట । యటమటముననెట్టిరూపునందఁడుమఱిచా।
నెటువంటిపనికిఁగడఁగడు । కటకటకపటులనునమ్మఁగనుదగవగునే॥ ౩౧॥

కం॥ అనితలపోయమునీంద్రులఁ । గనిరాజేంద్రుండుమ్రొక్కిఘనులారామీ।
రౌనరింతురేలయీరీ । తినిమతివిభ్రాంతిఁబ్రకృతిఁదేజరిలుఁడనే॥ ౩౨॥

కం॥ వారలులికిపలికిరియో । భూరమణామేముమాయఁబొనరింపమునీ।
వీరీతిమాయవన్నితి । వారయనెకొమమ్ముఁగామినతిశీఘ్రముగాన్॥ ౩౩॥

కం॥ మాయిరువురలోనెకనిని । దోయజదళనేత్రవలచుదాసఁగఱననఁగా।
నాయెడనేమమ్మాయని । నాయనయనెశ్రీమతియుఘనంబగుభక్తిన్॥ ౩౪॥

శ్రీమతీకృతేష్ట దేవతా స్తుతి.

కం॥ శ్రీమాతాశ్రీమతినీ । నామమిడిరినాజనకులునాకున్జోకన్।
నీమహితకృపనుగలుగుట । నోముకొనుమునీదుపేరయోపాపోకుండన్॥ ౩౫॥

కం॥ తపసులుదనుఁగాఱించుట । నుపమెఱుఁగకనన్నువీరికొప్పించెనుభూ।
మిపతిజనకుండుగొఱియం । గృపయెడలివృకంబులకిడురీతింగూఁతున్॥ ౩౬॥

కం॥ నుతులుగదాయెటులున్న । న్మతిమంతులుసురమునులనిమైకొందుననం।
జతురుండుధనుర్బాణా । న్వితుఁడితఁడెతఁడోహరిణిగవేఁడుననుఁగొనన్॥ ౩౭॥

కం॥ మతి.కెటునేయనుదోఁపదు । గతియేదోమాతనీవెకాన్పింపుముమా।
మతివీవందరభిజ్ఞులు । గతివీవేకాకయొరులుగలరేయరయన్॥ ౩౮॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ ధ్యేయవు జగములకెల్లం । గేయవు సృష్టిస్థితిలయకృత్యంబులునీ।
వేయవు జగదంబవునీ । వేయవుదువు సాటి నీదు విభుఁ డభవుండా॥ ౩౯॥

కం॥ జయవిజయ సర్వమంగళ । జయవిజయశుభంబులిడెదు జనులకునంచున్।
ప్రియమున నినుఁ బొగడెదరా । శ్రియభూతవటంచు నిన్ను సంసేవింతున్॥ ౪౦॥

కం॥ యత్నింతు నేను గౌస్తుభ । రత్నాకుం బెండ్లియాడ రభసమున ననా।
యత్నము దప్పెను దైవము । యత్నం బెట్లుండు నోయదగు నీయదియే॥ ౪౧॥

కం॥ అనియిట్లు సప్తపద్యా । దినిష్టదేవతఁ దలంచి ధృతిఁ గాంచెను గాం।
చెనుదత్సరముని మధ్యము । ననునాకులనడుమఁ బూవనందగువానిన్॥ ౪౨॥

సీ॥ అతసీకసుమ దేహు నాజానుఘనబాహు శరదిందువదను సజ్జలజనయను।
సముపాత్తవరవేషు సకలసన్మణిభూషు జగదేకరక్షు విశాలవక్షు।
శయసక్తశరచాపు సరసనిజాస్త్రీ సరూపు సౌదామనీవాసుఁ జారుహాసు।
శృంగారరసమూర్తి కృతమోహవిస్ఫూర్తి సౌందర్యమణిఖని సద్గుణజని।
ధీరలలితుని సర్వసుధీమహితుని । నల్లపురుషోత్తముని రమావల్లభుఁ బొడ।
గాంచి హర్షించి శ్రీమతి గాన నెయ్యల । చాలికయు మాలిక నువనమాలికి నిడె॥ ౪౩॥

కవిరాజవిరాజిత వృత్తము.

జయజయయంచును దేవతలెంతయు - సంతసమందుచుఁ బూలజడిన్।
నయముగఁ జేసిరి వాద్యములెల్లవి - నంబడెఁ బెల్లుగ దేవగతిన్।
ప్రియమలరారఁగ గంధవహుండు ధ - రిత్రిని వీచెను గంధవహుం।
డయియల శ్రీమతి విష్ణువరింపఁగ - నయ్యమయమ్యైన దృశ్యయటన్॥ ౪౪॥

మందాక్రాంతా వృత్తము.

హాహాకారంబులుగలిగెన - య్యర్జునంగూఁతు రానీ।
వాహా మెందేగితివెయనియ - య్యంబరీషుండు నేడ్చెన్।
దేహంబైనం గనఁబడదిదే - దేవతామాయ యోయాయం।
చూహింపంగం దెలియక జనుల్ - వ్యూహముల్గాడి రంతన్॥ ౪౫॥

సీ॥ భూపతిసుత దొడ్డవోయెనందఱుఁ జూడ నన్యులగతి యెంతయనెడువారు।
కనఁబడ్డఁ గదదొంగఁ గౌని వానికి నిశిక్ష నడరింపఁ జనుననియనెడువారు।
వేయంచులదివాలు వెలయుఁ గాయదియేల యడఁగియుండెడు ననియనెడువారు।
చక్రీశ్వరులనైనఁ జక్రంబు చెండాడు నా చక్రి చేయునేమనెడువారు।
శాపనులు శాపములనిడఁదగ రెయనెడు । వారువళపడ్డ కన్నె వోవలననుఁగను।
హాసులైనారువీ గేమి పూనికిగల । వార నెడువారునై రెల్ల ప్రజలడలున॥ ౪౬॥

సీ॥ జగదేకసుందరి సద్గుణమణిఖని నాదిగర్భేశ్వరి నాత్మజాత।
శ్రీమతి నీయక శ్రీపతికిని గ్రోఁతికొండము చ్చపలమోములుండు మునుల।
కెట్లీయమనసాగ్గెనీన్ను పునకటంచుఁ గొందఱాడిరి మరికొంద ఱేమి।
నేయంగవచ్చు నుశ్రీపతి దావచ్చియడుగు నేమటియెవ్వఁడర్పుఁడుండు।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

నీమునీశులుదమయంతఁదామువచ్చి । యడుగనిచ్చెదననెదోసమగునెన్నృపతి।
కనిరిగొండఱుగాఁగలదయ్యెఁగాదె । యనిరిశ్రీహరిపనియనియందఱునిరి॥ ౪౭॥

కం॥ తనభక్తుఁడంబరీషుఁడ । తనిధనముగుకన్యనుహరితనధనమనుచున్।
గొనెనుచితంబెకదాయని । జనులనుకొనిరెల్లఁబెల్లుసమ్మదమొదవన్॥ ౪౮॥

కం॥ తనుఁగోరిమున్నుపన్నగ । ఘనతపముంజేసివానిఁగాంచినయక్కాం।
చనగాత్రిశ్రీమతిన్హరి । తననెలవుననిల్పెఁగొల్పెఁదన్వీందన్విన్॥ ౪౯॥

ఉ॥ ఆఋషులిర్వురార్తులయియక్కటచేతికిఁజిక్కినట్టిబం।
గారముజీవగఱ్ఱవితగాఁబఱివోయెనుప్రాప్తిలేకమా।
కారతనంబువోవుటదియట్టులెమేపఁగఁబైఁగనీతిర।
స్కారమునవ్వుచాటొదవెఁగాయనిపోయిరివెన్నువీటికిన్॥ ౫౦॥

కం॥ అపుడటవైకుంఠంబున । విపులానందంబునొందువిష్ణుఁడుగనిత।
త్తపనులరాకనుశ్రీమతి । నిపుణతఁగనుమఱుఁగుగాఁగనెగడువడినన్॥ ౫౧॥

ఉత్సాహ॥ అనఁగనగవునిగుడనపుడె - యమరలీనయయ్యెనా।
వనితనాథునాత్మయందుఁ - బాలయందునీరనం।
గనఁగనెవరితరముకపట - కలనగల్గువారినం।
చునటుమోసపోయిమునులు - శోకమెచ్చివచ్చిరా॥ ౫౨॥

ఆ-వె॥ వారిలోనముందునారదుఁడెరఁగిశ్రీ । హరికినిట్టులనియెనహహనాకుఁ।
బర్వతునకుమేలుఁబచరించితివిచాలఁ । గన్యనీవుగొన్నకారణమున॥ ౫౩॥

తే-గీ॥ ఏనిఁగరుణింపనెంతునువానిధనముఁ । గొందుననుటయెకదనీకుఁగొఱలుఁబ్రతిన।
యద్దిమాయెడఁజూపితివద్దిరయ్య । తగునెయనికినుకనుమదిఁదాఁకనాడ॥ ౫౪॥

తే-గీ॥ శ్రీమతినిదాఁచెఁగావునశ్రీలఁగూడ । దాచునోయనశ్రీపతిదానుజెవుల।
మూసికొనుచునుబాపురేమునులఁటయిటు । పలుకుదురెయేరొకామర్బలులుగాక॥

కం॥ నానారదుఁడిటులనెనో । శ్రీనాథానీవెకావెచేసితివిటునా।
కాననముగొండముచ్చుది । యానారింగోరికాకయనహరియహహా॥ ౫౬॥

కం॥ కోరిననీకుంబోలె । న్నేరచియించితిఁబ్రియమ్ము నెమ్మినతనికిన్।
ధీరునికిఁబర్వతునికి । న్నేరంబెపరోపకారనిపుణతనాకున్॥ ౫౭॥

తే-గీ॥ కోరవేమునుననునీవెనారదుండ । పర్వతునివానరాననుఁబరఁగఁజేయఁ।
బర్వతుఁడుగోరెనినుఁజేయఁబదపడివడిఁ । గొండముచ్చుమొగంబుగాఁగొఱలుఁడీరు॥

తే-గీ॥ అనఁగనారదుండునాపర్వతుండును । మొగములెత్తకుండఁబొగులుచుండ।
మునివరేణ్యులారననునేమిదూఱంగఁ । గలదుపలుకుఁడనినఁగలహభుజుఁడు॥ ౫౯॥

కం॥ మాయిద్దఱనడుమనపుడు । మాయావిధనుర్ధరుండుమఱియెవఁడుండెన్।
దోయజముఖియగపడదుగ । దాయదియేమాయెనెందుఁదానుండుననన్॥ ౬౦॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తే-గీ॥ మంత్రతంత్రక్రియాసిద్ధిమహితులైన । వారలెందఱోయుందురువారిలోన।
వాఁడెవండొకొవానిసేవలచెనేమొ । యద్ది స్త్రీ చిత్తమెఱుఁగంగనవునెవరికి॥ ౬౧॥

ఉ॥ నేనెపుడుంజతుర్భుజుఁడనిత్యముగాఁగనుజక్రపాణినై।
జానగువాఁడ శ్రీయెయనిశమ్మునుబాయకయుండునాయెద।
న్నేనెటుశ్రీమతింగొనఁగనేర్తునువాఁడనఁగాద్విబాహుఁడం।
డ్రానతచాపహస్తుఁడఁటయాలినిఁగోరినవాఁడెవండొకో॥ ౬౨॥

ఆ-వె॥ పుట్టమీఁదఁజీమగుట్టినంబాముపై । నిందమోపుచందమొందెనందు!
నైవఁడొదానిఁగొనఁగనీవుహరించితం । చెంచినన్నుదూఱుటిదియుచితమె॥ ౬౩॥

మాలినీ॥ అనియనహరిసందే - హంబుడిందంగవారల్।
మనమలరఁగభక్తి - న్మన్ననంగోరిసీయం।
దెనయదెదియుదోసం - బెన్ననాఁడేనియం.దే।
కనఁబడుననివీఁడ్కో - ల్గాంచిరేతెంచిరంతన్॥ ౬౪॥

కం॥ నారదపర్వతులిరువురు । నారాజుంజూచిముమ్మనరుదెండనిక।
న్యారత్నముసెరునకుమా । యారతిసుసఁగితివిగాననందుముఫలమున్॥ ౬౫॥

ఆ-వె॥ కాలకూటమువలెఁగలుగుసొక్కుతమంబు । ముంచుకొనుననిన్నుమునిఁగిదాన।
నాత్మవేదితయఱనడలుముకర్మాను । గుణముఫలముపొనెకుడువకుండ॥ ౬౬॥

కం॥ అనిమునులుశాపమిచ్చిరి । మునికోపానలవిధూమమోయనఁదమముం।
జనియించెహరిరుడగ్నిం । జనియించెంజ్వాలయనఁగఁజక్రమునపుడే॥ ౬౭॥

సీ॥ తాపింఛవనరాజిధర్మమూనెఁదమంబుదావాగ్నియయ్యెసుదర్శనంబు।
ఘనఘనాఘనయాథగరిమఁగాంచెఁదమస్సుహరిచక్రమయ్యెనయ్యరియదెకద।
కొండలపిండననిండెఁదమోరాశిచక్రముదంభోళిసంఘమయ్యె।
దుర్దినాభ్రోద్ధతిఁదోతెంచెనుదమస్సుచండమారుతమయ్యెఁజక్రమపుడు।
కడిమిగాంధాంధకారంబుగాఁదమంబ । హాసహస్రారమయ్యెసహస్రధాము।
బింబమిఁకవేయనేటికాపృథుతమంబు । తమముగావేయిమొనలవాల్దఱమఁజొఁగె॥

కం॥ అత్తమమూసాత్వికజన । సత్తముఁడగునంబరీషజనపతినిందా।
హత్తకచంద్రాదిత్యుల । మొత్తనుఱుకురాహువువలెమునులనుగవిసెన్॥ ౬౯॥

శా॥ చక్రంబంతటశాంతిఁబొందకమహాశార్దూలవిక్రీడిత।
ప్రక్రాంతంబయితత్తమోమునులనెవ్వం జేసిభ్రమింగంగడున్।
విక్రాంతిన్వెనువెంటనంటెమునుఁగన్భీతిన్మహాంభోధిలో।
నక్రప్రక్రియఁజూపెమింటఁజనశ్యేనత్వాప్తిఁబొల్చెంబొరిన్॥ ౭౦॥

మ॥ మునులయ్యోయయయోయయోయయెయయో మొఱ్ఱోయటంచంతట।
న్మనదిక్పాలపురాళిఁదూఱియునునిర్మర్యాదమైయానుద।
ర్శనమత్యుద్ధతితీక్ష్ణతీక్ష్ణరుచిదుర్దర్శంబమై వెన్కనం।
గనుజక్రార్దితులైతపించుచుమహాకంపంబునంబాఱుచున్॥ ౭౧॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మాలిని॥ శరణుశరణు దేవా-సర్వసద్భక్తరక్షా । గురుతరకరుణాబ్ధీ-ఘోరతాపాపహారా।
హరిహరిమమునీవే-యారయంగావలెన్ శ్రీ । వరయరికృతభీతిన్-బాపవే చక్రపాణీ॥

ఆ-వె॥ అనుచనన్యశరణులయి ప్రాణభీతితోఁ । దాపమోర్వలేకతన్నెనమ్మి।
వచ్చియేడ్చిపడ్డవగ్గఁదపసులను । గనిముకుందుఁడధికకరుణనిగుడ॥ ౬౩॥

క౦॥ ఆఁగకఱోలుచు రోఁజుచుఁ । జాఁగిలఁబడి లేవలేక సంస్మృతియెడలం।
గాఁగరిశవములుగఁదగిన । జోగులఁగయి నిమిరి లేపెఁ జోని పెంబ్రకృతిన్॥ ౬౪॥

క౦॥ వారించెంజక్రంబున్ । ఘోరంబుఁదమంబు నంతగోవిందుఁడు నా।
వారలువీరలుభక్తులు । నారదుఁడును బర్వతుండు నాభాగజుఁడున్॥ ౬౫॥

క౦॥ కావున వీరలకిపుడేఁ । గావించెద మేలటంచుఁ గనుఁగొని తమమున్।
నీ వెవరిం బాధింపకు । నీవశమై యుండువాఁడ నేమానవతన్॥ ౬౬॥

క౦॥ శ్రీమతికి స్వయంవరమున । నేమాడ్కి౦గనఁబడితిన దేరూపున నే।
భూమింజనింతు దశరథ । రాముఁడనఁగ నంబరీషరాజకులమునన్॥ ౬౭॥

ప్ర భా త వృ త్త ము.

అనఁగఁదమంబది-యస్తమించెఁ జక్రం । బెన నెఁబ్రకాంతిని-నిందిరేశుఁడంతన్।
మునివరులారప్ర-మోదమొందుఁడీనా । ననిరిటు నారదుఁ-డల్లపర్వతుండున్॥ ౬౮॥

చ॥ మునులెట రాచకూఁతురెటమోహముఁ జెందుటయేడదానికై।
చన వెడలంగవంచనను జల్పుటయేడవలీముఖత్వముం।
గనుటన నెట్టిదింతియెడగల్గిననీపయి నిందమోపుతే।
మిన్నృపతి కేలశాపమిడమించితమమ్మదిమమ్మెక్రమ్మఁగన్॥ ౬౯॥

తే-గీ॥ వ్రతముచెడ్డను సుఖములవడియె నేని । గొంతమేలనఁజనునదిగో ఱలదమ్యె।
మీఁదిమిక్కిలి చక్రంబు బాదయొదవె । యిందునీదయ బ్రదికితిమిదియె పెండ్లి॥ ౭౦॥

ఆ-వె॥ బుద్ధివచ్చెమాకుఁ బోమిఁకనీదారిఁ । బెండ్లిమాకువలదు వేఁడమెపుడుఁ।
ద్వత్పదాబ్జభక్తిదయ నేయుమీమాకు । నిత్యముగను దాన నెగడుదుమిఁక॥ ౭౧॥

క౦॥ తమమాత్మీయులమమునా । క్షమాధిపుం బొందనీకక్షమనీవే పాం।
దిమనైదవఁటశ్రీరామా । సముఁడెవఁడవునీకుభక్తసమవనశక్తిన్॥ ౭౨॥

క౦॥ లోకారిఁ గాలకూటము । పీఁకం ద్రావితివఁటమును విషకంఠునితో।
నీకాలమున నుదమముం । బోకార్చుటయెంత నీకు బుధనుతచరితా॥ ౭౩॥

తే-గీ॥ కామజనకుఁడవయ్యు నగామరిపుఁడ । వీవమైతివిమాయెడనెన్నఁటికిఁకఁ।
గామముంగల్గ నీయకుకల్గె నేని । నీపదధ్యానమున నిల్పునిగుడనఁడపు॥ ౭౪॥

ఆ-వె॥ లోకగురువవగుటమాకీతెఱంగునం । గలుగఁజేసితీవు జ్ఞానమమరెఁ।
బోయివత్తుమీశపాసఁగంగనెలవిమ్ము । మమ్ము నేలుకొమ్ము మంగళమగు॥ ౭౫॥

తోటకము॥ అని మ్రొక్కుచువీడ్కొని-యార్యులు వా । రనువొందఁగఁబోయిరి-యంతటనా।
వనజాక్షుని శ్రీమతి-వల్లభనీ । ఘనమాయదురత్యయ-కాయనిమెన్॥ ౭౬॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ శ్రీమతినీవేమాయవు । నీమరులునఁగాదెమైతినేమాయిగనో।
రామామాయామనుజుఁడు । రాముఁడనఁగనగుదుననిపరఁగహరియనియెన్॥ ౮౭॥

ఉ॥ శ్రీమతివల్కె శ్రీపతివరించితి నేనినునీవునన్నునిం।
పొమహనీయభోగములనందెదమిందటఁదల్లిదండ్రినే।
నేమిగనైతినోయనిమహింగడునుల్లముదల్లడిల్లఁగా।
నేమయిరోకనుంగొనఁగనిచ్చెడెనన్గనిపొమ్మినెమ్మినాన్॥ ౮౮॥

మ॥ కరిరాజున్మనుగాచినట్టిఘనుఁడక్కల్యాణిసంప్రార్థనన్।
నరరాజున్మనుపన్బయల్వైకలెనైనన్ శ్రీమతీయుక్తుఁడై।
వరపంచాయుధుఁడైవిహంగహయుఁడైభాసిల్లెసోల్లాసుఁడై।
హరిపంచాస్త్రిగురుండితంఁగనిజనుల్హర్షంబునంగాంచఁగన్॥ ౮౯॥

ఉత్సాహ॥ వచ్చిమ్రోలనిల్వఁగాంచి - పచ్చవిలుతుతండ్రిని।
మ్మచ్చికలరవెన్నుకురువు - నంజెలంగుశ్రీమతిన్।
సచ్చరిత్రుఁడంబరీష - జనవిభుండుసంతసం।
బచ్చెరియముహెచ్చమెచ్చి - యధికభక్తియుక్తుఁడై॥ ౯౦॥

అమృత వాహిని॥ ఓన్నమశ్శ్రీమతీశాయ । యన్నమంత్రంబుతోనినున్।
సన్నుతింతుమమాప్రాణ । మున్నీశ్రీమతిఁజూపుటన్॥ ౯౧॥

కం॥ తనయయిదినాకునీకు । న్వనితగనగుటరయఁగహుతవహునాహుతిగా।
మనముననెంతుహరీవే । దక్కొనుగావలె శ్రీమతికిటఁగల్యాణమనెన్॥ ౯౨॥

కం॥ కానిమ్మంచును శ్రీపతి । మానిని శ్రీమతినిఁబంచెమాతాపితలన్।
గానంగనిఁకనుమనకున్ । జానగుఁబెండ్లియననగుచుసతిపతియాజ్ఞన్॥ ౯౩॥

ఉ॥ మ్రొక్కెనుదల్లిదండ్రులకుమోదముమీఱఁగవారుగూరిమిం।
గ్రక్కునఁగౌఁగిలించుకొనిగాదిలిబిడ్డరొవచ్చితమ్మమా।
యిక్కకునీవె శ్రీవగుటనేర్పడె శ్రీమతియన్నపేరునీ।
కిక్కడికేగుదెంచితివెయింతికిఁబుట్టినయింటఁబ్రేమగా॥ ౯౪॥

కం॥ నీసౌందర్యంబునకున్ । నీసద్గుణములకుఁదగఁగనీకొదవెమగం।
డోనుతమహిళోత్తమవీ । వోసర్వోత్తముఁడలపురుషోత్తముఁడుగదా॥ ౯౫॥

ఆ-వె॥ మీకుఁబెండ్లినేయమేమువేఁడుదుమన । ముదితచిఱునగవునమోమువాంచె।
నంబరీషుఁడంతయవ్వసిష్ఠునితోడ । మంతనంబునేసిమహిమదనర॥ ౯౬॥

ఆ-వె॥ పురమలంకరించినరసురమునులను । గూర్చుకొంచుహరినిఁగోరెరాజు।
శ్రీమతికినిదగినచెలువునవరుఁడవు । గమ్మటంచునెమ్మిగఁబలుకొనఁగ॥ ౯౭॥

కం॥ మొదటనెటువంటిరూపున । ముదితకుశ్రీమతికగపడెఁబురుషోత్తముఁడిం।
పొదవనటువంటిరూపునఁ । బొదలెనపుడుపెండ్లికొడుకుపోలికకనువై॥ ౯౮॥

కం॥ కన్యను శ్రీమతినొసఁగెన్ । మాన్యుండయ్యంబరీషమహిపతిహరికిన్।
ధన్యుఁడితఁడుబలికంబెన్ । ధన్యుఁడితండబ్ధికంబొఁదగుననవిబుధుల్॥ ౯౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మంగళమహాశ్రీ వృత్తము.

పాడిరటఁదుంబురుఁడు - పావనియుశ్యామలయు - వాణియునురాణదనరంగా।
నాడిరొగినుర్వశియు - నాదటనురంభశివుఁ - డంతటనుభృంగియునెసంగన్।
గూడిరమురుల్మునులు - గుంపులుగమానవుల - కోటులననెంతపుపువానల్।
పోఁడిగనుబెండ్లియది - భూదివులుమెచ్చఁగను - బొల్పెసఁగెమంగళమహాశ్రీ॥ ౧౦౦॥

ఉత్సాహజాతి॥ ఏమెపేరుదనకుఁగల్గె - నేపెదనమప్రార్థనన్।
గామజనకుఁదనకుమగనిఁ - గాఁగఁగూర్చెఁగూర్మిచే।
నామెనామెనాథుఁగొల్చె - నంతశ్రీమతిపతితో।
శ్రీమతిఁదనుమధ్యనుశివ - శివునిబిల్వనాథునిన్॥ ౧౦౧॥

ప్రకృతి జాతి॥ శ్రీమతియే - సీతయనం। గామహిజా - ఖ్యాతిఁగనెన్।
రామునికిని - రాణియునై। శ్రీమించెను - శ్రీమెయనన్॥ ౧౦౨॥

పురుష జాతి॥ నారాయణుఁడే - నల్వాందన్। శ్రీరాముఁడనన్ - క్షితిపతియై।
వీరతసీతం - బెండ్లాడెన్। గౌరవమెంతో - కనిమనియెన్॥ ౧౦౩॥

అశ్వగతి వృత్తము.

[రుమా।
అంతటఁబర్వతనారద-లంతయునారసిశ్రీ। కాంతుఁడుమాయలవాఁడని-కాంచుటఁగాంచి
కాంతునిబిల్వవనేశ్వరుఁ-గంజగిరీంద్రముపై। నెంతయుభక్తిభజించిరి-యేచిరిశైవులుగాన్॥

ప్రకృతి వృత్తము॥ ప్రణుతింతున్ - బ్రకృతిశ్రీ। తనుమధ్యా - తలినిన్నున్।
జనయిత్రీ - జగదంబా। కనికావం - గదెనన్నున్॥ ౧౦౫॥

పురుష వృత్తము॥ ఆదిమపురుషా - యాత్మేశా। శ్రీద్రుమమహితా - శ్రీశ్రీశా।
ఆదుముతనుమ - ధ్యాధీశా। వేదముఖనుతా - బిల్వేశా॥ ౧౦౬॥

శ్రీమతీ వృత్తము.

రామహారామాయణమూలంబిది - ప్రాకటంబయాటన్।
క్షేమమున్ యోగంబునుగూర్చుందనుఁ - జేరువారికెప్డున్।
దామహిన్ స్వర్గంబునుమోక్షంబును - దద్దయిచ్చుఁగానన్।
శ్రీమతీదామోదరకల్యాణము - శ్రీకరంబుగానా॥ ౧౦౭॥

మహా మంగళమణి జాతి.

శ్రీమతియనశ్రీమతియవు - శ్రీమతికినిఁకంద।
ద్దామోదరుఁడవుదామో - దరునకుఁదల్పతికిన్।
వేమఱనరెమంగళమని - విశ్రుతగురుభక్తిన్।
గామితములుసమకొనుఁద - త్కల్యాణమునెన్నన్॥ ౧౦౮॥

ఇది, శ్రీమతీదామోదర కల్యాణము.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

బిల్వేశ్వర కల్యాణము.

ఉ॥ మందరపర్వతంబుననుమామహిళామణినీలకంఠుఁడిం।
పొందవిహారముంజలుపుచుండిరియున్న పుడీశుకన్నులన్।
సుందరివెన్కనుండితమిచొప్పడనెప్పగమూసెనవ్వివె।
ల్గాందమిఁజీఁకటుల్గదిరెనెక్కటమిక్కటమైజగంబులన్॥ ౧॥

ఉ॥ ఆయిరులెల్లఁగూడుకొనియయ్యుమహాసురుఁడంధకుండనన్।
జేయుచునుండెనయ్యదనజిత్వరుఁడాకనకాక్షరాక్షసుం।
డోయనఁగందపంబుఁదనకొప్పగసంతతిచొప్పడంగవా।
జ్ఞాయకుఁడిచ్చెవానికినినందనుఁగానలయంధకుందగన్॥ ౨॥

చ॥ పదపడియంధకుండుగడువాఁడిగఁజేసితపస్సుతత్ఫలం।
బొదవఁగబ్రహ్మవిష్ణుపురుహూతముఖాఖిలలేఖులన్మహా।
మదమునఁజేసెదేవతలమానులమానులఁగాసెనర్చెనా।
యదయనికన్నమైరినరులాగుడిమ్రింగఁగలింగముండునే॥ ౩॥

శా॥ అంహస్సంహతివోలెగొంతునవిసంబాలతేతంబంటహా।
సింహాఖ్యుండఁటకాలకాలుఁడఁటగానిల్లంజగంబుల్మహా।
సంహారంబొనరించునంటతుదనేనైరింతునేయాహరున్।
రంహస్స్ఫూర్తినిసంహరింతుననియారాత్రించరుండుద్ధతిన్॥ ౪॥

చ॥ చనిచనికాంచెశంకరులఁజంద్రకచందనఫుల్లమల్లికా।
ర్జునవరకూమరాళములచొవ్వననెప్పెడువారిభోగులో।
యనఁగనుగోవృషంబులనశ్వములోకరులోయనంగసా।
రనదిసుధాబ్ధియోయనఁగఁగ్రాలెడువారినిశెందురోచులన్॥ ౫॥

ఉ॥ కాంచియుమంగ్రహించుటకుగ్రక్కునరక్కసుఁడుక్కుమీఱితాఁ।
బొంచెనుమించెఁబట్టుకొనఁబోఁగనెభోగివిభూషణుండుశూ।
లాంచితుఁడైతమోనిరసనాచ్యుతుఁడోయనవచ్చిచొచ్చియ।
చ్చంచలచిత్తునింబొడిచిచయ్యనదయ్యఁగఁజేసెనీసునన్॥ ౬॥

ఉ॥ అంతఁదదంధకాసురునియంగమునుండిస్రవించినట్టినె।
త్రంతయుబొట్టుబొట్టునకునంధకుఁడొక్కరుఁడొక్కరుండుగా।
నంతటఁబర్వెనంధకమయంబుగనుర్వియెసంగెవాంద్రనుం।
గంతుకొనంగఁజేయమఱికల్గిరియంధకులట్టెనెట్టనన్॥ ౭॥

ఉ॥ అంతకతుల్యులయ్యసురులందఱునంధకులట్టెముట్టినం।
బంతముమీఱవారలనుబల్విడిబల్మినిద్రుంచికాంచియా।
వింతనిదింతఁదీఱదనిపేరిమినేరిమివన్నెమిన్నగా।
నంతకవైరితద్రుధిరమానసృజించెనుమాతృకౌఘమున్॥ ౮॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శైవ మాతృకా సీసమాలిక.

బ్రాహ్మిమాహేశ్వరివైష్ణవికౌమారివారాహిచాముండవాసవియును।
వైనాయకియుమఱివాయవ్యవారుణిసావర్ణిసౌరియుసౌమ్యయామ్య।
శివదూతియునుజలచ్ఛిఖపిచ్ఛిలయుబలయతిబలజయవిజయయుజయంతి।
యపరాజితయువజ్రహస్తయుఁగాళిమహాకాళియుఁగరాళియదితియుదితి।
నారసింహియుశతానందభగానందమాలినియునుభగమాలినియును।
సుభగదుర్భగరక్తసురభియుసుఖమండికకపాలిరాక్షసీకర్ణమోటి।
నందినియునుమాతృనందసునందయుశకునిబిడాలిపిశాచికుదిని।
శంకరిరేవతిచంద్రలాంగలిమారిమృత్యువులూకిదంష్ట్రిణిత్రిజటయు।
ఘోటఘటోదరికుక్కుటకరభభుసుండియుధూమ్రయుసురభిరక్త।
వైతాళియున్మనబకబగర్దభికేకరియులేలిహానయుఁబ్రేతయాన।
లంబలంబోదరిలంబస్తనియులంబకర్ణలంబాక్షివికర్ణవిముఖి।
లంబనాసికయునులంబోష్ఠిలంబమేఖలలంబసటవిశిఖయువిలంబ।
స్వాహాయుస్వధయువషట్కారిధృతిజ్యేష్ఠవినతయుసరమయుదనువుసిద్ధి।
మోహినియునుచాలమోహినియునుజంద్రసేనమనోరమమేనకయును।
రంభజ్యోత్స్నముఖిరమణినులోచనవరవాణిరోచనవరకుమారి।
శ్యామసుందరియునుగామరూపయుఁజిత్రరూపయునువిచిత్రరూపయునుమ।
మాతంగియునుహరత్పాతకయునుగపర్దినియుమంగళ్యయువినతశుభయు।
సామాన్యయునుసమాసవసంగమయునుత్కటయుస్థలంతియునురక్తయువిరక్త।
యబలవంచనయుమాయయునదర్శనయునుధృష్టశాలినిమత్తదీర్ఘకేశి।
యంబికసహినికుటుంబికబహుపుత్రిరుచిరయునరుచిరసుచిరయచిర।
కరకర్ణియేకాక్షిఘననాదముక్తికరక్తకంపనమహారభసరభస।
క్రౌంచియుఁగాలయుఁగాలజిహ్వయుఁగుంభకర్ణయుల్కాముఖికద్రుముఖియు।
మాంసమదోద్ధతమత్తమహాసురిబాహుశాలినిమహావదనకునఖి।
పింగళాక్షియుమహాభీతిదకంపినిపరికంపినియునునిర్భయయభయద।
ప్రాణదలాంగలిభైరవియునుమహాభైరవిక్రోధనిఘోరరూప।
తామసిభీమమహాముఖియునుమహానాసమహానాదనందినియును।
రుద్రేశిహుంకారిరుద్రసటయుమహాదేవిమహాజిహ్వదీర్ఘజిహ్వ।
జ్వాలాముఖియుఁజలజ్జ్వాలవిద్యుజ్జిహ్వాపిండజిహ్వయుమహాభీమరౌద్రి।
యనఁగనింకెట్టిపేళ్లఁ జేనఁదరునట్టి । మాతృకావర్గములుపెక్కుమహిజనించె।
శివమయంబుజగంబనిచెప్పనేల । శక్తిమయమెజగంబనఁజనియెనప్డు॥ ౯॥

చ॥ అవిహరునాజ్ఞనొందియపుడంధకరక్తమునంతయున్సహా।
త్సవముగఁద్రావిత్రావికడుఁదన్వినిఁబొందుటఁదుందిలంబులై।
వివశతలేవలేకిలకుఁద్రేఁగుగఁబండెనువెండియంధక।
ప్రవితతియేచితన్బుదువవారిథిదీవినిఁబోలెనీశుఁడున్॥ ౧౦॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ ఏవాని కేఁకలాశావారణంబులగుండెలఁ బగిలించి గండెసంగు।
నెవ్వాని కనులువహ్నిజ్వాలలుమియుచు దనుజౌఘతమము నెగిని మెసంగు।
నెవ్వని కోఱలహీంద్రదంష్ట్రిలువోలె బ్రహ్మాండముల కెల్ల భయముఁ గొలుపు।
నెవని గోళ్లు దితిజేంద్రకుధ్రమునకు దంభోళులై మహోద్ధతిని దెలుపుఁ।
దీవ్రకోపదవానలోద్దీపనోగ్ర । కేసరసటావిచాలనభాసురుండు।
భండనజయేందిరాఢ్యుండు భక్తనిధియ । తండు నరహరి మదరులఁ జెండుఁగాత॥౧౧॥

కం॥ అనుచుం ధ్యానించెంద । త్క్షణమున నేనృహరియొక్క ఘనశక్తిస్ఫృజిం।
చెనదియవుశుష్కరేవతి । పనివడి యంధకుల నల్లబాగుగఁ ద్రాగెన్॥ ౧౨॥

తే-గీ॥ వింతగద యది నెత్తురెంతెంత ద్రావు । నంతకంతకుఁ జిక్కుడు నాఁకటఁగడు।
గావున నుశుష్కరేవతీఖ్యాతి దాని । కొప్పె నన్వర్థకాఖ్యగా నొప్పెసంగు॥ ౧౩॥

ఉ॥ అప్పుడు శూలి యంధకుల నందఱ ద్రుంచెమ దేభమేపునన్।
దొప్పఱఁ దూటి పెంజెఱకుతోఁటలఁ గీటడఁగించు పోలికం।
జెప్పఁగ నేల చుట్టుగల చెట్టుల నెల్ల నుగూల నెట్టియం।
దొప్పెడుమూలసాలమున పొపడఁగొట్టెడునట్టులేర్పడన్॥ ౧౪॥

చ॥ శివుఁడఁట యంతకాంతకుఁడు చెప్పెడిదేమిఁక నప్పలాశిచే।
నువితతబాధ నొందెదివి సూర్యుఁడు రాహువుచేతఁ బోలెనా।
హవమున నెట్టకేని హరుఁ డంధకశూలము చేతఁ గ్రుచ్చియె।
త్తె వెలయు కంప నెత్తుక్రియ ధీరుని కేది యసాధ్యమారయన్॥ ౧౫॥

ఆ-వె॥ అప్పుడంధకుండు హరుని నుతించెను । వీరభద్రుఁడనఁగ వెలయుదీవె।
నీదు సేవ నేసి నెగడువాఁడనటన్న । మెచ్చి గాణపత్యమిచ్చె నుదగ॥ ౧౬॥

తే-గీ॥ ఎదిరియెదురుగఁ బోరంగ మదమడంచె । భక్తి నేసిన దయ గాణపత్యమిచ్చె।
నంధకారాతి యంధకహర్షదుండు । భీముఁడన శంభుఁడన నొప్పఁ బేర్లతనికె॥ ౧౭॥

ఉ॥ ఆఁకొని మాతృకాగణములంతఁ బురాంతకుఁ జేరి పేరిమిన్।
శ్రీకర శంకరా మము సృజించితి వంధకరక్తమానమే।
మాకృతకృత్యతం బొరసి మ్రొక్కెద మక్కఱనీకు నీకడన్।
లోకములం గ్రసింతుము త్రిలోచన మాకికపుడానతీవె నాన్॥ ౧౮॥

చ॥ శివుఁడనె సంభ్రమంబునను జేయకుఁ డప్పని నెప్పుడేనిమీ।
రవుటను మాతృకల్ప్రిజలనాదట మోద మెలర్పఁ బ్రోవఁగాఁ।
దపుడురుదల్లు లెందయిన దారకుల న్వధియింతు రేమహో।
త్సవులుగ వారి నారయుమె ధర్మముగా యనన న్వియ వ్వడిన్॥ ౧౯॥

కం॥ అబలలు విద్యాధనముల । సబలలయినఁ బురుషులనిల సరకుగొనక స్వే।
చ్ఛఁబరంగుదురిటులననా । సబలలు మాతృకలు చనిరి శర్వునుఱకహా॥ ౨౦॥

సీ॥ వృక్షముల్వ్రేకలించి భక్షించెనందుండు పక్షులమాటేల పలుకవలయుఁ।
గొండలపిండును బిండిపిండిగఁ జేసె మృగపశువ్రజముల నెన్నవలెనె।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

పట్టణంబులఁబట్టియట్టట్టెభ్రమింగెనుమనుజాసురాసురుల్మనుదురెయట।
నాపోవఁద్రావెమహాబ్ధులనదనదీవాపులజలచరవ్రాతమున్నె।
యిట్టులామాతృకావర్గమేఁచివిశ్వ । ముననెస్వాహాయటంచటుగనుటవిశ్వ।
పతియుహాహాయనెన్విశ్వపదమెమిగిలె । స్త్రీలుపురుషులమీఱంగఁజెదదెకొంప॥ ౨౧॥

పంచపాది చంపకమాల.

సమధికమాతృకోద్ధతినినైఁపఁగనోపకయా ఫురారిశ్రీ।
రమణునిసంస్మరించెనుశరారుశరాధికఘోరసన్నఖున్।
స్వమహితశూలదంష్ట్రిజ్వలనాయితజిహ్వఘనాఘనస్వనున్।
భ్రమితతటిత్సటాచ్ఛటునిరస్తతమున్స్మృతిమాత్రసత్క్రియున్।
ద్యుమణిసుధాకరాగ్నినయనున్నరసింహుమహోగ్రరంహునిన్॥ ౨౨॥

పంచచామరవృత్తము॥ స్మరించినంతనేస్మరారి - సమ్ముఖమ్మునన్మహా।
దరమ్మునంగరమ్ములందు - దారముల్దరారులుం।
బరంగసూర్యకోటికాంతి - భాసిలంగిరీటము।
న్సరత్సుమేరువౌచుదోఁచె - నారసింహుఁడయ్యెడన్॥ ౨౩॥

శా॥ జ్వాలామాలికలేసలాకలుగనొప్పంబంగరుంబంజరం।
బాలక్షింపఁదగెన్నృసింహుఁడుమహాహర్యక్షమోనాఁగనం।
దాలోకించిన్నపంచవక్త్రినతనిన్హర్షించిపంచాననుం।
డీలీలన్నుతియించెసాంజలియునైయెంతేనిసద్భక్తితోన్॥ ౨౪॥

అమృత వాహిని॥ ఓన్నమశ్శ్రీనృసింహాయ । యన్నమంత్రంబులోనినున్।
సన్నుతించుచునున్నాను । నన్నునేలవెశ్రీశ్వరా॥ ౨౫॥

ద్వాత్రింశత్సహస్రకోటి గ్రంథస్తుతి.

సహస్రశీర్షవినుత సహస్రచరణాంచిత।
సహస్రాక్షసహస్రాభ సహస్రకరభీకర॥ ౨౬॥
సహస్రకరసాహస్ర సహస్రాభవిభాకర।
సహస్రచంద్రప్రతిమ సహస్రగ్రహవిక్రమ॥ ౨౭॥
సహస్రవాయువేగోగ్ర సహస్రాగ్నిసమప్రభ।
సహస్రరుద్రతేజస్క సహస్రబ్రహ్మసంస్తుత॥ ౨౮॥
సహస్రపత్రపత్రాక్ష సహస్రాత్మస్వరూపక।
సహస్రలోకసంరక్ష సహస్రాశ్రితరక్షక॥ ౨౯॥
సహస్రపరమక్రోధ సహస్రారశయాంచిత।
సహస్రారసహస్రార సహస్రనఖరోజ్జ్వల॥ ౩౦॥
సహస్రాశనిసంకాశ సహస్రగురుదంష్ట్రిక।
సహస్రాంశుసహస్రాంశు సహస్రవరకేసర॥ ౩౧॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సహస్రశీర్షవదరచిత సహస్రహరివిక్రమ।
సహస్రాస్త్రమహాగ్రాస సహస్రాయుధభక్షక॥ ౩౨॥
సహస్రమృత్యుమథన సహస్రాఖ్యాకృతీడిత।
సహస్రార్థనృసింహాహ్వ సహస్రాత్మన్నమోస్తుతే॥ ౩౩॥

తే-గీ॥ అనుచుఁ జూలిద్వాత్రింశత్సహస్రకోటి । గ్రంథమున్నృసింహసంస్తుతి గాను నర్చె।
నొన్నమశ్రీనృసింహాయయన్నమంత్ర । మొనర సర్వార్థదంబా ప్తజనులకెయగు॥

కం॥ అని సన్నుతింపఁబనియే । మని యడిగెనునృహరియిట్టులనెమ్మదుఁడేనా।
ఘనుఁడైన యంధకాసురుఁ । దనుమసృజించితిని జెప్పవదనెమాతృకలన్॥ ౩౫॥

కం॥ ఆమాతృకలెంతేని । న్నామాటన్నరకుఁగొనకనలిరేఁగిమహా।
భీమంబుగఁదినెదరుప్రజ । నేమనితిన్వినన్న వింపనీకృపచేతన్॥ ౩౬॥

తే-గీ॥ విసపుఁజెట్టైననెట్లొలాఁబెంచినఱుక । ననుచితంబనిలోకోక్తియునికిఁజేసి।
వారినేనేమియును జేయవలఁతిఁగాను । నానృహరిమాతృకాసృష్టిహానెమఱియు॥

తే-గీ॥ ప్రణవవాచకమునుమఱిప్రణవవాచ్య । మునగుశ్రీమన్నృసింహుఁడాప్రణవమాత్ర।
లననసృజియించెమాతృకలనునలువురఁబరయుఁబశ్యంతిమధ్యమవైఖరియన॥ ౩౮॥

కం॥ వాగీశ్వరిభువనేశ్వరి । బాగుగభగమాలినియనఁబరఁగఁగనుమహా।
భాగయగుశుష్కరేవతి । నాఁగనుమాతృకలువారునలువురయిరొగిన్॥ ౩౯॥

బంగారము.

వాగీశ్వరియెజిహ్వావలననుగలిగెనువాక్ప్రపంచంబెల్లవశ్యముగను - బ్రాహ్మిగదా।
మాయయేహృదియందుమఱిపుట్టెస్వవశమైవిశ్వమెల్లనుదనవిభవముగను - విశ్వేశ్వరి।
భగమాలినియొగుహ్యభాగంబువలననుబ్రభవించెశక్తివైభవమువెలయఁ - బ్రబలగదా।
శుష్కరేవతిగడుశోభిల్లఁబొడమెనస్థులవల్లనసృగబ్ధికలయగన్తి - వలెబలిమిన్।
వీరలష్టాపదలనంగవిలసిలనెకొ+పెంపలరన్
సర్వమాతృకిరీటాప్తిఁబర్వనెకొ+శ్లాఘ్యలుగాఁ।
దనరనెగిఁజెఱియెనమంద్రఁదదనుచరుల - వినుతముగా।
మాతృకారత్నములహరిమఱిసృజించె - మైవలనన్॥ ౪౦॥

వైష్ణవ మాతృకా స్వర్ణమాలిక.

తనరెఘంటాకర్ణిత్రైలోక్యమోహినిసతిసర్వసత్వవశంకరియును - శ్లాఘ్యలుగా।
చక్రహృదయకామచారిణిశంఖినియును లేఖినియులోకవినుతలుమఱి - ఘనలుగదా।
కాలసంకర్షణిఖ్యాతయీయౌనమంద్రువాగీశికనుచరల్వంద్యలెందు - వరచరితల్।
సంకర్షణియునుస్వస్థయుబీజకర్ణియునుపచారితయునుమహోత్సవదలు-ఊరీకృతల్।
కల్యాణిమధుదంష్ట్రికమలహస్తయుమఱియుత్పలహస్తమహోద్ధవదలు-ఉరరీకృతల్।
వీరెనిమిదిగురువినుతలుమాయానుగలుమహామహలుసకలఫలదలు - కాంక్షితలే।
అజితసూక్ష్మహృదయయవలవృద్ధావేశయశ్మదంశనయుమహామహిమలు-హర్షదలే।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

క్రమతన్నృసింహభైరవబిల్వాయనుగరుత్మద్ధృదయజయయుదారమతులు-తనుమధ్యయే।
భగమాలినికినసువర్తినులెనమంద్రువీరలులోకైకవిదితయశలు - విశ్రుతలే।
క్రమముగాఁగాంచనాకర్షణిసంభటయుత్తరమాలికయుత్తములుగ - నెప్పెదరా।
జ్వాలాముఖియనుభీషణికయుభయదలుగామధేనువుబాలికయనుశుభదలు+గణనీయలు।
పద్మకరయననువారలీయెనమంద్రురేవతికనుగతద్దేవనుతలు+భావితలే।
పుట్టిరీముప్పదిరువురుభువననుతలు - పొనరెదరా।
మంత్రరాజాక్షరములనమహితతమలు - మాన్యలుగా।
సందియంబేలనరసింహజాతలెకద - సంస్తుతలే।
విత్తొకటియైనఁజెక్లేలవేఱుమొలచు - వేడుకగా॥ ౪౧॥

తే-గీ॥ మంత్రరాజస్వరూపుఁడామనుజసింహు। నంగమందుజనించినయట్టివీరు।
ముప్పదార్వురుమాతృకల్భువనసృష్టి। రక్షణక్షయదక్షులరహి వెలసిరి॥ ౪౨॥

కం॥ ప్రళయజ్వలనజ్వాలల। వలెఁబ్రళయాదిత్యులవలెవైష్ణవమాతల్।
వెలుఁగొందిరికననిలువఁగ। వలనుపడమిశైవమాతృవర్గముపాకెన్॥ ౪౩॥

మ॥ మహిమన్వైష్ణవమాతృకల్దఱిమిరామారాంతకృన్మాతలన్।
మహిఁగొల్లల్పసులంబలెంభటులనింబ్రత్యర్థులంబోలెనిం।
కహరుల్హస్తులనాఁగమింటననడేగల్పావురాలన్వలెన్।
బృహదబ్దంబులఁజండవాతములనన్జీఁకట్లనాభానువుల్॥ ౪౪॥

ఆ-వె॥ అట్లుపఱచిపఱచియాశైవమాతృకా। వర్గమలసినృహరిపదమెశరణ।
మంచుఁజేరెనారయారామభద్రుని। శరణుసొచ్చువాయసంబనంగ॥ ౪౫॥

కం॥ రక్షింపుమురక్షింపుము। పేక్షింపకుమమ్ము దేవనృహరీత్వన్మా।
త్రీక్షితలమగుటఁదప్తల। మక్షయముగమనుపుమనిరియలశైవమాతల్॥ ౪౬॥

కం॥ అనవుడునృసింహుఁడనియెను। వినుఁడీమాతృకలుప్రజలఁబెంతురెటుసురల్।
మనుజులటుమీరలింకం। జనులనుగాపాడవలయుఁజనవునవెపుడున్॥ ౪౭॥

కం॥ మనుజులతోదివిజులతోఁ। బనుపడియొద్దికగశివునిభజియింపుఁడుమా।
లినతులజోలికిఁబోకుఁడు। ననునెంచినవారినేరినలఁపకుఁడీరల్॥ ౪౮॥

కం॥ మిముఁగొలుచువారికారో। గ్యముఁబుష్టినిఁదుష్టిసర్వకామితములనిం।
డమరఁగనొప్పరికింపక। తముఁగొల్చెడువారిఁబ్రోవధర్మమ్ముగదా॥ ౪౯॥

కం॥ మదుదీరితమగునెదియది। గదిరిననుచ్చాటనాదికముతజ్జ్ఞులన్।
గదుమకపదరకయణఁకువ। గుదురఁగనందుండునట్లుగుఁడునాయాజ్ఞన్॥ ౫౦॥

కం॥ రుద్రుఁడుమఱియొకమూర్తిన్। రౌద్రిన్సృజియించిమీకొనరఁగనొసంగున్।
భద్రదయగునదిమఱినిరు। పద్రవమీకేలికగనుభావింపుఁడికన్॥ ౫౧॥

కం॥ మిముఁదలఁచిమిననామాతృగ। ణమిదివిశాలాక్షముందునాతోడనెమీ।
రమరన్నాతోఁబూజలఁ। బ్రమదంబునఁగొనుఁడునరులవలనఘనముగన్॥ ౫౨॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ ఏరైనఁగొలిచిరేని । స్వైరగమిమువారికిడుఁడభీష్టములెల్లన్।
నేరంజిల్లుదనిజచర । ణారాధననతఫలదమనంగురుభంగిన్॥ ౫౩॥

కం॥ ఏవారుశుష్కరేవతి । సేవింతురువారుసుతులఁజెందెదరవనిన్।
శ్రీవిభవముఁగందురుమఱి । భావించిననేదిసైనఁబడయుదురువడిన్॥ ౫౪॥

మంజుభాషిణి॥ అనిపల్కిశ్రీనృహరి - యంతమాతృకా।
గణసంయుతుండునయి - కాంచెమానసం।
బననెప్పునాత్మగృహమద్దిక్షేత్రమే।
జనవంద్యమయ్యెఁగృతశౌచమన్ప్రథన్॥ ౫౫॥

కం॥ శివసూత్రమునంబ్రణవం । బవుటన్నష్టమముదానికవుసమముయుతిన్।
దవఁగక్షకారంబదెకద । సువినుతమునృసింహబీజసువిదితమరయన్॥ ౫౬॥

కం॥ హరుఁడంతనాత్మమూర్తి । న్బరువడిఁగల్పించెనర్ధనారీశ్వరరూ।
పరుచిరముగనెసఁగెనుద । త్పరిపాలకుఁడుగనుమాతృవర్గంబునకున్॥ ౫౭॥

కం॥ మాతృకలేడుగురేద్గురు । ఖ్యాతలుగుణనమునవాదిహాంతార్ణములే।
మాతృకలక్కరములెకద । ఖ్యాతిగఁబ్రత్యాహృతినినహమ్మనశివుఁడా॥ ౫౮॥

తే-గీ॥ ఏడుగురుమాతృకలగుటనెసఁగసోయ । నఁగనహమ్మనిశివుఁడటనెగడుటనిట।
సోఽహమనితోఁచుఁగదయుక్తియర్థముగను।బ్రణవమైననృసింహుఁడుపరఁగుచుకొట॥

ఆ-వె॥ తండ్రియొజ్జచేతఁదనబిడ్డలకువిద్దెఁ । గఱపురీతిమాతృకలకునృహరి।
చేతహితముఁదెలియఁజేసెఁజేసెనుశ్రీనృ । సింహుఁగాఁగనానృసింహుశివుఁడు॥ ౬౦॥

బిల్వేశ్వర కల్యాణము. ద్వితీయాంశము.

చ॥ గరళగళుండుశుభ్రరుచిగార్శ్యముఁగాంచెనుబిమ్మటన్నితే।
తరమగుపక్షమందుఁదగుతామరసారితెఱంగునంగడుం।
గిరిజమనంబునన్వగచెనీలగళుండిటులేలచిక్కెనం।
చరసియెఱుంగనేరకనిజాప్తసఖింజయఁగాంచియిట్లనెన్॥ ౬౧॥

ఉ॥ అక్కరొశంభుఁడుండునెటులారనితేయననామెయమ్మరో।
దక్కఁగఁగొంటివర్థమునుదత్తనువీవెఱుంగవంటనే।
నెక్కడిదానఁద్వద్విభునియింగితముంగ్రహియింపఁగాంచఁగం।
జిక్కుచునున్నవాఁడతనిచిత్తమతండెఱుంగునావుడున్॥ ౬౨॥

చ॥ విజయియనంగనొక్కసఖివేడుకఁబల్కెఁజెలీసగంబెనీ।
కుజయమునాథుమైసగముఁగొంటఁగపర్దమెకొంటగంగకున్।
విజయముఁగాంచఁబూర్ణముగవేఁడెడుచేడియయెందుఁగల్గెనో।
గజిబిజిలేకయారయఁగఁగానఁగనానదెకారణంబనన్॥ ౬౩॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఉ॥ ఆయొకయాహగల్గని పుడద్రిజనిన్నను మున్నొకదా।
గేయుఁడువిశ్వకర్మ విలిఖించినవైష్ణవమాతృకాళినీ।
నాయకుఁడీక్షణక్షణమనంగనుచుండెఁగు బేరుతోడనే।
మోయతిగూఢభాషయనువొందఁగనై లబిలాయనెంజెలీ॥ ౬౪॥

చ॥ అతఁడొకబిల్వమాలికమహాముదమందఁగఁదెచ్చియిచ్చినన్।
బతియిదిదాల్పనంతటిదిభాగ్యమునాకెటులబ్బునంచనన్।
వెతఁబడకిద్దిసాజమనివేఱుగఁజూడకుబిల్వమాల్యమే।
హితవుగఁదాల్పుమంచునిడియెంగళమందతడిందుమౌళికిన్॥ ౬౫॥

మ॥ కనుఁగొంటేనరసింహునంచడిగెవేడ్కంగిబ్బరాతాతఁడేఁ।
గనశక్తుండనెకానఁగుందెదననెన్గన్గొందునెట్లంచుఁగుం।
దెననన్ శూలియొశైలరాజతనయాయేమందునీతోననన్।
వినవమ్మాయిటులయ్యెనంచుజయనావృత్తాంతమూహించుచున్॥ ౬౬॥

మ॥ పలికెందద్విజయాభిధానశివహృద్భవంబుదెల్లంబుగాఁ।
దెలిసెంబిల్వయనంగశ్రీనృహరిపుత్రీబృందమందోర్తుచు।
క్కలపిండందుసుధాంశుబింబమువలెంగ్రాలుందదాసక్తిచే।
నెలదాల్పిట్లుకృశించునంచుఁదలఁతున్నీవింకనూహింపుమీ॥ ౬౭॥

మ॥ అనఁగానింతదురంతచింతఁగననేలాయీశుఁడేనేగిత।
జ్జనకున్ శ్రీనరసింహునేయడిగియచ్చంద్రాననంబిల్వఁదె।
త్తునునాకాంతునికిత్తుఁబెండ్లియొనరింతుంభర్తకుంబ్రీతిఁజే।
యనిదానేసతిసాధ్వీచేయుటనెకామైరీడ్యలిల్లాంద్రోగిన్॥ ౬౮॥

పాతివ్రత్య పంచరత్నములు.

సీ॥ ఒకయింతిమేల్బంతియొగిఋషిపత్నిసరూపమైపతిఁబొందిప్రోచెబ్రదుక।
నొకయన్నుమిన్నయమోపభోగంబునకమరెభర్త్రాజ్ఞచేనణఁచికినుక।
నొకనాఁతితలకట్టునిఁకమిండజంగమాపంచాస్యపాలయ్యెఁబతిహితముగ।
నొకచానగన్నాకువెకలియామగనినివహియించుకొనివేశ్యవసతికిఁజనె।
బాలఁతితలమానికంబాకపూవుబోఁడి । చిచ్చుఁజొచ్చెనుబెనిమిటిమెచ్చనేక।
సుతువధించెనుధవుతోడనతిథిబలికి । బోటిబొట్టోర్తువీరలుపుణ్యతములు॥ ౬౯॥

తే-గీ॥ ఎక్కడెక్కడివోకతలేలపలుక । నెల్లెడనుసాగుమానంబుహితమగుటను।
ప్రాణనాయకుఁడనఁగనుభర్తయెతగు । సత్పతివ్రతయగునట్టిజాయకెందు॥ ౭౦॥

సీ॥ మున్మూర్తులనుదనముద్దుబిడ్డలఁజేసికొనియెఁగాయొకతల్లికోర్కిదీఱ।
ముప్పదిమూడుకోట్లొప్పఁగానెగడినవేల్పులనొకయమ్మవినఁగనెఁగద।
మహితుసాధ్విష్ణుమానీంద్రుఁగపిలునినొకయంబప్రసవించియొనరదెనుతి।
రామకృష్ణాదులరహిఁగన్నజననులాజనువునభర్తృకశరణలెకద।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

వలయు నేకొల్వ నన్యదేవతల నుసతి । భర్తయే దేవదేవుఁడా భార్యకెందు।
సాధులకు నేడుగడ పతి సత్యముగను । బుణ్యసతుల చరిత్రంబు పొసఁగు నిట్లు॥ ౭౧॥

సీ॥ స్వీయధనం బెల్ల విభుని దేయగు నని భావించు నదె పతివ్రతనిజముగ।
ధవుబంధుమిత్రులఁ దనబంధుహితుల నితలఁచు నదే సతి తథ్యముగను।
స్వశరీరమును నాథవశమని మనమున సతమెంచు నదె సాధ్వి సత్యముగను।
ప్రాణమనోగతుల్ స్వకములు పతి వను నెనరు దెగరితయా నిక్కముగను।
వేయు నేల బహిర్దృష్టి వేఱు గాక । సూక్ష్మదృష్టిని నైక్యంబె చొప్పడుటను।
సర్వవిధముల భర్తను సరణ మొప్పఁ । జంద్రచంద్రికవలె నుండు సతి సతియగు॥ ౭౨॥

కం॥ తనపతికిఁ బ్రియము హితముఁ । దనరించు నెదది యెత్రికరణములను బెండ్లా।
మన నాలన నిల్లాలనఁ । గను జను సహధర్మిణియనఁగను సుఖకీర్తుల్॥ ౭౩॥

కం॥ అనియుమ సమయోచితిఁ జే । రను బాతివ్రత్యపంచరత్నములను దె।
ల్పెను గొని నవీనఁ జానలు । మనెదరు ముత్తైదువలుగ మఱిగరితలు గాన్॥ ౭౪॥

మ॥ చని యెంబర్వతరాజపుత్రి పతి యాజ్ఞం బొంది సింహాశ్వగాఁ।
గన్పుహర్యక్షునిఁ గన్యబిల్వనడుగం గార్యంబు సిద్ధింపఁ జ।
య్యన నాఁ దద్విజయం జయం గొని త్రిశక్త్యైక్యంబనంబూనికన్।
దనులోకుల్ శివదూతియే యనమహోత్సాహంబు రెట్టింపఁ గన్॥ ౭౫॥

చ॥ చనికని విష్ణుమందిరముఁ జయ్యన నయ్యుమ డిగ్గి సింగముం।
గనుఁగొనె నాయనాయనుచుఁ గ్రౌర్యము మాని నృసింహుఁ డెంతయుం।
గనికర మొప్ప శాంతుఁ డయి కాంచె నుభక్తి నమస్కరించినం।
తనె శివ లేవవమ్మ యనె నందనిఁ గన్నఁ బ్రశాంతి గల్గఁగా॥ ౭౬॥

ఉ॥ శ్రీసతి సర్వమంగళకుఁ జేసెఁ బ్రణామము లేచి వచ్చియా।
ర్యాసతియక్లె శ్రీసతికి నమ్రము నొంది నృసింహుఁ డేమిదా।
నాసరసీరుహాక్షమును నాకగుదీవన నగ్రజుండవి।
ప్డోసదయుండు తండ్రివవు దొప్పదె శ్రీకిట నేను మ్రొక్కఁగన్॥ ౭౭॥

ఉ॥ నావుడు సారసింహుఁడు ఘనంబగు ప్రేమమునన్నగాత్మజా।
యేవిధమైన నేమఁట మదీయ్యవు నీవవుదమ్మ నీకు నీ।
దేవునకుం గుమారులకు దేవి సుఖంబె కదా తలంతురే।
యేవడినైన నమ్మనఁ గనిమ్ము గనమ్మల పట్టెయిట్ల నైన్॥ ౭౮॥

శా॥ మీ కారుణ్యము సర్వమంగళ గనన్మించంగఁ గావించె నా।
శ్రీకంఠుం బురవైరి శంకరునిఁ గాఁ జేసెం గజాస్యున్సుభ।
ద్రాకారుం బొనరించె శ్రీముఖునిఁ గా నాగ్నేయ సక్కందున్సురా।
నీకిన్యంచితుఁ గా నొనర్చె జగమున్నిర్మించె మీదానిఁ గాన్॥ ౭౯॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ సిరిమఱవదరిద్రులునర । హరినినుమఱవంగనాత్మహానిగలుగువా।
రరయకయుండురెమీరలు । శరణముమీరెకదసర్వజగములకెందుణ్॥ ౯౦॥

సీ॥ అభివందనంబుగ్రయభివాదనమువీరయోమహావిష్ణూప్రణామమయ్య।
జ్వలదాత్మకానమస్కారంబుసర్వతోముఖవందనమునృసింహుఁడజోహారు।
శరణుభీషణనమస్కారణంబుభద్రుండమృత్యుమృత్యూనమస్కృతియిదెకొను।
మహితనామాకృతిమణిమణీడ్యానీకుజోహారుదండంబుజోతనతిలి [లను।
నతియుఁబ్రణతిగేల్మోడ్పునునతియుమ్రొక్కు। మ్రొక్కితినిమ్రొక్కుచున్నానుమ్రొక్కెఁగ
ఓన్నమశ్శ్రీనృసింహాయయన్నమనువె । చాలుఁగదభుక్తిముక్తులఁజాలనిడఁగ॥ ౯౧॥

వెండి॥ ఓమనియానృత్వమొప్పఁగఁబరికింపనగపడునింహతసోఽహమనఁగ।
నరశబ్దమువునాత్మపరముగావుననుదద్వాచకమవుప్రణవమునెతెలుపు।
మదిఁగననరసింహపదమునకునునృసింహపదంబునకుభేదమగపడదిఁక।
సిద్ధంబెకదవృత్తిసింహాదిపదములుశ్రేష్ఠార్థకములంటచెలఁగుటయిట।
వానిగనునరసింహుఁడావరపురుషుఁడె - వంద్యముగా।
సత్యముగనిల్చుయోగంబుసరణినతఁడె - శ్లాఘ్యముగా।
యత్నమునఁజూడనిజమునువ్యక్తమగును - హర్షదమా।
సాంఖ్యమునఁగాదెతెల్లమాసత్యమరయ - సన్నుతమా॥ ౯౨॥

బంగారము.

ఓంకారమేప్రణవాంకమాటనుదొమ్మిదిటనాద్యనజునునిఁదెలిపెదీవు - తేజరిల్లఁగ।
నరసింహనీవొందినవరూపములయోగముననక్షరక్రమముననువిష్ణుఁ - గనఁబఱుతు।
మఱియుఁదద్యోగాప్తిమానకపరికింపనంశక్రమతశివునగపఱుతువు - హర్షముగా।
శివుఁడువిష్ణుఁడుబ్రహ్మసిద్ధంబుగానాత్మయోమహమస్మియంచుందువాకఁడ - వొప్పఁగదా।
వాసుదేవుఁడనఁగవామదేవుఁడనంగ - బ్రహ్మయనఁగ।
నుమపదైకభేదమమరునంతనెవస్తు - వుమఱివేఱె।
యత్నముననుజూడనైక్యంబెపొసఁగుఁగా - మైననిటఁగ।
వ్యావహారికత్వమందుటనేనిన్ను - నభినుతింతు॥ ౯౩॥

పంచచామరము॥ నృసింహనిన్నునెన్ననేగు - నెల్లపాపముల్వడిఁగ।
నృసింహనిన్నునెన్నఁగల్గు - నెల్లపుణ్యముల్వడిఁగ।
నృసింహనిన్నునెన్నలక్ష్మి - యేమెసంగఁబొందెదుఁగ।
నృసింహనిన్నునెన్నముక్తి - యేకరస్థయయ్యెడుఁగ॥ ౯౪॥

చక్రబంధము.

శా॥ పర్వాబిమ్బితకన్థిభూనఖచయాప్రత్నస్వరూరీతిశా।
సర్వావేద్యనువిశ్రుతాముఖహరీసత్కృత్యగేయప్రథా।
సర్వైశ్వర్యధురన్ధరామఖభుగీశాతిప్రియాముద్వశా।
శార్వశ్రీపరమాసమానుసదయాశాస్త్రారథాఞ్ఛద్దశా॥ ౯౫॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

రత్నావళి॥ కొమ్మనసీడ్వఁగవలదొడనుదటి - గొందనుమోవఁగవలదుధరన్।
గొమ్మనసెత్తఁగవలవదువాఁడివి - గోళ్లనుజెండఁగవలదసురున్।
గ్రమ్మఁగవల్దుజగత్త్రియమద్గుల - క్షత్రాసురసూతవధలువ।
ల్దమ్మెయివేదవినిందలుమ్లేచ్ఛుల - హననమ్మేలుముముమ్మహరీ॥ ౮౬॥

మాలిని॥ అనియిమవినుతింపన్-హర్షముంగాంచిశ్రీశుం!డనెనిదినుతిభక్తేష్టార్థమేదైననిచ్చున్।
వెనుకడుగిడకేదే-న్వేఁడుమీవన్ననెన్నం!జనవునశివవేఁడెంజంద్రచూడార్థమర్థిన్॥

శా॥ గంగామాళినటన్నపెన్నెపమునంగావింపఁడున్స్నానము।
చ్ఛాంగుండన్భసితంబదేలయనురుద్రాక్షస్రజంబుల్ధరిం।
పంగన్భారమటంచుఁదాల్పఁడుమహావ్యాఘ్రాజినంబొల్లఁడే।
వ్వుంగూర్చుండుఁబరుండులేచునడచున్భాతేశుఁడెన్నున్నినున్॥ ౮౮॥

చ॥ పనివడిమంత్రరాజమునుభక్తినినెల్లవుడుంజపించునం।
దొనరెడునట్టిమాతృకలనెప్పగముప్పదిరెంటిఁజొప్పడం।
గనుఁగొనుముఖ్యమాతృకలఁగాంచునునాల్గిటినెంచుసప్తసం।
ఖ్యనుగనినుంద్వదీయుశిలికంతునిఁజేయవెబిల్వనాథుఁగన్॥ ౮౯॥

చ॥ దయఁగనువిన్మనామనవిదాఁపఁగనేటికిఁజల్లనమ్మఁబో।
యియటనుముంతదాఁపఁగనునేమిప్రయోజనమీశ్వరుండుబి।
ల్వయనెడిమాతృకామణికివశ్యుఁడెయయ్యెనుసంగుబిల్వనా।
దయితునికొనునాకనుజదానికినేనువిధేయనాదునాన్॥ ౯౦॥

కం॥ బిల్వప్రియుఁడీశుఁడగుట । బిల్వనుగోరుటదగుమఱిబిల్వయునీశున్।
నల్వపుగుణసంధియనె । న్నల్వజనకుఁడలరఁగరమనైపుణ్యమునన్॥ ౯౧॥

కం॥ కానిమ్మనెనరహరిసిరి । దానిమ్మనెనిమ్మనెశివదద్దయునెమ్మిం।
బూనెంబిల్వాంబఫలం । బేనాఁటికొయనికొనెమదిశ్రీశుఁడివుడనెన్॥ ౯౨॥

కం॥ భగమునబిల్వంబగుటం । భగమాలినిబిల్వమాలఁబరఁగునదగుటన్।
దగుననిమెనురేవతియో । తగుఁదగుననెసోమరక్తిదారకుఁదగుఁగా॥ ౯౩॥

కం॥ మాతృకలందఱుసరియని । రాతతసంతోషమునసుహరిముఖులుసురల్।
ప్రీతినెననిబాగనిరజుఁ । డాతఱిమేలనియెహర్షమత్యంతముగాన్॥ ౯౪॥

కం॥ జయయునువిజయయునత్తఱి । నయభయములెసంగభాజనములిడిరిహరి।
ద్రయుఁగుంకుమమునుసుమఫల । చయమునువస్త్రాభరణనిచయమునునిండన్॥ ౯౫॥

ఆ-వె॥ మఱియునెన్నిగలవుమంగళద్రవ్యము । లన్నినిండియుండెనందువాని।
సర్వమంగళాంబజనకకైకొనుమని । శ్రీనృసింహదేవుచెంతనునిచి॥ ౯౬॥

తే-గీ॥ మ్రొక్కియుమనిల్చెనరసింహుమ్రోలరాము । నెదురశబరియనంగనుమదినరయఁగ।
రాముఁడేనరసింహుఁడుమామహిళయె । శబరియనితోఁపకున్నెనిస్సంశయముగ॥ ౯౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ అందుండిన్నృహరియొకపం । దందుకొనియెనిందిర పుపునప్పుడుజయదా।
నెందుండుఁ బెండ్లికూఁతుర । నందంౘ్రడియుమాతృకలుదనరఁదో ఙ్తేరఁ॥ ౯౮॥

సీ॥ కనఁగోరువారలుగన్నులుమిఱుమిట్లుగొననిదిమెఱపులకుప్పయొయనఁ।
గాంచనెంచినవారు కాంచనరాశియో యుద్యదాదిత్యసముజ్జ్వలయనఁ।
జూడవేఁడినవారు సుందరశరదిందుబృందమో సౌందర్యకందమొయనఁ।
దిలకింపఁదలఁచువారలురతినాలప్రోవో పూవువామియో యొప్పెడుననన।
జాళువా వెలివల్వయాజానుమీఱ । మానికపుసొమ్ము లెనివాళులై నెగడఁగఁ।
గ్రొత్తసునుసిగ్గమునుఁగు గాఁగొఱలఁబెండ్లిఁ । బిల్వవచ్చెసెయనఁగనుబిల్వవచ్చె॥

తే-గీ॥ వచ్చినిలుచుండనృహరిబిల్వామెరంగు । మమ్మయీ సర్వమంగళయక్కనీకు।
నన్నఁదిన్నగనరుదెంచియార్యకెరఁగె । లీలశంకరియనుగౌఁగిలించుకొనియె॥౧౦౦॥

ఆ-వె॥ ఆర్యయానపర్ణయపుబిల్వమొ సపర్ణ । యోగమెననెనిప్పుడొప్పఁజూడఁ।
జిగురుపెట్టినట్టిశ్రీఫలంబనఁదోఁచు । నంచుబల్కెనుజయయంచితముగ॥ ౧౦౧॥

ఆ-వె॥ ఆకురాలుతఱిగనసునుమశిశిరధ । రాత్మజాతయెకదయానుబిల్వ।
చిగురుతఱిగఁగనకచేలుని సుతగదా । యనుచువిజయవలికెనపునపునన॥ ౧౦౨॥

ఉ॥ అంతటశ్రీన్నృసింహుఁడునగాధిపపుత్రికి నెంతయేనియుఁ।
సంతసమొప్పఁజేసిబహుసత్కృతులన్గదేకమాతపీ।
వింతినిబిల్వఁబ్రోచుపనియింగనునీదెయనంగగౌరిశ్రీ।
కాంతుఁడమమ్మునందఱనుగాచుటనీపనియంచనెందగఁ॥ ౧౦౩॥

శా॥ ఎన్నండానుకొపెండ్లియెక్కడనుకోయీవానతీవేయనఁ।
వెన్నుండయ్యుమఁగాంచియిప్పడెయిటన్వేనేయనానావుడుఁ।
జెన్నాఁగాదెశుభస్యశీఘ్రమనఁగాఁజేయందగుంగార్యమే।
నన్నాలెచ్చెదనిష్టుపెండ్లికొడుకుఁహర్షంబుతోశ్రీపతీ॥ ౧౦౪॥

స్వాగత॥ అంచఁజార్వతిర - మాచ్యుతులన్వీ । డ్కొంచునెక్కెహరి - గొబ్బుననాత్మ।
ప్రాంచితాలయము - వాకిటడిగ్గెం । గాంచెబిల్వపతి - కన్గైనుమంచుఁ॥౧౦౫॥

కం॥ శివుడంతయునెఱిఁగియునో । శివాయటంగార్యసిద్ధిచేకూరనెనా।
భవునకుభవానియంతయు । సవిస్తరముగాఁగఁజెప్పెఁజనవునసంతఁ॥ ౧౦౬॥

కం॥ శివదూతివైతివవుటఁ । శివదూతియనంగఁబేరునెలఁగెదునీకో।
సివరాయో శివరానఁ । శివుశివుఁజేసితివనిశివశివుఁడెదఁజేర్చెఁ॥ ౧౦౭॥

కం॥ శివదూతీయనిశివుఁడన । శివుఁడుశివుఁడుదూతిదూతిశివదూతిననెఁ।
శివతత్పురుషసదాద్భృతి । శివుఁడుప్రకృతికంటెవికృతినెలఁగులలియనెఁ॥ ౧౦౮॥

కం॥ ప్రకృతిన్నన్ననిబిల్వఁ । వికృతియనిగ్రహించితివాకొబిల్వేశయనఁ।
ప్రకృతియనసంస్కృతంబని । వికృతియనఁగనాంధ్రమయనివినవెయుమయనెఁ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఆ-వె॥ ఇట్టులుల్లసిల్లనీశ్వరీశ్వరులట । కల్లనల్లన జయయరుగుదెంచెఁ।
గాంచి విజయ యేగుదెంచి శివయె బిల్వ । శివుఁడె బిల్వనాథుఁడవుసుకొ యనె॥ ౧౧౦॥

అశ్వగతి॥ అప్పుడె తెప్పున గౌరీప్ర - యాణము సేయుదమా।
యిప్పుడ సంగమ మీశ్వరుఁ - డేటికి జాగనియెన్।
జెప్పఁగ నందఱుఁ గ్రందుగఁ - జేరిరి పెండ్లికనన్।
మెప్పుగ వాహినులంబుధి - మేలుగ నందుక్రియన్॥ ౧౧౧॥

బిల్వేశ్వర కల్యాణము. తృతీయాంశము.

కం॥ మంగళ మంకగతిన్ లిపి । సంగతిఁ గల్యాణముగను సమకొనుఁ బ్రణవం।
బంగుగ నని తెలుపున నన్ । మంగళగణపతిప్రయాణమహితుఁడు వెడలెన్॥ ౧౧౨॥

శా॥ నాదబ్రహ్మనిదానసుస్వరమునన్ మాన్యంబునా కేకినా।
హ్లాదంబొప్పఁగ నెక్కి నిక్కఁగను కాలబ్రహ్మవిజ్ఞానస।
మ్మోదాంచచ్ఛరణాయుధంబు ధ్వజమై పొల్పొందమాసర్తుసా।
మ్మోదంచత్కరవక్త్రుఁడై గుహుఁడు సూర్యుండానన న్వెల్వడెన్॥ ౧౧౩॥

సీ॥ ఆద్యమోంకృతియొండెయందు నాదము బిందువుండు నాఁదలఁగొమ్ములుండ రెండు।
ప్రణవమాత్రలౌ వేదభాగంబులో నాల్గుపదములు గౌరి జెలుప్రకృతిఁ దెలుపఁ।
బంచాంగమే ప్రణవంబౌట మఱియొక కాలౌ కోయనఁ దోఁక గ్రాలుచుండ।
సానువృత్తిస్వరమానితంబగుఱంకె దేవానుగతియయా జీవునికన।
దేవుఁడాద్యుఁడాద్వితీయుండు జీవుండు । పశువు జీవుఁడౌను బశుపతియవు।
దేవుఁడతఁడె శివుఁడు తెలియుఁడీయని మెడ గంటతోడఁ జాటు ఘనవృషభము॥ ౧౧౪॥

కం॥ ఆనందినెక్కి శివుఁడుమ । హానందముతోడ వెడలెనై వరుఁడు వధూ।
మాణిక్యంబుం బిల్వ । స్నానుగఁ బెండ్లాడ నృహరిమందిరమునకున్॥ ౧౧౫॥

వెండి.

కట్టిన పులితోలు పట్టుపుట్టంబు గా నేనుఁగుతోల ట్టై కానిపింప - జానగుఁగా।
రతనాలపడగలరంగారుచిల్వలు మానికమ్ములసొమ్ములై నెగడఁగ - మానగుఁగా।
మిన్నేటవాటమౌ పెన్నెఱిజడముడి మగరాలబొమిడికముగనె సంగ - సొగసగుఁగా।
గ్రొన్నెలయందుపైఁ జెన్నగు కలికితురాయిగా వెలుఁగుచుఁ గ్రాలఁజాల - రాజిలుఁగా।
బూదిపూఁతలు గంధపుఁబూఁతలుగను । బుఱియ పేరులు వెలిదమ్మిపూసరులుగఁ।
జేతిపుఱె చెండు సొసలికన్ చెందిరముగఁ । పెండ్లికొడుకయ్యె నప్పుడా బేసికంటి॥ ౧౧౬॥

బంగారము.

తనయపర్ణాఖ్యనేతన్విసమస్తస్వరాదిమాతృకమాతననుచుఁ దెలుపు - నభినుతింతు।
తనదు కాళీనామమున నెయే కాంతహల్మార్తిదానని తెల్పుముదమునఁదగఁ - బొరిభజింతు।
తనయుమాభిఖ్యనేతరుణి ప్రణవరూప తానయౌటను జాటుమానితముగఁ - బూనియెంతు।
తనుమధ్యమాహ్వాయమునఁ ద్రిశక్త్యాత్మిక తానంచుఁ బ్రకటించుఁ దల్లియెవతె - తగ గ్రహింతు।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సర్వమంగళములభక్తసమితికినిడఁ - జాలుదునా౯।
సర్వమంగళజగదేకజననిగౌరి - శంకరియా।
హంసగజగతి గెల్చుటననవహరిపయి - నహహాయన।
నెక్కి వెల్వడెఁబార్వతిదక్కినృహరి - ప్రొక్కెదను॥ ౧౧౭॥

కం॥ శివసేవాఫలమిదుమని । శివసేవకులెల్ల నెవని సేవింతురొయా।
శివభక్తాగ్రణిసవినయుఁ । డవుగృహపతిభంగి వెనుకనడఁకువనడచె౯॥ ౧౧౮॥

కం॥ ప్రాసాదానుగమూర్తి । రాశియనుచుఁదెలుపననధరాదేవులుచం।
డీశానుగులై చాఁగిరి । శ్రీశుఁడువిష్ణుండొశివుఁడొయెఱుఁగననుననె౯॥ ౧౧౯॥

ఆ-వె॥ ఆదినగజకొడుకునటుపిమ్మటన్మహా । సేనుఁడా వెనుకనుశివుఁడునుదరు।
వాతవామశివయుఁబదపడియమిచండుఁ । డెంచనుండుఁడరయుఁడంచునాడె॥౧౨౦॥

ఆ-వె॥ గణములనుసరించెగణపతినెట్లల్లె । దేవసేనపతిని దేవసేన।
లొప్పఁగాదెకరులుయాధపతులవెంట । నంటుచుంటయనుచునాడెనాడె॥ ౧౨౧॥

ఆ-వె॥ అరుగుచుండు రెండునాయాయి దేవతా । భక్తులందునందభవునివాము।
దేవుఁజేసినమరుదేవేరులనిమమ్ము । రసికులరనెదరనిపొసఁగఁజాడె॥ ౧౨౨॥

తే-గీ॥ రంభయూర్వశిహేమయురంజిలంగఁ । బాడఁగానాడఁగావారిప్రౌఢిఁగాంచి।
బిల్వపెండ్లికిఁజనునిట్టివేళకుఁదగు । ననెఁదిలోత్తమభృంగియూననుచునాడె॥౧౨౩॥

ఆ-వె॥ వృషభవాహనుండువిహగవాహనుఁడును । గూడిరచటనురలుఁగోట్లకొలఁది।
నొకటివెండికొండయొక్కటిబంగారు । కొండగూడెఁబ్రజలుగూడరెయట॥ ౧౨౪॥

శా॥ గంగాపూళిన్నృసింహుపాదములకుంగావించెజోహారుసా।
ష్టాంగంబై చెలువొందయోగవిభుఁడై యష్టాంగుఁడైయుంటనా।
గంగాదేవినిఁగన్యబిల్వఁదనకుంగాంక్షింపుమంచంచునాఁ।
గంగల్యాణమునీకుఁగావుతమనెంగల్యాణచేలుండన౯॥ ౧౨౫॥

ఉ॥ మాతృకలందఱందముగమాన్యనుగన్యనుబిల్వఁజెల్వసం।
భూతినిసర్వభూషణవిభూషితఁజేసివెసంబొసంగసం।
ప్రీతినిఁగొల్పినిల్పిరటశ్రీసహితుండయిశ్రీనృసింహుఁడ।
క్కూఁతునిజాత్మనాసెసఁగెగొబ్బుననుబ్బునఁజంద్రమౌళికి౯॥ ౧౨౬॥

కం॥ కట్టెన్మంగళసూత్రముఁ । బట్టొనరన్మొదుముల్లుపడబిల్వకునీ।
కిట్టులగు పెతగుననిశివుఁ । డట్టెసకలవాద్యఘోషమడరెనొకటిగా౯॥ ౧౨౭॥

మ॥ తలఁబ్రాలొవ్వెనెనుబిల్వశంకరుపయిందారాప్తకోటీరనీ।
కలరుంగాయననట్లుబిల్వపయినీకౌవృష్టిగాయిష్టమం।
చెలమిన్భావమునెందెనోయనభవుండిట్లాటయేమబ్బరం।
బలరుల్సేసలువానగాఁగురిసిరయ్యాదిత్యులున్వారిపై౯॥ ౧౨౮॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ బిల్వనటు పెండ్లియాడుట । బిల్వేశుండీశుఁడయ్యెబిల్వయె శ్రీనా।
నల్వపుటంబిల్వేశుఁడు । చెల్వుగ శ్రీశుండనంగఁఖ్యాతిఁ బేర్వడ నెన్॥ ౧౨౯॥

ఉత్సాహము॥ గడియలో నెయిష్టసిద్ధి - గలుగుటనిటనతులకీ।
పుడమి దాలు పెంపుఁబొగడుఁ - బొందెదుఘటికాద్రినా।
విడకయిందెయుండుభక్త - వితతిఁ బ్రోవ శ్రీహరీ।
యడుగకున్న నిచ్చువాఁడ - వడుగవరములీయవే॥ ౧౩౦॥

మంజుభాషిణి॥ అని గౌరిపల్కఁ - హరియట్లయౌనని । న్వినిలక్ష్మియో గిరిజ - నీవరంబు మే।
లనెఁబుట్టినింటసతి - కాశయుండవే । యనెబిల్వశంకరుఁడు - నానసెంజనన్॥

కం॥ తనువుఘటికాచలంబం । దౌనరెడుజీవుఁడు దేవుఁడొక్కఁడగుటయే।
ఘనయోగంబదెయోంకృతి । గనఁబఱుచు నృసింహుఁడిందుఘనయోగిగనై॥

కం॥ ఘనబిల్వేశ్వరకల్యా । ణనుతాఖ్యముమంగళవదనంబనుచునెగిం।
గనిభాగత్రయపద్యము । లనుఁదనుమధ్యారవమిదియనిబుధుఁడుదగన్॥ ౧౩౩॥

మంగళమణి వృత్తము॥ భృంగకచకుబిల్వకుసుమ - హేశ్వరసతికిన్।
భృంగసరుచికంతునికల - బిల్వకపతికిన్।
మంగళమనిమంగళమని - మంగళమనరే।
మంగళమగునెల్లరకును - మాన్యతఁగనరే॥ ౧౩౪॥

మహామంగళమణి వృత్తము॥ అవుఁగల్యాణంబోమని - యంతనసూయనఁగన్।
శివమంత్రంబాపిమ్మటఁ - జెల్లుశివాయయనన్
జవిఁగొల్పున్భాగాప్తిర - సజ్ఞతనల్లైకనన్।
దవుఁగల్యాణాభిఖ్యము - దంబిదుపర్వమిదా॥ ౧౩౫॥

ఇది, కల్యాణ రసజ్ఞ పర్వము.

మహిమ నిధిజ్ఞ పర్వము.

కం॥ అలరత్నశర్మగౌతము । నెలమింగనిబిల్వవనిమహిమమెట్టిదటం।
చౌలసియడుగనతఁడిట్లనెఁ । గలదొకయితిహాసమద్దిఘనమెటులన్నన్॥ ౧॥

స్కందాగస్త్య సంవాదము.

సీ॥ అజకలశంబున నవతరించె నెవండు బ్రహ్మశిరోంచితప్రాభవుఁడవు।
వాతాపిని మెసంగె వార్ధిఁ ద్రావె నెవండు దైత్యారిరామచంద్రస్తుతుఁడవుఁ।
గౌరివై దర్భినిఁగూడి తానెవ్వండు భూభృత్సుతేశ్వరభూషితుఁడగు।
స్వాజ్ఞాదమితమహాహార్యుఁడై యెవ్వండు వజ్రిముఖ్యాదిత్యవందితుఁడగు।
నెవఁడుహుంకృతిచేనహుంకృతియుతుహరి । పదునిహారిపదుఁజేసెదుష్పృథునినహుషు।
వాఁడగస్త్యుండువచ్చెవైవస్వతునిన । డంపనాఁగస్వశక్తిలోడంగడంగి॥ ౨॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శా॥ కాంచెం దన్మునిసింహుఁ డెట్టయెదుటం గల్యాణశైలోన్నతి
న్గాంచన్నేరక సర్ధవర్ధిలిన వింధ్యంబిద్ది వేఱొండొకో
యంచాలెంచఁగఁ గంజశైలము నుభూజాకారకింజల్కముం
బ్రాంచత్తీర్థమరందమున్విబుధభృంగాఢ్యంబు రాయంచనాన్ ॥ ౩॥

ఉ॥ కాంచి తదద్రినెత్తమునఁ గ్రాలెడు మేలగు చిత్ప్రకాశనా
మాంచితతీర్థరాజమున నబ్జసరోవరమందుఁ గ్రుంకి శ్రీ
మించఁగ దానిచెంగట నెమింటిని గెంపెడు వహ్నిశృంగమం
దెంచ నశక్యమై వెలయు నీడితలింగములన్భజించుచున్ ॥ ౪॥

చ॥ కనెఁ దనభంగి దక్షిణముఖంబుగ మున్నుగ వచ్చి గంగర
మ్మని తనుఁ బిల్చునాఁ దనరు నట్టి త్వమేహినదీమతల్లి నీ
వనుమజిక్షీరవాహినిని బన్నుగఁ దద్యుగయోగ మొప్పటం
జనుని దివారణాసి గనె సంగుఁ బ్రయాగమటంచు శ్రీవనిన్ ॥ ౫॥

చ॥ గొనకొని కాంచి బిల్వవని గొబ్బున నుబ్బునఁ జేరి యేకవ
ల్లినిఁ గొలిచెం ద్వమేహినదిలీలమునిం గెను గౌరితీర్థమం
దును భజియించె యోగనిరతున్ హరిఁ దుష్టిగణేశు బిల్వనా
థునిఁ దను మధ్యఁగాన కటధూర్జటినందను స్కందుఁ బొందుగన్ ॥ ౬॥

మ॥ చని కాంచెం ఘటసంభవుం డెదుట శశ్వద్బిల్వకాటవ్యట
త్తనుమధ్యారథబిల్వనాథవిలసద్దర్పోగ్రపంచాస్యభీ
తన మన్నిశ్చలదిగ్గజావళి యనన్ దైవారుచున్నట్టియొ
క్కనగాళిఘ్నన షణ్ముఖాదృతము శ్రీత్మ్మ జంబువల్ల్యాఖ్యమున్ ॥ ౭॥

ఉ॥ కాంచి యతండు హర్షమును గాంచుచు స్వాంగనతో మునింగి భా
వించి కుమారతీర్థముల విశ్రుతభక్తినిఁ గ్రిందమీఁదఁద
త్ప్రాంచితతీర్థయుగ్మమున నారసి యుత్పలముల్మహోత్పలా
ల్గాంచు గుహావిలీను గుహుఁ గోరిక లీరిక లెత్తన త్తటిన్ ॥ ౮॥

మాలిని॥ కనుఁగొని పుపుదండ - ల్గాన్కగా నుంచి మ్రొక్కెన్
మునికలశజుఁ డాస్థ - న్మోద్పుకేలాప్పమాళి
న్దనరఁగ వినుతించె - న్బద్మినీపార్శ్వశోభున్
ఘనుద్వివదళజపాభున్ - జ్ఞానసారుం గుమారున్ ॥ ౯॥

బిల్వారణ్య క్షేత్ర ప్రశంస.

తే-గీ॥ గుహుఁ డునీ కేమి కావలెఁ గోరుమనుడుఁ । గుంభసంభవుఁ డడిగెను గొమరుసామి
మహితబిల్వాటవీక్షేత్రమహిమ మనుచు । దేవసేనావిభుం డిట్లు తెలియఁబలికె॥ ౧౦॥

శా॥ ఓ నేమెన్నఁగ నాకు శక్యమది బిల్వారణ్యమాహాత్మ్యమీ
శానుం డొక్కతఱి న్మదంబకుఁ గడున్సంతుష్టుఁడై చెప్పఁగా।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

నేనెక్కింతయు వింటినర్థ్నికెవిన్కిం జేయనానర్థికిన్।
దానంబుంబొనరించినట్లటులఁగా దాభోగికిం బాలెయా॥ ౧౧॥

మ॥ అలచింతామణియొక్కమానికమె మేర్వద్రీంద్రముం గొండయే।
యలమందారము నెక్కద్రమానెకన నాహా వైన తేయుండునుం।
బులుఁగే యావా కొకామధేనువును రాముండొక్కఁడే శివుం।
డలబిల్వేశుఁడునెక్కవేల్పె యిదిబిల్వారణ్యమున్ క్షేత్రమే॥ ౧౨॥

శా॥ క్షేత్రంబుల్వరసోఽహమంచు మఱియోంకృత్యాఖ్య హ్రీంకారమున్।
సూత్రించన్విబుధాళికిద్దియనసంసూచించుఁ బ్రాసాదమున్।
ధాత్రిం దారకముం ద్రిపత్రముల క్షేత్రస్వామి శ్రీవృక్షమా।
క్షేత్రాణాంపతయే నమో యనుటటన్సిద్ధించు శ్రీక్షేత్రమా॥ ౧౩॥

సీ॥ పురుహూతదిశఁ గంజధరము కారంబు గంబరఁగు బ్రహ్మపదమై ప్రథితముగను।
బుణ్యజనాశ సెప్పనుమ గౌరీసరస్సను కారముగ నారాయణుఁడుగఁ।
బావనదిక్కునభాసిల్లుశరభవగుహము కారము శివగోప్యముగద।
యేతత్త్రిధామ సమేతమా బిల్వవనం బోంకృతియపు బ్రహ్మంబు గాదె।
యలరుఁగద బిల్వనాథాలయంబు వల్లి । మలయుఁ గంజాద్రి తన్మ్మఖ్యమాతృకలను।
బిల్వకము బిల్వమననిద్ది విశ్వనుతము । క్షేత్రరత్నంబు సర్వార్థసిద్ధిదంబు॥ ౧౪॥

సీ॥ నదిమధ్యమగనీవనమయంచుఁ దెలిపెడుఁ జాఁగి ద్రొక్కుటఁ జూపుచందమొందఁ।
బ్రవహించుటను శరభవగుహాగిరి శివమూల బిల్వేశ్వర ముఖ్యమపు శి।
వబలభేదంబౌట వైష్ణవస్థలమవు వ్యక్తమా బిల్వేశపదము వాగఁ।
గంజాద్రియయపునీ క్రమమెప్పచుంట చేనా సోంనమశ్శివాయయనుటయిట।
నింతె కాకశివోఽహమం చెదస్ఫురించు । బిల్వవృక్షంబులను గన్న బిల్వపతికి।
బ్రహ్మవిష్ణ్వాదిదివిజులు భక్తులైరి । యేరికి శ్రీవనము గాదభీష్టమరయ॥ ౧౫॥

శా॥ ఈక్షోణిన్మ్మను బిల్వమై గిరిజ శ్రీయే యాటనీశుండు శ్రీ।
వృక్షంబై సిరి కేలలింగముగనై శ్రీశుండు గాఁగానమో।
వృక్షేభ్యోయనె నాదివేదమిట నేవీక్షింపనాలక్ష్యమా।
వృక్షాణాంపతయే నమోయనుటయున్ బిల్వేశలక్ష్యంబెయా॥ ౧౬॥

కంజాద్రి ప్రశంస.

సీ॥ విష్ణుపదాభిఖ్య వెలసిన స్వర్థనాఁగ డలికడళ్ల నాక సముఁదాఁకఁ।
దనశబ్దగుణకతాఘనతను దెలుపునాఁ జదలు సముద్రఘోషమును ద్రిమింగ।
సర్వభూతంబులు సలిలమయములైనా భువనముల్ గ్రసియింప భువనములను।
మిట్టిపల్లంబని మిన్నుమన్నని యెన్నరాక గాఢాంధకారమ్ము గ్రమ్మ।
నట్టిప్రళయావసరమున నద్భుతముగ । నుద్భవించెను జ్యోతిర్మయోజ్జ్వలంబు।
కోటిసూర్యప్రకాశ మొక్కొటియెలింగ । మమ్మహాబ్ధి నెసంగెఁ గంజాద్రియనఁగ॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ తద్దక్షిణాంగజాతతచేతఁబ్రహ్మకంజప్రభవుండనసన్నుతిఁగనెఁ।
దద్వామపార్శ్వభూతతచేతవిష్ణువుకంజాక్షుఁడనఁగఁబ్రఖ్యాతిఁగాంచె।
మధ్యమత్వముచేతమహితమాలింగంబుతనుమధ్యమేశాఖ్యఁదానుబొందె।
బ్రహ్మవిష్ణువులనుపత్రములైలఁకుల వెలయబిల్వేశ్వరాభిఖ్యఁబడసెఁ।
గంజలింగమదేయగుఁగంజధరము । కంజలోచనకంజజుల్గారెసాక్షు।
లెడమకుడిప్రక్కలంగ్రాలునృహరికంజ। భవులుఘటికాద్రికాంచికాభవను లెవుడు॥

సీ॥ కంజంబనశిరంబుకంజుండనంబ్రహ్మగావునసత్యమాఁగంజనగము।
కంజముమూర్ధన్యఘననాదమాదానిఁగాన్పించునదిగానఁగంజనగము।
కంజనాసరసిజకమలశ్రీదానినిగలిగించునదియాటఁగంజనగము।
కంజమమృతజమ్ముగదబిల్వమాశ్రీలుగలుగుటశ్రీగిరిగంజనగము।
దేనివలననుసుఖముబ్బుదానిఁగంజ । మనఁజనునుబూనిశంభుపదానువృత్తి।
సందియంబేలయదెకాదెశంభుమూర్తి । గానభూధరవరమగుఁగంజనగము॥ ౧౯॥

సీ॥ కంజుండయినబ్రహ్మగనుటశారదనటఁగంజాద్రియనఁగనుఖ్యాతిఁగాంచుఁ।
గంజాక్షుఁడగుహరిగనుటనందిందిరఁగంజాచలమనంగఘనతఁగాంచుఁ।
గంజధరుఁడుశూలిగనుటశ్రీతనుమధ్యఁగంజశైలమనంగఁగనెడునాఖ్యఁ।
గంజంబుబ్రహ్మంబుగనునహంకృతియాటఁగంజభూభృత్తనఁగనునభిఖ్య।
నగ్నిసోముఁడుగంజాహ్వయమునుగనుట । విశ్వముతదాత్మకంబయి వెలయుటనది।
కంజమగుటవిశ్వాఖ్యలఁగాంచునోర । కంజవనకంధరంబదికంజధరము॥ ౨౦॥

సీ॥ కలశసింధువునందుఁగలిగినయమృతంబుహరిమోహినిగనయియడరియిడఁగఁ।
ద్రావితద్బలమునదైత్యులఁబోరిగొనిజయలక్ష్మిఁబొందిస్వశక్తివిజయ।
మందితిమనుచునుబృందారకులునిక్కబ్రహ్మంబుయక్షరూపంబునొంది।
తృణమాత్రముననగ్నిఁబృషదశ్వనోడించియింద్రునికగపడకేగనంత।
బుద్ధిమైయుమతనుమధ్యబోధనేయ । నాపురందరుఁడాదిగనమరులెల్ల।
నల్లకంజాద్రిలింగాళినాశ్రయించి । రౌరకేనోపనిషదర్థమలవడునట॥ ౨౧॥

సీ॥ పర్వతనారదుల్పరమేష్ఠికొడుకు సనత్కుమారుండందుముత్కరముగఁ।
దపముసల్పెదరందుఁదాపసుల్గుహలందువేనవేలుందురువిదితుఁడైన।
దుర్వాసుఁడందునద్భుతముగఁదనయోగశక్తిచేనొకప్రోలుసంఘటించెఁ।
గూటముల్బురుజులైపాటిల్లెడునుజిత్ర్ప్రకాశకాసారంబుగ్రాలునడుమ।
దర్గమదికంజదైత్యుఁడనర్గళముగఁ । గొనియెనందిశివాజ్ఞనద్దనుజుఁదునిమె।
ముక్తికల్యాణమటనయ్యెముదమొసంగు । స్వనతులకభీష్టములఁగంజశైలమహో॥ ౨౨॥

సీ॥ స్వాభిఖ్యసంకలనాప్తినష్టమవిషమాంకయుక్తింగ్రమంబమరఁదెలుపు।
యాజుషంబైనమహావాక్యమునునహంబ్రహ్మాస్మియనికంజపర్వతంబు।
మరితస్యయజురేవశిరయనునర్థంబుఁబ్రకటింపనేశిరోఽర్థకముఁగంజ।
పదమూనెననిబుధుల్భావింపబిల్వకంబునకుశిరస్స్థానముగనెసంగి।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

పేరఁబడు నెనిమిదిమహావిద్యలనత । తతికిఁదోఁపఁగఁ జేయుచుఁదనరుచుండు।
నారకంజాద్రిగురునిఁగా నాత్మఁదలఁప । వలదెతత్త్వైకజిజ్ఞాసువుల కెపుడును॥ ౨౩॥

సీ॥ జపముఁ గంజగిరి నేచలుపందగున భేదసిద్ధి చొప్పడుట ప్రసిద్ధమగుటఁ।
దపముఁ గంజశిఖరిఁ దనరింపఁదగుఁ బతితద్రూపమున భక్తతతిఁ దనుపుట।
ధ్యానంబుఁ గంజభూధ్రమునందె కావింపఁదగు యుక్తి చే ముఖ్యధర్మ మవుట।
శివపూజఁ గంజాద్రిఁ జేయందగు శివోఽహమను తారకము యోగమున నెనరుటఁ।
గాంక్షఁ జేసిన జయలక్ష్మిఁ గంజశైల । మాశ్రయింపవలయుఁ గంజమనఁగ జయము।
గాన గును బిల్వనాథుండె కంజనాథుఁ । డాత్మఁ బరమహంసోదయ మాచరించు॥ ౨౪॥

సీ॥ పశ్చిమాభిముఖమై పరఁగు స్వయంవ్యక్తలింగము సద్యోభవాంగము గద।
కంజాద్రిగాన సంఖ్యావంతులం జేయునతులను హితముగ నతుల మహిమ।
వలఁగొన్న నంభోజభవుఁడు సృష్టిశుఁడా రోహింప ద్విజధవారోహణుండు।
శ్రీనాథుఁడాపయిఁ జిత్ప్రకాశంబున స్నానంబు నేసి యాసవిధమున స్వ।
యంభులింగౌఘమునకు మహార్హపూజ । నేసినన్ సర్వమంగళోల్లాసుఁడైన।
బిల్వనాథుండె యానరుండిల్వలారి । యట్టి కంజాద్రి కెనయె యేయద్రియైన॥ ౨౫॥

బిల్వవన ప్రశంస.

సీ॥ కంజంబగుటఁ జేసి కాంచె లింగము కంజమని యమృతోద్భవంబని యుఁ బేళ్ల।
నక్కంజమే యద్రియగుటఁ గంజాద్రియనమృతోద్భవాద్రి లింగాద్రియనగు।
వెలసి యుండుటనందు బిల్వవృక్షములు గంజంబులు నమృతోద్భవంబులయ్యె।
బిల్వమయంబయి పెంపెనయుటఁ గంజగిరి బిల్వగిరియనఁ బరఁగెనవ్వ।
నంబు బిల్వవనంబయ్యె నదియు బిల్వ । పత్రికాఖ్యనె సంగెను బార్వతియుమ।
విశ్వనాథుఁడు శివుఁడయ్యె బిల్వనాథుఁ । డల్లక్షేత్రము బిల్వకంబనఁగ నెగడె॥ ౨౬॥

సీ॥ క్రమత స్థూలంబు సూక్ష్మంబు కారణమనఁదను వుము త్తైజసుఁగుల దనరుచుండుఁ।
గాన మే నే బిల్వమౌను సోమాదిత్యవహ్నిత్రయంబు బిల్వంబె యవును।
జీవాత్మ పరమాత్మ సిద్ధాంతరాత్మయు నానాత్మ బిల్వంబు గానె సంగు।
వాచ్యవాచక యోగభావంబు బిల్వంబు కరణత్రయము బిల్వ మరయఁ బ్రణవ।
మగును బిల్వంబు మాత్రాత్రమైక్యకలన । సర్వమును బిల్వమౌఁ గాన సర్వభావ।
ములను బిల్వంబులనుగొని పూజ నేయ । వలయు బిల్వేశ్వరుండగు బ్రహ్మమునకు॥ ౨౭॥

సీ॥ శివులె యాదిగ దయి యాభువనంబులకు నెల్లఁ దల్లిదండ్రులు వారెతనరని చట।
మారేడు చెట్లుగా మహిస్వయంవ్యక్తులై ప్రభవించిర దియె కారణము గాఁగ।
బిల్వవృక్షంబాది వెలసెనిందగుట నే బిల్వకక్షేత్రంబు విశ్రుతమిది।
పదపడి యెల్లెడఁ బొడలెలక్ష్మీవృక్షములు దద్దళములనాదలధరింతు।
రెల్ల వేల్పులు గావున నెలమిఁ దెలియ । బిల్వనాథాంశములె యెల్ల వేల్పులు గద।
బిల్వకాటవి యంశములు విశ్వమునను । గావె క్షేత్రంబులెల్లను ఘనమిదె యగు॥ ౨౮॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ సత్యలోకముసరస్వతిమందిరమజాలయంబదికంజాలయంబిదియగు।
వైకుంఠమిందిరాలోకమదౌవిష్ణుపదమిదిశ్రీఫలావాసమగును।
కైలాసమద్రిజాగారమునందికేశారక్షితమదితదవితమిదవు।
వాసవాదిదిగీశవాసముల్ శ్రీకముల్ శ్రీపదమిదెయవుశ్రీపతిహిత।
మఖిలదేవతలతిభక్తినమితతపముఁ । జేసిరిటఁజేయుచున్నారుచేయఁగలరు।
బిల్వవృక్షకృతులఁగానబిల్వవనము । బిల్వకంబిదియుత్తమమిల్వలారి॥ ౨౯॥

సీ॥ బిల్వంబుద్రిదళమై వెలయుటఁదెలుపునై తినిద్రిసంధ్యంబునుద్రేతద్రయియు।
ననిత్రిపాద్గాయత్రివ్యాహృతిత్రయముమాత్రాత్రయోంకృతినయితనరుదాన।
ననిమహావాక్యత్రయంబుద్రిపదయుక్తమగుటఁదద్గురుతచేనర్చ్యమనని।
యిన్నాళుప్రజ్ఞానమన్ననాఁదత్సంఖ్యద్రిపదయోగంబునదివ్యమంత్ర।
పరమదోంనమశ్శివాయయనంబ్రహ్మ । మగునటంచుబిల్వకాటవియిట।
నాద్యమైనబుజ్మహావాక్యమునకర్థ । మొనరదెలుపుఁద్రిదళవినుతమగుచు॥ ౩౦॥

సీ॥ పడులుబిల్వేశ్వరప్రాకారవాయవ్యదిశనుమహాబలధృతిదలిర్ప।
బిల్వాద్రియనునొకపెనుగుట్టకనుపట్టుబిల్వాటవీమూలవిలసితమదె।
బిల్వవృక్షములందువెలనెనిన్నూఱాదినూటయేఁబదియాఱునూటనల్వ।
దైదనూటిర్వదియాఱునబదియొకండంతటనలువదియైదుపదియుఁ।
తొమ్మిదామైదుమూడయితోఁచుఁదుదకు । నొకటియైయంతఁజెరిగెదునొగినయిదుగ।
నేఁబదిగనూటనల్వదైదాఁబదపడి । యెనబదొక్కటినల్వదియేఁశివముగ॥ ౩౧॥

సీ॥ వ్యంజనస్వరయోగవర్ణత్రయాత్మకమవుటచేసర్వమంత్రవితతిజపి।
యించినఫలమునిద్ధించునుబిందుసమాసమాంకత్రయప్రాంచితమయి।
యెసఁగుటనుచితసంఖ్యేడితసర్వకార్యాచరణనుగల్గునఖిలసత్ఫ।
లంబులజ్బెడునగ్గలంబుగబిల్వాద్రిబిల్వవనంబునబిల్వమాల।
బిల్వనాథునిపజ్జనుజేర్మిఁజేయు । నర్త్రికాయలుముమ్మడిగనగుశతగుణముగ।
సిద్ధులెల్లనుసిద్ధించుసిద్ధమిదియ । శ్రీవనంబవునన్యంబుశ్రీవనంబె॥ ౩౨॥

నీవానదీ ప్రశంస.

సీ॥ చంద్రగిరింబుట్టిజానొందమటనొకంజభూభృత్సమాదృతిఁబొందదయ్యె।
శ్రీవనంబునఁబాఱుశ్రీపర్ణనాఁగానశంకరనారాయణాంకమొందె।
శ్రీఫలోదయయనాటశ్రీవాహినియయని పేరందెమటితిరువెళ్ళమనఁగ।
బిల్వనాథేశ్వరప్రియగావుననుబిల్వపత్రికాఖ్యనుగాంచెఁబార్వతియన।
ధాత్రిశ్రీవనిమంగళసూత్రమనఁగఁ । గ్రాలుఁబాలేటిఁబ్రాబోటిఁగానొనర్చుఁ।
దనదుయోగంబునంజేసితత్వమైక్య । మెఱుకపఱుచునయారెయాయేఅగస్త్య॥ ౩౩॥

సీ॥ ఆదిఁద్వమేహినానాబిల్వపతిచేతనాహూతయనితదర్థాప్తియొదవ।
నఱవలునీవాయటంచుఁజేర్కొనెదరీనీవాఖ్యమాతృభాషావిదితము।
పరఁగువాగ్వాదినీపదజాదిమాంతిమవ్యత్యస్తవర్ణాహ్వయయవునీవ।
మంత్రస్థతత్సమమాతృకలట్లుగానివయవువాగ్వాదినీస్వరూప।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కావున నవార్ధ్వమును వర్ణకలనఁ దెలుపు । వాక్షరము సంఖ్య నీవ శివాహ్వయంబు।
శివపదంబె శివోఽహమంచువుఁ ద్వమేహి । యన శివోహమని యెకాదె యరయఁగఁదగు॥

సీ॥ తటినిత్వమేహిపదంబునఁ దెల్పుఁ దత్త్వమసియనంగను దనరుసూక్తి।
వెరవారఁగా సామవేదమహావాక్యమును దత్తుగాయత్రియనఁగఁదాను।
జాశవిమోచనప్రాప్తికై యాసరస్వతిగాదె యాసరస్వతిగనయ్యెఁ।
బశుపాశమోచని పరఁగెడు నియ్యది పశుపతులను జేయుఁ బశువులనిల।
బ్రదికియుండంగనే స్నానవరఫలమునఁ । దనదు పేళ్ల శివోఽహమన్తారకంబు।
బోధ నేయ నీనీవను బాగడఁదరమె । శ్రీశులను జేయుఁ గోరిన నెల్లవారి॥ 3౫॥

సీ॥ గంగభంగి నిశ్రితులింగంబుఁ జేయదు గాని శివోఽహమజ్ఞానిఁ జేయు।
విష్ణుపదిపగిది స్వీయుఁ జక్రినిఁ జేయదైన శ్రీపతిఁ గాఁగ నలరఁ జేయు।
బ్రహ్మకమండలుభవ గాదు గాని తావాణియై నిజభక్తు బ్రహ్మఁ జేయు।
మాయానుయోగంబు మరుగదు గాని జీవన్ముక్తుఁ గాఁగను స్వనతుఁ జేయు।
నెగడఁగ ద్వమేహి శ్రీవాహినియిది నీవ । యగును శంకర నారాయణైక్యయోగ।
దేశిక నవాఖ్య దీనికిదీటెమూట । నెక్కుపాలవు నా గంగ నిక్కముగను॥ 3౬॥

ఏకవల్లీప్రశంస.

సీ॥ ఉమమున్ను కంజాద్రిఁ దెమలించెఁ దన తమఃకోశంబదయ్యెను గౌశికియనఁ।
గాళికాకృతినుండఁ గాళికయనఁ బడెఁ గంజుఁడా బ్రహ్మచే గౌరవముగ।
నీ బిల్వకాటవి కేలికసాని గా నిలుపంబడియె నది నిఖిలవినుత।
యేకవల్లియనంగ నెసఁగెడు హరినేత్రనిర్గతనిమిషాంబ నృహరికీక।
సోద్భవశివాంబవాణ్యంబయుగ్రమూర్తి । శివులబిల్వంబులను జేనెఁ జేనెవాణి।
నీవఁగా బిల్వవనినుండు నిరుపమబల । కొలువవలయును దచ్ఛక్తిఁ దొలుదొలుతను॥ 3౭॥

సీ॥ క్షయకాలగాంఢాంధకారస్వరూపిణియెన్నంగ నీవది యేకవల్లి।
నిఖిలలోచనముద్రనిద్రాస్వరూపిణి వీక్షింప నీ దద్దియేకవల్లి।
దర్పయుగ్దుర్జనదౌర్భాగ్యదాయిని యెలమిఁ జేరఁగ నీయదేకవల్లి।
చాంచల్యవత్సంపదంచిత మోహిని హితమతి నిల్వ నీదేకవల్లి।
యెవరినిం బిల్వవననిధి నిద్ధమహిమఁ । గావలిగనుండునది బిల్వకంబనఁబడు।
బిల్వకాననమునఁ గాళి బిల్వకాన । నాకృతిగ బిల్వకయనంగ నేకవల్లి॥ 3౮॥

సీ॥ ఏకవల్లియనంగ నేకబిల్వగ బిల్వికగను బిల్వాంబిక గాఁగ ననగు।
నేకావళియనంగ నేవవోఁ గాళి నానెలుఁగందగుం బిల్వకేశ్వరియని।
యనఁగ నా కాళికయాగికాఖ్యాంచితమై బిల్వకంబున నలరుచుండు।
నమయాటనమయందు నగుటఁ గృష్ణయుఁ గృష్ణపక్షమునందదాఖ్యాతక్షరాంక।
తిథులఁ బూజింపఁబడఁదగుఁ దివుట నెప్పు। డేని క్షేత్రాధిదేవత దానగుటను।
దొల్దొలుతఁ బూజఁ గొనియెడుఁ దొడఁగి మున్ను। తన్నుఁ బూజింపకున్నఁ దత్ఫలముఁ గొనెడు॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ తానలక్ష్మియెయాటఁదనుఁగొల్వకున్నను దొలఁగనీయదలక్ష్మి వెలయఁ జేయుఁ।
దనుఁగొల్వఁగానలక్ష్మినిఁబాపుశ్రీతనుమధ్యనుశ్రీనాథుమహితభక్తిఁ।
గొలువంగఁబనుచుసత్ఫలములనెన్నేనిఁబడయంగఁ జేసెడుఁబరమకరుణఁ।
దనత్రిమూర్త్యంబికాత్వముఁదనుమధ్యమాద్యంతాక్షరవిపర్యయమునఁదెలుపు।
నేకవల్లాఖ్యఁబంచదశికలనము । దోఁప నెసరించునమయాటఁజూపుఁగుహుఁపుఁ।
గంజముగనుసినీవాలిగానునీవఁ । గానన క్కాళియవుబిల్వకాననాద్య॥ ౪౦॥

సీ॥ తనుమనఁబ్రణవమాటనెతనుఁగొల్చినవారికివాణియైవైదుషినిడు।
నగుటనధీలక్ష్మిదగఁగస్వాధీనులశ్రీసమగ్రులఁ జేయుశ్రీయయిమఱి।
యమనానలక్ష్మిదానగుటజ్యేష్ఠనుగూర్చఁగొల్వనివారికిగోరమారఁ।
దనుమధ్యమయటంచుమును వెనుకలఁగనమాతగానగుసాంఖ్యమాతగాఁగఁ।
దనపదముఁబట్టమార్గదాయినిగనగును । బిల్వకాభిఖ్యఁబూనుటఁ బేర్మినేర్మి।
బిల్వకంబురహస్యంబు వెలయఁదెలుపు । హితతతికిఁగల్పవల్లియామేకవల్లి॥ ౪౧॥

సీ॥ కోలపురస్థయైకొఱలుమహాలక్ష్మికంజభూభృత్పితగరిమనిల్వఁ।
గాశ్మీరమునఁజాలఁగ్రాలుమహాసరస్వతినీవయైతనుసుతగఁగొల్వ।
బ్రహ్మవిష్ణీశులుపరఁగబిల్వంబయితనుఁబూజనేయుటకొనరఁ జెల్వ।
ముగఁదానుబిల్వాంబకగఁదనరుటనుజ్జయినిఁబానిదతీకానన గబిల్వ।
కాననమ్ము ననమ్మహాకాళియాది । శక్తియేయేకవల్లి నాసన్నుతిఁగను।
చున్నదెన్నఁబరాశక్తియుల్లమలరఁ । గొలువలేములఱుంగల్మలలవడుఁగడు॥ ౪౨॥

సీ॥ పరుఁడవుబిల్వేశు పార్శ్వంబునను గాళితనుమధ్యమయనంగనెనయు నేది।
పరునిబిల్వేశుఁదద్వనియోగతనుమధ్యపురుషునిఁజూపెడుపాలఁతియేది।
పరుశక్తియోగాప్తిఁబరువడిఁగాన్పించిసాంఖ్యాంబయవుపరాశక్తియేది।
కుహువుఁబురంబుగామహినీనీవాలినినదినెనర్చినజగన్మాతయేది।
యదిమహాశక్తియేకవల్లిదగునచట । బిల్వకేశ్వరినయ్యంబఁగొల్వవలయుఁ।
గొల్చిననెసిద్ధులలవడుఁగొల్వకున్న । నిలుగులగునిరు నెడలినఁ జెడదెబండి॥ ౪౩॥

గౌరీతీర్థ ప్రశంస.

సీ॥ గౌరీమిహాయయస్టునమైనయామ్నాయసూక్తికిలక్ష్యంబుచొప్పడంగ।
గౌరితీర్థంబొండుగావించెనదియెగౌరీతీర్థమనఁబొల్చుశ్రీవనమున।
నందెస్నానముసేసియాఫలంబునగౌరిశివయోగసిద్ధినిఁ జెందెనందు।
గౌరితీర్థాకృతిగానుంటనద్దిగౌరీతీర్థమనఁగనుఖ్యాతినిఁగను।
దానిగట్టునబిల్వంబమైనెగడెను । గౌరియాక్రిందశివుఁడులింగముగఁగలిగి।
బిల్వనాథుఁడనంబడువిశ్రుతముగ । గౌరితీర్థంబునకు నెనగలదెయెందు॥ ౪౪॥

సీ॥ గౌరిసలిలములఁగలిగించెనవియెనారములందునబ్జాక్షుఁడమరెఁగాన।
నారాయణుఁడనంగనామంబువహియించెనన్వర్థముగనాతఁడల్ల గౌరి।
నారాయణియనంగనల్వాందెగౌరియేతీర్థాకృతియఁటంచుఁదెలిసెఁగాదె।
యతీర్థముననాతఁడవగాహనము నేసితత్ఫలంబునయోగతత్పరుఁడయి।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

యోగనారాయణుండన నెప్పె యోగ । సిద్ధిఁ జెందుట శివయోగసిద్ధుఁ డగుట।
నయ్యెనుగ శివనారాయణాఖ్యుఁ డతఁడు । గౌరితీర్థంబ సమమువుఁ గాదె మహిమ॥౪౫॥

సీ॥ కంజాద్రిఁ గలచిత్ప్రకాశకాసారంబు శ్రీతీర్థ మాఁ గంజ శ్రీయగుఁ గద।
నీవాపగయదివాణీతీర్థ మానీవ పరికింపఁ గాను వాగ్వాదినిగద।
యిద్ది గౌరీతీర్థ మెసఁగెడు గౌరి నారాయణియే సుతీర్థంబవుఁ గద।
గౌయన వాణియు నీయన లక్ష్మియు గౌరియుఁ దానాట ఘనతమ గద।
యగుట శక్తిత్రయాత్మకమగును బిల్వ । తీర్థమియ్యది తీర్థత్రయార్థకంబు।
గౌరితీర్థంబు గుప్తంబు గను నెసమత । ముమ్మొగమ్ములఁ బఱచున మ్ముగ్ధగంగ॥ ౪౬॥

యోగ నారాయణ ప్రశంస.

సీ॥ వైకుంఠమున నను శ్రీవల్లభుఁ డల్ల దుర్వాసు చేత నొసంగఁబడిన బిల్వ।
మాలిక బిల్వేశ మస్తకన్యస్తంబు ధరియింపకయ పుల్గుదారపయినిడె।
నలిగి యమ్ముని శాపమొలయింప వ్యాపగ తేందిరుఁ డయి గోవిందుఁ డరుగుదెంచి।
బిల్వనాథేశ్వరుఁ బ్రియమందఁ బూజించె లక్ష్మి దక్షిణకరలక్షితమగు।
బిల్వవృక్షంబు పత్రాళి బిల్వనాథు । కరుణ లక్ష్మికుఁ డయ్యెను గదఁ కన తఁడు।
యోగనారాయణుండన నెప్పె నైక్య । సుతిఁ గనెఁ శివనారాయణుండ నంగ॥ ౪౭॥

సీ॥ ప్రాసాదమంత్రవర్ణముల సంఖ్యలఁ గూడ నిరువది తజ్జ్ఞుఁడు నరుఁడు నార।
మా సంఘమయ్యన మైవానిమీ కొడువాఁడు నారాయణుండు తన్మంత్రగురువు।
ఖండత్రితయమయి క్రాలుట నమ్మను పౌను బిల్వము దాన నల్ల బిల్వ।
నాథునిఁ బూజించి నల్వాప్పఁబడు నాల్గులోకంబులకు దొరమైక నెనుగి।
విశ్వనారాయణుండన విశ్వగురుత। యోగనారాయణుండన యోగగురుత।
వెండియును శివనారాయణుండనుట శి। వోహమని తెల్పు నారాయణోహమనఁగ॥

సీ॥ సత్యంబెఱుఁగఁ గోర సత్యనారాయణు నాశ్రయింపవలయు నాత్మ గాఁగ।
యోగంబెఱుఁగఁ గోర యోగనారాయణుఁ బరుఁ డని యెన్నంగవలయు మున్న।
శివతత్త్వ మెఱుఁగంగఁ జింతగల్గిన శివనారాయణు భజించియుండవలయు।
నత్తారకము శివోహమ్మని శ్రీతత్త్వ మెఱుఁగఁ గోరిన ప్రకృతీశుఁ డైన।
శ్రీకు నారాయణునిఁ గొల్వ సిద్ధులబ్బు । నగుట శంకర నారాయణాంకు నతనిఁ।
గొలుతు రెల్ల సురల్మునుల్గాలువ కణఁచి । రజ్ఞులట దానఁ దిరువలమకొను నఖిముఖీ॥

సీ॥ బిల్వంబు లింగంబు బిల్వేశుఁడా మూర్తి బిల్వహస్తయె కద బిల్వలక్ష్మి।
యాలక్ష్మిపతి విష్ణువవును బిల్వేశుండు బిల్వపురంబె యావిష్ణుపురము।
ఆవిష్ణుగుడి యిప్పుడయ్యెను శివుగుడి పురి శ్రీపతి దిరుద్రభూమిగఁ దగె।
నాథుఁడు లేనిద నాథయగుట వింతె శివవిష్ణ్వభేదంబు సిద్ధమైన।
క్షేత్రపాలకుఁ డతఁడని శ్రీపతినల । యోగనారాయణుని బిల్వనాఁగఁ దనరు।
శ్రీని నెలకొల్పనింకఁ బురీముఖముగ । శ్రీపురియనంగ వర్ధిల్లు శ్రీవన పురి॥ ౫౦॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ అంధకుఁడనియెడు నసురునిఁ బాశుపతంబునం బశుపతి దళితుఁ జేసి।
తద్రుధిరంబున దానవుల్పెక్కం డ్రుద్భవింపఁగ నవారితంబున ద్రుంచె।
బానంబొనర్పంగ బ్రాహ్మ్యాదిమాతృకాగణమును సృజియించి కడఁగి వారు।
కృతకృత్యలై మఱి కేరి ప్రజాభక్షణోద్వృత్తలైనఁ దా నోర్వ లేక।
తను స్మరించిన నరసింహతనువుఁ దాల్చి । యోగనారాయణుఁడు శివయోగమహిమ।
శుష్కరేవతిఁ బుట్టించి చొక్కఁ జేసె । నల్ల నల్లన యదె యేకవల్లి యయ్యె॥ ౫౧॥

సీ॥ మఱి శైవశక్తులముఖియయణంపఁగ బిల్వమొదలైన వైష్ణవముఖ్యశక్తు।
లనుముప్ప దేవురఁదన తనువున జనియింపించి యొనరించె నిష్టసిద్ధి।
ఘటికలోనటు శాటఘటికాద్రి నాఁగ నాస్థానంబు త్రైలోక్యమాననీయ।
మై యెసంగెడు యోగనారాయణుండందు నృహరితఁ గృత్యంబు నెలమిఁ జేత।
యోగనరసింహరూపుఁడై యొప్పు నిప్పు । డల్ల వైష్ణవశక్తులయందు నెల్ల।
నగుట వరబిల్వతనుమధ్య యనఁగ నెగడె । నామరూపంబులను భేదమేమి నిజము॥ ౫౨॥

సీ॥ బిల్వయే పిమ్మట బిల్వపత్రిక యన బిల్వదళాంబ నాఁ బేరువడసెఁ।
దత్పురుషుండాటఁ దత్పురుషుండన బిల్వేశుఁడనఁగను వెలసెఁ బుడు।
తద్దర్శనార్థియై తగ బిల్వవనమునఁ కేఁటేటవచ్చుఁ బార్వేఁట నెపము।
చేత నానరసింహుఁ డీతండు బిల్వేశుఁడా ఘటికాద్రికి నరుగునట్లె।
కంజుఁడలవింజమున నాఁగఁగంజిమలవి । కనుమల కెఁగానియొ పుడు నక్కంజగిరికి।
బిల్వనాథపురంబగ్ని విదిశ నీవ । చెంత నరసింగపురమును జెలఁగుచుండు॥ ౫౩॥

సీ॥ పంచాననత్వంబు పరఁగు గాయిరువుర కెంచంగ భేదమదెట్టుగలుగు।
నుగ్రాభిధానంబు నొప్పఁగాయిర్వుర కెంచంగ భేదమదెట్టులగును।
మృత్యుమృత్యుసమాఖ్య మించుఁగాయిద్దఱ కెంచంగ భేదమదెట్లుగనగుఁ।
త్ర్యక్షత్వము పినాకహస్తమానిద్దఱి కెంచంగ భేదమదెటులననగు।
నర్జునరుచియు రజనీముఖార్చనీయ । తయు సుశ్రీశతయును బొరిఁదగు నిరువురి।
కరయ శ్రీబిల్వనాథ నృహరిపదులకు । భేదమెటుగల్గు హరిహరాభేదమయగు॥ ౫౪॥

తుష్టి గణేశ ప్రశంస.

సీ॥ తుష్టినాఁ బ్రణవంబుఁ దొండంబునన్నూహమనుటఁ గుంభద్వయంబునను దెలుపుఁ।
దుష్టినా వ్యాహృతుల్దుష్టి గాయత్రియా దోశ్చతుష్టయముచేఁ దోఁపఁజూపుఁ।
దుష్టినానాద్యక్షరేష్టంబునైవషడ్వర్ణ మంత్రంబది స్పష్టమెకద।
తుష్టినాప్యక్షరస్తుతిఁ గను బిల్వంబు బిల్వాంబికయు మఱి బిల్వపతియుఁ।
దుష్టినిడు భక్తులకు నెల్లనిష్టసిద్ధి । నగుట గణపతియం దొప్పునా ద్యుఁడగుచుఁ।
దుష్టిగణపతియనఁగ నా స్తుత్యు నిత్యుఁ । దుష్టిగణపతిఁ గొలుతు ముత్తొలుదొలుతను॥ ౫౫॥

సీ॥ ఉత్తమాంగాభరణోత్తమరత్నంబు గువలయానందంబుఁ గుదురు పఱుప।
వివిధరత్నాకల్పవిలసితాంగప్రభ తాండవకుతుకంబు తండ్రికిడఁగ।
భగ్నదంతంబైన పార్శ్వంబు దన కొక్క తనయ లేదనికుందు తల్లిఁ దనుప।
వామాంకభాగంబు వామాంకభాగం బెయానని కృతమతులరసికొనఁగ।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

భద్రపీఠంబునవసించిభక్తులకును । సర్వసిద్ధులనొసఁగుచుజౌనుమీఱు।
తుష్టిగణనాథువిఘ్నేశుఁదుష్టికొఱకుఁ । గొలుతు మేమెల్ల కార్యముల్ఫలితములుగ॥

తనుమధ్యా ప్రశంస.

సీ॥ తనుమధ్యయాననన్నువనడుమున్నదియన్నెయనియెన్నసామాన్యులసదుగవిని।
తనుమధ్యయనలలితయవునంచనియెంచికాంచికాంచినిశాక్తలెంచమించి।
తనుమధ్యయనఁగనుదగునిదిగాయత్రియనిమనమునద్విజులలరఁదెలిసి।
తనుమధ్యయనినదొంతత్సత్తనియుబ్రహ్మమును మాయయనిసాంఖ్యులెనయముదము।
నల్లతనుమధ్యమాస్థానమందునుదనుఁ । గనుఁగొనుచుయోగులానందఘనతనంద।
భక్తతనుమధ్యకలితచిచ్ఛక్తియగుచు । దేవితనుమధ్యమాతల్లి దేజరిల్లు॥ ౫౭॥

సీ॥ అన్నపూర్ణయెయగునైనఁబేరాఁకటసంయమినలయించిశాపమీదు।
ప్రాణశక్తియెయైనస్వాధీనముగఁజేసియన్యాశలనుహంసనరుగనీదు।
మానసాత్మికయవుమలయుఁగామాక్షియైకానికామాక్షిపాల్గాఁగనీదు।
జ్ఞానప్రసూనాంబగానలరుంగానిమూకాంబనాఁబేరుమోనయనీదు।
నెగడునానందవల్లినానిత్యసత్య । యనఁగఁదానయిపంచకోశాకృతియును।
బంచకోశాంతరస్థితపంచవదన । మహిళయాఁదనుమధ్యమమాతమహిత॥ ౫౮॥

సీ॥ శ్రీసూక్తమునషష్ఠిబుక్కునఁదపసానుదంతుమాయాయనియెంతురుగద।
తత్పదముఖవర్ణతతినెగిఁగూర్చినఁదనుమాయయనియవుఁదన్మయాక్ష।
రంబులాద్యంతంబులంబొల్చుమధ్యశబ్దముగానమయలమధ్యంబునందు।
నమరింపఁగనుధకారముతనుమధ్యనారూపంబుసిద్ధించురూఢిగాను।
గావుననెతనుమధ్యయాఘనమనువున । కయ్యెదేవతగానుపాస్యయవుభాగ్య।
శాలులకలక్ష్ములనుమాన్చసరగలక్ష్మ । లెల్లనిడుఁదనుమధ్యమాతల్లి బిల్వ॥ ౫౯॥

సీ॥ సాధ్యమిక్లేటికిసౌభాగ్యలక్ష్మ్యుపనిషదుక్తగుండలినిదనుమధ్య।
బాలార్కకోటిప్రభయనిసిద్ధముగదాయిడపింగళలురెంటినడుమనుంటఁ।
దత్సుషుమ్నయెయవుఁదనుమధ్యజాజ్వల్యమానజ్వలనమూర్తిమహితచంద్ర।
సూర్యమధ్యగతటిజ్జ్యోతిర్మయాత్మికగౌరియాయర్థంబుకడఁకఁదెలుపు।
క్షీరనీరాపగలమధ్యసీమనుండు । గౌరితీర్థంబుతత్త్రియిగాంచుబిల్వ।
శోభఁగంజగౌరీసరస్సులనడుమను । నీవపరమహంసోదయనిష్ఠనెరపు॥ ౬౦॥

సీ॥ తపమొనరింపుముదగనుతియింపుముమననంబొనర్పుముమహితముగను।
ధ్యానింపుమనుచుభక్తాగ్రగణ్యునికినిజాహ్వాయపర్ణాళినలరఁదెలుపుఁ।
దనుమధ్యదనకుఁబూజనుజేయబిల్వపత్రంబులవేఱుదేరకయయుండ।
బిల్వకంబుననిందుబిల్వపత్రికయయ్యెశ్రీయయిశ్రీపతిఁజేసెనీశు।
సారతనుమధ్యతనపేరనాద్యవర్ణ । మునసుద్విజుఁజేయరెండిటమొనసియోగి।
మూటబ్రహ్మాచ్యుతేశవిన్మ్ముఖ్యునిఁగను । నాల్గిటనునాత్మవిదునిఁగనతుహితముగ॥ ౬౧॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ తనుమధ్యచతురర్ణధర్మార్థకామమోక్షములనిచ్చెడననుఁగాంక్ష సేయ।
మఱిచతుర్భుజయయిమహనీయయవుఁజతుర్భుజుఁడుగానగపడుఁబురుషశక్తి।
వైహికాముష్మికప్రాప్యాఖిలసుఖంబులమరింతుననువరదాభయకర।
యగుచందుచేస్వాహ్వాయంబునుస్వాహ్వాయంబుననుసాంఖ్యరహస్యమునుదెలిపెడుఁ।
గామమునుగ్రోధమునుభక్తగణమునేప । కుండఁబాశాంకుశములఁదానూనియుండు।
నిలిచియుండెడుఁగాపాడనిఖిలలోక । మాతపరదైవతంబేదిమాతకంటె॥ ౬౨॥

సీ॥ తనుమధ్యప్రాసాదమునుదెల్పుగాయత్రిఁబంచదశిన్వానినెంచనేల।
తనుమధ్యవేదమాతయయవుసూరకవేదంబులనువల్లెవేయనేల।
తనుమధ్యయనఁగనుపనిషత్తుతనుమధ్యఁదలఁపమేలుపనిషత్వ్రతమేల।
తనుమధ్యచతురర్ణదామహావాక్యపరయవుమహావాక్యచయమదేల।
తెలుపుఁదనుమధ్యసోఽహమన్పలుకుఁబరయ । కాననజపాజపంబింకఁబూననేల।
యోంకృతినిహ్రీంకృతిందెల్పునెప్పఁబేర । వెన్నదొరకంగనేతినివెదకనేల॥ ౬౩॥

సీ॥ తనువనఁబ్రణవమౌఁదనుమధ్యతచ్ఛక్తిప్రకృతిహ్రీంకృతియనఁబ్రస్తుతిఁగనుఁ।
దనువనఁగాఁజతుర్దశజగత్స్రిచయమౌఁదనుమధ్యమాయనాఁబ్రణుతిఁబడయుఁ।
దనువశేషార్థజాతంబుదద్వాచకతతితనుమధ్యతన్నుతగనుదగుఁ।
దనువుబిల్వకమవుఁదనుమధ్యచిచ్ఛక్తిబిల్వపత్రికయనవినుతిఁగాంచుఁ।
ద్రిగుణరూపత్రిశక్త్యాకృతియునగుటను । ద్రిదళయైబిల్వనాఁగనుదేజరిల్లు।
బిల్వకక్షేత్రసారంబువిశ్వసార । మారతనుమధ్యమామాతయఖిలమాత॥ ౬౪॥

సీ॥ అజ్ఞుండువిజ్ఞుఁడౌనధనుండుసధనుఁడౌనబలుండుప్రబలుఁడౌననినుఁడినుఁడు।
క్షీణుండుపూర్ణుండకృతిసుకృతియునగుణియుసుగుణుండగునీచుఁడుచ్చుఁ।
డఘదూషితుండుమహాపుణ్యభూషితుఁడగురోగిభోగియనర్హుఁడర్హుఁ।
డనపత్యుఁడయ్యెడుఁబ్రాంచితసంతానుఁడప్రసిద్ధుండగునుప్రసిద్ధుఁ।
డన్నిటనువ్యర్థుఁడగువాఁడుసార్థకుండు । నంత్యుఁడగువాఁడుదానగునాద్యుఁడౌర।
యెవఁడుతనుమధ్యసద్భక్తినెలమిఁగొలుచు । వాఁడుశ్రేష్ఠుండెయగునింకఁబలుకనేల॥

బిల్వేశ్వర ప్రశంస.

సీ॥ కొండనెక్కఁగలేనికొండికలకుముదుసల్లకుఁదెవుళులసల్లవార।
లకునునబలలకుసుకరంబుగాసేవసిద్ధింపననఁగంజశిఖరినుండి।
వచ్చిపుణ్యజనాళస్వపదోపపదసరోవరతీరమునబిల్వధరణిజమయి।
పత్రిరాలఁగఁబూజఁబచరించుటనుబిల్వపత్రికయనుపేరఁబరఁగుగౌరి।
కగపడెందొల్లలింగమైయభవుఁడల్ల । బిల్వపత్రికఁదనుమధ్యవెలయఁజేసి।
కూడియుండెడుఁదత్కథగొఱలఁగనిల । బిల్వనాథుండనునభిఖ్యఁబెంపువడసె॥ ౬౬॥

సీ॥ శ్రీకేలఁబ్రభవించెశ్రీలింగమూర్తినాబిల్వంబెశ్రీయౌటబిల్వనాథుఁ।
డయ్యెనుశ్రీనాథుఁడనఁగనుబొగడొందెశివవిష్ణ్వభేదంబుఁదవఁదెలిపెడు।
విష్ణుండుబ్రహ్మయభేదంబుగానైక్యమొందుటదనయందుఁబొందుపడఁగ।
మూర్తిత్రయైక్యంబుమొనయుటనెఱిఁగించుఁద్రిదళబిల్వాకృతిఁదేజరిల్లి।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

బిల్వనాథుఁడనంబడుబిల్వవనిని । వెలయుటంబిల్వవనపతిబిల్వపతియు।
నృహరిసుతబిల్వకేశుఁడైయెసఁగుటనిట । నయ్యెబిల్వేశ్వరుండనన భవుఁడపుర॥ ౬౭॥

సీ॥ సనకాదులకతండుసాక్షాత్కరించెను దాండవమొనరించెదయదలిర్పఁ।
బదునాల్గుమాఱులువాయించెఢక్కను శివసూత్రములుగాఁగఁ జెలఁగధ్వనులు।
శివములువర్ణముల్సిద్ధంబగుటసోంనమశ్శివాయయనఁదన్మంత్రమాదిఁ।
దగునక్షరావళికగునుదత్సారంబు శివమెశివోఽహమంచపునుగాదె।
యవ్వినల్వదిమూడంమనలరుకతన । నక్షరములయ్యెబిల్వంబులవిమలత్రిత।
నక్షరేశుండుబిల్వేశుఁడయ్యెనుశివ । తత్త్వమతనినెకొలిచిచెందఁగవలయును॥ ౬౮॥

సీ॥ ప్రళయకాలముదీఱబ్రహ్మజగత్సృష్టికిని సాధనము వేఁడుకొననితండు।
ప్రాసాదమంత్రవరంబుపదేశించె దానసృజించె నాతండుజగముఁ।
దన్మంత్రముత్రిఖండధర్మంబగుటఁ జేసిబిల్వంబనంబడెబిల్వనాథుఁ।
డనుప్రసిద్ధినిఁగాంచెనభవుఁడీశ్వరుఁడిటమంత్రదేవైక్యంబుమదినెఱుంగఁ।
దారకంబునుగాంచంగఁదనరుసిద్ధి । బ్రహ్మగురుఁడైనయాపరబ్రహ్మమెగురు।
వెల్లరకునగునగుటచేశ్రీశుబిల్వ । నాథుసేవింపవలయుఘనముగుభక్తి॥ ౬౯॥

సీ॥ మాత్రాత్రయోంకృతిగాత్రుఁడౌటశివుండుబిల్వనాథుండనివినుతుఁడైనఁ।
బ్రణవతృతీయమాత్రాజ్ఞేయుఁడగుటచేమధ్యమేశుఁడనంగమహితుఁడగును।
వాగ్రమాంచితయయివఱలుటగౌరియామధ్యమతనుమధ్యమయనఁగఁదగుఁ।
దనుమధ్యతత్పరార్థకయగుగాయత్రితత్పూరుషుండౌటఁదత్పురుషుఁడు।
కాననేయాతఁడీబిల్వకాననమునఁ । బ్రాఙ్ముఖుండుగనుండెడుబ్రహ్మగురుఁడు।
యాజుషంబుమహావాక్యమనుభవమున।నగునిటులెయాననఁగశివోఽహమ్మనుచును॥

సీ॥ జ్ఞానంబుజ్ఞేయంబుజ్ఞాతయునైక్యముగానగుననునర్థకలనమెఱుక।
పఱుచుబిల్వంబుత్రిపత్రకలితమునైతద్విశేషార్థప్రదాతబిల్వ।
నాథుఁడుముక్తిననతులకునిడువేఁడనాయురారోగ్యభోగాతిశయము।
సంతానమునుబహుసంపదలనుస్వర్గసుఖములెన్నెనియుఁజూఱయిడెడు।
శ్రీకరంబునఁబుట్టుటశ్రీకరుఁడన।నతఁడెతగియెడుశ్రీబిల్వమాటఁజేసి।
బిల్వనాథుండెశ్రీనాథుఁడిల్వలారి । కొల్వవలయుఁదదీశ్వరుఁగోర్కులలర॥ ౭౦॥

సీ॥ సంచరత్కైలాసశైలమనందగునందిపైనిండుప్రభందనరుచు।
మాతల్లిజగదేకమాతనుదనుమధ్యసంకపీఠంబునంబొంకపఱిచి।
వలగొనియామెనువరదహస్తంబొప్పదక్షిణమభయహస్తముదలిర్ప।
మృగడమరుగములుమీఁదిచేతులఁదగఁజంద్రాంకమనగొంతుచాయజగము।
నరయఁగల్గినబిరుదాంకమనఁగమెఱయఁ । బుష్పవద్వహ్నులక్షులైపొలుపెసంగ।
గంగజడముడిఁబూదండగాశశిమణి । యుండమాతండ్రిబిల్వేశుఁడుండునచట॥ ౭౧॥

సీ॥ కంజాచలమెబిల్వకంబునమూలలింగంబనఁదదభిముఖంబుగఁదగుఁ।
దనతండునామంబెతత్త్వార్థకంబుగాయోగగుణంబులసోమహామని।
తెలుపుఁగంజునహంకృతినిరాక్షసునిఁద్రుంచెజీవునిశివుఁజేయుచెల్వుదోఁపఁ।
దనుఁగనువానికిఁదానభిముఖుఁడుగఁదనరిశివోఽహమౌత్త్వమిడెడు।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

నంది ప్రాఙ్ముఖుఁడై యుండు నయ మెలర్ప । గోముఖవ్యాఘ్రమసరి పుల్గోముఖుఁడయి।
మోడ్చు కేలొప్ప బిల్వేశు ముదితుఁ జేయు । సుమనుదను మధ్యఁ జేసిన యోగిభృంగి॥

సీ॥ దక్షిణదిశ నుండు దక్షిణామూర్తి శాంతరసాకృతిగ గురుత్వంబు వెలయఁ।
బ్రాచేతసాశను బరఁగు శృంగారరసాధీశ్వరుఁడు విష్ణుఁ డచ్యుతుండు।
ధనదాశ మహిషమర్దని యుండు నుభయానకరసాధిదేవతకరణి ధరణి।
సోమసూత్రాభిముఖ్యామోదుఁడై యుండు జహ్నుండనన్ శైవజనుఁడు చండుఁ।
దంతభైరవ వీరభద్రాదులుంద్రు । సుందరాదిమహాభక్తబృందముండుఁ।
గమల జేంద్రాది దేవతాగణములుండు । ముని మనుజ సంఘములు నుండు ముజ్జగములు॥

సీ॥ కంజశైలము నీవగన బిల్వనాథుండు తనుమధ్యయన నుపదములనుమఱి।
నారాయణుండను నాహ్వయంబును వ్రాసి తత్తదక్షరసంఖ్యఁ దనరఁ గూడి।
యంకాక్షరక్రమములవడ వేర్వేఱ సంకలితము సేయ సరగఁ దోఁచు।
నైదాంన మోయని మఱియొగని శివాయయం చౌరబిల్వకరహస్యంబిదియట।
బిల్వనాథ సాంధ్యవిహితనీరాజన । దీపతత్త్వమున నుదెల్లమగును।
దన్మయంబయ నుచుఁ దనుమధ్యదన పేరఁ । దెలుపు దీపతత్త్వ మెలమి వినుము॥ ౭౫॥

సీ॥ ఒక్కటి మూడైదు నెుగిగి యిరువదియేడు నూట యెన్మిదియొండు నూటఁ గూడ।
నూటనల్వదియైదు పాటిల్లు నా సంఖ్యన గు శివాయయనంగ నంతనైదు।
పూర్ణకుంభము పంచముఖము దీపములిట్లు మెుఁనయ నోంనమయని యొనరుఁ గాదె।
పరికింప నూటయేఁబదియాఱు దివియలంచును దెల్పుఁ దనుమధ్య తనదు పేరఁ।
దనరు వర్ణాంకములయమత్తనలు పదిగ । మున్ను దెల్పు శివాయ నానోన్న మయని।
యంతథా నోమని శివోఽహమని తదర్థ । మునటగు స్తార్థమిది సాంఖ్యమున నుదెలియు॥

సీ॥ అంకముల్ బిందుసమాసములు మూడు దెగలౌటనవియయ్యెఁ ద్రిదళములగు।
బిల్వంబులందు చేవిలసిల్లు సంఖ్యలు బిల్వంబులనఁగను విదితములుగ।
బిల్వపదంబున వెలయు హల్లులు గూడఁ బదియవియంకముల్పది శివాయ।
యనఁ బదిపదిగూడ ననగు నోంనమోయని కానఁ బ్రాసాదం బెయాను బిల్వ।
మంతె కాకతారకము శివోఽహమనుట । త్ర్యక్షరంబౌట బిల్వమానదియుఁ గూడ।
నట్టిబిల్వంబులకు నాథుఁ డౌట శివుఁడు । బిల్వనాథుండనియిటను విశ్రుతుఁడగు॥ ౭౭॥

బిల్వేశ్వర రహస్య ప్రశంస.

సీ॥ కంజాద్రియును బిల్వకాననమును బహిర్విలసితంబులు గుప్తవిధము నువిను।
మగును శబ్దబ్రహ్మమదె వాక్కు చతురాత్మకమెదివా చతురర్థకమెకదకన।
వైఖరి బాహ్యమావర్ణాత్మకము పరపశ్యంతి మధ్యమ పరఁగు గుహనె।
బిల్వాకృతిని గూఢవృత్తిఁ దదీశుండు బిల్వేశుఁ డిందుండుఁ బ్రియమున గుహ।
నట్టి బిల్వను బిల్వేశు నరసికన్న । బ్రాహ్మణులును మనీషులు వారెయంచుఁ।
బలుకుఁ జత్వారి వాక్కని పరఁగు బుుక్కు । చూడుమని చూపెగుహుఁడ గస్త్యునికి గుహను॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ తాదియాంతాభిఖ్యయాటచేఁదనుమధ్యగుహాయదెహ్రీంకృతిగొఱలుఁబ్రకృతి।
యందాత్రిపదిశక్తియవుబిల్వబిల్వేశుఁడందుఁడుజీవదేవైక్యభావ।
మహితుఁడుగనయమాత్మాబ్రహ్మయనునథర్వణమహావాక్యలక్షణములక్ష్య।
మిదియనిబిల్వనాథేశ్వరలింగముంగుహఁగలశజునికిగుహుఁడుసూపె।
బిల్వకక్షేత్రమునగోప్యవిషయమిదని । యెఱిఁగిగురుగుహువినుతించెనెలమిఁగలశ।
భవుఁడుబ్రహ్మవిద్బ్రహ్మైవభవతియనుట। పరఁగసర్వజ్ఞుఁగనుటసర్వజ్ఞుఁడయ్యె॥ ౭౯ ॥

సీ॥ కంజాచలమువంటిక్ష్మాధరమునుబిల్వవనమునుబోలినవనమునుమఱి।
సరవిగౌరీతీర్థసమమగుతీర్థంబునీవానదీతుల్యనిమ్నగయును।
లీలమైనేకవల్లీసదృక్ఛక్తియుయోగనారాయణునుద్దియోగి।
నందికేశ్వరుదీటుగందగుప్రమథుండుతనుమధ్యకెనయైనతల్లిబిల్వ।
పతికిజతతండ్రితుష్టిసవతగువేల్పు । సోఽహమనుస్కందుక్రియగురుఁడల్లవల్లి।
మలకుఁదులమైనసిద్ధాశ్రమంబుగుప్త । లింగసదృశంబులింగమనంగనున్న॥ ౮౦ ॥

సీ॥ స్వరసప్తకార్థకసన్నాదకంజాద్రిదారకాలింగమకారమయవు।
వల్లిమలంగలపాతాళగుహగుహాహాటకేశ్వరలింగమూహాకార।
మాబిల్వవనమందునత్తనుమధ్యమేశ్వరలింగమోంకృతిగురుతఁగాంచు।
బిల్వకక్షేత్రోక్తవిశ్రుతలింగత్రయంబుదర్శించినసబ్బుముక్తి।
యంచునెంచియగస్త్యుఁడయ్యభవుమూల । బిల్వనాథునిసేవించివెండిబిల్వ।
వనికరుగుదెంచికంజాద్రికినిజనిశవుఁ । జేరిశ్రీతనుమధ్యేశుశ్రీలఁజెందె॥ ౮౧ ॥

సీ॥ అఖిలసుక్షేత్రౌఘమందుఁజల్పినపుణ్యమాబిల్వకంబుననగుఁద్రిగుణము।
లాఁతితీర్థావళిలభియించుసత్కర్మమాసీవనాల్గంతలవుఁబరఁగను।
బరదేవతాళిసేవాసత్ఫలంబవుఁదనుమధ్యమాక్షరజనితసంఖ్యఁ।
బూర్వోక్తసుకృతసంభూతసౌఖ్యంబవుబిల్వేశసంస్మృతిబిల్వనాథు।
సేవసేయఁగసర్వార్థసిద్ధులబ్బు । టబ్బురమెకానఁదాత్త్వికులరసియల్ల।
బిల్వకంబునధర్మాభివృద్ధియవుట । ధర్మములనాచరింతురుధన్యతములు॥ ౮౨ ॥

సీ॥ వాచంయముండొకఁడాచోనిరగముగనాకులఁదినుటఁబర్ణాదుఁడయ్యె।
మునియొకండటశిలలనునిరద్రిగఁదినియమరించెనతఁడెశిలాదుఁడయ్యె।
ఋషియొకండాకడద్విషదంతమునుగోరియవసంబుఁదినుటదూర్వాసుఁడయ్యెఁ।
దాపసుండొకఁడటఁదనరించిశాండిల్యవనమునుశాండిల్యుఁడనఁగనయ్యె।
నందిపుడునరనారాయణాత్మములయి । యున్నపెనురావిచెట్లపండ్లన్నిదినుట।
నమలమతియత్తపసిపిప్పలాదుఁడయ్యె । శ్రీఫలాసక్తలేకదక్షితిజనములు॥ ౮౩ ॥

సీ॥ తనుమధ్యలెందఱోతనరుచుండెదరెందుబిల్వేశులెందఱో వెలయుచుంద్రు।
వాక్పతులెందఱోవఱలుచుండెదరెందుశ్రీపతులెందఱోచెలఁగుచుంద్రు।
వాసవులెందఱోభాసిల్లుచుందురుధనపతులెందఱోపొనరుచుంద్రు।
సర్వజ్ఞులెందఱోసంయములెందఱోసజ్జనులెందఱోజగతినుంద్రు।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

తన్మహాక్షేత్రసేవసంతానమాయు । వధికసంపదభోగంబునర్థసంచ।
యంబుజ్ఞానంబుయోగంబునమలచరిత । మలరుననుటకువేఱుసాక్షులువలయునె॥

సీ॥ పండ్లిగిలించుచుఁబకపకనవ్వెడువారరయరుపూషుపండ్లకతను।
నాలికపొడుగుగాఁగేలిఁద్రేబెలెడువారలెఱుఁగరగ్గివినాల్కలెనసినగతి।
నెడలాడఁగాఁగుల్కుచడరెడువారలుదలఁపరాశశిదిన్నతన్నులపాడఁ।
దలఁద్రిప్పచసదుగాఁదలఁచెడువారలుదెలియరాతలచెడునలువక్రందు।
నల్లక్షేత్రంబునందుండునట్టివిబుధ । తండమునుదన్నతవితతిఁదత్కృతకృతి!
తతినిదూఱెడువారిదుర్గతులకుఁగరి । లేవడియుఁదెపులెగ్గవుఁజావుతమము॥ ౧౫॥

సీ॥ దోషిచెడుఱెకాకదోషికాప్తులుమఱితన్నివాసముఁజెడునెన్నెదవిను।
శ్రీబిల్వపురియందెశివదూషకుండంఘ్రిఁజుండొకభూపతిగండుమీఱి।
యొకమ్లేచ్ఛనృపకన్యఁదెకతేరఁగాఁబట్టిరమియించెరంభనురావణుఁడన।
నదిగాకతనయింటఁబదిలంబుగానుంచుకొనియెనంతటదానిజనకుఁడేచి।
యిడియఁగొట్టించికోటనుగుడినిఁగూల్చి । పురమునెల్లనుగాల్చియద్దురితమతిని।
సపరివారుఁగఁ బేల్చితాసమనెఁదోన । నడవినేర్చినకార్చిచ్చువడుపుననట॥ ౧౬॥

సీ॥ అగ్నిమూర్తియెకాననాగ్నేయమభిషేకమొనరించెక్షేత్రేశుఁడొప్పఁగాదె।
వారిమూర్తియెకానవారుణస్నానంబునేసెనీవాపగఁజెలఁగుఁగాదె।
యసమంజసజనాళిమసనముపైగంగపాఱుటఁదెల్పునీవఁదగుఁగాదె।
స్వీయభక్తులకెడశ్రీఫలంబులశ్రీఫలాకృతినలరెడునమరుఁగాదె।
పురుషుఁడచలుఁడుదానంటభువికిఁదెలుపఁ । గంజభూధరరూపుఁడైకానిపించు।
ప్రకృతిఁదనుమధ్యఁగాన్పించువాహినిగను । బరఁగుబిల్వేశుఁడేస్వయంవ్యక్తమూర్తి॥

సీ॥ శ్రీమందుపేర్మివర్షించినబంగారుగుండ్లనన్మారేడుపండ్లుచెట్ల।
నుండునాపండ్లనేయలవడ్డపొన్నెంతొపాతాళగుహలలోఁబదిలపఱుపఁ।
బడెనంద్రుపొన్ననాఁబడునూరుగుహలూరుదిరువలమునఁగనూల్లిరవవునట।
శ్రీవాహినియనంగఁజెన్నొందునదినీవకాంచనాచలమంద్రుకంజమలను।
వల్లిమలవెల్లిమలయందురెల్లవారు । గావుననెతిర్వలంబునఁగావలిగను।
దనరునయ్యేకవల్లిశాసనములుండు । శ్రీవనంబననదెయొప్పశ్రీనిధిగను॥ ౧౭॥

సీ॥ తాండవరాయముదలియుగోపాలరావునుసుబ్బరామయ్యయునెుగిసుబ్బ।
రావునుజెంగల్వరాయసెట్టియునుగంగాధరరావునుగ్రమముగశరవ।
ణముదలియుఁదొల్లివనుధాధరాచార్యుఁడల్లభాస్కరరాయఁడంతనీవు।
సేవించిసర్వార్థసిద్ధులఁజెందితిరల్లబిల్వకమునసల్లెధన్య।
తములుకీర్తితనువులమరసములవుచు । వెలయుచుందురెపుడునలఁతియైనఁ।
దత్కృతంబుధర్మముత్కృష్టఫలదమా । శుక్తిస్వాతివృష్టిచొప్పెలర్ప॥ ౧౮॥

సీ॥ ఇహపరసుఖములనెలమిఁగోరునతండువినవలయునుదీనివిమలభక్తి।
విన్నపిమ్మటగుణమున్నదియనియెంచిబిల్వాటవికిచెసవెడలవలయు।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

వెడలితత్క్రియమెల్ల విశదంబుగ నెఱింగి సేవింపవలయుఁ దక్షేత్రరత్న।
మునుసదాదాని నెమ్మనమున ధ్యానింపవలెఁ దనుమధ్య బిల్వపతినతఁడు।
వాంఛితార్థంబులం బొందుమభక్తిచేతఁ । గర్మమును గర్మమున నుబ్రజ్ఞానమందు।
నలరుఁ బ్రాసాదతారకములటుగాన । దానిచేతజీవన్ముక్తుఁడౌనిజముగ॥ ౯౦॥

ఇది, మహిమ నిధిజ్ఞ పర్వము.

యాత్రాభిజ్ఞ పర్వము.

కం॥ గౌతమమునిబిల్వార । ణ్యాతతమహిమంబుఁ దెలుపనతిచిత్రముగా।
నాతండు రత్నశర్మయ । నాతిం దోడ్కొనుచు బిల్వనాథుఁ గనఁ జనెన్॥ ౧॥

స్రగ్ధర॥ ఎక్కెం గంజాద్రిమీఁదన్ - హితమతి నతఁడ - య్యింతితో నిట్లుపల్కెం।
జిక్కెన్నామానసంబీ - శిఖరిసరసినీ - చిత్ప్రకాశంబునందున్।
దక్కెన్ స్వాభావికంబౌ - ధనము విబుధవం - ద్యంబు లింగౌఘమిందే।
నిక్కొండంబాయఁ జాలన్ - హృదయమలరునా - కిందెయుండంగనంచున్॥ ౨॥

మహాస్రగ్ధర॥ చెలువొప్పంగన్మనింగెం - జెలువయునలరం - జిత్ప్రకాశాహ్వయంబౌ।
కొలనంబూజించెనచ్చోఁ - గొఱలెడు సుమనః - కోటిలింగంబులంగో।
ర్కులుసాఫల్యంబుఁ జెందం - గుహలనరసెమ్రొ - కుల్యావనర్చెన్మునీశా।
వశికిందారాన్వితుండై - పరఁగెనచటఁబ్రో - ద్భాసితేందుండనంగన్॥ ౩॥

శా॥ కంటే బిల్వకమిద్దితద్దయును వేడ్కంజూడ్కి కిం జేయుఁగ్రా।
ల్గంటే భాసిలెడుం ద్రికోణముగ నిక్కంజాద్రి ప్రాగ్దిక్కునం।
దుంటంబుణ్యజనాశ బిల్వవనమందుంటన్మరుత్కాష్ఠమే।
ల్గంటన్వల్లినగంబు నీవనడుమం గ్రాలుంగడుం గాంచుమీ॥ ౪॥

మ॥ శివనారాయణపాదసేవఁ గడువాసింగాంచ నీనీవదా।
నవలంబించి ప్రతీచివిస్తృతముగానై బిల్వనాథాలయ।
ప్రవరంబుం దటిఁ బెట్టియారయుటనీవాసింధువాహంసియా।
శివుక్షేత్రంబగుగ్రుడ్డుబిల్వకమె వీక్షింపంగఁ గూఁడాఁ జుమీ॥ ౫॥

మ॥ కనవేయానదినీవ నానలరు శ్రీకాంతారమార్గంబునం।
జనెడుం దానభిసారికాకృతిని నిచ్చల్గాడనాత్మేశుఁగం।
థినిఁ బాలేఅదిదోషసూపననుచున్నీవానదిం దాటివీ।
టనుజూచ్చెంగనె నేకవల్లినిశ్రితేష్టం బిల్వకాధీశ్వరిన్॥ ౬॥

ఏకవల్లీ స్తుతి.

శా॥ కేదారంబునమార్గదాయినియనం గ్రీడించుటం దెల్పనే।
కేదారంబున మార్గదాయిని వెనైక్రీడింతు బిల్వాటవిన్।
గేదారంబులలాటమందుమతి వై క్రీడింతు సాంఖ్యార్థదా।
కేదారాంబిక యేకవల్లిని సుభక్తింగొల్తునెల్లప్పుడున్॥ ౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

ఉ॥ లాలితభక్తినిన్ను మనుపెలర్పఁగఁ గొల్వమినెన్నియేనయో।
చాలుగ సంకటంబులను జన్మములందితిఁ జాలుఁ జాలునీ।
వేలవెయింకనైన జననులెత్తకయుండఁగ సాంఖ్యబోధచేఁ।
గాలగళాంబ వాగ్జనని గాదిలితల్లి సుతుం ద్యజించునే॥ ౮॥

కం॥ శివవాక్కుపుశివుఁడర్థముఁ। శివులకు జననివఁట నిన్ను సేవింపఁగదా।
శివసిద్ధిపరాశక్తీ। శివాంబనినుఁ నెంతునాత్మ శివసిద్ధులకున్॥ ౯॥

మేఘవిలసిత॥ కాళీక్రొమ్ముక్కుఁదఁ - గమలజవినుతా। నాళీకేక్షణ - నయనవిగళితా।
వ్యాళేశాంచిత - పరశివమహితా। పాలింపంగదె - భగవతి సుహితా॥ ౧౦॥

ఉపేంద్రవజ్ర॥ లయంబును బొందన - లక్ష్మ లెల్లన్। రయంబుగం జేయవె - రాజమాళీ।
దయన్నముం బ్రోవవె - తల్లిమాతా। యియంబనీబిడ్డల - మేకవల్లీ॥ ౧౧॥

అపరాజిత॥ మునుకొని యిటనీకు-క్రొమ్ముక్కుదమక్కుఅన్।వినుతవుగదవమ్మ-బిల్వకనాయికా।
వినుమనవినిమాది-బిల్వకయాత్రమా।కొసరఁగవరమీవె-యోయపరాజితా॥

ప్రభాత॥ అనివినుతించుచు - నందితత్ప్రసాదం। బునుకుజునాఁడుశి - వుండెమేలుకొల్పన్।
బనివడిపూనిని - వానదిన్మనింగెం। గనియెనుజానుగ - జ్ఞానమంతనెంతే॥ ౧౩॥

మ॥ అలరంబిమ్మటఁ జేసె స్నానమును మధ్యాహ్నంబునం బుణ్యవా।
రిలసద్వారిజ నూత్పలంబయిన గౌరీతీర్థరాజంబునం।
బలుపుం బొందుట నాఁగఁ బస్తుపడె సంభావించె శ్రాద్ధంబునిం।
బలరంగంభజియించె మారుతిని వీరాగ్రేసరున్ శ్రీకరున్॥ ౧౪॥

హనుమన్నుతి.

సీ॥ వాయుజుండవటంచు వాదింత్రు ద్వైతులతండష్టమూర్త్యన్యతముఁడు గాఁడె।
హనుమదాహ్వయమున నగుఁ బ్రణవము తదర్థము మహాగుణ నాప్తిఁ దారకమును।
భీమమధ్వాఖ్యల విష్ణుశివైక్యమత్తారకంబా నుగుప్తంబు దాన।
నద్వైతమనధికారానర్హమని యొక్కు ద్వైతమతముఁ దెల్పి తాతతముగ।
నెడమకయిమాయగావంచియడఁచియెత్తి। తత్సదోమనికుడికేలుదగఁదెలిపెదు।
ద్వైతగృహభిత్తిరంధ్రకృద్ద్వారదేశ। యరయుమమ్ము ద్వితీయబిల్వాంజనేయ॥ ౧౫॥

ద్రుతవిలంబిత॥ అనినుతించెను - హర్షముమీఱఁగాఁ। జనిపదంపడి - శాంకరయోగినిన్।
వనజనాభునిఁ - బద్మదళాక్షునిన్। ఘనసుభక్తినిఁ - గాంచెను శ్రీపతిన్॥ ౧౬॥

యోగ నారాయణ స్తుతి.

పద్మనాభ వృత్తము.

మానాయకా పద్మనాభా నతుల్గొమ్ము - మమ్మేలుమో యోగనారాయణుండా।
మీనంబవై యోడనీడ్వంగవల్దయ్య - మీఁదన్మలందాల్పవల్దయ్య తామే।
లైనేలనెత్తంగవల్దయ్య పెన్బంది - వైదైత్యునిం ద్రుంపవల్దయ్య మోసం।
బూనంగ గుజ్జైత్రి రామాకృతుల్వ్వాన - నోవల్దు సన్నిందలున్ మ్లేచ్ఛహత్యల్॥ ౧౭॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

లక్ష్మీ వృత్తము.

లికుచకుచశ్రీయుతవక్షఃప్రక - లితజగదభిమతరక్షా।
ప్రకటితయోగీశ్వరపక్షాసుర - వరతతినుతనలినాక్షా।
సుకృతజలక్ష్మీవనదక్షాశ్రిత - సులభసకలరిపుశిక్షా।
యకుటిలభక్తావనదీక్షామము - నరయవెకరుణసువీక్షా॥ ౧౮॥

శతపత్ర వృత్తము.

కామరిపుసామగను - గ్రాలెఁదనుమధ్యయనఁ - గాంచితితదర్థతనువున్।
నేమమునఁబూరుషత - నేముతనుమధ్యమును - నెమ్మిఁగనుఁగొంటిమిపుడో।
స్వామిపురుషోత్తముని - వారిభవనాభునిను - బాగుగనుగంటిమహహా।
మామహితనీవెతను - మధ్యవుగఁదోఁచెమన - మస్కృతులునీకవుహరీ॥ ౧౯॥

కం॥ అనివనమాలికిమాలిక । గనర్పణమునేసివినుతిఁగానికగాఁగన్।
బ్రణతులొనరించియాతఁడు । గనియెంభద్రేభముఖునిగణపతినిరతిన్॥ ౨౦॥

తుష్టి గణపతి స్తుతి.

మంగళ మహాశ్రీ వృత్తము.

మంగళమునీకగును - మాతనయజోతలివె - మానుపవెవిఘ్నములనెల్లన్।
మంగళముమాకొసఁగు - మాసకలసిద్ధులను - మాన్యతమసిద్ధిగదనీకీ।
యంగనత్వదంకగత - మైయలరుసాంధ్యరుచి - యందునెలవంకవలెమాయా।
సంగతముబ్రహ్మమన - జానపుదునిన్నెగడఁ - జాలుదుమెతుష్టిగణనాథా॥ ౨౧॥

కం॥ అనుచువినుతించియాతఁడు । తనుమధ్యంబిల్వనాథతనుమధ్యంగాం।
చెనుబిల్వదళాంబకమా । తనుబిల్వదళాంబికన్నుతంబ్రణవాంబన్॥ ౨౨॥

తనుమధ్యా స్తుతి.

తనుమధ్యా వృత్తము.

శ్రీమాతనతుల్గా । మ్మామావివరాంగీ । ప్రేమంబునదేవీ । శ్రీమత్తనుమధ్యా॥ ౨౩॥

భూనుత వృత్తము.

తత్పదార్థవయిభాసిలు-చానవుగాయు । ష్మత్పదైకవచనార్థవు-మాయసియంచున్।
సత్పథంబుననుబల్కెద-సత్కృపనన్నుం । జిత్పరుంబలుకవేయటు-శ్రీతనుమధ్యా॥

కుసుమవిచిత్ర వృత్తము.

నుతిసలుపంగ - స్ఖలుఁడనేవా । క్పతియనుతింపం - జతురయుఁగాదే।
నతిశయమూఢుం - డనఁబడుచున్నీ । స్తుతినొనరింతున్ - శ్రుతిఁదనుమధ్యా॥

తనుమధ్యమా వృత్తము.

మహాకాళివీవాద - మామానవతియాది - మాతామసీ।
మహాలక్ష్మివీవాదు - మాబిందుమతిమాది - మారాజసీ।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

మహావాణివీవాదు - మాజ్ఞానదయవాది - మాసాత్వికీ।
మహాశక్తివీవాదు - మహ్మేలుతనుమధ్య - మాశ్రీశ్వరీ॥ ౨౬॥

తన్వీ వృత్తము.

ధ్యేయవుగాయత్రివిపరవుమవా - గ్దేవివినాలుగుతెఱఁగులనుంట।
న్నీయభిధానంబిదిశ్రుతిసమవ - ర్ణేడితమైతెలుపునుదనుమధ్యా।
గేయవుషడ్బీజవవుటనుభవ - ర్కీర్తితనామముముఖమెఱిఁగించుచు!
శ్రీయనబిల్వాఖ్యఁదనరెదునత - శ్రీకరిశంకరిశివతనుమధ్యా॥ ౨౭॥

కం॥ జగదంబికతనుమధ్యా। యగపఱుచుఁద్వాదాఖ్యప్రణవమాద్యముచేతన్।
దగనమయనిమధ్యనుమా। ల్యగమునసుశివాయయనుచుసెగిధ్యాంత్యముచేన్॥ ౨౮॥

కం॥ యత్నముధనమత్వదాఖ్యా। రత్నములారకముఁదెలుపురహినిగుణితమున్।
ప్రత్నమత్వన్మాంతాహ్వాయ। రత్నముసత్యముగశ్రీకరముతనుమధ్యా॥ ౨౯॥

కం॥ శ్రితనుమధ్యేజయయను। రీతింబద్యములుముఖ్యవృత్తిందెలుపం।
బ్రీతిసుతించిప్రసాదముఁ। జేతోముదముగగ్రహించిశ్రీశివుఁగాంచెన్॥ ౩౦॥

బిల్వనాథ స్తుతి.

మణిమాలా వృత్తము.

శ్రీశాతనుమధ్యా - ధీశాజగదీశా। శ్రీశార్చితపాదా - శ్రీష్టార్థదసత్యా।
ధీశాంచితవాణీ - దివ్యస్తుతిపాత్రా। యాశాంశుకదుర్వా - సోఽభిష్టుతతుష్టా॥ ౩౧॥

నవనందినీ వృత్తము.

నినుఁగొల్చుటంగమల-నిక్కముగశ్రీనాఁ। గనెసంగెవెన్నుఁడును-గాంచెరమశ్రీశుం।
డననెప్పవాణినుతి-నందెవిధివాగీ। శనుతుండునయ్యెనతుఁ-జల్పుదెటోశ్రీశా॥ ౩౨॥

మణిదీప్తి వృత్తము.

శ్రీమద్బిల్వవనేశ్వరశంభూ - శ్రీకరశ్రీకరసంభూతా।
నీమాహాత్మ్యముశక్తులెయెన్న - న్నీరజనాభసరోభూజుల్।
గామింగాదెనుపీఠమునీకై - కాంచిరిగౌరవమొక్కొంతే।
నేమేమారసిస్తోత్రమునేయ - న్నేర్తుముశ్రీతనుమధ్యేశా॥ ౩౩॥

శిఖరిణీ వృత్తము.

అభివ్యక్తింబంచాస్యుఁడవయిరహ - స్యంబునుగనన్।
శుభాంగాషడ్వక్త్రిండవయితగుటం - జూపనెశివా।
విభూమాలాధారాభిముఖతదగం - బిల్వపతినాఁ।
గభూజాకారంబుంబడసితనుమం - గాంచెదశివా॥ ౩౪॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

వామదేవ వృత్తము.

వామదేవుఁడేయగుఁగన - వాసుదేవుఁడంచునీ।
భూమిఁదెల్పెడున్శసలకుఁ - బోలెమాకభేదమున్।
సోమమౌళియజ్యుగళము - చూపుఁగాకభేదమున్।
శ్రీమదీశయోంకృతియయి - చెప్పదేయభేదమున్॥ ౩౫॥

యశస్వి వృత్తము.

ప్రాసాదాక్షర - పరిమితముగఁగ్రమ - పద్ధతినంకములాయుండన్।
భాసిల్లంగనఁ - బడుఁబరుఁడునుదరు - వాతనుమాటనుబిల్వేశుం।
డాసత్యంబుగ - నతఁడవుఁగదయెన - యందనుమధ్యయయోగంబున్।
వాసింగన్పడుఁ - బదపడితుదఁగను - పట్టైడుఁదారకమోశ్రీశా॥ ౩౬॥

మ॥ అనిపద్యాహ్వయముఖ్యవర్ణములబిల్వాధీశుభూషించికాం।
చెనునారాయణశంకరాత్మకునిఁగాశ్రీబిల్వనాథున్మహా।
త్మునిఁజండీశ్వరునందికేశ్వరునిసంతోషంబుతోనంతను।
య్యననావల్లిమలంగుపుంగుహానుగుప్తాత్ముంగనన్శ్రీశ్వరున్॥ ౩౭॥

తే-గీ॥ పరయుఁబశ్యంతిమధ్యమపరఁగుగుహను । బిల్వమిత్రయిదీనికివిభుఁడవవుట।
నీవుబిల్వేశుఁడనఁగుహానెగడెదేను । నిన్నుఁగనిబ్రాహ్మణుఁడనుమనీషిఁగానె॥ ౩౮॥

మ॥ అనుచున్వేడ్కనిరత్నశర్ముఁడొగిబిల్వాధీశుగౌరీసర।
స్సునసేవించిభజించికంజగిరినింజొచ్చెన్రహస్వాండియున్।
ఘనమౌబిల్వవనంబుఁగూఁడెనయుపక్షస్యందనంబౌనన్।
గనెఁబ్రాసాదముఁదారకంబుశివయోగంబుందపస్సిద్ధుఁడై॥ ౩౯॥

బంగారము.

మున్నేకవల్లియేముదముననగపడితానుమహాకాళిదాసుఁజేసెఁ - దల్లిగదా।
బిల్వేశుఁడేయటుపిమ్మటదివ్యపల్లైరమిడిజ్ఞానంబుతెరువుఁజూపె - గురుఁడుగదా।
స్వీయనీరాజనస్ఫీతదీపసుసంఖ్యబోధించెఁబ్రాసాదమునుమునుకొని - ముఖ్యముగా।
తారకంబుస్ఫురింపఁదాఁజేసెనదైవ్వతినారత్నశర్మరత్నాయనునిఁ - నద్భుతంబు।
పుత్రఫలమిచ్చెఁదనుమధ్యపుణ్యలభ్య - పూర్ణైలక్ష్మి।
సాంఖ్యగురుఁడయ్యెబిల్వేశచరితఁజెప్పె - సన్నుతుఁడా।
నెలమిరత్నాయనుండురత్నేశుఁడయ్యె - శ్రీశకృతిన్।
శ్రీఫలారణ్యయాత్రయేశ్రీలనిడదు - శ్రీకరమా॥ ౪౦॥

ఇది యాత్రాభిజ్ఞ పర్వము.

రహస్యరత్న పర్వము.

సీ॥ బదరీవనమునందుబాదరాయణుఁడనఁబూర్ణవిదుండనుభూసురముని।
పరఁగుసోంకృతియందువ్యాహృతిసందోహమదిలీనమైయుండునట్లతనికి।

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

భద్రదంతియనంగభాసిల్లునంగనయయ్యోంకృతికిని గాయత్రికరణి।
సానందుఁడను యోగియాదంపతులకు జనించె సోఽహమ్మన నెగడెనతఁడు।
వ్యాహృతివ్రాతసప్తరత్నాకరభవ । మైనరత్నంబు ప్రాసాదమనియనుబర।
సారమేయపుఁబరమహంసంబనియును । బ్రణవఖనిరత్నమువును దారకమనికనె॥ ౧॥

సీ॥ శివజటాజూటనిస్సృతసుమనోనదిహంసనాస్నానంబు నాచరించి।
కృత్తివాసుఁడు దాల్చునుత్తమాంబరములోయనవల్కలంబులనవధరించి।
కామారిగాత్రనిర్గళితభూత్యుద్ధూళనంబగ్గినిగుఱునసంగ్రహించి।
భద్రరుద్రకటాక్షభాసితుఁడనభూరిరుద్రాక్షభూషణరుచిభజించి।
సూర్యువెనుకొని వెలుఁగునంశువులనంగ । వెంటనంటినమునులన వెలయజడలు।
శివపదామృతవర్షమేఘవరమనఁగ । వచ్చె సానందయోగితపస్విసభకు॥ ౨॥

సీ॥ వచ్చిన సానందవరమునులందఱుగనుఁగొని శివుఁడెట్లుగనఁబడెనని।
సంభ్రమంబున లేచి సముచితకృత్యముల్బాగుగానొనరించి స్వాగతంబు।
నడిగి మేమేమి నేయందగునదియన ధర్మప్రసంగుఁడత్తపసినతఁడు।
కనిభవదభిధానమునకనుగుణమైనవృత్తమెఱింగింపువినెదననియె।
నంతధర్మప్రసంగుండుహర్షమంది । లోకవృత్తంబెఱింగింతుఁబ్రాకటముగఁ।
బుణ్యపాపక్రియలవానఁబొనరుఫలము । లనుగడున్సంగ్రహంబుగాననియనెనిటు॥ ౩॥

సీ॥ ఆనందమేబ్రహ్మమాను దానినిబ్రాణులకు సమకొల్పుటసుకృతమాను।
దుఃఖమేకలిదానిఁదొడరించుటన దేహులకు దుష్కృతంబిది ప్రకటముగను।
గాయవాఙ్మనములఁగావించు నెరులకు మేలొకీడో దాని పాలునరుఁడు।
గావలనెడునశ్లైకనునిందునందునుదత్ఫలంబులనవిదప్పవెందు।
మఱియుశాస్త్రోక్తకృత్యముల్మరగిచేఁత । లగ్గచేయమిమెటులేనియెగ్గశాస్త్రి।
నిందితాచారదుష్కృత్యనిరసనంబు । బాగునింద్యాచరణమగు నోగరయఁగ॥ ౪॥

సీ॥ ఆయురారోగ్యవిద్యాధనస్త్రీసుతసౌఖ్యముల్సత్పుణ్యసత్ఫలములు।
స్వల్పాయురాధిదుర్వ్యాధిదారిద్ర్యాదిదుఃఖముల్దుర్లోప దుష్ఫలములు।
కీర్తిమూలంబులౌ గీర్వాణలోకముల్ గుప్తసత్క్రియలైనఁగూర్చువాని।
నపకీర్తిమూలంబులవునరకంబులుగుప్తదుష్క్రియలైనఁగూర్చువాని।
నంతనైనఁగర్మలంతంబుఁజెందక । స్వానుగుణముగాఁగనందఁజేయు।
జన్మములనుమఱియుజనులకునిదిధర్మ । శాస్త్రిసరణియంచుసంయమియనె॥ ౫॥

సీ॥ అనవిని సానందుఁడనియెనమ్మునులతోనిదియేమిసిద్ధాంతమింపెమీకు।
శంకరుండఁటజగజ్జనకుండుసుతులవుజనులలోఁగొందఱుస్వర్గపదముఁ।
గొందఱునిరయంబునొందించుటననెట్టిన్యాయమాధర్మమేయగునుగర్త।
యన్న దారుకవనినున్నమునులకథవినమెతద్ధర్మమేవిధమునననె।
దక్షధర్మంబనెట్లయ్యెధర్మరాజు । మృత్యుపతిమున్నుగాఁడెతామృతుఁడతఁడును।
బాపములఁబాపిప్రజలఁగాపాడలేఁడె।హాసుఁడుమృడుఁడంచుసానందుఁడనెడునపుడు॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సీ॥ వచ్చె నెక్కె విమానవరము శివాజ్ఞ చే సానందుఁ డదిగని హర్షమంది।
ధర్మప్రసంగాది తాపసులను దన తోడ రండని వేగఁ దోడుకొనుచు।
దానిపై నెక్కె యాధర్మపురికిఁ బోయి తత్పూజితుండయి ధర్మరాజ।
మఱచి తే నీపు సమస్తము శివమయ మని మహా శివ తనువనియు నందు।
జనులు శివజులనియుఁ జర్చింప కేటికి । నారకుల నెనర్చి నావనఁగను।
జముడు వల్కె నుల్కె శైవాగ్రణీ శివ । విముఖుల నెతమన్సు వెసమెసఁగెడు॥ ౭॥

సీ॥ అని విన్నవించిన నాతనిఁ దోడ్కొని సానందుఁ డా నిరయగులఁ జూడఁ।
జని యెస్వల్ప చికిత్సకుని చేతఁ దీఆ నిరోగంబులం గలరోగులనుమ।
హావైద్యుఁ డరయఁగ నరిగెడు వడుపునఁ బోయి కన్గొనె వారి భూరి ఘోర।
దుఃఖభాగుల స్వీయదోషంబులం గడు నుగ్గడించుచు బాధలగ్గలముగ।
ననుభవించు చేడ్పు నమిత సంఖ్యాకులఁ । గాంచి కనికరంబు గడలుకొనఁగఁ।
దారకము స్మరించి తత్త్వంబు నూహించి । పలికె నోంనమశ్శివాయ యనుచు॥ ౮॥

సీ॥ సంతగధర్మప్రసంగాది మునులును దారస్వరంబుగఁ దన్మనువును।
ఘోషింప మేఘనిర్ఘోషంబుగను దదారవము వీనులసోఁకు నవసరమున।
వలనుండి విడివడ్డ పులుఁగుల పోలిక నారకు లెల్లరు నాకమునకు।
నెక్కుట నెగసిరి గ్రక్కున నిప్పంట నాకాశబాణంబు లన్ని యొకట।
మింటి నంటి వెలుఁగు మెలపున శివరూపు । లైరి వ్యోమయానయానులైరి।
వారి నెల్ల నతఁడు వైళంబుగను శివుఁ । జేర్చె సార్థకముగఁ జెందె స్వాఖ్య॥ ౯॥

సీ॥ అఖిలాఘతూలౌఘ శిఖిమహాదుఃఖ దావాగ్ని సద్వృష్టిత మోఽభిధాన।
కాలాభ్రవిధ్వంసక ప్రచండప్రభంజనము ప్రపంచైకసస్యభూమి।
సకలవిద్యాజగత్సంచారఖతలంబు సర్వసన్మంత్రోడు చంద్రబింబ।
మాశ్రితాబ్జాతోదితాదిత్యమండలం బజ్ఞానతిమిర మహాప్రదీప।
మైహికాముష్మికఫలప్రదామరద్రు । మంబు భవరోగపరమౌషధంబు నభవ।
భవము భవరూపము భవరూపదము రత్న । మపును బ్రాసాదమంత్రం బదండునతఁడు॥ ౧౦॥

శా॥ ఆరత్నాయనుఁ డైతపోఽన్వితుఁడు సాంఖ్యాచార్యవర్యుండు బి।
ల్వారణ్యంబు మహత్త్వమాత్మఁ దనకున్ స్వాదర్శమందుం బలెన్।
సారాంశంబు స్ఫురింపఁ జెప్పెఁ గృతిఁ బ్రాసాదాక్షరోద్భూతమున్।
శ్రీరత్నాయన మానిరత్న మనఁగీర్తిం గాంచె రత్నేశతన్॥ ౧౧॥

చ॥ కులమును వంశమాశ్రమము గుంభిని యున్నత మెట్టిదైన నే।
నరుఁడు గడున్ శివస్మృతి ననారతముం జలుపుం జపించుఁ ద।
ద్వరమనువున్ శివోఽహమని భావన నేయు శివుండతండె యౌ।
స్థిరమని యుంజనస్వ లెనె చెప్పఁగ రత్నము రత్నమేకదా॥ ౧౨॥

తే-గీ॥ రత్నమున వార్థకం బౌట రత్నమనఁగఁ । బ్రణవమాఁగద ప్రాసాదవర్ణసంఖ్య।
లెన యనిరువదియా సంఖ్యఁ దనరు రత్న । మగుటఁ బ్రాసాదమును రత్నమగును గాదె॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ అవుఁగదప్రణవమురత్నం । బవుఁబ్రణవార్థముశివోఽహమనుటయురత్నం।
బవధానమునఁబృథక్పద । భవసంఖ్యలయోగముననవకతారకమున్॥ ౧౪॥

కం॥ సోఽహమనుటకర్థమవుశి । వోఽహమ్మనిశసలభేదమందుటచేతన్।
మోహంబేలవలోపం । బూహింపఁగనగునిలోపమోంకృతికతనన్॥ ౧౫॥

కం॥ కావుననుసోఽహమనుటయు । భావింపఁగరత్నమగునుబ్రహ్మోహమనన్।
భావితమగుఁబ్రణవముర । త్నావేద్యముబ్రహ్మముశివమవురత్నంబే॥ ౧౬॥

సీ॥ రత్నంబనాప్తమైయత్నంబుభక్తినెతనికయ్యెడునురత్నదాసుఁడతఁడు।
రత్నంబుగుప్తమైరాజిల్లదెతనికిరత్నగుప్తుఁడనంగఁబ్రథితుఁడతఁడు।
రత్నంబువర్మమైరాజిల్లునెతనికిరత్నవర్మయనంగరమ్యుఁడతఁడు।
రత్నంబుశర్మమైప్రచురహానెతనికిరత్నశర్మయనంగఁబ్రబలునతఁడు।
రత్నమయనంబెతనికగుబ్రహ్మముఁగనఁ । జాలురత్నాయనుఁడనంగఁగ్రాలునతఁడు।
రత్నమాబ్రహ్మమీశ్వరురహిఁగనునెతఁ । డెలమినిలబ్రహ్మమానురత్నేశుఁడతఁడు॥ ౧౭॥

ఆ-వె॥ వరుసదాసగుప్తవర్మశర్మాదివ । ర్ణాంకయోగమునసదంచితముగ।
నవునిరువదినరుఁడుదవురత్నమనఁగర । త్నంబునాత్మఁగననినరుఁడునరుఁడె॥ ౧౮॥

ఆ-వె॥ వరుసఁజూడఁగుప్తవర్మశర్మాయన । దాసముఖ్యవర్ణధర్మకలనఁ।
బొలుచుఁగాదెసాంఖ్యమునసుబిల్వేశోఽహ । మనుచభేదభావమొనరునిటనె॥ ౧౯॥

కం॥ బిల్వేశున్రత్నేశుం । గొల్వనినరులకెటుముక్తిగొనకొనఁగలుగున్।
దెల్విగలుగువారలుత । ద్బిల్వేశ్వరురత్నపతినుతింపనవలయున్॥ ౨౦॥

ఇది, రహస్య రత్న పర్వము.

నవాధ్వ రత్న పర్వము.

సీ॥ ప్రజ్ఞానమనఁగనుబ్రాసాదమగుఁగూడద్విశతిషడక్షరిదేజరిల్లు।
నహమస్మియనఁగనారాయణాష్టాక్షరమంత్రమానహమనమాన్యముగద।
తత్త్వమసియనంగఁదగుసామతత్త్వంబుతచ్ఛివవిష్ణ్వైక్యధర్మమునిడు।
మహినెన్నఁగనయమాత్మాయనజీవదేవాభేదమోంకృతియానుబ్రహ్మ।
మేమియరిదియభేదేశమేయదియది । యవుమహావాక్యమదెశివోఽహమ్మనియవు।
వేదమేశివమంటయద్దిపేరఁదెలుపుఁ । గదశివోఽమ్మనిఁకఁబలుకంగనేల॥ ౧॥

కం॥ జీవుండుతపోఽన్వితుఁడై । దేవుండగునట్లగుటయెతెలియనభేదం।
బేవాఁడుదెలియఁదెలుపుం । జూవెయభేదేశుఁడతఁడుచూపట్టునిటన్॥ ౨॥

కం॥ కనుఁగొనశంకరనారా । యణాజకల్యాణమాదినగునునవాధ్వం।
బనుభాగమిదియొసంగెడు । స్వనతులకుంబంచపర్వపరిచయఫలమున్॥ ౩॥

తే-గీ॥ అనియనంగఁబట్టిరత్నాయనవురి । బింబమైననుబ్రణవార్థవిధమునఁబొరిఁ।
బరఁగుచుంటనభేదేశపద్యసంఖ్య । నిదియభేదేశబింబమైయొసఁగెడుఁగడు॥ ౪

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

కం॥ బిల్వారణ్యచరిత్రము । బిల్వేశ్వరపద్యసంఖ్యవిలసిల్లుటచే।
బిల్వేశ్వరీయమననిది । చెల్వుఁగావ్యమణిశ్రీకసేవ్యంబవుతన్॥ ౫॥

సీ॥ బిల్వేశ్వరుఁడనంగవిశ్వంబుప్రణవంబుబిల్వేశ్వరీయంబువెలయునట్టి।
యైనసబిందుకంబైపదునాల్గొటనారెంటకూడికనైదుగల్గు।
నగుశివాయయటంచునామూటికూడికఁబదిపదిసంఖ్యలుపొదువనేఁబ।
దైదోంనమయనంగనానుప్రాసాదంబుషట్వర్ణకంబదిసమకొనునిది।
భాగషట్కంబుబిల్వేశభాగమైదు । నూర్లడెబ్బదిమూడింటనూలుకొనెదు।
మొగినిప్రాసాదమంత్రంబుమూడునొకటి । గలయబిల్వేశ్వరుండుసాక్షాత్కరించు॥౬॥

కం॥ మహిమంప్రాసాదాక్షర । విహితమగుటషడ్గ్రిహాప్తబింబంబగుటన్।
మహితకృతియిద్దిసప్తమ । గ్రహబాధంబొందనీదుగలిగించుసిరుల్॥ ౭॥

ఉ॥ ఐనగ్రహార్థ్వమిద్దియటులౌటనెబోధనసేయుఁదారమున్।
బూనికదారకంబునను పుణ్యులకెల్లనుగొల్లగానుర।
త్నాననసంప్రభూతముమహాకృతిరత్నమగున్నవాత్మక।
శ్రీనరసింహుఁగూడెదునుజేయునుస్వీయులశ్రీనృసింహులన్॥ ౮॥

భుజంగప్రయాత వృత్తము.

నవార్థ్వంబనంబిల్వ-నాథీయమంచు । నవార్థ్వంబనన్రత్న-నాథీయమంచున్।
నవాంశంబులంగల్గి-నల్వొందదీనిన్। శివోఽహమ్మటంచున్నృ-సింహుండు గాంచున్॥

శా॥ ఆదింబొల్చునృసింహబీజమదిప్రోమంచక్షరంబందుచే।
నాదిక్షాంతములైనవక్షరములాయ్యంబుట్టెసంఖ్యాళిము।
న్నాదేవుండునవాత్మకుండనుచుసాక్ష్యంబిచ్చునోంకారమై।
తాఁదెల్పొంగనఁదారకంబునిజభక్తశ్రేణికింప్రీతుఁడై॥ ౧౦॥

చ॥ అతనిననవాకృతులైదెలియనానవరత్నములంచునందుచే।
నతఁడునృసింహుఁడేయవుమహానవరత్నమనూత్నరత్నమున్।
గృతినవరత్నమిద్దినవకీర్తితభాగమురత్నసంభవం।
బతిరసమాతఁడేరసికుఁడందెడుఁబొందుగఁదజ్ఞుఁడట్లయా॥ ౧౧॥

సీ॥ ఆయురర్థులకరోగాయువునొసఁగుసంతానార్థులకునుసత్సంతతినిడు।
ధర్మార్థులకునిచ్చుధర్మాభివృద్ధిననర్థార్థులకుఁజేర్చునర్థవృద్ధిఁ।
గామార్థులకుఁదార్చుఁగామసమృద్ధినిమోక్షార్థులకుఁగూర్చుమోక్షలక్ష్మి।
విజయార్థులంజేయువిజయులఁగాగనుసర్వార్థులనొనర్చుసర్వసిద్ధు।
లనిదిబిల్వేశ్వరీయాఖ్యలలితసుకృతి । శ్రీకరత్నాయనర్షినిర్మితవిధిహిత।
దానుబిల్వేశతనుమధ్యగానశ్రీనృ । సింహతనుమధ్యగావునశ్రితతతులను॥ ౧౨॥

ఇంద్రవజ్ర॥ బిల్వేశ్వరీయమ్మన-వేధయుబ్బున్ । బిల్వేశ్వరీయమ్మన-విష్ణువుబ్బున్।
బిల్వేశ్వరీయమ్మన-భీముడుబ్బున్ । బిల్వేశ్వరీయమ్మన-విశ్వముబ్బున్॥౧౩॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

పుష్పితాగ్రా వృత్తము.

అనుచితులాగి సూతుఁ-డల్లరత్నా । యన పురిసచ్చరితంబు-హర్ష మొప్పం।
గనుమునులకుఁ జెప్పెఁ-గాంచిరాస । ద్విసుతులు సూతునితోడ-బిల్వనాథున్॥ ౧౪॥

శంభునటన వృత్తము.

నృసింహాసురసింహాకృతి - నీయదిదీనిఁగొను - నీవనుచుశంభునటనం।
బెసంగెఁగవిరత్ననిధి - నీయదిజనించెఁగన - నిందిరగదాయిదనుచున్।
బొసంగఁదనుమధ్యతను - పున్మతియుమత్తనువుఁ - బొల్చుఁగదశ్రీగననుచు।
న్నెసంగుకవిరత్నమున - కొప్పఁగనభీష్టముల - నొలిశ్రితపాళికనుచున్॥ ౧౫॥

కం॥ ఓంకృతిబిల్వేశ్వరుఁడగు । నోంకృతిబిల్వేశ్వరీయ మొగిఁబ్రాసాదం।
బోంకృతితత్సంహితయిది । యోంకృతిఁగొనుమయ్యదీని నోంకృతిసదయా॥ ౧౬॥

ప్రియకాంతా వృత్తము.

కవిమణిబిల్వేశ్వరకృతిఁ - గాంచంగదేదీనిన్।
బ్రవిమలనీకొఁబ్రియతమ - పద్మాప్రియకాంతా।
యవయనుభక్తుంజయయను - హర్షంబవుమాకున్।
శివమనుకంపాదృతనర - సింహానరసింహా॥ ౧౭॥

పుష్పమాలికా బంధ స్రగ్ధరా వృత్తము.

శ్రీనాదీనావనాప్తా - కృతనతవితతి - శ్రీశలాశక్తిశక్తా।
మీనానూనాఘనాత్మా - మృగమృగపగతి - స్మేరఘోరప్రరక్షా।
పానాహీనాఘనాంచ - త్పృదయదవదహా - ప్రాయగేయప్రయత్నా।
శ్రీనిత్యానిత్యనిష్ఠా - శ్రితనుతవితత - శ్రీకరాకప్రకల్పా॥ ౧౮॥

తారక వృత్తము.

తరణీందుహుతవహాంబక - తారకబిలసింహా।
శరణాగతభరణాశ్రిత - శంకరసురసింహా।
హరిణాలఘుకరణాఘటి - కాచలనరసింహా।
కరుణాకరకృతిరత్నముఁ - గైకొనుమునృసింహా॥ ౧౯॥

బిల్వ బంధ ము.

శ్లోకము॥ ఓంనమశ్శ్రీనృసింహాయ - హరీకృత్యానయేద్భుత।
యద్రత్నభరణేదేవా । హర్యస్తత్త్వంవిభోజయ॥ ౨౦॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

గద్యము.

ఇది, శ్రీతనుమధ్యాంబాకరంబిత శ్రీబిల్వనాథమహాదేవశిష్య శిష్యోపజ్ఞాక్షర సాంఖ్యాచార్య
పర్యవసితకవిత్వ తత్త్వవిత్ప్రకాండ శ్రీమత్కొక్కొండ వేంకటరత్నశర్మ
వినిర్మితంబై,
కవిమణినామంబునం బరఁగు
శ్రీబిల్వేశ్వరీయంబను పద్యకావ్యరత్నంబు,
షష్ఠంబగు రత్నాయనపురీబింబ నామకాభేదేశబింబమునం
తృతీయంబగు నవాధ్వభాగమునందలి నవాధ్వరత్నపర్వముతోడం గూడ
సర్వంబును సమాప్తము.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్రీనృసింహాయ నమః.

బిల్వేశ్వరీయానుబంధము.

సంస్కృతము.

శ్రీనృసింహ గీత రత్నమాలికా.

శ్లో॥ మణిగీతైః పద్యయుతై । ర్బిల్వాహ్వాయతోఽత్రకిం త్రిభిశ్లోకైః।
బిల్వేశ్వరీయ మనుసృ । త్యాస్తేఽభేదేశమేవ తనుమధ్యా॥

శ్లో॥ అభేదేశశబ్దో మహావాక్యమేవ । ప్రకారాంతరాద్య త్వరాప్తం తదత్ర।
సపద్యాని గీతాని రత్నోదితాని । ప్రభో సంశృణు శ్రీపతే నారసింహ॥

శ్లో॥ ఈశ శ్రీశే తీదం । గీతం ఘటికాద్రినాథ శృణు నృహరే।
శ్రీమత్ బిహాగురాగే । ణాన్విత మపి చాదితాళేన॥

ప్రథమా కృతిః - బిహాగు రాగః - ఆది తాళః.

ఈశా శ్రీశా । ఈడే త్వాం జగ - దీశా శ్రీశా ॥ ఈడే త్వాం జగదీశా॥ శ్రీ॥
భో శృణు ఘటికా - ద్రీశ నృసింహ మ । మేశా శ్రీశా॥ ఈడే॥

౧. భక్తింమే-త్వయిపరమే।భుక్తింముక్తిం-భోదేహిహమ।హేశా శ్రీశా॥
౨. నవమూర్తే ప్ర-ణవమూర్తే । నవరసరసిక-నవమరసప్రణ। తేశా శ్రీశా॥
౩. కవిమణినా-గదితమిదం।నవగీతమణి - హ్యవధారయపర। మేశా శ్రీశా॥

శ్లో॥ నరరూపో హరిరూపో । నరహర్యైక్యాకృతి ర్భవానేవ।
గీతమిదం శృణు నృహరే । కల్యాణీరాగ చాపుతాళయుతం॥

ద్వితీయా కృతిః - కల్యాణీ రాగః - చాపు తాళః.

నరరూప హరిరూప - నరహర్యైక్యసురూప॥ నర॥
శరణం భవ మమ ఘటికా - శైలేశ సర్వేశ॥ నర॥

౧. హంసాబ్జానలరుచి స - హస్రారాబ్జ సుకాయ।
హంసాబ్జానలరూప - త్ర్యంబక త్ర్యంబకగేయ॥ నర॥

౨. పాపారణ్యైకదావ - పావననామసుభావ।
దీపితనరమునిదేవ - దేహి హితం మమ దేవ॥ నర॥

౩. కవిరత్నోదితగీత - నవరత్నాంచితహార।
నవరూపాహ్వాయ శ్రీమత్ - నరసింహ సముదార॥నర॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్లో॥ ఓంకృతినుతేతి గీతం । సంశృణు ఘటికాద్రి నరసింహ।
కాంభోజీరాగేణచ । గీయతయే వాదితాళేన॥

తృతీయా కృతిః - కాంభోజీ రాగః - ఆది తాళః.

ఓంకృతినుత నతిరిహ భవతే॥ శ్రీనృహరే పర॥ మోంకృతినుత॥
శంకురు శంకర శంకరసన్నుత-శంఖచక్రధర సంకటహర పర॥ మోం॥

౧. అజముఖసురవరమకుటమణికషణ - హరిసురుచిరపదనఖవితతే।
అజరపరిపువపురగవిదళనలస - దశనిఖరకరజనఖరనికర విజ॥ మోం॥

౨. ఉదయతిథిస్తేయోగాత్ప్రాసా-దోదయ ముద్బోధయతి విభో। [తోం॥
సదయాఖ్యాతేప్రాసాదసమా-జయతి నృసింహ గురో హనుమన్మహి॥

3. మంజులకవిమణినామకృతీశ్వర - మాధవ సాధుమనోవసతే।
కంజనయన కవిమణి మనిశం స-ద్రంజక రంజయ కుంజరవర వర॥దోం॥

శ్లో॥ శ్రీనారసింహ జయజయ । జయజయ ఘటికాద్రినారసింహేతి।
గీతం గీయతయిహ శృణు । కానడరాగేణ చాపుతాళేన॥

చతుర్థీ కృతిః - కానడా రాగః - ఛాపు తాళః.

జయజయ శ్రీనారంసిహ। దేవ। జయజయ ఘటికా-చలనారసింహ॥జ॥
౧. మీనాదికల్క్యంత - నానావతార । జ్ఞానశ్రీసముదార-దీనమందార॥జ॥
౨. సత్యజ్ఞానానంద-సముచితాకార। ప్రీత్యైవ మామవ-విశ్వైకసార॥జ॥
3. కవిమణినామక - కావ్యాధినాథ।కవిమణిశోభిత - కవిమణినాథ॥జయ॥

శ్లో॥ నరసింహ మేహృది శ్రీ। శేతిచ గీతం ప్రగీయతేఽత్ర శృణు।
శరణాగతభరణవిభో । బేగడరాగేణ చాదితాళేన॥

పంచమీ కృతిః - బేగడ రాగః - ఆది తాళః.

నరసింహ మే-హృది - శ్రీశా । స్థిరమాస్వదేవ - ఘటికాద్రివాస॥నర॥
శరణాగత - భరణావ మాం । కరుణామయ - వరుణాలయేశ॥ నర॥
౧. దనుజేశదేహ - ధరదారణేన । జనితాతిఖేదో - యదసీశతేన॥ నర॥
౨. ఘనయోగవహన - కలనేనతేన । ననుఖిన్నతా - మనువిందసీన॥ నర॥
3. ప్రణతార్థదాన-బహుగర్జనేన । జనితశ్రమోఽసి-జయరత్నకేన॥ నర॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్లో॥ నృసింహ భగవన్ దేవ। శృణు గీత మిదం తవ।
కమాసురాగసంయుక్త। మాదితాళాంచితం హితం॥

షష్ఠీ కృతిః - కమాసు రాగః - ఆది తాళః.

నరసింహ భగవన్-నరసఖ శౌరే।నారాయణమా-మవదైత్యారే॥నర॥
హరేఽవనృహరే-హర్షితసూరే॥ (అయిప్రహ్లాదవి-భోఽపహృతారే)॥

౧. నిస్తులదయయా-తవభక్తం మాం। నిశ్చలచిత్తం-కురు సువిభో।
ప్రస్తుతభక్తిం-త్వయి దిశ మే త్వం। ప్రజ్ఞానం బ్ర-హ్మాసి విభో॥ నర॥

౨. సర్వజ్ఞస్త్వం-త్వద్దాసోఽహం। జానే నకిమపి-యుక్తం కిం।
సర్వేశ్వర మే-కోవా దోషో। జనక స్మర తే-నిందేహ న కిం॥ నర॥

3. కవిమణినా త్వం-కాంక్షిత ఈశా! కవిమణినామకృ-తీశ్వర భో।
కవిమణి మవ శ్రీ-కర పాలక మపి। కరుణాకర హే-విశ్వవిభో॥

శ్లో॥ శౌరే నరహరే స్వామీ। త్వేతద్గీతం శృణు ప్రభో।
శహనా రాగ సంయుక్తం। తాళరూపకసంయుతమ్॥

సప్తమీ కృతిః - శహనా రాగః - రూపక తాళః.

నరహరే శౌరే-స్వామి మురారే॥ శ్రీ॥ హే॥ త్వా॥ నరహరే॥
పరమేశ్వర కృపయా తవ-భక్తం మా మవ సదయా॥ నరహరే॥

౧. సురవైరివిదళన - శోభితనఖముఖరానన।
వరకేసరనికరభర - వాతోద్ధూతాభ్రచర।
అరిదరకరవరబాహ - గిరిశాచలసమదేహ।
పరిపీక్షణభూతహరే - ప్రహ్లాదేడిత నృహరే॥ నరహరే॥

౨. జయరవముఖరితభువనా - శాంతస్వాంతోల్లసనా।
భయవారణనామధరా - పద్మాలింగనచతురా।
అయిచరణనతామరచయ - హర్షదసత్ప్రిచయాశయ।
ప్రియ మిహ కురు మమ శరణ - శ్రీఘటికాచలశరణ॥ నరహరే॥

3. ధ్రువముఖవిరచితసేవా - ధ్రువపదదానసుభావా।
దివి భువి సుతలే వాసు - దేవస్త్వం భాస్యాసు।
భవ వరదో భవ సుహృదే - భక్తవ్రాతోరుముదే।
కవిమణినామకృతిధవ - కవిమణినామాన మవ॥ నరహరే॥

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

శ్లో॥ శ్రీహరే జయ విభో నృసింహ స । ద్గీత మేతదిహ సంశృణు ప్రభో।
శంకరాభరణరాగసంయుతం । స్వైక తాళకలితం రసాన్వితం॥

అష్టమీ కృతిః - శంకరాభరణ రాగః - ఏక తాళః.

శ్రీహరే విభో-జయ శ్రీనృసింహ భో।పాహి భక్తబృంద మనిశ-మేహి సత్ప్రభో॥
౧. మంగళాకృతే-మంగళాని తే । అంగ సంతు మంగళఘటి-కాద్రిదేవతే॥
౨. యేపఠంతి తే-౭భీష్టసత్కృతిం । తే౭పిసర్వమంగళాని ప్రాప్నుయుస్తుతిం॥
3. కవిమణిశ్రియం-కలయసీడ్యసే। కవిమణించకృతిమణింస-మవవిరాజసే॥శ్రీ॥

శ్లో॥మంగళం భవతు మంగళాకృతే । తే హరే సపది కౌస్తుభో యథా।
గీతమేవ సురటాఖ్యరాగయు । క్తాదితాళలలితం శృణు ప్రభో॥

నవమీ కృతిః - మంగళకృతిః - సురట రాగః - ఆది తాళః.

మంగళం భవతు తే - మహిత మంగళాకృతే॥ మంగళం॥
అంగ యోగనారసింహ - హర్షద ఘటికాద్రిపతే॥ మంగళం॥
౧. అఖిలలోకనాథ ప్ర - హ్లాదహిత నతాదృతే।
నిఖిలపూరుషార్థదాన - నిరత హే రమాపతే॥ మంగళం॥
౨. ఉగ్ర శక్తి శమన కల్పి - తోగ్ర శక్తి సంతతే।
నిగ్రహానుగ్రహైక - నిపుణ బిల్వేశధృతే॥ మంగళం॥
3. మాధవ ధవ కవిమణినా - ముకృతినుత నవాకృతే।
మాధవ మాధవ భవ భవ - మానిత పరమోంకృతే॥ మంగళం॥

శ్లో॥ జయత్వయం రమాపతి ర్నృసింహ ఈడిత శ్శ్రితైః।
జయత్వియం సదా నృసింహ గీతరత్నమాలికా।
జయత్విదంచ బిల్వనాథసచ్చరిత్ర మంచితం।
జయత్వసౌ ప్రసాంఖ్యవి త్సుకావ్యకృ త్కవిర్మణిః॥

ఇతి శ్రీనృసింహ గీత రత్నమాలికా.

ఇది, బిల్వేశ్వరీయానుబంధము-శ్రీనృసింహ గీత రత్నమాలిక, సమాప్తము.

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

సంస్కరణము.

పుటసంఖ్య.	పద్యసంఖ్య.	తప్పు.	ఒప్పు.
౪	౩౨	నేవుసూవు	నేవుసూవు
౬	౪౭	సద్యస్సంభవత్వబు	సద్యస్సంభవత్వంబు
౧౨	౧౧౦	సమత్కంతులైరి	సముత్కంతులైరి
౧౫	౧౪౬	బిల్వనాథ	బిల్వనాథ
౧౬	౧౫౭	కలి	కవి
౨౨	౨౩౪	అగు	అగుఁ
౨౯	౨౯౯	ఛాణుండువలఁతియే	ఛాణుఁడున్వలఁతియే
౩౧	౩౨౫	అల్లలణ్యాత్ర	అల్లహల్యాత్ర
౫౬	౨౧౬	లాఅఁటనిట	లాఅటులిట
౬౩	౨౯౩	బిల్వంబనంగ	బింబంబనంగ
౬౬	౩౧౯	ఆమహాకాళి	అమమహాకాళి
	౩౨౪	యదరాంగ	యధరాంగ
౧౧౫	౫౮	ముల్నల్వొ	ములన్నల్వొ
౧౧౮	౯౫	బుద్దబిడ్డ	ముద్దబిడ్డ
౧౨౪	౮౭	కాయావరోహూహణ	కాయావరోహణ
౧౨౫	౧౩౦	నిశ్చయముగ	నిశ్చయముగ
౧౨౬	౧౪౭	జలదాదమమున్	జలదాగమమున్
		వదాన్యుఁదె	వదాన్యుఁడె
౧౩౩	౨౧౧	ఫలంబు వెడలునె	ఫలంబు లెడలునె
౧౪౩	౬౮	మెఱువు	మెఱవు
౧౫౧	౧౪౧	ప్యపేత	వ్యపేత
౧౫౬	౧౯౯	మండుచుండ	మండుచుండు
౧౫౯	౨౩౬	శశ్వజ్జోతాన్వ	శశ్వజ్జ్యోతాన్వ
౧౬౫	౩౦౧	మ్లానితుఁ	మ్లానిగుఁ
౧౭౧	౩౬౨	ముఱిలె	మురలె
౧౭౨	౩౭౪	నాకారరాహిత్యఁగా	నాప్తాంగరాహిత్యఁగా
౧౭౩	౩౮౨	శ్రీమంతుండ	శ్రీమంతుఁడ
౧౭౪	౩౯౧	దేజరిల్లె	తేజరిల్లె
	౩౯౪	రంజలఁజేసె	రంజిలఁజేసె
౧౭౫	౪౦౨	మాక్తికర్షితో	మాక్తికర్షితో
	౪౦౪	దారకార్థదుఁడు	దారకార్థదుఁడు
౧౭౬	౪౧౮	కునివర్యుని	మునివర్యుని
,,	౪౨౦	డెంతయు	డెంతయున్
౧౭౮	౪౩౫	దుగ్గిమా	దుగ్ఖమా
౧౭౯	౪౫౦	న్మథించిన	న్మథించిన
౧౮౨	౪౬౩	[illegible]చ్చుం	[illegible]రిచ్చుం

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

౧౮౩	౪౯౫	చేతఁజిక్క	చేతఁజిక్కి
౧౮౪	౫౦౦	ఆనఁగను	అనఁగను
౭౯౩	౫౯౨	జుణిగి	జుణిఁగి
౧౯౫	౬౧౩	నిచ్చటికి	నిచ్చలిటు
		నిర్జతత్వ	నిర్జరత్వ
౧౯౮	౭	తుందయ్యె	తుండయ్యె
౨౦౦	౭	బెఘకు	బెఘకు
౨౦౧	౨౯	దెల్లవార	దెల్లవాలి
౨౦౮	౧౨	౧ప్రీతిన్నుతిం	ప్రీతిన్నుతిం
౨౦౯	౨౬	మూగగ	మూఁగగ
౨౧౧	౩౯	విధుకరీట	విధుకిరీట
౨౧౫	౩౨	నను	ననుఁ
౨౧౯	౯	నగ్రహారికులకు	నాగ్రహారికులకు
౨౨౨	౮	వగవునే మందాక్రాతం	వగవునే మందాక్రాంతం
	౧౩	సేవింపవలెక్	సేవింపవలెక్
౨౨౩	౨౩	హస్తమునబలు	హస్తమునఁబలు
౨౩౧	౨౩	రచియంచిన	రచియించిన
౨౩౨	౪౬	హరంబెసఁగం	హర్షంబెసఁగం
౨౭౪	౩౫	యుండక్ గా	యుండంగా
౨౮౩	౨౪	యననింద్యవా	యనన్నింద్యవా
౨౯౨	౫౮	విస్తరింతు	విస్తరింతుక్
౩౦౮	౮౯	హర్షఁబునం	హర్షంబునం
౩౧౫	౪౩	జ్వలనజాలల	జ్వలనజ్వాలల
౩౧౬	౬౩	విజయియనంగ	విజయయనంగ
౩౧౭	౭౧	సాధులకు	సాధ్వులకు
౩౧౯	౮౧	నమస్కారణంబు	నమస్కరణంబు
౩౨౩	౧౨౮	యేమబ్బురం	యేమబ్బురం
౩౨౭	౨౨	ల్గుహులందు	ల్గుహాలందు
౩౪౮	౯	బిల్వనాథీయమంచు	బిల్వనాథీయమంచుక్
	౧౩	భీముడు	భీముఁడు

అనుబంధమునందు - చతుర్థీకృతిలో,

తప్పు.	ఒప్పు.
శ్రీనారంసిహ	శ్రీనారసింహ

SRI JAGADGURU VISHWARADHYA
JNANA SIMHASAN JNANAMANDIR
LIBRARY
Jangamwadi Math, VARANASI.
Acc. No. 3875 5422

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri

CC-0. Jangamwadi Math Collection. Digitized by eGangotri